JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

OFISI YA TAIFA YA UKAGUZI

RIPOTI YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

Kuhusu Ukaguzi wa Taarifa za Fedha kwa mwaka ulioishia Juni 30, 2016

MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA

© March, 2017

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

OFISI YA TAIFA YA UKAGUZI

Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi, Barabara ya Samora/Ohio S.L.P 9080, DAR ES SALAAM. Simu ya Upepo : "Ukaguzi", Simu: 255(022)2115157/8, Nukushi: 255(022)2117527, Barua pepe:ocag@nao.go.tz, Tovuti: www.nao.go.tz

Kujibu tafadhali taja;

Kumb. Na.**FA.27/249/01/2015/16** Tarehe: 31/03/ 2017

Mh. Dkt. John Pombe Magufuli,
Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania,
Ikulu,
S.L.P 9120,
1 Barabara ya Barack Obama,
11400 DAR ES SALAAM.

YAH: Kuwasilisha Ripoti Kuu ya Mwaka ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali Juu ya Taarifa za Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa kwa Mwaka wa Fedha 2015/2016

Kwa mujibu wa Ibara ya 143(4) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977 (iliyorekebishwa 2005), na Kifungu cha 34 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na. 11 ya mwaka 2008, ninayo heshima kuwasilisha kwako taarifa yangu ya Ukaguzi wa Mamlaka za Serikali ya Mitaa kwa mwaka 2015/2016 kwa taarifa na hatua zaidi.

Naomba kuwasilisha,

Prof. Mussa Juma Assad
MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali,
Ofisi Taifa ya Ukaguzi,
Jamhuri ya Muungano wa Tanzania,

Wajibu na majukumu ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali vimeainishwa katika Ibara ya 143 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977 (iliyorekebishwa 2005) kama ilivyofafanuliwa zaidi na vifungu vya 45 na 48 vya Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa Na. 9 ya mwaka 1982 (iliyorekebishwa 2000) na kifungu cha 10 (1) cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na.11 ya mwaka 2008.

Dira ya Ofisi

Kuwa kituo cha ubora cha ukaguzi wa hesabu katika sekta za umma.

Lengo La Ofisi

Kutoa huduma bora za ukaguzi zenye kuleta tija kwa nia ya kuimarisha uwajibikaji ili kupata thamani ya fedha katika kukusanya na kutumia rasilimali za umma.

Misingi ya Maadili

Katika kutoa huduma zenye ubora unaostahili, Ofisi inaongozwa na vigezo vya msingi vifuatavyo:

Kutopendelea	Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi ni taasisi isiyopendelea, inayotoa huduma kwa wateja wake kwa haki.
Ubora	Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi ni ya kitaalamu inayotoa huduma bora za ukaguzi wa hesabu kwa kuzingatia viwango vya kitaaluma.
Uadilifu	Ofisi ya Taifa ya kaguzi inazingatia na kudumisha haki kwa kiwango cha juu na kuheshimu sheria.
Zingatio kwa Wadau	Tunalenga matakwa ya wadau wetu kwa kujenga utamanduni wa kutoa huduma bora kwa wateja na kuwa na watumishi wenye uwezo, weledi na ari ya kazi.
Ubunifu	Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi ni taasisi bunifu ambayo wakati wote inaimarisha na kukaribisha mawazo mapya ya kimaendeleo kutoka ndani na nje ya taasisi.
Matumizi bora ya rasilimali	Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi ni Taasisi inayozingatia matumizi bora ya rasilimali zilizokabidhiwa kwake

.

Orodha ya Majedwali ..... **iv**

Orodha ya viambatisho ..... **viii**

Vifupisho ..... **xi**

Shukrani ..... **xiii**

Dibaji ..... **xv**

SURAYA KWANZA **1**

1.0 TAARIFA ZA AWALI 1

SURA YA PILI **10**

2.0 HATI ZA UKAGUZI 10

SURA YA TATU **17**

3.0 UFUATILIAJI WA UTEKELEZAJI WA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI KWA MIAKA ILIYOPITA 17

SURA YA NNE **25**

4.0 TATHMINI YA HALI YA KIFEDHA 25

SURA YA TANO **38**

5.0 Mambo muhimu yaliyojitokeza wakati wa ukaguzi wa Taarifa za fedha 38

SURA YA SITA **44**

6.0 Masuala muhimu yatokanayo na tathmini ya mfumo wa udhibiti wa ndani na utawala 44

SURA YA SABA 56

7.0 USIMAMIZI WA RASILIMALI WATU NA MISHAHARA..... 56

SURA YA NANE.....79

8.0 UKAGUZI WA MIRADI YA MAENDELEO 79

SURA YA TISA 90

9.0 USIMAMIZI WA MIKATABA NA MANUNUZI **90**

SURA YA KUMI 156

10.0 USIMAMIZI WA MATUMIZI..... 156

SURA YA KUMI NA MOJA 204

11.0 USIMAMIZI WA MAPATO 204

SURA YA KUMI NA MBILI..... 229

12.0 Usimamizi Wa Mali..... 229

SURA YA KUMI NA TATU 242

13.0 HITIMISHO NA MAPENDEKEZO 242

Orodha ya Majedwali

Jedwali Na. 1: Idadi ya Halmashauri Zilizokaguliwa mwaka 2015/2016 5
Jedwali Na. 2: Orodha ya Halmashauri Mpya 5
Jedwali Na. 3: Aina za Hati 10
Jedwali Na. 4: Vigezo vya Masuala Muhimu ya Msisitizo 12
Jedwali Na. 5: Muhtasari wa Hati za Ukaguzi zilizotolewa kwa kipindi cha miaka minne (4) mfululizo (2012/13 mpaka 2015/16) 14
Jedwali Na. 6: Muhtasari wa Utekelezaji wa Mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ya ripoti ya Jumla ya miaka ya nyuma 18
Jedwali Na. 7: Mapendekezo Yaliyosalia katika Ripoti za Ukaguzi za kila Halmashauri 20
Jedwali Na. 8: Orodha ya Halmashauri zenye Mapendekezo Yasiyotekelezwa ambayo Yaliyotolewa wakati wa Ukaguzi Maalum kwa Mwaka Ulioishia Juni 30, 2015 21
Jedwali Na. 9: Hali halisi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa katika Kujibu Masuala Yaliyoibuliwa katika Ripoti za Ukaguzi Maalum kwa Miaka Miwili Mfululizo 22
Jedwali Na. 10: Muhtasari wa Masuala Yaliyoibuliwa katika Ukaguzi Maalum ambayo Hayajajibiwa kwa Kipindi cha Miaka Mitano Mfululizo 22
Jedwali Na. 11: Mwenendo wa Majibu ya Mlipaji Mkuu wa Serikali Kuhusiana na Mapendekezo Yaliyotolewa na Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa 23
Jedwali Na. 12: Maagizo Yaliyotolewa na Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kwenye Mamlaka za Serikali za Mtaa 24
Jedwali Na. 13: Mwenendo wa fedha ambazo hazikupokelewa 34
Jedwali Na. 14: Mwelekeo wa Bakaa ya Fedha za Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida kwa miaka minne mfululizo 35
Jedwali Na. 15: Mwenendo wa madeni ya Halmashauri kwa kipindi cha miaka minne mfululizo 39
Jedwali Na. 16: Mwenendo wa madeni ya Halmashauri kwa kipindi cha miaka minne mfululizo 40
Jedwali Na. 17: Orodha ya Halmashauri zenye 40
Jedwali Na. 18: Mwenendo wa Halmashauri Zisizo na Mifumo ya Epicor 9.05 kwa Miaka Mitatu Mfululizo 46
Jedwali Na. 19: Masuala ya ubadhirifu yaliyoibuliwa 54
Jedwali Na. 20: Mlinganisho wa makato yasiopelekwa katika taasisi husika 60
Jedwali Na. 21: Karadha ya Mishahara isiyorejeshwa 61
Jedwali Na. 22: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye mapungufu katika upimaji wa utendaji kazi kwa watumishi 63
Jedwali Na. 23: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye makato yaliyozidi kiwango kilichoruhusiwa 65
Jedwali Na. 24: Taarifa zisizonakiliwa kwa usahihi katika Mfumo wa Taarifa ya Usimamizi wa Rasilimali Watu (HCMIS) 68
Jedwali Na. 25: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye Malimbikizo ya madai yasiolipwa kwa watumishi 72
Jedwali Na. 26: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa zisizohuisha taarifa za mishahara kwa watumishi waliohama 73
Jedwali Na. 27: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye Watumishi wasioenda likizo kwa kipindi kinachozidi miaka miwili (2) 75

Jedwali Na. 28: orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye malipo ya mishahara zaidi ya mara moja 76
Jedwali Na. 29: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo hazijarekebisha mishahara baada ya upandishaji wa madaraja ya watumishi ... 77
Jedwali Na. 30: Taarifa ya Mapato na Matumizi ya Fedha za Miradi ya Maendeleo kwa kila Mfuko 80
Jedwali Na. 31: Fedha za Miradi ya Maendeleo Ambazo Hazikutumika..... 82
Jedwali Na. 32: Mamlaka za Serikali za Mitaa Zenye Miradi Isiyokamilika 85
Jedwali Na. 33: Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye Miradi Yenye Mapungufu .. 86
Jedwali Na. 34: Asilimia kumi ya mapato ya ndani ambayo haikupelekwa katika Mfuko wa Vijana na Wanawake..... 87
Jedwali Na. 35: Mikopo Iliyotolewa kwa wanawake na vijana ambayo Haijarejeshwa..... 88
Jedwali Na. 36: Mchanganuo wa manunuzi kufuatana na aina ya manunuzi 91
Jedwali Na. 37: Gharama za manunuzi kwa miaka mitatu..... 91
Jedwali Na. 38: Idadi ya Halmashauri ambazo hazikufuata sheria ya manunuzi ya mwaka 2011 na kanuni zake za mwaka 2013 92
Jedwali Na. 39: Orodha ya Halmashauri zenye mapungufu katika uzingatiaji wa sheria za manunuzi..... 94
Jedwali Na. 40: Halmashauri ambazo hazikudai hati za dhamana 100
Jedwali Na. 41: Orodha ya Halmashauri zilizofanya manunuzi pasipo ushindani104
Jedwali Na. 42: Mwenendo wa manunuzi pasipo ushindani..... 105
Jedwali Na. 43: Manunuzi yaliyofanyika bila idhini ya Bodi ya Zabuni..... 106
Jedwali Na. 44: Mwenendo wa manunuzi yaliyofanyika bila idhini ya Bodi ya Zabuni 106
Jedwali Na. 45: Orodha ya Halmashauri zilizofanya manunuzi kutoka kwa wauzaji wasioidhinishwa 107
Jedwali Na. 46: Mwenendo wa Manunuzi yaliyofanyika kutoka kwa Wazabuni Wasioidhinishwa 108
Jedwali Na. 47: Halmashauri zenye bidhaa zisizorekodiwa kwenye leja 109
Jedwali Na. 48: Mwenendo wa Bidhaa zisizorekodiwa kwenye leja..... 110
Jedwali Na. 49: Halmashauri zilizofanya manunuzi kwa njia ya masurufu..... 111
Jedwali Na. 50: Manunuzi ya bidhaa na huduma kwa fedha taslim 113
Jedwali Na. 51: Halmashauri ambazo zilipokea bidhaa bila kuzikagua 114
Jedwali Na. 52: Bidhaa, kazi na huduma zilizonunuliwa nje ya mpango wa mwaka wa manunuzi..... 116
Jedwali Na. 53: Mwenendo wa manunuzi nje ya mpango kwa miaka mitatu... 116
Jedwali Na. 54: Halmashauri zilizofanya manunuzi pasipo kupokea bidhaa 117
Jedwali Na. 55: Utunzaji wa Nyaraka za Mikataba Usioridhisha 118
Jedwali Na. 56: Orodha ya Halmashauri zilizofanya manunuzi nje ya Bohari ya Kuu ya Madawa 120
Jedwali Na. 57: Mwenendo wa manunuzi nje ya MSD..... 120
Jedwali Na. 58: Matengenezo ya magari pasipo idhini ya TEMESA 121
Jedwali Na. 59: Maeneo yaliyokaguliwa..... 126
Jedwali Na. 60: Tathmini ya athari za mazingira haikufanyika 128
Jedwali Na. 61: Manunuzi yaliyofanywa nje ya mpango wa mwaka wa ununuzi 129
Jedwali Na. 62: Halmashauri zenye upungufu wa watumishi katika kitengo cha manunuzi..... 130
Jedwali Na. 63: Halmashauri zisizopeleka nakala za mikataba kwenye mamlaka husika..... 131

Jedwali Na. 64: Halmashauri ambazo hazikudai hati ya dhamana 132
Jedwali Na. 65: Halmashauri zisowasilisha tangazo la zabuni kwenye Mamlaka 133
Jedwali Na. 66:Mapato yaliyowasilishwa 152
Jedwali Na. 67: Halmashauri zenye utendaji mbovu Kwa mwaka 2015/2016 .. 153
Jedwali Na. 68: Ulinganisho wa malipo yenye nyaraka pungufu kwa miaka 4 mfulilizo 156
Jedwali Na. 69: Orodha ya Halmashauri zenye matumizi yasiyo na Hati za malipo 158
Jedwali Na. 70: Mwenendo wa Matumizi yasiyo na Hati za Malipo 159
Jedwali Na. 71: Matumizi Yaliyofanywa kwa Kutumia Vifungu Visivyohusika .. 161
Jedwali Na. 72: Mwelekeo wa Halmashauri zilizofanya malipo kutoka Vifungu Visivyohusika kwa miaka 4 mfululizo 162
Jedwali Na. 73 : Halmashauri Zenye Malipo Nje ya Bajeti Iliyopitishwa 164
Jedwali Na. 74: Malipo kwa Wazabuni bila Kudai Risiti za Kielektroniki kwa Miaka Mitatu Mfululizo 166
Jedwali Na. 75: Halmashauri Zenye Mikopo Ambayo Haijarejeshwa 167
Jedwali Na. 76: Mwelekeo wa Uhamisho wa Fedha Zisizorejeshwa kutoka Akaunti Moja Kwenda Nyingine 168
Jedwali Na. 77: Malipo ya Madai ya Miaka Iliyopita Yasiyotambulika Kwenye Orodha ya Madeni 169
Jedwali Na. 78: Halmashauri Ambazo Hazikukata Kodi 171
Jedwali Na. 79: Halmashauri Zenye Malipo Ambayo Hayakufanyiwa Ukaguzi wa Awali 172
Jedwali Na. 80: Orodha ya Halmashauri na Kiasi Kilichohusika 173
Jedwali Na. 81:Halmashauri zenye Malipo Batili 175
Jedwali Na. 82: Mikopo Kutoka Akaunti ya Amana Isiyorejeshwa 178
Jedwali Na. 83: Orodha ya Halmashauri zenye malipo yasiyo na vibali 181
Jedwali Na. 84: Mafuta Yasiyorekodiwa kwenye Daftari la Kuratibu Safari za Gari 183
Jedwali Na. 85: Mapokezi pungufu ya fedha ya ruzuku za shule 188
Jedwali Na. 86: Muhtasari wa miundombinu na samani katika Shule za Msingi na Sekondari 189
Jedwali Na. 87: Upungufu wa idadi ya walimu wa sayansi na 192
Jedwali Na. 88: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo hazikulipa asilimia 20 ya ruzuku isiyo na masharti kweye Vijiji. 195
Jedwali Na. 89: Orodha ya Halmashauri ambazo hazikuwasilisha Ripoti za utekelezaji wa miradi 201
Jedwali Na. 90: Orodha ya Halmashauri ambazo zilichelewa 201
Jedwali Na. 91: Mwelekeo unaoonesha vitabu ambavyo havikuwasilishwa kwa ukaguzi kwa miaka minne mfululizo 205
Jedwali Na. 92: Mwelekeo wa mapato ambayo hayakuwasilishwa na Mawakala katika Halmashauri kwa miaka minne mfululizo 207
Jedwali Na. 93: Mwelekeo wa Mapato ya ndani ambayo hayakukusanywa na Halmashauri kuanzia 2012/2013 hadi 2015/2016 208
Jedwali Na. 94: Maduhuli yaliyokusanywa lakini hayakupelekwa benki 211
Jedwali Na. 95: Mwenendo wa maduhuli yaliyokusanywa lakini hayakupelekwa benki kwa miaka mitatu mfululizo 212
Jedwali Na. 96: Maduhuli ambayo hayakupelekwa Benki kwa wakati 214
Jedwali Na. 97: Zuio la asilimia 30 ya makusanyo ya kodi ya ardhi yasiyorudishwa kwa Halmashauri kwa kipindi cha miaka minne mfululizo 216

Jedwali Na. 98: Orodha ya Makusanyo ya ardhi yasiyorejeshwa Wizarani 218
Jedwali Na. 99: Halmashauri zenye mfumo wa LGRCIS usio na Ufanisi..... 219
Jedwali Na. 100: Halmashauri zenye upungufu wa mashine za kukusanyia mapato 220
Jedwali Na. 101: Orodha ya Halmashauri zisizokuwa na sheria ndogo za mapato 224
Jedwali Na. 102: Orodha ya idadi ya kampuni zisizokusanya kodi ya huduma . 225
Jedwali Na. 103: Mapato yaliyokusanywa kutoka kwenye maduka na vibanda alivyokodisha Vumilia..... 226
Jedwali Na. 104: Orodha ya Halmashauri Zisizotunza Daftari la Mali za Kudumu230
Jedwali Na. 105:: Orodha ya Halmashauri Zenye Mali, Mitambo, Vifaa na Mali Zingine za Kifedha zisizo na Nyaraka za Umiliki 232
Jedwali Na. 106: Halmashauri ambazo Hazikuonesha Mali, Mitambo na Vifaa katika Taarifa zake za Fedha..... 234
Jedwali Na. 107: Halmashauri Zenye Upungufu au Utunzaji wa Daftari la Mali za Kudumu Usiofaa 235
Jedwali Na. 108: Masuala yaliyosalia katika taarifa za usuluhisho wa benki kwa kipindi cha miaka minne. 238
Jedwali Na. 109: Halmashauri ambazo Hazikufanya Zoezi la Ukaguzi wa Kushtukiza kwa Miaka Mitatu Mfululizo..... 239
Jedwali Na. 110: Chini Inaonesha Muhtasari wa Mapungufu Yaliyoonekana katika Usimamizi wa Masurufu 241
Jedwali Na. 111Orodha ya michango itokanayo na vyanzo vya mapato ya ndani:..... 257
Jedwali Na.112: Michango isiyolipwa kwenye mfuko wa wanawake na vijana . 257

Kiambatisho Na.i:Idadi ya Halmashauri ambazo Ukaguzi haukufanyika kikamilifu kutokana na ukosefu wa Fedha 259
Kiambatisho Na. ii :Idadi ya Shule za Sekondari na Msingi; Vituo vya Afya na Zahanati katika Halmashauri ambazo Ukaguzi haukufanyika kutokana na ukosefu wa Fedha.....260
Kiambatisho Na. iii: Orodha ya Halmashauri zilizopata Hati Zinazoridhisha.....266
Kiambatisho Na.iv: Halmashauri zilizopata Hati zisizoridhisha /Hati zenye shaka na Sababu ya hati hizo kutolea 270
Kiambatisho Na.v: Mtiririko wa Hati zilizotolewa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa Miaka Minne mfurulizo.....291
Kiambatisho Na.vi: Mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ya ripoti Jumla Yaliyosalia.....301
Kiambatisho Na. vii: Hali Halisi ya Utekelezaji wa Mapendekezo Yaliyosalia kwa kila Mamlaka ya Serikali za Mitaa 304
Kiambatisho Na. viii: Hali Halisi ya Utekelezaji wa Maagigo ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kwa kila Mamlaka ya Serikali za Mitaa 309
Kiambatisho Na.ix: Ulinganifu wa Makusanyo ya Ndani na Bajeti 313
Kiambatisho Na.x: Mwenendo wa Makusanyo ya ndani ikilinganishwa na Matumizi ya Kawaida 319
Kiambatisho Na.xi: Makusanyo Pungufu ya Mapato ya Vyanzo vya Ndani 324
Kiambatisho Na. xii: Orodha ya Halmashauri ambazo zilikusanya mapato ya ndani zaida ya bajeti 330
Kiambatisho Na.xiii: Fedha ya Matumizi ya Kawaida iliyopokelewa zaidi ya Bajeti 331
Kiambatisho Na.xiv: Orodha ya Halmashauri zilizopokea fedha ya Miradi ya Maendeleo zaidi ya Bajeti 334
Kiambatisho Na.xv: Mapokezi pungufu ya fedha za Matumizi ya Kawaida 335
Kiambatisho Na.xvi: Mapokezi pungufu ya Fedha za Ruzuku za Miradi ya Maendeleo 341
Kiambatisho Na.xvii: Bakaa ya Fedha za Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida.....348
Kiambatisho Na.xviii: Bakaa ya Fedha za Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo.....356
Kiambatisho Na.xix: Orodha ya Halmashauri Zenye Wadaiwa na Malipo kabla ya Huduma 362
Kiambatisho Na.xx: Orodha ya Halmashauri ambazo hazikuainisha umri wa madai na madeni.....365
Kiambatisho Na.xxi: Orodha ya Halmashauri zenye wadaiwa na malipo yaliyolipwa kabla ya kupokea huduma 366
Kiambatisho Na.xxii: Orodha ya Halmashauri ambazo zimeshindwa kufuata Tamko Na.1 la mwaka 2016 la NBAA 369
Kiambatisho Na.xxiii: Orodha ya Halmashauri zenye kesi zilizosalia.....373
Kiambatisho Na.xxiv: Halmashauri Zenye Mapungufu katika Mfumo wa Epicor ...380
Kiambatisho Na.xxv: Mapungufu katika Mifumo ya Tehama 385
Kiambatisho Na. xxvi: Utendaji Usiotosheleza wa Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani 389
Kiambatisho Na. xxvii: Halmashauri zenye Mapungufu katika Kamati za Ukaguzi 394
Kiambatisho Na.xxviii: Halmashauri zenye Mapungufu Katika Usimamizi wa Vihatarishi 398

Kiambatisho Na.xxix: Halmashauri zenye Mapungufu katika Kudhibiti Ubadhirifu400
Kiambatisho Na.xxx: Orodha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa zenye malipo ya mishahara kwa watumishi waliofukuzwa, watoro, wastaafu ama waliofariki na makato yao kisheria yaliolipwa kwa taasisi mbalimbali 403
Kiambatisho Na.xxxi: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye mishahara Isiyochukuliwa na Wahusika na kutorudishwa hazina 406
Kiambatisho Na. xxxii: Orodha za wakuu wa idara na vitengo katika nafasi za kukaimu zaidi ya miezi sita 407
Kiambatisho Na.xxxiii: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye uhaba wa watumishi 408
Kiambatisho Na.xxxiv: Orodha ya Halmashauri ambazo zilifunga mwaka na Bakaa kubwa ya Fedha za Miradi ya Maendeleo.....412
Kiambatisho Na.xxxv: Taarifa ya Mapato na Matumizi ya Fedha za Miradi 429
Kiambatisho Na.xxxvi: Fedha za Miradi ya maendeleo (LGCDG) 434
Kiambatisho Na.xxxvii: Miradi ambayo haikutekelezwa 435
Kiambatisho Na.xxxviii: Miradi iliyokamilika lakini haitumiki 437
Kiambatisho Na.xxxix: Mapungufu katika utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo...438
Kiambatisho Na.xl: Orodha ya Halmashauri ambazo hazikuchangia Asilimia Kumi (10%) katika Mfuko wa Vijana na wanawake.....442
Kiambatisho Na. xli: Fedha ambazo hazijarejeshwa na Mfuko wa Vijana na Wanawake 446
Kiambatisho Na.xlii: Mapungufu Katika Utekelezaji wa Mfuko wa Afya wa Jamii 450
Kiambatisho Na.xliii: Manunuzi ya bidhaa, huduma na ushauri 453
Kiambatisho Na.xliv: Matokeo ya ukaguzi wa thamani ya fedha 459
Kiambatisho Na.xlv: Orodha ya Halmashauri Zenye Malipo Yenye Nyaraka Pungufu 460
Kiambatisho Na.xlvi: Orodha za Halmashauri na fedha zilizotumika kwenye utekelezaji wa shughuli zingine yasiyokuwa katika bajeti 462
Kiambatisho Na.xlvii: Orodha za Halmashauri na malipo yaliyolipwa kwa wasambazaji wa bidhaana huduma bila kudai risiti za kielektroniki.....464
Kiambatisho Na.xlviii: Malipo yasidhibitiwa kwenye Akaunti ya Amana 469
Kiambatisho Na.xlix:Orodha za Halmashauri zenye Uandaaji na Utunzaji wa Rejesta za Amana usiyofaa 472
Kiambatisho Na.l: Mapungufu yaliyojitokeza kwenye manunuzi ya mafuta 474
Kiambatisho Na.li: Orodha ya Halmashauri zenye Mapungufu kwenye Daftari za kuratibu Safari za Gari 478
Kiambatisho Na. lii: Mapokezi pungufu ya fedha ya ruzuku za shule 482
Kiambatisho Na. liii: Upungufu wa miundombinu katika Shule za Msingi na Sekondari 484
Kiambatisho Na. liv: Kutokufuatwa kwa Sheria Na.9 ya 2004 ya Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu (HESLB) inayohusu urejeshwaji wa mikopo 490
Kiambatisho Na.lv: Udhaifu katika Usimamizi wa Mazingira.....493
Kiambatisho Na.lvi: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizotumia vibaya fedha za Uchaguzi mwezi Oktoba,2015 499
Kiambatisho Na.lvii: Vitabu 871 vya Makusanyo ya Mapato Kutowasilishwa kwa Ukaguzi 503
Kiambatisho Na.lviii: Maduhuli yaliyokusanywa na Mawakala lakini hayakuwasilishwa katika Halmashauri 504
Kiambatisho Na.lix: Fedha zisizokusanywa kutoka katika vyanzo vya ndani.....505

Kiambatisho Na.lx: Kutokuwepo ama utunzaji usioridhisha wa madaftari ya kumbukumbu za makusanyo ya mapato 509
Kiambatisho Na.lxi: 30% ya Makusanyo ya Kodi ya Ardhi ambayo Hayakurejeshwa Halmashauri 511
Kiambatisho Na.lxii: Mapungufu yaliobainishwa katika usimamizi wa Mapato 512
Kiambatisho Na.lxiii: Orodha ya Halmashauri zenye Mali za Kudumu Zilizotelekezwa na Zisizotengenezeka.....515
Kiambatisho Na.lxiv: Halmashauri Zenye Mali za Kudumu Zisizokuwa na Bima ...518
Kiambatisho Na.lxv: Masuala Yaliyosalia kwenye Taarifa za Usuluhisho wa Benki519
Kiambatisho Na.lxvi: Orodha ya Halmashauri Zenye Masurufu Yasiyorejeshwa ...520

AFROSAI	Shirika la Afrika la Asasi Kuu za Ukaguzi
AFROSAI-E	Shirika la Afrika la Asasi Kuu za Ukaguzi - kwa nchi zinazozungumza lugha ya Kiingereza
ASDP	Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Kilimo
BOQ	Mchanganuo wa gharama za Kazi
BRN	Matokeo Makubwa Sasa
BVR	mfumo wa ki elekroniki wa uandikishwaji wa rejesta ya wapiga kura
CDCF	Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo
CHF	Mfuko wa Afya ya Jamii
CQ	ushindanishaji wa nukuu za bei
DFID	Idara ya Maendeleo ya Kimataifa
EGPAF	Shirika la Elizabeth Glasler la Kupambamna na Virusi vya Ukimwi kwa Watoto
EQUIP	Programu ya Uboreshaji wa Elimu
GIZ	Mradi ulio chini ya Ushirikiano wa Ujerumani
H/Jiji	Halmashauri ya Jiji
H/M	Halmashauri ya Manispaa
H/Mji	Halmashauri ya Mji
H/W	Halmashauri ya Wilaya
HBF	Mfuko wa Afya
HCMIS	Mfumo wa Taarifa ya Usimamizi wa Rasilimali Watu
HESLB	Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu
IFAC	viwango mahususi kwa ukaguzi wa taasisi za Umma vinavyotolewa na Shirikisho la Kimataifa la Wahasibu
INTOSAI	Shirika la Kimataifa la Asasi Kuu za Ukaguzi
IPSAS	Viwango vya Kimataifa vya Uaandaji wa Taarifa za Fedha katika Sekta ya Umma
ISAs	Viwango vya Kimataifa vya Ukaguzi
ISSAIs	Viwango vya Kimataifa kwa Taasisi Kuu za Ukaguzi
LAAC	Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa
LAPF	Mfuko wa Pensheni wa Mamlaka za serikali za Mitaa
LAWSON	Mfumo wa Usimamizi wa Taarifa za Rasilimali Watu
LGCDG	Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa
LGRCIS	Mfumo wa kukusanya mapato katika Mamlaka za Serikali za Mitaa

MMEM	Mpango wa Maendeleo wa Elimu ya Msingi
MMES	Mpango wa Maendeleo wa Elimu ya Sekondari
MSD	Bohari kuu ya Madawa
NBAA	Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi
NCT	Ushindanishaji wazabuni wa kitaifa
NEC	Tume ya Taifa ya Uchaguzi
NHIF	Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya
NMSF	Mkakati wa Taifa wa Mapambano dhidi ya UKIMWI
OPRAS	mfumo wa wazi wa kupima utendaji kazi wa watumishi
OR-MUU	Ofisi ya Rais Menejimenti ya Utumishi wa Umma
OR-TAMISEMI	Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa
PFM	Vyanzo vingine ni usimamizi Shirikishi wa Misitu
PFMRP	Mradi wa Benki ya Dunia
PLANREP	Mfumo wa mipango
PMIS	mfumo wa Usimamizi wa taarifa za Manunuzi
POS	mashine za kukusanyia mapato
PPRA	Mamlaka ya Usimamizi wa Manunuzi ya Umma
SIDA	Wakala wa maendeleo ya kimataifa wa Sweden
SNAO	Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi ya Sweden
TASAF	Mfuko wa Maendeleo ya Jamii
TEHAMA	Teknolojia ya Habari na Mawasiliano
TRA	Mamlaka ya Mapato Tanzania
TSCP	Mradi wa uboreshaji Miji ya Tanzania
ULGSP	Programu ya Kuimarisha Halmashauri za Miji
WSDP	Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Maji
WYDF	Mfuko wa Maendeleo ya Wanawake na Vijana

Ninayo furaha kubwa kwa mara nyingine tena kuweza kutekeleza jukumu langu la kikatiba kwa kuwasilisha kwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ripoti juu ya taarifa za fedha kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa mwishoni mwa mwezi Machi, 2017 kulingana na matakwa ya Katiba.

Hata hivyo, ukaguzi huu usingeweza kufanikiwa bila msaada na ushirikiano nilioupata kutoka kwa wadau mbalimbali. Napenda kutambua Mchango binafsi wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania; kwanza kabisa kwa kuendelea kuonesha imani yake kwangu Na, pili, kwa msaada wa hali na mali ambapo bila hayo nisingeweza kukagua Mamlaka zote za Serikali za Mitaa nchi nzima.

Shukrani zangu za dhati pia ziwaendee Wabunge wote wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, hasa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa na kamati ya Bunge ya Bajeti kwa kushiriki majadiliano na kujitoa katika kuhakikisha kuwa mapendekezo ya ukaguzi katika ripoti zitolewazo na Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi yanatekelezwa na Maafisa Masuuli. Hili limefanikiwa kupitia vikao vya mara kwa mara na ziara za kutembelea miradi zilizofanywa na kamati katika Mamlaka za Serikali za Mitaa husika.

Shukrani za pekee pia ziwaendee wadau wa maendeleo, hasa Ofisi ya Ukaguzi ya Sweden (SNAO), Serikali ya Sweden kupitia SIDA, Benki ya Dunia kupitia PFMRP, Benki ya Maendeleo ya Africa, DFID, Sekretarieti ya AFROSAI – E, GIZ na wote waliosaidia kwa michango yao katika kuijengea uwezo Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi.

Shukrani zangu pia ziende kwa vyombo vya habari kwa jukumu kubwa la kusambaza taarifa zangu kwa umma na

wadau wengine ambao wamechangia mafanikio ya ofisi ya Taifa ya Ukaguzi katika nyanja mbalimbali.

Napenda kutoa shukrani zangu kwa uongozi wa taasisi zilizokaguliwa kwa msaada wao wa thamani sana na ushirikiano uliooneshwa kwa timu za ukaguzi wakati wote wa ukaguzi.

Mwisho, lakini si kwa umuhimu, napenda kutoa pongezi zangu za dhati kwa watumishi wangu wote kwa kujitolea kwao katika kazi ya ukaguzi. Licha ya upungufu mkubwa wa rasilimali fedha ulioikumba Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi, watumishi wa ofisi yangu wametumia weledi wa kutosha katika kuhakikisha viwango vya ukaguzi vinafuatwa. Walifanya kazi bila kuchoka kwa muda mrefu, zaidi ya muda wa ziada wa kazi bila motisha wa kifedha wakiongozwa zaidi na wito wa kitaaluma kukamilisha kazi hii ya ukaguzi.

Prof. Mussa Juma Assad

Ni furaha kubwa kwangu kuwasilisha kwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ripoti yangu ya ukaguzi ya mwaka kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2015/2016. Hii ni kwa mujibu wa Ibara ya 143 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na kufafanuliwa katika Kifungu cha 34 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na.11 ya mwaka 2008.

Ripoti hii inatoa matokeo muhimu ya ukaguzi kwa mwaka 2015/2016 yahusuyo fedha, uzingatiaji wa sheria, mifumo ya udhibiti wa ndani na masuala ya utawala wa Mamlaka za Serikali za Mitaa 171 pamoja na mapendekezo yaliyotolewa kwa menejimenti za taasisi hizi ili kuhakikisha kuwa masuala yote yaliyobainishwa wakati wa ukaguzi yanashughulikiwa ipasavyo

Ripoti hii pia inaonesha utekelezaji wa mapendekezo ya ukaguzi ya miaka ya nyuma na maelekezo ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC).

Ukaguzi ulifanywa kwa kuzingatia Viwango vya Kimataifa kwa Taasisi Kuu za Ukaguzi (ISSAIs) ambavyo ni viwango mahususi kwa ukaguzi wa taasisi za Umma vinavyotolewa na Shirikisho la Kimataifa la Wahasibu (IFAC).

Prof. Mussa Juma Assad

Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali

Muhtasari wa Mambo Muhimu Katika Taarifa ya Jumla ya Ukaguzi

Utangulizi

Muhtasari huu unabainisha mambo muhimu yaliyopo katika ripoti moja moja ambazo idadi yake ni 171 zilizotumwa kwa kila Mamlaka ya Serikali za Mitaa zilizokuwepo katika mwaka wa fedha ulioishia tarehe 30 Juni, 2016. Mambo muhimu yaliyoelezewa katika taarifa hii ya jumla yanahitaji kuangaliwa na Serikali, Bunge na Menejimenti za Halmashauri husika ili kuongeza ufanisi katika shughuli za Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Kati ya Halmashauri 171 zilizokaguliwa katika kipindi cha mwaka 2015/2016, Halmashauri 138 sawa na (81%) zilipata hati zinazoridhisha; 32 sawa na (19%) zilipata hati zisizoridhisha; Halmashauri 1 sawa na (1%) ilipata hati yenye shaka (Manispaa ya Kigoma/Ujiji).

i. Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kwa miaka ya nyuma

Sura ya Tatu ya taarifa hii inaeleza kwa kina juu ya ufuatiliaji wa utekelezaji wa mapendekezo yaliyotolewa miaka ya nyuma na Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa.

Taarifa ya Jumla ya Ukaguzi ya mwaka 2014/2015 ilikuwa na jumla ya mapendekezo 79 yaliyokuwa bado kutekelezwa na yaliyohitaji ufuatiliaji tangu 2012/2013. Majibu ya serikali yalipokelewa tarehe 25/07/2016 kutoka kwa Mlipaji Mkuu wa Serikali; ambapo, mapendekezo matatu (4%) yalitekelezwa kikamilifu; 35 (44%); yalikuwa yanaendelea kutekelezwa; na mapendekezo 41 (52%) yalikuwa hayajatekelezwa.

Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa ilitoa jumla ya maagizo 3,140 kwa Halmashauri mbalimbali nchini kwa miaka iliyopita ambayo yalihitaji utekelezaji. Kati ya maagizo yote yaliyotolewa, yaliyotekelezwa na kukamilika yalikuwa 1,377 (44%) wakati maagizo 672 (21%) yalikuwa yanaendelea kutekelezwa. Maagizo 1,091 (35%) yalikuwa hayajatekelezwa. Ufafanuzi wa utekelezaji wa maagizo ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa umeelezewa katika Sura ya Tatu ya taarifa hii.

Mambo Yaliyojitokeza katika Ukaguzi wa Mwaka Huu

ii. Uchambuzi wa Hali ya Fedha katika Mamlaka za Serikali za Mitaa

Mapitio ya hali ya fedha katika Mamlaka za Serikali za Mitaa yalibainisha mapungufu yafuatayo:

- Ukusanyaji pungufu wa mapato ya ndani kwa 10%. Halmashauri 171 zilipanga kukusanya jumla ya Sh.536,203,527,158 lakini zilifanikiwa kukusanya Sh.482,898,501,333. Wakati Halmashauri 139 zikikusanya chini ya makadirio kwa kiasi cha Sh.80,532,742,421, Halmashauri 32 zilikusanya juu ya makadirio kwa kiasi cha Sh.27,227,716,596. Hivyo, kufanya jumla ya kiasi kilichokusanywa chini ya makadirio kuwa Sh.53,305,025,825.
- Halmashauri nyingi ziliendelea kuwa tegemezi kwa Serikali Kuu kwa 91%. Halmashauri hizo ziliweza kukusanya mapato ya ndani kiasi cha Sh.482,898,501,333; wakati matumizi ya kawaida yalikuwa Sh.4,453,470,809,032. Kwa sababu hiyo, Mchango wa mapato ya ndani katika matumizi ya kawaida ulikuwa 9%.
- Katika mwaka 2015/2016, ruzuku ya miradi ya maendeleo ilitolewa chini ya kiasi kilichoidhinishwa na Bunge kwa 61%. Halmashauri 151 zilikuwa na bajeti ya Sh.1,010,650,744,099; lakini kiasi kilichopokelewa kilikuwa Sh.390,525,992,297.

Hivyo kusababisha upungufu wa Sh.620,124,751,802 sawa na 61%.

- Halmashauri 171 zilitumia jumla ya ruzuku ya Sh.4,350,297,589,014 ikilinganishwa na Sh.4,523,484,681,888 zilizopokelewa. Hivyo, kupelekea upungufu wa Sh.173,327,538,558 sawa na 4% ya ruzuku yote.
- Halmashauri 171 zilipokea jumla ya Sh.586,306,528,448 kwa ajili ya ruzuku ya miradi ya maendeleo. Kiasi kilichotumika kilikuwa Sh.388,699,819,439 na hivyo kupelekea kubaki kwa kiasi kikubwa mwishoni mwa mwaka sawa na 66%.

iii. Tathmini ya Mfumo wa Udhibiti wa Ndani na Utawala bora

Mapitio ya udhibiti wa mifumo ya ndani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa yalionesha ufanisi mdogo katika mfumo wa Epicor 9.05, Mazingira ya udhibiti wa mfumo wa Tehama, utendaji usioridhisha wa Vitengo vya Ukaguzi wa Ndani, utendaji usioridhisha wa Kamati za Ukaguzi katika Halmashauri, mapungufu katika Usimamizi wa vihatarishi, na ukosefu wa tathmini ya masuala ya udanganyifu.

iv. Tathmini ya Usimamizi wa Mapato ya Ndani

Nilifanya mapitio ya mifumo ya udhibiti wa ndani na ufuatiliaji wa makusanyo ya ndani. Yafuatayo yalikuwa ni mapungufu yanayohitaji ufuatiliaji na utekelezaji wa Halmashauri husika:

- Vitabu vya kukusanyia mapato 871 havikuwasilishwa kwa ajili ya ukaguzi; hii ilikwaza mawanda ya ukaguzi kwa kushindwa kujua kiasi kilichokusanywa kupitia vitabu hivyo.
- Usimamizi usioridhisha wa mikataba ya mawakala wa kukusanya mapato: Mawakala wengi hawakuwasilisha dhamana za benki au aina nyingine ya dhamana kabla ya kuanza kukusanya mapato na hapakuwa na ufuatiliaji ili kuhakikisha kuwa masharti hayo ya mikataba yanazingatiwa. Matokeo yake ni kwamba, kiasi cha Sh.6,035,897,217 katika Halmashauri 80 hakikukusanywa. Tathmini na utambuzi wa vyanzo vya mapato haukufanyika.

- Kulikuwa na jumla ya Sh.761,743,558 ambazo hazikupelekwa benki kama inavyotakiwa na Agizo 50 (5) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009. Wakati huo huo, jumla ya Sh.977,468,614 katika Halmashauri 25 zilicheleshwa kupelekwa benki.
- 30% ya makusanyo ya kodi ya pango la ardhi haikurejeshwa na Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi kwa Halmashauri zilizokusanya kodi hiyo kama inavyotakiwa na Waraka Na. CBD.171/261/01/148 wa tarehe 19/11/2012 wakati Halmashauri 11 ambazo zilikusanya kiasi cha Sh.314,180,584 kama kodi ya pango la ardhi hazikuwasilisha kiasi hicho Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi.
- Mfumo wa kukusanya mapato katika Mamlaka za Serikali za Mitaa (LGRCIS) ulikuwa na mapungufu ambayo yalipekea kupunguza ufanisi katika makusanyo ya mapato. Mapungufu haya ni pamoja na; Kuwepo mashine chache za kukusanyia mapato (POS); Kukosekana kwa usuluhisho wa kiasi kinachokusanywa mwishoni mwa mwezi; na Kushindwa kuingiza vyanzo vidogo kama vinavyoonekana kwenye bajeti. Pia, mfumo huo hauna maingiliano ya moja kwa moja na ule wa Epicor ili kuruhusu uhamishaji wa moja kwa moja wa taarifa. Hii ilipelekea uhamishaji wa taarifa za mapato kufanywa kwa njia ya kawaida ambapo ni rahisi makosa ya kibinadamu kufanyika.
- Halmashauri 12 hazikuweza kukusanya ushuru wa huduma kutoka makampuni 1,394 yaliyokuwa yakifanya shughuli zao katika maeneo ya Halmashauri hizo.
- Nilibaini mapungufu yafuatayo katika usimamizi wa mapato ya jumla ya Sh.4,315,859,356: (i) Kukosa uhalisia wa salio la mapato; (ii) Makusanyo ya mapato ambayo hayakuingizwa katika daftari la mapato la akaunti ya amana; (iii) Mapato yaliyopokelewa bila kuonyeshwa katika daftari la mapato; (iv) Mapato ambayo hayakudhihirika kupokelewa na Halmashauri; (v) Matumizi ya mapato kabla ya kuyapeleka benki; (vi) Usuluhisho wa benki usioridhisha katika akaunti ya mapato ya ndani; (vii) Vocha za ruzuku kutoka Hazina (ERVs) ambazo hazikuonyeshwa katika rejista ya vitabu vya mapato; (viii) Mapato yaliyokusanywa na mawakala bila mikataba; (ix) Mapato yaliyokusanywa bila kutolewa taarifa; (x) Mapato yaliyokusanywa kwa hundi lakini hapakuwa na ushahidi kuwa

mapato hayo yaliingizwa katika akaunti za benki za Halmashauri husika.

v. Ukaguzi wa Taarifa za Fedha

Sura ya Tano ya taarifa hii inaelezea masuala yote yaliyobainika wakati wa ukaguzi kama vile; Kuwapo kwa wadaiwa wa muda mrefu kwa zaidi ya mwaka mmoja.Hivyo, uwezekano wa kukusanya madeni hayo kuwa mdogo, hatimaye kuathiri ukwasi wa Halmashauri husika. Katika Halmashauri 149, jumla ya Sh.134,927,106,170 na madeni ya Halmashauri yaliyokuwa hayajalipwa yalikuwa Sh.155,804,155,419. Pia, ilibainika kuwa kuna mashauri 1,206 katika mahakama mbalimbali kwa Halmashauri 115 zenye kiasi cha Sh.264,920,968,506 na kati ya mashauri 390 yanatajwa kwenye taarifa za fedha madeni ambayo yangeweza kulipwa kama Halmashauri zikishindwa. Kwa maoni yangu, mashauri haya yanaweza kuathiri kwa kiasi kikubwa uwezo wa Halmashauri kutoa huduma.

vi. Mapungufu Yaliyobainika katika Usimamizi wa Matumizi

Mapungufu yafuatayo yalibainika katika Halmashauri 171 wakati wa ukaguzi:

- Usimamizi dhaifu wa nyaraka za matumizi uliopelekea matumizi makubwa kukosa viambatisho kwa kiasi cha Sh.9,818,166,618; wakati hati za malipo za Sh.2,980,337,917 hazikupatikana.
- Mapungufu katika udhibiti wa bajeti uliosababisha matumizi yenye jumla ya Sh.3,270,577,913 kufanywa katika mafungu tofauti kimakosa na matumizi nje ya bajeti ya jumla ya Sh.11,513,949,562. Zaidi ya hayo, jumla ya Sh.1,497,252,484 zililipa madeni ya nyuma ambayo hayakuwa yameoneshwa katika taarifa za fedha za miaka ya nyuma. Hivyo, hapakuwa na bajeti iliyotengwa kwa ajili ya kulipa madeni hayo kwa mwaka 2015/2016.
- Jumla ya Sh.1,322,462,494 ikiwa ni fedha zilizohamishwa kutoka akaunti moja kwenda nyingine zilikuwa hazijarejeshwa hadi kufikia mwishoni mwa mwaka 2015/2016.
- Halmashauri 32 zilishindwa kusaidia uzingativu wa Kanuni za kodi kwa wazabuni kwa kushindwa kudai risiti za kielektroniki kwa bidhaa na huduma zilizolipiwa zenye jumla ya

Sh.16,193,502,508. Wakati huo huo, Halmashauri hizo hazikukata kodi ya zuio ya jumla ya Sh.326,366,885 kutokana na malipo yaliyofanywa kwa wazabuni wa huduma na bidhaa.

- Udhibiti wa malipo usioridhisha ambapo uliopelekea malipo ya jumla ya Sh.3,988,770,547 kufanyika kabla ya ukaguzi wa awali na jumla ya Sh.1,126,337,604 kulipwa bila kuidhinishwa.
- Akaunti za Amana hazikusimamiwa ipasavyo kwa sababu ya kukosekana kwa utunzaji mzuri wa rejista za amana. Hivyo, kulikuwa na matumizi yaliyofanyika yenye jumla ya Sh.13,851,361,593 bila kuonesha kama kiasi hicho kilikuwa kimepokelewa katika akaunti ya amana. Kulikuwa pia na mikopo ya jumla ya Sh.5,103,823,570 iliyolipwa kutoka akaunti ya amana kwenda akaunti nyingine ambayo haikurejeshwa.
- Udhaifu katika usimamizi na udhibiti wa matumizi ya mafuta Hapakuwepo utunzaji mzuri wa kumbukumbu za kuratibu safari za magari na kuonyeshwa taarifa za mafuta zisizoridhisha katika leja za mafuta. Hivyo, sikuweza kuthibitisha jinsi mafuta yenye thamani ya Sh.1,731,358,338 yalivyotumika katika Halmashauri 108.

vii. Mapungufu katika Usimamizi wa Raslimali Watu

Usimamizi wa raslimali watu uliendelea kuwa eneo lililohitaji kuimarishwa. Pamoja na uboreshaji uliokwishafanyika, bado kuna mapungufu yanayotakiwa kufanyiwa kazi ambayo ni pamoja na:

- Mishahara iliyolipwa kwa watumishi yenye jumla Sh.8,277,686,640; Mishahara ambayo haikulipwa na haikurejeshwa Hazina jumla ya Sh.3,329,467,964; Makato kutoka mishara hiyo yafanyikayo Hazina ambayo yalipaswa kupelekwa kwenye taasisi za Mifuko ya Hifadhi na taasisi za fedha yenye jumla ya Sh.1,123,229,274 hayakupelekwa.
- Uhaba mkubwa wa watumishi katika baadhi ya Halmashauri kama Chunya H/W, Newala H/W na Kasulu H/W ambazo zilikuwa na upungufu wa zaidi ya 55%.

viii. Mapungufu Yaliyobainika katika Manunuzi na Mikataba

Kuzingatia Sheria na Kanuni za manunuzi kulibakia kuwa tatizo katika Halmashauri nyingi. Nilibaini udhaifu katika

usimamizi wa manunuzi na mikataba. Baadhi ya mapungufu hayo ni:

- Uandaaji usioridhisha wa mpango wa manunuzi uliosababisha kufanyika kwa manunuzi yenye thamani ya Sh.1,720,839,381 katika Halmashauri 20 nje ya mpango wa mwaka wa manunuzi .
- Mapungufu katika Kitengo cha Manunuzi na Bodi za Zabuni ambazo zilikuwa na jukumu la kuhakikisha Sheria na Kanuni za manunuzi zinafuatwa. Hivyo, kulikuwa na manunuzi yasiyoidhinishwa na Bodi ya Zabuni yenye jumla ya Sh.907,898,325 wakati manunuzi bila ushindani yalikuwa Sh.2,120,374,651 katika Halmashauri 36.
- Kulikuwa na manunuzi ya huduma na bidhaa kwa fedha taslimu zaidi ya kiwango kilichoidhinishwa kwa manunuzi kufanyika kupitia masurufu yenye jumla ya Sh.1,061,930,305 na SH. 921,690,382.
- Hapakuwa na ushindani wa kutosha katika manunuzi ya kazi za ujenzi na huduma kupitia mikataba, hali iliyozuia Halmashauri husika kunufaika na bei zitokanazo na nguvu ya soko.

ix. Mapungufu Yaliyoonekana katika Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatekeleza miradi mbalimbali ya maendeleo. Baadhi ya miradi hiyo inatekeleza kupitia Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa (LGCDG), Idara ya Maendeleo ya Kimataifa (DFID), Mpango wa Maendeleo wa Elimu ya Sekondari (MMES), Programu ya Kuimarisha Halmashauri za Miji (ULGSP), Mradi wa uboreshaji Miji ya Tanzania (TSCP) na Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo (CDCF). Katika utekelezaji wa miradi hii, nilibaini mapungufu yafuatayo:

- Kuwapo kwa kiasi cha 57% ambacho hakikutumika: Halmashauri zilipokea jumla ya kiasi cha Sh. 123,602,117,243 wakati kiasi kilichotumika kilikuwa Sh.53,924,489,932. Hivyo, kufanya kiasi ambacho hakikutumika kuwa Sh.70,492,646,792.

- Kutokutolewa kwa kiasi chote cha Sh.66,744,276,050 zilizopitishwa kwenye bajeti kwa ajili ya Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa (LGCDG).
- Kuwapo kwa miradi ambayo haikutekelezwa na kukamilika; Kulikuwa na miradi yenye thamani ya Sh.15,048,767,538 katika Halmashauri 14 ambayo ilikuwa bado haijaanza pamoja, na kwamba, fedha za miradi hiyo zilikuwepo. Zaidi ya hayo, miradi yenye thamani ya Sh.32,592,949,271 katika Halmashauri 30 haikukamilika.
- Uchangiaji wa fedha katika Mfuko wa Maendeleo wa Wanawake na Vijana usioridhisha: Halmashauri hazikuchangia 10% katika Mfuko wa Maendeleo ya Wanawake na Vijana sawa na jumla ya Sh.28,521,878,199. Zaidi ya hayo, jumla ya Sh.4,746,008,627 zilizokuwa zimekopeshwa kwa vikundi vya Wanawake na Vijana zilikuwa hazijarejeshwa.

x. **Mapungufu Yaliyobainika katika Fedha za Ruzuku kwa Shule za Msingi na Sekondari Zilizotumwa Moja kwa Moja Shuleni**

Serikali ya Tanzania ilianzisha sera ya Elimu Bure kwa shule za Msingi na Sekondari ambapo utekelezaji wake ulianza Desemba 2015. Hata hivyo, katika kutekeleza Sera hii, mapungufu yafuatayo yalibainika na yanahitaji kutatuliwa: (i) Kukosekana kwa kumbukumbu za kutosha za fedha zilizopokelewa na taarifa za matumizi katika makao makuu ya Halmashauri; (ii) Kukosekana kwa taarifa za kutosha juu ya idadi ya wanafunzi wanaopokea ruzuku hii katika shule; (iii) Ufuatiliaji usioridhisha wa Halmashauri wa matumizi ya fedha hizi za ruzuku; na (iv) Kiwango kinachotolewa kuwa kidogo ikilinganishwa na kiwango kilichopangwa hapo awali kwa kila mwanafunzi wa shule ya msingi na sekondari.

xi. **Mapungufu yaliyobainika katika kutumia fedha za Uchaguzi Mkuu**

Katika mwaka unaokaguliwa, Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ilifanya Uchaguzi Mkuu wa Rais, Wabunge na Madiwani mwezi Oktoba, 2015. Hata hivyo, fedha zilizotolewa na Tume ya Taifa ya Uchaguzi (NEC) haikusimamiwa ipasavyo.

Katika hali isiyo ya kawaida nilibaini kuchomwa kwa nyaraka za malipo katika halmashauti mbili (2), labda kwa lengo la kuwezesha kugushi na kuchochea vitendo vya udanganyifu katika kutumia fedha za uchaguzi kinyume na miongozo iliyotolewa na NEC.

1.0 TAARIFA ZA AWALI

1.1 MAMLAKA YA KISHERIA YA KUFANYA UKAGUZI KATIKA SEKTA YA UMMA TANZANIA

Mamlaka ya Kufanya Ukaguzi

Mamlaka na Wajibu wa Kisheria wa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali yameelezwa wazi katika Ibara ya 143 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977(iliyorekebishwa 2005) na katika Kifungu cha 10(1) cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na.11 ya mwaka 2008 kwamba, Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ndiye Mkaguzi wa Mapato na Matumizi yote ya Serikali ikiwa ni pamoja na Mapato na Matumizi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali anayo mamlaka ya kufanya ukaguzi wa Taarifa za Fedha, Ukaguzi wa Ufanisi, Ukaguzi wa Kiuchunguzi na Kaguzi mbalimbali na kutoa mapendekezo kuhusu kaguzi hizo kama ilivyoainishwa katika Vifungu vya 12, 26, 27, 28 na 29 vya Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na.11 ya mwaka 2008.

Aidha, Ibara ya 143 (4) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977 (Iliyorekebishwa 2005) inamtaka Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kuwasilisha kwa Rais kila Taarifa ya Fedha atakayotoa/kukagua kwa mujibu wa masharti ya Kifungu kidogo cha (2) cha Ibara hii. Kanuni ya 88 ya Kanuni za Ukaguzi wa Umma, 2009 pia inamtaka Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kuwasilisha Ripoti Kuu zote za Ukaguzi kwa Rais wa Jamhuri ya

Muungano wa Tanzania kabla au ifikapo tarehe 31 Machi kila mwaka na hatimaye ripoti hiyo kuwasilishwa Bungeni kupitia kwa Waziri mwenye dhamana.

1.2 Madhumuni/Malengo ya Ukaguzi

Malengo ya ukaguzi ni kupata uhakika wa kutosha kwamba taarifa za fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa ujumla wake hazina kasoro kutokana na udanganyifu/ubadhirifu au makossa; na kubainisha kama hesabu hizo zimetayarishwa kwa kuzingatia viwango vinavyotakiwa kulingana na misingi ya utayarishaji wa hesabu. Pia kuona kama sheria na kanuni husika zimezingatiwa katika kutekeleza shughuli za Mamlaka za Serikali za Mitaa.

1.3 Uandaaji na Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha

Agizo la 31 (1) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya Mwaka 2009 linamtaka Afisa Masuuli kuandaa hesabu za mwisho wa mwaka na kuziwasilisha kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa ajili ya ukaguzi kabla au ifikapo tarehe 30 Septemba ya kila mwaka wa fedha. Agizo hilo pia linazipa Mamlaka za Serikali za Mitaa majukumu ya kuandaa Taarifa za Fedha kwa mujibu wa sheria, kanuni na miongozo inayotolewa na Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa, Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa na Viwango vya Kimataifa vya Uhasibu kwa Sekta ya Umma.

Kifungu cha 40 (1) cha Sheria ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa Na.9 ya mwaka 1982 (iliyorekebishwa 2000) kinazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kutunza vitabu vya hesabu na kumbukumbu zinazohusu:-

- Mapato na matumizi ya fedha na miamala mingine katika Halmashauri.

- Mali na Madeni ya Halmashauri, katika kila mwaka wa fedha kwenye mizania inayoonesha maelezo ya mapato na matumizi, mali na madeni yake yote.
- Katika uandaaji wa taarifa hizi za fedha, Agizo la 11 hadi la 14 la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 yanazitaka Halmashauri kuanzisha mifumo sahihi ya udhibiti wa ndani na usimamizi ambao ni muhimu ili kuwezesha utayarishaji wa taarifa za fedha zisizokuwa na makosa/mapungufu makubwa, ama iwe kutokana na udanganyifu au makosa.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zilianza kufuata Mwongozo wa Kimataifa wa Uandaaji wa Taarifa za Fedha kwa Msingi wa Uhasibu unaotambua mapokezi au matumizi pasipo kuhusisha fedha taslimu kuanzia tarehe 1 Julai, 2009. Zilipewa kipindi cha mpito cha miaka mitano ili ziwe zimefuata mwongozo huo kikamilifu. Kwa hiyo, kipindi hicho cha mpito cha miaka mitano kilifikia ukomo wake tarehe 30 Juni, 2014.

1.4 Mawanda na Vikwazo vya Ukaguzi

Ukaguzi huu umehusisha tathmini ya ufanisi wa mfumo wa fedha/uhasibu na udhibiti wa ndani juu ya shughuli mbalimbali za Serikali za Mitaa. Ukaguzi ulifanywa kwa kutumia sampuli, kwa hiyo, matokeo ya ukaguzi yametegemea jinsi nyaraka na taarifa mbalimabli zilivyowasilishwa kwangu kwa ajili ya ukaguzi.

Mbinu/taratibu zangu za ukaguzi zilihusisha kukagua/kutathmini taarifa za kihasibu/fedha pamoja na taratibu nyingine ili kufikia malengo yangu ya ukaguzi.
Taratibu/Mbinu zangu za ukaguzi zilijumuisha mambo yafuatayo:-

- Kuandaa mpango kazi wa ukaguzi ili kubaini na kutathmini mapungufu/kasoro katika taarifa za fedha,

zinazotokana na udanganyifu/ubadhirifu au makosa. Hii ni kwa kuzingatia uelewa wa Halmashauri husika na mazingira yake ikiwa ni pamoja na mfumo wake wa udhibiti wa ndani.

- Kupata ushahidi wa kutosha na sahihi kama taarifa za fedha zina mapungufu/kasoro kwa kubuni na kutekeleza njia sahihi za ukaguzi kwenye makosa/kasoro nilizozibaini.
- Kutoa maoni juu ya taarifa za fedha kwa kuzingatia ushahidi thabiti wa ukaguzi uliopatikana.
- Kufuatilia utekelezaji wa matokeo na mapendekezo ya ukaguzi kwa mwaka uliopita na maagizo yaliyotolewa na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa(LAAC) ili kuhakikisha kwamba hatua sahihi zimechukuliwa juu ya mapendekezo yote yaliyotolewa.

1.5 Viwango vya Ukaguzi Vinavyotumika

Kifungu cha 18 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma, 2008 kinamtaka Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kuchagua viwango vya ukaguzi atakavyotumia katika kutekeleza wajibu wake. Katika kuchagua viwango hivyo, anaweza kufuata mwongozo wa Viwango vya Kimataifa vya Ukaguzi au viwango vingine kama atakavyoona inafaa.

Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi ni mwanachama wa Shirika la Kimataifa la Asasi Kuu za Ukaguzi (INTOSAI), Shirika la Afrika la Asasi Kuu za Ukaguzi (AFROSAI) na Shirika la Afrika la Asasi Kuu za Ukaguzi - kwa nchi zinazozungumza lugha ya Kiingereza (AFROSAI-E).

Kubadilishana utaalamu na uzoefu miongoni mwa wanachama wa Asasi Kuu za Ukaguzi kumeiwezesha Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi kuwa na eneo kubwa la kujifunza na kubadilishana uzoefu na utaalamu katika ukaguzi wa sekta ya Umma.

Hivyo basi, taratibu za ukaguzi zilizotumika zinaendana na Viwango vya Kimataifa vya Asasi Kuu za Ukaguzi (ISSAIs) vinavyotolewa na INTOSAI na Viwango vya Kimataifa vya Ukaguzi (ISAs) vinavyotolewa na Shirikisho la Wahasibu la Kimataifa (IFAC)

1.6 Idadi ya Halmashauri Zilizokaguliwa

Katika kipindi cha mwaka wa fedha wa 2015/2016, kulikuwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa 171 Tanzania Bara ambazo taarifa zake za fedha pamoja na shughuli zake zilikaguliwa na kutolewa taarifa ya ukaguzi kwa kila Halmashauri husika. Halmashauri hizo zimeainishwa katika Jedwali Na. 1 hapa chini

Jedwali Na. 1: Idadi ya Halmashauri Zilizokaguliwa mwaka wa Fedha 2015/2016

Na.	Hadhi ya Halmashauri	Jumla	Asilimia(%)
1.	Halmashauri za Jiji	5	3
2.	Halmashauri za Manispaa	18	11
3.	Halmashauri za Miji	17	10
4.	Halmashauri za Wilaya	131	76
Jumla		**171**	**100**

Aidha, kuna Halmashauri mpya kumi na sita (16) zilizoongezeka katika mwaka wa fedha wa 2015/16 ambazo zitakaguliwa katika mwaka wa fedha wa 2016/17. Orodha ya Halmashauri hizo ni kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 2 hapa chini.

Jedwali Na. 2: Orodha ya Halmashauri Mpya

Na.	Jina la Halmashauri	Mkoa
1.	H/M Kigamboni	Dar es Salaam
2.	H/M Ubungo	Dar es Salaam

Na.	Jina la Halmashauri	Mkoa
3.	H/Mji Kondoa	Dodoma
4.	H/W Tanganyika	Katavi
5.	H/W Mpimbwe	Katavi
6.	H/W H/Mhinga	Lindi
7.	H/Mji Mbulu	Manyara
8.	H/Mji Bunda	Mara
9.	H/Mji Ifakara	Morogoro
10.	H/W Malinyi	Morogoro
11.	H/Mji Newala	Mtwara
12.	H/W Chalinze	Pwani
13.	H/W Kibiti	Pwani
14.	H/W Mbinga	Ruvuma
15.	H/W Madaba	Ruvuma
16.	H/W Songwe	Songwe

1.7 Kupungua kwa Mawanda ya Ukaguzi

Pamoja na ushirikiano ambao ofisi yangu imeupata kutoka kwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kama nilivyoeleza hapo awali kwenye ripoti zangu za miaka ya nyuma, bado kulikuwa na upungufu mkubwa wa fedha ambao uliniathiri mimi na watumishi wote wa Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi wa Hesabu za Serikali katika kutekeleza wajibu wetu kikatiba kama Asasi Kuu ya Ukaguzi. Katika hali hii, nililazimika kupunguza mawanda yangu ya ukaguzi. Ingawa nimeweza kukagua Halmashauri zote 171 kama nilivyoeleza awali, lakini nilishindwa kukagua maeneo mengine muhimu kama ifuatavyo:

Nilishindwa kuhudhuria na kushuhudia zoezi la kuhesabu/kuhakiki mali katika Halmashauri 125 ambazo ziko mbali na Makao Makuu ya Mkoa ambapo ndipo zilipo Ofisi za Ukaguzi pamoja na wakaguzi wa mkoa husika. Hivyo, nilishindwa kuthibitisha thamani ya mali iliyoripotiwa kwenye taarifa za fedha katika Halmashauri hizo 125. Hii ni kinyume na Viwango vya Kimataifa vya Asasi Kuu za Ukaguzi (ISSAI 1500) ambavyo vinawataka wakaguzi kuhudhuria zoezi la kuhesabu/kuhakiki mali ili kuweza kupata ushahidi wa kikaguzi unaojitoshelza na kuaminika kuhusiana na thamani ya mali za taasisi inayokaguliwa ambazo zitaingizwa katika taarifa zake za fedha mwisho wa mwaka.

Nilishindwa kutembelea Halmashauri 125 ili kufanya uhakiki wa majibu yaliyotolea na Maafisa Masuuli wa Halmshahuri hizo kuhusiana na utekelezaji wa mapendekezo ya ukaguzi kwa miaka ya fedha iliyopita, hasa kwa miradi ya maendeleo.

Vilevile, nilishindwa kuwasilisha ripoti zangu za ukaguzi kwa Kamati za Fedha na Mabaraza ya Madiwani kwa jumla ya Halmashauri 118 za pembezoni mwa nchi ambazo ni sawa na asilimia 69 ya Halmashauri zote zilizokaguliwa. Hii ilisababishwa na upungufu wa fedha kwa ajili ya posho ya kujikimu na mafuta katika ofisi zangu zilizopo mikoani ili kuweza kuzifikia Halmashauri hizo.

Ukaguzi wa kushtukiza wa fedha taslimu haukufanyika katika Halmashauri 125 ili kubaini udhabiti wa mifumo ya ndani inayotoa hakikisho la usimamizi makini wa fedha taslim kabla hazijapelekwa benki. Hali hii pia iliathiri mawanda ya ukaguzi wangu.

Orodha ya Halmashauri ambazo nilishindwa kushiriki katika zoezi la kuhesabu mali, kufanya ukaguzi wa kushtukiza wa fedha taslimu, kufanya uhakiki wa utekelezaji wa

mapendekezo ya ukaguzi kwa mwaka uliopita na kushindwa kuwasilisha ripoti zangu za ukaguzi kwa Kamati za Fedha na Mabaraza ya Madiwani imeoneshwa katika **Kiambatisho Na I**

Katika mwaka wa fedha 2015/2016, Divisheni ya Mamlaka za serikali za Mitaa katika Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi ilipanga kufanya ukaguzi wa Halmashauri zote na taasisi za Serikali Kuu, ikiwa ni pamoja na shule za sekondari na msingi, hospitali, vituo vya afya na zahanati, kata pamoja na vijiji. Hata hivyo, kutokana na kuchelewa kupokea fedha kutoka Hazina, baadhi ya kazi/kaguzi ambazo zilipaswa kuanza Julai 2015, zilianza Januari 2016. Hali ambayo ilisababisha nishindwe kufuata kalenda ya mwaka ya ukaguzi; hivyo kunilazimu kutofuata baadhi ya taratibu za ukaguzi ili niweze kutimiza wajibu wangu wa kikatiba wa utoaji/uwasilishaji wa ripoti ya ukaguzi kwa Mheshimiwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kabla au ifikapo tarehe 31 Machi, 2016.

Ili kuondokana na madhara ya kuchelewa kutolewa kwa fedha kwa ajili ya ukaguzi ambazo zilipokelewa Oktoba, 2016 kutoka Hazina, iliwalazimu wakaguzi na watumishi wengine kufanya kazi zaidi ya masaa ya kawaida kuanzia Oktoba 2016 hadi Machi 2017 bila ya kulipwa fidia ya kisheria ya saa za ziada. Kama nilivyosema hapo awali, hali hii ilikuwa haiepukiki ili ripoti ya ukaguzi iweze kuwasilishwa kwa wakati kwa mujibu wa Katiba. Mazingira haya ya kufanya kazi kwa saa nyingi yaliwafanya watumishi wengi kuchoka sana, na hata wengine kuugua. Kwa hakika, hali hii si nzuri kiafya; na kama itaaendelea hivi, kuna uwezekano mkubwa wa kuathiri ubora wa kazi yangu ya ukaguzi miaka ijayo.

Athari nyingine zitokanazo na fedha pungufu, pamoja na kuchelewa kupata fedha hizo ni kwamba, ilinilazimu kutumia siku 42 kufanya awamu tatu za ukaguzi kwa pamoja badala ya

siku 58 zinazohitajika kukaguaawamu hizo tatu. Awamu hizo ni: (i) Ukaguzi wa awali; (ii) Ukaguzi wa miradi ya maendeleo; na (iii) Ukaguzi wa taarifa za fedha. Kuchanganya awamu hizo tatu kwa pamoja badala ya kila awamu kufanyika kwa wakati wake kumesababisha usimamizi na ufuatiliaji kaguzi hizo kuwa mgumu. Hali hii ikiachwa kuendelea hivyo kwa siku zijazo haiwezi kutoa hakikisho la ubora wa taarifa zangu za ukaguzi.
Taasisi za Serikali, miradi inayotekelezwa na Halmashauri ikiwa ni pamoja na shule za sekondari 2,432, shule za msingi 4,230, vituo vya afya, zahanati, kata na vijiji 3,864 pamoja maeneo mengine mengi ya kiukaguzi havikuweza kukaguliwa kutokana na ukosefu wa fedha za kutosha ambao ulienda sambamba na kuchelewa kwa fedha hizo kutolewa na Hazina.
Orodha ya taasisi za Serikali ambazo hazikukaguliwa kutokana na changamoto nilizozieleza hapo juu zimeoneshwa katika **Kiambatisho Na.II.**

Ukaguzi wetu unategemea sana kompyuta mpakato. Hivyo basi, wafanyakazi ambao hawana kompyuta mpakato hawawezi kufanya kazi zao za ukaguzi kikamilifu na kwa ufanisi. Watumishi wapya 140 hawakuwa na kompyuta mpakato ilihali kuna idadi kubwa ya kompyuta mpakato ambazo zimechakaa ama kuharibika zikihitaji kubadilishwa. Hali hii ilichangia sana baadhi ya kazi za ukaguzi kutokamilika kwa wakati.

Kutokana na changamoto nilizozitaja hapo juu, napenda kuiomba Serikali kuiwezesha Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi kutekeleza majukumu/wajibu wake wa kikatiba wa kukagua mapato na matumizi yote ya mihimili mitatu ya Dola kwa kuipatia fedha za kutosha na kwa wakati.

2.0 HATI ZA UKAGUZI

Kama ilivyoelezwa katika sura iliyotangulia, Ukaguzi ulifanywa kwa kuzingatia viwango vya Kimataifa vya Ukaguzi kwa Taasisi Kuu za Ukaguzi (ISSAIs). ISSAI Na. 1200 inamtaka mkaguzi kukagua na kutoa maoni huru kama taarifa za fedha ziliandaliwa kwa kuzingatia mambo yote muhimu kwa mujibu wa viwango vya uandaaji hesabu vinavyokubalika.

Hili linawezekana kwa kuandaa ukaguzi kwa namna ambayo itamwezesha mkaguzi kupata uhakika kama taarifa za fedha kwa ujumla wake hazikuwa na makosa makubwa au udanganyifu.

Kwa mujibu wa ISSAI 1700 na 1705, Mkaguzi anaweza akatoa aina mbalimbali za hati za ukaguzi kutegemeana na masuala yaliyobainika wakati wa ukaguzi. Zifuatazo ni aina za hati zinazoweza kutolewa na vigezo vyake;

Jedwali Na. 3: Aina za Hati

Aina ya Hati	Vigezo
Hati inayoridhisha	Hati hii hutolewa pale Mkaguzi anaporidhika kuwa taarifa za fedha ziliandaliwa kwa kiasi kikubwa kwa mujibu wa viwango vya uandaaji wa hesabu vinavyokubalika na kwamba taarifa hizo hazikuwa na makosa au dosari kubwa *(ISSAI 1700.16)*
Hati yenye shaka	Hati hii inatolewa pale ambapo Mkaguzi amepata vielelezo na ushahidi wa kutosha kutoa hitimisho kuwa, taarifa za hesabu

Aina ya Hati	Vigezo
	ikiwa moja moja au kwa ujumla wake zina makosa ambayo yanaweza kuathiri usahihi wa taarifa za fedha au; Mkaguzi hawezi kupata ushahidi wa kutosha na wa kuridhisha atakaoutumia katika kutoa Hati, lakini akahitimisha kuwa upo uwezekano wa kuathiri taarifa za fedha kwa makosa yasiyobainika ambayo kama yapo, yanaweza kuwa makubwa lakini hayaathiri maeneo mengine. (*ISSAI 1705.7)*.
Hati Isiyoridhisha	Hati isiyoridhisha inatolewa pale ambapo kuna kutokubaliana na Menejimenti kwa kiwango kikubwa ambapo mkaguzi amejiridhisha kuwa athari za upotoshwaji wa taarifa za fedha ni kubwa na zinagusa maeneo mengi ya taarifa za fedha zilizoandaliwa katika ujumla wake. (ISSAI 1705.8)
Hati Mbaya	Hati hii hutolewa pale ambapo kuna mapungufu makubwa katika taarifa za fedha kunakokwaza mawanda ya ikaguzi na hivyo mkaguzi kushindwa kuthibitisha usahihi wa taarifa za fedha zilizowasilishwa. *[ISSAI 1705.9]*.

Mbali na hati hizo, ninapoona kuwa, taarifa fulani iliyooneshwa au isiyooneshwa katika taarifa za fedha na kwamba ni muhimu kwa watumiaji wa taarifa hizo kuzijua kwa uelewa zaidi, ninaweza kufanya hivyo kwa kuweka msisitizo au kuweka taarifa hizo katika mambo mengineyo katika taarifa yangu.

Jedwali Na. 4: Vigezo vya Masuala Muhimu ya Msisitizo

Aya	Vigezo
Masuala Muhimu ya Msisitizo	Aya hii inajumuishwa katika taarifa ya Ukaguzi kuonesha mambo yaliyooneshwa katika taarifa za fedha ipasavyo ambayo kwa mtizamo wa mkaguzi mambo hayo ni muhimu wasoma wa taarifa hizo za fedha wakazielewa. *[ISSAI 1706.6]*.
Masuala Mengineyo	Aya hii inajumuishwa katika taarifa ya mkaguzi kuonesha masuala mengine ambayo hayakuoneshwa katika taarifa za fedha, na ambayo kwa mtizamo wa mkaguzi ni muhimu kwa watumiaji kuelewa ukaguzi na wajibu wa mkaguzi au taarifa ya mkaguzi, *[ISSAI 1706.8]*

2.1 Hati za Ukaguzi zilizotolewa mwaka 2015/2016

Katika mwaka 2015/2016, nilikagua jumla ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 171[1]. Baada ya tathmini ya aina, ukubwa na athari za masuala yaliyobainika wakati wa ukaguzi, nilitoa hati zifuatazo kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa:

2.1.1 Taasisi Zilizopata Hati inayoridhisha

Jumla ya Halmashauri 138 (81%) zilipata hati zinazoridhisha ikimaanisha taarifa zao za fedha zilionesha uhalisia wa shughuli zao. Matokeo haya katika usimamizi wa fedha yanaonesha

[1] Angalia mawanda ya Ukaguzi katika Sura ya Kwanza.

ongezeko la asilimia 66 ukilinganisha na Ukaguzi wa miaka iliyopita.

Hata hivyo, ni muhimu kutambua kuwa, kwa mujibu wa matakwa ya ISSAI 1700.P3, ukaguzi ulilenga masuala ya fedha, tathmini ya jinsi Halmashauri zinavyozingatia sheria na kanuni na ufanisi wa mifumo ya udhibiti wa ndani. Hivyo, haimaanishi kuwa Halmashauri zilizopata hati zinazoridhisha ziliweza kuzingatia sheria na kanuni kwa asilimia 100 na kwamba hakukuwa na mapungufu katika udhibiti wa mifumo ya ndani. Kulikuwa na mapungufu yaliyobainika na kutolewa taarifa zilizotumwa kwa kila Halmashauri. Mapungufu hayo hayakuwa makubwa kiasi cha kuathiri moja kwa moja taarifa za fedha.

Maelezo zaidi ya Halmashauri zilizopata hati zinazoridhisha yameoneshwa katika **Kiambatisho Na. iii** cha taarifa hii.

2.1.2 Halmashauri zilizopata Hati yenye Shaka

Jumla ya Halmashauri 32 (19%) kati ya Halmashauri 171 zilizokaguliwa katika mwaka unaotolewa taarifa zilipata hati zenye shaka. Hii ilimaanisha kuwa kulikuwa na kutokubaliana na menejimenti za Halmashauri husika kulikosababishwa na utoaji wa taarifa kwa wakaguzi zisizo toshelevu au uandaaji wa taarifa usiofuata misingi ya uhasibu; hivyo, kukwaza mawanda ya ukaguzi wakati wa ukaguzi wa taarifa za fedha[2]. Aidha, zipo

[2] *Kuwepo kwa kiasi kikubwa cha matumizi na mapato yasikuwa na viambatanisho; Kiwango kikubwa cha ukiukwaji wa sheria na kanuni kiasi kwamba, matumizi yasiyoidhinishwa na akaunti zisizoripotiwa, kukiuka Sheria na Kanuni za Ununuzi; Kukosekana kwa kumbukumbu za mali; Kushindwa kutunza rejista za stoo na mali za kudumu, ufujaji na kuwepo kwa matumizi yasiyokuwa na tija, na hasara kubwa itokanayo na vitendo vya jinai, kiasi kikubwa cha matumizi kisichofanana na huduma zilizopokelewa.*

baadhi ya Halmashauri zilizopata hati zenye shaka zikiwa na aya yenye masuala ya msisitizo na masuala mengineyo.

Matokeo haya yanaashiria kuimarika kwa usimamizi wa fedha kutokana hati zenye shaka kupungua kwa 71% ikilinganishwa na mwaka uliopita. Aidha, hii inamaanisha kuwa Halmashauri nyingi zimeweza kuchukulia kwa uzito uzingativu wa matakwa ya Viwango vya Kimataifa vya Uaandaji wa Taarifa za Fedha katika Sekta ya Umma (IPSAS).

Maelezo zaidi ya Halmashauri zilizopata Hati zenye Shaka na masuala yenye msisitizo/masuala mengineyo zimeoneshwa katika **Kiambatisho Na.iv**.

2.1.3 Halmashauri zilizopata Hati Zisizoridhisha

Katika kipindi cha mwaka, Halmashauri ya Manispaa ya Kigoma Ujiji ilipata hati isiyoridhisha baada ya kutokukubaliana katika taarifa za fedha kwa kiwango kikubwa.[3] Maelezo zaidi yameoneshwa katika **Kiambatisho *iv*** cha taarifa hii.

2.2 Mwenendo wa Hati za Ukaguzi kwa miaka minne mfululizo

Kumekuwa na ongezeko la Halmashauri zilizokaguliwa kutoka 164 katika mwaka 2012/2013 hadi 171 katika mwaka huu 2015/2016. Kadhalika, hati za ukaguzi zimebadilika kama ilivyooneshwa katika Jedwali Na. 5 hapo chini:

Jedwali Na. 5: Muhtasari wa Hati za Ukaguzi zilizotolewa kwa kipindi cha miaka minne (4) mfululizo (2012/13 mpaka 2015/16)

[3] *Vigezo vilevele vilivyooneshwa hapo juu lakini athari za vigezo hivyo ndizo zilizoangaliwa.*

Halmashauri	Mwaka wa Fedha	Aina ya Hati								Jumla
		Hati inayoridhisha		Hati Yenye Shaka		Hati isiyoridhisha		Hati Mbaya		
		Na.	%	Na.	%	Na.	%	Na.	%	
Jiji	2015-16	5	100	0	0	0	0	0	0	5
	2014-15	2	40	3	60	0	0	0	0	5
	2013-14	4	80	1	20	0	0	0	0	5
	2012-13	3	60	1	20	1	20	0	0	5
Manispaa	2015-16	14	78	3	17	1	6	0	0	18
	2014-15	7	39	10	55	1	6	0	0	18
	2013-14	17	94	1	6	0	0	0	0	18
	2012-13	14	78	4	22	0	0	0	0	18
Wilaya	2015-16	103	78	29	22	0	0	0	0	132
	2014-15	33	25	94	73	2	2	0	0	129
	2013-14	118	91	11	9	0	0	0	0	129
	2012-13	86	80	21	20	0	0	0	0	107
Miji	2015-16	14	88	2	22	0	0	0	0	16
	2014-15	5	42	6	50	0	0	1	8	12
	2013-14	11	100	0	0	0	0	0	0	11
	2012-13	9	90	1	10	0	0	0	0	10
Jumla	2015-16	138	71	32	19	1	1	0	0	171
	2014-15	47	29	113	69	3	2	1	1	164
	2013-14	150	92	13	8	0	0	0	0	163
	2012-13	112	80	27	19	1	1	0	0	140

Orodha ya Halmashauri zote 171 zikiwa na aina ya hati zilizopata kwa miaka minne (4) imeoneshwa katika **Kiambatisho *v*.**

Sura ya Pili

3.0 UFUATILIAJI WA UTEKELEZAJI WA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI KWA MIAKA ILIYOPITA

Sura hii inaelezea kwa ufupi hali ya masuala yasiyoshughulikiwa kutokana na mapendekezo niliyoyatoa katika ripoti jumuifu za mwaka uliopita. Inaelezea masuala niliyoyatoa katika ripoti za kaguzi za Mamlaka za Serikali za Mitaa na ripoti za ukaguzi maalum ambazo mapendekezo yaliyotolewa yametekelezwa kikamilifu, ama kwa sehemu na yale ambayo hayakutekelezwa. Pia, inajumuisha hali ya utekelezaji wa maagizo ya jumla yaliyotolewa na Kamati ya Hesabu za Serikali za Mitaa kwa menejimenti husika za Mamlaka za Serikali za Mitaa.

3.1 Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Mapendekezo ya Ripoti ya Jumla ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa Miaka Iliyopita

Kifungu Na. 40 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na. 11 ya mwaka 2008 (iliyorekebishwa 2013) kinawataka Maafisa Masuuli wote kutoa majibu ya ripoti za ukaguzi za Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali za kila mwaka na kuandaa mpango wa utekelezaji kwa ajili ya kuwasilisha kwa Mlipaji Mkuu wa Serikali. Zaidi ya hayo, Kifungu Na. 40 (4) cha Sheria ya Ukaguzi kinamtaka Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kujumuisha hali halisi ya utekelezaji wa mpango kazi katika ripoti ya ukaguzi ya mwaka ujao. Kwa hiyo, aya hii inaonesha hali ya utekelezaji wa mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kuhusiana na taarifa za fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2014/2015.

Kifungu Na. 40 (2) cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na.11, 2008 (iliyorekebishwa 2013) kinamtaka Mlipaji Mkuu wa

Serikali kupokea majibu ya mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ya mwaka uliopita ya ripoti ya Jumla kutoka kwa Maafisa Masuuli na kuyawasilisha kwa Waziri mwenye dhamana ambaye atayawasilisha Bungeni. Zaidi ya hayo, Sheria inamtaka Mlipaji Mkuu wa Serikali kuwasilisha nakala Jumuifu ya Majibu na Mpango wa Utekelezaji kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu kwa ajili ya uhakiki.

Majibu ya utekelezaji wa mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali yahusuyo ripoti ya jumla ya mwaka uliopita kwa masuala niliyoyaibua katika ukaguzi wa mwaka wa fedha ulioishia tarehe 30 Juni, 2015 yalipokelewa kutoka kwa Mlipaji Mkuu wa Serikali kwa barua yenye Kumb. Na CHA.114 / 474/01 ya tarehe 21 Julai, 2016. Napenda kutoa shukrani zangu kwa juhudi zinazofanywa na Serikali kupitia Mlipaji Mkuu wa Serikali na Maafisa Masuuli wote kwa kutoa majibu ya masuala yaliyotolewa katika taarifa za ukaguzi na hatua zilizochukuliwa juu ya mapendekezo yaliyomo katika taarifa hiyo. Hata hivyo, baada ya kupokea majibu, ifuatayo ni hali halisi za masuala ambayo yanahitaji hatua zaidi za ufuatiliaji kwa ajili ya utekelezaji wa mipango ya utekelezaji iliyotajwa na Mlipaji Mkuu wa Serikali;

Maelezo ya mapendekezo yaliyosalia yameoneshwa katika **Kiambatisho vi** cha ripoti hii.

Jedwali Na. 6: Muhtasari wa Utekelezaji wa Mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ya ripoti ya Jumla ya miaka ya nyuma

Mwaka wa Fedha	Idadi Iliyotolewa	Yaliyotekelezwa	%	Yanayoendelea Kutekelezw	%	Yasiyotekelezwa	%
2012/13	25	0	0.0	10	40	15	60
2013/14	16	0	0.0	6	38	10	62
2014/15	38	3	7.8	19	50	16	42
Jumla	79	3		35		41	

3.2 Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Mapendekezo ya Ukaguzi ya Miaka Iliyopita kwa Ripoti za kila Halmashauri

Aya hii inahusu hali halisi ya utekelezaji wa mapendekezo mbalimbali niliyoyatoa kuhusiana na niliyoyaona katika ripoti za kila mamlaka ya Serikali za Mitaa kwa mwaka uliopita. Lengo la mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu ni kuwezesha menejimenti za Halmashauri husika kurekebisha mapungufu yote yaliyobainishwa wakati wa ukaguzi wa taarifa za fedha kwa kuyashughulikia mara moja na kutekeleza mapendekezo yaliyotolewa ili kuboresha udhibiti wa ndani na usimamizi bora wa rasilimali za Halmashauri.

Katika ukaguzi wa mwaka uliopita, nilitoa mapendekezo mbalimbali juu ya mambo muhimu ambayo yalizitaka menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuchukua hatua muhimu kwa ajili ya utekelezaji na uboreshaji. Baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zilifanya jitihada za kutekeleza mapendekezo yangu. Kati ya mapendekezo 11,283 niliyoyatoa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 164 katika mwaka 2014/2015, mapendekezo 2,914 (26%) yalitekelezwa, 3,287 (29%) yalikuwa yakiendelea kuutekelezwa na 3,650 (32%) hayakushughukiwa kabisa. Mtazamo wa kutoshughulikia hoja za ukaguzi na mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali yanasababisha kujirudia kwa mapungufu hayo katika miaka inayofuata. Tatizo hili linatokana na kukosekana kwa umakini na kutokuwa na dhamira kwa Maafisa Masuuli na uongozi wa Halmashauri husika.

Jedwali Na. 7 lililopo hapa chini linaonesha muhtasari wa masuala mbalimbali ya ukaguzi yaliyosalia kwa miaka ya fedha ya nyuma; yaani: 2012/2013, 2013/2014 na 2014/2015 kama ifuatavyo:

Jedwali Na. 7: Mapendekezo Yaliyosalia katika Ripoti za Ukaguzi za kila Halmashauri

Mwaka wa fedha	Idadi ya Halmashauri	Jumla ya mapendekezo	Yaliyotekelezwa	yanayotekelezwa	yasiyotekelezwa	Yaliyopitwa na wakati
2014/15	164	11283	2914	3237	3650	1431
2013/14	163	7921	2330	2241	2728	622
2012/13	140	7474	3217	2171	2086	0

Kutokana na jedwali la hapo juu, ni vyema kuhitimisha kwamba, kulikuwa na juhudi duni zilizochukuliwa na Serikali katika kufuatilia utekelezaji wa mapendekezo niliyoyatoa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa. Mwelekeo unaonesha kupungua kwa mapendekezo yaliyotekelezwa kutoka 2,330 katika mwaka uliomalizika 2013/2014 hadi 2,914 katika mwaka uliomalizika 2014/2015.

Kutoshughulikiwa kwa mapendekezo ya muda mrefu kunapelekea kujirudia kwa masuala hayo hayo katika taarifa za miaka inayofuata; hali hii inasababishwa na uwajibikaji mbovu kwa rasilimali za umma katika Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Maelezo ya hali halisi ya utekelezaji wa mapendekezo ya ripoti ya ukaguzi kwa kila Halmashauri ni kama inavyoonekana katika **Kiambatisho vii** cha Ripoti hii.

3.3 Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Mapendekezo ya Ukaguzi katika Ripoti za Kaguzi Maalum

Kifungu 36 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na.11 ya mwaka 2008 (iliyorekebishwa 2013) kinampa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali wakati wowote atakaoona inafaa kufanya ukaguzi maalum juu ya jambo lolote linalohusiana na fedha au mali za umma kwa lengo la kulijulisha Bunge bila kuchelewa. Zaidi ya hayo, kifungu hicho kinamtaka Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kuandaa ripoti maalumu

kuhusiana na jambo hilo, na kuwasilisha taarifa hiyo Bungeni kupitia kwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

Katika ukaguzi za miaka iliyopita, nilifanya ukaguzi maalum kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa sita (6). Mapendekezo mbalimbali yalitolewa kwa Halmashauri husika juu ya mambo muhimu yaliyotokana na ripoti za ukaguzi maalum. Mapendekezo haya yalizitaka Halmashauri husika kuwa makini na kuchukua hatua kwa ajili ya utekelezaji na uboreshaji. Hata hivyo, hakuna majibu yaliyotolewa na Halmashauri husika juu ya hoja za ukaguzi na mapendekezo yaliyotolewa kwenye ripoti za ukaguzi maalum.

Orodha ya Halmashauri zenye mapendekezo yasiyotekelezwa yaliyotolewa kwenye ukaguzi maalum imeoneshwa katika Jedwali Na. 8 hapa chini:

Jedwali Na. 8: Orodha ya Halmashauri zenye Mapendekezo Yasiyotekelezwa ambayo Yaliyotolewa wakati wa Ukaguzi Maalum kwa Mwaka Ulioishia Juni 30, 2015

Na.	Jina la Halmashauri	Jumla ya masuala yaliyoibuliwa	Masuala yenye thamani	Masuala yasiyo na thamani	Kiasi (Sh.)
1.	H/JijiMwanza	22	22	0	15,277,645,004
2.	H/M Ilala	39	19	20	13,496,029,738
3.	H/W Mbozi	14	14	0	6,472,452,286
4.	H/W Mbinga	19	12	7	2,268,465,455
5.	H/M Kinondoni	7	1	6	736,320,000
6.	H/W Bariadi	10	3	7	474,523,628
Jumla					**38,725,436,111**

Hali halisi ya majibu ya Mamlaka za Serikali za Mitaa juu ya masuala yaliyoibuliwa katika taarifa za ukaguzi maalum inaonesha kupungua kutoka mwaka hadi mwaka kwa miaka mitatu iliyopita kama inavyoonekana katika **Error! Reference ource not found.**

Jedwali Na. 9: Hali halisi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa katika Kujibu Masuala Yaliyoibuliwa katika Ripoti za Ukaguzi Maalum kwa Miaka Miwili Mfululizo

Mwaka wa fedha	Idadi ya ripoti	Ripoti zilizojibiwa	Ripoti zisizojibiwa	Asilimia ya ripoti zisizojibiwa
	(A)	(B)	(A-B)	
2013/2014	6	0	6	100
2012/2013	6	2	4	67

Jedwali Na. 10: Muhtasari wa Masuala Yaliyoibuliwa katika Ukaguzi Maalum ambayo Hayajajibiwa kwa Kipindi cha Miaka Mitano Mfululizo

Mwaka wa fedha	Idadi ya Halmashauri	Hoja za ukaguzi zilizosalia ambazo hazikuthaminishwa (Idadi ya Halmashauri)	Thamani ya hoja za ukaguzi zilizosalia (Sh)
2013/2014	6	111	38,725,436,111
2012/2013	6	146	35,717,988,924
2011/2012	14	302	66,471,126,999
2010/2011	13	69	31,408,213,793

3.4 Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Maagizo ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa

Sehemu hii inaelezea hali halisi ya utekelezaji wa Mapendekezo ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kama inavyotakiwa na Kifungu Na. 38 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na. 11 ya mwaka 2008 (iliyorekebishwa 2013), kifungu hicho kinamtaka Mlipaji Mkuu wa Serikali kuandaa majibu na mpango wa utekelezaji wa hoja na mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali pamoja na mapendekezo yaliyotolewa na Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa.

Ripoti ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kuhusu mambo ya msingi yaliyojitokeza na mapendekezo yaliyotolewa kuhusiana na hesabu za Serikali za Mitaa kwa mwaka uliomalizika Juni 30, 2015 yaliwasilishwa Bungeni na

Mwenyekiti wa Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa tarehe 9 Novemba, 2016.

Maelekezo ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kama kamati ya usimamizi yalilenga kuboresha utoaji wa huduma, uwajibikaji na utendaji wa jumla wa Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Nilibainisha katika ripoti yangu ya mwaka uliopita kuwa msimamo wa Serikali kuhusiana na kutoa majibu katika masuala ya msingi yaliyotolewa na Kamati ya Hesabu ya Serikali za Mitaa katika hesabu za Mamlaka za Serikali za Mitaa hayajawahi kuridhisha. Hata hivyo, katika mwaka 2015/2016, Serikali imetoa majibu ya mapendekezo na maagizo yaliyotolewa na Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kama ilivyoainishwa katika Jedwali Na. 11 hapa chini:

Jedwali Na. 11: Mwenendo wa Majibu ya Mlipaji Mkuu wa Serikali Kuhusiana na Mapendekezo Yaliyotolewa na Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa

Tarehe yaliyowasilishwa Bungeni	Mwaka wa fedha husika	Idadi ya mapendekezo	Majibu kutoka kwa Mlipaji Mkuu
28 Januari,2015	30 June,2015	9	9 Novemba,2016
28 Januari,2014	30 June,2014	12	Hakuna majibu
6 Desemba,13	30 June,2013	10	Hakuna majibu
17 Aprili,2012	30 June,2012	15	Hakuna majibu
14 Aprili,2011	30 June,2011	7	Hakuna majibu

Jedwali Na. 12: Maagizo Yaliyotolewa na Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kwenye Mamlaka za Serikali za Mtaa

Mwaka wa fedha	Idadi ya Halmashauri	Jumla ya mapendekezo	Yaliyotekelezwa	Yanayoendelea kutekelezwa	Yasiyotekelezwa
2014/15	164	1094	433	231	430
Asilimia ya utekelezaji		100	40	21	39
2013/14	118	900	408	201	291
Asilimia ya utekelezaji		100	45	22	33
2012/13	123	1146	536	240	370
Asilimia ya utekelezaji		100	47	21	32

Maelezo ya hali halisi ya utekelezaji wa maagizo ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa yaliyotolewa kwa kila Halmashauri ni kama inavyoonekana katika **Kiambatisho viii**

4.0 TATHMINI YA HALI YA KIFEDHA

4.1 UKAGUZI WA BAJETI

Bajeti ni makisio ya mapato na matumizi kwa muda maalum uliopangwa.Ni Makadirio ambayo huandaliwa kabla ya muda husika, bajeti ni kipengele muhimu katika usimamizi bora wa fedha, udhibiti, upimaji wa utendaji katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Kwa asili, bajeti inaonesha ni kitu gani kinatakiwa kufanyika kwa mwaka unaofuata ili kutenga fedha na rasilimali nyingine amabazo zinatakiwa ili kufikia malengo yaliyokusudiwa.

Kifungu cha 43(1) cha Sheria ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa Na.9 ya Mwaka 1982 (iliyorekebishwa 2000) kinazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa muda usiopungua miezi miwili kabla ya mwanzo wa mwaka wa fedha, katika kikao maalumu, kupitisha bajeti ya makadirio ikionesha: (a) kiasi cha mapato kinachotarajiwa kupokelewa; (b) Kiasi kinachotarajiwa kutolewa na Mamlaka katika mwaka wa fedha husika, na kukiwa na ulazima, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinaweza kupitisha bajeti za ziada katika mwaka wa fedha.

Katika ukaguzi wa mwaka huu, nimebaini mapungufu kadhaa katika utekelezaji wa bajeti kama ifuatavyo:

4.2 Mwenendo usioridhisha wa Makusanyo ya Mapato ya ndani ya Halmashauri ikilinganishwa na Bajeti iliyoidhinishwa

Mapato ya ndani ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ni fedha ambazo zimekadiriwa kukusanywa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kutoka katika vyanzo vyake vya ndani ambayo hayakusanywi na Serikali Kuu. Makusanyo haya hubaki na hutumika katika uendeshaji wa shughuli za kila siku za Mamlaka za Serikali za Mitaa. Mapato ya ndani ya Mamlaka za Serikali za Mitaa yanajumuisha kodi za ndani, faini, mapato ya mauzo ya leseni, na mapato mengineyo.

Katika ukaguzi wa mwaka huu, Mamlaka za Serikali za Mitaa 171 zilikusanya Sh. 482,898,501,333 kutokana na vyanzo vya ndani ikilinganishwa na kiasi cha Sh. 536,203,527,158 kilichoidhinishwa, hii ikiwa ni chini ya makadirio ya bajeti kwa kiasi cha Sh. 53,305,025,825 sawa na asilimia kumi (10%) ya makisio yaliyokuwa yameidhinishwa. Ufafanuzi zaidi umeoneshwa katika ***Kiambatisho ix***

Kielelezo Na. 1hapo chini linaonesha mwenendo wa bajeti iliyoidhinishwa na makusanyo halisi kwa mamlaka za serikali za mitaa kutokana na mapato ya ndani

Kielelezo Na. 1: Mwenendo wa makusanyo kwa kipindi cha miaka minne

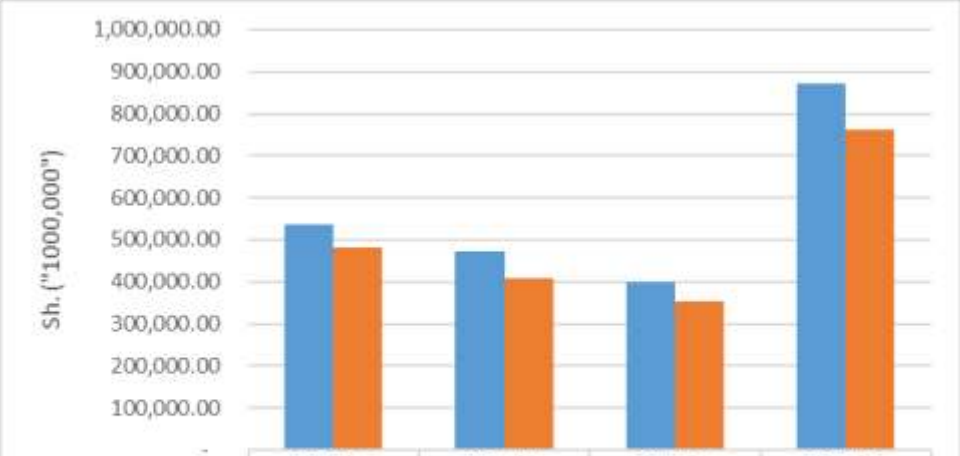

	2015/16	2014/15	2013/14	2012/13
Bajetiidhinishwa	536,203.53	471,192.30	400,389.50	871,581.80
Makusanyo halisi	482,898.50	409,100.13	353,530.40	762,630.53

Katika kipindi cha miaka minne mfululizo yaani 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 na 2015/2016, makusanyo halisi yalikuwa chini ya kiwango kwa tofauti ya 14%,12%,13% na 10% mtawalia.

Uchambuzi yakinifu umeonesha kumekuwepo ongezeko la bajeti na makusanyo kwa kipindi cha 2013/2014 hadi 2015/2016. Ongezeko la bajeti likiwa ni 14% na ongezeko la makusanyo likiwa ni 18%.

Nazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuandaa bajeti halisia na kuweka mikakati madhubuti katika ukusanyaji wa mapato ya ndani utakaoziwezesha Mamlaka za Serikali za Mitaa kujiendesha kwa ufanisi zaidi. Pia nashauri Mamlaka za Serikali za Mitaa zifanye upembuzi yakinifu wa kuvitambua vyanzo vipya vya mapato ili kuongeza wigo wa mapato na kupunguza utegemezi wa fedha kutoka Serikali Kuu.

4.3 Mwenendo wa Mapato yatokanayo na Vyanzo vya Ndani vya Halmashauri ikilinganishwa na Matumizi ya Kawaida

Matumizi ya kawaida ni fedha za uendeshaji wa shughuli za kila siku za Mamlaka za Serikali za Mitaa ambayo haijumuishi manunuzi ya mali za kudumu. Matumizi haya hujumuisha malipo ya mishahara kwa watumishi, manunuzi ya vifaa na huduma mtambuka ambapo chanzo cha fedha ni makusanyo ya ndani na Ruzuku kutoka Serikali Kuu.

Katika ukaguzi wa mwaka huu wa fedha, Mamlaka za Serikali za Mitaa zilikusanya jumla ya Sh. 482,898,501,333 kutokana na vyanzo vya ndani dhidi ya kiasi cha Sh.4, 453,470,809,032.62. Fedha hizi zilitumika katika matumizi ya kawaida. Ulinganisho wa mapato na matumizi ya fedha umebaini kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa hazina uwezo wa kujiendesha kutokana na mapato ya ndani kwani zinaweza kugharamia matumizi ya shughuli za kawaida kwa asilimia 9% tu bila kutegemea ufadhili kutoka Serikali Kuu na wafadhili wengine. Ufafanuzi wa kina umetolewa katika **Kiambatisho x**

Mwelekeo wa mapato yatokanayo na vyanzo vya ndani ikilinganishwa na matumizi ya kawaida kwa kipindi cha miaka minne imeoneshwa katika Kielelezo Na. 2

Kielelezo Na. 2: Mwenendo wa mapato yatokanao na vyanzo vya ndani

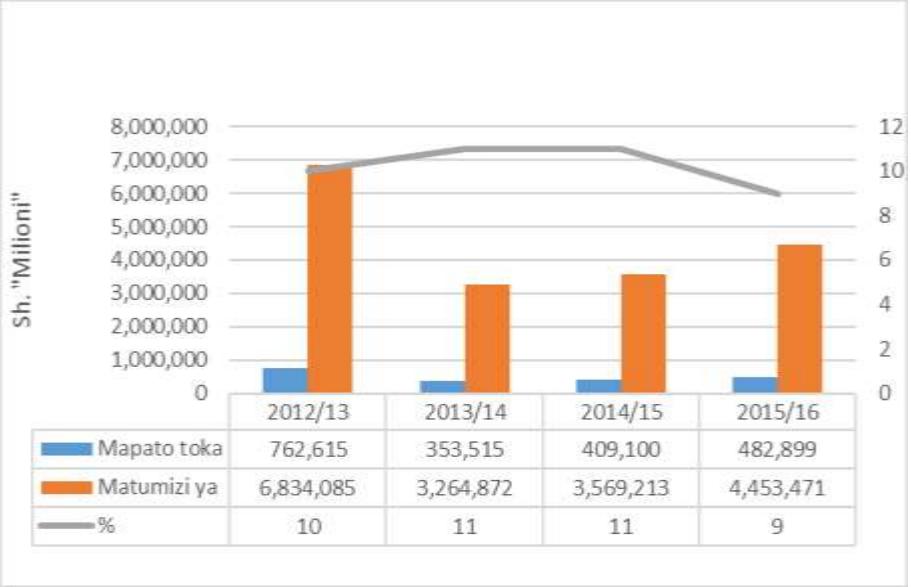

Kutokana na mwenendo wa makusanyo ukilinganishwa na matumizi ya kawaida kutoka mwaka 2014/2015 mpaka 2015/2016, nazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuongeza jitihada zaidi katika ukusanyaji wa mapato yatokanayo na vyanzo vya ndani kwa kuibua na kuvitambuaa vyanzo vingi zaidi ambavyo vitachangia kuongeza mapato yatokanayo na makusanyo ya ndani. Pia, ziimarishe udhibiti wa ndani katika ukusanyaji wa mapato ili kuziba mianya ya upotevu wa mapato, na hatimaye, kupunguza utegemezi kwa Serikali Kuu.

4.4 Mapato ya Ndani ya Mamlaka za Serikali za Mitaa

Mfumo madhubuti wa mapato ni muhimu na hutumika kama chombo muhimu katika kufanikisha shughuli za Halmashauri. Vyanzo vikuu vya mapato katika Halmashauri ni kodi ya majengo, ushuru wa mazao, ushuru wa huduma, ada na leseni. Kwa mwaka huu nilikagua makusanyo katika Halmashauri 171 inayojumuisha Jiji, Halmashauri za Wilaya na Halmashauri za Miji na matokeo yake ni kama yafuatayo:

4.4.1 Makusanyo pungufu yatokanayo na vyanzo vya ndani Sh. 80,532,742,421

Katika mwaka wa fedha 2015/2016, jumla ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 139 zilipanga kukusanya mapato ya jumla ya Sh. 387,261,472,093 kutokana na vyanzo vya ndani. Hata hivyo Mamlaka hizo ziliweza kukusanya jumla ya Sh. 306,807,949,530 sawa na 79%. Hii inamaanisha kwamba Halmashauri zilikusanya mapato pungufu kwa Sh. 80,532,742,421 sawa na asilimia 21% ya bajeti.

Orodha ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa zenye makusanyo pungufu kutokana na vyanzo vya ndani ni kama inavyoonekana katika **Kiambatisho xi.**

Halmashauri ya Wilaya ya **Buhigwe** iliongoza kwa kuwa na makusanyo pungufu kwa 80% ikifuatiwa na Halmashauri ya Gairo 73% na Halmashauri ya Wilaya ya Morogoro kwa 70%

Hii inaonesha wazi kwamba Mamlaka za Serikali za Mitaa nchini ziliandaa bajeti bila kufanya upembuzi yakinifu wa vyanzo vya mapato ya ndani. Pia, mikakati ya ukusanyaji mapato haikuwa madhubuti katika kuziwezesha Mamlaka za Serikali za Mitaa kufikia Malengo.

Nazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuweka mikakati madhubuti ya ukusanyaji mapato yatokanayo na vyanzo vya ndani.

4.4.2 Makusanyo ya Mapato ya Ndani zaidi ya Bajeti iliyoidhinishwa Sh. 27,227,716,596

Katika Ukaguzi wa mwaka huu, Mamlaka za Serikali za Mitaa 32 zilikusanya jumla ya Sh.176,090,551,803 kutokana na vyanzo vya ndani dhidi ya kiasi kilichoidhinishwa kukusanywa cha Sh. 148,862,835,207.Hii ni sawa na 18% juu ya makadirio ya bajeti.

Ukusanyaji wa mapato zaidi ya bajeti iliyoidhinishwa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa unadhihirisha kuwa makisio ya makusanyo yaliyoidhinishwa hayakuwa na uhalisia au kuna vyanzo muhimu vya mapato havikuainishwa.

Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizokusanya Mapato zaidi ya bajeti imeonesha katika **Kiambatisho xii.**

Halmashauri ya Wilaya ya Pangani iliongoza kwa kuwa na makusanyo zaidi ya bajeti ikiwa ni 76% ikifuatiwa na Halmashauri ya wilaya ya Nyang'hwale 63% na Halmashauri ya Mji wa Njombe 62%.

Nazishauri Halmashauri kufanya upembuzi yakinifu ili kugudua vyanzo vingine vya mapato. Pia Halmashauri zitengeneze bajeti zenye uhalisia na mikakati madhubuti itakayozisaidia kufikia kiwango cha juu cha ukusanyaji mapato.

4.5 Fedha zilizotolewa zaidi ya Bajeti ilivyoidhinishwa

4.5.1 Fedha za Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida Sh.144,587,879,454

Katika mwaka huu wa ukaguzi, nilibaini kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 59 ziliidhinishiwa bajeti ya Sh. 1,748,376,464,332 ikiwa ni Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida na Kiasi cha Sh. 1,892,840,576,836 kilipokelewa na Mamlaka hizo za Serikali za Mitaa. Hivyo, kufanya jumla ya Sh. 144,587,879,454 sawa na 8% kupokelewa zaidi ya bajeti ya ruzuku ya matumizi ya kawaida iliyokuwa imeidhinishwa. Mchanganuo wa kiasi cha fedha zilizopokelewa zaidi ya bajeti umeonyeshwa kwenye **Kiambatisho xiii**.

Halmashauri ya Wilaya ya Nyang'hwale iliongoza kwa kupokea fedha zaidi za ruzuku ya matumizi ya kawaida kwa 44% ikifuatiwa na Halmashauri ya Wilaya ya Mlele 41% na Halmashauri ya Manispaa ya Kigoma 38%

Kitendo cha Hazina kupeleka fedha zaidi ya bajeti iliyoidhinishwa na Bunge katika Mamlaka za Serikali za Mitaa ni chanzo cha matumizi mabaya na ubadhirifu wa fedha za Umma kwa shughuli ambazo hazikukusudiwa.

Naishauri Hazina kutoa fedha kulingana na bajeti. Kwa upande wa Mamlaka za Serikali za Mitaa, mara tu zitakapokuwa

zimepelekewa fedha za ruzuku ya matumizi ya kawaida zaidi ya bajeti iliyo idhinishwa, ziwe zinatoa taarifa kwa Mamlaka husika (Hazina) ili kibali cha matumizi kitolewe kabla ya matumizi ya fedha za ziada kufanyika.

4.5.2 Fedha za Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo zilizopokelewa zaidi ya Bajeti Sh. 17,681,703,910

Katika Mwaka wa Fedha 2015/2016, Mamlaka ya Serikali za Mitaa 20 ziliidhinishiwa bajeti ya Sh. 72,351,419,981 kama ruzuku ya miradi ya maendeleo. Hata hivyo, kiasi cha Sh. 90,033,123,891 kilipokelewa, hivyo kufanya jumla ya Sh.17, 681,703,910 (24%) kupokelewa zaidi ya bajeti.

Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizopokea fedha za maendeleo zaidi ya bajeti imeoneshwa katika **Kiambatanisho xiv**

Halmashauri ya Wilaya ya Kibondo iliongoza kupokea fedha za miradi ya maendeleo zaidi ya bajeti kwa 246% ikifuatiwa na Halmashauri ya Wilaya ya Kilolo (178%) na Halmashauri ya Manispaa ya Ilala (103%).

Kitendo cha Hazina kupeleka fedha zaidi ya kiasi kilichoidhinishwa na Bunge kwa baadhi ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa ni ukiukwaji wa usimamiza wa bajeti. Jambo hili linaweza kupelekea matumizi mabaya ya fedha.

Naishauri Serikali kupitia Hazina kupeleka fedha za maendeleo katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mujibu wa bajeti iliyoidhinishwa na Bunge; na kama kuna uhitaji wa kupeleka fedha zaidi, Wizara iwe inaomba idhini ya Bunge.

4.6 Mapokezi Pungufu ya bajeti

4.6.1 Kutopokelewa kabisa kwa fedha za Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida Sh.205,645,369,393.75

Katika mwaka wa fedha ninaokagua, Jumla ya Sh. 2,698,476,261,131.79 ziliidhinishwa na bunge kutumika kama

ruzuku ya matumizi ya kawaida kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 111. Ukaguzi niliofanya umebaini kuwa kiasi kilichopokelewa ni Sh. 2,492,830,891,738.04 tu, hivyo kufanya upungufu wa Sh. 205,645,369,393.75 sawa na (8%) ya Bajeti iliyoidhinishwa.

Upungufu wa fedha una athari hasi katika utekelezaji wa majukumu ya kila siku ya Halmashauri. Mchanganuo wa fedha pungufu zilizopokelewa umefafanuliwa katika **Kiambatisho xv.**

Kielelezo Na 3 hapo chini linaonesha mwenendo wa fedha ya matumizi ya kawaida ambazo hazikupokelewa kabisa kwa kipindi cha miaka minNe mfululizo.

Kielelezo Na. 3: Mapokezi Pungufu ya Fedha za Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida

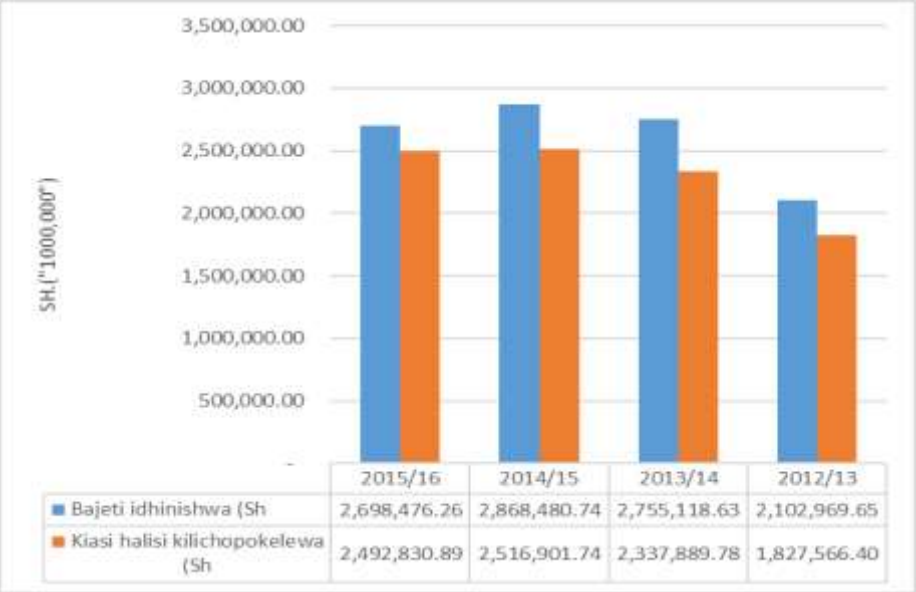

Kwa mujibu wa taarifa za hapo juu, ni dhahiri kuwa kulikuwa na ongezeko la kiwango kilichoidhinishwa kutoka Sh. 2,102,969,648,522 kwa mwaka 2012/2013 hadi Sh. 2,698,476,261,131.79 kwa mwaka 2015/2016. Hata hivyo, fedha halisi zilizopokelewa na Mamlaka za Serikali za Mitaa ni Sh. 2,492,830,891,738.04 kwa mwaka 2015/2016. Mwenendo

wa fedha ambazo hazikutolewa kabisa uliongezeka kutoka Sh. 275,403,246,117 katika mwaka 2012/2013 hadi Sh. 205,645,369,393.75 mwaka 2015/2016 lakini kiwango cha kutopokea kabisa fedha kilishuka kwa asilimia nne (4) kwa mwaka 2014 hadi 2015/2016.

Ninazishauri Serikali kuhakikisha kuwa fedha zilizoidhinishwa kwa ajili ya matumizi ya kawaida zitolewe kwa mujibu wa bajeti. Vinginevyo, Mamlaka za Serikali za Mitaaa zinakumbana na wakati mgumu katika utekelezaji wake wa utoaji huduma kwa jamii.

4.6.2 Mapokezi pungufu ya fedha za Ruzuku za Miradi ya Maendeleo

Katika mwaka wa fedha 2015/2016, jumla ya Sh. 1,010,650,744,099.14 ziliidhinishwa na Bunge kutumika kama ruzuku ya miradi ya maendeleo kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 151. Ukaguzi niliofanya umebaini kuwa fedha zilizopelekwa katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa Mwaka unaokaguliwa kwa ajili ya ruzuku ya maendeleo zilikuwa Sh. 390,525,992,297.20; hivyo kufanya upungufu wa Sh. 620,124,751,801.94 sawa na 61% ya bajeti iliyoidhinishwa.

Jambo hili linamaanisha kuwa, ipo miradi ya maendeleo ambayo haikutekelezwa kabisa katika kipindi cha 2015/2016 na baadhi ilitekelezwa kwa sehemu tu. Mchanganuo wa fedha zilizopokelewa umeonyeshwa kwenye **Kiambatisho xvi.**

Jedwali na 13 linaonesha mwenendo wa mapokezi pungufu ya fedha za ruzuku za miradi ya maendeleo kwa miaka minne

Jedwali Na. 13: Mwenendo wa fedha ambazo hazikupokelewa

Mwaka wa Fedha	Bajeti idhinishwa (Sh	Kiasi halisi kilichopokelewa (Sh	Kiasi kisichopokelewa (Sh)	%	Idadi ya Halmashauri
2015/2016	1,010,650,744,099	390,525,992,297	620,124,751,801	61	151
2014/15	752,832,745,765	363,123,775,781	389,708,969,984	52	147
2013/14	743,215,699,222	743,215,699,222	312,037,079,131	42	137
2012/13	1,496,048,444,987	345,568,067,477	249,496,355,027	42	113

Kutokana na jedwali na.13 hapo juu, ni dhahiri kuwa idadi ya Mamlaka za Serikali za mitaa ambazo zilipokea fedha pungufu ya ruzuku ya miradi ya maendeleo imeongezeka kwa Halmashauri 4 sambamba na ongezeko la kiasi cha fedha pungufu cha Sh.230,415,781,817.94 kutoka 2014/2015 hadi 2015/2016

Ninaishauri Serikali kuidhinisha bajeti inayotekelezeka. Vinginevyo, Mamlaka za Serikali za Mitaa zitakuwa na wakati mgumu wa kutoa huduma katika jamii; pia, itashindwa kufikia malengo iliyojipangia.

4.7 Fedha Isiyotumika

4.7.1 Bakaa ya Fedha za Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida

Katika Mwaka unaokaguliwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa 167 zilitumia Jumla ya Sh. 4,350,297,589,014 ya fedha za ruzuku ya matumizi ya kawaida ikilinganishwa na kiasi cha SH.. 4,523,484,681,888 kilichopokelewa kutoka Hazina, hivyo kuwa na bakaa ya kiasi cha Sh. 173,327,538,558 sawa na asilimia nne (4%) ya fedha zote za ruzuku ya matumizi ya kawaida ziliyopokelewa. Mchanganuo wa bakaa ya ruzuku ya fedha za matumizi ya kawaida umeonyeshwa katika **Kiambatisho xvii.**

Jedwali na 14 hapo chini linaonesha mwelekeo wa fedha za matumizi ya kawaida ambazo hazikutumika katika kipindi cha miaka mine.

Jedwali Na. 14: Mwelekeo wa Bakaa ya Fedha za Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida kwa miaka minne mfululizo

Mwakawa Fedha	Fedha iliyopokelewa (Sh.)	Fedha Iliyotumika (Sh.)	Bakaa ya Fedha (Sh)	% ya bakaa kwa fedha iliyopokelewa
2015/16	4,523,484,681,888	4,350,297,589,014	173,327,538,558	4
2014/15	3,482,376,848,057	3,388,531,416,909	93,845,431,148	3
2013/14	3,111,989,730,119	2,982,063,854,808	129,925,875,311	4
2012/13	2,867,426,385,004	2,721,098,075,973	146,328,309,031	5

Jedwali la hapo juu linaonesha kuwa bakaa ya Fedha za matumizi ya kawaida kwa mwaka wa Fedha 2012/2013 hadi 2015/2016 imepungua kutoka 5% hadi 4% ya fedha zote zilizopokelewa kwa ajili ya matumizi ya kawaida.

Nilibaini kuwapo kwa bakaa ya fedha itokanayo na ruzuku ya matumizi ya kawaida iliyosababishwa na Hazina kuchelewa kupeleka fedha katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Pia, kwa upande wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa kulikuwa na urasimu katika kutumia fedha hizo. Hii inamaanisha kwamba malengo ya kupeleka ruzuku ya matumizi ya kawaida katika Halmashauri husika hayakutimia.

Ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuweka mikakati na taratibu zitakazoziwezesha kutumia fedha za ruzuku zilizopokelewa, hatimaye, kuboresha utoaji wa huduma kwa jamii.

4.7.2 Bakaa ya Fedha za Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo SH.. 197,606,709,009.89

Ruzuku ya maendeleo ni fedha ambazo hutumika katika kutekeleza miradi ya kudumu ambayo manufaa yake pia hukaa kwa kipindi cha zaidi ya mwaka mmoja. Miradi hiyo ni kama vile miradi ya maji, skimu za umwagiliaji, miundo mbinu ya kilimo na miundo mbinu ya barabara.

Katika mwaka unaokaguliwa, Halmashauri zilipokea jumla ya Sh.586, 306,528,447.64 kama ruzuku ya maendeleo. Hadi tarehe 30 Juni, 2016, kiasi cha Sh 388,699,819,438.75, sawa na

66%, kilitumika katika kutekeleza shughuli za miradi ya maendeleo kwa lengo la kuboresha huduma na kupunguza umaskini katika maeneo ya Afya, Elimu, Maji, Barabara na Kilimo, hivyo kuacha bakaa ya Sh. 197,606,709,009.89 sawa na asilimia 34% ya fedha zote zilizopokelewa. Mchanganuo wa Bakaa ya ruzuku ya fedha za maendeleo umeoneshwa katika **Kiambatisho xvii.**

Kielelezo Na. 4: Mwenendo wa Bakaa ya Ruzuku ya fedha ya miradi ya maendeleo kwa miaka minne mfululizo

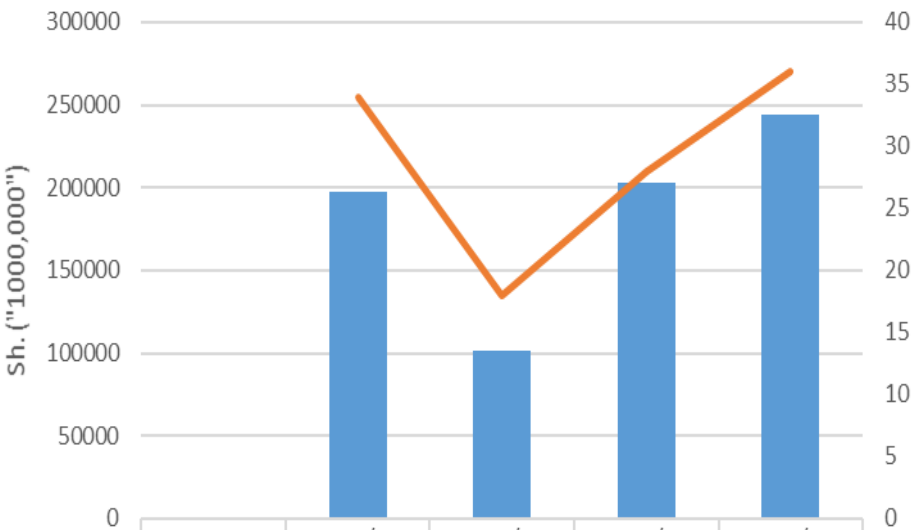

		2015/16	2014/15	2013/14	2012/13
Bakaa	0	197,606.71	101,335.67	203,127.16	243,677.06
%		34	18	28	36

Uwepo wa Bakaa ya fedha za Ruzuku za Miradi ya Maendeleo ni uthibitisho kuwa, miradi ya maendeleo ambayo ilitengewa ruzuku haikukamilika au haikutekelezwa kabisa. Hivyo, jamii haikupata manufaaa yaliyotarajiwa.

Kwa maoni yangu, gharama za miradi zinaweza kuongezeka kutokana na mfumuko wa bei; hivyo, Halmashauri kushindwa kutekeleza shughuli ambazo hazikufanyika na kuilazimu Halmashauri kubajeti upya miradi hiyo kwenye mwaka wa fedha ujao.

Bakaa kubwa ya fedha ya ruzuku za miradi ya maendeleo kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kumesababishwa na Hazina kutopeleka fedha hizo kwa wakati. Hivyo, ninashauri Serikali kutoa fedha kwa wakati ili Halmashauri ziweze kutekeleza miradi yake ya maendeleo kwa wakati uliopangwa. Pia, nazishauri Halmashauri kuweka utaratibu wenye ufanisi katika matumizi ya ruzuku ili ziweze kutoa huduma zilizoboreshwa na kwa wakati.

5.0 Mambo muhimu yaliyojitokeza wakati wa ukaguzi wa Taarifa za fedha

Sura hii inatoa matokeo ya ukaguzi wa Taarifa za Fedha za Serikali za Mitaa 171

5.1 Wadaiwa wa Halmashauri na Malipo Kabla ya Kupokea Huduma Sh.134,927,106,170.14

Aya ya 79 ya Viwango vya Kimataifa vya Uhasibu katika Sekta ya Umma (IPSAS 1) inaelezea wadaiwa kama moja ya sehemu ya mali isiyo ya kudumu. Sehemu kubwa ya madeni kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa inajumuisha wadaiwa wa malipo ya huduma yaliyofanywa kabla ya huduma kupokelewa, mapato yanayotegemewa kutoka kwa mawakala wa kukusanya mapato, karadha za mishahara ya watumishi, masurufu na mikopo katika mfuko wa wanawake na vijana.

Mapitio ya taarifa za fedha na viambatisho vyake kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa 148 yameonesha kuwapo kwa jumla ya Sh.134,927,106,170 ambazo hazijapokelewa na Mamlaka hizo kwa kipindi kirefu kama inavyooneshwa katika **Kiambatisho xx**. Hata hivyo, Mamlaka za Serikali za Mitaa 19 hazikuainisha umri wa madai yao katika viambatisho vya taarifa zao za fedha kama inavyoonekana katika **Kiambatisho II.** Matokeo yake, sikuweza kufanya uchambuzi zaidi ili kujua kwa kiasi gani hesabu za wadaiwa zimeathiri hali ya fedha za Halmashauri husika.

Ukusanyaji wa madeni haya unatia shaka, kwani mengi yamekaa kwa muda mrefu bila kukusanywa. Uchambuzi wa madeni kwa kipindi cha miaka miwili mfululizo unaonesha kuwa kiasi cha madeni kimepungua kwa kiwango kikubwa kutoka Sh.179,026,643,470 katika mwaka 2014/2015 hadi kufikia Sh.134,927,106,170 katika mwaka 2015/2016. Mwenendo wa wadaiwa kwa miaka minne mfululizo ni kama unavyoonekana katika Jedwali Na. 15 hapo chini;

Jedwali Na. 15: Mwenendo wa madeni ya Halmashauri kwa kipindi cha miaka minne mfululizo

Mwaka wa Fedha	Kiasi Kinachodaiwa(Sh.)	Idadi ya Halmashauri Zinazodai
2015/2016	134,927,106,170	148
2014/2015	179,026,643,470	163
2013/2014	141,648,528,746	161
2012/2013	72,267,544,838	140

Halmshauri inayoongoza kwa kuwa na kiasi kikubwa cha wadaiwa na malipo yaliyolipwa kabla ya kupokea huduma ni Halmashauri ya Manispaa ya Kinondoni (Sh. 15,102,632,666). Inafuatiwa na Halmashauri ya Mji wa Kahama (Sh.10,299,022,274) na Halmashauri ya Manispaa ya Temeke (Sh.6,254,346,819).

Kutokusanywa madeni kwa wakati kunaweza kudumaza hali ya kifedha kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa husika, hivyo kuzuia utekelezaji wa shuhuli nyingine za Halmashauri.

Naendelea kusisitiza utekelezaji wa mapendekezo yangu katika ripoti zangu za awali, kwamba, Serikali za Mitaa zinatakiwa kuboresha udhibiti katika ukusanyaji wa madeni na kuhakikisha kwamba madeni yote yanakusanywa ili kuziwezesha Halmashauri husika kuwa na fedha za utosha kufanya kazi/shughuli zao za kila siku zilizokusudiwa.

5.2 Madeni na Miadi

5.2.1 Madeni Yasiyolipwa Sh.155,804,155,419.62

Jumla ya Halmashauri 154 zimeonesha kiasi cha Sh.155,804,155,419 kama madeni katika taarifa zao za fedha kwa mwaka wa fedha ulioishia Juni 30, 2016 ambayo yalikuwa hayajalipwa na Halmashauri husika. Hata hivyo, Halmashauri 22 hazikuainisha umri wa madeni hayo, hivyo sikuweza kufanya uchambuzi zaidi ili kujua kwa kiasi gani hesabu za madeni haya zimeathiri hali ya fedha za Halmashauri husika kama

ilivyoonyeshwa katika Kiambatisho II. Uchambuzi wa utendaji wa Mamlaka za Serikali za Mitaa katika kulipa madeni yake ya muda mfupi kwa muda wa miaka minne mfululizo ni kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 16 hapo chini.

Jedwali Na. 16: Mwenendo wa madeni ya Halmashauri kwa kipindi cha miaka minne mfululizo

Mwaka wa Fedha	Idadi ya Halmashauri Zinazodaiwa	Kiasi Kinachodaiwa(Sh.)
2015/2016	154	155,804,155,420
2014/2015	163	212,130,677,853
2013/2014	161	143,833,939,924
2012/2013	140	104,282,263,060

Mwelekeo wa madeni hapo juu unaonesha ongezeko kubwa la madeni kutoka Sh.104,282,263,060 mwaka 2012/13 hadi kufikia Sh.155,804,155,420 mwaka 2015/16. Orodha ya Halmashauri pamoja na kiasi cha madeni kwa mwaka 2015/16 ni kama inanvyoonekana katika **Kiambatisho xxi.**

Pia nilibaini kuwepo kwa Halmashauri saba (7) zenye madeni makubwa kama zinavyoonekana kwenye Jedwali 17 hapo chini.

Jedwali Na. 17: Orodha ya Halmashauri zenye

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh)
1.	H/M Kinondoni	17,766,603,715
2.	H/JIJI Dar es Salaam	6,766,672,038
3.	H/JIJI Mbeya	4,590,469,000
4.	H/W Meatu	4,241,631,818
5.	H/W Masasi	3,915,648,812
6.	H/M Dodoma	3,524,844,034
7.	H/M Iringa	3,093,875,867

Ni vema kwa Halmashauri kuwa na sifa nzuri na kujenga uwelewano mzuri kati yake na wafanyakazi, wauzaji wa bidhaa na watoa huduma kwa kuwalipa madeni yao kwa wakati, hivyo, kujenga imani kwa wafanyakazi na jamii wanayoihudumia.

Naendelea kuisisitiza Serikali kupitia OR-TAMISEMI ianzishe mikakati thabiti ili kuhakikisha kwamba Halmashauri zote zinazodaiwa zinalipa madeni yake kwa wakati. Zaidi ya hayo, Halmashauri zinatakiwa kuanzisha mifumo imara ya ndani ya kudhibiti na kuratibu madeni ili kuhakikisha kwamba menejimenti za Halmashauri zinaepuka kuwa na madeni ambayo hayana tija kwa Halmashauri husika na Serikali kwa ujumla.

5.3 Mashtaka dhidi ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa Ambayo Yanaweza Kuathiri Mtiririko Endelevu Wa Kifedha Sh. 264,920,968,506

Kama sehemu ya ukaguzi, nilifanya mapitio na kuangalia kesi ambazo zimefunguliwa katika mahakama dhidi ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa. Nilibaini kuwa jumla ya kesi 1,206 dhidi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 115 zimefunguliwa katika mahakama. Kesi hizo ni za madai ya jumla ya shilingi 264,920,968,506 ambayo, kwa maoni yangu, zitaathiri mtiririko endelevu wa kifedha wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa iwapo Mamlaka hizo zitashindwa katika kesi husika. Idadi ya kesi zilizoongezeka ni 396 ikilinganishwa na mwaka wa fedha uliopita 2014/2015, ambapo jumla ya kesi 810 zenye madai ya jumla ya shilingi 322,773,198,056 ziliripotiwa katika Halmashauri 108.

Katika kupitia zaidi nilibaini kuwa, kiasi cha Sh. 111,634,267,400 zikiwakilisha kesi 390 katika Halmashauri 29 zilioneshwa katika taarifa za fedha kama madeni sanjari ambapo kiasi cha Sh. 153,286,701,107 zinawakilisha kesi 259 katika Mamlaka ya Serikali za Mitaa 86 hazikuoneshwa kama madeni sanjari katika taarifa za fedha. Madeni sanjari yana athari kubwa kwenye rasilimali fedha za Halmashauri husika kwa vile kuna hatari ya kulipa kiasi kikubwa katika siku zijazo endapo mamlaka za Serikali za Mitaa zitashindwa kesi zilizoko mahakamani.

Hata hivyo, nilibaini kuwa idadi ya watumishi wa Idara ya Sheria katika Mamlaka za Mamlaka ya Serikali za Mitaa bado ni ndogo. Hali hii inasababisha kutomudu kushughulikia masuala

yote ya kisheria ambayo Mamlaka ya Serikali za Mitaa zinazokabiliana nayo. Aidha, hali hii ilisababisha Mamlaka ya Serikali za Mitaa kutokuwa na wawakilishi katika mahakama na hivyo kukabiliwa na hatari ya kushindwa kesi kwa sababu ya kusikilizwa upande mmoja. Kwa hiyo, ni muhimu kuimarisha Idara ya Sheria katika Mamlaka ya Serikali za Mitaa. Aidha, Wanasheria wa Halmashauri husika wafuatilie kwa karibu mienendo ya mashauri yaliyoko mahakamani na kutoa ushauri stahiki kwa Afisa Masuuli.

Mbali na yaliyoelezwa hapo juu, nilibaini kuwa nyingi ya kesi hizi zilizofunguliwa zinahusiana na kusitisha mikataba kati ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa na wakandarasi na migogoro ya ardhi. Halmashauri za Manispaa za Kinondoni, Ilala na Mbeya zilikuwa zinaongoza kwa kuwa na kesi nyingi ambazo zina kesi 171,85 na 53 mtawalia. **Kiambatisho xxiii** kinaonesha orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa,idadi ya kesi na kiasi cha fedha kinachohusika.

Ninapendekeza kwa uongozi na watumishi wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa kuzingatia sheria, kanuni na taratibu katika kutimiza majukumu yao ya kila siku ili kupunguza uwezekano wa matukio ya kesi za kisheria. Uongozi wa Halmashauri unapaswa kufuatilia kwa karibu mwenendo wa kesi na kuhakikisha kwamba mashauri yanayosalia yanashughulikiwa na kukamilika ndani ya kipindi kifupi. Kila inapowezekana uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa uufikirie ufumbuzi wa migogoro kwa njia ya maridhiano nje ya mahakama ili kupunguza uwezekano wa kulipa fedha nyingi iwapo Mamlaka ya Serikali za Mitaa zitashindwa kesi hizo.

5.4 Kutotekelezwa kwa Tamko la Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi (NBAA)

Tamko Na.1 la mwaka 2016 la Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi (NBAA) linataka kuwepo kwa tamko la Mkuu wa Kitengo cha Fedha/Uhasibu (Mweka Hazina) likionesha jina la Mhasibu Mtaalam, sahihi, tarehe ya kusainiwa na namba ya usajili ya NBAA ya mtia saini kwenye taarifa za fedha za mwisho wa mwaka.

Tamko hilo la Mkuu wa Kitengo cha Fedha / Uhasibu linapaswa kuonekana mara baada ya taarifa kuandaliwa zikionesha wajibu wa menijimenti za Halmashauri ndaa hesabu za fedha za mwisho wa mwaka.

Kinyume na matakwa hayo ya NBAA, taarifa za fedha za mwisho wa mwaka kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 69 ambazo nilizipitia hazikuwa na ama tamko hilo la Mkuu wa Kitengo cha Fedha/Uhasibu au Mhasibu Mtaalam mwenye sifa. Pia nilibain kuwa baadhi ya watu waliotia saini kwenye tamko hilo hawakuwa wanachamaa hai wa NBAA. Hii ni kwa sababu, namba zao za usajili wa bodi hazikuonekana kwenye orodha iliyotolewa na NBA mnanmo tarehe 10 Februari 2016 (Angalia **Kiambatisho xxii**).

Ninazishauri menejimenti za Halmashauri kufuata na kuzingatia utaratibu uliowekwa na Bodi ya Wahasibu na Wakaguzi kupitia Tamko Na. 1 la mwaka 2016. Kwa Halmashauri ambazo hazina Mhasibu Mtaalam aliyesajiliwa na NBAA, anaruhusiwa kutumia Mhasibu Mtaalam kutoka Wizara/Sekretarieti ya Mkoa husika ama kupata huduma hiyo kwa Mhasibu Mtaalam inafsi ambaye amesajiliwa na NBAA ilimradi awe amezipitia taarifa hizo za fedha za Halmashauri husika na kujiridhisha kwamba zimetayarishwa kwa kuzingatia viwango vya taaluma ya uhasibu na zinaonesha ukweli na usahihi

6.0 Masuala muhimu yatokanayo na tathmini ya mfumo wa udhibiti wa ndani na utawala

Utangulizi

Udhibiti wa Ndani unahusu taratibu zote zilizokusudiwa kutoa uhakika wa mafanikio katika kutekeleza malengo ya Halmashauri hasa ufanisi wa shughuli, gharama nafuu katika matumizi ya rasilimali, kuaminika kwa taarifa za fedha na kufuata sheria na kanuni. Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kuanzisha mfumo thabiti wa udhibiti wa ndani kama inavyoelekezwa katika Agizo Na. 11 la Memoranda ya Fedha ya Serikali, 2009.

6.1 Masuala Muhimu Yaliyotokana na Tathmini ya Mifumo ya Udhibiti ya Ndani

Agizo namba 25 (1) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa linazitaka Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kupitia Mweka Hazina kuweka mifumo madhubuti wa mahesabu ya fedha, kumbukumbu za vifaa na mifumo ya Serikali za Mitaa, kwa mujibu wa sheria, kanuni na miongozo iliyotolewa na Waziri na Bodi ya Kihasibu ya Viwango vya Kimataifa zinazohusiana na uhasibu katika sekta ya umma. Kwa mwaka wa fedha 2015/2016, tathmini yangu ya mifumo ya udhibiti wa ndani ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ilibaini kuwa mifumo mbalimbali ya udhibiti wa ndani ilikuwa na mapungufu yafuatayo:

6.1.1 Mazingira ya Mifumo ya TEHAMA pamoja na Mifumo ya Kihasibu

Taarifa za fedha za Halmashauri zinaandaliwa kwa kutumia mfumo wa kihasibu wa “Epicor” toleo la 9.05. Hata hivyo, tathmini ya ufanisi wa mfumo wa usimamizi wa fedha (Epicor) na mifumo mingine inayotumika katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 171 ilibaini kuwepo kwa mapungufu mbalimbali licha

ya mapendekezo yangu niliyoyatoa katika ripoti za ukaguzi za miaka iliyopita, kama ifuatavyo:

- Mfumo wa kihasibu wa "Epicor" toleo la 9.05 unafanya kazi kama mfumo wa udhibiti wa fedha taslim ambao unachukua miamala ya fedha taslim na kuacha miamala inayofanyika pasipo malipo (aH/JIJIrual) kinyume na Viwango vya Kimataifa vya Uhasibu katika Sekta ya Umma (IPSAS aH/JIJIrual). Kwa hiyo, ili kukamilisha hesabu za mwaka za Halmashauri, marekebisho na ujumuishaji wa hesabu unapaswa kufanyika.
- Hakuna marekebisho yanayoweza kufanyika ndani ya mfumo wa "Epicor" toleo la 9.05 kama vile upatanisho. Hivyo, wahasibu husafiri kwenda ofisi za TAMISEMI Dodoma mwishoni mwa kila robo ya mwaka kuandaa taarifa za usuluhishi za kila mwezi.
- Kwa sasa, mfumo wa mipango wa "PLANREP" hutumiwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa maandalizi ya bajeti na mipango lakini taarifa zinazochukuliwa katika mfumo wa "PLANREP" huingizwa kwa njia ya kawaida katika Leja Kuu iliyo katika mfumo wa usimamizi wa fedha kutokana mifumo hiyo kutowasiliana moja kwa moja. Mfumo wa mtandao unaotumika kwenye mfumo wa usimamizi wa fedha hufanya kazi polepole sana; hivyo huathiri uzalishaji wa ripoti kwa wakati kutoka katika mfumo.
- Siyo moduli zote za mfumo wa usimamizi wa fedha hutumika katika mfumo wa kihasibu wa Epicor. Hivyo, usimamizi wa taarifa zinazohusu wadai, wadaiwa, masurufu, manunuzi na mali za kudumu hufanyika nje ya mfumo.
- Usimikaji wa mfumo wa usimamizi wa fedha (Epicor toleo la 9.05) bado haujafanyika katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 20, hivyo, Halmashauri husika zinafanya kazi katika mfumo wa kawaida wa kihasibu (manual system).

Jedwali Na. 18: Mwenendo wa Halmashauri Zisizo na Mifumo ya Epicor 9.05 kwa Miaka Mitatu Mfululizo

Mwaka wa Fedha	Idadi ya Halmashauri
2015/2016	**20**
2014/2015	16
2013/2014	27

Kutokana na Jedwali Na. 18 hapo juu, Halmashauri zinazotumia mfumo wa kihasibu wa kawaida (Manual) zimeongezeka kutoka 16 kwa mwaka 2014/2015 hadi 20 mwaka 2015/2016. Kuwepo kwa Halmashauri zinazotumia mfumo wa kihasibu wa kawaida kunatokana na kuanzishwa kwa Halmashauri mpya. Orodha ya Halmashauri zilizobainika kuwa na mapungufu zimeoneshwa kwenye **kiambatisho na. xxiv**

Mifumo ya kawaida wa Kihasibu na utunzaji wa kumbukumbu iko katika hatari ya kuwa na makosa na ni rahisi zaidi kufanyiwa mabadiliko pasipo mwenendo sahihi wa ukaguzi; hivyo kupunguza kuaminika wa ripoti zinazoandaliwa kwa njia ya kawaida

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri na Ofisi ya Rais - TAMISEMI kuhakikisha kuwa mfumo wa usimamizi wa fedha "Epicor" unahuishwa na kuwa na vitendea kazi vyote muhimu. Pia, module zifanyiwe marekebisho ili ziendane na matumizi husika; mifumo itumike kikamilifu; na kuimarishwe mfumo wa mtandao ili kuwe na utengamano wa mfumo wa taarifa za kihasibu na kuongeza uhakika wa upatikanaji wa ripoti za fedha.

6.1.2 Mazingira ya Jumla ya Mfumo wa TEHAMA

Mfumo wa udhibiti wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa hutoa hakikisho juu ya usiri, kuaminika na upatikanaji wa taarifa. Udhibiti wa ujumla wa TEHAMA hutoa udhibiti wa jumla katika usimamizi wa mabadiliko, usimamizi wa watumiaji. Pia, ni msingi kwa udhibiti wa ujumla wa mazingira ya TEHAMA kwani

hutoa hakikisho kuwa mifumo inafanya kazi kama ilivyokusudiwa na matokeo ni ya kuaminika.

Tathmini iliyofanywa katika udhibiti wa TEHAMA kuhusiana na utawala, menejimenti ya usalama, usimamizi wa watumiaji na mwendelezo wa huduma ya TEHAMA ilibainisha mapungufu katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kama inavyoonekana katika **kiambatisho na.xxv** nyingi za Serikali za Mitaa na vitengo vya TEHAMA havina sera ya TEHAMA. Jambo hili husababisha usimamizi na utunzaji duni wa programu za TEHAMA, mitandao, vifaa ikiwa ni pamoja na kompyuta na vifaa vingine kutokana na ukosefu wa mwongozo juu ya matumizi sahihi ya vifaa vya TEHAMA, mitandao na matumizi ya TEHAMA.

- Mamlaka za Serikali za Mitaa hazikuandaa mpango wa kujikinga na majanga (Disaster recovery plan) wa TEHAMA na vipimo ahueni vya majanga havikufanyika. Hali hiyo husababisha ugumu katika urejeshaji wa mfumo kwa endapo mfumo utashindwa kufanya kazi. Hivyo, kupelekea hasara ya taarifa ambayo huzui mwendelezo wa shughuli za Mamlaka za Serikali za Mitaa.

- Hakuna viwango wala utaratibu sahihi uliopitishwa wa usimamizi wa matumizi ya TEHAMA katika vitengo vya TEHAMA vya Mamlaka za Serikali za Mitaa.

- Hakuna utaratibu wa kinga unaohakikisha kuwa programu za maunzi (application hardware) na programu tumizi (application software) zinatunzwa ipasavyo kwa matumizi ya vifaa kama vile vya kupambana na virusi, vyumba maalum kwa ajili ya vifaa vya TEHAMA, vizima moto, mfumo wa kuzuia moto na vitambuzi moshi.

- Baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zimeanzisha vitengo vya TEHAMA, lakini baadhi vina uhaba wa watumishi wenye ujuzi na mafunzo kazi hayajatolewa kwa watumishi wa kitengo cha TEHAMA ili kufanikisha kufikiwa kwa malengo ya Halmashauri.
- Haikuwezekana kutathmini mipango ya TEHAMA ya Halmashauri na programu za utekelezaji kwani mpango mkakati wa Halmashauri haukuwasilishwa kwa ajili ya ukaguzi.

Napendekeza kwa Ofisi ya Rais - TAMISEMI kuzisaidia Mamlaka za Serikali za Mitaa kuanzisha sera na taratibu ili kila mtumishi awe na ufahamu wa wajibu na majukumu yake katika kulinda vifaa na programu za TEHAMA. Zaidi ya hayo, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kuwa na mipango ya kunusuru maafa na ya TEHAMA ambayo ni pamoja na uendelezaji, utunzaji wa kumbukumbu, kupima na kutekeleza mpango wa kunusuru maafa inayojumuisha mifumo yote ya uendeshaji wa TEHAMA katika kila Halmashauri.

6.1.3 Utendaji Usioridhisha wa Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa

Kifungu Na.45(1) cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 1982 (iliyorekebishwa 2000) na Agizo Na. 13 la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 zinawataka Maafisa Masuuli wa kila Halmashauri kuanzisha na kuendeleza kitengo cha ukaguzi wa ndani kama sehemu ya mfumo wa udhibiti wa ndani. Husaidia taasisi kufanikisha malengo kwa kuweka utaratibu, nidhamu na mbinu ya kutathmini na kuboresha ufanisi wa usimamizi wa athari, kudhibiti na kutawala michakato. Hata hivyo, wakati natathmini ufanisi wa Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani katika Halmashauri 130 kwa mwaka unaokaguliwa, nimebaini mapungufu yafuatayo:

- Watumishi wengi wa vitengo vya Ukaguzi wa Ndani vya Halmashauri hawana mpango wa kujenga uwezo katika

mambo ya msingi ya ukaguzi na kanuni, ujuzi wa TEHAMA na mafunzo ya mifumo mbalimbali inayotumiwa na Serikali za Mitaa kama vile EPICOR, LAWSON, PLANREP, LGRCIS na ujuzi mwingine katika mawasiliano na watu wengine ili kuboresha utekelezaji wa majukumu yao.

- Baadhi ya vitengo vya Ukaguzi wa Ndani havikuandaa mpango wa mwaka wa ukaguzi unaoelezea taratibu zitakazotumika wakati wa utekelezaji wa ukaguzi.

- Baadhi ya Vitengo vya Ukaguzi wa Ndani havikutengewa bajeti ya kutosha kuwezesha shughuli zao na bajeti ya mwaka uliokaguliwa haikupokelewa kama ilvyopangwa na kupelekea shughuli za ukaguzi kutokamilika.

- Baadhi ya Vitengo vya Ukaguzi wa Ndani vina upungufu wa watumishi; hali hii huathiri wigo wa ukaguzi uliopangwa kwa mwaka. Mamlaka nyingi za Serikali za Mitaa zina wastani wa wakaguzi wawili, hivyo miradi inayofadhiliwa na wahisani kama HBF, ASDP, WSDP na Mfuko wa Barabara haikukaguliwa ipasavyo.

- Baadhi ya Vitengo vya Ukaguzi wa Ndani vinakabiliwa na uhaba wa vifaa kama vile shajala, kompyuta, na magari kwa ajili ya vitengo vyao ambavyo vingewawezesha kutekeleza wajibu na majukumu yao kwa ufanisi.

- Kutolewa kwa rasilimali pungufu kunaweza kupelekea utendaji kazi usioridhisha katika Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani na hivyo kuongeza hatari ya kuingiliwa kwa mifumo ya udhibiti wa ndani na menejimenti za Serikali za Mitaa. Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye mapungufu katika

vitengo vya ukaguzi wa ndani zimeoneshwa katika Error! eference source not found.

Nazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha kwamba vitengo vya ukaguzi wa ndani vinapatiwa rasilimali pamoja na watumishi wa kutosha ili kuviwezesha kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi.

6.1.4 Mapungufu katika Kamati za Ukaguzi za Halmashauri

Kamati ya Ukaguzi ni sehemu muhimu ya mfumo wa utawala katika taasisi. Kusudi la kuanzishwa kwake ni kuimarisha mfumo wa udhibiti katika taasisi. Kamati imara ya ukaguzi ina uwezo wa kuimarisha mazingira ya udhibiti na hivyo, kuwasaidia Maafisa Masuuli kutimiza wajibu wao wa uongozi na wajibu wa udhibiti sambamba na kuwezesha ufanisi wa ukaguzi wa ndani na kuimarisha utoaji wa taarifa za fedha.

Aidha, Kamati ya Ukaguzi lazima ifanye usimamizi huru wa mipango ya kazi na hoja za ukaguzi wa ndani na nje. Pia, anya tathmini ya mahitaji ya rasilimali za ukaguzi na kusuluhisha mahusiano kati ya wakaguzi na Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Kamati ya Ukaguzi pia inapaswa kuhakikisha kwamba, hoja za ukaguzi zinatolewa kwa wadau na maboresho au marekebisho yaliyopendekezwa yanatekelezwa. Agizo Na.12 la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa, 2009 linaelekeza uanzishwaji wa Kamati ya Ukaguzi katika kila Halmashauri, na majukumu ambayo yatatekelezwa na Kamati. Hata hivyo, mapitio ya utendaji wa Kamati za Ukaguzi katika Halmashauri 171 yalibainisha mapungufu yafuatayo katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 122:

- Baadhi ya wajumbe wa Kamati za Ukaguzi hawana ujuzi wa masuala ya kifedha.
- Baadhi ya wajumbe wa Kamati za Ukaguzi hawakupewa mafunzo kazini ili kuongeza ufahamu wao juu ya masuala yanayohusu majukumu ya Kamati.
- Baadhi ya Kamati za Ukaguzi hazikukutana mara kwa mara, angalau mara moja kwa kila robo ya mwaka kama Agizo Na.

12(5a) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa, 2009 linavyoelekeza.

- Baadhi ya ya Kamati za Ukaguzi hazikupitia sera ya usimamizi wa viatarishi za Mamlaka za Serikali za Mitaa.
- Baadhi ya Kamati za Ukaguzi hazikupitia taarifa za fedha za Halmashauri kabla hazijawasilishwa kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu kwa ajili ya ukaguzi.
- Baadhi ya Kamati za Ukaguzi hazikushughulikia ipasavyo mapungufu makuu katika mazingira ya mifumo ya udhibiti wa ndani yaliyobainika katika mwaka husika.
- Kamati za Ukaguzi za Mamlaka za Serikali za Mitaa 60 hazikuandaa ripoti ya kila mwaka kuhusiana na kazi zao.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizoonekana kuwa na mapungufu hayo ni kama zinavyoonekana katika **kiambatisho na. xxvii**

Napendekeza kwa Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaakuhakikisha kuwa Kamati za Ukaguzi zinafanya kazi kwa ufanisi wa hali ya juu katika uangalizi wa mifumo ya utoaji wa taarifa za fedha na Mchakato wa ukaguzi wa mifumo ya udhibiti wa ndani inafuatwa.

6.1.5 Tathmini ya Menejimenti ya Vihatarishi

Menejimenti ya vihatarishi ni sehemu ya mfumo wa udhibiti wa taasisi wa kusimamia vihatarishi vya biashara ambao unahusisha ufahamu wa malengo, kutambua, na kutathmini athari zinazoweza kuzuia kufikiwa kwa malengo na mara kwa mara kuendeleza na kutekeleza mipango/taratibu za kushughulikia athari zilizobainika.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinahitajika mara kwa mara kufuatilia na kuboresha mifumo ya usimamizi wa vihatarishi ili kuhakikisha kuwa ni madhubuti katika michakato na katika taratibu za Halmashauri za kutoa huduma kwa jamii.

Wakati wa ukaguzi wa taarifa za fedha za baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, nilibaini baadhi ya mapungufu ya

kutotathmini athari zinazozikabili shughuli za Halamshauri na hakuna hatua madhubuti za kuzuia vihatarishi zilizochukuliwa na menejimenti.
Katika mwaka unaotolewa taarifa, tathmini niliyofanya ya usimamizi wa vihatarishi ilibainisha mapungufu katika Mamlaka ya Serikali za Mitaa 51 kama ifuatavyo;

- Menejimenti za Halmashauri hazikufanya tathmini ya vihatarishi na kubaini maeneo hatarishi yanayohusu michakato ya ndani tangu miaka iliyopita.
- Kutotunzwa kwa daftari la vihatarishi linaloonesha hatari zinazoikabili Halmashauri.
- Sera za vihatarishi zilizopo katika baadhi ya Halmashauri hazihuishwi mara kwa mara ili kuendana na vihatarishi vipya vinavyojitokeza.
- Baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa hazikuwa na sera ya usimamizi wa vihatarishi katika mifumo yao.
- Katika baadhi ya Halmashauri hapakuwepo ripoti ya tathmini ya vihatarishi zilizowasilishwa kwa ajili ya ukaguzi katika mwaka unaotolewa taarifa.
- Kuna ukosefu wa mwamko kwa baadhi ya viongozi/watumishi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhusu umuhimu wa sera za usimamizi wa vihatarishi/ tathmini na udhibiti wa ndani.

Mchanganuo wa Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizobainika kuwa na usimamizi duni wa vihatarishi vimeoneshwa katika **kiambatisho na. xxviii.**

Kutokana na kukosekana kwa sera ya usimamizi wa vihatarishi na mipango kazi, Halmashauri husika hazitakuwa katika nafasi nzuri ya kukabiliana na vihatarishi vinavyoweza kuleta madhara makubwa katika utendaji kwa sasa na baadaye kwa wakati.

Nasisitiza kwa Menejimenti za Halmashauri zibuni na kuweka taratibu za kutosha za kutathmini vihatarishi, kutambua,

kupanga vihatarishi kwa alama, pamoja na uchambuzi wa athari zake kama vile shughuli za udhibiti kwa ajili ya ufuatiliaji ili kupunguza athari. Hii ni sehemu muhimu ya michakato na taratibu za Halmashauri za kutoa huduma kwa jamii.

6.1.6 Tathmini ya Ubadhirifu na Usimamizi

Kwa mujibu wa Viwango vya Kimataifa vya Asasi Kuu za Ukaguzi (ISSAI 1240), ubadhirifu ni kitendo cha makusudi kinachofanywa na mtu mmoja au zaidi ndani ya menejimenti, wale wanaohusika na utawala, watumishi au washiriki wengine kwa njia ya udanganyifu ili kupata haki au faida haramu. Jukumu la msingi la kubaini na kuzuia ubadhirifu liko kwa watumishi na Menejimenti ya Halmashauri.
Kudhibiti na kuzuia ubadhirifu ni jambo muhimu kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa. Ni moja ya suala linalopaswa kusimamiwa kwa ufanisi na Halmashauri ili kuhakikisha kuwa wanazingatia matakwa ya kanuni za utawala bora.

Lengo la tathmini ya ubadhirifu ni kutoa hakikisho kwa wananchi kwamba Halmashauri ina mfumo mzuri wa kusaidia katika kuzuia na kukabiliana na ubadhirifu, na kutambua maeneo ya kuboresha. Masuala yaliyobainika yanaashiria kwamba mfumo wa udhibiti wa ndani unaweza kushindwa kugundua na kuzuia ubadhirifu unaohusiana na shughuli au miamala ya kilaghai bila ya menejimenti kuwa na taarifa. Mapungufu yafuatayo yalibainika katika tathmini ya ubadhirifu katika mfumo wa udhibiti wa ndani:

- Hakuna mipango ya kubaini na kuzuia ubadhirifu iliyopitishwa na menejimenti za baadhi ya Halmashauri.
- Baadhi ya Halmashauri hazikuwa na mipango kwa ajili ya kutambua na kukabiliana na vihatarishi vya udanganyifu.
- Baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa hazijaweka mifumo maalum ya udhibiti kwa ajili ya kubaini na kusimamia, ambayo ni maalum katika kutambua na kukabiliana na vihatarishi na makosa yanayotokana na udanganyifu.
- Hakuna tathmini rasmi iliyofanyika kuhusu utambuzi wa maeneo hatarishi.

- Katika baadhi ya Halmashauri, sera za ubadhirifu zimeanzishwa lakini hazijaanza kutumika.

Mapungufu katika tathimini ya vihatarishi yalibainika katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 74 kama inavyoonekana katika **Kiambatisho na. xxix.**

Nilibaini kuwapo kwa baadhi ya viashiria vya ubadhirifu katika baadhi ya Halmashauri zilizokaguliwa zinazohusu mambo afuatao: Kutokufanyika kwa usuluhishi wa kibenki wa kila mwezi katika baadhi ya akaunti za Halmashauri; Kukosekana kwa hati za malipo, Mapato yasiyopelekwa benki au kucheleweshwa; Kukosekana kwa vitabu vya makusanyo; Malipo yasiyokuwa na viambatisho; na udhaifu wa kitengo cha ukaguzi wa awali.

Hata hivyo, mbali na viashiria vya ubadhirifu vilivyotajwa hapo juu, kuna masuala yaliyojitokeza katika baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa yanayohusu malipo ya jumla ya Sh.454,835,901 ambazo ni kiashiria cha uwezekano wa kuwapo ubadhirifu.

Halmashauri husika ni kama zinavyoonekana katika Jedwali na.19 hapa chini: -

Jedwali Na. 19: Masuala ya ubadhirifu yaliyoibuliwa

Jina la Halmashauri	Masuala ya ubadhirifu yaliyoibuliwa	Kiasi (Sh.)
H/W Busega	Makusanyo ya fedha taslim yasiyokatiwa risiti halali	2, 780,000
H/W Ileje	Uwezekano wa ubadhirifu	291,031,300
H/W Gairo	Uwezekano wa ubadhirifu	16,820,000
H/M Kigoma ujiji	Uwezekano wa ubadhirifu katika akaunti ya amana	84,115,526
H/M Kigoma ujiji	Malipo yaliyofutwa kwenye vocha lakini yamelipwa benki	62,869,075
Jumla		**454,835,901**

Hivyo, ninapendekeza kwa uongozi wa Halmashauri kuanzisha mifumo ya udhibiti kwa ajili ya kubaini na kuzuia vihatarishi vinavyohusiana na ubadhirifu, kwa kuwa na mipango ya kukabiliana na vihatarishi. Vile vile, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kuhakikisha kuwa zinafanya tathmini ya mara

kwa mara ya vihatarishi vya ubadhirifu na kuchukua hatua stahiki.

7.0 USIMAMIZI WA RASILIMALI WATU NA MISHAHARA

Idara ya Usimamizi wa Rasilimali watu ni moja kati ya idara za Mamlaka za Serikali za Mitaa ambayo inahusika katika uajiri wa watumishi, utawala, mafunzo na uendelezaji wa watumishi ili wawe na thamani zaidi katika Mamlaka hizo za Serikali za Mitaa. Usimamizi wa Rasilimali watu huleta ufanisi wa nguvu kazi katika Serikali za Mitaa ili kuwezesha kufikia malengo yao. Usimamizi wa Rasilimali watu wenye ufanisi unatumia mifumo na zana ili kuleta pamoja idadi sahihi ya watu, wenye mtazamo na ujuzi sahihi, katika mahali sahihi, na kwa wakati muafaka.

Kwa ujumla, usimamizi wa rasilimali watu unahusisha masuala kama vile usimamizi wa mishahara, utoaji haki za watumishi, motisha na fidia, tathmini ya utendaji (kwa njia ya OPRAS), mipango ya mahitaji ya watumishi, uajiri wa watumishi sahihi kwenye kazi, utambulishwaji wa majukumu ya kazi, mafunzo, utatuzi wa migogoro katika maeneo ya kazi na mawasiliano ya watumishi wote katika ngazi zote kwa mujibu wa sera na mifumo ya taasisi ili kufikia malengo yaliyokusudiwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa husika.

Usimamizi wa Rasilimali watu na udhibiti wa malipo ya mishahara bado ni changamoto katika Mamlaka nyingi za Serkali za Mitaa, ambapo unahitajika umakini mkubwa katika kusimamia. Kama ilivyoripotiwa katika miaka ya nyuma, mwaka huu kasoro mbalimbali zilibainishwa ikiwa ni pamoja hizi zifuatazo:

7.1 Malipo ya Mishahara Kwa Watumishi Waliofukuzwa, Watoro, Waliostaafu au Kufariki na Makato yao ya Kisheria yaliyolipwa kwa Taasisi Mbalimbali Sh. 8,277,686,639

Katika Mwaka wa Fedha 2015/2016, jumla ya Sh.6, 093,855,101 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 108 zililipwa kama mishahara kwa watumishi waliokwisha koma utumishi kwa sababu ya utoro, kufukuzwa, kufariki na kustaafu. Hii ni kinyume na Agizo 79 (8) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009.

Pia, jumla ya Sh. 2,183,831,539 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 66 zililipwa kwa taasisi tofauti kama mifuko ya hifadhi ya jamii, taasisi za fedha zilizokopesha watumishi, bima ya afya na mamlaka ya mapato kama makato yanayohusiana na waliokoma utumishi. Angalia **Kiambatishi na xxx.**

Kutoboreshwa kwa taarifa za watumishi kwa wakati, kutofanya mapitio ya mara kwa mara ya taarifa za mishahara na mawasiliano duni kati ya mamlaka ya Serikali za Mitaa, Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (OR-TAMISEMI), Ofisi ya Rais Menejimenti ya Utumishi wa Umma (OR-MUU) na Hazina kwa ajili ya kufutwa kwa watumishi waliofukuzwa, kustaafu au kufariki ni sababu kuu zilizochangia kuendelea kulipa mishahara hewa na kupelekea hasara ya fedha kwa Serikali licha ya ukweli kwamba kila Mamlaka za Serikali za Mitaa imefanya ukaguzi wa moja kwa moja wa taaluma za watumishi wao kwa lengo la kubaini watumishi hewa.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kuhakikisha kuwa taarifa za watumishi katika rekodi zao na zile za Hazina zinasuluhishwa na kuhuishwa mara kwa mara.

Mapitio ya kina ya kumbukumbu za watumishi yafanywe na Idara ya Usimamizi wa Rasilimali Watu kwa kushirikiana na Wakuu wa Idara nyingine, Vitengo, na Mkaguzi wa Ndani ili kuthibitisha uhalali wa maingizo yote ya malipo kulingana na matakwa ya Agizo 79(8) ya Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009.

Aidha, taarifa za watumishi ambazo hutumwa na Mamlaka ya Serikali za Mitaa kwenda Hazina na OR-MUU zina haja ya kushughulikiwa kwa wakati ili kuepuka upotevu wa fedha za umma kupitia malipo ya mishahara kwa watumishi hewa. Hili linawezekana kwa kuanzisha uhusiano wa karibu kati ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, Hazina na OR-MUU.

Uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa pia unatakiwa kusisitiza juu ya urejeshwaji wa mishahara yote na makato yaliyolipwa kwa watumishi hewa.

7.2 Kukosekana kwa Uthibitisho wa Urejeshwaji Hazina wa Mishahara isiyolipwa Sh. 3,329,467,964

Ulipwaji wa mishahara kwa watumishi kupitia akaunti za benki umeleta changamoto ya kutojua kama Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatekeleza Agizo la Hazina lenye Kum.Na. CBA. 187/495/01/23 la tarehe 18/09/2014 ambalo linataka mishahara isiyochukuliwa na watumishi waliostaafu, kufariki, kuacha kazi, na kufukuzwa kazi irejeshwe Hazina ndani ya siku 14 baada ya malipo ya mishahara.

Hivyo, mishahara isiyolipwa kiasi cha Sh.3,329,467,964 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 53 kama ilivyooneshwa kwenye **kiambatisho na.** Error! Reference source not found.**xxxi** aikuweza kuthibitishwa kurudishwa Hazina. Pamoja na kwamba Hazina imeruhusu benki kurejesha mishahara isiyochukuliwa bila kuzijulisha Mamlaka za Serikali za Mitaa, imekuwa vigumu kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa pamoja na Ofisi yangu kuthibitisha kama mishahara hiyo inarejeshwa Hazina.

Utaratibu huu unaweza kutoa nafasi kwa benki kutumia fedha hizi kwa manufaa yake na kutengeneza faida huku Serikali ikiwa na uhaba wa fedha.

Serikali inashauriwa kuweka mfumo wa mrejesho, ambapo Mamlaka ya Serikali za Mitaa wakati wote zitakuwa na uwezo wa kupata taarifa za zuio la malipo waliloweka kama limefika na kushughulikiwa na benki, ili kiasi kisicholipwa kiweze kurudishwa

Hazina. Hii itawezesha Mamlaka za Serikali za Mitaa kuripoti kiasi halisi cha mishahara iliyolipwa katika mwaka husika.

Natoa wito kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kutuma taarifa mapema kwenda Hazina na benki kuhusu watumishi walioachishwa, kustaafu, waliofariki, watoro na wale ambao mishahara yao imesimamishwa kutokana na sababu za kinidhamu ama nyinginezo. Lengo ni kusimamisha malipo yao kabla ya tarehe za malipo kufika.

7.3 Makato ya Kisheria Hayakupelekwa kwenye Taasisi Husika Sh. 1,123,229,274

Kwa mujibu wa sheria, kanuni na miongozo iliyopo, mshahara wa mtumishi unapaswa kukatwa makato ya kisheria na yasiyo ya kisheria ambayo yanahusisha michango katika Mifuko ya Hifadhi ya Jamii, Bima ya Afya na Mamlaka ya Mapato, ulipaji wa mikopo kwa taasisi kama SACCOSS na michango ya vyama vya watumishi.

Mara nyingi makato haya hufanyika Hazina na taarifa hutumwa kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa husika, wakati makato mengine yatokanayo na vyanzo vya ndani vya mapato hufanywa katika ngazi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa husika.

Ukaguzi umebaini kuwa katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 30 kulikuwa na makato ya jumla ya Sh.1,123,229,274 ambayo hayakupelekwa LAPF, PSPF, NSSF, PPF na TRA kama yanavyooneshwa katika Jedwali na 20 hapo chini.

Mamlaka ya Serikali za Mitaa inayoongoza ni H/W Ukerewe (Sh. 164,192,191) ikifuatiwa na H/JijiMbeya (87,449,222).

Jedwali Na. 20: Mlinganisho wa makato yasiopelekwa katika taasisi husika

Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kiasi (Sh.)	Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Bumbuli	24,918,580	2.	H/W Mbeya	39,236,075
3.	H/W Ikungi	7,954,128	4.	H/W Mbozi	33,210,829
5.	H/W Iramba	2,683,800	6.	H/W Monduli	66,959,955
7.	H/W Itigi	1,371,155	8.	H/W Muheza	34,293,643
9.	H/W Karatu	84,577,215	10.	H/W Nkasi	38,085,629
11.	H/W Kibondo	48,564,525	12.	H/W Rombo	51,884,080
13.	H/W Kilolo	6,610,549	14.	H/W Rufiji	10,191,000
15.	H/W Kilwa	58,694,074	16.	H/W Rungwe	20,757,414
17.	H/W Kishapu	11,369,008	18.	H/W hinyanga	42,409,793
19.	H/W Kondoa	75,642,274	20.	H/W Singida	31,893,560
21.	H/W Kyela	33,630,764	22.	H/W Songea	22,765,284
23.	H/W Mafia	2,636,200	24.	H/M Sumbawanga	35,967,940
25.	H/Mji Mafinga	25,770,610	26.	H/W Ukerewe	164,192,191
27.	H/W Manyoni	5,546,400	28.	H/W Urambo	50,817,836
29.	H/Jiji Mbeya	87,449,222	30.	H/W Uvinza	3,145,541
JUMLA					**1,123,229,274**

Ulinganisho wa makato ya mishahara isiyorejeshwa katika taasisi husika kwa kipindi cha miaka ya 2014/2015 na 2015/2016 unaonesha ongezeko kubwa la Makato ya mishahara isiyopelekwa katika taasisi husika kwa Sh. 780,152,226 (227%) ambapo kiasi husika kimeongezeka kutoka Sh. 343,077,048 mwaka 2014/2015 hadi Sh. 1,123,229,274 (2015/2016) katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 30.

Ni muhimu kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kutuma kwa wakati makato ya mshahara katika taasisi husika. Kinyume na hapo, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinaweza kutumia makato yasiyopelekwa kwa shughuli nyingine na kupelekea madeni

yasiyolipika. Zaidi ya hayo, inaweza kupelekea gharama za ziada kama vile tozo, na adhabu nyingine kutokana na kuchelewesha kulipa. Kwa mfano H/W Kondoa, H/W ya Monduli na H/W ya Urambo zina michango isiyopelekwa LAPF yenye jumla ya Sh. 75,642,274.40, Sh. 33, 209,654 na Sh. 50,817,836 ambayo imepelekea tozo ya kiasi cha Sh. 1,033,536,058, Sh. 33, 750,300 na Sh. 10, 230,836.

Ikumbukwe kuwa, kwa upande wa mifuko ya jamii, kutolipwa kwa michango hiyo kunaweza kuwa na athari kubwa katika ulipaji wa mafao ya watumishi wanapostaafu au kufariki.

Nazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa ziwasilishe michango hiyo kwa wakati na kuhakikisha kwamba ile michango isiyowasilishwa kwa taasisi husika inawasilishwa. Vile vile, michango isiyowasilishwa ioneshwe kama madeni kwenye Taarifa za Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa husika.

7.4 Karadha za mishahara zisizorejeshwa Sh. 300,892,897

Agizo la 41(1) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linatoa mazingira yanayoruhusu karadha za mishahara kutolewa kwa mtumishi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Kufikia tarehe 30 Juni, 2016, Mamlaka za Serikali za Mitaa 11 zilikuwa na bakaa ya karadha za mishahara ya jumla ya Sh.300, 892,897 ikilinganishwa na Sh. 118,950,669 kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 7 mwaka uliopita kama ilivyoainishwa katika Jedwali na. 21 hapa chini;

Jedwali Na. 21: Karadha ya Mishahara isiyorejeshwa

Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kiasi (Sh.)	Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kiasi (Sh.)
1.	H/Jiji Arusha	3,578,730	2.	H/Jiji Mwanza	52,617,500
3.	H/W Kibondo	39,823,804	4.	H/W Nachingwea	5,300,000
5.	H/W Longido	5,352,609	6.	H/W Rombo	127,450,747
7.	H/W Mlele	1,040,000	8.	H/M Temeke	27,682,637
9.	H/W Msalala	11,135,000	10.	H/W Ukerewe	21,964,620

11.	H/W Mvomero	4,947,250	**JUMLA**	**300,892,897**

Hii inaashiria kwamba kuna udhaifu katika mfumo wa udhibiti wa utoaji na urejeshwaji wa karadha za mishahara kwa watumishi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Hata hivyo, kuwepo kwa bakaa ya karadha za mishahara kwa kipindi kinachozidi miezi kumi na mbili ni kinyume na Agizo 41 (1) ya Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa (2009).

Kutorejeshwa kwa karadha za mishahara kwa muda mrefu kunaathiri utekelezaji wa shughuli zilizopangwa kutokana na kukosekana fedha. Pia, inaweza kuwa chanzo cha kutolipika kwa madeni hayo yanayowahusu watumishi.

Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kuzingatia Agizo la 41 (1) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kuhakikisha kuwa karadha za mishahara kwa watumishi zinarejeshwa ndani ya muda uliopangwa.

7.5 Kutokufanyika kwa Usuluhishi wa Mishahara Kila Mwezi

Ili kuhakikisha na kuthibitisha usahihi wa malipo ya mishahara, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kufanya usuluhishi wa kila mwezi wa mishahara hiyo kama sehemu ya udhibiti ili kuweza kupata uhakika wa usahihi wa malipo ya mishahara. Hii itasaidia Mamlaka za Serikali za Mitaa kutambua kama mishahara iliyopokelewa kutoka Hazina na kiasi halisi kilicholipwa katika mwezi husika ni sahihi. Kutofanyika kwa usuluhishi wa mishahara kila mwezi kunasababisha kushindwa kujua kama Hazina imetoa mishahara sahihi kwa mwezi husika.

Wakati wa ukaguzi nilibaini kuwa, usuluhishi wa mishahara ya mwezi haukuwa ukifanyika katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 7 ambazo ni H/W Chemba, H/W Handeni, H/Mji Handeni, H/W Ikungi, H/Mji Mafinga, H/W Meru na H/W Songea kinyume na Agizo 29 (2) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009.

Nashauri Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kufanya usuluhishi wa mishahara kila mwezi kabla Hazina haijafanya malipo ya

mishahara ili kupunguza athari ya kutoa taarifa za mishahara zisizo sahihi.

7.6 Udhaifu katika Upimaji wa Utendaji Kazi wa Wazi kwa Watumishi

Upimaji wa wazi wa utendaji kazi kwa watumishi wa umma unaweza kutafsiriwa kama utaratibu rasmi wa wazi, ulioanzishwa ili kuwasaidia waajiri na waajiriwa katika kupanga, kusimamia, kutathmini na kutambua namna ya kuboresha utendaji katika taasisi, kwa nia ya kufikia malengo ya taasisi.

Upimaji wa wazi wa utendaji kazi kwa watumishi wa umma una lengo la kutambua, kutathmini na kuweka kumbukumbu za uwezo na mapungufu ya utendaji wa mtumishi ili kuwezesha hatua kuchukuliwa kwa ajili ya kuboresha utendaji na ufanisi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kama Mchakato endelevu.

Ukaguzi uliofanywa ulibaini kuwa upimaji wa wazi wa utendaji wa watumishi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 36 haukufanyika kikamilifu kinyume na Agizo D.24, D.62 na D.63 la Kanuni za Kudumu za Utumishi wa Umma za mwaka 2009 kama inavyoonekana katika jedwali na. 22 hapa chini

Jedwali Na. 22: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye mapungufu katika upimaji wa utendaji kazi kwa watumishi

Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Idadi ya Waatumishi wasifanyiwa Tathmini	Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Idadi ya Waatumishi wasifanyiwa Tathmini
1.	H/Jiji Arusha	4	2.	H/W Mbarali	9
3.	H/W Bumbuli	20	4.	H/W Mbeya	9
5.	H/W Busega	7	6.	H/W Meatu	17
7.	H/W Busokelo	10	8.	H/W Meru	24
9.	H/W Hai	17	10.	H/W Monduli	7
11.	H/W Ikungi	9	12.	H/Mji Nanyamba	0
13.	H/W Ileje	13	14.	H/W Ngorongoro	12
15.	H/W Iramba	11	16.	H/Mji Njombe	25
17.	H/W Itigi	24	18.	H/W Nyasa	8
19.	H/W Karatu	16	20.	H/W Pangani	30
21.	H/W Kibaha	14	22.	H/W Rombo	20

23.	H/Mji Kibaha	15	24.	H/W Rufiji	10
25.	H/W Kisarawe	6	26.	H/W Rungwe	14
27.	H/W Korogwe	18	28.	H/W Serengerema	20
29.	H/W Longido	9	30.	H/W Siha	24
31.	H/W Makete	26	32.	H/W Songea	4
33.	H/W Manyoni	9	34.	H/Mji Tarime	21
35.	H/W Maswa	5	36.	H/W Ukerewe	93

Ukosefu wa mfumo wa wazi wa kupima utendaji kazi (OPRAS), umesababisha ugumu wa kujua watumishi wanaostahili kupandishwa vyeo, kuzawadiwa ama kuadhibiwa. Hivyo, upandishaji wa vyeo kwa watumishi, upangaji wa kazi, na utoaji wa mikataba kwa watumishi hauwezi kutolewa kulingana na utendaji kazi wao. Pia, watumishi wasiokuwa na utendaji mzuri wanaweza kupandishwa vyeo.

Ninarejea ushauri wangu wa mwaka uliopita kuwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa ziendelee kufundisha watumishi wake kutekeleza kwa ukamilifu mfumo huu wa upimaji na tathmini. Ninasisitiza pia kuwe kwa ufuatiliaji madhubuti ili kuweza kutambua, kutathmini na kuainisha maeneo muhimu na mapungufu ili hatua za kuboresha zichukuliwe.

7.7 Kutohuishwa kwa Rejesta ya Watumishi

Nimepitia Rejista ya watumishi na kubaini kuwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa 9 ambazo ni H/W Bukombe, H/W Gairo , H/Mji Kasulu, H/W Mkinga, H/W Moshi, H/W Ngorongoro, H/W Simanjiro, H/W Ushetu na H/W Uvinza hazikuboresha Rejista ili kuhuisha taarifa za watumishi. Hii ni kinyume na Agizo 79 (1) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 ambalo inamtaka Afisa Rasilimali Watu kutunza na kuhuisha rejesta ya watumishi na kutoa taarifa kwa mwaka Hazina mara moja juu ya mambo yote yanayohusu malipo ya mishahara.

Matokeo yake, Vitengo vya Mishahara vilishindwa kuboresha taarifa za mishahara ya watumishi na kupelekea malipo ya mishahara kwa watumishi waliofikia ukomo wa utumishi, kufukuzwa kazi, utoro au kufariki.

Nazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa ziboreshe taarifa za watumishi mara kwa mara ili kuepuka kulipa mishahara kwa watumishi wasiostahili na kupelekea hasara kwa Serikali.

7.8 Kutodhibitiwa kwa Ukopaji Uliozidi Kiwango Kilichoruhusiwa

Sehemu ya 3 ya Kanuni ya Maafisa Walioainishwa (Urejeshwaji wa Madeni) ya Sheria Na.7 ya mwaka 1970 na kusisitiziwa na Waraka wenye Kumb. Na:CE.26/46/01/1/66 wa tarehe 28 Novemba, 2012 vinaelekeza kwamba, makato katika mishahara ya watumishi yanatakiwa yasizidi theluthi mbili (2/3) ya mishahara yao ghafi.

Licha ya kuripoti katika miaka iliyopita, bado kuna mwendelezo wa watumishi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa ambao mishahara yao inakatwa zaidi ya 2/3 ya mishahara yao. Pia kuna baadhi ya watumishi wamekuwa wakikatwa mshahara wote kama H/JijiMbeya na H/M Sumbawanga. Katika jumla ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 33, imebainika kuwapo kwa jumla ya watumishi 625 ambao wanapokea chini ya 1/3 ya mishahara yao kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 23 hapa chini:

Jedwali Na. 23: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye makato yaliyozidi kiwango kilichoruhusiwa

Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Idadi ya Waatumishi	Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Idadi ya Waatumishi
1.	H/JijiArusha	38	2.	H/W Misungwi	8
3.	H/W Babati	11	4.	H/W Mlele	12
5.	H/W Busega	27	6.	H/W Moshi	36
7.	H/M Dodoma	5	8.	H/W Mpanda	10
9.	H/W Handeni	6	10.	H/W Muheza	12
11.	H/W Igunga	23	12.	H/W Mwanga	4
13.	H/W Ileje	33	14.	H/W Ngorongoro	4
15.	H/M Ilemela	26	16.	H/Mji Njombe	40
17.	H/W Kaliua	16	18.	H/W Nkasi	18
19.	H/W	4	20.	H/Mji Nzega	9

	Karatu				
21.	H/W Kongwa	7	22.	H/W Pangani	13
23.	H/W Longido	10	24.	H/W Rombo	40
25.	H/W Mafia	9	26.	H/W Rufiji	14
27.	H/W Makete	27	28.	H/W Rungwe	6
29.	H/JijiMbeya	29	30.	H/Mji Sumbawanga	23
31.	H/W Mbeya	80	32.	H/W Ukerewe	21
33.	H/W Meatu	4		**JUMLA**	**625**

Mikopo isiyodhibitiwa inaweza kuleta madhara makubwa katika ufanisi wa kazi kwa watumishi husika. Hivyo, kuathiri utendaji kazi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa husika. Matatizo hayo ya mishahara yanachangiwa na uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kutokuwa makini katika kuhakikisha kuwa maslahi ya watumishi yanalindwa. Pamoja na hayo, watumishi wanaweza wasijishughulishe na kazi ipasavyo; badala yake, wakaanza kutafuta kipato cha ziada ili kukidhi mahitaji yao ya kujikimu.

Ulinganifu uliofanywa na ripoti ya mwaka uliopita umebaini kuwa, udhibiti wa ukopaji wa kupindukia umeonekana kushuka kwa kuwa mwaka 2014/2015 jumla ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 16 zilihusisha watumishi 789 waliokopa kupita kiasi; wakati wa mwaka huu wa ukaguzi, Mamlaka za Serikali za Mitaa 33 zilikuwa na watumishi 625 waliokopa kupita kiasi.

Nazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kutoidhinisha mikopo ya mishahara ambayo makato yake yanazidi kiwango kilichowekwa kisheria. Na endapo mfanyakazi atakopa bila idhini ya mwajiri wake, Mamlaka za Serikali za Mitaa isishughulike na makato ya watumishi kwa niaba ya taasisi hizo za fedha. Aidha, nasisitiza matumizi ya mfumo wa LAWSON kama hatua muhimu ya udhibiti.

7.9 Uwepo kwa Maafisa Wanaokaimu kwa Muda Mrefu

Mapitio ya kumbukumbu za rasilimali watu na majalada binafsi ya watumishi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 78 yamebaini kuwa watumishi 373 walikuwa wanakaimu nafasi za Ukuu wa Idara au Vitengo kwa zaidi ya miezi sita kinyume na Agizo D 24 (3) la Kanuni za Kudumu za Utumishi wa Umma za mwaka 2009 ambalo linahitaji mtumishi wa umma kutokaimu nafasi ya wazi kwa muda unaozidi miezi sita.

Uchambuzi zaidi ulionesha kuwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa mpya kama H/W Itigi, H/W Msalala na H/W Chemba ziliongoza kwa kuwa na idadi kubwa ya maafisa wanaokaimu nafasi za Wakuu wa Idara na Vitengo ikilinganishwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa nyingine. Kwa mfano, kati ya Wakuu 19 wa Idara na Vitengo kama ilivyo kwenye muundo wa OR-TAMISEMI, Mamlaka za Serikali za Mitaa 5 ambazo ni H/W Itigi, H/W Ngorongoro, H/W Chemba, H/W Masasi na H/W Msalala wana maafisa 10 (50%) au zaidi wanaokaimu katika nafasi hizo. Kwa maelezo zaidi rejea **Kiambatisho na xxxii.**

Haya ni matokeo ya Serikali kuanzisha Mamlaka za Serikali za Mitaa mpya bila ya kuwa na mpango thabiti wa ujazaji nafasi za utumishi. Kushindwa kuwathibitisha maafisa katika nafasi wanazokaimu kunaongeza madeni yatokanayo na posho za kukaimu. Aidha, kukaimu kwa muda mrefu kunapunguza ari ya utendaji kazi kwa maafisa wanaokaimu katika kufanya vizuri katika nafasi zao na kutoa huduma kwa ufanisi.

Hivyo, ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa zikishirikiana na Ofisi ya Rais- Menejimenti ya Utumishi wa Umma kupunguza idadi ya maafisa wanaokaimu ama kwa kuwathibitisha au kufanya uteuzi wa maafisa wapya wenye sifa na uwezo wa kujaza nafasi hizo.

7.10 Kukosekana kwa Taarifa Sahihi katika Mfumo wa Taarifa ya Usimamizi wa Rasilimali Watu (HCMIS)

Mfumo wa Usimamizi wa Taarifa za Rasilimali Watu (LAWSON) ni programu ambayo taarifa za watumishi zinaingizwa ndani yake na kuhuishwa mara kwa mara zikiwamo tarehe za kuzaliwa,

kuthibitishwa kazini na kupandishwa vyeo. Hata hivyo, Mamlaka za Serikali za Mitaa zilionekana kutohuisha taarifa za watumishi wao kama ipasavyo.

Serikali ya Tanzania ilianza rasmi kutumia mfumo huo ambapo mfumo wa mishahara umejumuishwa kwa watumishi wote wa umma chini ya Mfumo wa tekenolojia wa Usimamizi wa Taarifa za Rasilimali Watu (HCMIS).

Pamoja na kuripotiwa katika kaguzi zilizopita, ukaguzi wa mwaka huu katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 21 ulibaini kuwa, tarehe za kuzaliwa za watumishi katika orodha kuu ya malipo na hali ya uthibitisho wao hazikuwa sahihi. Mathalani, tarehe za kuzaliwa zilionekana kuwa 01/02/1900 kwa watumishi 58 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 11, wasiothibitishwa ni watumishi 2,924 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 12, watumishi 12 hali ya taarifa zao haikuwa imeelezwa; wakati watumishi 55 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 3 waliajiriwa, chini ya umri wa miaka 18 kama inavyoonekana katika Jedwali Na 24 hapa chini

Jedwali Na. 24: Taarifa zisizonakiliwa kwa usahihi katika Mfumo wa Taarifa ya Usimamizi wa Rasilimali Watu (HCMIS)

Na	Jina la Halmashauri	Idadi ya watumishi wasio na Taarifa sahii za kuzaliwa	Maoni
1.	H/JijiArusha	36	Chini ya miaka 18
		1	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
2.	H/W Arusha	10	Chini ya miaka 18
3.	H/W Bukombe	5	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
4.	H/W Magu	10	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
5.	H/JijiTanga	1	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
6.	H/JijiMbeya	5	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
7.	H/W Meru	3	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
		175	Kuajiriwa kati ya 1975 - 2010 'Hawajathibitishwa
		1694	Kuajiriwa kati ya 1980 - 2014 'Hawajathibitishwa

Na	Jina la Halmashauri	Idadi ya watumishi wasio na Taarifa sahii za kuzaliwa	Maoni
8.	H/W Kibaha	88	‘‘Hawajathibitishwa
		12	‘Taarifa hazijaelezwa
9.	H/W Kisarawe	23	‘‘Hawajathibitishwa
10.	H/W Mkuranga	276	‘‘Hawajathibitishwa
11.	H/M Mtwara	85	‘‘Hawajathibitishwa
12.	H/W Ileje	4	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
13.	H/W Makete	53	‘‘Hawajathibitishwa
14.	H/Mji Njombe	135	‘‘Hawajathibitishwa
15.	H/W Same	3	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
		174	‘Hawajathibitishwa
16.	H/W Rufiji	3	Birthdate as 01/02/1900
		30	Tarehe ya kuzaliwa
17.	H/Mji Masasi	19	Tarehe ya kuzaliwa
18.	H/W Newala	119	Tarehe ya kuzaliwa
19.	H/M Kinondoni	22	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
20.	H/W Longido	9	Chini ya miaka 18
		53	‘Hawajathibitishwa
21.	H/W Mkinga	1	Tarehe ya kuzaliwa 01/02/1900
Jumla		3049	

Hii inaashiria kwamba, maofisa rasilimali watu hawahuishi taarifa za watumishi mara kwa mara katika mfumo wa usimamizi wa rasilimali watu (HCMIS) ili kuruhusu mabadiliko katika orodha kuu ya mishahara. Kutokana na hayo, tarehe za kustaafu za watumishi haziwezi kutambuliwa na kusimamiwa kwa urahisi na Hazina kwa vile taarifa haziingizwi kupitia mfumo uliopo, bali zinaingizwa kwenye majalada binafsi ya watumishi yaliyoko Mamlaka za Serikali za Mitaa tu.

Hata hivyo, kuna upungufu wa watumishi wenye tarehe za kuzaliwa zisizo sahihi ikilinganishwa na watumishi 5,967 waliotajwa kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa 41 katika ukaguzi wa mwaka 2014/2015. Pia, idadi za Mamlaka za Serikali

za Mitaa zimepungua kutoka 41 hadi 21. Hali hii inaonesha kuwa mfumo wa udhibiti ulioanzishwa unatekelezwa ili kukabiliana na tatizo hilo.

Ningependa kurejea mapendekezo yangu niliyoyatoa miaka ya nyuma kuwa menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zihakikishe taarifa za watumishi kati ya Mamlaka za Serikali za Mitaa na orodha kuu ya mishahara ya Hazina zinafanyiwa usuluhishi na kuhuishwa kila inapohitajika.

7.11 Uhaba wa Watumishi 106,426

Utendeji kazi imara wa taasisi yoyote unategemea kuwepo kwa rasilimali watu kama mojawapo ya rasilimali muhimu. Mapitio ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 126, yameonesha kuwa mahitaji ya watumishi katika Mamlaka hizo yalikuwa 243,548 ikilinganishwa na watumishi 349,974 waliokuwepo. Hivyo, kupelekea upungufu wa watumishi 106,426 sawa na asilimia 30 ya mahitaji. Upungufu huo una athari kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa katika kazi zake ikiwemo utoaji huduma hafifu, kuzidiwa na kukosa ari ya kazi kwa watumishi waliopo. Sekta zilizoathiriwa zaidi na tatizo hili ni Afya, Kilimo na Elimu. Angalia **Kiambatisho na.xxxiii.**

Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye tatizo kubwa ni H/W Chunya (63%), ikifuatiwa na H/W Newala (58%), H/W Kasulu (56%), H/W Tunduru (55%), Nkasi H/W (54%) na H/W Karatu (51%). Pia, kati ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kumi zinazoongoza kwa upungufu wa watumishi, ni Mamlaka za Serikali za Mitaa mpya ambazo ni H/W Itigi (64%), H/W Mlele (58%), H/W Chemba (56%), H/W Busokelo (52%), H/W Buchosa (50%), H/Mji Nanyamba (44%), H/W Uvinza (43%), H/W Itilima (42%) na H/W Nsimbo (40%).

Kwa mwaka 2014/2015, upungufu wa watumishi ulikuwa 71,803 (22%) kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 117. Hata hivyo, upungufu huo umeongezeka hadi kufikia 106,426 (30%) katika mwaka unaokaguliwa na kuonesha kuwa juhudi zinazochukuliwa na Serikali kukabiliana na upungufu huo katika sekta mbalimbali sio wa kuridhisha. Upungufu wa asilimia 30 bado uko juu ukilinganisha na mahitaji.

Kwa mazingira haya, ninarudia mapendekezo yangu ya miaka ya nyuma kuwa:
OR-TAMISEMI inatakiwa kuweka mikakati endelevu ya kutunza watumishi wake ili kupunguza idadi ya wale wanaoacha kazi.

Kuwepo motisha maalum kwa lengo la kuwavutia watumishi kwenda kufanya kazi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa za pembezoni. Mapungufu ya watumishi yameonekana kutokea zaidi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa za pembezoni kuliko zile za mijini.

7.12 Malimbikizo ya Madai ya Watumishi Yasiolipwa Sh. 6,192,813,476

Tathmini ya malimbikizo ya mishahara ya watumishi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa inayotokana na upandishwaji vyeo na ajira mpya ilibaini kuwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa 13 zilifanya maombi kwa OR-MUU kwa ajili ya malipo ya Sh. 6,192,813,476 kama malimbikizo ya mishahara ya watumishi 5,225. Hata hivyo, hadi mwishoni mwa Mei 2016, malimbikizo hayo ya mishahara yalikuwa hayajalipwa na Hazina kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa husika. Aidha, malimbikizo yasiyolipwa katika Manispaa ya Mpanda hayakuwepo katika Taarifa za Fedha kwa mwaka uishio tarehe 30 Juni, 2016.

Ucheleweshaji wa malipo ya madai ya watumishi unaofanywa na Hazina na Mamlaka za Serikali za Mitaa kushindwa kuingiza kiasi hicho cha madai ya mishahara katika bajeti zao ni kisababishi kikubwa cha malimbikizo ya madai ya mishahara. Madai yasiyolipwa huongeza ukubwa wa madeni kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa na pia yanaweza kupelekea watumishi kutokuwa na ari na ufanisi katika utoaji huduma.

Napendekeza OR-MUU kwa kushirikiana na Hazina kuhakikisha malimbikizo ya madai ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 13 yanawekwa kwenye bajeti na kulipwa mapema iwezekanavyo.

Jedwali Na. 25: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye Malimbikizo ya madai yasiolipwa kwa watumishi

Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kiasi (Sh.)	Sababu ya Malimbikizo	Idadi ya Wasiolipwa
1.	H/M Mpanda	184,497,220	Upandishwaji cheo	65
2.	H/JijiMbeya	281,401,479	Upandishwaji cheo, Uhamisho, Ajira Mpya, utovu wa nidhamu na madai mengineyo	Haijaoneshwa
3.	H/W Mbarali	658,924,778	Haijaoneshwa	Haijaoneshwa
4.	H/W Mbeya	115, 634,000	Posho ya kujikimu, Ada na Uhamisho	Haijaoneshwa
5.	H/W Rungwe	1,849,459,702	Posho ya kujikimu, Uamisho Gharama za kuhama (ustaafu), madai, Ada, madai ya likizo na Malimbikizo	Haijaoneshwa
6.	H/W Makambako	50, 735,000	Upandishwaji cheo na ajira mpya	269
7.	H/W Njombe	148,822,000	Upandishwaji cheo na ajira mpya	149
8.	H/W Nkasi	714,361,930	Uhamisho, Posho ya likizo, Gharama za mafunzo, Gharama za matibabu na Posho ya kukaimu	Haijaoneshwa
9.	H/W Sumbawanga	843,569,991	Uamisho, posho za likizo, Gharama za mafunzo, Gharama za matibabu na Posho ya kukaimu Haijaoneshwa	
10.	H/M Sumbawanga	438,719,295	Uhamisho, posho ya likizo, Gharama za mafunzo, Gharama za matibabu na Posho ya kukaimu Haijaoneshwa	Haijaoneshwa

11.	H/W Urambo	116,284,500	Posho ya kukaimu	4
12.	H/W Chemba	39,720,000	Posho ya kukaimu	1
13.	H/W Mvomero	750,683,582	Uhamisho, posho ya likizo, Gharama za mafunzo, Gharama za matibabu na Posho ya kukaimu Haijaoneshwa	
JUMLA		**6,192,813,476**		**5,225**

7.13 Kutohuisha Taarifa za Mishahara kwa watumishi waliohama

Ukaguzi katika mifumo ya mishahara kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 15 umebaini kuwa, kulikuwa na watumishi 461 ambao walihamishwa katika Mamlaka za Serikali za Mitaa nyingine mwaka 2015/16 lakini hadi wakati wa ukaguzi, mishahara yao haikuhamishwa kwenda katika Mamlaka za Serikali za Mitaa walikohamia kama inavyooneshwa katika Jedwali na. 26 hapa chini.

Jedwali Na. 26: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa zisizohuisha taarifa za mishahara kwa watumishi waliohama

S/N	Halmashauri	Number of Employees Involved
1	H/M Ilemela	19
2	H/W Kakonko	6
3	H/W Kasulu	11
4	H/W Kondoa	33
5	H/ Jiji Arusha	49
6	Babati H/W	11
7	Magu H/W	48
8	Monduli H/W	5
9	Kigoma H/W	12
10	Karatu H/W	71
11	Mafinga TC	109
12	Njombe TC	7
13	Igunga H/W	54
14	Kaliua H/W	23
15	Mtwara H/W	3

S/N	Halmashauri	Number of Employees Involved
Jumla		461

Ufuatiliaji hafifu wa Mamlaka za Serikali za Mitaa, maamuzi yasiofanyiwa kazi, kukosekana taarifa muhimu na ucheleweshaji wa idhini ya uhamisho kutoka OR-MUU ni sababu kuu zinazochangia kutohamishwa kwa taarifa za watumishi kutoka vituo vyao vya awali kwenda vituo vipya.

Mishahara ya watumishi waliohamishiwa vituo vipya na kutofutwa katika mifumo ya mishahara ya vituo vya awali inaweza kupelekea kuzidi na kushuka kwa matumizi ya vituo vya Mamlaka za Serikali za Mitaa vya zamani na vipya mtawalia.

Napendekeza kwamba Uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa uendeleze mawasiliano kati yake na OR-MUU na kutatua changamoto hizo mara moja kwa kutoa vibali vya uhamisho kwa watumishi kwenda katika vituo vipya vya kazi. Pia, natoa wito kwa uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuangalia na kusuluhisha orodha za mishahara ili kuthibitisha uhalali wa maingizo yote.

7.14 Watumishi Wasioenda Likizo Kwa Kipindi Kinachozidi Miaka Miwili (2)

Aya ya H.1 (1) ya Kanuni za Kudumu za Utumishi wa Umma za mwaka 2009 inataka likizo kuheshimiwa kama haki na inapotokea kutotolewa na mwajiri, mwajiriwa atalipwa mshahara badala ya likizo.

Mapitio ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 3 yalibaini kuwa watumishi 36 ambao hawakwenda likizo ya mwaka kwa kipindi cha zaidi ya miaka miwili. Zaidi ya hayo, nimebaini watumishi 4 wa H/W ya Musoma ambao hawakuthibitika kwenda likizo zao kwa zaidi ya miaka kumi. Sababu mojawapo ilikuwa upungufu wa watumishi katika idara husika ukilinganisha na kazi nyingi zilizopo kama ilivyoorodheshwa katika Jedwali na 27 hapa chini.

Jedwali Na. 27: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye Watumishi wasioenda likizo kwa kipindi kinachozidi miaka miwili (2)

Na	Jina La Mamlaka za Serikali za Mitaa	Idadi ya Watumishi	Miaka Bila Likizo
1.	H/W Musoma	12	4 hadi 34
2.	H/W Arusha	11	3
3.	H/W Longido	13	3

Endapo watumishi hawataenda likizo zao za mwaka kama inavyotakiwa, inaweza kupelekea utendaji hafifu wa kazi zao. Aidha, pale ambapo likizo haitachukuliwa na badala yake kulipwa mshahara, inaweza kuwa chanzo cha mlundikano wa madeni ya watumishi.

Ninapendekeza kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa zihamasishe watumishi wao kwenda likizo zao za mwaka kama inavyotakiwa; na panapokuwa na ulazima kwa mtumishi kutokwenda likizo taratibu zifuatwe.

7.15 Malipo ya Mishahara Zaidi ya Mara Moja Kwa Watumishi Sh. 173,314,435

Katika mwaka unaotolewa taarifa, ilibainika kuwa jumla ya Sh. 305,406,856 ikiwa ni mishahara ya mwezi Mei, 2015 zililipwa kwa walimu waajiriwa wapya 639 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 4. Vilevile, ilibainika kuwa kipindi cha Januari hadi Machi, 2016 Wizara ya fedha ililipa malimbikizo ya mishahara ya jumla ya Sh. 299,924,800 kwa mwezi Mei, 2015 kwa walimu hao hao kupitia akaunti zao za benki; hivyo kupelekea malipo ya mishahara zaidi ya mara moja. Hata hivyo, hadi kufikia wakati wa ukaguzi, jumla ya Sh. 147,869,425 zilikuwa zimerejeshwa na walimu hao wa ajira mpya; hivyo, kuacha bakaa ya Sh. 152,055,375 haijarejeshwa kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 28 hapa chini.

Jedwali Na. 28: orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye malipo ya mishahara zaidi ya mara moja

Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Idadi ya watumishi waliolipwa	Kiasi kilicholipwa (Sh.)	Kiasi kilichorejeshwa (Sh.)	Kiasi kisichorejeshwa (Sh.)
1.	H/W Muleba	249	93,084,000	56,021,500	37,062,500
2.	H/W Biharamulo	230	124,626,500	55,011,165	69,615,335
3.	H/W Magu	152	78,120,000	36,836,760	41,283,240
4.	H/W Meru	2	22,604,000	0	22,604,000
5.	H/W Missenyi	8	4,094,300	0	4,094,300
JUMLA		**641**	**322,528,800**	**147,869,425**	**174,659,375**

Pia, nimebaini tukio maalum katika H/W Meru ambapo watumishi wawili walilipwa mishahara zaidi ya mara moja kwa sababu ya umiliki wa cheki namba mbili tofauti.

Vilevile, ilibainika kuwa kasi ya urejeshwaji wa malipo hayo kuwa ndogo kutokana na walimu husika kufikia ukomo wa makato wa theluthi moja (1/3) ya mishahara yao; hivyo, kuwa vigumu kuingiza madeni ya makato hayo katika mfumo wa teknolojia wa usimamizi wa rasilimali watu (LAWSON).

Sababu nyingine ni baadhi ya watumishi hao kuhamia katika Mamlaka za Serikali za Mitaa nyingine.

Ukosefu wa mawasiliano thabiti kati ya Mamlaka za Serikali za Mitaa na Hazina ni chanzo kikuu kinachochangia malipo ya mishahara zaidi ya mara moja kwa walimu waajiriwa wapya. Vilevile, usimamizi hafifu wa kumbukumbu za watumishi waliopo, na kutofanyika kwa usuluhishi katika mifumo ni vyanzo vingine vya ulipwaji zaidi ya mara moja.

Malipo ya mishahara zaidi ya mara moja kwa watumishi huchangia matumizi mabaya ya fedha za serikali; hivyo, kuathiri shughuli zingine ambazo zingefanyika kwa kutumia fedha hizo.

Ninashauri Mamlaka za Serikali za Mitaa, zikishirikiana na Hazina, kuhakikisha kuwa malipo yote ya mishahara zaidi ya mara moja yaliyofanyika yanarejeshwa mara moja pindi yanapobainika.

Suala la watumishi ambao wamefikia ukomo wa theluthi moja ya makato yao ya mishahara, ninashauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kubuni jinsi ya urejeshwaji wa hayo malipo na kuwasilisha Hazina bila ucheleweshaji wowote. Pia, menejimenti zinashauriwa kuwasiliana na Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo watumishi wao wamehamia ili kurejesha fedha hizo za mishahara zilizolipwa zaidi ya mara moja.

7.16 Kutokurekebishwa kwa Mishahara ya Watumishi 1,213 Waliopandishwa Madaraja

Aya ya 23(E) ya Kanuni za Kudumu za Utumishi wa Umma, 2009 inaelezea kuhusu upandishwaji vyeo na madaraja ya watumishi wa Umma kutakiwa kwenda sambamba na ongezeko la mishahara.

Hata hivyo, katika kupitia Mamlaka za Serikali za Mitaa 8 ilibainika kuwa watumishi 1,213 walipandishwa madaraja katika mwaka husika lakini mishahara na malimbikizo yao haikuthibitishwa na OR-MUU. Hivyo, kutorekebishwa katika mifumo ya teknolojia ya usimamizi wa rasilimali watu (LAWSON). Orodha ya watumishi imeoneshwa katika Jedwali Na. 29 hapa chini;

Jedwali Na. 29: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo hazijarekebisha mishahara baada ya upandishaji wa madaraja ya watumishi

Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Idadi ya watumishi
1.	H/W Bahi	12
2.	H/W Chamwino	202
3.	H/W Kisarawe	10
4.	H/W Mkuranga	81
5.	H/W Ludewa	520

6.	H/W Kaliua	88
7.	H/W Rufiji	8
8.	H/Mji Nzega	292
JUMLA		**1213**

Hii imesababishwa na ucheleweshaji wa marekebisho ya mishahara uliofanywa na OR-MUU. Pia, hivi karibuni ilitolewa Barua yenye kumbukumbu namba CFA.26/ 205/O1B/46 ya tarehe 13 Juni, 2016 kutoka OR-MUU ambayo iliagiza kusimamisha kwa nyongeza za mishahara, upandaji wa madaraja, ajira mpya na mabadiliko ya muundo wa kazi hadi zoezi la uhakiki wa watumishi litakapokamilika. Mtumishi anaetumika bila kupewa motisha huvunjika moyo na hupunguza ari ya kazi.

Ninashauri Mamlaka za Serikali za Mitaa zikishirikiana na OR-MUU kuthibitisha na kufanya marekebisho ya mishahara kwa watumishi mara tu wapandishwapo madaraja. Pia, watumishi wote wanaostahili wanapaswa kufikiriwa katika kupandishwa vyeo na kupewa nyongeza husika za mishahara mapema iwezekanavyo baada tu ya zoezi la uhakiki wa watumishi kukamilika.

8.0 UKAGUZI WA MIRADI YA MAENDELEO

Miradi ya maendeleo inahusiana na ujenzi wa miundombinu mbalimbali na majengo. Miradi hii inatekelezwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kutumia fedha kutoka Serikali Kuu, makusanyo yatokanayo na vyanzo vya ndani, pamoja na fedha kutoka kwa wafadhili mbalimbali.

Katika mwaka wa fedha 2015/2016, Mamlaka za Serikali za Mitaa zimetekeleza miradi mbalimbali ya maendeleo kwa fedha za Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa (LGCDG), Idara ya Kimataifa ya Maendeleo(DFID), Mpango wa Maendeleo wa Elimu ya Sekondari (MMES), Mpango wa Kuimarisha Mamlaka za Miji (ULGSP), Mradi wa Uboreshaji Jiji ya Tanzania (TSCP). Vyanzo vingine ni usimamizi Shirikishi wa Misitu (PFM), Mfuko wa Maendeleo ya Wanawake na Vijana (WYDF), Mfuko wa Afya ya Jamii (CHF), Mkakati wa Taifa wa Mapambano dhidi ya UKIMWI (NSFM), Shirika la Elizabeth Glasler la Kupambamna na Virusi vya Ukimwi kwa Watoto (EGPAF) na Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo (CDCF).

Mamlaka za Serikali za Mitaa zilitekeleza Miradi mingine kupitia Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF), Mfuko wa Afya (HBF), Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Kilimo (ASDP), Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Maji (WSDP) na Mfuko wa Barabara (RF). Tathmini ya utekelezaji wa miradi hiyo imetolewa kwenye taarifa inayojitegemea katika ripoti kuu ya miradi ya maendeleo.

Mapitio ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo ambayo taarifa zake hazikujumuishwa kwenye ripoti kuu ya miradi ya maendeleo imeelezwa katika aya zifuatazo:

8.1 Fedha za Miradi ya Maendeleo Kutotumika Ipasavyo

Nimefanya tathmini ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo na shughuli nyingine za maendeleo kwa mwaka wa fedha wa 2015/2016, na nimejiridhisha kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa zilikuwa na kiasi cha Sh. 123,602,117,243 kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo. Lakini hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2015 jumla ya matumizi kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizofanyiwa tathmini ilikuwa Sh 53,924,489,932 na kusalia bakaa ya Sh 70,492,646,792 sawa na 57% kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 30 hapo chini

Jedwali Na. 30: Taarifa ya Mapato na Matumizi ya Fedha za Miradi ya Maendeleo kwa kila Mfuko

Chanzo cha Fedha	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa (A) (SH)	Fedha iliyotumika (B) (SH)	Bakaa (A-B) (SH)	% of ya fedha zilizotumika (A-B)/A
LGCDG	17	5,041,634,322.87	2,085,046,778.52	3,771,607,026.35	59
CDCF	67	3,998,694,250.61	1,679,315,606.03	2,319,378,644.49	58
ULGSP	10	47,553,851,891.35	22,830,612,950.92	24,723,238,940.43	52
TSCP	4	2,486,782,774.94	959,014,292.42	1,527,768,482.52	61
MMEM	5	2,486,782,774.94	959,014,292.42	1,527,768,482.52	61
MMES	64	27,498,670,735.02	10,041,161,760.59	17,457,508,974.43	63
EQUIP	29	21,363,194,814.06	8,628,738,118.6	12,734,456,695.46	60
NMSF	80	5,242,469,265.35	1,819,620,912.09	3,422,848,353.26	65
CHF	23	2,820,505,253.27	1,650,309,377.06	1,170,195,876.21	41
EGPAF	13	1,528,381,565.13	1,154,470,487.2	373,911,077.93	24
DFID	2	3,581,149,595.05	2,117,185,356.31	1,463,964,238.74	41
JUMLA		**123,602,117,242.59**	**53,924,489,932.16**	**70,492,646,792.34**	**57**

Jedwali Na. 30 linaonesha kuwa, 57% ya fedha zote zilizopokelewa kwa ajili ya utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo hazikutumika. Hii ina maana kwamba baadhi ya Miradi ya Maendeleo haikutekelezwa au ilitekelezwa kwa sehemu tu, hivyo kuathiri malengo yaliyokusudiwa kwa mwaka wa fedha husika. Kusalia na kiasi kikubwa cha fedha za miradi ya maendeleo kunaweza kusababisha fedha hizo kubadilishwa matumizi ili kutekeleza shughuli nyingine ambazo hazikuidhinishwa hapo awali katika bajeti ya Mamlaka za

Serikali za Mitaa. Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo hazikutumia sehemu ya fedha za Miradi kutekeleza Miradi ya Maendeleo imeonyeshwa katika **Kiambatisho.xxxiv.**

Ninazishauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa nchini kuboresha mipango mikakati itakayoziwezesha kutumia fedha zote za maendeleo mara zinapopokelewa ili kuepuka athari zinazoweza kusababishwa na fedha za miradi kutotumika katika kipindi husika. Jambo hili likifanyika kwa ukamilifu, Mamlaka za Serikali za Mitaa zitakuwa na uwezo wa kutoa huduma bora kwa jamii kwa muda muafaka na kwa gharama nafuu. Aidha, Serikali, kupitia Hazina, iwe inatoa fedha za miradi ya maendeleo mapema ili kuziwezesha Mamlaka za Serikali za Mitaa kuzitumia katika Miradi ya Maendeleo katika mwaka wa fedha husika.

8.2 Miradi ya Maendeleo

Miradi ya maendeleo ni uwekezaji katika miundo mbinu unaofanywa na Mamlaka za serikali za Mitaa ikwa ni pamoja na ujenzi wa miundombinu mipya au kufanya ukarabati mkubwa katika miundombinu iliyopo na kuongeza thamani ya miundombinu husika.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zimekuwa zikitekeleza miradi ya maendeleo ambayo ni muhimu kwa maendeleo ya kiuchumi nchini kwa fedha toka serikali kuu, wafadhili wa ndani na nje ya nchi, mapato yatokanayo na vyanzo vya ndani vya Halmashauri na michango ya wananchi.

Tathmini niliyoifanya juu ya fedha za Miradi ya Maendeleo kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 171, imebaini kuwa jumla ya Sh 584,417,654,676 zilipokelewa kwa ajili ya kutekeleza miradi anuai. Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2016 kiasi kilichotumika kilikuwa ni Sh 370,970,071,298 na kuacha bakaa ya fedha ya Sh 212,934,270,535 sawa na 36% ya fedha zote zilizokuwepo kwa ajili ya kutekeleza miradi hiyo kama inavyoonekana katika jedwali na. 31 hapo chini;

Jedwali Na. 31: Fedha za Miradi ya Maendeleo Ambazo Hazikutumika

Mwaka wa Fedha	Idadi ya Halmashauri	FEdha iliyokuwepo (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa
2015/16	171	584,417,654,676	370,970,071,298	212,934,270,535	36
2014/15	164	582,208,588,668	501,334,438,593	80,874,150,075	14
2013/14	157	718,749,785,161	532,156,786,062	186,592,999,099	26
2012/13	138	686,302,878,625	442,625,815,185	243,677,063,440	36

Chanzo: Taarifa za fedha za mwaka 2015/2016

Kwa ujumla, kusalia na kiasi kikubwa cha bakaa ya fedha za miradi ya maendeleo kunadhihirisha kuwa baadhi ya miradi ya maendeleo haikukamilika na mingine haikutekelezwa kabisa. Kutokukamilika kwa miradi kwa wakati kunawanyima haki walengwa kunufaika na miradi hiyo na upatikanaji wa maisha bora. Taarifa ya fedha iliyopokelewa kwa kila Mamlaka za Serikali za Mitaa imeonyeshwa kwa kina katika **Kiambatisho xxxv.**

Ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuanzisha utaratibu utakaohakikisha kuwa miradi yote ya maendeleo iliyopangwa kutekelezwa na ikatengewa fedha inatekelezwa na kukamilika kwa wakati kulingana na mpango kazi. Pia, naishauri Serikali kupitia Hazina kuhakikisha kuwa fedha za Miradi ya Maendeleo ziwe zinatolewa kwa mujibu wa bajeti iliyopitishwa na Bunge na kwa wakati ili kuziwezesha Mamlaka za Serikali za Mitaa kutekeleza miradi ya maendeleo kwa wakati ili kuimarisha upatikanaji wa huduma muhimu kwa jamii na kwa wakati.

8.2.1 Kutotolewa kabisa kwa Fedha za Miradi ya Maendeleo [LGCDG] Sh 66,744,276,050

Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo kwa Mamlaka ya Serikali za Mitaa [LGCDG] ni ruzuku inayotolewa kwa ajili ya utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo inayotekelezwa na Mamlaka za

Serikali za Mitaa. Serikali kupitia OR- TAMISEMI ndiyo mmiliki na msimamizi Mkuu wa Mfuko huu.

Katika mwaka wa fedha 2015/2016 hakuna fedha zilizotolewa kwa ajili ya Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo kwa Mamlaka ya Serikali za Mitaa [LGCDG] pamoja na kuwa na makisio ya Sh 66,744,276,050 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 55 kama inavyoonyeshwa katika **Kiambatisho xxxvi.**

Kitendo cha kutopeleka fedha za Miradi ya Maendeleo inayotekelezwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kinadhihirisha kuwa miradi yenye thamani ya Sh 66,744,276,050 haikutekelezwa.Hivyo, malengo yaliyokusudiwa hayakufikiwa jambo ambalo linafifisha na kurudisha nyuma utoaji wa huduma kwa wananchi.

8.2.2 Tathmini ya Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo

Tathmini ya utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo niliyoifanya katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 171, imebaini kuwapo kwa baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye miradi ambayo haikukamilika; miradi mingine ilikuwa imekamilika lakini haitumiki na mingine ilikuwa bado haijaanza kutekelezwa kabisa. Mapungufu haya yana madhara makubwa katika utekelezaji, usimamizi na tathmini ya miradi hiyo na hivyo kuhitaji hatua za haraka za marekebisho kama inavyoelezwa katika aya zifuatazo:-

8.2.3 Miradi ambayo haijatekelezwa

Katika Mwaka wa fedha wa 2015/2016, Mamlaka za Serikali za Mitaa zilipeleka fedha katika vijiji, kata na shule kwa ajili ya miradi inayotekelezwa na kusimamiwa na vijiji, kata na shule. Ukaguzi nilioufanya ulibaini kuwa miradi yenye thamani ya Sh 15,048,767,538 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 14 utekelezaji wake ulikuwa haujaanza licha ya fedha ya utekelezaji wa miradi hiyo kuwepo.

Kuchelewa kwa utekelezaji wa miradi ya maendeleo katika ngazi ya vijiji, kata na shule kunaweza kupelekea kupanda kwa gharama za ukamilishaji wa miradi husika kama kutatokea kupanda kwa mfumko wa bei. Hali hii pia inawanyima wananchi fursa ya upatikanaji wa huduma kwa wakati. Miradi ya maendeleo ambayo haijatekelezwa kwa mwaka wa fedha 2015/2016 imeainishwa katika **Kiambatisho xxxvii.**

Ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuchukua hatua stahiki za usimamizi wa miradi yote inayotekelezwa katika ngazi za vijiji, kata na shule na pia kuhakikisha miradi ambayo haijaanza kutekelezwa ianze kutekelezwa mara moja kufikia malengo ya kuimarisha utoaji huduma kwa wananchi vijijini.

8.2.4 Miradi iliyokamilika lakini haitumiki

Wakati wa ukaguzi nilibaini kuwepo miradi iliyokamilika yenye thamani ya Sh. 970,564,091 katika Mamlaka ya serikali za mitaa 11 ambayo haitumiki kinyume na malengo ya utekelezaji wa miradi hiyo. Kutotumika kwa miradi iliyokamilika kunawanyima wananchi fursa ya kupata huduma kutoka katika miradi husika. Orodha ya Miradi ya maendeleo ambayo haitumiki licha ya kukamilika kwake katika kipindi cha 2015/2016 imeainishwa katika **Kiambatisho xxxviii.**

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinashauriwa kuhakikisha kuwa miradi yote iliyokamilika inatumika mara moja katika utoaji na upatikanaji wa huduma bora kwa wananchi na kupata thamani ya fedha.

8.2.5 Kuchelewa kukamilika Kwa Miradi ya Maendeleo

Tathmini niliyofanya juu ya utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo imebaini ucheleweshaji katika kukamilisha ujenzi wa Miradi ya Maendeleo yenye thamani ya Sh. 32,592,949,271 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 29

Kutokukamilika kwa miradi ya maendeleo kwa wakati kunaweza kupelekea kuongezeka kwa gharama za miradi kama kutatokea kupanda kwa mfumuko wa bei ambao utasababisha fedha zaidi kuhitajika ili kuweza kukamilisha miradi husika au inaweza kupelekea miradi kukamilishwa chini ya kiwango au vyote kwa pamoja. Aidha, kutokamilika kwa miradi ya maendeleo kwa wakati kunawanyima walengwa kupata fursa ya kunufaika na huduma zitokanazo na miradi hiyo kwa wakati uliopangwa:-

Jedwali Na. 32: Mamlaka za Serikali za Mitaa Zenye Miradi Isiyokamilika

NA	Jina la Halmashauri	Thamani ya kazi ambayo haijakamilika(SH)	Chanzo cha Fedha	NA	Jina la Halmashauri	Thamani ya kazi ambayo haijakamilika)	Chanzo cha Fedha
1.	H/W Bahi	24,518,000	CDCF	2.	H/JIJIMbeya	387,526,842	MMES
3.	H/Mji Bariadi	6,762,768,884	ULGSP	4.	H/W Misungwi	917,120,000	MMES
5.	H/W Nbukoba H/W	250,890,000	MMES	6.	H/W Mkalama	70,098,700	MMES
7.	H/W Busokelo	409,260,500	CDCF	8.	H/W Mlele	350,794,371	LGCDG
9.	H/W Chunya	528,875,100	MMES	10.	H/W Morogoro	516,530,990	MMES
11.	H/Mji Geita	3,001,478,800	ULGSP	12.	H/M Morogoro	11,805,176,469	ULGSP
13.	H/W Hanang’	67,786,855	LGCDG	14.	H/W Mpanda	105,202,050	OS
15.	H/W Igunga H/W	481,886,239	MMES	16.	H/W Mpwapwa	93,364,550	MMES
17.	H/Mji Kahama	6,528,500	LGCDG	18.	H/W Musoma	39,543,800	CHF
19.	H/W Kalambo	592,037,500	LGCDG	20.	H/JIJI Mwanza	245,387,170	MMES
21.	H/W Kaliua	38,248,500	CDCF	22.	H/W Newala	300,000,000	LGCDG
23.	H/W Kilombero	2,040,862,628	LGCDG	24.	H/W Ngorongoro	52,869,380	CDCF
		319,139,535	MMES	26.	H/JIJI Mbeya	387,526,842	MMES
25.	H/W Longido	70,000,000	LGCDG	27.	H/W Misungwi	917,120,000	MMES
28.	H/W Maswa	2,230,465,650	MMES	29.	H/W Mkalama	70,098,700	MMES
JUMLA						**32,592,949,271**	

8.2.6 Mapungufu katika Usimamizi wa Miradi

Usimamizi wa miradi ni utaratibu mzima wa uibuaji, upangaji, utekelezaji, usimamizi, uthibiti na ukamilishaji wa miradi husika katika kufikia malengo tarajali.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatekeleza miradi mbalimbali kutokana na mikataba, orodha ya ukadiriaji (BoQ), makadirio ya mhandisi, hati za madai n.k. Miradi hiyo utekelezwa kwa kutumia kandarasi au kwa kutumia watumishi wa Mamlaka za Serikali za mitaa.

Tathmini niliyoifanya juu ya usimamizi wa Miradi iliyokamilika, iliyo katika hatua ya kukamilika na ile inayoendelea kutekelezwa katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 10 imebaini udhaifu na upungufu mkubwa katika usimamizi, ufuatiliaji na utekelezaji wa miradi ya maendeleo kinyume na matakwa ya sheria, kanuni na viwango maalum vilivyowekwa katika orodha za kazi zitakazofanyika kwenye mikataba (BOQs). Miradi yenye udhaifu na upungufu mkubwa katika utekelezaji imeonyeshwa katika Jedwali na. 33

Jedwali Na. 33: Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye Miradi Yenye Mapungufu

N	Jina la Halmashauri	Gharama ya Mkataba (SH)	Chanzo cha Fedha
1.	H/MJI Babati	236,827,000	MMES
2.	H/M Dodoma	145,258,500	MMES
3.	H/M Iringa	5,367,227,844	ULGSP
		5,343,133,556	DFID
4.	H/W Kilombero	118,485,817	LGCDG
5.	H/JIJIMbeya	12,200,429,947.50	TSCP
6.	H/M Mtwara	9,190,716,515.00	ULGSP
7.	H/JIJIMwanza H/JIJI	113,153,150	MMES
8.	H/W Nyasa H/W	429,830,400	MMES
9.	H/M Shinyanga H/M	15,436,732,444	ULGSP
10.	H/W Songea	444,402,300	MMES

Maelezo ya kina kuhusu upungufu uliobainishwa katika utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo inayotekelezwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa umefafanuliwa kupitia **Kiambatisho xxxix.**

Ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuboresha usimamizi na ufuatiliaji wa miradi inayotekelezwa na kuhakikisha kuwa zabuni za ujenzi wa miradi ya maendeleo zinatolewa kwa wakandarasi wenye uwezo wa kifedha, wataalamu na vifaa. Aidha, hatua za kisheria zichukuliwe dhidi ya wakandarasi wote walioshindwa kutekeleza na kukamilisha miradi waliyopewa kwa muda uliokubalika ikiwa ni pamoja na kutoa taarifa Bodi ya Kandarasi ili iweze kuchukua hatua stahiki.

8.3 Mambo mengine yaliyojiri katika Ukaguzi wa Miradi ya Maendeleo

8.3.1 Halmashauri kutotenga asilimia kumi (10%) ya mapato ya ndani kwa ajili ya Mfuko wa Vijana na Wanawake Sh 28,521,878,199

Aya ya 5.5 (i) ya Mwongozo wa Mfuko wa Maendeleo kwa Vijana na wanawake ikisomwa pamoja na maelekezo yaliyotolewa na Serikali kupitia OR-TAMISEMI, inazitaka Mamlaka za Serikali Mitaa kuchangia asilimia kumi (10%) ya mapato yake ya ndani kwa ajili ya Mfuko wa Vijana na wanawake. Tathmini niliyoifanya juu ya utekelezaji wa mwongozo nukuliwa imebaini Mamlaka za Serikali za Mitaa 151 hazikuchangia kikamilifu asilimia kumi (10%) ya mapato ya ndani sawa na Sh 28,521,878,199 kwenye Mfuko wa Vijana na Wanawake.

Jedwali Na. 34: Asilimia kumi ya mapato ya ndani ambayo haikupelekwa katika Mfuko wa Vijana na Wanawake

Mwaka wa fedha	Idadi ya Halmashauri	Fedha ambayo haikuchangwa
2015/2016	151	28,521,878,199
2014/2015	112	17,690,754,651
2013/2014	104	38,741,094,214
2012/2013	68	10,905,858,533

Mamlaka za Serikali za Mitaa kutochangia katika mfuko huo kunawanyima vijana na wanawake fursa ya kukopa na kupata

mitaji ya kufanya shughuli mbalimbali kwa ajili ya kujiongezea kipato na hivyo kutofikiwa kwa malengo ya mfuko.
Naishauri Serikali kuandaa na kuwasilisha Bungeni Muswada wa Sheria ambao utaweka utaratibu wa usimamizi wa agizo hilo ili vijana na wanawake waweze kunufaika na utaratibu huo na hivyo, kujikwamua kiuchumi. Orodha ya mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo hazikuchangia asilimia kumi ya mapato ya ndani kwa ajili ya Vijana na Wanawake imeainishwa katika **Kiambatisho xl.**

8.3.2 Mikopo Iliyotolewa kwa Vijana na Wanawake ambayo Haijarejeshwa Sh. 4,746,008,627

Lengo la Serikali kuanzisha Mfuko wa Wanawake na Vijana ilikuwa ni kukuza uchumi miongoni wa wanawake na vijana kwa kuwawezesha kupata mikopo yenye riba nafuu ili waweze kunufaika na utaratibu huo na hivyo kujikwamua kiuchumi.

Ukaguzi wa madaftari ya mikopo yaliyotolewa kwa vikundi vya wanawake na vijana kwa mwaka ulioishia tarehe 30 Juni, 2016 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 76 ulibaini kuwa mikopo yenye thamani ya Sh. 4,746,008,627 haikurejeshwa kabisa kinyume na matakwa ya mikataba ya mikopo husika. Jedwali la 6 linaonesha kwa muhtasari mikopo iliyotolewa kwa wanawake na vijana ambayo haijarejeshwa kwa kipindi cha miaka 4 mfululizo:-

Jedwali Na. 35: Mikopo Iliyotolewa kwa wanawake na vijana ambayo Haijarejeshwa

Mwaka wa Fedha	Idadi ya mamlaka za serikali za Mitaa	kiasi kinachodaiwa (SH)	% yakiasi kinachodaiwa (SH)
2015/2016	76	4,746,008,627	50
2014/2015	52	2,003,235,125	21
2013/2014	41	1,426,955,884	15
2012/2013	58	1,389,192,866	15

Hii inadhihirisha kuwa, juhudi zinazofanywa na uongozi wa mamlaka za serikali za mitaa katika uhamasishaji wa marejesho ya mikopo ni ndogo, kwani kiwango cha

kutokurejesha kimepanda kutoka 21% kwa mwaka wa fedha 2014/2015 hadi 50% kwa mwaka wa fedha 2015/16.

Uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa unashauriwa kuongeza jitihada zaidi zitakazoboresha ukusanyaji wa marejesho ya mikopo kutoka vikundi hivyo ili huduma ya mikopo kwa vikundi vya Wanawake na Vijana iwe endelevu na pia kuviwezesha vikundi vingi zaidi kunufaika na huduma hiyo. Orodha ya Halmashauri zenye mikopo ambayo haijarejeshwa imeainishwa katika **Kiambatisho xli.**

8.3 Mapungufu katika usimamizi wa Mfuko wa Afya wa Jamii

Mfuko wa Afya wa Jamii ulianzishwa kwa Sheria Na.1 ya Mwaka 2001 kwa lengo kutoa huduma za afya kwa wananchi hasa waishio vijijini na wasio na bima za afya kwa gharama nafuu. Kifungu Na. 25(2) cha Sheria Na.1 ya mwaka 2001 kinanipa mamlaka ya kufanya ukaguzi wa mapato na matumizi yatokanayo na makusanyo ya Mfuko wa Afya wa Jamii ili kujiridhisha kama Mamlaka za Serikali za Mitaa zilitumia fedha iliyotokana na makusanyo ya Mfuko wa Afya wa Jamii kwa mujibu wa Sheria Na.1 ya mwaka 2001, Muongozo wa Mfuko wa Afya wa Jamii Toleo la Mwaka 2013, na taratibu za fedha na nanunuzi ambazo zimewekwa kwa mujibu wa Sheria.

Aya ya 3.3 ya Muongozo wa usimamizi wa fedha ya Mfuko wa Afya wa Jamii Toleo la Mwaka 2014 inazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kukamilisha uandaaji wa taarifa linganifu za misaada. Kinyume na matakwa ya aya Na. 3.3, Mamlaka za Serikali za Mitaa **36** hazikuwa na taarifa linganifu za misaada, pia madai kwenda Bima ya Afya [NHIF] yalikataliwa na matumizi hayakufuta mwongozo. Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo hazikukithi matakwa ya aya Na. 3.3 imeainishwa katika **Kiambatisho xlii.**

9.0 USIMAMIZI WA MIKATABA NA MANUNUZI

Sehemu ya 3 ya Sheria za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011 imefafanua manunuzi kama Mchakato unaojumuisha manunuzi, kukodisha, au taasisi zinazofanya manunuzi ili kujipatia mali yoyote au huduma kwa kutumia fedha za umma. Pia inajumuisha kitendo chochote kinachohusiana na kupata bidhaa, kazi au huduma ikiwa ni pamoja na maelezo ya mahitaji, uteuzi, mwaliko wa zabuni na kutoa tuzo ya Mikataba. Kutokana na ukweli kwamba kiasi kikubwa cha matumizi ya Serikali hutumika katika manunuzi ya bidhaa na huduma, kuna haja ya kuimarisha nidhamu ya fedha na uwazi katika Mchakato wa manunuzi kwa ajili ya kufikia thamani ya fedha.

9.1 Taswira ya Manunuzi yaliyofanyika katika Mwaka Unaotolewa Taarifa

Ukaguzi wa manunuzi ya bidhaa, kazi na huduma ulifanyika katika mwaka wa fedha 2015/2016 katika Mamlaka ya Serikali za Mitaa 171. Matokeo ya ukaguzi yanaonesha kuwa, jumla ya Sh.1,059,766,536,340 zilitumika katika Mamlaka ya Serikali za Mitaa 171 kufanya manunuzi ya bidhaa na huduma ambapo ni pungufu kwa 3% ikilinganishwa na Sh.1,092,633,470,935 zilizotumia katika mwaka wa fedha 2014/2015.

Kwa kuzingatia mfumuko wa bei, kupanda kwa bajeti na kuongezeka kwa miradi iliyotakiwa kutekelezwa na Mamlaka za Serikali Mitaa, nilitarajia kuwa kiasi kitakachotumika katika manunuzi kingekuwa juu zaidi ikilinganishwa na mwaka jana. Hata hivyo, upungufu wa 3% waweza kusababishwa na kutolewa kwa kiasi kidogo cha fedha kwa Mamlaka ya Serikali za Mitaa na kupelekea kufanyika kwa manunuzi kidogo.

Mchanganuo na uchambuzi wa kiasi kilichotumiwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kwenye manunuzi ya bidhaa na huduma katika kipindi cha mwaka ni kama inavyoonekana katikaJedwali Na. 36 hapo chini na **Kiambatisho Na. xliii**

Jedwali Na. 36: Mchanganuo wa manunuzi kufuatana na aina ya manunuzi

Na.	Aina ya Manunuzi	Kiasi kilichotumika (SH..)	Asilimia
1	Manunuzi ya bidha na huduma	497,086,773,791	47
2	Manunuzi ya matengenezo mbalimbali	142,946,501,924	13
3	Manunuzi ya mali za kudumu na miradi ya maendeleo	419,733,260,626	40
		1,059,766,536,341	100

Chanzo cha taarifa: *Taarifa za fedha za Mamlaka za Serikali Mitaa 171 zilizokaguliwa*

Ulinganifu wa fedha zilizotumika kwenye manunuzi kwa mwaka 2015/2016, 2014/2015 na 2013/201 ni kama unavyooneshwa katika Jedwali Na. 37 hapa chini:

Jedwali Na. 37: Gharama za manunuzi kwa miaka mitatu

Manunuzi yaliyofanywa	2015/16 (Sh)	%	2014/15 (Sh)	%	2013/14 (Sh)	%
Manunuzi ya bidha na huduma	497,086,773,791	47	421,167,989,928	39	447,611,014,199	38
Manunuzi ya matengenezo mbalimbali	142,946,501,924	13	153,413,711,831	14	176,441,034,463	15
Manunuzi ya mali za kudumu na miradi ya maendele	419,733,260,626	40	518,051,769,176	47	566,104,440,614	47

o						
Jumla (Sh)	**1,059,766,536,341**	**100**	**1,092,633,470,935**	100	**1,190,156,489,276**	**100**

***Chanzo cha taarifa**: Taarifa za fedha za Mamlaka za Serikali Mitaa 171 zilizokaguliwa*

9.2 Uzingatiaji wa Sheria ya Manunuzi ya Umma Na.7 ya mwaka 2011 na Kanuni zake za mwaka 2013

Kifungu cha 48 (3) cha Sheria za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011, kinanitaka kueleza katika ripoti yangu ya mwaka kama taasisi niliyoikagua imezingatia Sheria ya Manunuzi ya Umma na Kanuni zake. Kwa kuzingatia jukumu hili, katika ukaguzi wa manunuzi nimebaini kuwa, kati ya Halmashauri 171, Mamlaka za Serikali za Mitaa 121 sawa na 71% zilifuata Sheria ya Manunuzi na Kanuni zake wakati Halmashauri 50 sawa na 29% hazikuzingatia Sheria ya Manunuzi ya Umma na Kanuni zake.

Jedwali Na. 38: Idadi ya Halmashauri ambazo hazikufuata sheria ya manunuzi ya mwaka 2011 na kanuni zake za mwaka 2013

Na.	Jina la Halmashauri	Na.	Jina la Halmashauri	Na.	Jina la Halmashauri
1	H/W Kwimba	18	H/W Mwanga	35	H/W Msalala
2	H/W Rombo	19	H/M Kigoma	36	H/M Musoma
3	H/M Dodoma	20	H/Mji Kahama	37	H/JijiMwanza
4	H/W Mpanda	21	H/W Chamwino	38	H/W Ukerewe
5	H/W Hanang	22	H/W Iramba	39	H/JijiArusha
6	H/W Kiteto	23	H/W Itigi	40	H/W Arusha
7	H/W Mkalama	24	H/W Kondoa	41	H/W Bukombe
8	H/M Singida	25	H/W Maswa	42	H/W Chato
9	H/W Kilindi	26	H/W Lushoto	43	H/W Monduli
10	H/Jiji Tanga	27	H/W Busokelo	44	H/W Chunya
11	H/W Iringa	28	H/W Karatu	45	H/W Kyela
12	H/JijiMbeya	29	H/W Mbeya	46	Namtumbo
13	H/W Ngorongoro	30	H/W Misungwi	47	H/M Moshi
14	H/W Rombo	31	H/W Siha	48	H/W Simanjiro
15	H/W Kalambo	32	H/W Ludewa	49	H/Mji Makambako
16	H/W Makete	33	H/W Mbinga	50	H/W Songea
17	H/W Sumbawanga	34	H/Mji Tunduma		

***Chanzo cha taarifa**: Ripoti ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa Taarifa za fedha za kila Halmashauri*

Napendekeza Halmashauri ziwajengee uwezo watendaji wake ili waweze kuzingatia Sheria za Manunuzi ya Umma pia kuwe na usimamizi wa karibu ili kuziimarisha na kuboresha uwezo katika kufanya manunuzi.

9.2.1 Mapungufu katika kufuata Taratibu za Manunuzi

Kutozingatia taratibu za manunuzi bado ni tatizo katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Na husababishwa na udhaifu katika usimamizi wa mikataba, kufanya malipo zaidi ya kiasi cha mikataba, marekebisho yasiyostahiki katika mikataba pamoja na udhaifu katika ufuatiliaji wa mikataba wakati wa utekelezaji. Udhaifu katika usimamizi wa mikataba husababisha ucheleweshaji, upotevu na matumizi yasiyo na tija ambayo yana madhara ya moja kwa moja katika utoaji wa huduma kwa jamii.

Katika Mapitio niliyofanya ili kuona kama Halmashauri zinazingatia sheria za manunuzi ya umma, nimebaini kutozingatiwa kwa Sheria za Manunuzi na Kanuni zake wakati wa kufanya manunuzi kwa baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kama ifuatavyo:

a. Mamlaka za Serikali za Mitaa thelathini (30) zilikiuka Mchakato wa manunuzi. Katika baadhi ya maeneo,- malipo yalifanywa pasipo kuwepo na; ankara za malipo, hati za mapokezi ya bidhaa, Hati za kuagiza bidhaa, vocha za kupokelea bidhaa, nukuu za bei, na fomu za uidhinishwaji manunuzi. Baadhi ya malipo yalifanywa kabla ya kupokelewa kwa bidhaa na huduma; hati za mapokezi ya bidhaa kutosainiwa na mpokeaji; ankara za malipo na hati za mapokezi ya bidhaa kutokuonesha tarehe; hati za mapokezi ya bidhaa na ankara za malipo kuonesha kuwa zilipokelewa kabla ya kutolewa kwa Hati za kuagiza bidhaa; na baadhi ya hati za kuagiza bidhaa kutokuwa na saini ya

Afisa Masuuli. Mamlaka za Serikali za Mitaa zinaohusika ni kama inavyoonekana kwenye **Jedwali na 39** hapa chini:

Jedwali Na. 39: Orodha ya Halmashauri zenye mapungufu katika uzingatiaji wa sheria za manunuzi

Na	Halmashauri	Na.	Halmashauri	Na.	Halmashauri
1.	H/M Bukoba	11	H/W Magu	21	H/W Mlele
2.	H/W Muleba	12	H/W Karatu	22	H/W Nkasi
3.	H/JijiMwanza	13	H/W Mbalali	23	H/M Sumbawanga
4.	H/JijiArusha	14	H/W Ngorongoro	24	M/Mji Tunduma
5.	H/W Arusha	15	H/W Nyasa	25	H/W Kilosa
6.	H/W Buchosa	16	H/W Kalambo	26	H/W Kisarawe
7	H/W Mkuranga	17	H/W Sengerema	27	H/W Hanang
8	H/W Kiteto	18	H/W Same	28	H/W Lindi
9	H/M Mtwara	19	H/W Bagamoyo	29	H/W Masasi
10	H/W Muheza	20	H/W Pangani	30	H/W Nzega

b. Mamlaka za Serikali za Mitaa tisa (9) yaani; H/W Ukerewe, H/JijiArusha, H/W Arusha, H/W Lushoto, H/W Meru, H/W Hanang, H/W Longido, H/W Nzega na H/W Siha hazikuripoti manunuzi yenye thamani ndogo kwenye Bodi ya Zabuni kama ilivyoagizwa na Kanuni ya 166 (7) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013.

c. Kanuni ya 244 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013 inaitaka taasisi inayofanya manunuzi kukagua bidhaa zilizopokelewa na kuzipima kama ziko sawa na viwago. Endapo bidhaa zitakuwa chini ya kiwango kilichoainishwa katika mkataba hazitapokelewa. Niliomba ripoti za ukaguzi kwa ajili ya bidhaa zilizopokelewa lakini sikuweza kupatiwa na menejimeti za; H/W Msalala, H/JijiMwanza, H/W Lushoto, H/W Karatu, H/W Namtumbo, H/W Ludewa, H/W Lindi, H/W Urambo, H/W Same na H/W Pangani.

d. H/W Bukombe, H/JijiMbeya, H/W Shinyanga, H/Mji Geita, H/W Ikungi, H/W Mvomero na H/W Longido hawakutoza tozo ya kuchelewa kukamilisha mikataba kinyume na vifungu vya Masharti ya jumla (GCC) na masharti maalum (SCC).

e. Mamlaka za Serikali za Mitaa saba (7) ambazo ni; H/W Bahi, H/W Karatu, H/JijiMbeya, H/W Nkasi, H/W Sumbawanga, H/W Kiteto na H/JijiMwanza ziliingia mikataba na mawakala kwa ajili ya ukusanyaji wa mapato katika vyanzo mbalimbali vya mapato ambapo mawakala walipaswa kuwasilisha amana kama dhamana endapo watashindwa kuwasilisha mapato. Hata hivyo nilibaini kuwa Halmashauri zote hapo juu hazikuweka hati ya amana.

f. Mamlaka za Serikali za Mitaa tatu (3) ambazo ni; H/M Dodoma, H/W Kondoa na H/W Magu hazikuwapa wazabuni Kipindi cha siku kumi na nne cha kusubiri rufaa kwa wazabuni waliokosa zabuni kuwasilisha malalamiko, kinyume na Kanuni ya 231(2) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013.

g. Kanuni ya 166 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 inaeleza kuwa manunuzi madogo yanaweza kufanywa na taasisi inayofanya manunuzi moja kwa moja kutoka kwenye maduka makubwa, maduka ya dawa, au katika maduka mengine sawa na hayo ilimradi thamani ya manunuzi haizidi kikomo kilichowekwa katika jedwali namba Saba la Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013. Hata hivyo, H/W Ukerewe, H/W Lushoto, H/W Ushetu, H/W Longido, zilifanya manunuzi ya bidhaa na huduma kwa kutumia njia ya manunuzi madogo (micro) ambayo yanazidi kikomo kilichoelekezwa.

h. H/W Arusha, H/W Sengerema, H/W Longido, H/W Hai, H/W Uvinza, H/W Iramba na H/W Itigi hazikuwasilisha taarifa za utekelezaji wa manunuzi ya kila mwezi na kila robo mwaka kwa Mamlaka ya Usimamizi wa Manunuzi kinyume na Kanuni ya 87 (2)(c) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013.

i. Mamlaka za Serikali za Mitaa tano (5) yaani H/W Shinyanga, H/JijiMbeya, H/W Kilosa, H/Mji Kibaha na H/M Kinondoni ziliingia katika mikataba bila ya mikataba kupitiwa na Afisa Sheria au Mwanasheria Mkuu wa Serikali kinyume na kanuni namba 59(1-2) na 60(1) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013.

j. Kinyume na Kanuni ya 74(1) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013, Halmashauri ya Wilaya ya Kondoa iliingia mkataba Na.LGA/O21/2015/2016/W/28/02 pasipo kuonesha tarehe ya kuanza na ya kukamilika mkataba.

k. Mamlaka za Serikali za Mitaa kumi na tisa (19) ambazo ni H/W Arusha, H/W Arusha, H/W Chunya, H/W Iringa, H/W Mbalali, H/JijiMbeya, H/W Meru, H/W Nkasi, H/W Sumbawanga, H/Mji Tunduma, H/M Ilala, H/W Kilwa, H/W Kiteto, H/W Tabora, H/M Musoma, H/JijiDar es salaam, H/Mji Kibaha, H/Mji Masasi, H/W Mtwara zilitekeleza baadhi ya miradi, kazi na ukusanyaji wa mapato pasipokuwepo kwa makubaliano au mkataba. Hii ni kinyume na Kanuni namba 233 za Kanuni ya Manunuzi ya Umma za mwaka 2013.

l. Kifungu cha 37 (2) cha Sheria za Manunuzi ya Umma namba 7 ya mwaka 2011, kinazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kuanzisha Vitengo vya Manunuzi vyenye Maafisa Ugavi na

wataalamu wengine wa kiufundi pamoja na wasaidizi na wafanyakazi wa kiutawala. Vitengo vya Manunuzi vilivyoanzishwa havikuwa na wataalamu wa kiufundi. Kitendo hiki kinaathiri utekelezaji wa majukumu katika Halmashauri za Kondoa H/W, Chuna H/W, Mbeya H/JIJI, Kigoma H/W, Mpwapwa H/W, Kiteto H/W, Buhigwe H/W, Chamwino H/W na Uvinza H/W.

m. Kifungu cha 37 (5) cha Sheria za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011, kinamtaka Afisa Masuuli kuhakikisha kuwa Kitengo cha usimamizi wa manunuzi kinakuwa na kasma ndogo na kutengewa fedha katika bajeti ili kutekeleza majukumu yake. Mamlaka za Serikali za Mitaa tano (5) ambazo ni; H/W Ileje, H/W Kigoma, H/W Mpwapwa, H/W Buhigwe na H/W Uvinza hazikuwa zimetekeleza sheria hiyo.

Kwa maoni yangu, Halmashauri husika zinaweza zisipate thamani ya fedha kwa manunuzi yake kutokana na kutozingatia matakwa ya Sheria ya Ununuzi wa Umma na Kanuni zake.

Napendekeza kuwa Menejimenti ya Halmashauri zichukue hatua muafaka kuhusiana na masuala yaliyoorodheshwa hapo juu kwa kuzingatia matakwa ya sheria na kanuni za manunuzi ili kupata thamani ya fedha.

9.2.2 Udhaifu katika Uandaaji na Utekelezaji wa Mipango ya Manunuzi

Katika ukaguzi wangu niliangalia kama mipango ya manunuzi imetekelezwa kwa kuzingatia sheria na kanuni za manunuzi; nimebaini madhaifu yafuatayo:

a) H/W Masasi na H/W Mtwara hazikuandaa Mpango wa Mwaka wa Manunuzi kinyume na Kanuni ya 69(3-5) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013.

b) Mpango wa Mwaka wa Manunuzi haukuwasilishwa kwenye Bodi ya Zabuni za H/JijiMbeya na H/W Mpwapwa kwa ajili ya kupitiwa na kisha kuthibitishwa kama inavyotakiwa na Kifungu cha 33 (2) (a) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011.

c) Kifungu cha 38 (o) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011 kinaitaka taasisi inayofanya manunuzi kuandaa na kuwasilisha kwenye vikao vya menejimenti ripoti za kila robo mwaka za utekelezaji wa mpango wa mwaka wa manunuzi. Kinyume na takwa hili la sheria, H/W Maswa, H/W Bariadi, H/W Wang'ing'ombe, H/W Makete, H/W Sengerema, H/W Mtwara na H/W Siha hazikuandaa ripoti za kila robo ya mwaka.

d) Mpango wa Mwaka wa Manunuzi wa H/Jijila Mbeya na H/W Songea haukuwasilishwa kwa Mamlaka ya Usimamizi wa Manunuzi ya Umma ndani ya siku 14 baada ya kukamilika kwa Mchakato wa bajeti, kama inavyotakiwa na kanuni ya 70 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013.

e) Kanuni ya 69 (3) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 inaitaka taasisi inayofanya manunuzi kubashiri mahitaji yake ya bidhaa, huduma, na kazi kwa usahihi kwa kadri inavyowezekana kwa kuzingatia huduma au shughuli ambazo zimekusudiwa katika mpango kazi wa kila mwaka na zimejumuishwa katika bajeti ya mwaka. Kinyume na Kanuni hii, baadhi ya zabuni zilizotekelezwa katika H/W Musoma, H/W Lushoto na H/W Misungwi hazikuwa katika mpango wa mwaka wa manunuzi.

f)Mamlaka za Serikali za Mitaa sita (6), yaani H/W Monduli, H/W Ikungi, H/JijiMbeya, H/W Mbozi, H/W Iramba na H/W Longido hazikutangaza mpango wa manunuzi wa mwaka kupitia tovuti

ya zabuni kinyume na kanuni ya 18 (1) na 19 (1) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma za mwaka 2013

g) Halmashauri ya Wilaya ya Mpwapwa haikutumia muongozo wa mfano (template) katika kuandaa Mpango wa Mwaka wa Manunuzi. Hakukuwa na njia sahihi ya kujumuisha mahitaji katika mpango wa mwaka wa Manunuzi kinyume na kifungu cha 49 (1) (b) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011 na Kanuni namba 72 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013.

Hali iliyoelezwa hapo juu inaweza kupelekea kufanyika kwa manunuzi yasiyo na tija katika Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Hivyo basi, ninaushauri uongozi wa Halmashauri husika kuhakikisha kuwa, inafanya maandalizi sahihi na utekelezaji wa mpango wa manunuzi kama ilivyoagizwa na sheria ya manunuzi ya Umma.

9.2.3 Tathmini ya Kitengo cha Usimamizi wa Manunuzi na Bodi ya Zabuni

Nimefanya tathmini katika eneo la utendaji wa Vitengo vya Usimamizi wa Manunuzi na Bodi za Zabuni za Mamlaka za Serikali za Mitaa na kubaini mapungufu yafuatayo: -

a. H/W Ukerewe na H/W Buchosa zilitoa nyaraka za zabuni kwa Wazabuni bila kufafanua endapo bei ya zabuni ilijumuisha VAT au laa kinyume na kanuni namba 184 (1) (h) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013. Matokeo yake kamati ya tathmini ilitathmini zabuni bila kuzingatia kama wazabuni walizingatia kanuni hiyo.

b. H/W Magu, H/W Sengerema na H/Mji Tunduma zilifanya manunuzi mbalimbali bila kukishirikisha kitengo cha manunuzi

kinyume na Agizo namba 77(1) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009.

c. Kinyume na kifungu cha 72 cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011, Kanuni Na. 8(c-d), 116(5), 203(1) na 240 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013, baadhi ya zabuni hazikufanyiwa tathmini ya kutosha katika H/W Kilindi, H/W Kilwa, H/M Mtwara, H/W Buhigwe, H/W MasasI na H/W Longido

d. Wazabuni walioshinda tuzo ya zabuni wanatakiwa kuwasilisha hati za dhamana ndani ya kipindi maalum kwa kuzingatia kiasi kinachokubalika ili kuhakikisha utekelezaji wa mkataba unafanyika kwa uaminifu sawa sawa na Kanuni ya 29 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya 2013. Kinyume na matakwa hayo, Mamlaka za Serikali za Mitaa kumi na tatu (13) hazikudai hati za dhamana za utendaji kama zinavyoonekana katika Jedwali Na. 40 hapa chini: -

Jedwali Na. 40: Halmashauri ambazo hazikudai hati za dhamana

Na	Halmashauri	Na	Halmashauri
1	H/JijiMwanza	8	H/W Urambo
2	H/W Shinyanga	9	H/W Buhigwe
3	H/W Singida	10	H/W Msalala
4	H/M Iringa	11	H/W Masasi
5	H/W Momba	12	H/W Ulanga
6	H/Mji Njombe	13	H/M Kinondoni H/M
7	H/W Mkinga		

e. Baadhi ya maazimio yaliyofanyika kwa njia ya waraka wa kuruhusu manunuzi (circular resolution) katika H/W Kyela, H/W Sumbawanga, na H/W Mvomero, yalisainiwa na idadi ndogo ya wajumbe. Hii ni kinyume na Kanuni ya 58 (4) ya

Kanuni za Manunuzi ya Umma, 2013 ambayo inataka maazimio kusainiwa na angalau nusu ya wajumbe wa Bodi ya Zabuni.

f. Mamlaka za Serikali za Mitaa nne (4) yaani; H/W Busokelo, H/W Kilwa, H/W Mpwapwa, H/W Misungwi hazikutoa hati ya kusudio la kutunuku tuzo kwa wazabuni wote walioshiriki katika Mchakato wa zabuni na kushindwa kabla ya kutoa barua ya kukubali kinyume na kifungu cha 60 (3) cha sheria ya manunuzi ya mwaka 2011.

g. Kanuni ya 7(2) ya Kanuni za uanzishaji wa Bodi ya Zabuni katika Serikali za Mitaa ya mwaka 2014 inaelekeza namna ya uanzishaji na muundo wa Bodi za Zabuni. Bodi za Zabuni katika H/W ya H/W Mbeya, H/W Rungwe, H/W Makete, H/W Momba na H/W Tunduru hazikuzingatia kanuni tajwa hapo juu.

h. Nilibaini kuwa Halmashauri mbili ambazo ni H/W Songea na H/Mji Makambako zilibadili wigo wa mikataba na kufanya malipo kwa wakandarasi bila kibali cha Bodi ya Zabuni.

i. Nyaraka za Zabuni au Nukuu za bei kwa H/Mji Tunduma, H/W Mpwapwa, H/W Buhigwe, H/W Serengeti, H/W Chamwino, H/W Kondoa na H/W Longido hazikupitishwa na Bodi ya Zabuni kabla ya zabuni kutangazwa. Hii ni Kinyume na Kanuni ya 185 (1) ya Kanuni ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 na Kanuni ya 18(c) ya kanuni za Uanzishaji wa Bodi ya Zabuni za Serikali za Mitaa ya mwaka 2014.

j. H/W Chunya na H/W Kalambo zilisaini mikataba pasipo kuidhinishwa na bodi ya Zabuni kinyume na Kanuni ya 231(1) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 na kanuni ya 19(1) ya kanuni za Uanzishaji wa Bodi ya Zabuni za Serikali za Mitaa ya mwaka 2014.

k. H/W Chunya na H/Mji Tunduma hazikutunza vizuri nyaraka za manunuzi kuanzia hatua ya kufungua zabuni hadi kukamilika kwa Mchakato. Hivyo, ilikuwa vigumu kufanya mapitio ya Mchakato mzima wa zabuni na manunuzi.

l. Zabuni katika H/W Mbeya, H/W Kilosa na H/Mji Nanyamba hazikutangazwa katika magazeti ya ndani yenye wasomaji wengi kinyume na Kanuni ya 181(5) na Jedwali namba moja la Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013.

m. Kanuni ya 20 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 inataka mamlaka ya udhibiti wa manunuzi ya umma kufahamishwa manunuzi yote yaliyofanyika ndani ya siku 14 tangu manunuzi yalipofanyika kwa ajili ya kutangaza kwenye tovuti. H/W Tunduru, H/W Mpwapwa hazikuwasilisha taarifa za tuzo ya mikataba kwenye Mamlaka kama kanuni inavyotaka.

n. Kinyume na Kanuni ya 109 na 232 (1) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013, nilibaini kuwa nakala ya taarifa ya tuzo ya zabuni na mikataba iliyosainiwa katika H/W Kondoa, H/JijiArusha, H/W Arusha, H/Mji Babati, H/W Bariadi, H/JijiMbeya, H/W Meru, H/W Lindi, H/W Morogoro na H/W Longido, hazikutumwa kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali pamoja na mamlaka nyingine husika.

o. Kinyume na Kanuni 87(3)(c) na 113(1) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013, Halmashauri ya Wilaya ya Arusha haikuifahamisha Mamlaka wala Mwanasheria Mkuu wa Serikali kuhusu kusitishwa kwa mikataba.

p. Wajumbe wa Bodi ya Zabuni, watumishi wa kitengo cha manunuzi na wakaguzi wa Ndani wa H/W Ikungi, H/W Mpwapwa, H/W na Buhigwe hawakuhudhuria mafunzo

yanayohusu sheria na kanuni za manunuzi ili kukuza uelewa wao.

q. Nimebaini kuwa, baadhi ya nyaraka za manunuzi zilizoandaliwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa saba (7) katika H/W Busokelo, H/W Njombe, H/W Sumbawanga, H/W Sumbawanga, H/M Mtwara, H/W Kiteto, H/W Serengeti na H/W Msalala hazikuwa na Mchanganuo wa kina wa bidhaa zilizopaswa kununuliwa. Kwa hiyo, ilikuwa vigumu kwa kamati ya mapokezi na ukaguzi wa bidhaa na timu ya ukaguzi kuthibitisha iwapo bidhaa zilizonunuliwa zilikuwa katika kiwango sahihi.

Udhaifu katika kitengo cha usimamizi wa manunuzi na Bodi ya Zabuni unaweza kupelekea manunuzi yasiyo na tija.

Ninaishauri menejimenti ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kuimarisha Vitengo vya Usimamizi wa Manunuzi, Bodi za Zabuni na taratibu za manunuzi ili kupata thamani ya fedha katika matumizi ya umma.

9.3 **Matokeo ya ukaguzi wa manunuzi katika Serikali za Mitaa**

Kanuni Namba 4(1), (2)(a) na(b), na 5(1), ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 inazitaka taasisi zinazofanya manunuzi kuhakikisha kuwa matumizi ya fedha za umma yanafanyika kwa uaminifu na uadilifu. Ukaguzi wa manunuzi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa katika mwaka unaotolewa taarifa ulilenga kufanya tathmini ya taratibu za manunuzi, menejimenti ya mikataba na udhibiti ili kuhakiki kama haki, usawa, uwazi, ushindani na kuwepo kwa mfumo wa usimamizi wa ununuzi unaozingatia sheria, kupunguza uwezekano wa udanganyifu, rushwa, upendeleo na vitendo visivyoashiria usawa. Matokeo ya ukaguzi katika eneo hili yanahusiana na Mamlaka za Serikali za Mitaa 171 kama ifuatavyo:

9.3.1 Mchakato usiokuwa na ushindani wa manunuzi ya Sh. 2,120,374,651

Ukaguzi wa nyaraka za manunuzi kwa mwaka wa fedha 2015/2016 umeonesha kuwa jumla ya Sh. 2,120,374,651 zilitumika na Mamlaka za Serikali za Mitaa katika ununuzi wa bidhaa, huduma, kazi na ushauri pasipo kushindanisha bei kinyume na Kanuni namba 163 na 164 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013. Hali hiyo inatia shaka kama kweli thamani ya fedha ilipatikana katika Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizonunua bidhaa, huduma, kazi na ushauri pasipo kushindanisha zabuni pamoja na kiasi kilichohusika ni kama inavyonekana katika Jedwali Na. 41 hapa chini

Jedwali Na. 41: Orodha ya Halmashauri zilizofanya manunuzi pasipo ushindani

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	H/W Buhigwe	419,952,000	19	H/Mji NzegaC	16,887,550
2	H/W Nkasi	253,509,820	20	H/Mji Nanyamba	16,170,000
3	H/W Mbeya	210,320,000	21	H/W Momba	15,641,000
4	H/W Ludewa	142,838,000	22	H/W Gairo	14,383,500
5	H/Mji Geita	134,894,370	23	H/W Karatu	13,573,200
6	H/W Arusha	110,795,206	24	H/W Muheza	13,317,000
7	H/W Longido	92,729,994	25	H/W Nyasa	13,075,552
8	H/M Bukoba	85,508,500	26	H/W Pangani	12,667,000
9	H/M Kigoma	81,303,900	27	H/W Monduli	10,622,950
10	H/Mji Makambako	80,435,261	28	H/W Ngorongoro	9,148,700
11	H/W Ileje	68,888,040	29	H/W Mkuranga	6,816,957
12	H/W Msalala	66,140,700	30	H/JijiArusha	5,810,000
13	H/M Sumbawanga	55,506,738	31	H/W Lushoto	4,824,476
14	H/W Kwimba	52,231,770	32	H/W Kakonko	4,065,690
15	H/W Songea	28,752,077	33	H/M Tabora	3,000,000
16	H/W Ngara	26,546,500	34	H/M Mtwara	2,900,000

17	H/W Kalambo	23,174,800	35	H/W Masasi	2,000,000
18	H/M Mpanda	20,000,000	36	H/W Same	1,943,400
				Jumla	**2,120,374,651**

Mlinganisho wa manunuzi pasipo ushindani kwa miaka minne ni kama inavyooneka katika Jedwali na. 42 hapa chini:

Jedwali Na. 42: Mwenendo wa manunuzi pasipo ushindani

Mwaka	Kiasi (Sh.)	Idadi ya Halmashauri
2015/2016	2,120,374,651	36
2014/15	337,093,387	11
2013/2014	176,919,303	6
2012/2013	254,040,434	13

Kutokana na jedwali na. 42 hapo juu, ninaweza kueleza kuwa manunuzi yasiyo ya ushindani yameongezeka kwa Sh.1,783,281,264 kutoka Sh 337,093,387 katika mwaka 2014/15 mpaka Sh 2,120,374,651 katika 2015/2016 sawa na 529%.

Kwa kuwa manunuzi yasiyokuwa na ushindani hayatoi dhamana ya kupata bei shindani, napendekeza kwa Uongozi wa Halmashauri kuhakikisha kuwa zinatafuta nukuu zisizopungua tatu kutoka kwa wauzaji wa bidhaa, huduma, kazi na ushauri kabla ya kuagiza bidhaa au huduma ili kuzingatia viwango na taratibu za manunuzi. Endapo atatumika mzabuni mmoja, lazima kuwepo sababu na uthibitisho wa kutosha.

9.3.2 Manunuzi yaliyofanyika bila idhini ya Bodi ya Zabuni Sh.907, 898,325.

katika ukaguzi nilioufanya katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 171 katika mwaka wa fedha 2015/2016 nimebaini kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 17 zilifanya manunuzi bila ya

kupata idhini ya Bodi ya Zabuni kinyume na kifungu cha 35(3) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011 na Kanuni namba 55 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013. Orodha ya Serikali za Mitaa na kiasi cha fedha kilichotumika ni kama inavyoonekana katika jedwali na 43 hapa chini:

Jedwali Na. 43: Manunuzi yaliyofanyika bila idhini ya Bodi ya Zabuni

Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)
1	H/Mji Kahama	94,695,950	10	H/Mji Tunduma	54,435,000
2	H/W Nzega	92,233,500	11	H/W Kyela	53,796,000
3	H/W Ngorongoro	85,038,325	12	H/W Nanyumbu	48,090,000
4	H/W Songea	81,193,160	13	H/W Lushoto	40,391,306
5	H/W Karatu	63,166,128	14	H/W Tunduru	27,392,562
6	H/W Mpanda	61,633,542	15	H/W Makete	15,797,780
7	H/JijiArusha	59,336,412	16	H/W Mbinga	8,365,084
8	H/JIJIijiMbeya	58,634,100	17	H/W Ludewa	7,600,000
9	H/W Arusha	56,099,476	**KIASI**		**907,898,325**

Ulinganisho wa manunuzi yaliyofanyika bila idhini ya Bodi ya Zabuni na miaka iliopita ni kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 44 hapa chini:

Jedwali Na. 44: Mwenendo wa manunuzi yaliyofanyika bila idhini ya Bodi ya Zabuni

Mwaka	Kiasi (SH.)	Idadi ya Halmashauri
2015/2016	907,898,325	17
2014/2015	824,726,260	11
2013/2014	201,377,615	6
2012/2013	344,129,357	16

Jedwali Na. 44 hapo juu linaonesha kwamba, kiasi ambacho hakikupitishwa na Bodi ya Zabuni kimeongezeka kwa kiasi cha

SH..83,172,065 kutoka 2014/2015 mpaka 2015/2016 ambacho ni sawa na 10% ikimaanisha kwamba kuna ongezeko dogo la kiasi na idadi ya Serikali za Mitaa zilizofanya manunuzi bila ya kupata kibali cha Bodi ya Zabuni.

Mbali na kutozingatia Sheria na kanuni zilizonukuliwa, thamani ya fedha katika manunuzi haya inaweza isipatikane. Hivyo basi, nazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kupata kibali cha Bodi ya Zabuni kama inavyotakiwa na sheria na kanuni zake ili ziweze kupata thamani ya fedha katika manunuzi yanayofanyika.

9.3.3 Manunuzi yaliyofanywa kutoka kwa wauzaji ambao hawakuidhinishwa Sh.1,182,526,122

Wakati wa ukaguzi wa matumizi na malipo yaliyofanywa na Mamlaka ya Serikali za Mitaa kwa ajili ya bidhaa na huduma katika mwaka wa fedha 2015/2016, nimebaini kuwa, manunuzi yaliyofanywa kutoka kwa wazabuni wasioidhinishwa kinyume na Kanuni Na. 131(5) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya Mwaka 2013 yamepungua kwa 4% kutoka Halmashauri 28 zilizoripotiwa mwaka uliopita mpaka Halmashauri 27 katika mwaka unaotolewa taarifa kama inavyooneshwa katika Jedwali Na. 45 hapa chini:

Jedwali Na. 45: Orodha ya Halmashauri zilizofanya manunuzi kutoka kwa wauzaji wasioidhinishwa

Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)
1	H/W Mbeya	254,950,000	15	H/W Arusha	12,763,500
2	H/W Msalala	192,944,300	16	H/W Mpanda	12,525,466
3	H/W Maswa	187,672,646	17	H/W Ludewa	12,487,500
4	H/JijiArusha	93,485,244	18	H/W Siha	11,449,245
5	H/W Chato	68,044,277	19	H/W Ulanga	9,717,960
6	H/M Musoma	60,365,099	20	H/Mji Kasulu	9,413,300

7	H/Mji Kahama	49,184,859	21	H/W Kilindi	7,619,419
8	H/W Nkasi	34,248,400	22	H/W Njombe	7,240,110
9	H/W Rombo	31,368,392	23	H/W Kigoma	5,479,400
10	H/Mji Babati	31,334,270	24	H/W Kibondo	4,935,000
11	H/W Longido	27,332,500	25	H/W Kalambo	4,740,800
12	H/W Kasulu	19,737,000	26	H/W Hai	3,295,000
13	H/W Ngorongoro	15,836,100	27	H/W Buhigwe	1,386,336
14	H/Mji Handeni	12,970,000		**JUMLA**	**1,182,526,122**

Jedwali Na. 46: Mwenendo wa Manunuzi yaliyofanyika kutoka kwa Wazabuni Wasioidhinishwa

Mwaka	Kiasi (SH..)	Idadi ya Halmashauri
2015/2016	1,182,526,122	27
2014/2015	672,423,123	28
2013/2014	318,160,711	19
2012/2013	755,813,087	26

Jedwali la hapo juu linaonesha kwamba, mwelekeo wa manunuzi kutoka kwa wazabuni wasioidhinishwa kwa miaka miwili mfululizo yameongezeka kwa kiasi cha SH..510,102,999 sawa na 76% kutoka mwaka wa fedha 2014/2015 hadi 2015/2016 Inaonesha kwamba kuna mwenendo usioridhisha katika uzingatiaji wa taratibu za manunuzi zinazohusu manunuzi kutoka kwa wazabuni/wauzaji walioidhinishwa. Kitendo cha kufanya manunuzi ya bidhaa kutoka kwa wazabuni wasioidhinishwa kinajenga uwezekano wa kununua huduma na bidhaa zisizoendana na thamani ya fedha.

Napendekeza kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuzingatia kanuni za manunuzi zilizoelezwa hapo juu kwa manunuzi yake yote na kwa kuzingatia ufanisi na tija katika matumizi ya fedha za umma.

9.3.4 Matumizi yasiyodhibitishwa ya vifaa vya Sh.1,052,571,588

Uchunguzi wa kikaguzi nilioufanya kwenye usimamizi wa vifaa umebaini kuwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa 49 hazikuzingatia Agizo namba 54(1-5) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 ambalo linataka kumbukumbu za mapokezi, matumizi na bakaa ya kila bidhaa kurekodiwa kwenye ukurasa tofauti wa leja ya vifaa, ikionesha maelezo ya kununua, tarehe ya kutolewa, bakaa halisi na matumizi ya bidhaa iliyonunuliwa. Kutozingatia utaratibu wa matumizi ya vifaa vilivyonunuliwa inamzuia mkaguzi katika kuhakikisha ya kuwa vitu vilivyonunuliwa vilipokelewa na kutumika kama ilivyostahili.

Jedwali na. 47 hapa chini inaonesha orodha ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa amabazo hazikuingiza kwenye leja vifaa vilivyonunuliwa:

Jedwali Na. 47: Halmashauri zenye bidhaa zisizorekodiwa kwenye leja

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)	Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)
1	H/JijiMwanza	164,235,387	26	H/W Nzega	9,603,467
2	H/W Chato	121,488,481	27	H/M Singida	9,000,000
3	H/W Handeni	69,591,292	28	H/W Kisarawe	8,260,000
4	H/W Pangani	55,618,500	29	H/W Chemba	8,056,655
5	H/W Mkalama	54,592,838	30	H/M Lindi	7,965,000
6	H/W Singida	48,350,625	31	H/W Hai	7,940,000
7	H/W Kilosa	36,620,000	32	H/W Rufiji	7,920,000

8	H/W Ikungi	35,283,664	33	H/M Ilala	7,266,000
9	H/W Mwanga	30,362,800	34	H/Mji Mafinga	7,030,000
10	H/W Itilima	28,020,529	35	H/Mji Nzega	6,021,500
11	H/W Lushoto	25,257,000	36	H/W Misungwi	5,870,500
12	H/Mji Geita	24,138,710	37	H/W Siha	5,824,825
13	H/W Kiteto	20,874,777	38	H/W Ngorongoro	5,683,080
14	H/W Itigi	20,401,000	39	H/W Rombo	5,535,000
15	H/W Arusha	20,135,516	40	H/W Biharamulo	5,200,000
16	H/W Lindi	20,001,708	41	H/W Nkasi	5,091,100
17	H/W Tunduru	17,253,284	42	H/M Sumbawanga	5,018,362
18	H/W Songea	17,174,420	43	H/W Same	4,948,500
19	H/W Masasi	16,815,580	44	H/W Nanyumbu	4,723,500
20	H/W Sengerema	16,029,948	45	H/W Mtwara	4,530,600
21	H/W Bukoba	15,954,570	46	H/Mji Masasi	4,493,778
22	H/W Kyela	14,989,200	47	H/W Makete	4,359,187
23	H/W Kishapu	14,897,485	48	H/W Kibaha	1,819,966
24	H/W Bumbuli	11,193,500	49	H/W Mafia	1,435,700
25	H/W Namtumbo	9,694,054		**JUMLA**	**1,052,571,588**

Mwenendo wa Bidhaa zisizorekodiwa kwenye leja kwa miaka minne umeoneshwa katika Jedwali Na. 48 hapa chini:

Jedwali Na. 48: Mwenendo wa Bidhaa zisizorekodiwa kwenye leja

Mwaka	Kiasi (SH..)	Idadi ya Halmashauri
2015/2016	1,052,571,588	49
2014/2015	798,665,968	28
2013/2014	504,297,029	28
2012/2013	665,721,997	18

Kiasi cha bidhaa ambacho hakikurekodiwa kwenye leja kwa mwaka unaotolewa taarifa kimeongezeka kwa SH..253,905,620 au 32% kutoka shilingi 798,665,968 kilichoripotiwa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 28 mwaka 2014/2015 hadi kufikia

Sh.1,052,571,588 kwa Mamlaka Serikali za Mitaa 49 mwaka 2015/2016. Hii inamaanisha kwamba, jitihada ndogo zimefanywa na Mamlaka za Serikali za Mitaa katika kutekeleza Agizo Na. 54 (3-5) na 59 (1) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009.

Nazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuchukua hatua za haraka ili kuhakikisha kwamba vifaa vyote vilizonunuliwa au kupokelewa vinaingizwa katika leja kama ushahidi wa matumizi ya fedha za umma.

9.3.5 Ununuzi wa Bidhaa na Huduma kwa Kutumia masurufu SH.. 921,690,382

Kanuni Na. 166 na jedwali Na. saba la kanuni za Manunuzi ya Umma ya Mwaka 2013 zinaeleza kuwa, taasisi inayofanya manunuzi inaweza kutumia fedha ndogo ndogo, masurufu au kadi ya kufanya malipo ya manunuzi madogo, ambapo kikomo cha manunuzi ya thamani ndogo kinachoruhusiwa ni hadi SH.. 5,000,000. Kinyume na Kanuni iliyoelezwa hapo juu, Mamlaka za Serikali za Mitaa 29 zililipa masurufu ya SH.. 921,690,382 kwa maafisa wake mbalimbali katika mwaka wa ukaguzi kwa ununuzi wa bidhaa na huduma mbalimbali, kazi na ushauri kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 49 Kiasi cha masurufu kiilichotolewa kinazidi kikomo kilichowekwa katika Jedwali namba Saba la kanuni za Manunuzi ya Umma ya Mwaka 2013.

Jedwali Na. 49: Halmashauri zilizofanya manunuzi kwa njia ya masurufu

Na.	Halmashauri	Kiasi (SH..)	Na.	Halmashauri	Kiasi (SH..)
1	H/W Manyoni	156,445,000	16	H/W Kilindi	19,928,000
2	H/W Arusha	112,340,800	17	H/W Kilwa	19,000,000
3	H/M Moshi	71,254,500	18	H/W Shinyanga	16,002,400
4	H/M Mtwara	64,456,800	19	H/W Ludewa	12,883,000
5	H/W Bunda	55,547,500	20	H/W Lushoto	12,186,000
6	H/JijiArusha	51,207,150	21	H/Mji Geita	10,710,000
7	H/M Temeke	44,187,000	22	H/W Mbeya	9,907,800
8	H/W Nyasa	43,185,100	23	H/Mji	9,700,000

				Nanyamba	
9	H/W Njombe	42,403,984	24	H/W Mwanga	9,505,440
10	H/W Mvomero	25,159,000	25	H/W Kwimba	9,350,000
11	H/W Mbinga	24,697,500	26	H/Mji Babati	7,777,170
12	H/W Same	22,608,688	27	H/W Mbozi	3,758,500
13	H/W Kondoa	22,260,000	28	H/W Bagamoyo	3,326,250
14	H/Mji Kahama	20,600,000	29	H/W Kigoma	1,112,800
15	H/W Ileje	20,190,000		**JUMLA**	**921,690,382**

Kitendo hiki kimekiuka Mchakato wa manunuzi ya umma, hasa kanuni za msingi za uwazi, ushindani, ufanisi, usawa na uwajibikaji katika matumizi ya fedha za umma.

Kwa mara nyingine tena nazishauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuimarisha vitengo vya usimamizi wa Manunuzi na taratibu za manunuzi ili kupata thamani ya fedha katika matumizi ya fedha za umma zilizotengwa kwa ajili ya ununuzi wa bidhaa na huduma.

9.3.6 Ununuzi wa Bidhaa Mbalimbali na Huduma kwa pesa taslimu Sh. 1,061,930,305

Agizo namba 68 Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009, Inasema kwamba, "Mbali na malipo madogo madogo kutoka katika akaunti ya masurufu, njia ya kawaida ya malipo ya fedha kutoka Halmashauri itakuwa ni kwa hundi."

Mapitio ya hati za malipo na viambatisho vyake vimebainisha kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 28 zilinunua bidhaa mbalimbali na huduma zenye thamani ya Sh.1,061,930,305 kwa fedha taslim kinyume na utaratibu ulioelekezwa hapo juu. Hata hivyo, kwa kuzingatia asili ya shughuli zilizofanyika inaonekana wazi kuwa ilikuwa inawezekana kufanya manunuzi hayo kwa njia na taratibu za kawaida za manunuzi kwa kulipa kwa njia ya hundi. Mamlaka za Serikali za Mitaa zinazohusika ni kama inavyoonekana katika jedwali na. 50 hapo chini;

Jedwali Na. 50: Manunuzi ya bidhaa na huduma kwa fedha taslim

Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)
1	H/W Nkasi	229,030,400	16	H/M Sumbawanga	21,077,706
2	H/W Ludewa	91,756,500	17	H/W Ngorongoro	20,294,760
3	H/M Mpanda	78,125,650	18	H/JijiArusha	12,567,900
4	H/W Ileje	68,888,040	19	H/Mji Mafinga	11,404,000
5	H/W Kaliua	68,054,000	20	H/W Tarime	9,292,250
6	H/W Arusha	66,154,000	21	H/W Ushetu	8,122,800
7	H/W Kisarawe	58,748,290	22	H/W Mlele	7,105,000
8	H/M Kinondoni	53,700,000	23	H/W Rufiji/Utete	6,328,000
9	H/M Ilala	53,043,600	24	H/W Busokelo	5,668,100
10	H/W Morogoro	46,200,000	25	H/W Kilindi	5,580,000
11	H/W Karatu	38,715,209	26	H/W Babati	3,899,400
12	H/Mji Nzega	26,489,000	27	H/W Muheza	3,608,000
13	H/W Mafia	22,400,000	28	H/W Korogwe	2,950,000
14	H/W Rombo	21,557,200		**JUMLA**	**1,061,930,305**
15	H/W Handeni	21,170,500			

Kwa maoni yangu, ununuzi wa bidhaa na huduma kwa kwa fedha taslimu unaweza kupelekea matumizi mabaya ya fedha za umma kwa kuwa unatoa nafasi ya kufanyika kwa matumizi mabaya ya fedha.

Napendekeza kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kuzingatia Agizi namba 68 Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009.

9.3.7 Bidhaa zilizopokelewa bila kukaguliwa SH..789,824,270

Kanuni namba 244 na 245 ya kanuni za Manunuzi ya Umma ya Mwaka 2013 zinamtaka Afisa Masuuli kuunda Kamati ya Ukaguzi na Mapokezi ya Bidhaa itakayowajibika kukagua, kupima bidhaa na huduma zilizopokelewa kutoka kwa wazabuni nakubainisha kama idadi ni sawa, ubora na bei stahiki.

Katika mwaka wa fedha 2015/2016, Mamlaka za Serikali za Mitaa 25 zilihusika katika manunuzi ya bidhaa na huduma za jumla ya Sh. 789,824,270. Manunuzi hayo yalipokelewa na kutumika bila ya kukaguliwa na Kamati ya Ukaguzi na Mapokezi kinyume na Kanuni iliyoelezwa hapo juu. Orodha ya Serikali za Mitaa zilizopokea bidhaa bila kukaguliwa ni kama inavyoonekana kwenye Jedwali na 51 hapa chini:

Jedwali Na. 51: Halmashauri ambazo zilipokea bidhaa bila kuzikagua

Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)
1	H/JijiArusha	150,190,624	14	H/W Kilindi	16,483,820
2	H/Mji Tunduma	148,238,580	15	H/W Muheza	12,955,921
3	H/W Nkasi	107,900,000	16	H/W Kalambo	10,260,000
4	H/Mji Babati	45,618,064	17	H/W Itigi	9,597,000
5	H/Mji Njombe	35,590,000	18	H/W Shinyanga	8,565,000
6	H/W Ngorongoro	34,993,900	19	H/W Iramba	7,743,448
7	H/Mji Makambako	31,608,200	20	H/W Buchosa	7,009,544

8	H/W Rombo	28,995,506	21	H/W Namtumbo	6,982,000
9	H/W Same	27,499,000	22	H/W Makete	6,015,700
10	H/W Karatu	25,663,960	23	H/W Moshi	2,793,980
11	H/W Nsimbo	22,309,337	24	H/W Chato	2,691,190
12	H/W Morogoro	19,866,746	25	H/M Sumbawanga	1,200,000
13	H/W Nanyumbu	19,052,750		**JUMLA**	**789,824,270**

Kuna uwezekano wa kufanya manunuzi ya bidhaa zenye ubora hafifu kwa bei ya juu na ambazo haziendani na vigezo vilivyowekwa katika mkataba.Napendekeza kwa Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha kuwa Kamati ya Ukaguzi na Mapokezi ya Bidhaa zinaanzishwa na zinakagua na kutoa taarifa kama bidhaa zilizonunuliwa ni za viwango na ubora unaotakiwa.

9.3.8 Manunuzi yaliyofanywa nje ya Mpango wa Mwaka wa manunuzi SH.. 1,720,839,381

Katika mwaka wa fedha 2015/2016, nimebaini kwamba bidhaa, kazi na huduma zenye thamani ya Sh.1,720,839,381 zilinunuliwa na Mamlaka Serikali za Mitaa 20 nje ya mpango wa manunuzi wa mwaka husika wa ukaguzi. Hii ni kinyume na Kanuni ya 69(3) ya kanuni za Manunuzi ya Umma ya Mwaka 2013 ambayo inaitaka taasisi inayofanya manunuzi kukadiria mahitaji yake ya bidhaa, huduma na kazi kwa usahihi kadri inavyowezekana kwa kuzingatia huduma au shughuli ambazo zimeingizwa katika mpango kazi wa mwaka pamoja makadirio ya mwaka. Kadhalika, mpango husika lazima uoneshe seti ya mkataba, gharama kadiriwa kwa kila seti ya mkataba na mbinu za manunuzi zitakazotumika. Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizonunua bidhaa, kazi na huduma nje ya mpango wa manunuzi wa mwaka ni kama zinavyonekana kwenye Jedwali Na. 52 hapa chini:

Jedwali Na. 52: Bidhaa, kazi na huduma zilizonunuliwa nje ya mpango wa mwaka wa manunuzi

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)	Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)
1	H/M Musoma	718,684,158	12	H/W Bukombe	16,470,220
2	H/W Maswa	180,768,546	13	H/Mji Makambako	15,398,600
3	H/W Kyela	146,198,382	14	H/W Sikonge	14,750,000
4	H/W Misungwi	142,005,843	15	H/W Kalambo	13,944,500
5	H/W Busega	89,742,000	16	H/W Karagwe	13,800,000
6	H/JlJlijiTanga	87,690,000	17	H/W Manyoni	13,069,000
7	H/W Ulanga	64,905,753	18	H/W Iramba	12,948,789
8	H/JijiArusha	64,245,244	19	H/M Moshi	9,912,100
9	H/W Ludewa	53,291,246	20	H/W Biharamulo	6,800,000
10	H/M Singida	35,300,000		**JUMLA**	**1,720,839,381**
11	H/W Mbeya	20,915,000			

Jedwali Na. 53: Mwenendo wa manunuzi nje ya mpango kwa miaka mitatu

Mwaka	Kiasi (Sh.)	Idadi ya Halmashauri
2015/16	1,720,839,381	**20**
2014/15	8,133,314,354	5
2013/14	4,237,790,791	7

Kutokana na Jedwali na 53 hapo juu nahitimisha kwamba, kiasi cha manunuzi yaliyofanywa nje ya Mpango wa mwaka wa manunuzi kimepungua kwa Sh. 6,412,474,973 kutoka Sh.8,133,314,354 mwaka 2014/2015 hadi kufikia Sh.1,720,839,381 mwaka 2015/2016, sawa na 79%. Licha ya kupungua kwa kiasi kilichoripotiwa, idadi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa husika imeongezeka kwa 300% kutoka Halmashauri tano (5) zilizoripotiwa mwaka uliopita na kufikia Halmashauri 20 kwa mwaka 2015/2016.

Kitendo hiki kinachochea kufanyika kwa manunuzi bila kuzingatia mpango na bila ushindani. Ili Serikali iweze kufikia malengo yake ya manunuzi, napendekeza kwa Halmashauri husika kuzingatia Kanuni ya 69(3) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 kwa kuhakikisha kuwa manunuzi yote yaliyofanywa yametokana na Mpango wa Mwaka wa Manunuzi ili kuepuka matumizi ambayo hayakupangwa.

9.3.9 Bidhaa na huduma zilizolipiwa lakini hazikupokelewaSH.. 64,763,450

Agizo namba 70 la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 Inasema kwamba, itakuwa ni wajibu wa kila Mkuu wa Idara kuhakikisha kwamba mali zote, vifaa na huduma zilizopokelewa zinakaguliwa kwa kulinganishwa na oda, bei, idadi na ubora. Kinyume na Agizo lililonukuliwa, bidhaa zenye thamani yaSH..64,763,450 ziliagizwa na kulipiwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa tisa (9) bila kupokelewa kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 54 hapa chini.

Jedwali Na. 54: Halmashauri zilizofanya manunuzi pasipo kupokea bidhaa

Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)
1	H/M Moshi	16,879,300	6	H/W Songea	5,031,000
2	H/W Pangani	12,833,400	7	H/W Shinyanga	3,990,700
3	H/W Kyerwa	9,295,580	8	H/Mji Tunduma	3,000,000
4	H/W Meatu	6,587,981	9	H/W Itilima	2,000,000
5	H/W Longido	5,145,489		**JUMLA**	**64,763,450**

Kuna uwezekano wa bidhaa zilizonunuliwa kutopokelewa kwa viwango vinavyotakiwa.

Napendekeza kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kuongeza jitahada katika kufuatilia bidhaa zilizonunuliwa lakini hazikupokelewa ili kuokoa fedha za umma.

9.3.10 Utunzaji usiotosheleza wa nyaraka za mikataba.

Ni muhimu kwamba, nyaraka zote zinazohusiana na miradi au mikataba kutunzwa katika faili moja kwa ajili ya kumbukumbu na urahisi katika ufuatiliaji wa miradi / maendeleo ya mikataba. Kitendo hiki kinarahisisha upatikanaji wa taarifa kwa Halmashauri na wadau wengine. Hata hivyo, mapitio ya usimamizi wa mikataba katika mwaka 2015/2016 yamebaini kuwapo kwa utunzaji duni wa nyaraka za mikataba katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 22 ambapo taarifa/nyaraka muhimu zilikosekana katika mafaili ya mikataba husika na katika madaftari ya mikataba kama inavyoonekana katika jedwali na 55 hapa chini:

Jedwali Na. 55: Utunzaji wa Nyaraka za Mikataba Usioridhisha

Na.	Halmashauri	Nyaraka zinazokosekana
1	H/MBukoba	Matangazo, tathmini ya zabuni na nyaraka za tuzo zilizotolewa
2	H/MKigoma ujiji	Mikataba ya Mapato haikuwasilishwa
3	H/W Kondoa	nyaraka za zabuni hazijasajiliwa katika rejesta ya zabuni wala kufungiwa ndani ya boksi la zabuni
4	H/JijiMwanza	Mikataba ya Mapato haikuwasilishwa
5	H/W Shinyanga	Makadirio ya Mhandisi, matangazo, zabuni, tathmini, Mihutasari ya bodi ya zabuni, barua ya tuzo zabuni na kukubalika mkataba, Nyaraka zilizotumika kukodisha magari 193 hazikuwasilishwa.
6	H/JijiArusha	Utunzaji usioridhisha wa Daftari la mikataba
7	H/W Magu	Nyaraka za mikataba ya ukusanyaji wa mapato hazikuwasilishwa.
8	H/W Chunya	Upungufu katika daftari la Mikataba
9	H/W Iringa	Utunzaji usiotosheleza wa daftari la mikataba
10	H/JijiMbeya	Daftari la mikataba haliendani na wakati, seti ya

		mkataba Na.LGA/069/2015-2016/W/TSCP/40 hazikuonekana.
11	H/W Namtumbo	Maombi ya kutangaza zabuni, Nyaraka za ufunguzi wa zabuni na ripoti ya tathmini hazikuwasilisha
12	H/W Tunduru	Utunzaji usiotosheleza wa daftari la mikataba
13	H/W Mbozi	Nukuu za bei zilizoambatishwa hazikuonesha jina la Muuzaji, anuani, namba ya TIN na VAT.
14	H/W Sumbawanga	Mkataba haukuwasilishwa
15	H/Mji Tunduma	Nyaraza za zabuni, kukosekana kwa Mchanganuo wa bidhaa (BOQ)
16	H/W Ikungi	Baadhi ya mikataba na malipo hazikunakiliwa kwenye daftari la mikataba ya ukusanyaji mapato
17	H/M DSM	Mikataba yote ya mapato haina namba, rejesta ya wakazi inahitaji kuhuishwa
18	H/W Masasi	Mikataba haijasajiliwa
19	H/Mji Masasi	Mikataba tofauti ilipewa namba moja
20	H/M Kinondoni	Kutunuku zabuni pasipo kuwepo na hati ya udhibitisho ya mlipa kodi
21	H/W Longido	Kutokuwapo kwa nyaraka za zabuni na kutunuku zabuni pasipo kuwepo na hati ya udhibitisho ya mlipa kodi

Napendekeza kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kuimarisha usimamizi wa mikataba ili kupata thamani ya fedha ya matumizi ya fedha zilizotumika. Kadhalika Halmashauri husika inapaswa kuteua afisa mahsusi atakayewajibika na usimamizi wa mikataba.

9.3.11 Manunuzi ya vifaa tiba nje ya Bohari Kuu ya Dawa (MSD) Sh. 72,780,625

Katika mwaka wa fedha 2015/2016, Mamlaka ya Serikali za Mitaa 6 zilihusika katika ununuzi wa vifaa tiba vyenye thamani ya Sh.72,780,625 kwenye maduka nje ya Bohari Kuu ya Madawa bila ushahidi kuwa madawa hayo na vifaa tiba havikuweza kupatikana katika Bohari ya Kuu ya Madawa. Hii ni kinyume na Kanuni ya 140(5-(6) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 ambayo inaeleza vifaa tiba na madawa vitanunuliwa nje ya Bohari ya Kuu ya Madawa baada ya Halmashauri kupata hati ya kutokuwapo kwa vifaa tiba hivyo toka Bohari Kuu ya Madawa. Kitendo cha kununua vifaa tiba na

madawa nje ya Bohari Kuu hakiashirii matumizi bora ya fedha za umma.

Orodha ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa ambazo zilifanya manunuzi ya vifaa tiba nje ya Bohari Kuu ya Madawa ni kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 56 hapa chini:

Jedwali Na. 56: Orodha ya Halmashauri zilizofanya manunuzi nje ya Bohari ya Kuu ya Madawa

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)	Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)
1	H/W Rombo	28,986,000	5	H/W Nanyumbu	4,013,350
2	H/W Bumbuli	15,470,795	6	H/W Pangani	3,146,000
3	H/M Ilemela	11,939,920		**JUMLA**	**72,780,625**
4	H/M Moshi	9,224,560			

Jedwali Na. 57: Mwenendo wa manunuzi nje ya MSD

Mwaka	Kiasi (Sh.)	Idadi ya Halmashauri
2015/2016	72,780,625	**6**
2014/2015	161,712,010	6

Kiasi cha manunuzi ya vifaa tiba na madawa yaliyofanywa nje ya Bohari Kuu ya madawa kimepungua kwa kiasi cha Sh.88,931,385 kutoka shilingi 161,712,010 kilichoripotiwa katika taarifa ya 2014/2015 hadi kufikia Sh.72,780,625 katika mwaka 2015/2016. Hii inaonesha maendeleo chanya katika kutokomeza kasoro hii.

Napendekeza kwa Halmashauri husika kuzingatia Kanuni ya 140(5-6) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 kwa

kuhakikisha kuwa manunuzi ya madawa na vifaa tiba kutoka maduka binafsi yanafanyika pale tu ambapo kuna ushahidi wa maandishi kwamba madawa na vifaa tiba hivyo haviwezi kupatikana katika Bohari Kuu ya Madawa.

9.3.12 Matengenezo ya Magari yaliyofanyika katika karakana binafsi pasipo kibali cha TEMESA Sh 722,448,340

Kanuni namba 137(1a,2-3) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 inaelekeza kwamba, TEMESA ifanye ukaguzi wa magari kabla na baada ya huduma kutolewa na kutoa cheti cha uthibitisho. Pale ambapo Mamlaka itashindwa kufanya matengenezo na ukarabati kutokana na kutokuwepo kwa vipuri, ujuzi au rasilimali zinginezo, inaweza kutoa huduma hiyo kupitia kwa watoa huduma wengine wenye tuzo za mkataba kwa kushauriana na taasisi inayofanya manunuzi.

Katika uchunguzi wa hati za malipo kwa mwaka husika wa ukaguzi, nimebaini kwamba Mamlaka za Serikali za Mitaa 25 zilifanya malipo yenye jumla ya Sh.722,448,340 kwa karakana/gereji binafsi kwa ajili ya ukarabati na matengenezo ya magari bila ya idhini ya TEMESA (karakana ya Serikali) pia magari hayo hayakufanyiwa ukaguzi kabla na baada ya matengenezo kinyume na kanuni. Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizofanya matengenezo ya magari bila idhini ya TEMESA ni kama inavyoonekana katika Jedwali na. 58 hapa chini:

Jedwali Na. 58: Matengenezo ya magari pasipo idhini ya TEMESA

Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (SH.)
1	H/W Geita	66,635,411	14	H/M Ilemela	20,867,285
2	H/W Mpanda	61,633,542	15	H/W Karatu	20,535,613

3	H/JijiArusha	58,353,845	16	H/W Msalala	18,272,458
4	H/W Ngorongoro	56,640,979	17	H/W Bukoba	17,244,200
5	H/W Bukombe	45,642,155	18	H/W Bunda	16,970,476
6	H/W Shinyanga	44,672,411	19	H/W Songea	15,905,346
7	H/W Mlele	43,680,096	20	H/W Kasulu	15,732,000
8	H/W Rufiji/Utete	36,048,987	21	H/W Kyerwa	12,188,149
9	H/W Ukerewe	35,933,030	22	H/W Maswa	7,867,584
10	H/W Meatu	33,104,300	23	H/W Karagwe	5,313,000
11	H/W Tunduru	30,654,703	24	H/W Mbogwe	3,537,829
12	H/W Longido	29,766,300	25	H/W Ushetu	3,340,354
13	H/W Sengerema	21,908,287		**JUMLA**	**722,448,340**

Kuna hatari ya kwamba, matengenezo na ukarabati wa magari ya serikali umefanywa kwa ubora wa chini, bei ya juu au kutolandana na viwango vya matengenezo yanayohitajika.

Napendekeza kwa Serikali kuhakikisha kuwa menejimenti ya Halmashauri husika kupitia vitengo vya Usimamizi wa Manunuzi na Ofisi ya Usafirishaji kuzingatia Kanuni ya 137 (1) (a), (2) na (3) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 na kuhakikisha kwamba malipo yanafanyika baada ya kupokea ripoti ya ukaguzi wa kazi kukamilika kutoka TEMESA.

9.3.13 Mapungufu Yaliyogundulika wakati wa Zoezi la Kuhesabu Mali

Katika kushuhudia zoezi la kuhesabu Mali mwishoni mwa mwaka wa fedha lililofanywa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kumi na moja (11) mapungufu yafuatayo yalibainika:

a. Afisa Masuuli anapaswa kuteua timu ya kuhesabu mali kwa kuzingatia uzoefu wa timu na uasilia wa mali zinazohesabiwa. Afisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa (2) yaani; H/W Mbozi na H/W Mvomero

hawakuteua timu ya kuhesabu Mali kwa mwaka wa 2015/2016.

b. H/W Kondoa, H/JijiArusha, H/W Arusha na H/W Bariadi hazikutoa mwongozo unaoelekeza namna ya kuhesabu mali kwa timu iliyoshiriki katika zoezi hilo.

c. Bohari katika H/W Arusha na H/W Mbozi hazikuwa na vifaa vya kuzimia moto.

d. Katika zoezi la kuhesabu mali kwenye Bohari Kuu ya H/W Mpanda, ilibainika kuwapo kwa tatizo la utunzaji wa vifaa; ambapo, hakukuwa na mpangilio wa vitu ndani ya bohari. Pia, masanduku na vifaa vingine viliachwa vimesambaa sakafuni badala ya kuhifadhiwa kwa utaratibu unatakiwa. Kwa upande mwingine, hakukuwa na chapa/kadi ya taarifa ya bidhaa (Bin card).

e. H/W Meru na H/M Lindi zilifanya zoezi la kuhesabu mali kwa mujibu wa Agizo la 30 (2) na 64(1-3) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009. Hata hivyo, uhakiki wa kikaguzi ulibaini kuwa bakaa ya mali iliyoko bohari hailingani na bakaa iliyoandikwa kwenye leja. Kadhalika, vitu vingine vilivyoorodheshwa kwenye karatasi zilizotumika kuhesabu mali havikuwekewa bei wala thamani ya jumla ya mali.

f. Maafisa Masuuli wa H/W Meru na H/W Mbozi, hawakuchagua bodi ya uhakiki mali ambayo ingethibitishwa na Kamati ya Fedha kama Agizo namba 65 la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 linavyotaka.

g. H/JijiArusha ilikuwa na leja ya vifaa vya mashuleni ambayo haikutunzwa vizuri; kwani haikuwa na taarifa za manunuzi, tarehe ya kutoa vitu, idadi iliyotolewa na bakaa ya vitu.

h. H/W Bariadi haikuwa na ratiba ya kufanya zoezi la kuhesabu bidhaa zilizosalia mwishoni mwa mwaka wa fedha 2015/2016. Hii ni kinyume na Agizo la 30 (2) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009.

i. H/W Maswa, H/W Singida, H/W Arusha, H/W Kyela, H/W Mbozi, H/W Njombe, H/W Lindi na H/W Urambo zilibainika kuwa na baadhi ya madawa yaliyokwisha muda wake; na hakukuwa na hatua zilizochukuliwa kuharibu madawa hayo.

j. H/W Arusha, H/W Mbozi, H/W Lindi na H/M Lindi hazikuhuisha taarifa za kadi (bin card) kwa bidhaa zilizoko stoo pamoja na kumbukumbu zilizo kwenye leja za bidhaa husika ili zionyeshe idadi sahihi ya bidhaa zilizoko stoo

k. H/W Arusha haina vyumba vya kutunzia vifaa katika baadhi ya shule, zahanati, vituo vya afya na hospitali. Vifaa mbalimbali havikupangwa kwa namna nzuri, kwani baadhi ya vitu vimeachwa vikizagaa juu ya sakafu. Baadhi ya vitu katika bohari havikuwekewa chapa ya utambulisho.

l. Agizo la 63 (1) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 inazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kuandaa orodha ya vifaa. Hata hivyo, H/M Lindi haikuandaa orodha hiyo kama inavyotakiwa wakati wa kuhesabu mali.

Ili kushughulikia udhaifu uliobainika katika usimamizi wa bohari, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kuweka taratibu na udhibiti mzuri wakati wote wa kuhesabu mali na usimamizi wa vifaa.

Vile vile, Inazishauri Halmashauri husika zifanywe ukarabati au kujenga stoo zinazokidhi viwango.

9.4 UKAGUZI WA KINA WA USIMAMIZI WA MIKATABA

Ukaguzi wa kuhusiana na usimamizi wa mikataba ulifanyika katika mikoa mitano (5). Lengo kuu la ukaguzi ilikuwa ni kutathmini kama kuna thamani ya fedha katika mikataba iliyosainiwa na kuona kama usimamizi wa mikataba ulifanywa kwa mujibu wa sheria na kanuni.

A. Maeneo aliyokaguliwa

Nimekagua masuala ya utendaji na usimamizi wa mikataba katika Halmashauri 15 kwa mwaka wa fedha 2015/2016 kama inavyoonekana katika hapa chini:

Jedwali Na. 59: Maeneo yaliyokaguliwa

Mkoa	Dodoma	Singida	Mwanza	Njombe	Mbeya
Halmashauri	H/W Chamwino	H/W Ikungi	H/W Ilemela	H/W Ludewa	H/W Mbeya
	H/W Dodoma	H/W Iramba	H/W Mwanza	H/W Makambako	H/W Mbozi
	H/W Kondoa	H/W Singida	H/W Kwimba	H/W Makete	H/W Rungwe

Ukaguzi huu ulifanyika kwa mujibu wa Ibara ya 143 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977 (iliyorekebishwa 2005), Sheria ya Ukaguzi Namba 11 ya mwaka 2008, Kifungu cha 10 pamoja na viwango vya Kimataifa vya Asasi Kuu za Ukaguzi (ISSAIS).

Pia, ukaguzi ulifanyika kwa mujibu wa Kifungu cha 28 cha Sheria ya Ukaguzi Namba 11 ya mwaka 2008, ambacho kinanipa mamlaka ya kufanya ukaguzi wa ufanisi (Thamani ya Fedha) kwa lengo la kuthibitisha uwekevu, tija na ufanisi wa matumizi ya rasilimali katika Wizara, Idara na Wakala wa Serikali, Serikali za Mitaa, Mashirika ya Umma na Taasisi nyinginezo ambapo ukaguzi ulihusisha maulizo, uchunguzi na

kutoa taarifa. Katika sura hii, nimeonesha ukiukwaji wa taratibu na kuhitimisha kwa kutoa mapendekezo kwa Halmashauri zote kumi na tano (15). Ukaguzi uliangalia:

- Taratibu za zabuni,
- Ufanyaji wa tathmini na utoaji wa mikataba, na
- Usimamizi wa utekelezaji wa mikataba

Mawanda ya ukaguzi yalihusisha ukaguzi wa mikataba ya kandarasi 30 zenye thamani kubwa.

Lengo kuu la ukaguzi ni kutathmini kama Halmashauri husika zina mfumo ulio thabiti wenye kuleta uwekevu, tija na ufanisi katika usimamizi wa mikataba; pia kujirithisha kama mikataba inasimamiwa kwa mujibu wa sheria na Kanuni ili kupata thamani ya fedha.

Nilibaini mapungufu ya kimfumo kwenye kaguzi zote kumi na tano (15) zilizofanyika; mapungufu hayo yanahitaji kushughulikiwa kikamilifu na Serikali.

B. Masuala Muhimu yaliyojiri wakati wa Ukaguzi wa kina (Upande wa Utendaji)

9.4.1 Kutofanyika kwa Tathmini ya Athari za kimazingira

Nimebaini kuwa, mikataba 10 yenye thamani ya Sh. 6,224,588,089.75 ilitekelezwa katika Halmashauri tano (5) bila kufanyika tathmini ya athari za mazingira kinyume na kifungu cha 81 (2) cha Sheria ya Mazingira ya mwaka 2004 na Kanuni ya 241 (3) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 ambazo zinaitaka taasisi inayofanya manunuzi kutathmini athari kwa mazingira zitakazosababishwa na kazi yoyote katika hatua ya mipango ya mradi, na kabla ya kuanza kwa taratibu za ununuzi.

Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa na gharama za mikataba iliyotekelezwa bila kufanyika tathmini ya athari za

mazingira ni kama inavyoonekana katika jedwali na 60 hapa chini:

Jedwali Na. 60: Tathmini ya athari za mazingira haikufanyika SH. 6,224,588,089.75

Mkoa	Halmashauri	Idadi ya mikataba	Thamani (SH.)
Mbeya	H/W Mbozi	2	420,815,300
Mwanza	H/M Ilemela	2	3,196,029,100
Njombe	H/W Ludewa	2	1,045,759,497
	H/W Makambako	2	606,307,000
Singida	H/W Ikungi	2	955,677,192.75
JUMLA		**10**	**6,224,588,089.75**

Kwa maoni yangu, kutokufanya kwa tathmini ya athari za mazingira, kunaweza kupelekea utekelezaji wa miradi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kuwa katika hatari ya kuwa na matokeo hasi kwa upande wa mazingira.

Nashauri uongozi wa Halmashauri kufanya tathmini ya athari za mazingira kabla ya utekelezaji wa miradi ili kuongeza ufanisi wa miradi.

9.4.2 Manunuzi yaliyofanywa nje ya mpango wa mwaka wa ununuzi Sh.858, 349,831

Kanuni ya 69(3) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma ya mwaka 2013 inaitaka taasisi inayofanya ununuzi kufanya makadirio ya mahitaji yake ya bidhaa, huduma na kazi kwa usahihi na kwa kadri itakavyowezekena kwa kuzingatia mpango kazi wa mwaka. Ukaguzi wangu ulibaini kuwa, Halmashauri nne (4) zilisaini mikataba sita (6) yenye thamani ya Sh. 858,349,831 nje ya mpango wa mwaka wa manunuzi kama inavyoonekana katika jedwali na. 61 hapa chini: -

Jedwali Na. 61: Manunuzi yaliyofanywa nje ya mpango wa mwaka wa ununuzi Sh.858,349,831

Namba	Halmashauri	Idadi ya mikataba	Thamani (SH..)
1.	Kwimba	2	162,245,044
2.	Ludewa	1	312,210,195
3.	Makamabako	2	153,894,592
4.	Makete	1	230,000,000
Jumla		**6**	**858,349,831**

Napendekeza kwa uongozi wa Halmashauri husika kuhakikisha kuwa manunuzi yote yanafanyika kulingana na mpango wa mwaka wa manunuzi ili kuepuka kufanya matumizi yasiyo na tija.

9.4.3 Kupuuzwa kwa maoni ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali

Maoni ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali hayakuzingatiwa katika utoaji wa tuzo za mikataba iliyosainiwa na Halmashauri ya Wilaya ya Rungwe na Kondoa kinyume na Kanuni ya 59(4)-(5) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma ya mwaka 2013. Kadhalika, Mikataba yenye thamani ya Sh. 347,019,015 ilisainiwa na kutekelezwa na Manispaa ya Ilemela bila kufanyiwa upekuzi na Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

9.4.4 Utendaji wa Kitengo cha Manunuzi Kutoridhisha

Kifungu cha 37 (2) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma Na. 7 ya mwaka 2011 kinazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kuanzisha kitengo cha manunuzi chenye wataalamu wa manunuzi pamoja na wataalam wenye fani nyingine. Nilibaini kuwa vitengo vya manunuzi katika baadhi ya Halmashauri havikuwa na wataalamu wenye ujuzi mwingine hivyo kuathiri utekelezaji wa majukumu ya vitengo hivyo. Halmashauri zilizoathirika zimeorodheshwa katika Jedwali na. 62 hapa chini:-

Jedwali Na. 62: Halmashauri zenye upungufu wa watumishi katika kitengo cha manunuzi

Na.	Halmashauri
1	H/W Chamwini
2	H/W Kondoa
3	H/W Ikungi
4	H/W Iramba
5	H/W Singida
6	H/M Dodoma
7	H/M Ilemela
8	H/W Ludewa
9.	H/JIJIiji Mbeya

Napendekeza kwa Menejimenti za Halmashauri husika kuhakikisha kuwa vitengo vya usimamizi wa manunuzi vinakuwa na watumishi wenye sifa mbalimbali na idadi ya kutosha ili kuziba pengo la wataalamu wa kiufundi.

9.4.5 Kutokutolewa kwa kipindi cha kusubiria kwa wazabuni waliokosa zabuni

Ukaguzi niliofanya umebaini kuwa wazabuni walioshindwa hawakutaarifiwa kabla ya tuzo kutolewa kwa mzabuni aliyeshinda. Hivyo, walikosa/walinyimwa haki yao ya kisheria ya kukata rufaa kabla ya zabuni kutolewa kinyume na kifungu cha 60 (3) cha Sheria ya Manunuzi ya mwaka 2011. Halmashauri zilizohusika ni pamoja na H/W ya Kondoa, Ikungi, Manispaa ya Ilemela, H/W ya Iramba, H/W ya Kwimba, H/W ya Makete na H/W ya Rungwe.

Napendekeza kuwa, uongozi wa Halmashauri uhakishe siku 14 za kusubiria zinatolewa kwa waomba zabuni wanaokusudia kukata rufaa kabla ya kutunuku zabuni kwa yule aliyeshinda.

9.4.6 Kutopeleka nakala za mikataba kwenye mamlaka husika

Katika mwaka unaokaguliwa, Halmashauri sita (6) zilisaini mikataba 12 ya ujenzi. Hata hivyo, baadhi ya mikataba hiyo

haikufanyiwa upekuzi na Mwanasheria Mkuu wa Serikali pia nakala za mikataba hazikupelekwa kwa Mamlaka ya Udhibiti wa Manunuzi, Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali pamoja na Mkaguzi Mkuu wa Ndani kama inavyotakiwa na Kanuni ya 59, 109 na 132 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013. Halmashauri husika ni kama zinavyoonekana katika Jedwali na.63 hapa chini: -

Jedwali Na. 63: Halmashauri zisizopeleka nakala za mikataba kwenye mamlaka husika

Na.	Halmashauri	Idadi ya Mikataba	Namba ya mkataba
1.	H/W Kondoa	2	Na. LGA/O21/2015/2016/W/28/02 and LGA/021/2015/2016/W/25/C/05
2.	H/M Ilemela	3	LGA/139/2013/2014/W/2A, LGA/159/2013/2014/W/2B LGA/159/2015/2016/W/03
3.	H/W Ludewa	2	Na. LGA/030/2014-2015/W/03 and LGA/030/2014-2015/W/12
4.	H/W Makambako	2	Two construction contracts
5.	H/W Makete	1	Construction contracts
6.	H/W Rungwe	2	Na.LGA/071/2014/2015/MIVARF/W/29/LOT1 and Na. LGA/071/2014/2015/W/08

yangu, kutowasilisha nyaraka za mikataba kunazuia mamlaka husika kutathmini kama Mchakato wa manunuzi umezingatia sheria na kanuni.

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri husika kuhakikisha kuwa rasimu za mikataba yote zinawasilishwa kwa Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa ajili ya mapitio kama inavyotakiwa na kupeleka nakala za barua zote za tuzo za mikataba kwenye mamlaka zote zilizotajwa katika sheria ya manunuzi.

9.4.7 Kutowasilishwa kwa hati za dhamana

Wazabuni walioshinda tuzo za zabuni wanatakiwa kuwasilisha hati ya dhamana ndani ya muda maalum uliowekwa na kwa kiasi kilichokubaliwa ili kuhakikisha kuwa mkataba

unatekelezwa kwa uaminifu kama Kanuni ya 29 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 inavyoelekeza. Kinyume na matakwa hayo ya sheria, Halmashauri sita (6) hazikuwataka wazabuni walioshinda tuzo kuwasilisha hati ya dhamana kwa mikataba 10 kama inavyoonekana katika jedwali na 64 hapa chini:

Jedwali Na. 64: Halmashauri ambazo hazikudai hati ya dhamana

Na.	Halmashauri	Idadi ya mikataba	Na.	Halmashauri	Idadi ya mikataba
1.	H/M Singida	3	2.	H/W Makambako	1
3.	H/W Kwimba	1	4.	H/Jiji Mbeya	1
5.	H/W Ludewa	2	6.	H/W Rungwe	2

Napendekeza kwa uongozi wa Halmashauri husika kuhakikisha kuwa mikataba yote inayotekelezwa imewekewa dhamana kwa mujibu wa sheria na kanuni za manunuzi ili kulinda maslahi ya Halmashauri na kuleta mafanikio katika utekelezaji wa miradi husika.

9.4.8 Tangazo la zabuni kutowasilishwa kwenye mamlaka ya Udhibiti wa Manunuzi ya Umma

Kanuni ya 19 (1) ya Kanununi za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013 inazitaka taasisi zinazofanya manunuzi kuandaa ilani/tangazo kwa zabuni za kitaifa na kimataifa na kuliwasilisha kwenye Mamlaka ya Udhibiti wa Manunuzi ya Umma kwa ajili ya uchapishaji katika tovuti ya zabuni ya Mamlaka. Kinyume na matakwa hayo ya kisheria, Halmashauri nne (4) haziwasilisha tangazo la zabuni zao kwa ajili ya kuchapishwa kwenye tovuti ya Mamlaka (PPRA) kama inavyotakiwa. Orodha ya Halmashauri na zabuni ambazo hazikuwasilisha zabuni zao kwenye Mamalaka ni kama inavyoonekana kwenye Jedwali Na. 65 hapa chini:

Jedwali Na. 65: Halmashauri zisowasilisha tangazo la zabuni kwenye Mamlaka

Na	Halmashauri	Namba ya Zabuni
1.	H/W Ikungi	LGA/146/2014/2015/W/34
2.	Jiji la Mbeya	LGA/069/2015/2016/W/RF/28 na LGA/069/2015/2016/W/RF/37
3.	H/W Mbozi	LGA/073/2015-16/W/01 na Na.LGA/073/2015-16/W/02)
4.	H/W Iramba	LGA/118/2015/2016/W/01 LOT 02 na LGA/118/2015/2016/W/01 LOT 05

Napendekeza kwa Halmashauri husika kufanya tathmini ili kijiridhisha uhalali wa nyaraka, uwepo wa vifaa, uzoefu na uwezo wa mzabuni aliyeshinda.

9.4.9 Kutokukamilika kwa tathmini baada ya wazabuni kufuzu kupewa tuzo ya zabuni

Mapitio niliyoyafanya kwenye taarifa za tathmini zilizoandaliwa na Halmashauri, mahojiano na Mwenyekiti wa Kamati ya Tathmini pamoja na baadhi ya wajumbe wa kamati hizo, nilibaini kuwa kamati haikufanya tathmini ya baada ya kufuzu zabuni ili kuhakiki uhalali wa nyaraka, uwepo wa vifaa ,uzoefu na uwezo wa wazabuni kufanya kazi waliyopewa, umiliki wa rasilimali pamoja na wafanyakazi ambao wangeweza kusimamia mradi. Halmashauri husika ni pamoja na Ikungi, Iramba, Kwimba na Jiji la Mwanza.

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri husika kufanya tathmini ili kijiridhisha uhalali wa nyaraka, uwepo wa vifaa, uzoefu na uwezo wa mzabuni aliyeshinda.

9.4.10 Muundo wa Kamati ya Tathmini hauendani na kanuni anzilishi za Bodi ya Zabuni ya Serikali za Mitaa za mwaka 2014

Mapitio ya ripoti ya tathmini ya Halmashauri ya Jiji la Mbeya na Halmashauri ya Wilaya ya Kondoa na Rungwe, yamebaini kuwa Kamati za Tathmini zilijumuisha wajumbe kutoka katika Idara ya mtumiaji ambao walikuwa na ushiriki wa moja kwa moja katika Mchakato wa manunuzi kinyume na Kanuni ya 27(3-5) ya Kanuni za Bodi ya Zabuni ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa za mwaka 2014.

Ili kuepuka mgongano wa maslahi, napendekeza kwa menejimenti ya Halmashauri husika kuhakikisha kuwa hakuna mtumishi kutoka idara ya mtumiaji anayeteuliwa kuwa mjumbe wa Kamati ya Tathmini.

9.4.11 Bodi ya Zabuni haikumtaarifu Afisa Masuuli maamuzi ya kutunuku zabuni.

Bodi ya Zabuni ya H/W ya Rungwe haikumtaarifu Afisa Masuuli maamuzi ya kutoa tuzo kwa wazabuni wa mikataba Na. LGA/071/2014/2015/W/08 na LGA/071/2014/2015/ MIVARF/W/29/LOT1 kinyume na kifungu. Na. 60 (2) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011.

Kwa maoni yangu kuchelewa kwa Bodi ya Zabuni kumtaarifu Afisa Masuuli maamuzi yaliyofikiwa kunaweza kupelekea kubadilishwa kwa maamuzi ya Bodi ya Zabuni.

9.4.12 Mabadiliko ya kiasi cha Sh.24,037,721 katika mkataba hayakuidhinishwa na mamlaka husika.

H/W Makambako ilifanya mabadiliko ya kiasi cha Sh.24,037,721 katika mkataba bila ya kuidhinishwa na Mlipaji Mkuu wa Serikali kinyume na kanuni ya 110 (4-5) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013.

Napendekeza kwa uongozi wa Halmashauri kumshirikisha mtaalamu wa ukadiriaji katika hatua ya kubuni mradi ili kuepuka mabadiliko ya gharama ya mradi; hii itaimarisha thamani ya fedha, tija na ufanisi.

9.4.13 Mkandarasi kotowasilisha samani, vifaa na bima yenye thamani ya Sh.35,000,000

Kifungu cha 13.1 na 13.2 cha Masharti ya Jumla ya Mkataba na Sehemu VI vipimo 1406.01(a-c) ya mkataba Na.LGA/020/2014-2015/W/DFID-IRAT/03 inamtaka mkandarasi kuwasilisha hati ya bima kwa meneja wa mradi, kutoa ofisi kwa ajili ya mhandisi ikiwa na samani na vifaa vyote. Kinyume na masharti haya, nimebaini kuwa Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma ililipa jumla ya Sh.35,000,000 (SH..11,000,000 kwa ajili ya bima na Sh. 24,000,000 kwa ajili ya samani na vifaa). Hata hivyo malipo hayo hayakuwa na viambata kama vile hati ya bima. Aidha, vifaa havikuwepo na hivyo sikuweza kuthibitisha kama kweli samani na vifaa vilinunuliwa na mkandarasi.

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma kuhakikisha kuwa samani zote na vifaa vinawasilishwa, pia kutoa uthibitisho kuwa malipo ya bima yalifanywa.

9.4.14 Utunzaji wa zabuni usioridhisha

Zabuni katika Halmashauri ya Kondoa zilipokelewa na Katibu wa Afisa Masuuli badala ya Katibu wa Bodi ya Zabuni kinyume na Kanuni Na. 195 (1)(a) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013. Pia, zabuni hazikurekodiwa kwenye rejista wala kuhifadhwai kwenye kisanduku cha kupokelea zabuni kinyume na kanuni ya 195 (2) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013. Kwa maoni yangu, ofisi ya Afisa Masuuli haikuzingatia taratibu za kupokea zabuni kama kanuni za manunuzi zinavyotaka.

Napendekeza kwa uongozi wa Halmashauri kuzingatia Kanuni ya 195 (1) (a) na 195 (2) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013.

9.4.15 Sababu za kushindwa wazabuni kutoainishwa

Kanuni Na. 231(4)(c) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013 inamtaka Afisa Masuuli kueleza wazi sababu zilizopelekea wazabuni kutokushinda zabuni. Wakati wa ukaguzi katika Halmashauri ya Ikungi, nilibaini kuwa barua ya nia ya tuzo ya zabuni Na.LGA/146/2015/2016/W/10 na LGA/146/2014/2015/W/34 yenye Kumb. Na. IH/W/A.1/21/F/82-86 ya tarehe 20 Januari 2016 na C/H/W/K.18/27-29 ya tarehe 12 Agosti 2015 haikueleza sababu za wazabuni kushindwa zabuni. Hii ilipelekea malalamiko kutolewa na mzabuni Lucas Construction Co. Ltd kupitia barua ya tarehe 20 Agosti 2015.

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri kuhakikisha kuwa taarifa ya kusudio la kutunuku tuzo inaelezea sababu za wazabuni kushindwa.

9.4.16 Kutumika kiasi cha upendeleo cha 15% badala ya 10% na kupelekea hasara ya Sh. 366,227,700.95

Kinyume na Kanuni ya 34 ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013, baada ya kutumia kiasi cha upendeleo cha 15% kwa Mkataba Na.LGA/146/2014/2015/W/34 Kamati ya Tathmini ya H/W Ikungi ilimuondoa mzabuni mwenye bei ya chini kwa kigezo cha kutofuata taratibu za manunuzi na kupelekea hasara ya Sh. 366,227,700.95.

Uongozi wa Halmashauri unapaswa kuhakikisha kuwa Kamati ya Tathmini inatumia kiwango sahihi cha upendeleo kama ilivyoelekezwa na kanuni za manunuzi za mwaka 2013.

9.4.17 Uteuzi wa wajumbe wa Bodi ya Zabuni usiofuata taratibu

Afisa Masuuli katika Halmashauri ya Wilaya ya Iramba alimteua mwenyekiti ambaye hakuwa mkuu wa Idara pia Katibu wa Bodi ya Zabuni hakuwa na barua ya uteuzi; hii ni kinyume na kanuni

namba 7(2) na (3) ya Kanuni ya uanzishaji wa Mamlaka ya Bodi ya Zabuni ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2014,

Napendekeza kwa Afisa Masuuli wa Halmashauri ya Wilaya ya Iramba kuhakikisha kuwa anamteua mwenyekiti ambaye ni mkuu wa Idara; pia kumteua na kumpatia barua ya uteuzi Katibu wa Bodi.

9.4.18 Kukosekana kwa Afisa sheria Mshauri kwa miaka miwili

Kinyume na Kanuni Na. 7 (2)(c) ya Kanuni za uanzishaji wa Mamlaka ya Bodi ya Zabuni ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2014, H/W ya Iramba haikuwa na Afisa Sheria Mshauri kwa miaka miwili.

Napendekeza kwa Menejimenti ya H/W ya Iramba kuhakikisha kuwa nafasi ya Afisa Sheria inajazwa mapema iwezekanavyo.

9.4.19 Barua ya kusudio la kutunuku zabuni haikuwasilishwa kwenye Kamati ya Fedha, Uongozi na Mipango

Wakati wa ukaguzi katika Halmashauri ya Wilaya ya Iramba Nilibaini kuwa, Afisa Masuhuli alitoa barua ya kusudio la kutunuku zabuni namba LGA/118/2014/2015/W/01 LOT 04 kwa mzabuni kabla ya kuwasilishwa kwenye Kamati ya Fedha Uongozi na Mipango kwa ajili ya uchunguzi kinyume na kifungu cha 60 (4) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011.

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri ya Wilaya ya Iramba kuhakikisha kuwa Afisa Masuuli anawasilisha maamuzi ya kutunuku zabuni kwenye Kamati ya Fedha, Uongozi na Mipango kwa ajili ya uchunguzi kabla ya kutoa kusudio la kutunuku mkataba kwa mzabuni.

9.4.20 Kutolewa kwa taarifa za bei zisizo sahihi na Afisa Masuuli kwa wazabuni walioshindwa

Katika ukaguzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Iramba nilibaini kuwa Afisa Masuuli alitoa taarifa ya bei isiyo sahihi ya

Sh.109,109,762 kwa mzabuni aliyeshindwa badala ya Sh.134,351,260 kwa nukuu ya bei ya M/S ROMENKA CONTRACTORS ambaye alishinda zabuni. Hii ni kinyume na Kanuni ya 231 (4) (b) ya Manuni za manunuzi ya Umma ya mwaka 2013.

Napendekeza kwa menejimenti ya Halmashauri ya Wilaya ya Iramba kuhakikisha inazingatia kanuni za manunuzi pia inakuwa makini wakati inatoa mrejesho kwa wazabuni.

9.4.21 Njia ya ushindani wa kitaifa haikutumiwa kwa Zabuni ya ujenzi wa mgahawa Sh. 162,245,044

Wakati wa ukaguzi katika H/W Kwimba nilibaini kuwa njia ya ushindanishaji wa zabuni kitaifa iliyoidhinishwa na bodi ya zabuni haikutumiwa katika zabuni ya ujenzi wa mgahawa na badala yake nukuu tatu za bei (3) zilitumika. Hapakuwa na sababu zilizotolewa kuhalalisha matumizi ya njia ya nukuu ya bei kinyume na Kanuni Na. 149(1-2) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013.

Napendekeza kwa menejimenti ya Halmashauri kuzingatia sheria ya Manunuzi ya Umma na kanuni zake za mwaka 2013.

9.4.22 Utoaji wa taarifa zisizo sahihi kwa wazabuni walioshindwa

Wakati wa ukaguzi katika H/W Kwimba nilibaini kuwa, barua ya muhutasari yenye Kumb.Na.MZA/KH/W/F.20/02 ilieleza sababu yamuomba zabuni kuondolewa ni kutokana na mapungufu katika kujaza fomu ya tamko la dhamana ya zabuni. Hata hivyo, ripoti ya tathmini ilieleza kuwa kuondolewa kulitokana na zabuni kuwa na bei ya juu ikilinganishwa na mzabuni aliyeshinda.

Napendekeza kuwa, katika siku zijazo Menejimenti ya Halmashauri ihakikishe inatoa taarifa sahihi kwa wazabuni walioshindwa.

9.4.23 Mpango kazi haukuwasilishwa kwa Meneja wa Mradi

Wakati wa ukaguzi katika Halmashauri ya Wilaya ya Kwimba nilibaini kuwa, mpango kazi wa mkataba Na.LGA/096/2014/2015/W/CDG/02 wenye thamani ya Sh.162,245,044 haukuwasilishwa kwa Meneja wa Mradi kwa ajili ya kupitishwa kinyume na kifungu cha 14 na 15 cha Masharti Maalum ya Mkataba na Kifungu cha 30.1 na 30.3 cha Masharti ya Jumla ya Mkataba.

Kutokana na kutokuwepo kwa mpango kazi, meneja wa mradi hakuweza kufuatilia na kusimamia mradi huo kwa mujibu wa ratiba.

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri kupitia msimamizi wa Mradi inafanya usimamizi wa karibu katika miradi ya ujenzi inayoendelea.

9.4.24 Manunuzi ya ujenzi wa dharura yasiyo ya lazima

H/W Ilemela ilifanya manunuzi ya dharura yasiyo ya lazima ya ujenzi wa uzio na kupelekea kutumika kwa chanzo kimoja cha manunuzi yenye thamani ya Sh.347,019,025 wakati ujenzi huo ulikuwa tayari umejumuishwa katika mpango wa mwaka wa manunuzi kwa mwaka 2015/2016. Kwa maoni yangu ujenzi wa dharura wa uzio kwa kutumia chanzo kimoja cha manunuzi ungeweza kuepukwa endapo Halmashauri ingezingatia mpango wa manunuzi wa mwaka 2015/2016. Kwa hali hiyo, Halmashauri ilipoteza fursa ya kupata bei shindani.

Napendekeza kwa uongozi wa Halmashauri kufuata mpango wa mwaka wa manunuzi ili kuepuka manunuzi ya dharura na kupata bei shindanishi.

9.4.25 Kuondolewa kwa Mzabuni mwenye bei ya chini baada ya kamati ya Tathmini kutumia vigezo tofauti kulikosababisha hasara ya Sh. 29,595,450

Nilibaini kuwa, Kamati ya Tathmini ya H/W Ludewa ilimuondoa mzabuni mwenye bei ya chini kutokana na ripoti mbili tofauti. Katika Ripoti (a), mzabuni mwenye bei ya chini alishinda zabuni na katika ripoti (b) mzabuni mwenye bei ya chini kuliko wote aliondolewa kwa madai ya kutokuwa na meneja wa mradi, uzoefu wa miaka mitano katika kazi ya asili na ukubwa sawa na kazi aliyoomba, na pili kutokuwa na kiasi cha chini cha mali kioevu au chombo cha mikopo na ahadi nyingine za kimkataba. Hata hivyo katika ripoti(a) alieleza kuwa vigezo hivyo alikuwa navyo.

Napendekeza kuwa, katika siku zijazo uongozi wa Halmashauri unapaswa kuhakikisha kuwa Kamati ya Tathmini inatumia vigezo vya tathmini kwa usawa. Pia, Menejimenti ya Halmashauri inapaswa kuiwajibisha Kamati ya Tathmini kwa kupelekea hasara ya Sh. 29,595,450

9.4.26 Hati ya tamko la agano kutosainiwa na wajumbe wa Kamati ya Tathmini

Nimepitia ripoti ya tathmini ya H/W Ludewa na kubaini kuwa, fomu za tamko la agano hazikusainiwa na wajumbe wa Kamati ya Tathmini ya zabuni ziliyowasilishwa na Boimanda Modern Construction na Ibihi Construction kinyume na Kifungu Na. 40(6) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011.

Napendekeza kuwa, katika siku zijazo Afisa Masuuli anapaswa kuhakikisha kuwa wajumbe wote wa Kamati ya Tathmini wanasaini fomu za tamko la agano kabla ya kuanza kwa Mchakato wa tathmini.

9.4.27 Kutokamilika kwa miradi kutokana na uhaba wa fedha

Nimebaini kuwa, H/W Ludewa haikukamilisha matengenezo ya mara kwa mara ya barabara ya Nkomang'ombe-Iwela-Bandarini yenye kilomita 28 yaliyokadirwa kugharimu Sh.6,357,243 kutokana na uhaba wa fedha za kumlipa mkandarasi.

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri kuhakikisha kuwa, katika siku zijazo haianzishi miradi pasipokuwa na uhakika wa fedha za kutosheleza na pia kuepuka utendaji wa miradi usio na ufanisi.

9.4.28 Kuanzisha ujenzi pasipo mtaalam mshauri

Wakati wa ukaguzi katika H/Mji wa Makambako nilibaini kuwa Halmashauri ilianza ujenzi wa Ofisi ya Halmashauri ya Mji wenye thamani ya Sh.1,047,000,000 bila kuwa na mtaalamu mshauri kinyume na Kanuni ya 127 (1) ya Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013. Kwa maoni yangu, kuanzisha mradi bila ya kuwa na mtaalamu mshauri kuna hatari ya mradi kutekelezwa katika kiwango dhaifu.

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri kuhakikisha kuwa mtaalam mshauri anashirikishwa mapema iwezekanavyo ili kupunguza hatari zinazoweza kuathiri utekelezaji wa mradi huo.

9.4.29 Muundo usio sahihi wa wajumbe wakati wa ufunguzi wa zabuni

Katika mapitio ya nyaraka za ufunguzi wa zabuni za ujenzi wa Ofisi ya Halmashauri ya Mji na ujenzi wa mifereji ya maji dhoruba katika Mji wa Makambako, nilibaini kuwa watumishi watatu (3) wa kitengo cha ununuzi walihusika badala ya watumishi wawili (2). Hapakuwa na mtumishi aliyehudhuria

kutoka idara ya mtumiaji na mjumbe mmoja kutoka kitengo cha manunuzi alikuwa mwanafunzi wa vitendo.

Kwa maoni yangu, mwanafunzi wa vitendo hapaswi kushiriki katika ufunguzi wa zabuni. Pia, idara ya mtumiaji iwe na mwakilishi ili kuhakikisha ufanisi na uwazi unakuwepo katika Mchakato wa manunuzi.

9.4.30 Uteuzi wa wajumbe wa Bodi ya Zabuni usio sahihi

H/Mji wa Makambako ilimteua Mhazini kuwa mjumbe wa Bodi ya Zabuni kinyume Kanuni Na. 7(1-2) ya Kanuni za uanzishaji wa Bodi ya Zabuni ya Mamlaka Serikali za Mitaa ya mwaka 2014.

Napendekeza kwa Menejimenti ya Halmashauri kuhakikisha kuwa uteuzi wa wajumbe wa Bodi ya Zabuni unafanywa kwa kuzingatia kanuni elekezi.

9.5 Mapungufu makubwa yaliyojitokeza kwenye Taarifa ya Mamlaka ya Uzimamizi wa Manunuzi ya Umma (PPRA) kwa mwaka 2014/15

Mamlaka ya Usimamizi wa Manunuzi ya Umma (PPRA) imeandaa na kuwasilisha ripoti ya ukaguzi juu ya utendaji wa Taasisi zinazofaya manunuzi ikijumuisha Mamlaka za Serikali za Mitaa 25 kwa mwaka wa fedha 2015/2016. Ripoti hiyo ya Mamlaka ya Usimamizi wa

Manunuzi ya Umma imeonesha mambo mengi ambayo pia yamebainishwa katika ripoti yangu. Natambua kazi iliyofanywa na Mamlaka hii ambayo nimeona ni muhimu taarifa yake kujumuishwa katika ripoti yangu kama inavyoonekana hapa chini:

9.5.1 Matokeo ya ukaguzi wa uzingatiaji wa sheria(compliance)

Mamlaka ilifanya ukaguzi wa uzingatiaji wa sheria kwa kutumia tathmini ya chombo ambacho kinajumuisha viashiria saba vya

utendaji yaani; muundo wa kitaasisi na utendaji, maandalizi sahihi na ufanisi katika utekelezaji wa mpango wa manunuzi, usahihi wa Mchakato wa zabuni, usahihi wa usimamizi wa mikataba, usimamizi wa kumbukumbu za manunuzi, matumizi ya mifumo iliyotolewa na Mamlaka; na utatuaji wa malalamiko.

A. Utendaji na Muundo wa Kitaasisi

Katika eneo la muundo na utendaji wa taasisi, Mamlaka iliangalia usahihi wa kuanzishwa kwa Bodi za Zabuni, Kitengo cha Usimamizi wa Manunuzi; uelewa wa wajumbe wa Bodi ya Zabuni na wafanyakazi wa Kitengo cha Usimamizi wa Manunuzi katika kutumia sheria ya Manunuzi ya Umma na Kanuni zake; uanzishwaji wa fungu dogo na kuwa na mgao wa fedha kwa ajili Kitengo cha Usimamizi wa Manunuzi; kuwapo kwa vitengo vya Ukaguzi wa Ndani; utendaji wa Afisa Masuuli, Bodi ya Zabuni, Kitengo cha Usimamizi wa Manunuzi, Idara ya utumiaji na Mkaguzi wa ndani katika kutimiza majukumu yao kama ilivyoainishwa katika Sheria ya Manunuzi ya Umma; na kuingiliana kwa majukumu na mamlaka. Yafuatayo ni mapungufu yaliyoonekana katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kumi na tatu (13):

i) Mamlaka za Serikali za Mitaa tano (5), yaani; H/W Kigoma, H/W Chunya, H/W Misungwi, H/M Dodoma na H/W Iramba hazikuitaarifu Mamlaka juu ya muundo wa Bodi ya Zabuni baada ya kuteua wajumbe wapya wa Bodi ya Zabuni kinyume na kifungu cha 32 (1) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011.

ii) Mamlaka za Serikali za Mitaa nne (4) ambazo ni; H/W Kigoma, H/W Chunya, H/W Misungwi na H/M Ilemela zimeanzisha vitengo vya manunuzi kwa mujibu wa kifungu cha 37 cha sheria za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011; lakini vitengo hivyo havina wataalam na wasaidizi wa kutosha.

iii.) Kinyume na matakwa ya kifungu cha 37(5) cha sheria ya manunuzi ya umma ya mwaka 2011, H/W Kigoma, H/W Chunya, H/W Monduli, H/M Singida vitengo vyao vya Manunuzi havina fungu dogo la fedha kwa ajili ya shughuli zake kama inavyotakiwa.

iv.) Kinyume na Kanuni namba 7(2)(c) ya GN 330 ya mwaka 2014, Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa mbili (2) ambazo ni H/W Kigoma na H/W Chunya waliteua Afisa wa Sheria kuwa mjumbe wa Bodi ya zabuni.

v.) Baadhi ya wajumbe wa Bodi za Zabuni za Mamlaka za Serikali za Mitaa nne (4) ambazo ni H/W Sikonge, H/W Chunya, H/W Nanyumbu na H/M Ilemela wamekuwa wakifanya majukumu yao bila kuwa na mafunzo na uelewa juu ya sheria ya manunuzi ya mwaka 2011 na Kanuni zake za 2013.

vi.) Afisa Masuuli wa H/W Iramba, H/W Chunya na H/JijiMwanza hawakutoa taarifa sahihi juu ya nia ya kutunuku tuzo ya mikataba kama inavyotakiwa chini ya Kanunu namba 231 ya Tanzazo la Serikali Namba 446 la mwaka 2013.

vii.) Idara ya mtumiaji kwa H/W ya Iramba na H/W Misungwi hazikuanzisha mahitaji ya manunuzi.

viii.) Hakuna ushahidi uliotolewa kuonesha kuwa katika mwaka wa ukaguzi, wakaguzi wa ndani na watumishi katika kitengo cha manunuzi wa H/W Misungwi, H/W Chunya na H/M Ilemela walihudhuria mafunzo ya Sheria ya manunuzi ya mwaka 2011 na Kanuni zake za mwaka 2013.

ix.) Maafisa ugavi, wajumbe wa bodi ya zabuni na Idara ya mtumiaji katika Mamlaka za Serikali za Mitaa nane (8) ambazo ni; H/JijiTanga, H/JijiArusha, H/W Monduli H/W, Singida, Manispaa ya Dodoma, H/JijiDSM, H/JijiH/W Babati na H/M Moshi hawana uelewa wa kutosha juu ya sheria ya manunuzi ya mwaka 2011 na

Kanuni namba GN 446 ya mwaka 2013 na GN namba 330 ya mwaka 2014.

x.) H/JijiTanga, H/JijiArusha na H/W Monduli ziliingilia kazi za Afisa Masuuli kwa kuteua msimamizi wa mradi na kusaini oda za bidhaa. Hii ni kinyume na kifungu cha 41 cha sheria ya manunuzi ya mwaka 2011, Kanuni namba 252 (1) ya tangazo la Serikali namba 446 la mwaka 2013, kifungu namba 36 (1) (h) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011 na kanuni namba 131 (4) (b) ya Tangazo la Serikali namba 446 la mwaka 2013.

xi.) Afisa Masuuli wa H/W Moshi na H/W Misungwi hawakuwataarifu wazabuni walioshindwa zabuni kinyume na maelekezo yaliyowekwa chini ya kifungu cha 60(14) cha Sheria ya Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011 na Kanuni namba 235 kanununi za manunuzi ya umma za 2013.

xii.) Kinyume na kifungu cha 33(1)(c) na 40(1) cha Sheria ya Manunuzi ya mwaka 2011, Kitengo cha Manunuzi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa tano (5) ambazo ni H/W Iramba, H/M Dodoma, Misungwi, H/M Ilemela na H/Jijila Mwanza hazikuhakikisha kuwa zabuni zinafanyiwa tathmini za kina na Kamati ya Tathmini.

xiii.) H/W Nanyumbu, H/JijiMwanza, na H/W Sikonge hazikuwasilisha ripoti ya Mkaguzi wa ndani ya kila robo mwaka kwenye Mamlaka kwa mujibu wa matakwa ya kifungu cha 48 (2) cha sheria ya manunuzi ya umma ya mwaka 2011 na Kanuni namba 86 (2 & 4) ya Tanzazo la Serikali namba 446 ya mwaka 2013.

xiv.) Kinyume na kifungu namba 39(i) ya Sheria ya Manunuzi ya mwaka 2011, Idara ya Mtumiaji na Kitengo cha Manunuzi cha H/Jijila Mwanza na H/M Ilemela hazikuhakikisha kwamba kumbukumbu za utekelezaji wa mkataba zinatunzwa vizuri, hasa faili la kila mkataba.

B. Mapungufu yaliyobainika katika Maandalizi na Utekelezaji wa mpango wa manunuzi

Mapitio ya maandalizi na utekelezaji wa mipango ya mwaka ya manunuzi yalibaini mambo yafuatayo:

i) Muda wa Mchakato wa zabuni katika mpango wa manunuzi wa mwaka katika H/W Kigoma haukupangwa ipasavyo. Zaidi ya hayo, Halmashauri ilianza manunuzi kabla ya kuidhinishwa kwa Mpango wa Mwaka wa manunuzi.

ii) Mpango wa Mwaka wa manunuzi kwa H/W Sikonge haukuhuishwa ili kuwiana na zabuni zilizopangwa. Pia, Halmashauri haikujumuisha zabuni za ukusanyaji wa Mapato.

iii) Zabuni za Kazi katika H/W Iramba na H/W Chunya zilikuwa na namba tofauti katika mafaili ya utekelezaji ikilinganishwa na namba katika Mpango wa Mwaka wa manunuzi. Kadhalika, baadhi ya manunuzi hayakuwa katika Mpango wa Mwaka wa Manunuzi. Hii ni kinyume na matakwa ya kifungu cha 33 (2a) na 49(2) cha Sheria za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011 na Kanuni Na. 69(9) ya Tangazo la Serikali namba 446 la mwaka 2013. Pia, ni zabuni 17(50%) kati ya zabuni 34 zilizopangwa katika Mpango wa Mwaka wa Manunuzi zilitekelezwa.

iv) Mpango wa Mwaka wa Manunuzi wa H/JijiArusha haukupitishwa na Mamlaka ya uidhinishaji wa Bajeti kinyume na Kifungu cha 33 (2a) na 49(2) cha sheria za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011 na Kanuni namba 69(9) ya Tangazo la serikali namba 446 la mwaka 2013. Zaidi ya hayo, Mpango wa Mwaka wa Manunuzi haukujumuisha zabuni za huduma ya ushauri.

v) Mpango wa Mwaka wa Manunuzi wa H/W Monduli haukuwa na ushahidi kuwa uliidhinishwa na Mamlaka ya kuidhinisha Bajeti. Zaidi ya hayo, Mpango wa Mwaka wa

Manunuzi na tangazo la manunuzi havikuwasilishwa kwenye Mamlaka kwa ajili ya kutangazwa kwenye Tovuti ya Manunuzi.

vi) H/Mji wa Babati na H/M Moshi ziliandaa Mpango wa Mwaka wa Manunuzi kwa ajili ya matumizi ya ndani na kuwasilishwa kwenye Mamlaka ya Usimamizi wa Manunuzi lakini si kwa ajili ya matumizi ya nje. Hii ni kinyume na kifungu cha 49 cha sheria za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2011 na Kanuni namba 69-75 ya kanuni za Zanunuzi ya Umma ya mwaka 2013. Kadhalika, mgawanyo wa muda kwa ajili ya Mchakato wa zabuni, ushindanishaji wazabuni wa kitaifa (NCT) na ushindanishaji wa nukuu za bei (CQ) ulipangwa ndani ya siku 22 kutoka mwaliko mpaka ufunguzi kinyume na Jedwali namba nane na kumi na moja la kanuni za Manunuzi ya Umma ya mwaka 2013. Pia kulikuwa na ujumuishaji usiofaa wa mahitaji ya Halmashauri kama inavyotakiwa na kifungu cha 49(b & c) sheria ya Manunuzi ya Umma ya Mwaka 2011 na Kanuni 72- 73 ya kanuni za Manunuzi ya Umma ya Mwaka 2013 na kupelekea mgawanyo wa manunuzi kitendo ambacho kimekatazwa kwenye Kifungu cha 49(1)(c) cha sheria ya Manunuzi ya Umma ya Mwaka 2011.

C. Usahihi wa Mchakato wa zabuni

Mamlaka ya Ununuzi wa Umma ilifanya mapitio ya taratibu za ununuzi katika ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kumi (10) ambazo ni H/W Kigoma, H/W Sikonge, H/W Chunya, H/W Iramba, H/JijiArusha, H/W Monduli, H/W Singida and H/JijiDar es salaam, H/Mji Babati na H/M Singida na kubaini mapungufu yafuatayo katika mchakato wa manunuzi:

- Mapungufu katika mchakato wa tathmini za zabuni ambayo ni pamoja na kukosekana kwa vigezo vilivyotumika wakati wa kupitisha zabuni, kukosekana kwa ushahidi kuwa

wajumbe wa kamati za tathmini walijaza na kusaini fomu za viapo kuonesha kuwa hawana masilahi binafsi, mapendekezo yasiyo ya haki katika taarifa za tathmini na taarifa za tathmini kusainiwa na wajumbe wachache badala ya wajumbe wote wa kamati ya tathmini.

- Njia za ununuzi zisizofaa na kukosekana kwa ushindani katika ununuzi kutokana na njia zilizotumika kutangaza zabuni kutokuwa sahihi, ambapo baadhi ya zabuni zilitangazwa katika magazeti ya ndani na matangazo hayo hayakutumwa Mamlaka ya Ununuzi kwa ajili ya kuwekwa kwenye Jarida la Manunuzi.
- Kutokuwasilishwa kwenye Mamlaka ya Ununuzi orodha ya zabuni zilizochaguliwa na matangazo ya zabuni kama inavyotakiwa na kifungu 68(2) cha Sheria ya Ununuzi ya Umma, 2011 na Kanuni 19 ya Kanuni za Ununuzi wa Umma GN. Na. 446 za 2013.
- Kukosekana kwa idhini ya Bodi ya Zabuni katika matangazo ya zabuni, nyaraka za zabuni, rasimu za mikataba, na taarifa ya wazabuni walioteuliwa.
- Mpango wa majadiliano na timu za majadiliano havikuwa vimepitishwa na Bodi ya Zabuni. Muhtasari wa vikao vya majadiliano uliandaliwa na timu ya majadiliano na kupitishwa na bodi ya zabuni lakini haukuwa umesainiwa na mkandarasi.

Katika Halmashauri sita (6) ambazo ni H/W Kigoma, H/JijiDar es salaam, H/M Moshi na H/Mji Babati, H/M Singida na H/JijiArusha baada ya kuonesha nia ya kuingia mkataba na mzabuni aliyeshinda, Halmashauri hizo hazikuwataarifu wakandarasi ambao hawakushinda ambapo ni kinyume na matakwa ya kifungu cha 60 (14) cha Sheria ya Ununuzi ya Umma na Kanuni ya 300 (1) ya Kanuni za Ununuzi za Umma GN Na. 446 za 2013.

9.5.2 Mapungufu katika usimamizi na utekelezaji wa mikataba

Katika usimamizi wa mikataba yafuatayo yalibainika katika Halmashauri kumi (10) zilizofanyiwa mapitio na Mamlaka ya Ununuzi:

- Kubadilika kwa kazi bila kuzingatia sheria ambapo H/JijiTanga ilifanya mabadiliko katika kazi ambayo yalitolewa na Mhandisi kinyume na Kanuni 110 (3) – (9) ya Kanuni za Ununuzi wa Umma GN Na. 446 za 2013; wakati H/JijiDar es salaam ilikuwa na mabadiliko ya kazi kwa Sh.109,885,848 ambayo hayakuthibishwa kwa kuwa hapakuwa na masharti ya mkataba yaliyoruhusu kubadilishwa kwa viwango katika mchanganuo wa gharama (BoQ).

- Mpango kazi uliohuishwa na wakandarasi haukuwasilishwa na wakandarasi katika H/W Sikonge, H/JijiTanga na H/JijiArusha kwa baadhi ya miradi kinyume na matakwa ya mikataba. Zaidi pia, katika H/W Sikonge dhamana za kazi kwa mikataba iliyokuwa ikitekelezwa hazikuwasilishwa kama inavyotakiwa na hii ni kinyume na Kanuni 29(2), (5) na (6) za Kanuni za Ununuzi wa Umma, 2013 pamoja na masharti ya mikataba kifungu cha 26 cha masharti maalum ya mkataba.
- Kuchelewa kusaini mikataba katika Halmashauri za Babati, Jiji la Arusha na Manispaa ya Moshi, wakati H/M Moshi na H/W Kigoma kulikuwa na kucheleweshwa kuwalipa wakandarasi kwa wakati kama inavyotakiwa na Kanuni za 44(1), 242(1) na 243 (2, 3, 4, 5, 6&7) za Kanuni za Ununuzi GN Na. 446 za 2013.
- H/W Kigoma, H/M Singida, H/W Babati na H/W Monduli hazikuandaa mipango ya kuthibiti ubora kwa miradi yote iliyokuwa ikitekelezwa. Zaidi ya hayo, H/JijiTanga, H/W

Iramba, H/JijiArusha na H/W Monduli hazikuandaa taarifa za maendeleo kwa kazi zote kwa mikataba iliyopitiwa kinyume na Kanuni ya 243(1) na (3) za Kanuni za Ununuzi ya Umma, GN Na. 446 za 2013.

- Kukosekana kwa mikutano ya mara kwa mara katika maeneo ya kazi za ujenzi katika H/W Kigoma kwa miradi yote iliyokaguliwa. Katika H/JijiDar es salaam kulikuwa hakuna ushahidi kwamba kamati za ukaguzi za kupokea miradi ziliundwa.
- Kushindwa kupanga mafaili ya mikataba kadiri ya matakwa ya fomu ya mikataba ya Mamlaka ya Ununuzi (PPRA).
- Taarifa za kusitisha mikataba katika H/W Sikonge hazikutumwa PPRA ikiwa pamoja na mapendekezo ya idara juu ya usitishaji mikataba ya mapato ili kukidhi matakwa ya Kanuni 87(3c) na 94(1) za Kanuni za Ununuzi wa Umma GN. Na. 446 za 2013.
- Vigezo vya tathmini vilivyotumika katika kuchagua zabuni katika hatua za mwisho havikuwa wazi na havikuwa vimeelezwa katika nyaraka za zabuni zilizotolewa na H/W Sikonge.

D. Usimamizi wa nyaraka za manunuzi

Mamlaka ya Usimamizi wa Manunuzi ilibaini baadhi ya mapungufu katika usimamizi wa nyaraka za manunuzi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kumi (10) kama yanavyoonekan hapa chini:

a. Mamlaka za Serikali za Mitaa nne (4) ambazo ni; H/M Moshi, H/JijiArusha, H/W Kigoma na H/M Singida hazikuwa na nafasi ya kutosha kutunzia nyaraka za manunuzi na utupaji (disposal) wa kumbukumbu za mali kwa usalama unaopasa, na upatikanaji rahisi wakati zinapohitajika. Baadhi ya vitengo vya manunuzi havikuwa na nafasi ya kutosha katika ofisi kwa ajili ya watumishi, Hali hii, kwa ujumla wake, inazuia ufanisi wa shughuli za kitengo cha manunuzi.

b. Nyaraka zilizohifadhiwa katika mafaili ya manunuzi hazijapangiliwa ipasavyo; na katika baadhi ya maeneo nyaraka zilihifadhiwa katika maeneo yasiyofaa. Mamlaka za Serikali za Mitaa husika ni H/W Chunya, H/W Iramba, H/JijiTanga, H/JijiArusha na H/W Kigoma

c. Rekodi zisizotosheleza katika mafaili ya manunuzi; kwani orodha ya hatua za utekelezaji (checklist) haikuandaliwa. Mafaili yote yaliyopitiwa hayakuwa na orodha hiyo. Mamlaka ya Serikali za Mitaa husika ni H/M Moshi, H/Mji Babati, H/JijiDar es Salaam, H/W Monduli na H/W Chunya.

E. Matumizi ya Mfumo uliotolewa na Mamlaka ya Usimamizi wa manunuzi (PPRA)

Tathmini ya matokeo ya ukaguzi kuhusu matumizi ya mifumo iliyotolewa na Mamlaka ya Usimamizi wa manunuzi unaojulikana kama (Procurement Management Information System na CMS) imeonesha kutozingatiwa kwa maelekezo yaliyotolewa na Mamlaka kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kumi na moja (11) kama ilivyochanganuliwa hapa chini: -

(a) Mpango wa manunuzi uliothibitishwa, ripoti za manunuzi ya kila mwezi, ripoti za manunuzi za kila robo mwaka, na ripoti za manunuzi za mwaka na ripoti za kukamilika kwa mkataba hazikuwasilishwa kwa Mamlaka ya Usimamizi wa manunuzi kupitia mfumo wa Usimamizi wa taarifa za Manunuzi (PMIS) kama inavyotakiwa na Kanuni namba 70 na 87(2)(ac) ya tangazo namba 446 la mwaka 2013. Mapungufu haya yalibainishwa katika H/M Moshi, H/W Iramba, H/JijiDSM, H/M Singida, H/W Monduli, H/Mji Babati, H/JijiArusha, H/JijiTanga, H/W Chunya, H/W Sikonge na H/W Kigoma.

(b) H/M Kigoma haikuanza utekelezaji wa Mfumo wa Usimamizi wa Taarifa za Manunuzi (PMIS) na CMS iliyotolewa na mamlaka.

F. Mikataba ya ukusanyaji wa mapato katika Mamlaka za Serikali za Mitaa

Mikataba kumi na mitano (15) ya ukusanyaji wa mapato ilikaguliwa katika Mamlaka za Serikali za Mitaa mbili. Ukaguzi umebaini udhaifu katika kusimamia mikataba iliyosababisha ukusanyaji wa mapato ya ndani kuwa chini ya kiwango. Kati ya mapato yaliyotarajiwa ya Sh. 905,920,000, ni Sh. 758,930,000 tu au asilimia 83 ziliwasilishwa kwenye Halmashauri husika.

Ilibainika kuwa, ingawa kiasi cha Sh. 146,990,000 hakikuwasilishwa na mawakala wa kukusanya mapato, Halmashauri haikuchukua hatua zilizoainishwa katika mikataba. Hatua zenyewe ni; utekelezaji wa vifungu vinavyohusu dhamana ya kazi, kuweka riba kwa kuchelewa kuwasilisha mapato, na wakati sahihi wa kusitisha mikataba. Katika mwaka wa fedha 2015/2016, Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizokaguliwa zilikusanya mapato yao wenyewe kufuatia agizo la serikali la kutotumia watoa huduma. Mamlaka za Serikali za Mitaa zinazohusika ni kama inavyoonekana katika Jedwali na. 66 hapa chini:

Jedwali Na. 66:Mapato yaliyowasilishwa

Na	Halmashauri	Idadi ya mikataba	Mapato tarajiwa *	Mapato halisi *	Upungufu *	% ya upungufu
1	H/W Tabora	10	113.06	59.38	53.68	47.5
2	H/M Ilala	5	792.86	699.55	93.31	12
Jumla		**15**	**905.92**	**758.93**	**146.99**	**17**

***kiasi kwa milioni**

9.5.3 Halmashauri zenye utendaji mbovu

Katika uchambuzi wa ripoti ya Mamlaka, orodha ya Halmashauri kumi (10) zenye utendaji mbovu wa juu katika-kufuata sheria ya manunuzi ya umma na kanuni za manunuzi ya umma ni pamoja na Mamlaka za Serikali za Mitaa tatu (3) ambazo utendaji ulikuwa chini ya 60%. Mamlaka za Serikali za

Mitaa husika ni kama inavyoonekana katika jedwali na 67 hapa chini:

Jedwali Na. 67: Halmashauri zenye utendaji mbovu Kwa mwaka 2015/2016

Maeneo ya upimaji	H/JijiDar es Salaam	H/JijiMwanza	H/M Musoma
Muundo wa kitaasisi	7.18	7.03	5.57
Usahihi katika uandaaji wa mpango wa mwaka wa manunuzi	6.5	8	6
Usahihi wa Mchakato wa zabuni	9	14.61	16.95
Usahihi wa usimamizi wa mikataba	14	27.53	17.5
Usimamizi wa nyaraka za manunuzi	5	5.5	7.5
Utekelezaji wa mifumo ya Mamlaka ya usimamizi wa manunuzi	5	0	4.9
Utatuaji wa malalamiko	0	-5	0
Jumla ya alama	46.68	57.67	58.42

9.5.4 Matokeo ya ukaguzi wa thamani ya fedha

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinahitajika kuhakikisha kwamba michakato ya manunuzi na mikataba inafanyika kwa mujibu wa Sheria Namba 7 ya Manunuzi wa Umma ya mwaka ya 2011 na Kanuni za Manunuzi ya Umma za mwaka 2013. Katika mwaka wa fedha 2015/2016 Mamlaka ilifanya ukaguzi wa mikataba na thamani ya fedha katika Halmashauri 25 na miradi yenye jumla ya thamani ya Sh. 55,340,000,000. Alama ya utekelezaji wa miradi yenye thamani ya shilingi 1,019,130,000 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa nne (4) ilikuwa chini ya 50%. Hii inamaanisha kwamba, ilitekelezwa kwa kiwango kisichoridhisha; na kuashiria kuwa malengo ya mradi yanaweza yasifikiwe na thamani ya fedha isipatikane au haikupatikana.

Ili kupunguza madhara katika eneo hili, hatua za haraka zilihitajika kushughulikia tatizo lililobainika .

Uchambuzi wa Miradi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa nne (4) ambayo ilipata alama chini ya 50% katika utekelezaji wa miradi ni kama inavyoonekana katika **kiambatisho na. xlvii**

Hitimisho

Ili kushughulikia kasoro zilizobainika katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kutozingatia muundo wa kitaasisi na utendaji (yaani Bodi ya Zabuni, Kitengo cha Usimamizi wa Manunuzi, na kitengo cha Ukaguzi wa Ndani), maandalizi na utekelezaji wa mpango wa manunuzi, Mchakato wa zabuni (kuanzia maandalizi ya nyaraka za zabuni mpaka mawasilisho ya tuzo za mikataba), usimamizi wa mkataba, usimamizi wa nyaraka na utekelezaji wa mifumo iliyoandaliwa na Mamlaka, mikakati ya pamoja kati ya Mamlaka ya Usimamizi wa Manunuzi, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI), Bodi ya Wakandarasi (CRB) na wadau wengine.

Msisitizo zaidi uchukuliwe kuimarisha uwezo wa ofisi za Sekretarieti za Mikoa kufuatilia utendaji wa Mamlaka za Serikali za Mitaa; kuimarisha uwezo wa kitengo cha Ukaguzi wa Ndani katika Serikali za Mitaa kwa wao kufanya kaguzi za kutosha za manunuzi na utekelezaji wa mikataba ya kazi; kuimarisha uwezo wa ofisi za Wahandisi wa Halmashauri na kuwa na wafanyakazi wa kutosha, kudhibiti ubora wa vifaa, pikipiki/magari ya usimamizi; na kuimarisha uwezo wa wakandarasi katika suala la ujuzi wa kiufundi, vifaa, na kuchukuliwa kwa hatua za kinidhamu au za kisheria dhidi ya tabia za kilaghai.

Kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye utendaji chini ya 60%, zinashauriwa kutekeleza mapendekezo yaliyotolewa katika ripoti zao za ukaguzi. Kwa hiyo, inatarajiwa kwamba, matokeo ya kaguzi hizi taasisi zilizokaguliwa zitachukulia kama fursa ya

kuboresha utendaji wao kwa uzingatiaji taratibu na kanuni kwa kiwango kinachotakiwa.

Nazikumbusha na kuiomba Mamlaka kuendelea kutoa mafunzo kwa vyombo hivi ili kuvisaidia kushughulikia kasoro zinazohusiana na elimu duni katika matumizi ya sheria za manunuzi, kanuni za manunuzi ya umma na usimamizi wa mikataba.

10.0 USIMAMIZI WA MATUMIZI

10.1 Malipo yenye nyaraka pungufu Sh.9,818,166,618

Agizo namba 8 (2)(c) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linawataka Wakuu wa Idara, wakiwemo wa Wahazini kudhibiti na kutunza nyaraka za fedha kwa usalama kwenye Idara zao.

Wakati wa ukaguzi, nilibaini kuwa Halmashauri 109 zilifanya malipo ya jumla ya Sh.9,818,166,618 bila ya kuwa na nyaraka za kutosha. Hivyo, sikuweza kuthibitisha uhalali wa malipo hayo kutokana na kukosekana kwa nyaraka muhimu kama, hati za madai, ripoti ya shughuli zizolipwa na hati za kukiri malipo. Orodha ya Halmashauri husika pamoja na kiasi kilicholipwa kwa kila Halmashauri imeoneshwa katika Jedwali 68 hapo chini

Jedwali Na. 68: Ulinganisho wa malipo yenye nyaraka pungufu kwa miaka 4 mfulilizo

Mwaka	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Wastani Sh.
2015/2016	109	9,818,166,618	90,074,923.10
2014/2015	82	10,031,058,789	122,329,985.23
2013/2014	80	3,878,602,680	48,482,533.50
2012/2013	67	3,514,703,776	52,458,265.31

Jedwali Na. 68 hapo juu linaonesha kwamba hakuna maboresho ya kina katika miaka miwili iliyopita. Pamoja na kupungua kwa malipo yenye nyaraka pungufu kwa kiasi cha Sh.212,892,171 ikilinganishwa na mwaka wa fedha 2014/2015, idadi za Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye malipo yenye nyaraka pungufu imeongezeka kwa 27 kutoka Halmashauri 82 katika mwaka wa fedha 2014/2015 hadi kufikia 109 katika mwaka wa fedha 2015/2016.

Ulinganisho wa takwimu zilizoripotiwa katika mwaka wa fedha 2014/2015 na 2015/2016 unaonesha kuwa Mamlaka za Serikaliza Mitaa hazikuboresha udhibiti wa nyaraka za fedha kabla ya kufanya malipo.

Pia, wastani wa matumizi ene Naraka pungufu kwa kila Halmashauri (Kielelezo Na. 5), unaonesha maboresho ingawa kiasi hicho cha wastani bado ni kikubwa. Halmashauri bado hazijaboresha udhibiti wwa malipo ili kuwezesha ufanisi katika ukamilifu wa nyaraka kabla malipo haajafanyika.

Kielelezo Na. 5 : Wastani wa Malipo yenye nyaraka Pungufu

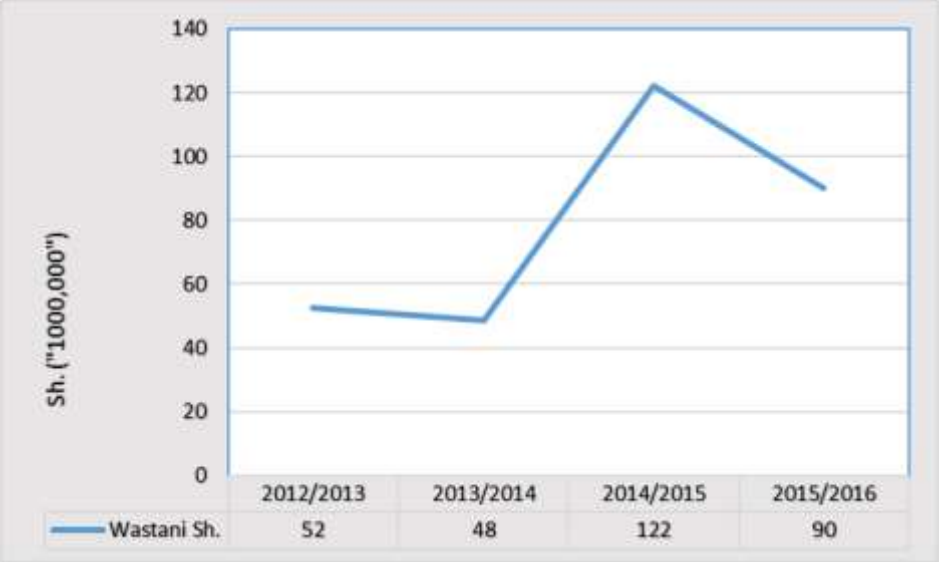

Kwa kuwa tatizo linalohusiana na malipo yenye nyaraka pungufu linaweza kutambuliwa na kudhibitiwa na Kitengo cha Ukaguzi wa Awali, Halmashauri husika zinashauriwa kuboresha Kitengo hicho cha ukaguzi wa awali ili kifanye kazi kwa weledi na kupitia nyaraka zote kabla ya malipo kufanyika.

10.2 Malipo Yasiyokuwa na Hati za Malipo Sh. 2,980,337,917

Agizo la 34(1) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 liinamtaka Mweka Hazina wa Halmashauri kuweka mfumo bora wa uhasibu na kuhakikisha kuwa taarifa zote zinazotakiwa kuambatanishwa zinakuwa salama.

Aidha, Agizo la 104 la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 linaelekeza kuwa hati za malipo pamoja na viambatisho vyake vinatakiwa kuwekwa vizuri na kutunzwa kwa muda usiopungua miaka mitano (5).

Hata hivyo, Halmashauri 37 zilifanya malipo ya jumla ya Sh.2,980,337,917 ambapo Hati za malipo pamoja na viambatanisho vya matumizi hayo havikupatikana katika makabrasha husika wala kuwasilishwa kwa ajili ya ukaguzi. Aina ya malipo na uhalali wa matumizi hayo havikuweza kuthibitika na hivyo kukwaza mawanda ya ukaguzi.

Orodha ya Halmashauri husika na matumizi hayo ni kama zinavyooneshwa katika hapa chini:

Jedwali Na. 69: Orodha ya Halmashauri zenye matumizi yasiyo na Hati za malipo

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh)		Na	Halmashauri	Kiasi (Sh)
1	H/W Gairo	886,179,614		20	H/W Ludewa	17,004,000
2	H/W Meatu	329,969,496		21	H/M Kigoma/Ujiji	15,190,000
3	H/MJI Geita	326,331,615		22	H/Mji Kahama	14,663,594
4	H/W Kisarawe	249,995,408		23	H/W Korogwe	13,139,000
5	H/W Mbogwe	164,032,103		24	H/Mji Masasi	12,520,000
6	H/W Hanang’	127,058,735		25	H/W Nyang’hwale	11,494,476
7	H/W Rombo	108,127,093		26	H/M Moshi	11,090,100
8	H/W Ukerewe	98,505,472		27	H/W Kilwa	9,463,000
9	H/W Makete	90,870,724		28	H/W Mafia	9,111,936
10	H/M Sumbawanga	76,738,907		29	H/W Kwimba	7,640,000

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh)		Na	Halmashauri	Kiasi (Sh)
11	H/W Ngara	76,163,888		30	H/W Kiteto	6,000,000
12	H/W Nzega	59,634,005		31	H/W Simanjiro	5,434,292
13	H/W Sengerema	42,604,425		32	H/W Misungwi	5,084,900
14	H/M Tabora	41,145,533		33	H/W Lindi	4,565,792
15	H/W Rufiji/Utete	41,031,700		34	H/W Manyoni	4,551,580
16	H/W Iramba	28,755,081		35	H/W Sikonge	4,316,100
17	H/MJI Bariadi	27,297,926		36	H/W Singida	3,597,200
18	H/MJI Babati	25,725,223		37	YH/Mji Tarime	3,360,000
19	H/W Ngorongoro	21,945,000			**Jumla**	**2,980,337,917**

Halmashauri ya Wilaya ya Gairo ilibainika kuwa na matumizi yasiyo na hati za malipo ya jumla ya Sh. 886,179,614 sawa na asilimia 30 ya malipo yote, Halmashauri ya Wilaya ya Meatu ilifuatia ikiwa na matumizi yasiyokuwa na hati za malipo yanayofikia Sh. 329,969,496. Pia, Halmashauri ya Geita ilikuwa na matumizi ya jumla ya Sh.326,331,615 yasiyokuwa na hati za malipo.

Jedwali Na. 70 hapa chini linaonesha mwelekeo wa idadi ya Halmashauri na hati za malipo zilizokosekana kwa kipindi cha miaka minne mfululizo;

Jedwali Na. 70: Mwenendo wa Matumizi yasiyo na Hati za Malipo

Mwaka wa fedha	Idadi za Halmashauri	Kiasi (Sh)	Wastani Sh.
2015/2016	37	2,980,337,917	80,549,673
2014/2015	33	3,144,346,301	95,283,221
2013/2014	20	756,730,755	37,836,538
2012/2013	19	8,063,469,984	424,393,157

Katika la 70 hapo juu, inaonekana kama kuna upungufu kidogo katika matumizi yasiyokuwa na hati za malipo kwa Shs.164,008,384 ikilinganishwa na mwaka 2014/2015. Hata hivyo, matumizi yasiyokuwa na hati za malipo kwa mwaka

fedha 2015/2016 bado ni tatitizo kubwa kwa sababu ni zaidi ya Sh. bilioni 2.2 ikilinganishwa na Shs bilioni 0.76 zilizoripotiwa katika mwaka 2013/14. Vilevile, idadi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye matumizi yasiyokuwa na hati za malipo imeongezeka ikilinganishwa na miaka mitatu iliyopita. Hii ikiwa ni dalili ya kuzorota kwa udhibiti wa utunzaji wa nyaraka mbalimbali za matumizi.

Kielelezo Na. 6: mwenendo wa Matumizi yasiyo na Hati za Malipo

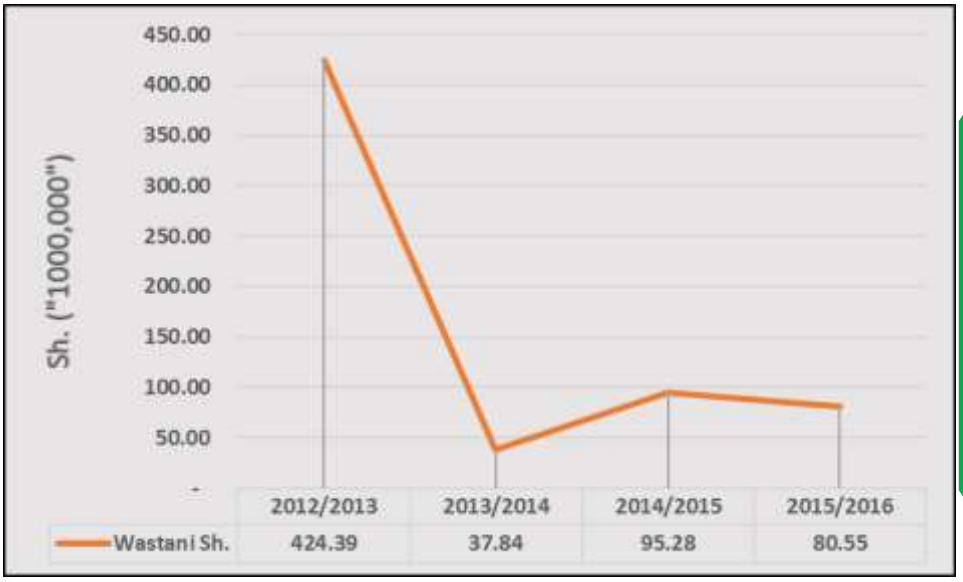

Nasisitiza kuwa Halmashauri ziboreshe na kuimarisha utunzaji na udhibiti wa hati za malipo na nyaraka zake ili kukidhi matakwa ya Agizo 34(1) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 na kuepusha upotevu wa fedha za serikali.

10.3 Matumizi Yaliyofanywa kwa katika Vifungu Visivyohusika Sh. 3,270,577,913

Agizo la 23 (1) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 linaagiza kwamba, kila malipo

yafanywe kulingana na mapato ya kifungu husika na kwa mujibu wa maelekezo ya bajeti iliyoidhinishwa na fedha zitumike kwa madhumuni yaliyokusudiwa.

Kinyume na matakwa ya Agizo hilo, nilibaini kuwa jumla ya Sh.3,270,577,913 zililipwa na Halmashauri 62 kwa kutumia vifungu visivyohusika. Mchanganuo wa matumizi yaliyofanyika katika Halimashauri hizo yameoneshwa kataka Jedwali Na. 71 hapa chini.

Jedwali Na. 71: Matumizi Yaliyofanywa kwa Kutumia Vifungu Visivyohusika

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh)
1.	H/W Ukerewe	355,252,748	2.	H/JijiDar es Salaam	26,602,000
3.	H/M Kigoma/Ujiji	236,666,325	4.	H/Mji Mafinga	25,721,000
5.	H/W Kondoa	173,850,611	6.	H/W Kwimba	25,358,425
7.	H/W Mkalama	158,764,916	8.	H/W Misungwi	24,453,000
9.	H/M Sumbawanga	153,664,997	10.	H/W Magu	23,351,830
11.	H/M Ilala	140,373,754	12.	H/W Kilosa	22,612,727
13.	H/M Ilemela	133,314,512	14.	H/W Bahi	21,499,440
15.	H/W Nkasi	132,840,950	16.	H/W Meatu	21,469,215
17.	H/W Bunda	130,448,100	18.	H/W Ushetu	21,350,370
19.	H/W Sumbawanga	123,076,204	20.	H/M Shinyanga	20,742,027
21.	H/W Karatu	112,662,650	22.	H/W Kilolo	18,118,920
23.	H/JijiArusha	97,305,810	24.	H/W Sengerema	17,247,200
25.	H/W Ngorongoro	91,268,100	26.	H/W Momba	15,246,467
27.	H/W Karagwe	90,802,576	28.	H/W Iramba	14,572,900
29.	H/W Songea	84,054,952	30.	H/W Namtumbo	11,909,100
31.	H/W Longido	66,252,542	32.	H/W Kaliua	11,305,000
33.	H/W Makete	64,591,400	34.	H/W Bagamoyo	8,675,833
35.	H/W Iringa	47,330,000	36.	H/M Kinondoni	7,950,000
37.	H/W Mpanda	44,846,622	38.	H/W Bukombe	6,664,500
39.	H/W Arusha	44,788,974	40.	H/W Moshi	5,895,000
41.	H/Mji Tarime	42,106,400	42.	H/W	5,820,386

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh)
				Rufiji/Utete	
43.	H/W Mkinga	41,152,194	44.	H/W Korogwe	5,249,000
45.	H/W Shinyanga	38,720,000	46.	H/Mji Geita	5,130,000
47.	H/W Missenyi	38,343,600	48.	H/W Nyang'hwale	5,058,421
49.	H/W Sikonge	38,280,530	50.	H/W Igunga	4,140,000
51.	H/W Lushoto	38,184,042	52.	H/M Songea	3,503,000
53.	H/W Kisarawe	33,952,000	54.	H/Mji Njombe	3,319,600
55.	H/W Siha	33,086,596	56.	H/W Kibaha	3,177,250
57.	H/W Maswa	30,864,329	58.	H/W Mafia	3,097,000
59.	H/M Temeke	30,820,034	60.	H/W Ruangwa	1,725,000
61.	H/W Rombo	30,485,000	62.	H/W Babati	1,461,834
				Jumla	**3,270,577,913**

Jedwali Na. 72: Mwelekeo wa Halmashauri zilizofanya malipo kutoka Vifungu Visivyohusika kwa miaka 4 mfululizo

Mwaka wa Fedha	Idadi ya Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Wastani Sh.
2015/2016	62	3,270,577,913	52,751,257
2014/2015	56	2,979,383,773	53,303,287
2013/2014	47	2,385,712,357	50,759,837
2012/2013	45	2,061,468,497	45,810,411

Jedwali Na. 72 hapo juu linaonesha kuwa matumizi yaliyofanywa kwa kutumia vifungu visivyohusika yameongezeka kutoka mwaka wa fedha 2012/2013 hadi 2015/2016. Hali hii inaonesha kuwa hapakuwa na udhibiti na usimamizi makini katika matumizi uliowekwa na Halmashauri zilizohusika ili kupunguza tatizo la kufanya matumizi katika vifungu visivyohusika. Pia, idadi ya Halmashauri zilizofanya matumizi ya aina hiyo ziliongezeka kutoka 45 kwa mwaka 2012/2013 hadi kufikia 62 katika mwaka 2015/2016.

Kielelezo Na. 7:Halmashauri zilizofanya malipo kutoka Vifungu Visivyohusika kwa wastani

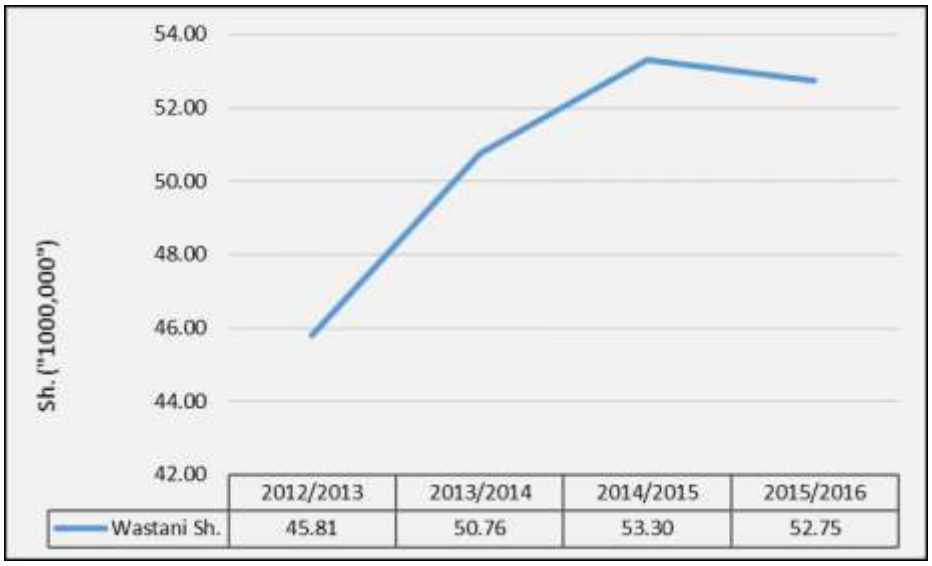

Kufanya matumizi kwa kutumia vifungu visivyohusika hakumaanishi tu kuwa ni kinyume cha udhibiti wa bajeti, bali pia huongeza matumizi katika vifungu vilivyotumika na kutoa taarifa ambazo siyo sahihi kwenye vitabu vya hesabu.

Mamlaka za serikali za mitaa zinasisitizwa kuzingatia bajeti na kuhakikisha marekebisho yanafanyika pale makosa yanapotokea kwenye vifungu husika ambavyo vinaweza kuathiri usahihi wa vitabu vya hesabu vinavyoandaliwa.

10.4 Matumizi Yasiyokuwa Katika Bajeti Sh.11,513,949,562

Kifungu cha 43 (5) cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, 1982 kinasema pale, ambapo Mamlaka za Serikali za Mitaa zinaidhinisha bajeti ya mwaka au bajeti ya nyongeza kwa

ujumla.Bajeti hiyo kama ilivyopitishwa itatakiwa kuzingatiwa kisheria na Mamlaka ya Serikali za Mitaa ambapo mgawanyo huo wa fedha utaingizwa kwenye vifungu kulingana na kiasi kilichomo katika makadirio husika kama ilivyoidhinishwa.

Katika ukaguzi wa hesabu za mwaka unaotolewa taarifa, nimebaini kuwa jumla ya Sh.8,023,937,002 zililipwa nje ya bajeti iliyoidhinishwa katika Halmashauri 35 kama inavyooneshwa kwenye Jedwali Na. 73 sambamba na ukiukwaji huo wa sheria, jumla ya Sh.3,490,012,560 za utekelezaji wa shughuli mbalimbali zilizopangwa katika Halmashauri 25 zilitumika katika shughuli nyingine ambazo hazikupangwa kutekelezwa. Rejea **kiambatisho na xlvi.**

Jedwali Na. 73 : Halmashauri Zenye Malipo Nje ya Bajeti Iliyopitishwa

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Chato	4,123,809,903	2.	H/W Kyela	32,989,000
3.	H/W Geita	1,078,700,000	4.	H/W Mlele	32,798,500
5.	H/M Sumbawanga	507,288,523	6.	H/W Chemba	26,850,314
7.	H/W Longido	418,114,054	8.	H/W Shinyanga	26,000,000
9.	H/Mji Geita	280,889,146	10.	H/Mji Kahama	25,737,640
11.	H/M Ilemela	172,265,954	12.	H/W Karagwe	25,136,901
13.	H/M Kinondoni	169,074,668	14.	H/W Rombo	25,023,000
15.	H/W Kishapu	158,893,050	16.	H/M Lindi	22,876,000
17.	H/Mji Bariadi	155,235,797	18.	H/M Shinyanga	18,698,000
19.	H/W Nyang'hwale	111,180,000	20.	H/JijiTanga	15,535,000
21.	H/W Itilima	105,681,474	22.	H/W Mbogwe	12,750,000
23.	H/Mji Kibaha	91,115,442	24.	H/W Mkinga	11,100,000
25.	H/W Bukombe	77,558,000	26.	H/W Bariadi	6,750,388
27.	H/W Kasulu	73,700,000	28.	H/W Mwanga	5,198,000
29.	H/W Nkasi	63,107,011	30.	H/W Mpwapwa	3,705,600
31.	H/W Kwimba	53,343,470	32.	H/W Kibaha	2,661,250

33.	H/M Moshi	45,982,644	34.	H/W Same	1,042,720
35.	H/W Kaliua	43,145,553		**Jumla**	**8,023,937,002**

Mbali na kutozingatia matakwa ya Sheria, Kanuni na Taratibu za fedha, matumizi ya fedha za umma yasiyofuata bajeti ni dalili za mipango duni na mibovu. Kuendelea kutumia fedha nje ya bajeti kunafanya malengo ya bajeti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kutofanikiwa kama ilivyopangwa.

Halmashauri zinasisitizwa kuzingatia mahitaji ya bajeti kwa kuimarisha Mchakato wa bajeti ambao utaainisha vipaumbele vyote muhimu ili kupunguza uhamishaji wa fedha wakati wa utekelezaji wa bajeti na kutokuathiri malengo ya bajeti hiyo.

10.5 Ununuzi wa Bidhaa na Huduma Usioambatana na Utoaji wa Stakabadhi za mfumo wa kieletroniki Shs.16,193,502,508

Kanuni ya 28(1) ya Kodi ya Mapato ya vifaa vya mfumo wa Kieletroniki, 2012 inamtaka kila mnunuzi kuomba na kutunza stakabadhi ambayo ataionesha pindi itakapohitajika na Kamishina wa Kodi au Afisa yeyote aliyeidhinishwa na Kamishna.

Halikadhalika, Kanuni ya 3 ya Kodi ya Mapato ya Vifaa vya Mfumo wa Kieletroniki, 2012 inaelezea maana ya Stakabadhi ya mfumo wa kieletroniki kuwa ni “hati fedha iliyochapishwa na mtambo maalum kwa ajili ya wateja kutokana na manunuzi ya bidhaa au huduma zinazotolewa ikionesha vitu au huduma iliyonunuliwa kama inavyoelekezwa na Kamishna wa Kodi ya Mapato na ambayo taarifa yake huhifadhiwa katika kumbukumbu”.

Ukaguzi niliofanya katika eneo hili umebaini kuwa jumla ya Sh.16,193,502,508 zililipwa na Halimashauri 112 kwa wasambazaji wa bidhaa na huduma bila kudai risiti za

kieletroniki. Orodha ya Halmashauri na kiasi kilicholipwa kimeoneshwa kwenye jedwali na. 74 hapo chini

Jedwali Na. 74: Malipo kwa Wazabuni bila Kudai Risiti za Kielektroniki kwa Miaka Mitatu Mfululizo

Mwaka	Idadi ya Halmashauri	Kiasi (Shs.)
2015/2016	112	16,193,502,508
2014/2015	87	22,052,207,174
2013/2014	22	4,638,581,282

Kulingana na Jedwali na. 74 hapo juu, kuna ongezeko la idadi ya Halmashauri 25 sawa na asilimia 29 naupungufu wa Manunuzi yasiyo ambatana na risiti za kielektroniki kwa Shs.5,858,704,666 sawa na asilimia 27 ikilinganishwa na taarifa iliyooneshwa mwaka wa fedha 2014/2015. Kuendelea kuwalipa wauza bidhaa na huduma bila kudai risiti za kieletroniki ni dalili tosha kuwa ama wazabuni hao hao hawana mashine za kutolea risiti au Halmashauri hazitilii mkazo takwa hili la kisheria la kudai risti hizo. Hii inaashiria kuwa Halmashauri husika zinawasaidia wazabuni kukwepa kodi na kuikosesha Serikali mapato yake stahiki.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinasisitizwa kila mara ziwe zinadai Stakabadhi za fedha zitolewazo na kifaa cha elektroniki wakati wa kufanya malipo ya manunuzi ya bidhaa na huduma. Hali kadhalika, wauza bidhaa na watoa huduma waripotiwe kwa Kamishina wa Kodi kwa kushindwa kutoa risiti za elektroniki kwa mujibu wa sharia iliyopo.

Nazishauri Halmashauri kutokuwa na mahusiano ya kibiashara na wauzaji wote ambao hawatoi stakabadhi hizo. Hatua hii itawalazimisha baadhi ya wafanyabiashara kujiandikisha kwa ajili ya Kodi ya Ongezeko la Thamani ili waweze kuingia katika

ushindani wa kuomba zabuni mbalimbali katika Mamlaka za Serikali za Mitaa

10.6 Uhamisho wa Ndani wa Fedha Kutoka Akaunti moja Kwenda Nyingine kwa Njia ya Mikopo ambayo Haijarejeshwa Sh.1,322,462,494

Agizo la 23(1) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 inaelekeza kuwa "Kila matumizi yanapaswa kulipwa kulingana na kifungu sahihi na kwa mujibu wa maelezo ya bajeti iliyoidhinishwa na kwa fedha zilizopangwa zitumike kwa malengo yaliyokusudiwa.

Ukaguzi wa malipo na kumbukumbu za nyaraka za malipo katika sampuli ya Halmashauri 21 ulifanyika na kubaini kwamba kulifanyika uhamisho wa ndani wa fedha jumla ya Sh.1,322,462,494 kutoka akaunti moja kwenda nyingine kwa njia ya mikopo ndani ya Halmashauri hizo; ambapo mikopo hiyo haikurejeshwa hadi kufikia mwisho wa mwaka wa fedha unaotolewa taarifa.

Pamoja na kukiuka Agizo tajwa, shughuli mbalimbali zilizotengewa fedha hazikuweza kutekelezwa katika mwaka wa Jedwali na 75 hapa chini;

Jedwali Na. 75: Halmashauri Zenye Mikopo Ambayo Haijarejeshwa

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/Mji Geita	340,537,000	2.	H/Mji Bariadi	33,180,000
3.	H/W Bumbuli	134,271,600	4.	H/W Handeni	31,458,901
5.	H/W Mtwara	117,920,137	6.	H/Mji Mafinga	29,476,000
7.	H/W Karagwe	83,164,000	8.	H/W Shinyanga	24,510,900
9.	H/Mji Kahama	81,239,600	10.	H/W Hanang'	20,608,000
11.	H/W Bukoba	78,192,000	12.	H/W Kyela	14,192,000

13.	H/M Mpanda	72,498,321	14.	H/W Serengeti	14,043,698
15.	H/W Missenyi	64,314,400	16.	H/M Bukoba	11,070,000
17.	H/W Mlele	64,008,900	18.	H/Mji Tarime	6,337,500
19.	H/W Nyang'hwale	62,084,037	20.	H/W Arusha	4,355,500
21.	H/W Rombo	35,000,000		**Jumla**	**1,322,462,494**

Jedwali Na. 76: Mwelekeo wa Uhamisho wa Fedha Zisizorejeshwa kutoka Akaunti Moja Kwenda Nyingine

Mwaka	Idadi ya Halmashauri	Kiasi (Sh.
2015/2016	21	1,322,462,494
2014/2015	68	8,244,708,073
2013/2014	28	1,806,854,285
2012/2013	18	2,058,258,530

Lengo kuu la bajeti ni kuhakikisha kuwa vipaumbele vyote vilivyoibuliwa na kuingizwa kwenye bajeti vinatekelezwa ipasavyo. Utumiaji wa fedha kwa ajili ya shughuli nyingine zaidi ya zile zilizopitishwa katika bajeti unaashiria kuwapo kwa shughuli za dharura sizizopangwa na ukosefu wa mipango sahihi. Pia, kuendelea kuhamisha fedha kutoka akaunti moja kwenda akaunti nyingine kwa matumizi mengine kunaondoa dhana nzima ya maana ya bajeti kwani inaweza isitumike tena kama mwongozo wa utekelezaji wa shughuli zilizopangwa.

Naushauri uongozi wa Halmashauri husika kuhakikisha kuwa uhamisho wa fedha kutoka akaunti moja kwenda akaunti nyingine kwa matumizi mengine zinarudishwa ndani ya mwaka husika kuepuka ukiukwaji wa bajeti ili kutoathiri utekelezaji wa shughuli zilizopangwa.

10.7 Madeni ya Miaka Iliyopita Ambayo Hayakulipwa Katika Mwaka Husika Sh.1,497,252,484

Agizo Na. 22 (1) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 linaelekeza kufanya matumizi katika mwaka husika, na kwamba, yasiahirishwe ili yalipwe katika mwaka unaofuata kwa lengo la kuepuka kuwa na matumizi zaidi katika mwaka husika.

Kinyume na Agizo hili, malipo ya jumla ya Shs.1,497,252,484 yalifanywa na Halmashauri 42 kulipia madeni ya miaka iliyopita. Hata hivyo, hakuna ushahidi uliotolewa kama malipo hayo yalikuwa ni sehemu ya madai ya mwaka 2014/2015. Sehemu ya malipo hayo na orodha ya Halmashauri husika vimeoneshwa katika Jedwali na.77. Kwa kawaida, matumizi na madeni yote yanatakiwa kutambulika kwenye mwaka husika yalipofanyika, Kutokutambulika kunasababisha kuwa na matumizi makubwa kwenye vifungu vya matumizi kwenye mwaka wa fedha malipo yanapofanyika.

Aidha, Sehemu ya fedha za bajeti ya Halmashauri 42 ilitumika kulipia madeni ya miaka iliopita, hii ilisababisha shughuli za mwaka husika kutotekelezwa kikamilifu.

Jedwali Na. 77: Malipo ya Madai ya Miaka Iliyopita Yasiyotambulika Kwenye Orodha ya Madeni

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/JIJIArusha	173,419,945	2.	H/W Mbulu	25,289,000
3.	H/W Songea	115,597,625	4.	H/M Tabora	24,543,533
5.	H/W Longido	79,970,180	6.	H/W Meatu	22,589,125
7.	H/W Karatu	77,328,520	8.	H/JijiTanga	21,172,780
9.	H/W Maswa	75,029,632	10.	H/W Namtumbo	16,315,000
11.	H/W Meru	74,475,999	12.	H/M Songea	15,381,110
13.	H/W Nyasa	68,548,056	14.	H/W Kiteto	14,289,300

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
15.	H/W Ngara	66,869,922	16.	H/W Muheza	14,220,500
17.	H/W Igunga	66,757,983	18.	H/W Korogwe	11,252,720
19.	H/W Bumbuli	59,103,508	20.	H/W Lushoto	9,357,000
21.	Nkasi	57,152,179	22.	H/JijiMwanza	9,062,000
23.	H/W Lindi	53,879,600	24.	H/W Hanang'	8,825,000
25.	H/W Iringa	39,989,000	26.	H/W Momba	5,208,000
27.	H/W Kwimba	38,710,655	28.	H/W Makete	5,090,000
29.	H/JijiDar es Salaam	35,590,963	30.	H/W Mlele	4,000,000
31.	H/W Kilwa	35,435,300	32.	H/W Simanjiro	3,988,060
33.	H/W Ngorongoro	34,298,160	34.	H/W Rombo	3,625,000
35.	H/W Arusha	33,590,909	36.	H/M Moshi	3,372,000
37.	H/M Bukoba	32,746,884	38.	H/W Babati	3,295,858
39.	H/W Shinyanga	27,079,988	40.	H/M Sumbawanga	2,302,800
41.	H/W Kishapu	27,040,939	42.	H/W Mafia	1,457,751
				JUMLA	**1,497,252,484**

Ninazikumbusha Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mtaa husika zihakikishe kuwa madeni yote na miadi yanawekwa katika vitabu vya kumbukumbu za hesabu na kujumuishwa wakati wa maandalizi ya bajeti kwa mwaka wa fedha unaofuata.

10.8 Malipo Ambayo Hayakukatwa Kodi ya Zuio na Kuwasilishwa TRA Sh. 326,366,885

Kifungu cha 83(a) cha Sheria ya Kodi ya Mapato ya mwaka 2004 (iliyorekebishwa mwaka 2008) kinaitaka Serikali kukata kodi ya zuio kwa kiwango cha asilimia 2 ya malipo yote yanayolipwa kwa wauza bidhaa na watoa huduma kwa Serikali.

Aidha, katika mwaka unaokaguliwa, nimebaini kuwa Halmashauri 32 hazikukata na kuwasilisha kwa Kamishina kodi

ya zuio ya jumla ya Sh. 326,366,885 kutoka kwenye malipo yaliyofanywa kwa wauza bidhaa na watoa huduma na hivyo kupelekea upotevu wa mapato ya Serikali. Orodha ya Halmashauri hizo ni kama inavyoonekana katika Jedwali na. 78 hapo chini.

Jedwali Na. 78: Halmashauri Ambazo Hazikukata Kodi

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/JijiMbeya	130,142,765	2.	H/W Itigi	3,961,780
3.	H/W Missenyi	30,541,349	4.	H/W Igunga	3,502,710
5.	H/W Njombe	26,804,698	6.	H/W Mbeya	2,154,145
7.	H/W Mbarali	17,388,692	8.	H/Mji Kibaha	1,961,436
9.	H/W Hanang'	16,196,368	10.	H/Mji Nzega	1,930,987
11.	H/W Longido	9,731,170	12.	H/W Sikonge	1,504,355
13.	H/W Moshi	9,235,000	14.	H/Mji Tarime	1,446,367
15.	H/W Busokelo	8,378,867	16.	H/W Ruangwa	1,114,245
17.	H/W Ngorongoro	7,699,009	18.	H/Mji Korogwe	1,093,775
19.	H/W Kilombero	7,336,367	20.	H/Mji Handeni	1,093,086
21.	H/W Ushetu	6,704,914	22.	H/W Sumbawanga	1,054,280
23.	H/W Handeni	6,314,079	24.	H/W Iramba	957,463
25.	H/W Ileje	5,958,875	26.	H/W Lindi	809,315
27.	H/W Rungwe	5,599,878	28.	H/W Ikungi	763,097
29.	H/W Nanyumbu	5,250,179	30.	H/W Kyela	670,680
31.	H/W Nkasi	4,580,608		**Jumla**	**326,366,885**
32.	H/W Arusha	4,486,346			

Menejimenti za Halmashauri zinahimizwa kuimarisha udhibiti wa malipo ili kuhakikisha kuwa kodi ya zuio inakatwa kutoka malipo yote yaliyofanywa kwa wauza bidhaa au watoa huduma na kuiwasilisha kwa Kamishna wa Kodi ya Mapato.

10.9 Malipo ambayo Hayakufanyiwa Ukaguzi wa awali Sh. 3,988,770,547

Aya 2.4.2 ya Kitabu cha Mwongozo wa Uhasibu wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009 inamtaka Mkuu wa Idara kuhakiki kazi

ya karani na kabla ya kuidhinisha malipo. Hati za malipo na nyaraka halisi hatimaye zinapitishwa Idara ya fedha ambako ukaguzi wa awali utafanyika kuangalia usahihi na uhalali wa tarakimu kwenye hati ya malipo pamoja na usahihi wa vifungu vya kufanya malipo hayo.

Mapitio ya nyaraka za malipo kwa mwaka unaokaguliwa yamebaini kuwa jumla ya Sh.3,988,770,547 katika Halmashauri 41 zililipwa bila kufanyika kwa ukaguzi wa awali). Hili ni ongezeko la jumla ya Sh.2,593,773,628 sawa na asilimia 185 ikilinganishwa na Sh.1,394,996,919 zilizoripotiwa mwaka 2014/2015. Orodha ya Halmashauri zilizohusika zimeoneshwa katika hapo chini.

Jedwali Na. 79: Halmashauri Zenye Malipo Ambayo Hayakufanyiwa Ukaguzi wa Awali

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Sumbawanga	387,955,309	2.	H/JijiArusha	50,812,400
3.	H/W Sumbawanga	341,824,259	4.	H/Mji Tunduma	49,950,300
5.	H/W Mkinga	310,801,901	6.	H/W Misungwi	40,035,000
7.	H/W Rombo	308,940,100	8.	H/W Longido	34,387,348
9.	H/W Rungwe	302,073,500	10.	H/Mji Makambako	34,385,000
11.	H/W Ngorongoro	299,484,388	12.	H/W Kisarawe	34,296,140
13.	H/W Meatu	243,729,854	14.	H/W Msalala	32,402,604
15.	H/JijiMbeya	167,744,080	16.	H/W Mlele	24,785,000
17.	H/W Siha	152,622,000	18.	H/W Mbarali	22,723,669
19.	H/W Nsimbo	127,909,268	20.	H/JijiMwanza	20,761,000
21.	H/W Iramba	107,090,310	22.	H/Mji Babati	18,784,745
23.	H/W Kalambo	105,590,520	24.	H/W Ruangwa	16,310,000
25.	H/W Mbeya	104,251,086	26.	H/W Kakonko	14,840,000
27.	H/W Gairo	83,926,547	28.	H/Mji Njombe	14,084,724
29.	H/W Ileje	83,507,373	30.	H/W Lushoto	12,450,000
31.	H/M Songea	75,574,000	32.	H/W Nachingwea	12,324,000

33.	H/W Ludewa	75,088,250	34.	H/W Mbogwe	8,575,000
35.	H/W Mbinga	69,453,500	36.	H/W Chunya	7,280,000
37.	H/M Kigoma/Ujiji	66,683,900	38.	H/W Korogwe	5,240,000
39.	H/W Kilosa	65,363,000	40.	H/W Makete	3,140,000
41.	H/W Rufiji/Utete	51,590,473		**Jumla**	**3,988,770,547**

Kwa kutofanyika ukaguzi wa awali, afisa anayeidhinisha malipo hawezi kuthibitisha kama malipo yote yamezingatia sheria, uhalali na usahihi wa malipo hayo.

Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zinasisitizwa kuimarisha udhibiti wa ndani ili kuhakikisha kuwa malipo yanaidhinishwa baada ya kufanyiwa ukaguzi wa awali.

10.10 Malipo Yasiyostahili Sh. 660,848,209

Katika mwaka unaokaguliwa, jumla ya Shs.660,848,209 zililipwa na Halmashauri 21 kwa shughuli ambazo hazikuwa zimelengwa. Malipo hayo ni posho kwa watu ambao sio watumishi wa Halmashauri, malipo kwa ajili ya shughuli mbalimbali na malipo ya sherehe ambazo kwa ujumla hazikuwepo kwenye bajeti za Halmashauri husika. Aidha, Halmashauri husika zilishindwa kuwasilisha ushahidi wa fedha zilizotengwa kwa shuguli hizo zilizolipiwa hali inayodhihirisha kuwa malipo hayo hayakustahili. Orodha ya Halmashauri na kiasi kilichohusika imeoneshwa katika Jedwali Na. 80 hapa chini.

Jedwali Na. 80: Orodha ya Halmashauri na Kiasi Kilichohusika

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Longido	187,543,771	2.	H/M Ilemela	8,400,000
3.	H/W Nzega	177,924,071	4.	H/W	6,790,000

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
				Karagwe	
5.	H/W Musoma	114,330,720	6.	H/W Mbulu	5,957,000
7.	H/W Kalambo	40,580,000	8.	H/W Karatu	5,869,147
9.	H/W Kyela	20,720,000	10.	H/M Moshi	5,460,000
11.	H/W Hanang'	16,800,000	12.	H/W Igunga	3,910,000
13.	H/W Ukerewe	15,055,000	14.	H/W Ngorongoro	3,900,000
15.	H/W Urambo	13,985,000	16.	H/W Kilindi	3,238,500
17.	H/W Moshi	13,570,000	18.	H/W Babati	2,510,000
19.	H/M Singida	12,000,000	20.	H/M Tabora	1,210,000
			21.	H/W Sikonge	1,095,000
				Jumla	**660,848,209**

Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zinahimizwa kuwa na udhibiti mzuri ambao utahakikisha kuwa fedha zilizowekwa kwenye akaunti zinatumika kwa ajili ya shughuli zilizokusudiwa. Aidha, sababu za msingi zinazopelekea menejimenti kufanya malipo nje ya bajeti ziwekwe bayana na zifuate utaratibu.

10.11 Malipo Batili na Yasiyokuwa na Manufaa Sh. 564,941,494

Katika kipindi cha mwaka 2015/2016, Mamlaka za Serikali za Mitaa 14 zilikuwa na matumizi batili yasiyo na faida ya jumla ya Sh. 564,941,494. Malipo batili ni malipo yanayofanywa na Halmashauri husika yasiyokuwa na tija au faida yoyote ile kama vile gharama za ugomboaji, riba. Huweza kutokea kutokana na kushindwa kuzingatia makubaliano ya mikataba na mambo mengine ya aina hiyo ambayo Mamlaka za Serikali za Mitaa hazipati manufaa yoyote.

H/W ya Songea ilifanya matumizi batili ya jumla ya Shs.238,390,950 sawa na asilimia 42 ya malipo yote batili. Matumizi hayo yalijumuisha malipo mara mbili ya posho kwa Madiwani kwa shuguli moja, malipo yanayopishana na shuguli husika, na malipo ya posho kwa wafanyakazi ambao hawakushiriki katika shughuli husika. H/M Kinondoni ililipa kiasi cha Sh.74,578,727 ambapo asilimia 69 ya malipo haya ilikuwa ni tozo ya ucheleweshaji wa fidia iliyotokana na kuvunja nyumba mbili za makazi. Hali kadhalika, H/W Arusha ililipa jumla ya Sh.62,196,000 kama riba kwa kushindwa kuzingatia makubaliano ya mikataba. Orodha ya Halmashauri zenye malipo batili na yasiyokuwa na manufaa imeoneshwa kwenye Jedwali na. 81

Jedwali Na. 81: Halmashauri zenye Malipo Batili

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh)
1.	H/W Songea	238,390,950
2.	H/M Kinondoni	74,578,727
3.	H/W Arusha	62,196,000
4.	H/W Nzega	53,690,317
5.	H/W Urambo	51,284,216
6.	H/M Shinyanga	30,000,000
7.	H/W Bumbuli	15,025,000
8.	H/W Mpanda	10,000,000
9.	H/W Muleba	9,454,400
10.	H/W Masasi	5,450,041
11.	H/W Ushetu	5,000,000
12.	H/Mji Babati	4,000,000
13.	H/W Arusha	3,500,000
14.	H/W Iramba	2,371,843
	Jumla	**564,941,494**

Halmashauri zinazofanya malipo kwa shuguli mbalimbali au matumizi ambayo hayana tija au faida yoyote ni upotevu wa fedha na hasara kwa Serikali.

Nasisitiza kuwa, uongozi wa Mamalaka za Serikali za Mitaa uzingatie sheria zilizopo na kutekeleza majukumu yao ya mikataba ili kuepuka kufanya malipo batili ambayo husababisha hasara kwa Serikali. Aidha, ninazishauri mamlaka za Serikali za Mitaa ziimarishe udhibiti wa ndani katika kutekeleza majukumu yake ili kuondokana na migogoro mbalimbali isiyo na tija.

10.12 Malipo Yasiyodhibitiwa Kwenye Akaunti ya Amana Sh. 13,851,361,593

Dhumuni kubwa la Akaunti ya Amana ni kuhifadhi amana mbalimbali kwa ajili ya malengo maalum. Matumizi ya amana hizo yanatarajiwa kuendana na madhumuni ya msingi ya amana hizo.

Katika mwaka unaokaguliwa, jumla ya Sh.12,407,960,952 zililipwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa 70 kutoka katika akaunti ya Amana ili kutekeleza shughuli mbalimbali bila kunukuu stakabadhi zilizoingiza fedha hizo.

Aidha, ukosefu wa udhibiti madhubuti wa akaunti za amana ulipelekea matumizi makubwa zaidi ya kiasi cha amana kilichowekwa. Hali hii ilipelekea kutumia fedha za vifungu vingine vya amana. Jumla ya Sh.1,443,400,642 zililipwa na Halmashauri 17 ikiwa ni zaidi ya amana iliyowekwa kwenye vifungu husika.Orodha ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa pamoja na matumizi yasiyodhibitiwa yameoneshwa katika **kiambatisho xlviii.**

Ukosefu wa udhibiti imara wa matumizi ya fedha za amana unaweza kuongeza madeni kwa wenye amana hizo. Pia, unaweza kuharibu twasira nzuri nzima za Halmashauri husika machoni mwa wenye amana hizo.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinashauriwa kuongeza udhibiti wa ndani kwenye usimamizi wa akaunti za Amana ikiwa ni pamoja na kuandaa leja za amana zinazoendana na wakati, zilizohuihushwa na kuchanganuliwa vizuri kwenye eneo la mapato na matumizi.

10.13 Uandaaji na Utunzaji wa Rejesta za Amana Wenye Mapungufu

Aya ya 5.19 ya Mwongozo wa Uhasibu kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa wa mwaka 2009 inazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa zinazopokea fedha za Amana za aina mbalimbali kuhakikisha kunakuwapo na udhibiti imara wa kutosha kwa fedha hizo za amana, rejista ziwe na kurasa zinazoonesha kila aina ya Amana. Miongoni mwa taarifa zinazotakiwa kuoneshwa katika kurasa hizo ni maelezo ya Amana, zimepokelewa kutoka kwa nani na kwa madhumuni gani. Pia, rejista ioneshe tarehe za mapokezi na malipo, kumbukumbu namba na bakaa.

Hata hivyo, wakati wa ukaguzi nilibaini kuwa Halmashauri 17 hazikuandaa au kutunza vizuri rejista za Amana ikiwa ni pamoja na ukosefu wa taarifa ya mizania ya Amana (bakaa), taarifa za mapokezi ya fedha, taarifa za malipo na kukosekana kwa malengo na maelezo ya Amana zilizorekodiwa katika rejista. Pia, ya Amana hazikuingizwa kwenye rejista ya Amana. Maelezo kamili yameoneshwa katika **Kiambatisho na. xlix.**

Ukosefu wa saini madhubuti katika rejista za Amana katika Serikali za Mitaa ni chanzo kikuu cha matumizi mabaya za Amana hizo ikiwa ni pamoja na kutumia Amana zaidi ya zilizowekwa na pia kutumia fedha za Amana hizo kwa shughuli zisizolengwa.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinasitizwa kuandaa na kutunza vizuri rejesta za amana kwa kuzingatia taarifa zote muhimu kama inavyotakiwa na Mwongozo wa Uhasibu kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa wa mwaka 2009.

10.14 Mikopo Kutoka Akaunti ya Amana Isiyorejeshwa Sh.5,103,823,570

Aya ya 5.19 ya Mwongozo wa Uhasibu kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa wa mwaka 2009 unazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa zinazopokea fedha za Amana za aina mbalimbali kuhakikisha udhibiti imara wa kutosha kwa fedha hizo za amana, rejista ziwe na kurasa zinazoonesha kila aina ya Amana. Na miongoni mwa taarifa zinazotakiwa zioneshwe katika kurasa hizo ni maelezo ya Amana, zimepokelewa kutoka kwa nani na kwa madhumuni gani. Pia rejista ioneshe tarehe za mapokezi na malipo, kumbukumbu namba na bakaa au mizania iliyopo.

Kinyume na Mwongozo huu, malipo ya jumla ya Sh.5,103,823,570 yalifanywa katika akaunti za Amana na Mamlaka za Serikali za Mitaa 50 bila kuwa na ushahidi wa mapokezi ya Amana kwa matumizi hayo ; hivyo, kutambulika kama mikopo isiyolejeshwa. Aidha, Fedha hizo zilizokopwa hazikurudishwa kwenye akaunti za Amana ndani ya mwaka husika.

Halmashauri zilizokopa kiasi kikubwa ni Igunga Sh.879,396,405 na Busega Sh.337,490,133. Rejea Jedwali Na. 82 hapa chini.

Jedwali Na. 82: Mikopo Kutoka Akaunti ya Amana Isiyorejeshwa

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh)	Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)

1.	H/W Igunga	879,396,405	2.	H/M Moshi	61,000,000
3.	H/W Busega	337,490,133	4.	H/W Rufiji/Utete	59,064,500
5.	H/W Ngara	228,415,951	6.	H/W Misungwi	58,779,000
7.	H/W Urambo	203,652,821	8.	H/W Rorya	58,419,514
9.	H/Mji Bariadi	185,654,614	10.	H/W Mkinga	58,059,055
11.	H/W Mwanga	166,800,000	12.	H/W Nzega	56,947,948
13.	H/W Kyela	163,287,347	14.	H/Mji Tarime	54,228,008
15.	H/W Uvinza	150,660,040	16.	H/W Kishapu	49,035,826
17.	H/W Korogwe	144,112,605	18.	H/M Musoma	48,045,192
19.	H/W Rombo	138,585,072	20.	H/W Musoma	44,709,113
21.	H/W Kyerwa	135,601,315	22.	H/W Missenyi	36,644,200
23.	H/W Ukerewe	129,941,931	24.	H/W Singida	36,033,000
25.	H/W Nyasa	127,389,715	26.	H/W Tarime	31,275,000
27.	H/W Ngorongoro	123,385,611	28.	H/W Babati	31,209,947
29.	H/W Serengeti	115,966,100	30.	H/W Karagwe	27,572,817
31.	H/JijiArusha	115,921,597	32.	H/W Rungwe	26,490,580
33.	H/W Sengerema	115,150,198	34.	H/W Sumbawanga	26,145,000
35.	H/W Mpanda	110,043,092	36.	H/W Longido	24,081,600
37.	H/W Kisarawe	108,000,000	38.	H/W Kibaha	23,634,369
39.	H/W Nsimbo	104,945,716	40.	H/W Itilima	22,202,941
41.	H/W Bumbuli	95,984,000	42.	H/W Kilosa	15,879,477
43.	H/W Handeni	95,310,500	44.	H/Mji Korogwe	14,300,000

45.	H/W Butiama	93,942,521	46.	H/W Tabora	7,325,500
47.	H/W Meru	89,626,800	48.	H/W Muleba	5,210,000
49.	H/W Geita	64,623,500	50.	H/M Sumbawanga	3,643,400
				Julma	**5,103,823,570**

Ukopaji wa fedha kutoka akaunti ya amana kwa ajili ya shughuli mbalimbali zisizolengwa ni chanzo kikuu cha kutengeneza madeni makubwa kwenye Halmashauri husika na kupunguza imani kwa waweka amana hizo.

Napendekeza kwa uongozi wa Halmashauri husika kuhakikisha kuwa Amana zote zinazopokelewa zinalindwa na hazitumiki vibaya. Pia, kuwe na udhibiti imara wa fedha zinapokelewa katika akaunti ya amana na matumizi yake. Fedha za amana zilizokopwa zirejeshwe haraka ili zisiathiri utekelezaji wa shughuli zilizokusudiwa.

10.15 Malipo Yaliyofanywa Bila Kibali Sh.1,126,337,604

Agizo 9 (2) (b) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009. Limekabidhi jukumu kwa mkuu wa idara kuidhinisha malipo na kupendekeza maafisa wengine kwa Mkurugenzi kuwa wateule. Pia, Agizo 10 (2) linahitaji maafisa wenye mamlaka kuhakikisha kwamba; (a) Matumizi yote ni halali na yamehalalishwa au kuidhinishwa vizuri, (b) Kuwepo fedha za kutosha kulipia za matumizi yaliyoidhinishwa; (c) Matumizi yenye tija na yenye kuleta thamani; na (d) Kuwe na ushahidi husika (nyaraka) katika matumizi yote.

Ukaguzi wa malipo uliofanywa katika Halmashauri 22 ulibaini kuwa, jumla ya Sh.1,126,337,604 zililipwa Kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli mbalimbali bila idhini kutoka mamlaka husika kama vile idhini ya Wakuu wa Idara, na maafisa masuuli

Aidha, katika Halmashauri nyingine waanzilishi wa malipo na waidhinishaji walikuwa ni walewale. Rejea Jedwali na 83 hapa chini.

Jedwali Na. 83: Orodha ya Halmashauri zenye malipo yasiyo na vibali

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)	Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh)
1	H/W Arusha	17,277,500	12	H/M Mtwara	83,520,000
2	W/Mji Babati	9,360,000	13	H/JijiMwanza	117,892,796
3	H/W Bukoba	11,984,000	14	H/W Ngorongoro	23,755,037
4	H/W Hanang'	193,735,950	15	H/W Nkasi	69,617,320
5	H/W Igunga	39,719,400	16	H/W Nyasa	11,640,000
6	H/W Kalambo	11,686,000	17	H/W Rombo	47,135,800
7	H/W Kaliua	18,850,200	18	H/W Serengeti	45,877,205
8	H/W Kigoma	10,232,680	19	H/M Sumbawanga	273,127,033
9	H/W Longido	30,103,000	20	H/W Tabora	19,980,000
10	H/W Magu	27,277,500	21	H/M Temeke	16,819,183
11	H/M Moshi	45,040,000	22	H/W Wanging'ombe	1,707,000
JUMLA					**1,126,337,604**

Kama ilivyotamkwa kwenye Agizo 10 (2) (d) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009, ukosefu wa idhini na vibali sahihi unaweza kupelekea matumizi yasio

sahihi na yasiyo na tija kwa taifa. Hali kadhalika, malipo yasiyohalalishwa au kuidhinishwa yanaweza kuwa chanzo kikuu cha matumizi yasiyo na nyaraka za kutosha na kupelekea upotevu wa fedha za umma

Napendekeza kwa uongozi wa Halmashauri; kuzingatia taratibu zilizowekwa ili kuhakikisha kwamba malipo yaliyolipwa yamepitishwa na mamlaka sahihi katika ngazi zote ili kupunguza matumizi mabaya ya fedha na kupelekea hasara kwa serikali.

10.16 Mapungufu Yaliyjitokeza Kwenye Manunuzi ya Mafuta Sh.1,731,358,338

Agizo Na. 89(3) (a)-(e) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 ambalo linazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kutunza daftari la kuratibu safari za magari litakaloonesha tarehe na muda gari lilipotumika, kituo cha kuanza safari na kituo cha mwisho, kilometa ambazo gari limetembea na mafuta yaliyotumika

Mapitio niliyofanya katika leja za mafuta na daftari za kuratibu safari za magari yalibaini kuwa baadhi ya Halmashauri hazikuwa na taarifa sahihi za kupokelea mafuta, kutolea mafuta kwenda kwenye magari na Vilevile, taarifa za leja zilipishana na taarifa zilizopo kwenye Daftari la kuratibu Safari za Gari.

Mapungufu yafuatayo yalibainika katika Leja za mafuta na Daftari la kuratibu Safari za magari Tazama: -

- Sikuweza kuthibitisha matumizi ya mafuta yaliyotumika katika Halmashauri 46 yenye thamani ya Sh.947,357,271 kutokana na ukweli kwamba hapakuwa na taarifa au nyaraka zozote zilizohifadhiwa katika vitabu vya

kumbukumbu kama vile Leja za mafuta na Daftari la kuratibu Safari za magari Tazama **kiambatisho na I.**

- Mafuta yenye thamani ya Sh.91,818,030 katika Halmashauri 10 yalingizwa kwenye magari binafisi kwa shughuli mbalimbali lakini sikuweza kuthibitisha kama matumizi ya mafuta hayo yalikuwa na faida kwenye Halimashauri husika. Hii ni kutokana na kukosekana kwa kumbukumbu au nyaraka muhimu wakati wa kuyatumia magari hayo kama vile Daftari la kuratibu Safari za Gari. rejea **Kiambatisho I.**
- Kulikuwa na matumizi makubwa ya mafuta katika Halmashauri nne (4) ambapo magari yalionesha kutumia wastani wa kiwango cha kati ya lita 2 hadi 5 kwa kilomita moja tofauti na kiwango wastani wa lita 6 kwa Kilomita moja. Halmshauri hizi ni H/W ya Kiteto, H/W ya Pangani, H/W ya Rufiji / Utete na H/W ya Tunduru.

- Katika Halmashauri 52, mafuta yenye thamani ya Sh.692,183,036 yalipokelewa na kuingizwa katika Leja lakini mafuta hayakuingizwa kwenye Daftari za kuratibu Safari za magari rejea **kiambatisho na. I** linaonesha Mwelekeo wa mafuta yalitolewa bila kurekodiwa kwenye Daftari la kuratibu Safari za Gari kwa miaka mitatu

Jedwali Na. 84: Mafuta Yasiyorekodiwa kwenye Daftari la Kuratibu Safari za Gari

Mwaka	Kiasi (Sh.)	Halmashauri
2015/16	692,183,036	52
2014/15	596,042,456	41
2013/14	300,397,825	15

Jedwali Na. 84 hapo juu linaonesha kuwa idadi ya Halmashauri na kiasi cha mafuta kisichoingizwa kwenye Daftari la kuratibu Safari za Gari kiliongezeka ikilinganishwa na taarifa za ukaguzi za mwaka 2014/2015. Kiwango cha ongezeko kwa idadi ya

Halmashuri na kiwango cha thamani ya mafuta vimeongezeka kwa zaidi ya asilimia 16 kwa kila eneo. Hii imaana kuwa bado kuna udhibiti hafifu wa matumizi ya mafuta katika daftari za kuratibu safari za magari.

Manunuzi ya mafuta yanachukua asilimia kubwa ya fedha zinazotumika kwenye Halmashauri. Kwa namna hiyo basi, usimamizi duni wa leja za mafuta na daftari za kuratibu Safari za magari unatoa nafasi ya matumizi mabaya ya fedha za umma.

Nazishauri Halmashauri husika kuimarisha udhibiti na usimamizi mzuri wa nyaraka na matumizi ya mafuta yanayonunuliwa. Hii ni pamoja kutunza kurekodi sahihi za mafuta yalionunuliwa, kuwapo kwa vibali sahihi vya kutolea mafuta hayo, na kuhakikisha mafuta hayo yanaingizwa kwenye daftari za kuratibu safari za magari.

10.17 Mapungufu Yaliyojitokeza Kwenye Madaftari ya Kuratibu Safari za Magari

Madaftari ya kuratibu Safari za magari linahitajika kuwapo kwenye Halmashauri kwa ajili ya usimamizi mzuri na sahihi wa matengenezo ya magari kwa mujibu wa maelekezo ya Agizo Na. 89(3) na Na. (4) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009

Pia, Agizo 89 (3) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009, linahitaji daftari la kuratibu safari za gari liwepo kwenye kila gari; na dereva aandike taarifa za tarehe na muda wa kutumika, kituo cha kuanza safari na kituo cha mwisho, kilomita zilizotembea gari na mafuta yaliyotumika

Aidha, Agizo 89 (7) linamtaka Afisa Usafirishaji wa Halmashauri kukagua daftari zote za kuratibu safari za magari ili kuhakikisha kuwa zimejazwa kwa usahihi na kukamilika, safari zimepitishwa kwa usahihi, kilomita zilizotumika zimejazwa na mahitaji ya leseni na bima yametekelezwa.

Mapitio niliyofanya katika madaftari yote ya kuratibu safari za magari katika Halmashauri 24 yalibaini kuwa taratibu za matengezo ya magari hazikufuatwa. **Kiambatisho na.li** Ufuatao ni muhtasari wa mapungufu yaliyoojitokeza:-

- Madaftari ya kuratibu safari za magari katika Halmashauri 16 hazikuonesha kilomita za kuanzia na kuishia. Hivyo, ilikuwa si rahisi kwa Halmashauri husika kupata wastani wa matumizi ya mafuta yaliyowekwa kwenye magari.
- Taarifa za matengenezo ya magari hazikuoneshwa kwenye daftari za kuratibu safari za magari
- Katika Halmashauri tano (5) mafuta yaliingizwa kwenye leja za mafuta lakini hayakuonekana kwenye daftari za kuratibu safari za magari
- Afisa Usafirishaji wa Halmashauri hakukagua daftari za kuratibu safari za gari ili kuhakikisha kuwa zimejazwa kwa usahihi.
- Maafisa waliosafari na magari hawakusaini daftari za kuratibu safari za magari.

Usimamizi dhaifu/duni wa madaftari za kuratibu safari za magari ni chanzo kikuu cha usimamiaji duni wa matumizi ya mafuta yanayonunuliwa katika Halmashauri nyingi.

Kwa hiyo basi, inasisitizwa kwamba Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kufuata maelekezo na miongozo kwa ajili ya kuimarisha udhibiti wa matumizi sahihi ya mali za umma ikiwemo matumizi bora ya mafuta na matengezo ya magari.

10.18 Fedha za Ruzuku Mashuleni

10.18.1 Tathmini ya fedha za ruzuku ambazo zilipelekwa moja kwa moja shuleni

Ruzuku kwa shule za msingi ilianza kutolewa mwaka 2002 ili kuziba pengo la mapato katika shule baada ya kufutwa kwa ada za shule wakati Serikali ilipoanzisha upya elimu bure kwa shule za msingi. Lengo lilikuwa kuhakikisha upatikanaji wa vifaa vya kujifunzia na kufundishia katika shule za msingi.

Mwaka 2004 Serikali ilianzisha ruzuku kwa shule zote za sekondari za Serikali na baadhi ya shule zisizo za Serikali kwa kuzingatia vigezo maalum kwa lengo la kugharimia vitabu, vifaa vya kufundishia, nyenzo za kufundishia, vifaa vya maabara na kemikali, ukarabati, kujenga uwezo, na utawala wa shule ikiwa ni pamoja na gharama za shajala na upishi pale inapohitajika. Ruzuku iliyopangwa kwa kila mwanafunzi kwa mwaka ni Sh 30,000 kwa shule za Serikali na Sh 15,000 kwa shule zisizo za Serikali[4]. Mwezi Novemba 2015, Serikali ilitoa tamko la kuanzisha elimu bure kwa shule za sekondari na Mwezi Desemba 28, 2015 miongozo kwa ajili ya utekelezaji wa elimu bure kwa shule za msingi na sekondari ilitolewa na kuweka kiasi cha ruzuku kwa kila mwanafunzi kwa mwaka cha Sh10,000 na Sh 25,000 kwa shule za msingi[5] na sekondari[6] mtawalia. Fedha hizo zilikuwa zinatumwa moja kwa moja na Hazina katika akaunti ya benki ya shule hizo.

Wakati wa ukaguzi, nilifanya mapitio ya utekelezaji wa sera ya elimu bure na usimamizi wa fedha za ruzuku katika Mamlaka

[4] Wizara ya Elimu na Utamaduni; Shirika la Maendeleo la Sekta ya Elimu; Upya Usimamizi wa Fedha na Uhasibu Miongozo kwa ajili ya Mpango wa Elimu ya Sekondari Maendeleo, 2004 - 2009

[5] Ofisi ya Rais—Mamlaka za Serikali za Mitaa na Tawala za Mikoa; barua yenye Kumb. DB.297 / 507/01/39 ya tarehe 28/12/2015

[6] Ofisi ya Rais—Mamlaka za Serikali za Mitaa na Tawala za Mikoa barua yenye Kumb. H/W.297 / 507/01/40 ya tarehe 28/12/2015

za Serikali za Mitaa ili kuangalia kama kuna usimamizi madhubuti na matumizi mazuri ya fedha za ruzuku katika ngazi za Halmashauri na zile zilizopelekwa moja kwa moja kwenye shule. Baadhi ya masuala niliyoyabaini wakati wa mapitio yangu ni haya yafuatayo:

- Serikali haipeleki fedha kulingana na idadi ya wanafunzi walio katika shule husika; na hivyo shule hazipati kiasi kinachohitajika kwa ajili ya ada za shule. Maelezo ya Fedha zilizogawiwa mashuleni na viwango elekezi vinaoneshwa katika **Jedwali Na. 85**
- Nilikutana na changamoto katika ukaguzi wa fedha zilizopelekwa moja kwa moja katika shule kutokana na ukosefu wa wahasibu katika mashule. Pia, ukosefu wa nyaraka za kutosha kama vile taarifa za kibenki, taarifa za usuluhishi wa kibenki, stakabadhi za kukiri mapokezi, mihutasari ya kamati za shule kuidhinisha matumizi ya fedha hizo, na taarifa za mapato na matumizi zilizoandaliwa na shule hizo;
- Hakuna ufuatiliaji wa kutosha na wa karibu unaofanywa na Mamlaka za Serikali za Mitaa ili kuhakikisha kwamba fedha katika ngazi ya shule zinatumika kwa mujibu wa miongozo inayotolewa

Napendekeza kwa Wizara ya Elimu:

a) Kuwa na mkakati wa kupeleka fedha za ruzuku katika shule kulingana na idadi ya wanafunzi kwa wakati na muda uliopangwa ili kamati za shule ziweze kutekeleza shughuli zilizopangwa kwa wakati;
b) Kupanga utaratibu wa kuziarifu Mamlaka za Serikali za Mitaa pindi fedha zinapopelekwa katika shule ili kuwezesha ufuatiliaji wa fedha zilizotolewa na pia wakaguzi wa ndani na nje kuweza kufanya ukaguzi wa fedha hizo.

c) Kuratibu mikakati ya ufuatiliaji juu ya matumizi ya ruzuku zinazohamishwa mashuleni ikiwa ni pamoja na ugawaji wahasibu na utoaji wa mafunzo kwa Wahasibu wanaopatikana.

10.18.2 Mapokezi Pungufu ya Fedha za Ruzuku za Shule Sh. 2,034,524,193

Wakati wa ukaguzi nilifanya tathmini ya miongozo iliyotolewa na serikali mwezi Desemba 2015 juu ya utekelezaji wa sera ya elimu bure kwa ajili ya shule za msingi na sekondari iliyotolewa kwa ajili ya utoaji wa fedha ya ruzuku kwa shule.

Nilifanya ulinganisho wa makadirio ya bajeti na fedha halisi iliyopokelewa. Nilibaini kuwa, katika Halmashauri 22 kiasi halisi kilichotolewa na Hazina kilikuwa Sh. 5,184,425,243 ambacho ni pungufu kwa Sh. 2,034,524,193 sawa na 28% kikilinganishwa na bajeti ya Sh. 7,218,949,436 kama inavyooneshwa kwa kina katika **Kiambatisho Na. lii** na kwa ufupi katika Jedwali Na. 85 hapa chini: -

Jedwali Na. 85: Mapokezi pungufu ya fedha ya ruzuku za shule

Kiwango Cha Shule	Kiasi Hitajika	Kiasi pokelewa	Nakisi	Asilimia %
Sekondari	3,424,442,511	2,664,461,856	759,980,655	22
Msingi	3,794,506,925	2,519,963,387	1,274,543,538	34
Jumla	**7,218,949,436**	**5,184,425,243**	**2,034,524,193**	**28**

Jedwali Na. 85 Mapokezi pungufu ya fedha ya ruzuku za shule Kiwango. Mapokezi pungufu ya fedha za ruzuku za shule yameathiri kwa kiasi kikubwa utekelezaji wa sera na mafanikio ya wanafunzi. Shule nyingi ambazo zinapokea fedha pungufu za bajeti hazitaweza kutekeleza baadhi ya shughuli zilizopangwa kama vile ununuzi wa vitabu, vifaa vya kujifunzia

na kufundishia, matengenezo madogo madogo, utoaji wa chakula shuleni na mengineyo.

Napendekeza kuwa serikali izingatie bajeti kwa kutoa fedha kama zilivyo katika makadirio, na kwa wakati, ili kuwezesha utekelezaji bora wa sera ya elimu bure pamoja na mafanikio ya wanafunzi.

10.18.3 Upungufu wa Miundombinu na Samani katika Shule za Msingi na Sekondari

Utoaji wa elimu bora unahitaji mazingira mazuri yenye miundo mbinu ya kutosha ambayo ni pamoja na madarasa, maabara, vyoo, mabwalo ya chakula, nyumba za watumishi na viwanja vya michezo. Hii ni baadhi ya miundo mbinu muhimu kwa ajili ya Mchakato sahihi wa kujifunza kwa ufanisi na uimarishaji wa elimu nchini.

Katika mwaka wa fedha 2015/2016, nilipitia upya utoshelevu wa miundo mbinu ya elimu hasa katika Shule za Msingi na Sekondari katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 94 na kubaini kuendelea kuwapo kwa uhaba wa miundo mbinu katika Shule za Sekondari na Msingi ambayo kwa kiasi kikubwa huathiri ubora wa elimu kama ilivyo kwenye muhtasari katika Jedwali Na. 86 hapa chini:

Jedwali Na. 86: Muhtasari wa miundombinu na samani katika Shule za Msingi na Sekondari

Aina ya muundombinu	Mahitaji	Iliyopo	Upungufu	Asilimia ya upungufu
Shula za Sekondari				
Madarasa	64,675	36,043	28,632	44
Maabara	5,896	2,432	3,495	59

Vyoo	81,173	20,510	60,663	75
Nyumba za Walimu	56,000	11,017	44,983	80
Mabweni	876	347	529	60
Madawati	209,773	109,767	100,006	48
Shule za Msingi				
Madarasa	44,000	23,630	20,370	46
Vyoo	90,988	57,017	33,971	37
Nyumba za Walimu	69,047	19,500	49,547	72
Madawati	397,652	278,443	119,209	30

Uhaba wa miundombinu ya shule na samani unapelekea kuwapo kwa matokeo mabaya ya wanafunzi wa Shule za Msingi na Sekondari. Hivyo, lengo la kuondoa kiwango cha ujinga katika jamii linaweza kutofikiwa endapo hatua za uboreshaji hazitachukuliwa na Serikali kwa kushirikiana na wadau wengine kushughulikia hali hiyo.

Zaidi ya hayo, nilibaini kuwa ufaulu wa wanafunzi katika Shule za Sekondari za Serikali unapungua mwaka hadi mwaka. Ukaguzi wangu ulibaini kuwa uwezo wa wanafunzi wa kufanya vizuri kwenye mitihani yao ya kawaida na ile ya ngazi ya juu unapungua kila mwaka.

Hii inaashiria kuwa uhaba wa miundo mbinu na samani katika shule ni changamoto kubwa inayoikabili sekta ya elimu katika Mamlaka za Serikali za Mitaa na nchi kwa ujumla. Kukosekana kwa miundo mbinu muhimu ya Shule kunaweza kuendelea kuathiri ubora wa elimu katika shule za msingi na sekondari nchini. Mchanganuo wa hali ya miundo mbinu katika shule ni kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Na.liii.**

Ninapendekeza kwa Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa na Serikali kwa ujumla kuweka mikakati ambayo itaboresha miundombinu ili kuimarisha ubora wa elimu nchini

kwa kutenga fedha zaidi katika ujenzi wa miundombinu ya shule na kufanya ufuatiliaji wa karibu kwa ajili ya ufanisi wa ubora wa elimu.

10.18.4 Uhaba wa walimu wa sayansi katika shule za sekondari na waliopo wachache kutopangiwa shule kwa uwiano ulio sawa

Ukaguzi niliofanya katika idara ya elimu ya sekondari kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa katika mwaka wa fedha 2015/2016 umebaini uhaba mkubwa wa walimu wa sayansi 3,438 na wataalamu wa maabara 1,087 kwa ajili ya kufundisha masomo ya sayansi katika shule za sekondari. Ukaguzi wangu uligundua zaidi kwamba, walimu wa sayansi wachache waliopo walisambazwa bila kuwa na uwiano mzuri kwenye Shule za sekondari ndani ya Halmashauri hali iliyofanya baadhi ya shule kuwa na idadi kubwa ya walimu wa sayansi na kuacha Shule nyingine bila hata kuwa na mwalimu mmoja wa sayansi. Katika baadhi ya Halmashauri, walimu wa sayansi walipelekwa makao makuu ya Halmashauri na kupangiwa majukumu ambayo hayahusiani na ufundishaji. Kwa mfano, walimu wa hisabati na teknolojia ya habari na mawasiliano katika Halmashauri ya Wilaya ya Bukombe. Baadhi ya Halmashauri walimu walikuwa hawatumiki kikamilifu Mfano mzuri ni Manispaa ya Morogoro ambapo walimu wa sayansi wenye sifa za Shahada ya uzamili katika masomo ya sayansi na hisabati walipelekwa kufundisha katika Shule za Sekondari za elimu ya kawaida badala ya kuwapanga kufundisha elimu ya juu ya sekondari. Hali hiyo inaonesha kuwa rasilimali watu haitumiki ipasavyo.

Ninazishauri Menejimenti za Halmashauri kwa kushirikiana na Wizara ya Elimu, na Mafunzo ya Ufundi pamoja na Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa kuja na mikakati inayotekelezeka ili kumaliza tatizo la waalimu wa sayansi kwa kuhamisha walimu wa sayansi ambao ni wahitimu wa shahada

ya uzamili kwa kuwapeleka ama katika idara ya ubora elimu au kwenye vyuo ya elimu. Pia, Kupanga waalimu wachache waliopo kwenye shule zote za Sekondari katika uwiano ulio sawa ili kuinua ubora wa elimu nchini.

Jedwali Na. 87: Upungufu wa idadi ya walimu wa sayansi na hisabati

Na.	Jina la Halmashauri	Mahitaji	Waliopo	Upungufu
1.	H/W Kasulu	168	49	119
2.	H/W Babati	302	155	147
3.	H/W Buchosa	145	50	95
4.	H/W Bukombe	288	76	212
5.	H/W Chato	1030	494	536
6.	H/W Gairo	377	248	129
7.	H/JijiTanga	160	79	81
8.	H/W Ileje	241	149	92
9.	H/M Iringa	120	65	55
10.	H/W Makete	99	31	68
11.	H/W Liwale	**366**	**103**	263
12.	H/W Geita	169	68	101
13.	H/W Busekelo	278	118	160
14.	H/W Karatu	418	229	189
15.	H/W Kyela	392	157	235
16.	H/W Rungwe	157	54	103
17.	H/W Kilwa	162	73	89
18.	H/W Kiteto	**248**	**137**	111
19.	H/W Ikungi	276	148	128
20.	H/W Mpwapwa	201	89	112
21.	H/W Hanang’	146	60	86
22.	H/W Hai	276	148	128
23.	H/W Mbulu	201	89	112
24.	H/W Simanjiro	146	60	86
Jumla		**6242**	**2804**	**3438**

10.18.5 Kasoro katika utekelezaji wa sera ya Matokeo Makubwa Sasa (BRN) katika Halmashauri

Kama sehemu ya juhudi za Serikali kuwezesha nchi yetu kutoka kwenye uchumi wa chini kwenda kwenye Uchumi wa kati wa kipato, Tanzania iliamua kuiga mfano wa Maendeleo wa Malaysia kwa kuingiza sera ya matokeo makubwa ya haraka katika mtazamo wake wa maendeleo ili utekelezwe kuanzia mwaka wa fedha 2013/2014.

Mfumo wa kina wa utekelezaji unalenga vipaumbele katika maeneo sita ya uchumi ambayo ni Nishati na gesi asilia, Kilimo, Maji, Elimu, Usafiri na Uhamasishaji wa Rasilimali na Viwanda. Matokeo Makubwa Sasa (BRN) ni sera yenye lengo la kuanzisha mbinu mpya ya kufanya kazi chini ya muda maalum uliopangwa ili kupata matokeo yanayohitajika.

Wakati wa mapitio ya utekelezaji wa BRN, nilibaini kuwa Halmashauri zilitekeleza shughuli mbalimbali za miradi ya Elimu, Afya, Kilimo na Sekta ya Maji. Hata hivyo, tathmini iliyofanyika ya sekta zote katika Halmashauri, nimebaini kuwa kuna mafanikio duni ya matarajio dhidi ya malengo, hivyo, malengo yaliyopangwa kutekelezwa hayakufikiwa vya kutosha.

Ninapendekeza kwa Serikali kuwa makini katika kufanya upembuzi yakinifu na uchambuzi wa hali ya juu kuhusu uwezekano wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kutekeleza mikakati iliyotangazwa na Serikali. Hii ni kutokana na ukweli kwamba mahitaji na nafasi za Mamlaka za Serikali za Mitaa hayako sawa kutokana na maeneo tofauti ya kijiografia na hali ya hewa. Baadhi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zimejaliwa kuwa na ardhi yenye rutuba nzuri kwa ajili ya kilimo, wakati Mamlaka za Serikali za Mitaa nyingine zimejaliwa kuwa na rasilimali za madini, shughuli za uvuvi na ufugaji. Mahitaji ya maeneo haya hayafanani kabisa. Hivyo, uanzishwaji wa

mpango wa matokeo makubwa sasa (BRN) ungekuwa umepitishwa kwa mujibu wa matokeo ya uchambuzi makini kwa kuangalia fursa za kila Mamlaka ya Serikali za Mitaa ninaamini matokeo yangekuwa mazuri kuliko hali ilivyo sasa.

10.19 Masuala Mengine

10.19.1 Asilimia 20 ya Ruzuku ya Fidia kwa Vyanzo vya Mapato Vilivyofutwa Ambayo Haikupelekwa katika Vijiji Sh.. 5,623,234,963

Serikali ilifuta baadhi ya vyanzo vya mapato yake ambavyo vilikuwa vinakusanywa na Mamlaka za Serikali za Mitaa katika mwaka 2004. Mapato yaliyofutwa yanatakiwa yafidiwe na Serikali Kuu kwa ruzuku isiyokuwa na masharti. Kufuatia uamuzi huo, Mamlaka za Serikali za Mitaa zilielekezwa kupeleka asilimia 20 ya jumla kiasi walichopokea kama ruzuku isiyokuwa na masharti kutoka Serikali Kuu kama fidia kwa ngazi za Vijiji. Wakati wa ukaguzi, nilibaini kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa 59 hazikupeleka asilimia 20 ya ruzuku hiyo iliyopokelewa kutoka Serikali Kuu yenye jumla ya Sh. 5,623,234,963 kinyume na maagizo ya Serikali kama inavyoonekana katika Jedwali Na.8 chini.

Hii ina maana kwamba shughuli za maendeleo katika ngazi za vijiji hazikutekelezwa kama zilivyopangwa. Hali hii hupunguza kasi ya kupunguza umaskini katika maeneo ya vijijini kutokana na kutokuwa na uwezo wa kugharamia miradi midogo midogo ya maendeleo.

Ninapendekeza kwa uongozi wa Halmashauri kuweka mfumo ambao utahakikisha kwamba 20% ya ruzuku isiyokuwa na masharti iliyopokelewa kutoka Serikali Kuu kulipwa mara moja katika ngazi ya kijiji mara tu inapopokelewa ili kusaidia kutekeleza shughuli za maendeleo zilizopangwa.

Jedwali Na. 88: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo hazikulipa asilimia 20 ya ruzuku isiyo na masharti kweye Vijiji.

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/M Bukoba	112,286,830	2.	H/W Singida	12,983,400
3.	H/W Shinyanga	14,663,200	4.	H/W Serengeti	8,694,600
5.	H/W Rorya	73,994,639	6.	H/W Musoma	74,907,379
7.	H/W Msalala	17,245,000	8.	H/M Mpanda	106,683,349
9.	H/W Maswa	351,425,716	10.	H/W Manyoni	112,286,830
11.	H/W Kwimba	3,309,200	12.	H/W Kondoa	358,047,338
13.	H/W Kibondo	59,213,411	14.	H/M Ilemela	10,896,400
15.	H/M Dodoma	201,796,256	16.	H/W Chamwino	61,019,860
17.	H/W Bukoba	8,628,800	18.	H/W Biharamulo	6,994,200
19.	H/Mji Bariadi	15,811,600	20.	H/W Bahi	133,975,939
21.	H/W Arusha	4,275,000	22.	H/W Bariadi	331,827,400
23.	H/W Bukombe	7,047,400	24.	H/W Busega	12,221,800
25.	H/W Karatu	116,428,528	26.	H/W Butiama	32,706,800
27.	H/M Tabora	12,755,200	28.	H/W Magu	2,056,000
29.	H/W Monduli	9,154,000	30.	H/W Busekelo	2,679,280
31.	H/W Mbarali	11,964,257	32.	H/JijiMbeya	7,546,200
33.	H/W Meru	59,602,800	34.	H/W Ngorongoro	72,846,834
35.	H/W Rungwe	720,047,636	36.	H/W Wanging`ombe	68,959,369

37.	H/W Geita	4,913,800	38.	H/W Kilwa	12,441,600
39.	H/W Kilosa	49,696,456	40.	H/W Ikungi	21,266,000
41.	H/W Itilima	3,449,583	42.	H/W Bukoba	6,717,800
43.	H/W Kishapu	17,912,600	44.	H/W Kyerwa	13,887,600
45.	H/W Mbogwe	57,864,000	46.	H/W Hanang'	150,726,536
47.	H/W Mkalama	14,403,600	48.	H/M Singida	361,917,187
49.	H/W Rungwe	720,047,636	50.	H/W Tunduru	21,919,222
51.	H/W Kibaha	197,161,605	52.	H/W Chemba	54,297,323
53.	H/W Kaliua	21,613,468	54.	H/W Rufiji	432,865,986
55.	H/W Ruangwa	10,350,000	56.	H/W Moshi	34,600,000
57.	H/W Iramba	121,398,762	58.	H/W Itigi	69,123,148
59.	H/W Ngara	7,678,600		**Jumla**	**5,623,234,963**

10.19.2 Kutofuatwa kwa Sheria Na.9 ya 2004 ya Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu (HESLB) Inayohusu Urejeshwaji wa Mikopo

Kifungu cha 20 (1) na (2) cha Sheria Na.9 ya 2004 ya Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu (HESLB) kinamtaka mwajiri na mnufaika wa mkopo yoyote endapo kama ni Mamlaka za Serikali za Mitaa:

- Kuijulisha Bodi kuhusu maelezo ya ajira ya mnufaika wa mkopo ndani ya kipindi kadri itakavyowezekana
- Kupanga na mwajiri kwa ajili ya makato ya kila mwezi na kuyarejesha kwenye Bodi kwa awamu.
- Kuijulisha Bodi kwa maandishi, hadhi, cheo na ngazi ya mshahara na mabadiliko yoyote, kama ni kwa jina, anwani, kazi ya mfanyakazi ambaye ni mnufaika wa mkopo.

Hata hivyo, tathmini yangu niliyofanya kwenye sampuli 73 za Mamlaka za Serikali za Mitaa, ilibaini kwamba, Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizo nyingi hazikubainisha wala kutoa taarifa

kwenye Bodi kuwa wafanyakazi waliokuwa chini ya ajira yao mikopo waliyopewa ilikuwa haikatwi na kurejeshwa kwenye Bodi. Bila kuwa na mipango sahihi ya urejeshaji wa mkopo, uwezo wa Bodi wa kutoa mikopo kwa wanafunzi wapya utadhoofika. Maelezo ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zinazohusika yameoneshwa katika **Kiambatisho Na. liv.**

Ninazishauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kulingana na matakwa ya kifungu cha 20 (1) na (2) cha Sheria Na.9 wa 2004 ya Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu (HESLB) kuhakikisha kuwa wanufaika wa mikopo wanarejesha kwa kukata kutoka kwenye mishahara yao. Kutorudishwa mkopo kwa wakati kumesababisha wanafunzi wengi wenye sifa za kujiunga na taasisi za elimu ya juu ambao wangeweza kunufaika na mikopo kushindwa kupata mikopo kutoka kwenye Bodi kwa vile urejeshwaji wa mikopo haukuwa madhubuti kutokana na kasi ndogo ya makusanyo kutoka kwa wanufaika ambao wameajiriwa katika Mamlaka za Serikali za Mitaa nyingi nchini.

10.19.3 Udhaifu katika Usimamizi wa Mazingira

Kifungu cha 9 cha Sheria Na.20 ya mwaka 2004 ya Usimamizi wa Mazingira kinawataka watu wote wanaotekeleza mamlaka yao chini ya Sheria hii au chini ya sheria nyingine yoyote juu ya usimamizi wa mazingira kama Sera ya Taifa ya Mazingira inavyoelekeza. Aya ya 101 ya Sera ya Taifa ya Mazingira, 1997 inatambua kwamba, Mamlaka za Serikali za Mitaa ni kiungo muhimu katika kutimiza malengo ya sera ya mazingira kwa vile matatizo mengi ya mazingira na ufumbuzi, mizizi yake iko katika Mamalaka za Serikali za Mitaa.

Aidha, kifungu cha 118 (1) na (2) cha Sheria ya Usimamizi wa Mazingira Na. 20 ya mwaka, 2004 kinaelekeza Mamlaka za

Serikali za Mitaa ambazo ni Miji, Manispaa na Jiji kuanzisha vituo vya kukusanyia taka ngumu.

Ukaguzi wangu katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 60 zilizochaguliwa kwa masuala ya mazingira umebaini udhaifu mbalimbali kama ifuatavyo:

- Serikali za Mitaa hazina vifaa vya kutosha vya kuondolea taka zinazozalishwa katika jamii
- Kuendelea na mazoea ya uharibifu wa mazingira ambayo ni pamoja na kukata miti katika maeneo yaliyohifadhiwa, uchomaji moto misitu na uchimbaji holela wa madini.
- Kutojengwa kwa maeneo ya kutupa taka.
- Kutokuwa na maandalizi ya mpango wa mwaka wa utekelezaji wa mazingira kama inavyotakiwa na Kifungu Na. 42 (1) na (2) ya Sheria ya Usimamizi wa Mazingira Na. 20 ya mwaka, 2004.
- Magari yanayotumika katika ukusanyaji wa taka ngumu katika Halmashauri nyingi yanakuwa hayajafunikwa yanapokuwa yamebeba taka kupeleka mahali pa utupaji, na hivyo, kupelekea taka zinazobebwa kusambaa hovyo.
- Bajeti pungufu ya kuhudumia usimamizi wa mazingira.
- Mahitaji yaliyo mengi katika Sheria ya Usimamizi wa Mazingira kuhusu masuala ya mazingira hayazingatiwi.

Utendaji duni katika usimamizi wa mazingira una athari mbaya kwa uhai wa viumbe, kuharibu mazingira, kuathiri upatikanaji wa maji safi mijini na vijijini, kuharibu uoto wa asili, mabadiliko ya hewa na kupelekea athari kiafya.

Mamlaka za Serikali za Mitaa 68 zilizofanyiwa zoezi la ukaguzi wa mazingira ni kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Na. Iv.**

Ninapendekeza kwa Menejimenti za Halmashauri kutenga bajeti ya kutosha kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za

mazingira na kudumisha uzingatiaji wa Sheria Na.20 ya mwaka 2004 ya Usimamizi wa Mazingira. Aidha, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapewa wito kushughulikia udhaifu wa mazingira uliobainika ikiwa ni pamoja na kuendelea kuhamasisha jamii juu ya uhifadhi wa mazingira kufanya tathmini ya miradi yote inayotekelezwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa na sekta nyingine binafsi kuhusu athari za mazingira kabla ya kutekelezwa.

10.19.4 Kukosekana kwa mpango wa ukomo wa matumizi sahihi ya ardhi ulioidhinishwa

Sehemu ya 4 (1) ya Sheria ya Ardhi (1999) Sura ya113 (Ukomo wa Kumiliki Ardhi) na kanuni zake za mwaka 2001 inaitaka kila Mamlaka ya Serikali za Mitaa kuandaa mpango wa ukomo wa matumizi ya ardhi na kuuwasilisha kwa Waziri kwa ajili ya idhini. Lengo ni kuwa na mpango sahihi wa matumizi ya ardhi yake, uwekezaji na maendeleo ya eneo lake. Sehemu ya 4 (2) (IV) inamtaka Waziri baada ya kuzingatia mapendekezo ya Kamishna na wadau wengine yaliyowasilisha kwake kwa ajili ya mpango wa ukomo wa matumizi ya ardhi, kuupitisha ukomo wa ardhi hiyo na kupelekea mpango huo kuchapishwa katika namna ambayo utaweza kutangazwa kwa wadau wote.

Hata hivyo, wakati wa ukaguzi nilibaini kuwa kati ya Mamalaka za Serikali za Mitaa 164, hakukuwa na Mamlaka ya Serikali za Mitaa ambayo ilikuwa imetayarisha mpango wa ukomo wa matumizi ya ardhi na kuwasilishwa kwa Waziri wa Ardhi kwa ajili ya kupitishwa. Kukosekana kwa mpango huo kwa ajili ya kumiliki ardhi kunamaanisha kwamba, hakuna mgawanyo sawa wa ardhi ndani ya jamii katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Hali hii inayosababisha migogoro ya ardhi inayoweza kuepukwa miongoni mwa watumiaji wa ardhi hasa wakulima, wafugaji na wawekezaji.

Ninapendekeza kwa Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kutenga bajeti kwa ajili ya utekelezaji wa mipango wa ukomo wa matumizi ya ardhi ambayo itaonesha mpango wa matumizi ya ardhi na uwezo wa kuendeleza ardhi ndani ya Mamlaka za Serikali za Mitaa nchini.

Aidha, uongozi wa Halmashauri unapewa wito kutatua migogoro inayohusu masuala ya ardhi ikiwa ni pamoja na kuendelea kuhamasisha jamii juu ya matumizi bora ya ardhi, kutathmini miradi yote inayotekelezwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa na sekta nyingine binafsi kuhusu matumizi ya ardhi kabla ya kuitekeleza.

10.19.5 Kutokuwapo na/au uchelewaji wa kuwasilisha Ripoti za Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo kwa Mwaka wa Fedha 2015/2016

Kufuatia makubaliano yaliyofikiwa baina ya TAMISEMI, Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu, na Ofisi ya Bunge kuhusu utekelezaji wa miradi ya maendeleo katika Halmashauri, Katibu Mkuu Ofisi ya Rais- TAMISEMI aliamua kutoa maelekezo kupitia barua yenye Kumb. Na.2 / CA.26 / 215/01/1 ya tarehe 10 Novemba, 2010 ambayo inawataka Maafisa Masuuli wote kuandaa taarifa za utekelezaji wa mradi kwa kufuata mwongozo uliotolewa na Kamati ya Bunge ya Kudumu ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) na kuziwasilisha pamoja na hesabu za mwisho wa mwaka kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa ajili ya ukaguzi kabla au tarehe 30 Septemba, ya kila mwaka wa fedha.

Kati ya sampuli iliyochaguliwa, Halmashauri ishirini mbili (22), ambazo zimeorodheshwa katika jedwali Na.11 hapa chini hazikuwasilisha ripoti zake za utekelezaji wa miradi kinyume na maelekezo yaliyotolewa na Ofisi ya Rais-TAMISEMI. Kwa

hiyo, sikuweza kuthibitisha hali halisi ya ukamilishaji wa miradi katika Mamlaka ya Serikali za Mitaa ambazo hazikuwasilisha ripoti zao. Kama nilivyosema hapo awali, hali hii ni kutofuata maelekezo yaliyotolewa na Serikali kupitia TAMISEMI.

Jedwali Na. 89: Orodha ya Halmashauri ambazo hazikuwasilisha Ripoti za utekelezaji wa miradi

Na	Jina la Halmashauri	Mkoa
1.	H/JijiArusha	Arusha
2.	H/W Biharamulo	Kagera
3.	H/W Bukombe	Geita
4.	H/W Bunda	Mara
5.	H/JijiDar es Salaam	Dar es Salaam
6.	H/W Morogoro	Morogoro
7.	H/W Kilombelo	Morogoro
8.	H/M Ilala	Dar es Salaam
9.	H/W Kilwa	Pwani
10.	H/W Kwimba	Mwanza
11.	H/W Kyela	Mbeya
12.	H/W Lindi	Lindi
13.	H/W Meatu	Simiyu
14.	H/W Mpwapwa	Dodoma
15.	H/W Ulanga	Morogoro
16.	H/W Movomero	Morogoro
17.	H/Mji Kahama	Shinyanga
18.	H/Mji Tabora M	Tabora
19.	H/W Chamwino	Dodoma
20.	H/W Bariadi	Simiyu
21.	H/W Kishapu	Shinyanga
22.	H/W Kondoa	Dodoma

Kwa upande mwingine, nilibaini kuwa Halmashauri 11 zilichelewa kuwasilisha taarifa zao za utekelezaji wa miradi kwa kipindi cha kati ya siku 17 na 107. Halmashauri zilizohusika ni kama zilizotajwa katika jedwali na 90 hapa chini:

Jedwali Na. 90: Orodha ya Halmashauri ambazo zilichelewa kuwasilisha ripoti za utekelezaji

Na.	Jina la Halmashauri	Tarehe ya uwasilishaji	Siku za ucheleweshaji
1.	H/M Bukoba	16-10-16	17
2.	H/W Bahi	08-11-16	38
3.	H/W Kilolo	22-11-16	53
4.	H/W Buhigwe	25-11-16	55
5.	H/Mji Mpanda	20-11-16	50
6.	H/JijiMwanza	27-11-16	57
7.	H/W Mbinga	19-12-16	79
8.	H/W Kibaha	24-12-16	84
9.	H/W Ushetu	27-12-16	87
10.	H/M Singida	19-11-16	46
11.	H/W Urambo	16-01-17	107

Aidha, Halmashauri ya Wilaya ya Bukombe na H/Mji Geita ziliwasilisha ripoti za utekelezaji wa miradi zilizo chini ya kiwango kinyume na matakwa ya mwongozo wa LAAC.

10.19.6 Udanganyifu Katika Matumizi ya Fedha za Uchaguzi Mkuu Uliofanyika Oktoba 2015

Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania katika mwaka 2015 ilipeleka fedha kwenye Mamlaka ya Serikali za Mitaa kwa ajili ya maandalizi ya rejesta ya wapiga kura kwa kutumia mfumo wa ki elekroniki wa uandikishwaji wa rejesta ya wapiga kura wa (BVR), zoezi la upigaji kura, tathmini ya zoezi uchaguzi na uteketezaji wa nyaraka baada ya muda wa kipindi fulani. Ukaguzi uliofanywa katika sampuli ya Halmashauri 48 ulibaini kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizo nyingi zilitumia fedha za Uchaguzi walizokabidhiwa kwa udanganyifu kinyume na matakwa ya Tume ya Uchaguzi ya Taifa (NEC) kwani maelekezo yalikuwa wazi na yalisambazwa kwao kwa barua yenye kumbukumbu namba CEA.2 / 75/01 / "G" / 295 ya tarehe 16/10/2015.

Aidha, Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizo nyingi ziliwasilisha risiti za kughushi na mikataba ya kughushi kuhalalisha malipo

ambayo hayakufanyika wakati wa zoezi uchaguzi. Mahojiano yaliyofanyika na baadhi ya maafisa katika Halmashauri yalinifanya nihitimishe kwamba kulikuwa na baadhi ya maafisa wa Serikali za Mitaa ambao, kwa makusudi, walitumia vibaya fedha walizokabidhiwa kwa ajili ya Uchaguzi kwa manufaa yao binafsi. Kwa mfano, Halmashauri ya Wilaya ya Mbogwe, Halmashauri ya Wilaya ya Chunya na Halmashauri ya Mji Tarime ziliwasilisha nyaraka za kughushi wakati wa ukaguzi.
Kwa upande wake, Halmashauri ya Manispaa ya Tabora huenda iliteketeza nyaraka zote ili kuficha ushahidi wa udanganyifu uliofanywa. Hali hiyo ilinifanya kuwa na wigo mdogo wa ukaguzi wangu. Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo zilitumia vibaya fedha za uchaguzi Mkuu ni kama inavyoonekana katika **Kiambatisho lvi.**

Ninazishauri Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kushirikiana na OR-TAMISEMI kuchukua hatua za kinidhamu na za kisheria dhidi ya maafisa waliohusika na kutambuliwa na ukaguzi wangu wa uchunguzi kama njia ya kuongeza uwajibikaji na nidhamu wakati wa kupewa majukumu ya Serikali kwa maafisa waliokabidhiwa mamlaka ya kushughulikia majukumu kwa niaba ya Serikali. Pia, maafisa wahusika ambao kwa makusudi walifanya utovu wa nidhamu kwa matumizi mabaya ya fedha walizokabidhiwa wanatakiwa kurejesha kiasi cha fedha walizotumia vibaya kwenye Halmashauri husika ili fedha hizo zitumike katika kuwezesha utekelezaji wa miradi ya Maendeleo.

11.0 USIMAMIZI WA MAPATO

Usimamizi wa mapato unajumuisha matumizi ya mbinu sahihi, taratibu na udhibiti zilizowekwa ili kuhakikisha kwamba mapato yaliyotambuliwa kutoka vyanzo mbalimbali yanatathminiwa, yanakusanywa na kuripotiwa na Halmashauri husika. Usimamizi sahihi wa mapato ni muhimu ili kuhakikisha kwamba mapato ya kutosha yanakusanywa ili kuiwezesha Serikali kutekeleza shughuli zake kama zilivyopangwa kwenye bajeti ya mwaka wa fedha husika. Wakati wa ukaguzi wa usimamizi wa mapato nimebaini masuala yafuatayo kuhusiana na usimamizi wa mapato katika baadhi ya Halmashauri kama ifuatavyo:-

11.1 Vitabu vya Makusanyo ya Mapato kutowasilishwa kwa ajili ya Ukaguzi

Usimamizi sahihi wa vitabu vya makusanyo ya mapato vilivyotumika na vile ambavyo bado havijatumika ni muhimu sana ili kutoa uwazi na uwajibikaji kwenye fedha za Umma.

Agizo Na. 34 (6) na 34 (7) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 linawataka maafisa wote waliopewa vitabu vya kukusanya mapato wawasilishe taarifa ya vitabu vilivyotumika na vile ambavyo havijatumika kila mwisho wa mwezi. Endapo kuna upotevu wowote wa vitabu, itolewe taarifa mapema iwezekanavyo kwa Afisa Masuuli ambaye atatoa taarifa polisi.

Kinyume na maagizo haya, wakati wa ukaguzi wa mapato jumla ya vitabu 871 vya kukusanyia mapato havikuwasilishwa kwa ajili ya ukaguzi na Halmashauri 52 kama ilivyoonyeshwa katika **Kiambatisho lvii.**

Kukosekana kwa vitabu hivi vya makusanyo ya mapato kunatia shaka kubwa katika uwazi na uwajibikaji wa kiasi cha mapato kilichokusanywa na kuripotiwa katika Halmashuri husika. Hali hii inadhihirisha kuwa kuna uwezekano mkubwa wa wizi wa mapato ya Halmashauri.

Jedwali Na. 91: Mwelekeo unaoonesha vitabu ambavyo havikuwasilishwa kwa ukaguzi kwa miaka minne mfululizo

Mwaka wa Fedha	Idadi ya vitabu vilivyo kosekana	Idadi ya Halmashauri	Asilimia (%) Kuongezeka/Kupungua
2015/2016	871	57	7
2014/2015	814	45	72
2013/2014	474	47	-62
2012/2013	1234	51	0

Kulingana na Jedwali Na. 91 hapo juu, kuna ongezeko la idadi ya vitabu vya mapato vilivyokosekana kutoka vitabu 814 katika mwaka wa fedha 2014/2015 na kufikia vitabu 871 katika mwaka huu wa fedha, ikiwa ni ongezeko la vitabu 57 sawa na asilimi 7 (7%). Hata hivyo, kulikuwa na ongezeko dogo katika idadi ya Halmashauri zilizohusika na upotevu wa vitabu vya kukusanyia mapato.

Kutokana na kukosekana kwa vitabu hivyo vya makusanyo, nilishindwa kuthibitisha kiasi kilichokusanywa mwaka huu kupitia vitabu hivyo ambavyo havikuwasilishwa kwa ajili ya Ukaguzi.

Ninaushauri uongozi wa Halmashauri husika kuhakikisha unazingatia matakwa ya Agizo Na. 34 (6) na (7) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa 2009. Zaidi ya hayo, ninasisitiza kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuanzisha

mifumo ya ndani ya udhibiti katika usimamizi wa vitabu vya ukusanyaji mapato ikiwa ni pamoja na kufanya ukaguzi wa mara kwa mara wa vitabu vilivyotolewa kwa wakusanya mapato wa Halmashauri husika.

11.2 Maduhuli yaliyokusanywa na Mawakala lakini Hayakuwasilishwa Halmashauri Sh.6,035,897,217.28

Katika mwaka unaokaguliwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa zilikasimu ukusanyaji wa mapato kutoka vyanzo vyake mbalimbali kwa mawakala ili kuongeza ukusanyaji wa mapato ya ndani.

Katika ukaguzi wangu, nilibaini uwepo wa Halmashauri 80 ambazo hazikukusanya mapato yanayofikia jumla ya Sh.6,035,897,217 kutoka kwa mawakala kama ilivyoanishwa katika **Kiambatisho Na lviii.** Kwa upande mwingine, baadhi ya wakala hawakuweka amana /dhamana ya aina yoyote ambayo ingetumika kama fidia kwa Halmshauri ambazo mapato yake hayakuwasilishwa na mawakala hao.

Hii ni kinyume na Agizo la 38 (3) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009 linalozitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa zitakozoamua kutumia wakala kukusanya mapato, zimtake wakala huyo kuweka amana sawa na malipo ya miezi mitatu, dhamana ya benki au aina yeyote ya dhamana ambayo Mamlaka ya Serikali za Mitaa itaona inafaa ili kuhakikisha kuwa mapato yote yaliyokusanywa na wakala huyo yanawasilishwa.

Mwelekeo wa mapato ambayo hayakuwasilishwa na mawakala katika Halmashauri kwa miaka minne mfululizo unaonyeshwa katika Jedwali Na. 92 hapo chini.

Jedwali Na. 92: Mwelekeo wa mapato ambayo hayakuwasilishwa na Mawakala katika Halmashauri kwa miaka minne mfululizo

Mwaka wa Fedha	Kiasi(Sh.)	Asilimia(%)- Kuongezeka/Kupungua
2015/2016	6,035,897,217.28	14
2014/2015	5,304,191,115	10
2013/2014	4,843,414,724	-28
2012/2013	6,710,548,469	0

Jedwali Na. 92 hapo juu linabainisha kuwa, kiasi cha makusanyo ambayo hayakuwasilishwa kwa Halmashauri na mawakala yaliongezeka kwa SH.. 731,706,102.28 katika mwaka wa fedha 2015/2016 ikilinganishwa na mwaka wa fedha 2014/2015. Hii inamaanisha kwamba hapakuwapo na maboresho katika utekelezaji wa mapendekezo yangu ya mwaka uliopita.

Kutokana na kuwapo kwa kiasi kikubwa cha mapato yasiyowasilishwa na mawakala, ninapendekeza kwamba uongozi wa Halmashauri husika utumie njia sahihi ili kuweza kukusanya mapato hayo kutoka kwa mawakala husika. Aidha, ninasisitiza utekelezaji wa Agizo Na. 38 (3) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009 pale Halmashauri zinapoamua kutumia mawakala katika ukusanyaji wa mapato.

11.3 Fedha ambazo hazikukusanywa kutoka katika vyanzo vya ndani Sh.21,130,364,482.39

Halmashauri zinatakiwa kukusanya mapato kutoka vyanzo mbalimbali vya ndani ili yatumike katika miradi mbalimbali ya maendeleo pamoja na matumizi ya kawaida pasipo kutegemea sana fedha kutoka Serikali Kuu.

Usimamizi na ukusanyaji sahihi wa mapato ya ndani kutoka vyanzo mbalimbali ni muhimu kwa maendeleo na uendelevu wa Halmashauri katika kutoa huduma kwa jamii.

Pamoja na ukweli kwamba Halmshauri zimepewa uwezo wa kutunga sheria ndogondogo pamoja kutumia sheria ndogondogo zilizopo ili kubaini na kutumia vyanzo mbalimbali vya mapato ya ndani katika mamlaka zao za kiutawala, baadhi ya Halmashauri zimeshindwa kuitumia fursa hii kikamilifu ili kuongeza wigo wa makusanyo yao. Halmashauri 91 zimeshindwa kukusanya jumla ya Sh. 21,130,364,482.39 kutoka vyanzo vya ndani kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Na.lix.**

Kwa ufupi, mapato ambayo hayakukusanywa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kutoka katika vyanzo vyake vya ndani kwa kipindi cha miaka minne mfululizo (2012/2013 hadi 2015/2016) ni kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 93 hapo chini.

Jedwali Na. 93: Mwelekeo wa Mapato ya ndani ambayo hayakukusanywa na Halmashauri kuanzia 2012/2013 hadi 2015/2016

Mwaka wa Fedha	Kiasi(SH..)	Idadi ya Halmashauri	Asimilia (%) Kuongezeka/ Kupungua
2015/2016	21,130,364,482.39	91	41
2014/2015	14,934,152,539	58	-13
2013/2014	17,168,528,904	60	123
2012/2013	7,710,147,415	54	0

Jedwali la hapo juu linaonesha kuongezeka kwa mapato ambayo hayajakusanywa kwa kiasi cha Sh. 6,196,211,943.39 sawa na asilimia arobaini na moja (41%) kutoka Sh.14,934,152,539 katika mwaka 2014/15 hadi kufikia Sh. 21,130,364,482.39 katika mwaka 2015/16.

Kushindwa kukusanya mapato kutoka vyanzo vya ndani vilivyopo inaashiria kuwapo kwa udhaifu katika udhibiti na mbinu/njia zinazotumiwa na uongozi wa Halmashauri katika ukusanyaji wa mapato kutoka vyanzo vilivyopo na vipya vilivyotambuliwa. Kuna haja kwa Halmashauri kutumia mbinu na mikakati sahihi katika usimamizi wa mapato ili kuhakikisha kwamba mapato yote kutoka vyanzo vyote vilivyopo yanakusanywa kwa ufanisi na kikamilifu.

Kutokana na kuwapo kwa kiasi kikubwa cha mapato ambayo hayajakusanywa, ninapendekeza kwamba uongozi wa Halmashauri husika uimarishe na kuboresha usimamizi wa mapato kwa kutumia mbinu sahihi katika ukusanyaji wa mapato ili kuvitumia kikamilifu vyanzo vyote vilivyopo ndani ya mamlaka zao ili kufikia malengo waliojiwekea na kupunguza kiwango cha utegemezi kutoka Serikali Kuu katika kugharamia maendeleo na matumizi yao ya kawaida.

11.4 Usimamizi Duni wa Mawakala wa Kukusanya Mapato

Ukasimishaji wa makusanyo ni utaratibu ambao mtu binafsi ama kampuni hufanya kazi ya kukusanya mapato ambayo ingeweza kufanywa na watumishi wa Halmashauri. Lengo la kufanya hivyo kuokoa gharama, kuboresha ufanisi, kuongeza ukusanyaji wa mapato na kuzipa Halmashauri fursa ya kuendelea na shughuli zake zingine za kuhudumia jamii.

Faida za kukasimisha ukusanyaji wa mapato zinaweza kupatikana kwa Halmashauri ikiwa menejimenti za Halmashauri husika zitaweka udhibiti mzuri, usimamizi na ufatiliaji mzuri wa mawakala wa kukusanya mapato ili kupunguza au kuondoa uwezakano wa mawakala kujinufaisha kutokana na udhaifu ulipo wa kukusanya mapato mengi na kuwasilisha kidogo kwa Halmashauri.

Wakati wa ukaguzi, nilibaini kuwa baadhi ya Halmashauri zilikasimisha kazi ya ukusanyaji wa mapato kwa mawakala wa kukusanya mapato. Hata hivyo, kuna baadhi ya mapungufu niliyoyabaini katika usimamizi na ufatiliaji wa mawakala kama ifuatavyo:-

- Halmashauri nyingi hazikudai malipo ya awali ya miezi mitatu, dhamana ya benki, au hati ya dhamana ama amana yoyote ile ambayo Halmashauri itaona inafaa kama ilivyoagizwa katika Agizo Na.38(3) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009
- Upembuzi yakinifu, tathmini na uchambuzi wa fursa za mapato zinazopatikana ndani ya Halmashauri na jinsi ya ukusanyaji wake haukufanywa na Halmahsuri nyingi ili kujua kiasi ambacho mawakala wangepaswa kukusanya na kuwasilisha.
- Katika baadhi ya Halmashauri hapakuwa na usimamizi na ufatiliaji wa karibu ikiwa ni pamoja na tathmini ya utendaji na ufuatiliaji wa mawakala wa kukusanya mapato ili kuhakikisha kwamba wametekeleza majukumu yao ipasavyo kwa maslahi ya Halmashauri.
- Baadhi ya mikataba kati ya Halmashauri na Mawakala haikuwa na vipengele/vifungu maalum vya adhabu kwa wakala endapo atashindwa ama kuchelewa kuwasilisha makusanyo kwa wakati.

Mapungufu yaliyobainishwa hapo juu yanaonesha udhaifu katika usimamizi na ufatiliaji wa mawakala wa ukusanyaji wa mapato. Udhaifu huu unaweza ukawa ni moja ya sababu ya kuwapo kwa kiasi kikubwa cha mapato yasiyokusanywa mwaka huu.

Ili kupata faida zilizokusudiwa kwa kukasimisha ukusanyaji wa mapato, ninazishauri Halmashauri kuweka usimamizi na udhibiti mzuri wa ndani na taratibu/vigezo ambavyo ni lazima kuzingatiwa kama kuna haja ya kukasimisha ukusanyaji wa mapato. Aidha, Halmashauri zinapaswa kuhakikisha kwamba hakuna chanzo chochote cha mapato kinakasimishwa kabla ya kufanya tathmini na upembuzi yakinifu ili kujua kama chanzo hicho kina faida.

11.5 Maduhuli Yaliyokusanywa lakini Hayakupelekwa Benki Sh. 761,743,558.13

Agizo 50 (5) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kupeleka benki maduhuli yote yaliyokusanywa kila siku ama siku ya kazi inayofuata ili kuepukana na hatari ya maduhuli kuibiwa na watumishi wasio waaminifu au ubadhirifu pasipo uongozi kufahamu. Katika ukaguzi, nimebaini kuwa kiasi cha Sh. 761,743,558.13 kilichokusanywa katika Halmashauri 33 hakikuthibitishwa kupelekwa benki kinyume na matakwa ya Agizo lililotajwa hapo juu. Maelezo katika Jedwali Na. 94 hapo chini.

Jedwali Na. 94: Maduhuli yaliyokusanywa lakini hayakupelekwa benki

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(Sh.)	Na.	Jina la Halmashuri	Kiasi(Sh.)
1	H/W Gairo	195,313,984.00	18	H/W Kwimba	9,307,097.00
2	H/M Kinondoni	98,939,427.00	19	H/W Itigi	7,689,000.00
3	H/W Misungwi	50,895,310.00	20	H/W Kishapu	7,550,000.00
4	H/M Sumbawanga	50,461,500.00	21	H/W Iringa	7,414,644.00
5	H/W Iramba	48,308,149.00	22	H/W Arusha	7,301,000.00

6	H/W Kakonko	43,268,333.00	23	H/W Manyoni	6,762,100.00
7	H/W Kilwa	40,865,152.00	24	H/W Kalambo	6,288,300.00
8	H/W Buhigwe	21,731,143.00	25	H/W Bukombe	5,811,170.00
9	H/W Karatu	20,737,000.00	26	H/W Mbeya	5,252,670.00
10	H/Mji Bariadi	16,239,000.00	27	H/W Masasi	4,896,032.13
11	H/W Morogoro	16,012,183.00	28	H/W Mufindi	4,388,000.00
12	H/W Lindi	15,628,352.00	29	H/W Itilima	2,721,500.00
13	H/W Buchosa	15,560,090.00	30	H/W Korogwe	2,124,200.00
14	H/W Nzega	13,277,720.00	31	H/W Ngara	2,093,200.00
15	H/W Songea	12,670,022.00	32	H/W Ngorongoro	1,297,380.00
16	H/W Kilosa	9,985,600.00	33	H/W Simanjiro	1,009,000.00
17	H/W Sumbawanga	9,945,300.00		**Jumla**	**761,743,558.13**

Mwenendo wa maduhuli yaliyokusanywa lakini hayakupelekwa benki kwa miaka mitatu mfululizo umeonyeshwa hapa chini kwneye Jedwali Na. 95

Jedwali Na. 95: Mwenendo wa maduhuli yaliyokusanywa lakini hayakupelekwa benki kwa miaka mitatu mfululizo

Mwaka wa Fedha	Kiasi (Sh.)	Idadi ya Halmashauri	Asimilia(%)-Kuongezeka/Kupungua
2015/2016	761,743,558.13	33	63
2014/2015	466,921,375	35	44
2013/2014	323,231,453	19	-45
2012/2013	585,502,820	31	0

Mwelekeo wa hapo juu unaonesha kuwa kiasi cha maduhuli ambayo hayakuwasilishwa benki kimekuwa kikiongezeka kila mwaka wa fedha kuanzia 2013/14.

Maduhuli ambayo yamekusanywa lakini hayakupelekwa benki yameongezeka kwa Sh.294,822,183.13, sawa na asilimia 63%, kutoka Sh.466,921,375 katika mwaka 2014/15 kufikia Sh. 761,743,558.13 mwaka 2015/16.

Kutokana na kukosekana kwa taarifa za kupeleka maduhuli benki, sikuweza kujua uhalali, usahihi na ukamilifu wa kiasi cha mapato ya ndani kilichoripotiwa katika taarifa za fedha za Halmashauri husika.

Ninapendekeza kwa uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kuzingatia Agizo Na. 50 (5) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 kwa kuhakikisha kuwa mifumo ya udhibiti wa ndani katika usimamizi wa ukusanyaji wa mapato inaboreshwa.

11.6 Kuchelewa Kupeleka Maduhuli Benki Sh.977,468,614

Agizo la 37(3) na 38(1) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 inamtaka mtunza fedha kuhakikisha anapeleka benki kwa wakati maduhuli yote yaliyokusanywa. Pia, mweka hazina anatakiwa kuweka taratibu sahihi za kifedha na kihasibu ili kuhakikisha kwamba kunakuwa na taarifa sahihi za makusanyo yote ya Halmashauri, ukusanyaji sahihi wa mapato, utunzaji salama wa mapato hayo pamoja na kupeleka benki kwa wakati makusanyo yote. Kupeleka maduhuli benki kwa wakati kunasaidia kuepukana na wizi au ubadhirifu kutoka kwa watumishi wasio waaminifu.

Wakati wa ukaguzi, nilibaini jumla ya Sh.977,468,614 katika Halmashauri 25 ambazo zilikusanywa lakini hazikupelekwa

benki kwa wakati kama ilivyoonyeshwa katika Jedwali 96 hapo chini.

Jedwali Na. 96: Maduhuli ambayo hayakupelekwa Benki kwa wakati Sh.977,468,614

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi(SH.)	Na.	Jina la Halmshauri	Kiasi(SH.)
1	H/JijiDar es Salaam	129,633,595	14	H/W Karatu	33,650,000
2	H/W Ulanga	109,625,177	15	H/W Songea	33,280,432
3	H/W Sumbawanga	77,403,250	16	H/W Rungwe	31,311,300
4	H/W Ngorongoro	74,720,275	17	H/W Longido	24,197,150
5	H/W Bukombe	57,656,700	18	H/W Namtumbo	22,223,400
6	H/W Sengerema	51,577,616	19	H/W Ludewa	12,214,400
7	H/W Meru	48,566,050	20	H/W Mufindi	10,062,250
8	H/W Kilolo	48,186,150	21	H/W Iringa	8,279,000
9	H/W Maswa	40,795,752	22	H/W Korogwe	7,272,600
10	H/M Kinondoni	38,460,300	23	H/W Moshi	3,713,305
11	H/W Buchosa	37,999,500	24	H/W Lushoto	3,104,500
12	H/Mji Kahama	36,095,700	25	H/W Ileje	1,484,000
13	H/W Mkalama	35,956,212	**Jumla**		**977,468,614**

Kutokana na udhaifu nilioubaini, ninashauri Halmashauri husika kuimarisha mifumo ya udhibiti wa ndani ili kuhakikisha kuwa makusanyo ya mapato yanapelekwa benki pindi yanapokusanywa kama ilivyoagizwa katika Agizo 37 (3) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 ili kuepukana na hatari ya ubadhirifu au wizi wa mapato hayo.

11.7 Kutokuwa na Madaftari ya Kumbukumbu ya Mapato Yaliyokusanywa na Pale ambapo Madaftari Yapo, Hayatunzwi Inavyotakiwa

Daftari la kumbukumbu ya mapato linahitajika ili kutunza taarifa sahihi za mapato kutoka kwenye vyanzo mbalimbali. Aidha, daftari hilo linaweza kutumika kuandaa bajeti ya makusanyo na kusaidia kukadiria kiasi ambacho kitakusanywa na kitakachoshindwa kukusanywa kutoka kwa walipa kodi wa Halmashauri.

Tathmini niliyofanya kwa mwaka 2015/16 ili kujua ufanisi wa taratibu zinazotumiwa na Halmashauri katika kukusanya mapato, hasa kwa vyanzo vinavyokusanywa na Halmashauri husika, imebaini kuwa jumla ya Halmashauri 41 hazikuwa na daftari za kutunza kumbukumbu za ukusanyaji mapato au zilikuwa na utunzaji usiofaa wa madaftari ya kumbukumbu ya mapato. Huu ni udhaifu mkubwa katika kudhibiti, kurekodi na kutoa taarifa sahihi ya mapato yaliyokusanywa. Pia, hii ni kinyume na Agizo la 23 (3) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 kama inavyoonekana kwenye **Kiambatisho Na. Ix.**

Kwa kukosekana kumbukumbu sahihi za walipa kodi wa Halmashauri, inakuwa vigumu kwa Halmashauri kutambua kiasi cha mapato kinachotakiwa.

Ninapendekeza kuwa, Halmashauri zihakikishe zinaboresha mfumo wa udhibiti wa ndani wa usimamizi wa kumbukumbu za mapato kwa kuanzisha na kutunza vizuri madaftari ya kumbukumbu za makusanyo na taarifa muhimu za walipa kodi kwa kila chanzo cha mapato.

11.8 Asilimia 30 ya Makusanyo ya Kodi ya Matumizi ya Ardhi Hayakurudishwa kwa Halmashauri Husika Sh. 6,747,719,303.82

Kwa mujibu wa Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya mwaka 1982 (iliyorekebishwa 2000), makusanyo ya kodi ya matumizi ya ardhi ni chanzo cha mapato kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa. Aidha, Waraka Na. CBD.171/261/01/148 (Retention scheme) wa tarehe 19 Novemba 2012 kutoka OR-TAMISEMI umeelekeza utaratibu wa ukusanyaji wa mapato hayo ardhi. Aidha, Waraka Na.CBD.171/261/01/148 unaelekeza kuwa 30% ya makusanyo ya kodi ya matumizi ya ardhi zitarudishwa kwa Halmashauri husika kwa ajili ya kutatua migogoro ya ardhi, ununuzi wa vifaa na zana za upimaji wa ardhi na gharama nyingine yoyote inayohusiana na usimamizi wa masuala ya ardhi. Kinyume na matakwa ya Waraka huo, nilibaini jumla ya Sh. 6,747,719,303.82, sawa na 30%, ya makusanyo yaliyowasilishwa na Halmashauri 75 kuwa hazikurudishwa kwa Halmashauri husika na Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Na. lxi.**

Jedwali na 97 hapo chini linaonesha ongezo la makusanyo ya kodi ya matumizi ya ardhi yasiyorudishwa kwa Halmashauri ya jumla ya Sh. 2,207,637,684.82 (49%) kutoka Sh. 4,540,081,619 hadi Sh. 6,747,719,303.82 kwa mwaka wa fedha 2014/2015 na 2015/2016 ikiwa ni ongezeko la Halmashauri 74 hadi 75 mtawalia.

Jedwali Na. 97: Zuio la asilimia 30 ya makusanyo ya kodi ya ardhi yasiyorudishwa kwa Halmashauri kwa kipindi cha miaka minne mfululizo

Mwaka wa Fedha	Kiasi (Shs)	Idadi ya Halmashauri	Ongezeko ama Punguzo la Asilimia
2015/2016	6,747,719,303.82	75	49
2014/2015	4,540,081,619	74	279

2013/2014	1,197,777,287	32	100

Urudishwaji hafifu wa kiasi cha asilimia 30 ya makusanyo ya kodi ya ardhi kwa Halmashauri husika hupunguza morali kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kusimamia na kukusanya kodi ya matumizi ya ardhi na matokeo yake ni kwamba makusanyo ya kodi ya matumizi ya ardhi yatapungua hivyo kupunguza mapato ya nchi kwa ujumla.

Ninashauri Wizira ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi kuwa mpango huu wa urudishwaji wa asilimia 30 ya makusanyo ya kodi ya matumizi ya ardhi kwa Halmashauri zilizokusanya kodi hiyo ungeboreshwa kwa Serikali kuruhusu Halmashauri ziwasilishe asilimia sabini (70%) tu za makusanyo kwa Wizara na wabaki na asilimia 30 ya mapato hayo ili kuepuka deni kubwa linaloendelea kukua kwa Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi kutorudisha asilimia 30 ya makusanyo hayo kwa Halmashauri husika.

11.9 Makusanyo ya Kodi ya Matumizi ya Ardhi ambayo Hayajwasilishwa Wizara Husika Sh.314,180,584.04

Mamlaka za Serikali za Mitaa kupitia waraka Na.CBD 171/261/01/148 wa tarehe 19/11/2012 zinatakiwa kukusanya kodi za ardhi na kuziwasilisha Wizara ya Ardhi, Nyumba na Makazi kupitia akaunti Na.2011000025 iliyopo katika benki ya NMB kabla ya tarehe 5 ya kila mwezi unaofuata.

Aidha, waraka huo unaelekeza kuwa 30% ya makusanyo ya kodi ya matumizi ya ardhi zitarudishwa kwa Halmashauri husika. Katika ukaguzi huu nilibaini jumla Sh.314,180,584.04 zilizokusanywa na Halmashauri 11 kutorejeshwa Wizarani.

Kutokurejeshwa kwa kodi za ardhi katika muda muafaka kunazuia Wizara na Serikali kwa ujumla kutokamilisha shughuli zake ilizopanga kufanya.

Orodha ya fedha ambazo hazijarejeshwa katika Wizara ya Ardhi, Nyumba na Makazi ni kama ilinavyoonekana katika jedwali na.98 hapa chini.

Jedwali Na. 98: Orodha ya Makusanyo ya ardhi yasiyorejeshwa Wizarani

Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (SH.)	Na	Jina la Halmashauri	Kiasi (SH.)
1	H/W Tanga	139,252,933.00	7	H/W Namtumbo	13,876,290.00
2	H/W Meru	63,730,514.42	8	H/W Kalambo	13,719,362.00
3	H/W Tabora	17,491,119.00	9	H/W Ngorongoro	13,415,330.00
4	H/W Longido	17,354,945.00	10	H/W Nanyumbu	4,217,306.65
5	H/W Ukerewe	15,471,867.00	11	H/Mji Mafinga	1,568,375.97
6	H/W Hanang'	14,082,541.00		**Jumla**	**314,180,584.04**

Ninazishauri mamlaka ya Serikali za Mitaa husika kuhakikisha kuwa makusanyo ya kodi ya matumizi ya ardhi yanawasilishwa katika Wizara kabla ya tarehe 5 ya kila mwezi unaofuata na kuhakikisha asilimia 30 ya makusanyo ya kodi ya matumizi ya ardhi inatolewa kwa Halmashauri zilizokusanya kodi.

11.10 Mfumo Mpya wa Kieletroniki wa Kukusanya Mapato ya Halmashauri Kutokuwa na Ufanisi

Mfumo wa kielektroniki wa ukusanyaji na utunzaji wa kumbukumbu za mapato katika Serikali za Mitaa (LGRCIS) ni mfumo ulioundwa ili kusadia, kurahisisha na kuimarisha ukusanyaji wa mapato ikiwa ni pamoja na kumtambua mlipa kodi, kutoa hati ya madai ya kodi, kutoa stakabadhi ya malipo ya kodi, kuwatambua wasiolipa kodi na kurahisha malipo kwa njia ya kieletroniki/mtandao.

Miongoni mwa malengo ya mfumo huu ni kuzuia upotevu wa mapato, kuweka uwazi katika ukusanyaji wa mapato, kusaidia utoaji wa taarifa kamili na uchambuzi kulingana na eneo husika, walipa kodi ama aina ya mapato. Pia mfumo huu unalenga kusaidia na kuongeza ufanisi katika ufuatiliaji na taratibu za malipo, ukisaidiwa na Mfumo wa Habari wa Kijiografia(GIS).

Wakati wa ukaguzi, nilifanya tathmini ya ufanisi wa mfumo huu wa kukusanya mapato kwa njia ya kieletroniki katika utekelezaji wa malengo yaliyokusudiwa katika Halmashauri 36 (orodha katika jedwali na 99 na kubaini mapungufu yafuatayo:-

Jedwali Na. 99: Halmashauri zenye mfumo wa LGRCIS usio na Ufanisi

Na.	Jina la Halmashauri	Na.	Jina la Halmashauri	Na.	Jina la Halmashauri	Na.	Jina la Halmashauri
1.	H/JIJIji Arusha	2.	H/Mji Handeni	3.	H/W Kwimba	4.	H/W Ngara
5.	H/W Arusha	6.	H/W Ileje	7.	H/W Kyela	8.	H/W Njombe
9.	H/W Babati	10	H/M Ilemela	11.	H/W Kyerwa	12.	H/Mji Njombe
13.	H/W Bahi	14	H/Mji Kahama	15.	H/W Ludewa	16.	H/M Shinyanga
17.	H/Mji Bariadi	18	H/W Karatu	19.	H/W Magu	20.	H/W Singida

21.	H/W Biharamulo	22.	H/W Kasulu	23.	H/Mji Makambako	24.	H/M Singida
25.	H/M Bukoba	26.	H/W Kibondo	27.	H/W Mbozi	28.	H/M Tabora
29.	H/W Chato	30.	H/M Kigoma/Ujiji	31.	H/W Monduli	32.	H/JIJIji Tanga
33.	H/W Hai	34.	H/W Kiteto	35.	H/JIJIji Mwanza	36.	H/W Ushetu

Idadi ya mashine za kukusanyia mapato zilizopo hazikidhi mahitaji. Bado kuna uhitaji wa mashine 583 katika Halmashauri 12 kama inanyoonekana katika Jedwali na.100 hapo chini

Jedwali Na. 100: Halmashauri zenye upungufu wa mashine za kukusanyia mapato

Na	Jina la Halmashauri	Idadi ya Mashine	Na.	Jina la Halmashauri	Idadi ya Mashine
1	H/W Kibondo	10	8	H/W Ushetu	50
2	H/W Ileje	20	9	H/W Ludewa	55
3	H/W Njombe	21	10	H/W Karagwe	74
4	H/W Kyerwa	28	11	H/W Chato	90
5	H/W Wanging'ombe	37	12	H/W Bahi	100
6	H/Mji Makambako	48		**Jumla**	**583**
7	H/M Ilemela	50			

- LGRCIS ina moduli inayoruhusu kufanya usuluhisho/upatanisho wa taarifa za mapato yaliyokusanywa kupitia mfumo huo na yale yaliyopelekwa kwenye akaunti ya benki, lakini hapakuwa na ushahidi wowote kwamba upatanisho/usuluhisho wa ila mwezi wa taarifa hizo kufanyika katika baadhi ya Halmashauri.

- Baadhi ya miamala ya mapato inayofanyika katika mfumo huu haikupewa vifungu kamili/namba za akaunti katika Leja Kuu.
- Baadhi ya stakabadhi zilizotolewa na mfumo huu hazikuonekana kwenye daftari la fedha. Aidha, kiasi kilichoripotiwa kwenye stakabadhi hizo hakijulikani.
- Katika Halmashauri ya Jiji la Arusha, malipo ya awali ya jumla ya Sh.178,241,222 hayakuondolewa kwenye mfumo tarehe 30 Juni, 2016
- Baadhi ya marekebisho yaliyofanyika katika hati za madai hayakuripotiwa kwa usahihi ili kuonesha viwango vipya vilivyopitishwa.
- Katika baadhi ya Halmashauri, mfumo huu ulishindwa kuingizwa vifungu vidogo vya mapato kulingana na vifungu vya bajeti, lakini vifungu hivyo viliingizwa kama kifungu kimoja cha mapato na kupelekea kutoa taarifa zisizo sahihi kwa kifungu husika.
- Kutokana na changamoto ya upatikanaji wa intaneti na mtandao wa simu katika baadhi ya vijiji, husababisha ugumu kwa wakusanya mapato katika utendaji wao wa kazi kwa kuwa mfumo huu unahitaji zaidi uwepo wa mawasiliano kwa njia ya inteneti na simu.
- Baadhi ya vyanzo vya mapato bado vinakusanywa kwa kutumia stakabadhi za kawaida kutokana na upungufu/uhaba wa mashine za kukusanyia mapato za kieletroniki ili kufikia maeneo yote katika Halmashauri.
- Mifumo ya LGRCIS na Maxcom haijaunganishwa na mfumo wa EPICOR 9.05 ambao ndio umefungwa mahususi kwa ajili ya kutoa taarifa za fedha zinazoendana na matakwa ya Viwango vya Kimataifa vya Ukaguzi katika Sekta ya Umma (IPSAS). Hii inalazimisha kutumia muda mwingi kuchukua taarifa kutoka katika mifumo hii ya mapato kwa mkono na kuingiza upya kwenye mfumo wa EPICOR 9.05.

- Baadhi ya Halmashauri hawana jenereta ambazo zitatumika wakati umeme unapokatika.
- Katika baadhi ya mashine, kiasi kilichoripotiwa kukusanywa kwa kutumia mashine hizo hakilingani na kiasi kilichoripotiwa katika mfumo; kuna nyakati ambazo mfumo hauwezi kuzitambua mashine hizo za kukusanyia mapato.
- Kuna baadhi ya vyanzo vya mapato kama vizimba katika masoko ambavyo havikuingizwa katika mfumo wa ukusanyaji mapato katika baadhi ya Halmashauri.
- Katika baadhi ya Halmashauri, wakaguzi wa ndani ambao moja ya kazi zao ni kufanya tathmini ya jinsi mfumo huu unavyofanya kazi, hawajajifunza namna mfumo huu unavyofanya kazi. Badala yake, mafunzo ya msingi yametolewa kwa watumishi wa Idara ya TEHAMA na wahasibu wa mapato tu.
- Baadhi ya Halmashauri kama vile Halmashauri ya Wilaya Buchosa hawakuwa wamemaliza ufungaji wa mfumo huu (LGRCIS) badala yake walikusanya na kuripoti mapato yao ya ndani kwa kutumia daftari la mapato na stakabadhi za kawaida.
- Mfumu huu hauwezi kutoa hati ya madai ya mteja ikiwa na taarifa zake zote muhimu ni lazima ihamishiwe na kurekebishwa nje ya mfumo kwa njia ya kawaida ili kuweza kukidhi mahitaji.
- Mzunguko wa ukusanyaji wa mapato katika mfumo huu unamtaka mteja kuwa na namba ya utambulisho wa malipo kabla ya kuweka fedha katika akaunti ya benki. Kwa muda mrefu, namba hizo za utambulisho hazikupatikana katika mfumo wa benki na hivyo kulazimisha matumizi ya utaratibu wa kawaida wa malipo.

Kutokana na kukosekana kwa mfumo madhubuti wa ukusanyaji wa mapato, taarifa zinazotokana na mfumo huu zinaweza kuwa sio kamilifu na kuaminika hivyo zinaweza kupelekea

upotoshwaji wa taarifa za mwisho za kifedha. Hii inaweza pia kutoa mwanya kwa matumizi mabaya ya mapato badala ya kutatua tatizo.

Napendekeza kwa uongozi wa Halmashauri kwa kushirikiana na OR-TAMISEMI kuhakikisha kuwa mfumo huu unatumiwa ipasavyo, na mapungufu niliyoanisha hapa juu yanafanyiwa kazi na ufumbuzi kupatikana. Aidha, nashauri kuwa mafunzo ya mara kwa mara yatolewe kwa wafanyakazi juu ya matumizi bora ya mfumo. Wakati huo huo, kufanya ufuatiliaji wa mara kwa mara na tathmini ya utendaji wa mfumo huu.

11.11 Ukosefu wa Sheria Ndogondogo za Ukusanyaji wa Mapato ya Ndani

Kifungu cha 80 cha Sheria za Serikali za Mitaa (Mamlaka za Miji) ya mwaka 1982 iliyorekebishwa mwaka 2006 na Kifungu cha 148 cha Sheria za Serikali za Mitaa (Mamlaka za Wilaya) iliyorekebishwa mwaka 2006 vinatoa mamlaka kwa Serikali za Mitaa kutunga sheria ndogondogo zitakazowasaidia kutimiza malengo yao kwa ufanisi.

Ili kuongeza makusanyo ya mapato, Halmashauri zinatakiwa kutumia vyanzo vya mapato vilivyopo kwa kuanzisha sheria ndogo za ukusanyaji. Lengo la kuanzisha sheria ndogo ni kuzipatia uwezo Halmashauri kukusanya mapato kutoka vyanzo mbalimbali ndani ya mamlaka zao.

Katika ukaguzi uliofanyika, niliweza kubaini jumla ya Halmashauri saba (7) ambazo hazikuwa na sheria ndogo za kuwawezesha kupata mapato kutoka katika vyanzo mbalimbali kama vile hoteli na nyumba za kulala wageni, minara ya simu, mabango na matangazo yaliyoko katika mamlaka zao kama ilivyoonekana katika Jedwali Na. 101 hapa chini:

Jedwali Na. 101: Orodha ya Halmashauri zisizokuwa na sheria ndogo za mapato

Na	Jina la Halmashauri	Aina ya chanzo cha Mapato
1.	H/JijiArusha	Minara ya simu
2.	H/W Meru	Minara ya simu
3.	H/W Ngorongoro	Minara ya simu
4.	H/W Kiteto	Minara ya simu na kodi za majengo
5.	H/W Rombo	Minara ya simu
6.	H/W Siha	Minara ya simu
7.	H/W Serengeti	Ukusanyaji wa mapato ya ndani

Kutokuwepo kwa sheria ndogo kwa aina fulani ya mapato inaonesha udhaifu katika usimamizi wa mapato kwa Halmashauri husika. Hii inaashiria kuwa vyanzo vingi vya mapato havitumiki ipasavyo na Halmashauri hivyo kushindwa kufikia malengo ya msingi ya utoaji huduma.

Hivyo basi, nazishauri Halmashauri husika kufanya utafiti kwa vyanzo vilivyopo ndani ya mamlaka zao kwa kuanzisha sheria ndogo ambazo zitawawezesha kukusanya mapato ili kuongeza mapato yao ya ndani na kupunguza utegemezi wa fedha kutoka Serikali Kuu.

11.12 Kodi ya Huduma Isiyokusanywa kutoka Kampuni 1,394

Kodi ya huduma ni fedha zinazopatikana kutoka kwa makampuni yanayotoa huduma kwa maeneo yaliyo ndani ya mamlaka husika kwa kiwango kisichozidi asilimia 0.3 ya mapato ya jumla kama ilivyooelezewa katika Sheria Na.9 ya Fedha za Serikali za Mitaa Kifungu cha 6(n) na 7(1)(aa) ya mwaka 1982 , iliyorekebishwa mwaka 2000.

Katika tathmini niliyoifanya kwa kodi za huduma kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa nilibaini kuwa jumla ya Halmashauri 12 hazikukusanya kodi hizo kutoka kwa makampuni 1,394 ambayo

yanapatikana ndani ya mipaka ya Halmashauri husika kama inavyoonekna katika Jedwali Na. 102 hapa chini.

Jedwali Na. 102: Orodha ya idadi ya kampuni zisizokusanya kodi ya huduma

Na	Jina la Halmashauri	Idadi ya Kampuni	Na	Jina la Halmashauri	Idadi ya Kampuni
8.	H/JijiArusha	1218	9.	H/W Longido	11
10.	H/JijiTanga	51	11.	H/W Muleba	11
12.	H/M Shinyanga	26	13.	H/JijiMwanza	10
14.	H/M Temeke	20	15.	H/W Babati	5
16.	H/W Serengeti	15	17.	H/W Missenyi	3
18.	H/W Msalala	12	**Jumla**		**1394**
19.	H/W Same	12			

Kutokukusanywa kwa kodi ya huduma kumesababisha upungufu wa mapato kwa Halmashauri na hivyo kutofikiwa malengo ya ukusanyaji kwa mwaka husika.

Hivyo basi, nashauri Mamlaka za Serikali za Mitaa kuandaa mikakati itakayowezesha ongezeko la mapato yanayotokana na kodi za huduma.

11.13 Ujenzi wa Soko Binafsi katika Halmashauri ya Mji wa Kahama Umeathiri Ukusanyaji wa Mapato

Halmashauri ya Mji wa Kahama ilimkodisha Vumilia Producer & Shopping Centre Kiwanja Na. 234 Kitalu 'A' iliyoko Mji Mdogo wa Kahama kwa ajili ya shughuli za biashara. Mkodishaji huyo alijenga soko lenye maduka 150 na vibanda vya biashara 234 ambavyo vinakusanya jumla ya Sh. 222,120,000 kwa mwaka ambapo Halmashauri haijakusanya kiasi chochote cha fedha kama mapato. Baada ya ufuatiliaji ilionekana eneo hilo lilikuwa kwa ajili ya ujenzi wa maduka makubwa ya biashara

na sio ujenzi wa soko. Hivyo basi, hali hii imesababisha shughuli za soko la Namanga linalomilikiwa na Halmashauri ya Mji wa Kahama kukosa mapato kama ilivyokusudiwa.
Orodha ya mapato anayokusanya Vumilia Producer & Shopping Centre Ltd ni kama inavyooenekana katika Jedwali Na. 103 hapa chini.

Jedwali Na. 103: Mapato yaliyokusanywa kutoka kwenye maduka na vibanda alivyokodisha Vumilia

Maelezo	Idadi	Kiasi kwa mwezi (Sh)	Idadi ya Miezi	Jumla ya kodi kwa Mwaka(Sh)
Maduka	150	100,000	12	180,000,000
Vibanda	234	15,000	12	42,120,000
Jumla				**222,120,000**

Naishauri Halmashauri husika kuchukua hatua dhidi ya Vumilia Producer & Shopping Centre Ltd kwa kujenga soko badala ya maduka makubwa ya biashara bila idhini ya Halmashauri; pia kuandaa taratibu zitakazofaa kwa ajili ya soko la Namanga ili kufikia malengo ya ukusanyaji wa mapato.

11.14 Mapungufu Yaliyojitokeza katika Usimamizi wa Maduhuli Sh.4,315,859,356.57

Uanzishwaji wa sera na taratibu za fedha kwa mamlaka ya serikali za mitaa ni muhimu katika udhibiti wa ndani wa usimamizi wa maduhuli na rasilimali fedha.

Agizo la 8(2) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa, 2009 linamtaka Mtunza Hazina kuhakikisha kuna ufanisi katika mfumo wa uthibiti wa ndani. Sambamba na Agizo hilo, mapungufu yafuatayo yamebainika; Maduhuli yaliyokusanywa na kutoingizwa kwenye daftari la fedha; Maduhuli yaliyopokelewa na kutokuingizwa kwenye daftari la fedha;

Maduhuli ambayo hayajathibitika kuwasilishwa kwa Halmashauri, Maduhuli yaliyotumika bila kupelekwa benki; utokuingiza vitabu kwenye rejista ya mapato, Kutokuwepo kwa mikataba kwa mawakala wa ukusanyaji Mapato; Makusanyo yaliyofanyika kwa njia ya hundi kutothitibitika kupelekwa benki, na Maduhuli yaliyokusanywa lakini hayakupelekwa Benki.

Orodha ya mapungufu yaliyojitokeza katika usimamizi wa maduhuli kwa Halmashauri 45 ni kama inavyoonekana katika **Kiambatisho lxii.**

Ninazishauri Halmashauri husika kuzingatia taratibu za fedha na kuimarisha mifumo ya udhibiti wa ndani ili kuweza kugundua na kuzuia makosa yanajitokeza.

11.15 Mgawanyo wa Rasilimali Usioeleweka Kupelekea Kutokupatikana kwa Maduhuli katika Halmashauri ya Manispaa ya Ilemela

Halmashauri ya Manispaa ya Mwanza iligawanyika mwaka 2012 na kupatikana Halmashauri ya Manispaa ya Ilemela na Halmashauri ya Jiji la Mwanza. Kabla ya kugawanywa, Halmashauri ya Jiji la Mwanza ilikuwa na mali na vitega uchumi ambavyo vilikuwa vinawapatia mapato ya ndani. Baadhi ya mali ambazo zilikuwa zikimilikiwa na Halmashauri ya Jiji la Mwanza zinapatikana katika Halmashauri ya Manispaa ya ilemela. Ukaguzi umebaini mambo yafuatayo:

- Halmashauri ya Jiji la Mwanza iliuza kiwanja Na.494 Kitalu KV Mtaa wa Ghana ambacho kilikuwa kikimilikiwa na Halmashauri ya Manispaa ya Ilemela kwa kumuuzia Olympic Petroleum(T) kwa SH.. 350,163,006 na kupokelewa kwa

stakabadhi na 0462260 ya tarehe 16/5/2014 bila kushirikisha Halmashauri ya Manispaa ya Ilemela.

- Kati ya Halmashauri ya Manispaa ya Ilemela na Halmashauri ya Jiji la Mwanza, hakuna makubaliano ya umiliki wa Mwanza City Commercial Complex Co. Ltd ambayo inapatikana katika Halmashauri ya Manispaa ya Ilemela.

Ninashauri kuwa, Halmashauri ya Jiji la Mwanza, Manispaa ya Ilemela, Bodi ya Wadhamini ya Mfuko wa Mafao ya Uzeeni (LAPF) na wawakilishi kutoka Ofisi ya Katibu Tawala Mkoa wa Mwanza waangalie upya suala hili ili kuleta usawa katika mgawanyo wa rasilmali hizo.

12.0 Usimamizi Wa Mali

Usimamizi wa mali ni Mchakato wa uendeshaji, udumishaji, ufuatiliaji, uendelezaji na ufutaji wa mali kwa njia yenye gharama nafuu kwa lengo la kutoa huduma bora kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa. Usimamizi wa mali utaziwezesha Mamlaka za Serikali za Mitaa kuona kama kuna haja ya kuwa nazo kwa kuangalia utendaji kazi wa mali katika ngazi mbalimbali za mzunguko wa maisha ya mali hizo. Mchakato wa usimamizi wa mali wenye ufanisi utazisaidia Mamlaka za Serikali za Mitaa kutathmini fursa na viashiria vya hatari vinavyohusu mali zake dhidi ya utendaji unaotarajiwa ili kufanikisha Mamlaka za Serikali za Mitaa katika uwekaji wa malengo.

Ukaguzi wa usimamizi wa mali katika Mamlaka za Serikali za Mitaa ulibaini mambo mbalimbali kama ifuatavyo:

12.1 Kutotunza Daftari la Mali za Kudumu

Katika ukaguzi wa usimamizi wa mali ilibainika kuwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa nne (4) zilikuwa hazitunzi daftari la mali za kudumu kinyume na Agizo 103 (1) na (2) ya Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa (LGFM), 2009 ambalo linazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kutunza daftari la mali za kudumu na kurekodi taarifa zote muhimu. Kwa hiyo, kumbukumbu muhimu kama vile taarifa ya ongezeko la mali, tarehe iliyonunuliwa, gharama na aina ya fedha za ufadhili wa manunuzi,kitambulisho cha mali na eneo mali iliko, bei, utaratibu na maelezo ya jinsi ya kufuta mali. Maelezo ya mali na Mamlaka za Serikali za Mitaa zinazohusika ni kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 104 hapa chini:

Jedwali Na. 104: Orodha ya Halmashauri Zisizotunza Daftari la Mali za Kudumu

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri
Kigoma	1.	H/W Kasulu
	2.	H/W Kigoma
Ruvuma	3.	H/W Namtumbo
Tanga	4.	H/W Handeni

Ninapendekeza kwa Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kuhakikisha kwamba daftari la mali za kudumu linatunzwa na kuhuishwa mara kwa mara kama inavyotakiwa na Agizo 103 (1) na (2) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa (LGFM), 2009.

12.2 Mali za Kudumu Zilizotelekezwa na Zisizotengenezeka

Agizo 45 (1) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa (LGFM), 2009 linataka mali zote ambazo hazihitajiki tena, hazitengenezeki, za kizamani au vifaa chakavu zitambuliwe na zifutwe kwa idhini ya Kamati ya Fedha na hatimaye Baraza la Madiwani. Zaidi ya hayo, Aya 26 ya Viwango vya Kimataifa vya Uaandaji wa Taarifa za Fedha katika Sekta ya Umma Na. 21 inazitaka taasisi kufanya tathmini kila mwaka na kuripoti kama kuna dalili yoyote kwamba mali inaweza kupungua thamani yake kutokana na uchakavu kwa kukadiria thamani ya mali inayoweza kurejesheka.

Mapitio ya Daftari la Mali za Kudumu pamoja na viambatisho vilivyowasilishwa pamoja na taarifa za fedha za Halmashauri 81 yalibaini kuwepo kwa magari, malori, mitambo na pikipiki ambazo zilikuwa hazitumiki na zimetelekezwa kwa muda mrefu. Mali hizi hazitengenezeki na hakuna hatua iliyochukuliwa na menejimenti ya Halmashauri husika.

Kuendelea kubakia na mali zilizotelekezwa kunapelekea kupanda kwa gharama za matengenezo na kupungua thamani ya mali husika kutokana na uchakavu na hivyo kupunguza kiasi cha mapato ambacho kingepatikana endapo mali hizi zingeuzwa mapema. Maelezo ya mali hizo kwa kila Halmashauri ni kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Na.lxiii.**

Inapendekezwa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kubaini na kufanya tathmini ya uchakavu wa mali zake ili kufanya uamuzi wa kiuchumi, wa ama kuzifuta au kuzikarabati ili kuzingatia matakwa ya Aya 26 ya Viwango vya Kimataifa vya Uaandaji wa Taarifa za Fedha kwa Taasisi za Umma Na. 21 na Agizo Na. 45 (1) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009.

12.3 Mali, Mitambo na Vifaa na Mali Nyingine za Kifedha Zisizokuwa na Nyaraka za Umiliki -Sh.143,130,194,504

Agizo Na. 52 (4) na (5) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linasema kuwa; "Uwekezaji usiokuwa wa kifedha kwa kipindi cha muda mfupi kama vile katika vitega uchumi, kupitia unununzi wa hisa au michango ya mitaji (ikiwa ni pamoja na kwa kupitia ubia) itahitaji azimio rasmi la Mamlaka ya Serikali za Mitaa na iwe katika Bajeti ya Maendeleo au matumizi ya kawaida. Uwekezaji wa namna hiyo utadhaminiwa na dhamana, hati au mkataba ambayo itaingizwa katika daftari na kuwekwa chini ya uangalizi wa Afisa Masuuli ".

Kinyume na Agizo tajwa hapo juu, mali za Mamlaka za Serikali za Mitaa 21 zilizooneshwa katika taarifa zake za fedha zinazohusiana na mali, mitambo,vifaa na mali za kifedha zenye thamani ya shilingi 143,130,194,504 zilikosa nyaraka za umiliki; hivyo, uwepo, umiliki, usahihi na uhalali wa mali hizi haukuweza kuthibitishwa na wakaguzi. Maelezo ya Mamlaka za

Serikali za Mitaa zenye mapungufu hayo ni kama zinavyoonekana katika jedwali na. 105 hapa chini:

Jedwali Na. 105:: Orodha ya Halmashauri Zenye Mali, Mitambo, Vifaa na Mali Zingine za Kifedha zisizo na Nyaraka za Umiliki

Mkoa	Na	Jina la Halmashauri	Aina ya Mali	Thamani (Sh)
Arusha	1	H/W Karatu	Magari,mitambo,ardhi na majengo	Haijaripotiwa
	2	H/W Meru	Mali ,vifaa na majengo	Haijaripotiwa
	3	H/W Longido	Ardhi	Haijaripotiwa
Pwani	4	H/W Kibaha	Magari na pikipiki	66,022,980
	5	H/W Mafia	Ardhi na majengo	16,352,870,000
Dar es salaam	6	H/M Temeke	Sehemu iliyo wazi	30,890,665,000
Dodoma	7	H/W chamwino	Ardhi	8,963,043,363
	8	H/W Kondoa	Ardhi	Haijaripotiwa
	9	H/W Bahi	Ardhi	3,093,000,000
	10	H/W Chemba	Ardhi	Haijaripotiwa
Mara	11	H/W Musoma	Ardhi	1,426,580,000
Mtawara	12	H/W Nanyumbu	Magari,pikipiki na trekta	Haijaripotiwa
	13	H/W Mtwara	Ardhi	Haijaripotiwa
Mwanza	14	H/W Kwimba	Ardhi	28,053,234,269
Geita	15	H/W Bukombe	Ardhi na Majengo	5,408,584,000
	16	H/W Chato	Ardhi	8,514,048,130

Mkoa	Na	Jina la Halmashauri	Aina ya Mali	Thamani (Sh)
	17	H/W Nyang'hwale	Magari	20,580,000
Simiyu	18	H/W Maswa	Ardhi na Majengo	15,301,547,109
	19	H/W Bariadi	Ardhi	5,644,914,265
Singida	20	H/W Singida	Magari	19,241,848,000
Tabora	21	H/W Sikonge	Ardhi	153,257,388
Jumla				143,130,194,504

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kupata hati miliki kwa mali zake kama vile kadi za uandikishaji wa magari na hati miliki za majengo yake.

12.4 Mali,Vifaa na Mitambo Ambavyo Havikuoneshwa katika Taarifa za Fedha

Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizo nyingi zinamiliki ardhi iliyopatikana kutoka Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania bila gharama yoyote. Ardhi hii imeripotiwa katika taarifa za fedha zilizowasilishwa kuwa haina thamani yoyote kinyume na Aya ya 27 na 28 ya Viwango vya Kimataifa vya Uandaji wa Taarifa za Fedha kwa Taasisi za Umma Na. 17 ambayo inataka thamani ya mali inayopatikana kwa njia ya manunuzi yasiyohusisha fedha itathminiwe katika thamani inayolingana na mali hiyo katika tarehe ya kuipata. Kwa sababu hiyo, thamani ya Mali, Mitambo na Vifaa iliyoripotiwa katika taarifa za fedha zilizowasilishwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa tisa (9) ilionyeshwa pungufu. Kutokana na hali iliyotajwa hapo juu, nilishindwa kubaini usahihi wa thamani ya mali zilizooneshwa katika taarifa za fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa husika. Maelezo ya Halmashauri zilizobainika

kuwa na kasoro hii ni kama inavyoonekana katika jedwali na 106 hapa chini.

Jedwali Na. 106: Halmashauri ambazo Hazikuonesha Mali, Mitambo na Vifaa katika Taarifa zake za Fedha

Na.	Mkoa	Jina la Halmashauri	Mali Isiyoripotiwa	Idadi ya Mali
1.	Kigoma	H/W Kakonko	Ardhi	
2.	Kigoma	H/W Kasulu	Uwekezaji	
3.	Kigoma	H/M Kigoma /Ujiji	Magari	3
4.	Rukwa	H/M Sumbawanga	Ardhi	
5.	Morogoro	H/W Gairo	Ardhi	
6.	Morogoro	H/W Kilombero	Bidhaa ghalani	
7.	Morogoro	H/W Morogoro	Ardhi	
8.	Dodoma	H/W Chemba	Ardhi	
9.	Arusha	H/W Longido	Magari na pikipiki	19

Ninazishauri Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizobainika kuwa na mapungufu haya kuripoti thamani ya ardhi kama inavyotakiwa na Aya ya 27 na 28 ya Viwango vya Kimataifa vya Uaandaji wa Taarifa za Fedha katika Sekta ya Umma Na. 17 ili taarifa zao za fedha ziweze kuonesha ukweli na uhalisia wa utendaji wao wa kifedha.

12.5 Upungufu / Utunzaji wa Daftari la Mali za Kudumu Usiofaa

Daftari la mali ni moja ya zana muhimu kwa ajili ya usimamizi wa mali. Daftari linaonesha mali zote za Halmashauri na kwa kiasi gani ufadhili wa fedha kwa ajili ya manunuzi ilivyokuwa. Lengo la kutunza daftari la mali za kudumu ni kupata thamani ya mali fulani, kuwepo kwake, umri na kiwango cha uchakavu ili kitumike kutathmini thamani ya mali, mitambo na vifaa, kitambulisho cha mali na maelezo ya ufutaji/uuzaji.

Katika ukaguzi wa mwaka huu, Mamlaka za Serikali za Mitaa 19 zilibainika kuwa na mapungufu au utunzaji wa daftari la mali za kudumu usiofaa. Baadhi ya taarifa zilizotajwa hapo juu ambazo zilipaswa kuoneshwa humo hazikuoneshwa na zile zilizooneshwa hazikuwa zinahuishwa mara kwa mara kama inavyotakiwa na Agizo 27 (2) (d) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009. Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zinazohusika ni kama inavyoonekana katika jedwali na. 107 hapa chini.

Jedwali Na. 107: Halmashauri Zenye Upungufu au Utunzaji wa Daftari la Mali za Kudumu Usiofaa

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri
Arusha	1.	H/W Arusha
	2.	H/W Karatu
	3.	H/W Longido
Pwani	4.	H/W Bagamoyo
	5.	H/W Kisarawe
	6.	H/W Mafia
Dodoma	7.	H/W Kondoa
Kagera	8.	H/W Muleba
Kigoma	9.	H/Mji Kasulu
	10.	H/W Kakonko
Mara	11.	H/Mji Tarime
Mbeya	12.	H/W Mbarali
Morogoro	13.	H/W Kilosa
	14.	H/W Ulanga
	15.	H/W Morogoro
	16.	H/W Gairo
Rukwa	17.	H/W Kalambo
Ruvuma	18.	H/W Namtumbo
Tanga	19.	H/W Handeni

Ninapendekeza kwa Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizohusika kuhakikisha kwamba daftari la mali za kudumu linatunzwa vizuri na kuhuishwa mara kwa mara kama

inavyotakiwa na Agizo 27 (2) (d) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009.

12.6 Magari yasiyo na Bima

Wakati wa ukaguzi, Mamlaka za Serikali za Mitaa 26 zilibainika kutokatia bima mali zake kama vile, mitambo, magari na pikipiki dhidi ya ajali kinyume na Agizo 95 (1) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009. Agizo hili linawataka Maafisa Usafiri kuhakikisha kuwa magari yote yana bima dhidi ya majanga yasiyotarajiwa. Zaidi ya hayo, Maafisa Usafiri wanatakiwa kufuatilia malipo ya bima za magari. Kutokana na kukosekana kwa bima kwa mitambo, magari na pikipiki, Mamlaka za Serikali za Mitaa husika ziko katika hatari ya kuingia katika hasara endapo kutatokea ajali. Maelezo ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo mitambo yao, magari na pikipiki hazikukatiwa bima zimeoneshwa katika **Kiambatisho Na. lxiv**

Ninapendekeza Mamlaka za Serikali za Mitaa husika kuhakikisha zinakatia bima magari yao, pikipiki na mitambo kama inavyotakiwa na Agizo 95 (1) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009.

12.7 Usimamizi wa Fedha

Usimamizi wa fedha ni utaratibu wa kuangalia makusanyo na mapokezi ya fedha za umma na usimamizi wa akaunti za benki. Utaratibu huu unalenga ufuatiliaji wa bakaa za taasisi ili kufahamu fedha ambazo hazijatumika katika mali za kudumu au mali ghalani ili kukwepa athari ya tatizo la ukwasi. Nilipitia upya usimamizi wa fedha katika Mamlaka za Serikali za Mitaa wakati wa ukaguzi na kubaini yafuatayo:

12.7.1 Masuala yaliyosalia katika taarifa za usuluhisho wa benki

Agizo 29 (2) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009, linamtaka Mtunza Hazina wa Halmashauri kuhakikisha kuwa usuluhisho wote muhimu ikiwa ni pamoja na udhibiti wa kila akaunti kati ya daftari la fedha na taarifa za benki, unafanyika kila mwezi. Katika mwaka 2015/2016, Mamlaka za Serikali za Mitaa 16 hazikufuata Agizo lililotajwa hapo juu, hali ambayo imechangia kuwepo kwa masuala ambayo hayakusuluhishwa katika taarifa za usuluhisho wa benki kama nilivyoeleza hapa chini:

- Kiasi cha Sh. 279,711,555 kilikuwa ni jumla ya fedha zilizopokelewa katika vitabu vya Mamlaka za Serikali za Mitaa lakini kiasi hicho hakikuwepo katika taarifa za benki. Huu ni udhaifu mkubwa kwani mapato ya Halmashauri yanaweza kutumiwa vibaya bila ufahamu wa Watunza Hazina wa Halmashauri kwani hapakuwa na ushahidi wa mapitio ya usuluhisho wa benki uliofanywa na mtu ambaye si mtayarishaji.

- Jumla ya Sh. 2,831,518,725 zikiwa ni hundi zilizotolewa kwa walipwaji mbalimbali; zilibainika kutowasilishwa benki hadi kufungwa kwa mwaka 2015/2016.

Nilibaini pia kuwa jumla ya Sh. 10,002,227 zililipwa kutoka kwenye akaunti za benki za Mamlaka za Serikali za Mitaa lakini malipo hayo hayakuonekana katika vitabu vya fedha vya Halmashauri. Aidha, jumla ya Sh. 306,720,886 zilioneshwa katika taarifa za usuluhisho wa benki kama fedha zilizopo safarini kutoka kwenye vitabu vya Halmashauri lakini hazikuonekana benki na hakuna jitihada zilizofanywa na uongozi ili kuhakikisha kwamba kiasi hicho kimeingizwa katika akaunti za benki za Halmashauri husika.

Jedwali Na. 108: Masuala yaliyosalia katika taarifa za usuluhisho wa benki kwa kipindi cha miaka minne.

Mwaka wa fedha	Hundi zisizowasilishwa benki (Sh.)	Mapokezi katika daftari la fedha lakini hayapo benki (Sh.)
2015/2016	2,831,518,725	279,711,555
2014/2015	7,312,295,897	4,426,693,272
2013/2014	3,970,602,656	675,460,335
2012/2013	16,842,008,917	5,864,183,413

Kutokana na jedwali hilo hapo juu, tunaona kwamba mapokezi katika daftari la fedha hayapo katika taarifa za benki. Katika mwaka wa fedha 2014/2015 yalikuwa ni Sh.4,426,693,272 wakati katika mwaka 2015/2016 yalikuwa ni Sh. 279,711,555 ikionesha kupungua kwa Sh. 4,146,981,717. Kadhalika, hundi zilizolipwa kwa walipwaji mbalimbali ambazo hazikuwasilishwa benki katika mwaka 2014/2015 zilikuwa Sh.7,312,295,897 wakati katika mwaka 2015/2016 zilikuwa Sh.2,831,518,725 ikionesha kupungua kwa kiasi cha Sh. 4,480,777,172.

Kukosekana au ufuatiliaji duni wa usuluhisho kati ya taarifa za benki na daftari la fedha inaweza kupelekea kuficha udanganyifu wa matumizi ya fedha na makosa ya kibenki. Aidha, miamala ya benki isiyokamilika inaweza kuwadanganya watumiaji wa taarifa za fedha kuhusu Bakaa za Akaunti za Benki za Mamalaka za Serikali za Mitaa mwishoni mwa mwaka wa fedha. Muhtasari wa Mamalaka za Serikali za Mitaa na masuala yaliyosalia katika usuluhisho wa benki ni kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Na. lxv**

Ili kuhakikisha kwamba daftari la fedha linaonesha bakaa sahihi mwishoni mwa mwaka, napendekeza kwa uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa kutenganisha majukumu ya watumishi katika idara ya uhasibu kati ya wanaohusika na shughuli za miamala ya kihasibu,waidhinishaji wa miamala ya

benki na wale wanaohusika na utayarishaji wa taarifa za usuluhisho wa benki.

12.7.2 Serikali za Mitaa ambazo Hazikufanya Ukaguzi wa Kushtukiza

Agizo 46 (1) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linawataka Maafisa Masuuli au wawakilishi wao kufanya ukaguzi wa kushtukiza wa fedha taslimu zilizoko mkononi katika vipindi fulani fulani. Hata hivyo, ukaguzi wa kushtukiza uliofanywa katika Halmashauri 171 umebaini kuwa, hapakuwa na mipango wala ukaguzi wa kushtukiza uliofanywa na Maafisa Masuuli au wawakilishi wao walioidhinishwa katika Mamlaka za Serikali za Mitaa tisa (9) ambazo ni; H/W Kongwa, H/Mji Kasulu, H/W Kakonko, H/W Rombo, H/M Musoma, H/W Bunda, H/W Rorya, H/M Ilemela na H/W Njombe.

Jedwali Na. 109: Halmashauri ambazo Hazikufanya Zoezi la Ukaguzi wa Kushtukiza kwa Miaka Mitatu Mfululizo

Mwaka wa fedha	Idadi ya Halmashauri
2015/2016	9
2014/2015	14
2013/2014	34

Uanzishaji wa mfumo wa ndani thabiti wa udhibiti wa usimamizi wa fedha ni kipimo muhimu kwa sababu ya asili ya michakato inayohusika katika makusanyo ya fedha, amana, na ulipaji, kama vile majukumu ya usimamizi yenye uhusiano na taratibu hizi.

Kutofanyika kwa ukaguzi wa kushtukiza kunaonesha ufanisi duni wa mifumo ya udhibiti wa ndani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa ambao unatoa mianya ya viashiria vya hatari ya hasara ya fedha, au nafasi ya manufaa ya mtu binafsi inayosababishwa na mazingira ya shughuli za kifedha.

Uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa husika unashauriwa kufanya ukaguzi wa kushtukiza kwa vipindi visivyotabirika ili kuongeza uwajibikaji zaidi katika usimamizi wa fedha kama inavyotakiwa na Agizo 46 (1) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009.

12.7.3 Kiwango cha Juu kinachoruhusiwa Fedha Taslimu kuwa katika Ofisi ya Fedha

Agizo la 99 (1) la Memoranda ya Fedha ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2009 linaelekeza kwamba, "kiasi cha juu cha fedha taslimu kinachotakiwa kuwa kwa mtunza fedha lazima kikubaliwe na kupitiswa na Kamati ya Fedha na hakipaswi kuzidi bila kibali cha maandishi. Kuweka ukomo maalum wa kiasi cha juu cha fedha taslimu kinachotakiwa kuwa katika Mamlaka za Serikali za Mitaa huzuia wizi au matumizi ya fedha za umma. Hata hivyo, ukaguzi wa fedha taslimu uliofanywa katika mwaka 2015/2016 ulibaini kuwa, hapakuwa na ukomo maalum wa kiasi cha juu cha fedha taslimu kichowekwa na Mamlaka za Serikali za Mitaa mbili (2) ambazo ni; H/W Arusha na H/W Kongwa kinyume na Agizo hilo.

Ninaupongeza uongozi wa Halmashauri husika kwa kuandaa sera ya usimamizi wa fedha ambayo itaweka kiwango cha juu cha fedha taslimu kinachotakiwa kuwa katika ofisi za fedha za Halmashauri hizo kwa madhumuni ya kudhibiti upotevu/wizi.

12.7.4 Masurufu Yasiyorejeshwa

Agizo la 40 (3) la Memoranda ya Fedha ya Serikali za Mitaa, 2009 linaelekeza kwamba "masurufu maalumu yanatakiwa kurejeshwa
ndani ya siku kumi na nne baada ya kukamilika kwa shughuli husika. Zaidi ya hayo, Aya ya 5.17 ya Mwongozo wa Kihasibu

wa Mamlaka za Serikali za Mitaa (LAAM), 2009, unazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kutunza daftari la masurufu ili kutunza kumbukumbu za kuwezesha ufanisi katika urejeshaji wa masurufu. Aidha, Agizo la 40 (4) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa (LGFM), 2009 linazuia masurufu mengine kutolewa kabla ya masurufu ya awali kurejeshwa. Pia, agizo la 40 (5) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linaelekeza kwamba masurufu yasiyorejeshwa kwa zaidi ya mwezi yatavutia tozo kwa mujibu wa Kanuni za fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa inayohusiana na tozo. Kinyume na maagizo ya mwongozo wa kihasibu wa Mamlaka za Serikali za Mitaa, Halmashauri 56 zilibainika kuwa na mapungufu katika usimamizi wa masurufu kama inavyoonekana katika **kiambatisho Na.lxvi.**

Jedwali Na. 110: Chini Inaonesha Muhtasari wa Mapungufu Yaliyoonekana katika Usimamizi wa Masurufu

Maelezo	Idadi ya Halmashauri	Kiasi (Sh.)
Masurufu yasiyorejeshwa	46	1,271,167,052
Masurufu yasiyorekodiwa kwenye rejesta	15	303,403,475
Masurufu yaliyochelewa kurejeshwa	17	568,295,903
Masurufu yaliyotolewa kabla ya kurejesha ya awali	7	213,471,900

Jedwali hapo juu linaonesha udhaifu katika udhibiti wa ndani katika utoaji na urejeshaji wa masurufu katika Halmashauri husika hali ambayo inatoa mianya ya uwezekano wa udanganyifu au matumizi mabaya ya fedha za Umma kwa watumishi wasio waaminifu.

Napenda kuzikumbusha Menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa husika juu ya umuhimu wa kufuata maagizo yaliyotajwa hapo juu ya usimamizi wa masurufu.

13.0 HITIMISHO NA MAPENDEKEZO

Ripoti Jumuifu ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ni muhtasari wa mambo yaliyobainishwa katika ripoti za ukaguzi zilizotolewa kwa maafisa masuuuli kwa kila Halmashauri katika mwaka wa fedha 2015/2016. Maafisa Masuuli wa Mamlaka za Serikali za Mitaa wanatakiwa kuandaa mpango kazi wa utekelezaji wa mapendekezo katika kurekebisha mapungufu yaliyobainika katika ripoti ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali. Kisha kuuwasilisha kwa Mlipaji Mkuu wa Serikali kama inavyoelekezwa katika Kifungu cha 40 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na.11 ya mwaka 2008 (kama ilivyorekebishwa mwaka 2013) na Kanuni ya 86 na 94 za Kanuni za Ukaguzi wa Umma za mwaka 2009. Baada ya kubainisha mambo muhimu yaliyojitokeza katika ukaguzi wa mwaka 2015/2016, nahitimisha kwa kutoa mapendekezo ambayo yakitekelezwa yataweza kuimarisha usimamizi wa fedha katika utendaji wa Mamlaka za Serikali za Mitaa Tanzania.

13.1 Utekelezaji wa Mapendekezo ya Kaguzi zilizopita

Kama ilivyoelezwa hapo juu, baada ya maafisa masuuli kuwasilisha mpango kazi wa utekelezaji wa mapendekezo ya kurekebisha mapungufu yaliyobainika katika ripoti ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali, Kifungu chs 40 (1) na (2) kinamhitaji Mlipaji Mkuu wa Serikali kuwasilisha nakala ya Ripoti Jumuifu kwa Waziri husika ambaye ataiwasilisha mbele ya Bunge katika kikao kinachofuata. Na nakala kutumwa kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali. Pia, Kifungu cha 40 (4) cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma, 2008 kinahitaji

Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kujumuisha utekelezaji wa Serikali wa mapendekezo ya Ukaguzi katika ripoti ya ukaguzi ya mwaka unaofuata. Mwenendo wa utekelezaji wa mapendekezo ya ukaguzi kwenye Halmasahauri si wa kuridhisha. Hii ni kwa sababu kwani kati ya Mapendekezo 11,282 yaliotolewa miaka iliyopita, mapendekezo 2,914 yametekelezwa au yamefanyiwa kazi, mapendekezo 3,287 bado yanatekelezwa, mapendekezo 3,650 hayajatekelezwa, wakati mapendekezo 1,431 yamepitwa na wakati.

Pia, kulikuwa na maagizo ya utekelezaji 1,094 katika Halmashauri mbalimbali yaliyotolewa na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC); ambapo, maagizo 433 yametekelezwa, maagizo 231 bado yanatekelezwa na maagizo 430 hayajatekelezwa.

Mapendekezo:
Mamlaka za Serikali za Mitaa na OR-TAMISEMI zinashauriwa kuanzisha mikakati na mipango madhubuti kwa ajili ya utekelezaji wa mapendekezo yote ya ukaguzi na maagizo ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kwa kuyapangia kipaumbele ili kutathmini utekelezaji wake kwa muda uliopangwa. Kupanga kipaumbele si tu kutasaidia Serikali za Mitaa na Serikali kwa ujumla katika utekelezaji wa mapendekezo ya ukaguzi, bali pia kutaimarisha ufuatiliaji na itatumika kama msingi wa tathimini ya utekelezaji.

13.2 Mapungufu katika Mchakato wa Bajeti za Serikali za Mitaa

Bajeti ni chombo na mwongozo muhimu wa utekelezaji wa shughuli za Mamlaka za Serikali za Mitaa katika kufikia malengo yaliyopangwa. Aidha, katika ukaguzi wangu nilibaini kuwapo kwa mapungufu kwenye utekelezaji wa bajeti.Mapungufu hayo yapo yapo katika vipengele vya vipaumbele vya bajeti, mgawanyo wa rasilimali, upitishwaji

wa makadirio ya bajeti, utekelezaji wa bajeti, ufuatiliaji wa bajeti na kushindwa kufikia malengo yaliyokusudiwa. Hii inatokana na ukweli kwamba kulikuwa na ubadilishaji wa matumizi na uhamisho wa fedha usiofuata utaratibui; fedha za miradi ya maendeleo na matumizi ya kawaida zilizoidhinishwa kwenye bajeti na Bunge kutolewa pungufu au kutokutolewa kabisa; baadhi ya Halmashauri zilikusanya mapato kidogo tofauti na makadirio ya bajeti zilizopitishwa.

Mapendekezo

a) Serikali inashauriwa kuendelea kuzipatia Halmashauri fedha za ruzuku za matumizi ya kawaida na maendeleo kama zilivyoidhinishwa kwa wakati na kwa mujibu wa bajeti iliyopitishwa ili kuwezesha utekelezaji wa shughuli zote zilizopangwa kwa manufaa ya wananchi. Pia, Mamlaka za Serikali za Mitaa, kwa upande mwingine, zinapaswa kufuata taratibu za bajeti na kupata kibali kutoka kwenye mamlaka husika wakati wa kubadli matumizi pale panapokuwa na mabadiliko ya vipaumbele.

b) Mamlaka za Serikali za Mitaa zinasisitizwa kuwa wabunifu wa kuibua na kubaini vyanzo vingine muhimu vya mapato; kufanya tathmini ya kina kwenye vyanzo hivyo; kubuni mikakati mizuri ya ukusanyanji wa mapato; na kuanzisha utaratibu madhubuti wa kuimarisha udhibiti wa mapato ili kupunguza uwezekano wowote wa upotevu wa mapato.

13.3 Mapungufu katika Udhibiti wa Ndani

Mamlaka ya Serikali za Mitaa zinatakiwa kuanzisha mfumo wa udhibiti wa ndani kama ulivyoainishwa na Agizo Na. 11 la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2009. Mfumo wa udhibiti wa ndani unajumuisha taratibu zilizowekwa na tasisi husika kwa ajili ya kuhakikisha kwamba, malengo ya Halmashauri yanafikiwa kwa kutumia rasilimali na mali kwa uwazi na ufanisi, kupunguza au

kuondoa athari ambazo zinaweza kuzikumba shughuli za Halmashauri ili kuweza kufikia malengo yaliyokusudiwa. Kukosekana kwa udhibiti imara wa ndani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kunazifanya mamlaka hizi kuwa katika hatari zaidi ya kuwa na matumizi mabaya ya fedha na mali za umma.

Aidha, katika tathmini yangu nilibainisha maboresho hafifu katika udhibiti wa mifumo ya ndani; katika maeneo ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano ambapo mfumo wa "EPICOR" bado hautumiki katika baadhi ya Halmashauri kwa ajili ya kutoa risiti za mapato na kutumika kama mfumo wa kudhibiti malipo. Utendaji usioridhisha wa kitengo cha ukaguzi wa ndani kutokana na ukosefu wa rasilimali na upungufu wa wafanyakazi. Udhaifu katika kamati za ukaguzi ambapo baadhi ya wajumbe hawakuhudhuria vikao kwa mujibu wa sheria na baadhi ya wajumbe wa kamati ya ukaguzi hawakujua majukumu yao. Na pia Kukosekana kwa utaratibu madhubuti katika utekelezaji wa sheria na kufuata taratibu za ndani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Vile vile baadhi ya Serikali za Mitaa hazikuweza kufanya tathmini ya viasharia vya hatari, ikiwamo kugundua, kuzuia na kudhibiti.

Mapendekezo

Nasisitiza mapendekezo yangu niliyoyatoa katika ripoti zilizopita kwa Ofisi ya Rais-Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa kuhakikisha kuwa mfumo wa "EPICOR" unahuishwa na moduli zote kutumika ipasavyo. Pia, Ofisi ya Rais-Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa zinashauriwa kuendelea kuimarisha vitengo vya ukaguzi wa ndani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kupatiwa vitendea kazi vya kutosha ili viweze kufanya kazi kwa ubora na ufanisi. Pia mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kuzisaidia kamati za ukaguzi ili ziweze kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi na kutoa ushauri ulio bora kwa Afisa Masuuli

ili kuongeza uwajibikaji na ufanisi katika matumizi ya rasilimali; uwazi na utawala bora katika Halmashauri.

13.4 Mapungufu katika Usimamizi wa Mapato

Ukusanyaji wa mapato na uwajibikaji ni sehemu muhimu ambayo inahitaji usimamizi sahihi na madhubuti katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Pamoja na mapendekezo yangu niliyayotoa katika miaka ya nyuma, Mamlaka za Serikali za Mitaa hazijafanya jitihada za kutosha kuimarisha udhibiti wa makusanyo ya mapato.

Aidha, kulikuwa na ufuatiliaji na usimamizi hafifu wa ukusanyaji mapato ambao ulisababisha ukiukwaji wa taratibu kwa kutokuwasilisha na kutokupeleka benki mapato yaliyokusanywa na utunzaji hafifu wa mapato yaliyokusanywa. Mapungufu mengine ni pamoja na ukusanyaji wa mapato chini ya bajeti iliyopangwa ambayo ilisababisha kuwa na tofauti kubwa kati ya bajeti na makusanyo halisi. Pia, kukosekana kwa vitabu vya kukusanyia mapato na mapato kutokuwasilishwa na mawakala wa ukusanyaji.

Aidha, mfumo mpya wa ukusanyaji wa taarifa za mapato wa serikali za mitaa (LGRCIS) ambao umewekwa kwenye Halmashauri mbalimbali haukuwa na ufanisi wa kutosha. Hii ni kwa sababu; bado kuna kiasi kikubwa cha mapato yanayotumika kabla ya kupelekwa benki; na kuwapo kwa mapato yaliyocheleweshwa kupelekwa benki.

Pia, baadhi ya Serikali za Mitaa hazikufanya upembuzi yakinifu ili kuja na mikakati ya namna gani mapato ya ndani yanaweza kuongezeka na kuanzisha vyanzo vipya vya mapato.

Mapendekezo

Kama nilivyopendekeza katika ripoti yangu ya mwaka jana, Halmashauri zinapaswa kuendelea kupitia mipango yake ya upanuzi wa wigo wa vyanzo vya mapato ili kupunguza

utegemezi uliopo wa fedha zitokazo Serikali Kuu. Halmashauri zinashauriwa kuimarisha mifumo ya uthibiti wa mapato yanayokusanywa ikiwa ni pamoja na ukaguzi wa mara kwa mara, usuluhishi na utunzaji mzuri wa vitabu vyote vinavyotumika kukusanya mapato. Aidha, kwa vile Halmashauri zimeweka mfumo wa kielektroniki wa ukusanyaji wa mapato, baadhi ya Halmashauri zimeonekana kuongeza makusanyo ya mapato. Hivyo, napendekeza mfumo huu kuwekwa katika Halmashauri nyingine zote na kuhakikisha mapungufu yaliyojitokeza katika mfumo huo yanafanyiwa kazi ipasavyo. Hii ikiwa ni pamoja na kuongeza mashine za mapato na kuwaelimisha wananchi kukubali kupokea risiti zinazotoka kwenye mfumo wa kielektroniki wa ukusanyaji wa mapato.

13.5 Mapungufu katika Usimamizi wa Fedha

Usimamizi wa fedha na rasilimali unahusisha ukusanyaji, upokeaji na utunzaji wa fedha na rasilimali hizo ili kutekeleza shughuli zilizokusudiwa. Mamlaka za Serikali za Mitaa ni watoaji wa huduma muhimu katika jamii na zinahitaji rasilimali fedha nyingi katika kutekeleza shughuli hizo.

Usimamizi bora wa rasilimali fedha ni muhimu sana katika Mamlaka za Serikali za Mitaa katika kutekeleza shughuli zake za kutoa huduma kwa jamii kwa ufanisi zaidi. Mapungufu katika usimamizi wa fedha yanaweza kuzifanya Mamlaka za Serikali za Mitaa kuingia kwenye matatizo ya ukosefu wa fedha ambayo yanaweza kusababisha athari kubwa katika shughuli zake za utoaji huduma.

Maboresho katika usimamizi wa fedha katika Serikali za Mitaa yanahitajika sana kutokana na mapungufu ya mara kwa mara yalioonekana wakati wa ukaguzi. Mapungufu hayo ni pamoja na: kutofanyika kwa usuluhishi wa kibenki; kutofanyika kwa ukaguzi wa kushtukiza wa fedha taslimu; na usimamizi usiofaa wa masurufu. Pia, Mamlaka za Serikali za Mitaa hazikuidhinisha

kiwango cha juu cha fedha inayopaswa kuwepo kwa karani wa fedha kwa ya ajili ya matumizi madogo madogo ya ofisi.
Kukosekana kwa udhibiti wa kutosha wa rasilimali fedha kunaweza kusababisha kutofikiwa kwa lengo la kuhakikisha upatikanaji wa fedha kwa ajili ya kugharamia shughuli za kila siku katika Mamlaka za Serikali za Mitaa .

Mapendekezo
Kwa kuwa Mamlaka za Serikali za Mitaa zina mifumo mbalimbali ya udhibiti wa ndani, nasisitiza kwa menejimenti za Mamlaka za Serikali za Mitaa kuimarisha mifumo ya udhibiti wa ndani na kuzingatia utekelezaji wa mifumo hiyo. Hii ni pamoja na kufanyika usuluhishi wa kibenki kwa kila mwezi; kuweka kiwango cha juu cha fedha inayopaswa kuwepo kwa karani wa fedha; na maafisa masuuli kufanya ukaguzi wa kushtukiza wa fedha taslimu katika ofisi za fedha ili kuhakikisha udhibiti wa fedha unazingatiwa.

13.6 Udhaifu katika Usimamizi wa Rasilimali Watu

Usimamizi wa rasilimali watu ni moja ya kazi muhimu sana katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Hii ni kwa sababu inabeba sehemu kubwa ya bajeti ya jumla ya Halmashauri lakini. Pia, ni kwasababu ikisimamiwa vizuri inahakikisha matumizi bora ya mali zingine za Halmashauri. Zaidi ya hayo, husababisha usimizi bora na uendeshaji wa Serikali za Mitaa.

Pamoja na jitihada zilizofanyika katika kuimarisha usimamizi wa rasilimali watu katika Mamlaka za Serikali za Mitaa, bado kuna mambo ambayo yanahitaji kuboreshwa Zaidi. Nayo: Mosi, Uchache au upungufu wa taarifa za wafanyakazi zinazopatikana kwenye mfumo wa kompyuta (HCMIS). Hali hii husababsha mishahara kulipwa kwa watumishi walioacha kazi; kuwapo kwa mikopo isiyodhibitiwa. Ufuatiliaji hafifu wa makato ikiwa ni pamoja na urejeshaji wa makato hayo kwenye taasisi za fedha na mifuko ya pensheni. Tatu, kuendelea kulipa mishahara kwa wafanyakazi waliohamia

Halmashauri zingine. Na nne upungufu wa wafanyakazi na kusababisha nafasi wazi za kazi na idadi kubwa ya maafisa ambao wamekuwa wakikaimu nafasi kwa muda unaozidi miezi sita bila kuthibitishwa au nafasi hizo kujazwa na watumishi wenye sifa stahiki.

Mapendekezo

Mamlaka za Serikali za Mitaa zikishirikiana na Ofisi ya Rais-Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa zinatakiwa kuimarisha mfumo wa kupitia taarifa za watumishi (HCMIS) kwa kuzihuisha mara kwa mara na kupata taarifa zilizo sahihi. Aidha, taarifa za wafanyakazi walioachishwa kazi ni lazima zitumwe Hazina na benki kwa ajili ya kuzuia mishahara yao kabla ya kulipwa. Pia, Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais Menejimenti ya Utumishi wa Umma zinashauriwa kupanga vizuri na kupunguza idadi ya watumishi wanaokaimu nafasi za ukuu wa idara na vitengo kwa kuwathibitisha au kuteua wengine wapya wenye sifa kwa nafasi hizo.

13.7 Mapungufu katika kusimamia matumizi

Kutozingatia sheria, kanuni na miongozo inayosimamia shughuli za Halmashauri kunatoa mwanya wa ukiukwaji wa mfumo wa udhibiti wa ndani uliowekwa.

Mapungufu yaliyojitokeza kwa ukiukwaji wa mifumo ya udhibiti wa ndani iliyowekwa na Halmashauri husika ilikuwa ni pamoja na udhaifu katika kupitisha na kuidhinisha malipo; malipo kukosa viambatanisho; malipo katika vifungu vya matumizi visivyo sahihi (matumizi nje ya bajeti), na matumizi yasiyositahili na kukosekana kwa hati za malipo. Aidha, Mamlaka za Serikali za Mitaa zimekuwa hazitunzi vizuri nyaraka muhimu. Hali kusababisha kutopatikana kwa hati za malipo na kumbukumbu za kurejesha masurufu.

Mapendekezo

Ninapendekeza kuwa, Mamlaka za Serikali za Mitaa ziimarishe udhibiti wa malipo ikiwa ni pamoja na kuimarisha vitengo vya ukaguzi wa awali ili viweze kupitia kwa kina malipo yote kabla hayajafanyika. Pia, kuwe na mtu wa kutunza nyaraka za malipo na viambatanisho ili kusaidia katika uthibitisho wa malipo hayo.

13.8 Usimamizi mbovu wa Mali za kudumu

Usimamizi wa mali za kudumu katika mamlaka za Serikali za Mitaa haujaboreshwa ili kufikia viwango vinavyotakiwa. Pamoja na ukweli kwamba viwango vya uandaaji hesabu, pamoja na sheria mbalimbali, maagizo na maelekezo yanazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kutunza kumbukumbu za mali vizuri, lakini bado kuna matatizo katika kuzitambua na kuzifanyia tathimini mali hizo za Mamlaka za Serikali za Mitaa. Sababu kubwa ni Halmashauri nyingi kutokuwa na daftari la kudumu la mali. Kwa Upande mwingine, hata zile Halmashauri zenye daftari la kudumu za mali bado kulikuwa na mapungufu kama vile; mali nyingi hazikuwa na thamani na zilikuwa bado zinatumika; kuwapo kwa magari mengi mabovu bila kufanyika uamuzi wa kuyauza na kuyaondoa kwenye vitabu vya hesabu au kuyatengeneza; ukosefu wa kumbukumbu sahihi na kupelekea kutokuonyesha baadhi ya mali za kudumu katika taarifa za fedha; usimamizi usioridhisha wa vifaa vya stoo; na pia kuwapo kwa kiasi kikubwa cha fedha kinachodaiwa kwa kipindi cha zaidi ya mwaka mmoja.

Mapendekezo

Naishauri Ofisi ya Rais-Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa kuendelea kuzisisitiza Mamlaka zote za Serikali za Mitaa kuandaa madaftari ya mali ya kudumu yenye kuzingatia mahitaji ya Kitabu cha Mwongozo wa Uhasibu wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa. Daftari lazima ihuishwe mara kwa mara na kuingiza taarifa zote muhimu za mali za kudumu; kuharakisha mchakato wa kuuza mali ambazo zimetambuliwa kutokutumika kwa manufaa ya Halmashauri na ni gharama kubwa kuzitengeneza.Pia, kuongeza kasi ya kukusanya madeni yote

kutoka kwa wadaiwa ambapo zitatumika kugharamia shughuli nyingine.

13.9 Upungufu katika Kuzingatia Sheria za Manunuzi

Manunuzi yote yanayofanyika katika Mamlaka za Serikali za Mitaa yanaongozwa na sheria ya manunuzi na kanuni zake. Wakati Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatumia kiasi kikubwa cha fedha katika manunuzi ya bidhaa, huduma, mikataba ya ujenzi na mikataba ya ushauri, bado kuna udhaifu katika usimamizi wa ununuzi. Udhaifu huo ni pamoja na maandalizi duni na utekelezaji usioridhisha wa mipango ya manunuzi hali inayopelekea kufanyika kwa manunuzi nje ya mpango. Pia, katika baadhi ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa kuwapo kwa utendaji hafifu kwenye Vitengo vya Manunuzi na Bodi za Zabuni zilizokabidhiwa majukumu kuhakikisha kuwa sheria za manunuzi na kanuni zinazingatiwa kwa ufanisi. Mwingine ni kuwapo kwa manunuzi yasiyo na ushindani; matumizi ya fedha taslimu na masurufu katika manunuzi yaliyozidi viwango vilivyopangwa na sheria ya manunuzi; na ukosefu wa nyaraka sahihi kwa bidhaa zilizonunuliwa, zilizopokelewa na zilizotolewa kwa ajili ya matumizi. Udhaifu mwingine ni kukosekana kwa ushindani katika manunuzi ya mikataba kutokana na ukosefu wa uwazi na haki wakati wa mchakato wa zabuni; pamoja na kuwapo kwa kamati dhaifu za tathmini.

Mapendekezo

Ninazishauri Halmashauri ziimarishe Bodi za Zabuni na Vitengo vya Manunuzi kwa kuzipatia mafunzo na kuongeza watumishi wenye sifa stahiki za manunuzi ili kuongeza uwezo wa kuzingatia sheria za manunuzi na kuweza kumshauri vizuri afisa masuuli. Pia, ninapendekeza Mamlaka za Serikali za Mitaa kuongeza uwekaji mzuri wa nyaraka muhimu zinazohusu manunuzi ili kuwezesha ufuatiliaji wa taratibu za manunuzi

yaliyofanyika, mapokezi ya huduma na uwajibikaji kwa huduma hizo zilizotolewa.

13.10 Mapungufu katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo

Mamlaka za Serikali za Mitaa zilitekeleza miradi mbalimbali ya maendeleo ambayo inafadhiliwa na vyanzo mbalimbali ikiwa ni pamoja Ruzuku ya Maendeleo ya Mtaji kwa Serikali za Mitaa (LGCDG), Idara ya Maendeleo ya Kimataifa (DFID), Mpango wa Maendeleo ya Elimu ya Sekondari (MMES), Programu ya Kuimarisha Miji katika Serikali za Mitaa (ULGSP), Mkakati wa Kukuza Miji Tanzania (TSCP), Programu ya Uboreshaji wa Elimu (EQUIP), Mfuko wa Afya ya Jamii (CHF), Mkakati wa Taifa wa kudhibiti UKIMWI (NMSF), na Mfuko wa Elizabeth Glaser wa Kudhibiti Maambukizi ya UKIMWI kwa wanawake na watoto (EGPAF).

Nilibaini kasoro zifuatazo kutokutolewa kwa fedha zilizoidhinishwa katika bajeti; kubadili matumizi ya fedha ili kutekeleza shughuli nyingine; kuchelewa kwa utekelezaji na kukamilika kwa miradi; miradi iliyokamilika lakini kutoanza kutumika; na miradi ambayo ilikamilika lakini ikabainika kuwa na kasoro kubwa zenye kuhitaji marekebisho makubwa.

Mapendekezo

Wakati nasisitiza Mamlaka za Serikali za Mitaa kushirikisha jamii katika kupanga na kutekeleza miradi mbalimbali, nazisihi kuhakikisha kuwa zinafuata makubaliano kati ya wafadhili na serikali katika utekelezaji wa miradi iliyopangwa; kuweka juhudi zaidi katika kufuatilia na kusimamia utekelezaji wa miradi katika kila hatua ili kupata manufaa yaliyokusudiwa na kuhakikisha kuwa ukamilishaji unafanyika ndani ya muda uliowekwa na katika viwango vinavyotakiwa.

13.11 Mapungufu katika Fedha za Ruzuku Zilizopelekwa Moja kwa Moja Katika Shule za Msingi na Sekondari

Serikali ilianzisha ruzuku kwa shule za msingi na sekondari baada ya kufuta ada na kukomeshwa kwa michango mingine sambamba na utekelezaji wa sera ya elimu bure. Miongozo mbalimbali na nyaraka zimetolewa kuongoza utekelezaji wa sera hiyo. Kwa sasa, Hazina hutuma fedha za ruzuku moja kwa moja shuleni. Pamoja na mafanikio kupatikana katika utaratibu huu mpya, bado kuna kasoro ambazo zinapaswa kuangaliwa kwa ajili ya kuboreshwa. Kasoro hizo ni pamoja na upungufu wa nyaraka za utoaji na matumizi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa; taarifa zisizotosheleza kuhusiana na idadi halisi ya wanafunzi shuleni; Mamlaka za Serikali za Mitaa kutofuatilia na kusimamia vya kutosha matumizi ya fedha hizo; na kutolewa kwa fedha pungufu ikilinganishwa na viwango vilivyoamuliwa kwa kila mwanafunzi katika shule za msingi na sekondari.

Mapendekezo

Wakati nakubaliana na juhudi kubwa za serikali, napendekeza kwa Serikali za Mitaa kufanya ufuatiliaji wa karibu wa fedha za ruzuku zinazotumwa shuleni ili kuwezesha matumizi bora kwa mujibu wa miongozo iliyotolewa. Aidha, Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kuimarisha mfumo wa ukusanyaji wa taarifa na kuhuisha takwimu za wanafunzi ili kuwezesha utoaji wa ruzuku zinazoakisi mahitaji halisi.

13.12 Mapungufu yaliyoonekana katika Fedha Zilizotumika kwenye Uchaguzi Mkuu Oktoba, 2015

Mnamo Oktoba 2015, Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ilifanya uchaguzi mkuu wa Rais, Wabunge na Madiwani. Katika awamu zote, Halmashauri zilihusika kuhakikisha uchaguzi unafanyika kama ulivyopangwa.

Vilevile, Tume ya Taifa ya Uchaguzi ilitoa fedha na maelekezo kwa Halmashauri kuhusiana na shughuli za uchaguzi mkuu. Hata hivyo, kulikuwa na matumizi yasiyoridhisha ya fedha zilizopokelewa na Halmashauri ambapo uharibifu wa nyaraka katika Halmashauri mbili uliweza kujitokeza, kughushi nyaraka ili kuhalalisha malipo ya bidhaa na huduma na kufanya matumizi ya fedha za uchaguzi kinyume na maelekezo yaliyotolewa na Tume ya Taifa ya Uchaguzi.

Mapendekezo

Ninapendekeza kwa Halmashauri kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais-Tawala za Mikoa na Tume ya Taifa ya Uchaguzi kubuni na kuimarisha udhibiti wa fedha za uchaguzi ambao utaondoa au kupunguza matumizi mabaya ya fedha za uchaguzi.

13.13 Mapendekezo kwa Serikali kupitia Kifungu cha 12 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma ya mwaka 2008

Kifungu cha 12 cha Sheria ya Ukaguzi wa Umma ya mwaka 2008 kinampa mamlaka Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kutoa mapendekezo kwa lengo la kuzuia au kupunguza matumizi ya fedha za umma yasiyo na tija; kuongeza ukusanyaji wa mapato; kuzuia hasara zinazohusu mali na fedha za umma zinazosababishwa na uzembe, wizi, kukosa uaminifu, udanganyifu na rushwa. Mapendekezo hayo yatatayarishwa na kuwasilishwa kwa Waziri husika kama atakavyoona inafaa kwa kuboresha usimamizi wa mali na fedha za umma ikiwa ni pamoja na kurekebisha Kanuni, Miongozo au Maagizo yanayotolewa kupitia sheria zinazotambulika.

Katika kutekeleza jukumu langu la ushauri chini ya sheria iliyotajwa hapo juu, napendekeza Serikali ichukue tahadhari kwa kuzingatia na kuyapatia ufumbuzi masuala yafuatayo:-

13.13.1 Ukosefu wa mipango endelevu ya kukamilisha miradi ya maendeleo.

Katika miaka ya hivi karibuni, serikali imekuwa ikitoa maelekezo ya kuzitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa

kutekeleza miradi ya maendeleo ambayo haikutengewa bajeti wala fedha za ziada hazikutolewa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa ajili ya miradi iliyoelekezwa. Maelekezo hayo yalipelekea Mamlaka za Serikali za Mitaa kutumia fedha zilizotengwa katika bajeti kwa ajili ya kutekeleza shughuli zilizoelekezwa. Mara nyingi fedha zinazowekwa katika akaunti ya amana kwa madhumuni maalum ndizo zinazotumika kutekeleza maagizo hayo.

Miradi mingi ambayo fedha zake zimebadilishwa matumizi kutokana na maagizo ya serikali haikutekelezwa kikamilifu na/au kuachwa pasipo kujali kiasi kikubwa cha fedha zilizotumika kuanzisha miradi hiyo. Miradi ambayo haijakamilishwa ni pamoja na maabara za shule za sekondari, miradi ya maji, ujenzi wa barabara na miundo mbinu mingine.

Katika ripoti yangu ya ukaguzi ya mwaka jana, nilionesha kuwa kiasi cha Shs. 32,748,046,490 kilitumika katika Halmashauri 68 kwa ajili ya ujenzi wa maabara. Pamoja na kutumika kwa kiasi kikubwa cha fedha, baadhi ya maabara hazikukamilika na hakuna mipango endelevu ya kuzikamilisha.

Aidha, nilibaini kuwa baadhi ya Halmashauri ziliingia katika mikataba mbalimbali na wakandarasi ili kutekeleza miradi ya maji (kama vile miradi ya maji katika vijiji kumi katika baadhi ya Halmashauri) ili kupunguza tatizo la maji katika jamii. Miradi mingi kati ya hiyo ipo katika hatua mbalimbali za utekelezaji na haijakamilika kutokana na uhaba wa fedha na muda wa awali wa ukamilishaji wa miradi hiyo ulishapita. Hii inamaanisha kwamba fedha za ziada zinaweza kuhitajika kukamilisha miradi hiyo kutokana na muda mrefu kupita na athari za mfumuko wa bei.

Kwa maoni yangu, sababu za kuchelewa kukamilishwa kwa miradi hiyo kumechangiwa sana na ukosefu wa vipaumbele kwa upande wa serikali kuhusiana na idadi ya miradi inayopaswa kuanzishwa na kutekelezwa kwa kutumia rasilimali chache zilizopo. Pia kutokuwepo kwa mipango inayojitosheleza, hivyo kupelekea kutotekelezwa kwa miradi

ambayo tayari imeishatumia kiasi kikubwa cha fedha za umma na rasilimali nyingine.

Miradi ya Maendeleo ni muhimu kwa maendeleo na ustawi wa jamii. Hivyo, ninaishauri OR-TAMISEMI na wizara nyingine husika:

a) Kuwa na mipango iliyoratibiwa ya kufuatilia miradi kutoka hatua ya awali ya utekelezaji hadi hatua ya mwisho ya ukamilishaji.

b) Kupitia upya maabara zote za shule, miradi ya maji, ujenzi wa barabara na miundo mbinu ya miradi mingine ambayo ilianzishwa lakini haijakamilika ili kuifanyia tathmini ya utekelezaji wake na kutoa fedha za kutosha kuikamilisha kwa ajili ya manufaa ya jamii na kupata thamani ya fedha.
c) Kuwa na vipaumbele na kutekeleza miradi kwa awamu kiasi kwamba miradi michache ianzishwe na kukamilishwa badala ya kuanza miradi mingi ambayo haiwezi kukamilika kwa wakati ikilinganishwa na rasilimali zilizopo.

13.13.2 Changamoto za Michango Itokanayo na vyanzo Vya Mapato ya Ndani

Mapato ya ndani ni fedha ambazo hukusanywa na Halmashauri kutoka vyanzo vyake vya mapato ya ndani ili kusaidia baadhi ya gharama za uendeshaji wa serikali za mitaa husika. Hii ni pamoja na kutekeleza miradi ya maendeleo ambayo Halmashauri inaona ni ya muhimu na ni ya kipaumbele.

Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) inasisitiza juu ya Halmashauri kujenga uwezo wa kujitegemea kwa kuibua vyanzo vyote muhimu vya mapato na kuweka mikakati madhubuti ili kuhakikisha mapato kutoka vyanzo vyote vya ndani yanakusanywa.

Kuna maelekezo mbalimbali ambayo yamekuwa yakitolewa na serikali pamoja na LAAC kuhusu matumizi ya mapato ya ndani, ambayo, kwa maoni yangu, utekelezaji wake unaweza kuathiri uwezo wa Halmashauri katika kutekeleza shughuli nyingine za kipaumbele. Miongozo iliyopo inazitaka Halmashauri kuchangia mapato ya ndani kwenye mifuko ya maendeleo ya wanawake na vijana, ruzuku ya miradi ya maendeleo, MIVARF, vijiji, na miradi ya maendeleo katika mgawanyo kama inavyoonekana katika jedwali Na. 111 hapa chini:

Jedwali Na. 111 Orodha ya michango itokanayo na vyanzo vya mapato ya ndani:

Na	Aina ya michango	% inayohitajika
1.	Mfuko wa wanawake na vijana	10
2.	Ruzuku ya kujenga uwezo	5
3.	MIVARF	5
4.	Vijiji	20
5.	Miradi ya maendeleo	60
Jumla		100

Pia, ilibainika kuwa maagizo yatolewayo si ya kisheria, na hivyo, hayawezi kuziwajibisha Halmashauri pale zinapoacha kuyatekeleza. Kwa mfano, kuna kiasi kikubwa cha michango yenye thamani ya shilingi 10,082,025,016 ya Mfuko wa Maendeleo wa Wanawake na Vijana kutoka Halmashauri tano ambazo hazijalipa fedha hizo kwenye mfuko kwa mwaka wa fedha 2015/2016 kama inavyoonekana katika jedwali na. 112 hapa chini:

Jedwali Na.112: Michango isiyolipwa kwenye mfuko wa wanawake na vijana

Na	Jina la halamsahuri	Michango isiyolipwa kwenye mfuko wa wanawake na vijana kwa mwaka 2015/2016
1.	H/JijiArusha	802,107,583

2.	H/M Ilala	2,353,757,451
3.	H/M Kinondoni	5,103,154,519
4.	H/JijiMbeya	791,666,500
5.	H/JijiMwanza	1,031,338,963
Jumla		**10,082,025,016**

Napendekeza kwa TAMISEMI kufanya mapitio ya kina kuhusiana na mgawanyo wa fedha zinazotokana na mapato ya ndani ili kuendana na hali ya sasa ya kiuchumi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Mgawanyo huo wa mapato ya ndani unazifanya Halmashauri kubaki na kiasi kidogo kisichotosheleza kutekeleza majukumu mengine muhimu.

Kama nilivyosema hapo awali kuwa ni vigumu kwa Halmashauri kuchangia kikamilifu fedha hizo. Hivyo, napendekeza kwa serikali kuweka kiasi cha ukomo ambacho kitakuwa kinachangiwa katika kila mfuko uliotajwa hapo juu kwa kuzingatia kiasi cha mapato ya ndani kinachokusanywa, idadi ya watu, hali ya kiuchumi na kijamii ya kila Halmashauri.

Kiambatisho Na.i:Idadi ya Halmashauri ambazo Ukaguzi haukufanyika kikamilifu kutokana na ukosefu wa Fedha

Mkoa	Idadi ya Halmashauri katika Mkoa			
	Kutohudhuria/ Kushiriki Zoezi la Kuhesabu Mali	Kutofanya Zoezi la Kuhesabu Fedha Taslim	Kutofanya Uhakiki wa Majibu ya Menijimenti	Kutowasilisha Ripoti za CAG za kila Halmashauri katika Kamati ya Fedha na Baraza la Madiwani
Kagera	6	6	6	6
Geita	4	4	4	4
Shinyanga	4	4	4	4
Simiyu	4	4	4	4
Mara	6	6	6	6
Mwanza	6	6	6	6
Singida	5	5	5	4
Kigoma	6	6	6	5
Tabora	7	7	7	7
Dodoma	6	6	6	6
Arusha	5	5	5	4
Manyara	4	4	4	4
Kilimanjaro	5	5	5	4
Tanga	10	10	10	7
Ruvuma	4	4	4	4
Mbeya	8	8	8	8
Iringa	5	5	5	5
Rukwa	2	2	2	2
Katavi	3	3	3	3
Njombe	4	4	4	4
Morogoro	5	5	5	5
Mtwara	7	7	7	7
Lindi	4	4	4	4
Coast	5	5	5	5
Jumla	125	125	125	118

Kiambatisho Na. ii :Idadi ya Shule za Sekondari na Msingi; Vituo vya Afya na Zahanati katika Halmashauri ambazo Ukaguzi haukufanyika kutokana na ukosefu wa Fedha

Na.	Mkoa	Jina la Halmashauri	Shule za Msingi	Shule za Secondari	Vituo vya Afya/ Zahanati
	Arusha				
1		H/W Arusha	37	27	26
2		H/W Karatu	40	30	40
3		H/W Meru	44	29	32
4		H/W Longido	16	7	24
5		H/W Ngorongoro	24	10	19
6		H/JijiArusha	40	23	12
7		H/W Monduli	22	13	23
	Kilimanjaro				
8		H/M Moshi	14	14	15
9		H/W Hai	44	41	30
10		H/W Moshi	100	59	48
11		H/W Mwanga	43	25	47
12		H/W Rombo	61	41	25
13		H/W Same	72	35	36
14		H/W Siha	21	13	11
	Manyara				
15		H/W Babati	55	31	37
16		H/W Hanang'	48	33	18
17		H/W Mbulu	59	30	28
18		H/W Simanjiro	31	15	29
		H/W Kiteto	35	16	25
	Tanga				
19		H/W Pangani	34	24	14
20		H/JijiTanga	46	15	40
21		H/W Mkinga	19	22	12
22		H/W Lushoto	22	26	23
23		H/W Muheza	26	24	17
24		H/W Handeni	50	27	24
25		H/W Korogwe	18	20	16
26		H/Mji Korogwe	5	18	13
27		H/W Kilindi	6	14	18
28		H/W Bumbuli	9	23	14
	Dar es Salaam				
29		H/M Kinondoni	31	22	17

Na.	Mkoa	Jina la Halmashauri	Shule za Msingi	Shule za Secondari	Vituo vya Afya/ Zahanati
30		H/M Ubungo	26	27	18
31		H/M Ilala	48	36	15
32		H/M Temeke	36	11	12
	Morogoro				
31		H/M Morogoro	16	15	8
32		H/W Morogoro	14	14	9
33		H/W Kilosa	19	19	10
34		H/W Kilombero	20	25	12
35		H/W Gairo	7	10	6
36		H/W Mvomero	13	16	8
37		H/W Ulanga	18	18	10
	Mtwara				
38		H/W Nanyamba	25	10	24
39		H/W Tandahimba	50	28	33
40		H/W Newala	30	15	24
41		H/Mji Newala	18	11	14
42		H/Mji Masasi	13	9	7
43		H/W Masasi	50	26	33
44		H/W Nanyumbu	38	12	18
45		H/M Mtwara	12	13	7
46		H/W Mtwara	27	12	29
	Lindi				
47		H/M Lindi	5	4	12
48		H/W Lindi	19	10	47
49		H/W Liwale	9	7	33
50		H/W Kilwa	18	11	37
51		H/W Ruangwa	14	6	37
52		H/W Nachingwea	17	11	37
	Coast				
53		H/Mji Kibaha	16	6	31
54		H/W Bagamoyo	54	11	28
55		H/W Mafia	13	6	19
56		H/W Kibaha	15	8	26
57		H/W Mkuranga	45	9	46
		H/W Rufiji	47	8	29
		H/W Kisarawe	34	6	37
	Mara				
58		H/M Musoma	46	10	10
59		H/W Musoma	44	8	13
60		H/W Butiama	40	8	14

Na.	Mkoa	Jina la Halmashauri	Shule za Msingi	Shule za Secondari	Vituo vya Afya/ Zahanati
61		H/W Tarime	20	10	12
62		H/Mji Tarime	51	13	6
63		H/W Rorya	49	12	13
64		H/W Serengeti	14	5	20
65		H/W Bunda	35	10	19
	Shinyanga				
66		H/M Shinyanga	15	8	10
67		H/W Shinyanga	60	9	37
68		H/W Msalala	34	6	21
69		H/W Ushetu	25	7	25
70		H/Mji Kahama	17	7	14
71		H/W Kishapu	23	5	47
	Simiyu				
72		H/Mji Bariadi	16	14	11
73		H/W Busega	35	17	20
74		H/W Bariadi	29	22	26
75		H/W Itilima	35	29	30
76		H/W Maswa	49	34	41
77		H/W Meatu	45	22	50
	Kagera				
78		H/W Biharamulo	34	18	22
79		H/W Ngara	47	23	49
80		H/W Missenyi	38	22	24
81		H/W Bukoba	57	30	35
82		H/M Bukoba	10	19	13
83		H/W Muleba	89	38	32
84		H/W Karagwe	44	19	31
		H/W Kyerwa	41	21	26
	Mwanza				
85		H/W Kwimba	32	31	47
86		H/W Magu	12	19	39
87		H/W Misungwi	22	23	39
88		H/JijiMwanza	12	30	15
89		H/M Ilemela	8	24	15
90		H/W Sengerema	14	29	42
91		H/W Ukerewe	23	22	35
	Geita				
92		H/Mji Geita	22	10	5
93		H/W Geita	44	30	41
94		H/W Bukombe	33	10	9

Na.	Mkoa	Jina la Halmashauri	Shule za Msingi	Shule za Secondari	Vituo vya Afya/ Zahanati
95		H/W Chato	35	24	16
96		H/W Nyang'hwale	24	10	10
97		H/W Mbogwe	35	13	3
	Iringa				
98		H/M Iringa	17	14	16
99		H/W Kilolo	25	24	39
100		H/W Iringa	34	28	62
101		H/W Mufindi	45	41	48
	Katavi				
102		H/Mji Mpanda	8	10	34
103		H/W Mpanda	19	8	52
104		H/W Mlele	16	7	42
105		H/W Nsimbo	19	7	47
	Ruvuma				
106		H/M Songea	2	2	0
107		H/W Tunduru	5	3	0
108		H/W Namtumbo	5	0	0
109		H/W Mbinga	7	2	0
110		H/W Songea	2	3	0
111		H/W Nyasa	3	1	0
	Njombe				
112		H/Mji Njombe	15	17	25
113		H/W Ludewa	37	10	10
114		H/Mji Makambako	45	0	0
115		H/W Makete	35	17	23
116		H/W Njombe	22	10	15
117		H/W Wang'ing'ombe	45	16	73
	Mbeya				
118		H/JijiMbeya	13	7	5
119		H/W Mbeya	45	7	6
120		H/W Rungwe	8	0	8
121		H/W Mbarali	19	5	5
122		H/W Kyela	33	5	5
123		H/W Chunya	4	3	4
124		H/W Busokelo	6	7	3
	Songwe				
125		H/W Mbozi	19	5	5
126		H/W Ileje	8	3	0
127		H/W Momba	6	2	6

Na.	Mkoa	Jina la Halmashauri	Shule za Msingi	Shule za Secondari	Vituo vya Afya/ Zahanati
128		H/W Tunduma	12	5	3
	Ruvuma				
129		H/M Songea	17	6	2
130		H/W Songea	22	12	5
131		H/W Nyasa	13	5	5
132		H/W Namtumbo	6	2	7
133		H/W Tunduru	9	4	2
134		H/W Mbinga	15	6	3
	Rukwa				
135		H/M Sumbawanga	12	5	22
136		H/W Sumbawanga	5	3	14
137		H/W Kalambo	6	6	11
138		H/W Nkasi	12	4	15
	Dodoma				
139		H/M Dodoma	15	10	40
140		H/W Mpwapwa	5	9	22
141		H/W Chemba	14	8	2
142		H/W Bahi	16	10	17
143		H/W Chamwino	13	8	18
144		H/W Kondoa	5	12	7
145		H/W Kongwa	6	5	6
	Kigoma				
146		H/Mji Kigoma/Ujiji	15	7	31
147		H/W Kakonko	17	7	33
148		H/W Buhigwe	15	8	43
149		H/W Uvinza	8	8	18
150		H/W Kasulu	10	8	36
151		H/Mji Kasulu	13	5	24
		H/W Kibondo	18	7	48
	Singida				
		H/W Iramba	16	14	49
152		H/W Manyoni	20	9	45
153		H/W Singida	10	9	29

Na.	Mkoa	Jina la Halmashauri	Shule za Msingi	Shule za Secondari	Vituo vya Afya/ Zahanati
154		H/M Singida	9	6	16
155		H/W Ikungi	12	12	35
156		H/W Mkalama	8	7	35
	Tabora				
158		H/W Igunga	14	12	54
159		H/M Tabora	10	10	28
160		H/W Nzega	13	12	56
161		H/W Sikonge	8	8	38
162		H/W Tabora	16	7	38
163		H/W Kaliua	12	14	38
Jumla			4,230	2,432	3,864

Kiambatisho Na. iii: Orodha ya Halmashauri zilizopata Hati Zinazoridhisha

Na.	Jina la Halmashauri	2015/2016	Na.	Jina la Halmashauri	2015/2016
	H/JijiArusha	Hati inayoridhisha		H/W Mbomba	Hati inayoridhisha
	H/W Arusha	Hati inayoridhisha		H/W Mbozi	Hati inayoridhisha
	H/W Babati	Hati inayoridhisha		H/W Mbulu	Hati inayoridhisha
	H/Mji Babati	Hati inayoridhisha		H/W Meru	Hati inayoridhisha
	H/W Bagamoyo	Hati inayoridhisha		H/W Meru	Hati inayoridhisha
	H/W Bahi	Hati inayoridhisha		H/W Missenyi	Hati inayoridhisha
	H/W Bariadi	Hati inayoridhisha		H/W Misungwi	Hati inayoridhisha
	H/Mji Bariadi	Hati inayoridhisha		H/W Mkalama	Hati inayoridhisha
	H/W Biharamulo	Hati inayoridhisha		H/W Mkinga	Hati inayoridhisha
	H/W Buchosa	Hati inayoridhisha		H/W Mkuranga	Hati inayoridhisha
	H/W Buhigwe	Hati inayoridhisha		H/W Mlele	Hati inayoridhisha
	H/W Bukoba	Hati inayoridhisha		H/W Momba	Hati inayoridhisha
	H/M Bukoba	Hati inayoridhisha		H/W Monduli	Hati inayoridhisha
	H/W Bukombe	Hati inayoridhisha		H/M Morogoro	Hati inayoridhisha
	H/W Bunda	Hati inayoridhisha		H/M Moshi	Hati inayoridhisha
	H/W Busega	Hati inayoridhisha		H/W Moshi	Hati inayoridhisha
	H/W Busokelo	Hati		H/W Moshi	Hati

Na.	Jina la Halmashauri	2015/2016	Na.	Jina la Halmashauri	2015/2016
		inayoridhisha			inayoridhisha
	H/W Butiama	Hati inayoridhisha		H/W Mpanda	Hati inayoridhisha
	H/W Chamwino	Hati inayoridhisha		H/M Mpanda	Hati inayoridhisha
	H/W Chato	Hati inayoridhisha		H/W Mtwara	Hati inayoridhisha
	H/W Chemba	Hati inayoridhisha		H/M Mtwara	Hati inayoridhisha
	H/W Chunya	Hati inayoridhisha		H/W Mufindi	Hati inayoridhisha
	H/JijiDar Es salaam	Hati inayoridhisha		H/W Muleba	Hati inayoridhisha
	H/W Geita	Hati inayoridhisha		H/W Musoma	Hati inayoridhisha
	H/W Hai	Hati inayoridhisha		H/M Musoma	Hati inayoridhisha
	H/W Handeni	Hati inayoridhisha		H/W Mvomero	Hati inayoridhisha
	H/W Ikungi	Hati inayoridhisha		H/W Mwanga	Hati inayoridhisha
	H/M Ilala	Hati inayoridhisha		H/JijiMwanza	Hati inayoridhisha
	H/W Ileje	Hati inayoridhisha		H/W Nachingwea	Hati inayoridhisha
	H/W Ilemela	Hati inayoridhisha		H/W Nachingwea	Hati inayoridhisha
	H/M Iringa	Hati inayoridhisha		H/W Namtumbo	Hati inayoridhisha
	H/W Itigi	Hati inayoridhisha		H/W Nanyamba	Hati inayoridhisha
	H/W Itilima	Hati inayoridhisha		H/W Nanyumbu	Hati inayoridhisha
	H/Mji Kahama	Hati inayoridhisha		H/W Newala	Hati inayoridhisha
	H/W Kakonko	Hati inayoridhisha		H/W Ngorongoro	Hati inayoridhisha
	H/W Kaliua	Hati		H/W Njombe	Hati

Na.	Jina la Halmashauri	2015/2016	Na.	Jina la Halmashauri	2015/2016
		inayoridhisha			inayoridhisha
	H/W Karagwe	Hati inayoridhisha		H/Mji Njombe	Hati inayoridhisha
	H/Mji Kasulu	Hati inayoridhisha		H/W Nkasi	Hati inayoridhisha
	H/Mji Kibaha	Hati inayoridhisha		H/W Nsimbo	Hati inayoridhisha
	H/W Kigoma	Hati inayoridhisha		H/W Nyangh'wale	Hati inayoridhisha
	H/W Kilindi	Hati inayoridhisha		H/W Nyasa	Hati inayoridhisha
	H/W Kilolo	Hati inayoridhisha		H/Mji Nzega	Hati inayoridhisha
	H/W Kilombero	Hati inayoridhisha		H/W Pangani	Hati inayoridhisha
	H/W Kilosa	Hati inayoridhisha		H/W Rorya	Hati inayoridhisha
	H/W Kilwa	Hati inayoridhisha		H/W Ruangwa	Hati inayoridhisha
	H/W Kisarawe	Hati inayoridhisha		H/W Rufiji	Hati inayoridhisha
	H/W Kishapu	Hati inayoridhisha		H/W Rungwe	Hati inayoridhisha
	H/W Kiteto	Hati inayoridhisha		H/W Same	Hati inayoridhisha
	H/W Kondoa	Hati inayoridhisha		H/W Serengeti	Hati inayoridhisha
	H/W Kongwa	Hati inayoridhisha		H/M Shinyanga	Hati inayoridhisha
	H/Mji Korogwe	Hati inayoridhisha		H/W Siha	Hati inayoridhisha
	H/W Kwimba	Hati inayoridhisha		H/W Sikonge	Hati inayoridhisha
	H/W Kyerwa	Hati inayoridhisha		H/W Simanjiro	Hati inayoridhisha
	H/W Lindi	Hati inayoridhisha		H/M Singida	Hati inayoridhisha
	H/M Lindi	Hati		H/M Songea	Hati

Na.	Jina la Halmashauri	2015/2016	Na.	Jina la Halmashauri	2015/2016
		inayoridhisha			inayoridhisha
	H/W Liwale	Hati inayoridhisha		H/W Tabora	Hati inayoridhisha
	H/W Ludewa	Hati inayoridhisha		H/W Tandahimba	Hati inayoridhisha
	H/W Lushoto	Hati inayoridhisha		H/JijiTanga	Hati inayoridhisha
	H/Mji Mafinga	Hati inayoridhisha		H/W Tarime	Hati inayoridhisha
	H/W Magu	Hati inayoridhisha		H/Mji Tarime	Hati inayoridhisha
	H/Mji Makambako	Hati inayoridhisha		H/M Temeke	Hati inayoridhisha
	H/W Manyoni	Hati inayoridhisha		H/W Tunduma	Hati inayoridhisha
	H/W Masasi	Hati inayoridhisha		H/W Tunduru	Hati inayoridhisha
	H/Mji Masasi	Hati inayoridhisha		H/W Ulanga	Hati inayoridhisha
	H/W Mbarali	Hati inayoridhisha		H/W Urambo	Hati inayoridhisha
	H/JijiMbeya	Hati inayoridhisha		H/W Ushetu	Hati inayoridhisha
	H/W Mbeya	Hati inayoridhisha		H/W Uvinza	Hati inayoridhisha
	H/W Mbinga	Hati inayoridhisha		H/W Wang'ing'ombe	Hati inayoridhisha
	H/W Tabora	Hati inayoridhisha		H/W Handeni	Hati inayoridhisha

Kiambatisho Na. iv: Halmashauri zilizopata Hati zisizoridhisha /Hati zenye shaka na Sababu ya hati hizo kutolea

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
H/M Kigoma Ujiji (Hati Mbaya)

Mali Za Kudumu, Mitambo na Vifaa (PPE)

Kiambatisho Na. 26 cha Taarifa za Fedha kilionesha kuwa thamani ya PPE ilikuwa Sh.45,633,487,000 mwishoni mwa mwaka; hata hivyo, mapungufu yafuatayo yalibainika: Magari mawili na pikipiki aina ya bajaji havikuwemo katika taarifa iliyooneshwa katika kiambatisho Na.29 ya taarifa ya Fedha na thamani ya mali hizo haikujulikana ijapokuwa mali hizo zilikuwa bado zinatumika. Hii ni kinyume na matakwa ya aya ya 19 ya IPSAS Na. 17 ambayo inataka thamani ya mali za kudumu kuoneshwa katika taarifa za fedha katika kipindi mali hiyo inapopatikana. Kutooneshwa kwa mali hizi kunaweza kuathiri kwa kiwango kikubwa thamani ya mali hizo baada ya kuondoa uchakavu.

Aya ya 47 ya IPSAS Na. 3 inataka kurekebishwa kwa makosa yanapogundulika kwenye taarifa za fedha kuanzia mwaka yalipofanyika kabla ya kuidhinisha taarifa nyingine za fedha. Katika kipindi cha mwaka 2013/2014 Manispaa ya Kigoma/Ujiji iliondoa thamani ya mali za kudumu zenye jumla ya Sh.380,000,000 katika taarifa za hesabu na hapakuwa na maelezo yoyote juu ya kuondolewa kwa kiasi hicho cha mali, mitambo na vifaa. Kwa sababu hiyo, kiasi kilichoripotiwa kama thamani ya mali, mitambo na vifaa katika mwaka huo kilipungua kwa kiasi kikubwa na hivyo kuathiri kiasi kilichoripotiwa katika mwaka huu wa ukaguzi. Zaidi ya hayo, thamani ya maabara za shule za sekondari zilizokuwa zinajengwa kwa mwaka 2013/2014 hazikuripotiwa katika taarifa za fedha na hapakuwa na ushahidi wowote wa kuthibitisha kuwa kuna maelezo ya ziada juu ya maabara hizo katika taarifa za sasa za fedha.

Makosa katika Kiasi cha kilichoripotiwa kama fedha taslimu na bakaa katika akaunti ya benki

Kiambatisho Na. 23 cha taarifa za fedha kilionesha kuwa Manispaa ya Kigoma Ujiji ilifunga mwaka ikiwa na fedha taslimu Sh.439,000; Sh.2,950,000 na Sh.58,016,000 katika akaunti za Mapato ya ndani, Matumizi ya Kawaida na akaunti ya Amana. Hata hivyo, mapungufu yafuatayo yalibainika wakati wa kukagua taarifa za usuluhisho wa

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
benki kwa akaunti zilizotajwa kwa mwezi Juni, 2016: Taarifa ya usuluhisho wa benki kwa akaunti ya Matumizi ya Kawaida ilionesha kuwa kiasi cha fedha zilizokuwa kwenye vitabu lakini zikiwa bado hazijaingia benki (Cash in transit) zilikuwa Sh.38,831,760 na hazikuwa zimesuluhishwa hadi kufikia tarehe 30/06/2016. Kati ya fedha hizo, Sh.8,831,760 zilikuwa hivyo tangu Novemba, 2012. **Taarifa ya usuluhisho wa benki kwa akaunti ya Amana ilionesha kuwa kiasi** Sh.48,738,218 kilikuwa kwenye vitabu kama mapato lakini hakikuwa kimeingia benki. Katika kiasi hicho, Sh.6,261,500 zilikuwa mapato kwenye vitabu yasiyoingia benki tangu mwaka 2014/2015. Kiasi hicho kimeendelea kuonekana hakijaingia benki kwa muda kati ya miezi miwili hadi miaka miwili. Kwa hiyo, kiasi cha fedha taslimu na fedha zilizoko benki kilichooneshwa katika taarifa za fedha kinaweza kuwa kimekosewa kwa kiwango kikubwa. Kubadilika kwa tarakimu za ulinganisho za mwaka wa nyuma katika taarifa za fedha Kiasi kilichoripotiwa katika taarifa za fedha kwa mwaka uliopita kilitofautiana sana na kiasi hicho hicho kilichopo katika taarifa za fedha za mwaka 2014/2015 katika safu ya mlinganisho. Hapakuwa na maelezo ya nini kilichosababisha mabadiliko hayo. **Kiasi cha fedha za ruzuku ya matumizi ya kawaida kuripotiwa pungufu** Kiambatisho 10 cha taarifa za fedha kwa mwaka ulioishia 30/06/2016 kilionesha kiasi cha ruzuku ya matumizi ya kawaida ambayo haikutumika ni 3,720,643,810; hata hivyo, kiasi kilichoripotiwa kilikuwa Sh.605,292,000. Kwa sababu hiyo, kiasi kilichoripotiwa kuwa kilipokelewa na kubaki kwa ajili ya shughuli za kawaida kilikuwa pungufu kwa Sh.3,115,351,810. **Kukosekana kwa vielelezo vya kiasi cha fedha kilichofutwa kwenye vitabu kabla ya kuingia benki**. Taarifa ya usuluhisho wa benki kwa akaunti ya Amana ilionesha jumla ya Sh.62,869,075 kama mapato kwenye vitabu lakini zilikuwa hazijaingia benki kwa muda wa kati ya miezi 14 na 19 ambapo baadaye zilifutwa katika taarifa hizo katika mwaka unaokaguliwa. Kiasi hiki kilihusisha Sh. 12,955,825 zikiwa fedha zilizozuiliwa kwa ajili ya kazi za barabara (Retention Money) ili kusubiri kipindi cha matazamio ambazo mwanzoni zilionekana kufutwa kwenye vitabu lakini hundi hazikufutwa. Hivyo, baada ya miezi minne (4), fedha hizo zilitolewa benki taslimu tarehe

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
21/04/2015. Matumizi ya fedha hizo zilizotolewa benki hayakuweza kujulikana. Zaidi ya hayo, vielelezo vya kiasi kilichofutwa Sh. 49,913,250 havikupatikana. **Malipo bila viambanisho vya kutosha Sh.58,015,075** Malipo ya Sh.58,015,075 ambayo ni sehemu ya matumizi katika taarifa za fedha yalifanywa bila kuwa na viambatanisho vya kutosha kinyume na Agizo 8 (2) (c) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linalomtaka Mweka Hazina kuwa na mfumo imara wa kutunza vielelezo vyote muhimu vya malipo. Kutokana na kukosekana kwa nyaraka hizo, uhalali na ukamilifu wa malipo yaliyofanyika haukuweza kuthibitishwa na hivyo kuzuia mawanda ya ukaguzi. **Kukosekana kwa Hati za Malipo Sh.15,190,000** Agizo 34 (1) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linamtaka Mweka Hazina kuhakikisha utunzaji madhubuti wa nyaraka zote muhimu za malipo, hata hivyo, kinyume na Agizo hilo ilibainika kuwa, hati za malipo ya jumla ya Sh.15,190,000 kwa unaotolewa taarifa hazikupatikana. Kutokana na kukosekana kwa nyaraka hizi, usahihi na ukamilifu wa bakaa zilizooneshwa katika vifungu vya matumizi katika Taarifa za Fedha hazikuweza kuthibitishwa usahihi wake.
H/W Kibondo
Kukosekana kwa vitabu vya stakabadhi za kukusanyia mapato Mapato yaliyoripotiwa katika viambatanisho vya taarifa ya fedha hayakuhusisha mapato yaliyokusanywa na vitabu 11 vya stakabadhi za kukusanyia mapato ambavyo vilitajwa na menejimenti kuwa havipo. Kwa hiyo, kutokana na kukosekana kwa vitabu vya makusanyo ilikuwa ni vigumu kujua kama mapato yaliyo katika taarifa za fedha za Halmashauri kwa mwaka uliomalizika Juni 30, 2016 yalikuwa ni kamili na sahihi. **Uwezekano mdogo wa kurejeshwa kwa masurufu yaliyotolewa kwa watumishi walioacha au kuhama, Sh.54,295,223** Katika kiasi cha wadaiwa kuna jumla ya Sh.54,295,223 zikiwa ni masurufu yaliyotolewa kwa watumishi ambao hawapo kazini kwa sababu mbalimbali ambapo urejeshwaji wa masurufu haya ni wa mashaka makubwa. Aidha, hakuna kifungu kilichotengwa kutokana na uwezekano mdogo huo wa marejesho ya masurufu hayo. Kwa sababu hiyo kiasi kilichoripotiwa kama wadaiwa katika taarifa za fedha za

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
Halmashauri kingeweza kuwa kimekosewa kwa Sh.54,295,223. Thamani ya magari tisa (9) ambayo hayakuripotiwa katika taarifa ya fedha Thamani ya Mali, Mitambo na Vifaa (PPE) zilizoripotiwa katika taarifa za fedha ya Sh.93,182,470 haikujumuisha thamani ya magari tisa (9) yaliyokuwa yakimilikiwa na Halmashauri kufikiwa tarehe 30/6/2016. Ingawa magari yote 9 yalikuwa yapo, nyaraka ambazo zingeweza kuonesha thamani zake kama kadi ya gari hazikuletwa kwa ajili ya uhakiki. Kwa sababu hiyo, thamani ya mali, mitambo na vifaa iliyoripotiwa katika taarifa za fedha ilikuwa pungufu kwa thamani ya magari 9 ambayo hayakuoneshwa.
H/W Kasulu
Thamani ya mali katika uwekezaji ambayo haikuripotiwa Sh.191,544,000 Tarehe 31 Desemba 2015, Halmashauri ya Wilaya Kasulu, ilionesha kuwa na Sh.191,544,000 kama thamani ya mali za uwekezaji katika mlinganyo wa fedha za nyuma. Hata hivyo, thamani hii ilifutwa katika vitabu mwishoni mwa mwaka 30/06/2016 bila maelezo yoyote au wala nyaraka zilizoidhinishwa. Kutokana na kukosena kwa nyaraka zilizopitishwa ilikuwa ni vigumu kwangu kujiridhisha kama bakaa ya mwanzo na kiasi cha mwisho cha uwekezaji kilikuwa sahihi. **Kukosekana kwa nyaraka za mali iliyohamishwa kwenda Halmashauri ya Mji Kasulu Sh.11,065,017,000** Kiambatisho 29 cha taarifa za fedha za Halmashauri ya Wilaya Kasulu kilionesha kuwa Sh.11,065,017,000 ikiwa ni mali za kudumu zilihamishwa kwenda Halmashauri ya Mji Kasulu katika kipindi cha mwaka unaotolewa taarifa. Hata hivyo, sikupata uthibitisho kutoka Halmashauri ya Mji Kasulu kuhusu mapokezi ya mali hizo. Kwasababu hiyo, ilikuwa vigumu kujua kama kiasi kilichotajwa katika taarifa ya fedha ya Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu ilikuwa sahihi. Ilikuwa pia vigumu kujua kama mali hizo zilikuwepo katika Halmashauri ya Kasulu.
H/M Dodoma
Malipo yasiyo na viambatanisho Sh.113,153,888 Katika kiasi kirichoripotiwa kama matumizi kwa bidhaa katika kiambatisho 18 cha taarifa za fedha kulikuwa na kiasi cha Sh.113,153,888 kilicholipwa bila kuwa na viambatanisho vya kutosha kama maombi kutoka idara inayonufaika na manunuzi hayo, hati ya kukabidhi bidhaa, hati ya kuagizia bidhaa na risiti toka kwa mzabuni

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
kukiri kupokea malipo. Hii ni kinyume na Agizo 8 (c) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009. Hivyo, ilikuwa vigumu kujiridhisha kama matumizi yalifanyika na kama matumizi hayo yalikuwa kwa ajili ya shughuli za Halmashauri. Uwezekano mdogo wa wadaiwa kulipa deni lao Katika kiasi kilichoripotiwa kama wadaiwa wa Halmashauri kulikuwa na madeni ya jumla ya Sh.2,771,935,474 ka wadaiwa ambayo yalionekana kuwa na uwezekano mdogo wa kulipwa. Zaidi ya hayo, kulikuwa hakuna makadirio yaliyotengwa kutokana na uwezekano huo wa kutokulipwa kwa deni hilo. Hivyo, kiasi kilichoripotiwa kama wadaiwa kitakuwa na makosa.
H/W Singida
Vitabu 18 vya Stakabadhi za kukusanyia mapato havikupatikana Vitabu 18 vya stakabadhi za kukusanyia mapato vilivyotolewa kwa wakusanya mapato (vinane (8) vikiwa vilitolewa kwa Wakala - M/s Abada Care Investment) havikuletwa kwa ajili ya ukaguzi kinyume na matakwa ya Agizo 34 (1) na (6) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009. **Malipo yasiyo na viambatanisho Sh.44,050,097** Katika matumizi yaliyoripotiwa katika taarifa za fedha, kulikuwa na kiasi cha Sh.44,050,097 ikiwa ni matumizi ya matengenezo yaliyofanyika kwa shughuli za uchaguzi mkuu mwaka 2015. Viambatanisho hivyo vilivyokosekana ni kama ripoti za ukaguzi, nyaraka za marejesho ya masurufu na hati za kukabidhi bidhaa zilizosainiwa. Hii ni kinyume na Agizo 8(2) (c) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009. **Kukosekana ushahidi wa thamani za Mali, Mitambo na Vifaa** Katika thamani ya mali, mitambo na vifaa iliyoripotiwa katika taarifa za fedha, kulikuwa na kiasi cha Sh.88,500,844 kama mali, mitambo na vifaa ambavyo sikuweza kupata rejista iliyoonesha maelezo ya kila kimoja, gharama, mahali kilipo na muda wa matumizi. Pia hakukuwa na taarifa za makabidhiano, hati za madai, hati za kupokelea mali, na hati ya kuagizia bidhaa hizo. Kukosekana kwa vitabu vya kukusanyia mapato, uwepo wa malipo yasiyo na viambatanisho na kukosekana kwa viambatanisho vinavyoelezea Mali, Mitambo na Vifaa katika taarifa za fedha kulinifanya nishindwe kujua kama mapato, matumizi na thamani ya mali, mitambo na vifaa vilikuwa vimeoneshwa katika thamani sahihi.

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
H/W Nzega

Kukosekana kwa Hati za Malipo Sh.59,634,005
Hati za malipo pamoja na viambatanisho vyake vinatakiwa kuhifadhiwa kwa umakini kwa kipinidi kisichokuwa chini ya miaka mitano (5). Hii ni kwa mujibu wa Agizo 104(2) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009. Hata hivyo, mapitio ya malipo yaliyofanyika yalibaini kuwa kiasi cha Sh.59,634,005 kwa mwaka ulioishia 30/06/2016, yalikuwa hayana hati za malipo pamoja na viambatanisho vyake.

Malipo yasiyo na vambatanisho Sh.87,485,350
Agizo la 10 (2) (d) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009 linataka afisa anayeidhinisha malipo kuhakikisha kuwa malipo yote yana viambatanisho vya kujitosheleza. Zaidi pia, Agizo 8 (2) (c) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009, linataka Mweka Hazina kuwajibika kuweka mfumo thabiti wa utunzaji wa nyaraka za matumizi. Kinyume na matakwa ya maagizo haya, ukaguzi ulibaini kuwa kiasi cha Sh.87,485,350 kwa mwaka 2015/2016 zililipwa kwa watu mbalimbali bila ya kuwa na viambatanisho vya kutosha.

Kukosekana kwa vitabu 5 vya kukusanyia mapato
Agizo la 34(6) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009 linataka maafisa wote waliopewa vitabu vya risiti vya kukusanyia mapato kuvirudisha viwe vimetumika au havijatumika mwishoni mwa kila mwezi kadiri itakavyoelekezwa. Hata hivyo, kitabu kimoja kilichotolewa kwa mkushanya mapato na hadi wakati wa ukaguzi hakirudishwa wakati vitabu vinne (4) vilivyorudishwa Halmashauri havikupatikana vilipotakiwa kwa ukaguzi.

Mapato yaliyokusanywa lakini hayakuthibitika kupelekwa benki Sh.13,277,720
Agizo 37(2-3) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009 linataka fedha zote zinazokusanywa na maafisa walioteuliwa kuyawasilisha kwa mtunza fedha kwa ajili ya kutunza fedha hiyo kwenye kasiki kabla ya kuzipeleka benki kabla ya mwisho wa masaa ya kazi na kuhakikisha fedha hizo zinapelekwa benki mapema. Kinyume na matakwa ya agizo hili, ukaguzi uliofanywa kupitia vitabu vya mapato, risiti za benki na taarifa za benki ulishindwa kuthibitisha kiasi cha Sh.13,277,720 kilichokusanywa kama kilipelekwa benki kwa kuwa risiti za benki hazikupatikana.

Malipo ya Madeni ya Mishahara ambayo hayakuwa kwenye taarifa za fedha za miaka ya nyuma 101,815,225

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
Wakati wa ukaguzi ilibainika kuwa, Halmashauri ilifanya malipo ya jumla ya Sh.101,815,225 kwa ajili madeni ya mishahara. Hata hivyo, hapakuwa na ushahidi wa kuthibitisha kama malipo hayo yalikuwa miongoni mwa madeni ya mwaka 2014/2015 wala hapakuwa na nyaraka kuonesha kama kulikuwa na bajeti ya kulipa madeni haya. Kwa hiyo kufanya malipo katika vifungu visivyo sahihi kunafanya vifungu vitumie zaidi na mwishowe kuathiri matumizi yaliyoripotiwa katika taarifa za fedha.
H/W Iramba
Vitabu vya risiti 178 vya kukusanyia mapato havikurejeshwa Agizo la 34(6) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, 2009 linataka maafisa wote waliopewa vitabu vya risiti vya kukusanyia mapato kuvirudisha viwe vimetumika au havijatumika mwishoni mwa kila mwezi kadiri itakavyoelekezwa. Kinyume na agizo hilo ilionekana kuwa Halmashauri ilishindwa kupata vitabu 178 vya kukusanyia mapato vilivyokuwa vimetolewa kwa wakusanya mapato mbalimbali katika kipindi cha mwaka husika. Kushindwa kuleta vitabu vilivyotolewa kwa wakusanya mapato kwa ukaguzi kulinifanya nishindwe kujua kiasi kilichokusanywa na vitabu hivyo. **Mapato yaliyokusanywa lakini hayakupelekwa benki Sh.48,308,150** Agizo 50 (5) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, (2009) linataka fedha zote zinazopokelewa kupelekwa benki kila siku au siku ya kazi inayofuata. Kinyume na matakwa haya nilibaini kuwa Halmashauri haikupeleka benki kiasi cha Sh.48,308,150 zilizokusanywa kutoka vyanzo mbalimbali vya mapato ya ndani katika kipindi cha mwaka wa ukaguzi. Kiasi hiki kilikuwa na athari kwenye ukamilifu wa taarifa za mapato zilizoripotiwa katika taarifa za fedha. **Kukosekana kwa hati za malipo zenye jumla ya Sh. 28,755,081** Agizo 34 (1) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, (2009) linamtaka Mweka Hazina kuwajibika kwa kuimarisha mfumo wa utunzaji kumbukumbu muhimu za malipo. Hata hivyo kinyume na matakwa hayo, ilibainika kuwa hati za malipo zenye thamani ya Sh.28,755,081 hazikuweza kupatikana wakati wa ukaguzi. Kutokana na kukosekana kwa hati za malipo sikuweza kuthibitisha usahihi na ukamilifu wa malipo yaliyofanyika na kuripotiwa katika taarifa za fedha. **Malipo yaliyofanywa bila kuwa na viambatanisho Sh.112,952,483** Halmashauri ililipa jumla ya Sh.112,952,483 bila viambatanisho vya kutosha kinyume na Agizo 8(2)(c) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa, (2009). Kukosekana kwa viambatanisho hivyo kulinifanya nishindwe kuthibitisha usahihi na

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
utimilifu wa malipo yaliyofanyika lakini pia kiasi cha matumizi kilichoingizwa katika taarifa za fedha.
H/W Kalambo
Vitabu 16 vya mapato vya kukusanyia mapato havikupatikana na kuwasilishwa kwa ajili ya ukaguzi. Vitabu hivi vilitolewa kwa watumishi wa Halmashauri kwa ajili ya kukusanya mapato. Kutokurudisha vitabu hivyo ni kinyume na Agizo 34(6) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009. Kwa sababu hiyo, kukosekana kwa vitabu hivyo nilishindwa kuthibitisha mapato yaliyokusanywa kupitia vitabu hivyo. Pia, zaidi ya mapato ya Sh.1,162,920,000 yaliyoripotiwa katika taarifa za fedha yanaweza kuwa sio halisi. **Kukosekana kwa hati za malipo na malipo yasiyo na viambatanisho Sh.173, 583,137.** Wakati wa ukaguzi ilibainika kuwa, malipo ya jumla ya Sh.173,584,137 yalifanywa bila kuwa na viambatanisho vya kutosha na kukosekana kwa hati za malipo. Kwa sababu hiyo, usahihi na uhalali wa malipo haukuweza kuthibitika.
H/W Makete
Malipo bila viambatanisho vya Sh.162,096,957 Katika matumizi ya Halmashauri kulikuwa na Sh.162,096,957 zikiwa ni malipo yaliyofanywa bila kuwa na viambatanisho kama vile hati za madai, risiti za kukiri mapokezi na nukuu za bei. Hii ni kinyume na Agizo 8(2) (c) la Memoranda za Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009. **Uwezekano mdogo wa wadaiwa kulipa deni** Katika kiasi cha fedha kilichooneshwa kama wadaiwa, kulikuwa na deni la Sh.111,746,143 lililozidi mwaka mmoja ambapo uwezekano wa kulipwa ulikuwa mdogo sana. Pia, hapakuwa na makadirio ya hasara katika taarifa za fedha kwa ajili ya kufuta wadaiwa hao katika vitabu. Kwa sababu hiyo, kiasi cha wadaiwa kilichoripotiwa katika taarifa za fedha kinakosa usahihi kwa kiwango kikubwa.
H/W Songea
Vitabu 32 vya stakabadhi za kukusanyia mapato havikupatikana Agizo 34 (1) na (6) la Memoranda za Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009 linataka maafisa wote waliopewa vitabu vya stakabadhi za kukusanyia mapato kuvirudisha viwe vimetumika au havijatumika mwishoni mwa kila mwezi kadiri

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
itakavyoelekezwa. Hata hivyo, vitabu 32 vya stakabadhi za kukusanyia mapato havikuwa vimerejeshwa na kuwasilishwa kwa ajili ya ukaguzi. Hivyo, kiasi kilichoripotiwa kukusanywa kwa mwaka cha Sh.708,297,881 katika taarifa ya fedha kama makusanyo ya mwaka hakikuweza kuthibitishwa kwa kuwa kiasi kilichokusanywa na vitabu ambavyo havikupatikana hakikujulikana. **Malipo yasiyo na viambatanisho Sh.130,106,884** Wakati wa ukaguzi nilibaini kuwa Sh.130, 106,884 zililipwa bila kuwa na viambatanisho vya kutosha kinyume na Agizo 8 (c) la Memoranda za Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009. Nilishindwa kujiridhisha usahihi wa matumizi ya jumla ya Sh.21,039,944,088 yaliyooneshwa katika Kiambatisho 33 Sh.19,312,444,800; Kiambatisho 34 Sh.1,269,999,540 na Kiambatisho 35 Sh.457,499,748 vya taarifa za fedha.
H/W Sumbawanga
Malipo yasiyo na viambatanisho Sh.44,166,640 Upekuzi uliofanywa katika hati za malipo ulibaini kuwa, malipo yenye jumla ya Sh.44,166,640 yalifanywa bila kuwa na viambatanisho sahihi na vya kujitosheleza. Viambatanisho hivyo ni kama vile hati za madai, hati za kupokelea mali na bidhaa, hati za kuagizia mali na bidhaa, mikataba na stakabadhi za kukiri mapokezi ya malipo. Hii ni kinyume na matakwa Agizo 8 (2) (c) na 10 (2) (d) ya Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009. **Vitabu 21 vya stakabadhi za kukusanyia mapato havikupatikana** Vitabu 21 vya risiti za kukusanyia mapato havikuwa vimerejeshwa na watumishi wa Halmashauri waliokuwa wakikusanya mapato; hii ni kinyume na Agizo 34(6) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009.
H/M Sumbawanga
Mali za kudumu hazijaripotiwa katika thamani halisi Sh.11,810,265,267 Ilibainika kuwa Manispaa ya Sumbawanga inamiliki Ukumbi, Masoko, Machinjio, Shule za Sekondari, Zahanati, Vituo vya afya, Vifaa vya kufanyia tathmini, vifaa vya upimaji, vifaa vya hospitali na mashine za kurudufu ambavyo thamani zake hazikuweza kujulikana na hivyo havikuwa katika kiasi kilichoripotiwa kama Mali, Mitambo na Vifaa katika Kiambatisho 29 cha taarifa za fedha. **Thamani ya ardhi haikuripotiwa katika taarifa za fedha** Manispaa ya Sumbawanga inamiliki ardhi iliyopatikana bila gharama kutoka Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Ardhi hii haijaripotiwa katika taarifa za

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
fedha za Halmashauri kinyume na aya 27 na 28 ya IPSAS Na. 17 zinazotaka thamani ya mali zipatikanazo bila gharama kupimwa na kuripotiwa katika thamani halisi kwa kipindi mali hizo zilipopatikana. Kwa hiyo, thamani ya Mali, Mitambo na Vifaa vilivyooneshwa katika Kiambatisho Na. 29 cha taarifa za fedha sio halisi. **Matumizi kwa miradi ambayo hayana viambatanisho Sh.1,260,347,918** Manispaa ya Sumbawanga ilipokea jumla ya Sh.1,260,347,918 kwa ajili ya kutekeleza mradi wa uendelezaji miji (ULGSP). Hata hivyo, viambatanisho vinavyoonesha namna kiasi hicho cha fedha kilivyotumika havikupatikana na hivyo kushindwa kuthibitisha matumizi hayo kama yalitumika kwa shughuli zilizoidhinishwa za ULGSP.
H/W Iringa
stakabadhi 38 za jumla kutoka katika mfumo wa kukusanya mapato wa MRECOM hazikuwasilishwa kwa ajili ya ukaguzi. Katika hali hii mapato yaliyokusanywa kutipitia risiti hizi hayakuweza kuthibitishwa kama yaliwasilishwa kwa mtunza fedha na hivyo, ukaguzi ulishindwa kujua usahihi wa mapato ya jumla ya Sh.401,554,383 yaliyoripotiwa katika Kiambatisho 15 cha taarifa za fedha.
H/Mji Geita
Kukosekana Kwa Hati za Malipo zenye Jumla ya Sh.326,331,615 Katika mwaka unaokaguliwa, Halmashauri ilifanya malipo yenye thamani ya Sh. 326,331,615.21 ambayo hati za malipo na vielelezo vyake havikupatikana, hivo nilishindwa kuthibitisha sababu na uhalali wa malipo yaliyofanyika. **Kukosekana kwa vielelezo katika hati za malipo Sh.353,780,431** Ukaguzi uliofanyika ulibaini hati za malipo yenye thamani ya Sh.353,780,431 zilikosa vielelezo muhimu kudhihirisha uhalali wake. **Mapato ya jumla ya Sh. 11,353,477 hayakuthibitika yalipo** Ukaguzi wa mapato ulibaini kuwa Halmashauri ilikusanya jumla ya Sh. 565,575,556 na Mapitio ya taarifa za kibenki yalibaini kuwa kiasi cha Sh.11, 353,477 hakikuingizwa benki wala fedha taslimu kuonekana katika kasiki ya Halmashauri.
H/W Maswa
Kukosekana kwa vitabu kumi na nane(18) vya mapato Vitabu kumi na nane vya mapato havikupatikana wakati wa ukaguzi ili vihakikiwe.

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
Kwa hali hiyo, sikuweza kujiridhisha juu ya kiasi halisi cha mapato yaliyokusanywa. **Kukosekana kwa viambatanisho muhimu vya malipo Sh. 251,015,642** Nimebaini kuwa malipo yenye jumla ya Sh. 251,015,642 yalikosa vielelezo muhimu hivyo kufanya uhalali wa malipo hayo kuwa wenye shaka.
H/W Mbogwe
Kukosekana viambatinisho vya malipo Sh. 275,401,000 Jumla ya malipo yenye thamani ya Sh.275,401,000 yalikosa viambatanisho hivyo nimeshindwa kuthibilisha uhalali wa malipo hayo. **Kukosekana kwa vitabu hamsini na mbili (52) vya mapato.** Jumla ya vitabu hamsini na mbili yaani 46 vya makusanyo ya ndani na 6 vya mfuko wa afya wa jamii havikupatikana wakati wa ukaguzi. Hivyo nimeshindwa kujiridhisha kuhusu kiasi cha mapato kilichokusanywa
H/W Meatu
Kutofanyika kwa marekebisho ya mwaka wa nyuma Sh. 22,589,125 Nimejiridhisha kuwa hati ya madai na hati za kuagiza mali zenye thamani ya Sh.22, 589,125 katika mwaka 2014/2015 zililipwa katika mwaka wa fedha 2015/2016. Lakini wadai waliolipwa hawakujumuishwa katika taarifa za fedha za mwaka 2014/2015. Malipo haya yamefanyika katika mwaka wa fedha 2015/2016 badala ya 2014/2015 kama IPSAS Na. 3 inavyoagiza. **Kukosekana kwa hati hamsini (50) za Malipo Sh.329,969,496** Nilishindwa kukagua hati za malipo zipatazo hamsini za matumizi ya kawaida na miradi ya maendeleo zenye thamani ya Sh. 329,969,496 kwani hati hizi hazikupatikana na hapakuwa na sababu za msingi za kukosekana kwa hati hizo za malipo.
H/W Msalala
Kukosekana kwa vitabu vya wazi saba (7) vya mapato. Vitabu saba vya mapato havikupatikana wakati wa ukaguzi hivyo nimeshindwa kujiridhisha kuhusu kiasi halisi cha mapato kilichokusanywa kwani mawanda ya ukaguzi wangu yalikwazwa. **Kukosekana kwa viambatanisho muhimu vya malipo Sh.179,228,885** Nilijiridhisha kuwa malipo ya jumla ya Sh.179, 228,885 yalifanyika bila kuwa na

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
viambatanisho muhimu hivyo nimeshindwa kuthibitisha uhalali wa malipo yaliyofanyika kutokana na kukosekana kwa viambatanisho katika hati za malipo.
H/W Sengerema
Kukosekana kwa vitabu vitatu(3) vya mapato Vitabu vitatu (3) vya wazi vya mapato havikuwasilishwa kwa zoezi la ukaguzi hivyo mapato yaliyokusanywa kupitia vitabu hivyo nimeshindwa kuyathibitisha na kuna uwezekano yakapotea. **Kukosekana kwa hati za malipo na viambatanisho Sh.197,793,111** Hati za malipo zenye jumla ya Sh.42, 604,425 zilikosekana wakati wa ukaguzi na malipo yenye jumla ya Sh. 155, 188,686 yalikosa viambatanisho muhimu hivyo nilishindwa kujiridhisha kuhusu uhalali wa malipo hayo.
H/W Shinyanga
Kukosekana kwa vielelezo vya uwepo wa wadaiwa na malipo kabla ya huduma Sh.287,017,386 Halmashauri imeripoti thamani ya wadaiwa ya Sh. 585,398,712 katika taarifa za fedha (Note Na. 22). Katika kiasi kilichoripotiwa, nimeshindwa kuwatambua wadaiwa wanaofanya jumla ya Sh.287, 017,386 sawa na 49% ya wadaiwa iliyoripotiwa kwani menejimenti ya Halmashauri haikuwasilisha vielelezo stahiki kudhihirisha kiasi hicho cha fedha kutoka kwa wadaiwa na malipo kabla ya huduma.
Ukerewe DC
Kukosekana kwa hati za malipo Sh.98,505,472 Hati za malipo zenye thamani ya Sh.98, 505,472 hazikupatikana katika kipindi chote cha ukaguzi. Nimeshindwa kujiridhisha kama malipo yaliyofanyika yalikuwa halali kutokana na kukosekana kwa hati za malipo kwani mawanda ya ukaguzi yalikwazwa. **Fedha taslimu na zilizoko Benki** Halmashauri imeripoti jumla ya Sh.712, 899,565 kuwa ni bakaa ya fedha taslimu na zilizoko benki (Notisi Na.24) bila kujumuisha fedha zilizopelekwa ngazi za vijiji, shuleni, vituo vya afya na zahanati yenye jumla ya Sh. 954,722,934. Ukaguzi wangu umeshindwa kujiridhisha kuhusu bakaa ya fedha taslimu na zilizoko benki kwani taarifa za fedha za vijiji hazikuandaliwa kinyume na matakwa ya Agizo Na.32 (2)-(3) ya Memoranda ya fedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009.

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
H/W Ngara

Kukosekana kwa Hati za Malipo Sh.46,502,077

Hati za malipo za kiasi cha Sh.46,502,077 hazikupatikana. Kukosekana kwa hati hizo za malipo pamoja na viambatanisho vyake vilinifanya nishindwe kujua uhalali na uhalisi wa malipo yaliyofanyika.

Kutokuandaliwa kwa Viambatanisho kuelezea kiasi cha deni la Halmashauri Sh.1,505,716,212

Hadi tarehe 30 Juni 2016, Halmashauri ya Ngara ilikuwa na deni la Sh.1,505,716,212 lililoripotiwa katika Kiambatisho 35 cha taarifa za fedha. Hata hivyo, hapakuwa na kiambatanisho chochote kuonesha mchanganuo wa deni hilo (Leja ya madeni) iliyowasilishwa kwa ajili ya ukaguzi. Hivyo, sikuweza kujirithisha na kiasi kilichoripotiwa katika taarifa za fedha kama deni.

Thamani ya Uwekezaji isiyoambatana na vielelezo vya taarifa ya uthamini na makubaliano ya Halmashauri juu ya mgawanyo wa mali Sh.3,129,231,541

Mapitio ya taarifa za fedha yalibaini kuwa, thamani ya ardhi ya Sh.3,192,231,541 iliyooneshwa kama Uwekezaji katika taarifa za fedha haikuwa imekidhi vigezo vilivyoainishwa katika aya ya 7 ya IPSAS Na. 16 kutokana na kukosekana kwa makubaliano ya Halmashauri juu ya ardhi hiyo kutumika kwa ajili ya uwekezaji. Pia, gharama au thamani halisi ya uwekezaji haiwezi kupatikana kwa uhakika kwa kuwa hapakuwepo taarifa ya tathmini ya ardhi kwa kuwa tathmini ilikuwa ikiendelea.

Kushindwa kuangalia vielelezo vya kushuka kwa thamani ya mali za msitu wa Lumasi Sh.161,979,685

Halmashauri iliripoti thamani ya mali za msitu wa Lumasi kuwa Sh.161,979,685 kupitia Kiambatisho 32 cha taarifa za fedha na kiasi hicho hakikubadilika katika vitabu kwa miaka miwili mfululizo. Lakini pia, ukaguzi ulibaini kuwa mali hii ya msitu haikuangaliwa kama imeshuka thamani kama inavyotakiwa na IPSAS Na. 21. Hivyo, thamani ya msitu wa Lumasi iliyoripotiwa katika taarifa za fedha kuwa halisi haiwezi kupimwa wala kupatikana kwa uhakika kwa kuzingatia kuwa thamani hii iliendelea kubaki hivyo kwa miaka miwili mfululizo yaani 2014/2015 na 2015/2016.

Ongezeko la thamani ya ardhi ambalo halikuambatana na taarifa ya uthamini Sh.5,660,772,307

Kupitia Kiambatisho 29, Halmashauri iliripoti katika taarifa zake za fedha kuwa na

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
jumla ya Sh.5,660,772,307 kama thamani ya ardhi. Hata hivyo, Halmashauri ilishindwa kutoa ripoti ya uthamini na hivyo nilishindwa kupata usahihi na uhalali wa kiasi hicho kilichoripotiwa. **Vitabu 9 vya stakabadhi za kukusanyia mapato (Risiti wazi) havikupatikana**. Agizo 34 (6) la Memoranda ya Fedha za Mamlaka za Serikali za Mitaa, 2009 linataka maafisa wote waliopewa vitabu vya kukusanyia mapato kurejesha vitabu hivyo viwe vimetumika au havijatumika kila mwisho wa mwezi kama itakavyokuwa imepangwa. Ukaguzi ulibaini kuwa vitabu 9 vya risiti vya kukusanyia mapato havikurejeshwa Halmashauri na hivyo havikupatikana kwa ajili ya ukaguzi.
H/W Ushetu
Matumizi yaliyofanywa katika vifungu visivyo sahihi Sh.21,350,370 Wakati wa ukaguzi, ilibainika kuwa malipo ya jumla ya Sh.21,350,370 yalifanywa katika vifungu vya matumizi ambavyo havikuwa sahihi na hapakuwa na idhini iliyotolewa na Baraza la Madiwani kubadilisha matumizi katika vifungu hayo. **Kutofautiana kwa taarifa zinazotoka kwenye mfumo wa Epicor Sh.21,809,055** Ulinganisho wa taarifa zilizotoka katika mfumo wa Epicor na vifungu vilivyotumika kwenye hati za malipo zilionesha tofauti za vifungu ambako matumizi yalifanyika. Hivyo, uhakika na uhalisi wa malipo hayo haukuthibitika. **Matumizi yasiyo na tija Sh.5,000,000** Halmashauri ilifanya matumizi ya kiasi cha Sh.5,000,000 kwa mzabuni ambapo hakuna thamani ya fedha iliyopokelewa kutokana na malipo hayo kwa kuwa ilikuwa fidia kwa kuvunja mkataba baada ya Halmashauri kushindwa kesi mahakamani. Vitabu 26 vya stakabadhi (Wazi) vya kukusanyia mapato havikupatikana kwa ajili ya ukaguzi. Mapitio ya rejesta ya vitabu vya mapato (counterfoil register) kwa kipindi kilichoishia tarehe 30 Juni 2016 yalibaini kuwa vitabu 26 vya kukusanyia mapato vyenye risiti za wazi vilivyotolewa kwa watumishi wa Halmashauri na mawakala wa kukusanya mapato havikurejeshwa na hivyo havikuletwa kwa ukaguzi.
H/W Gairo
Vitabu 39 vya kukusanyia mapato havikuonekana wakati wa ukaguzi Agizo la 34 (6) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linaitaka taasisi

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
kurudisha vitabu vya kukusanyia mapato vilivyotumika na visivyotumika mwishoni mwa kila mwezi. Kinyume na agizo hilo ukaguzi wa rejesta ya vitabu vya stakabadhi za kukusanyia mapato ulibaini kuwa vitabu 39 vya stakabadhi za kukusanyia mapato (HW5) vilivyotumiwa na Halmashauri katika mwaka wa fedha 2015/2016 havikuwasilishwa kwa ajili ya ukaguzi. Kwa hiyo sikuweza kujua mapato yenye jumla ya shilingi 238,919,208 yaliyooneshwa katika taarifa ya fedha **Mapato ambayo hayakupelekwa benki Sh. 195,313,984.00** Agizo la 50 (5) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa ya 2009 linasema kwamba fedha zote zinazopokelewa lazima ziingizwe katika akaunti ya benki ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa kila siku au siku ya kazi inayofuata. Hata hivyo, kinyume na Agizo lililotajwa hapo juu, ukaguzi wa madaftari ya wakusanyaji wa mapato katika Halmashauri ya Wilaya ya Gairo haukuweza kupata ushahidi ambao unaonyesha kwamba makusanyo yenye jumla ya Sh. 195,313,984 yaliingizwa katika akaunti ya benki ya Halmashauri, hivyo kutia shaka ya matumizi mabaya ya mapato Halmashauri. **Vitabu 360 vya kukusanyia mapato ambavyo havikurekodiwa kwenye rejesta** Agizo la 34 (1) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, (2009) linasema kwamba Mweka Hazina ndiye atakayewajibika kutunza nyaraka zote za kihasibu ikiwemo vitabu vya kukusanyia mapato na kuhakikisha kwamba rejesta inatunzwa kwa ajili ya nyaraka zote ikiwemo vitabu vya kukusanyia mapato ambapo mapokezi, matoleo na urejeshwaji wa vitabu hivyo baada na kabla ya kutumika vitarekodiwa. Kinyume na agizo lililotajwa hapo juu uhakiki wa nyaraka na rejesta hiyo umebaini kuwa vitabu 360 vya kukusanyia mapato havikuingizwa katika rejesta, hivyo kuwa na shaka ya kupoteza mapato ya Halmashauri. **Kukosekana kwa hati za malipo** Hati za malipo kwa ajili ya malipo ya jumla ya Sh.886,179,613.85 yaliyolipwa na Halmashauri ya Wilaya ya Gairo, zilikosekana wakati wa ukaguzi, kwa hiyo sikuweza kujua jumla ya matumizi kama ilivyoripotiwa katika taarifa ya mapato na matumizi ambapo ni kinyume na Agizo 104 la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa ya, (2009) ambalo inahitaji hati za malipo pamoja na nyaraka zake kutunzwa na kuwa katika hali ya usalama chini ya ulinzi sahihi. **Malipo yenye nyaraka pungufu Sh. 287, 657,000** Kanuni 86 (1) ya Kanuni za Fedha za Umma ya mwaka 2004 inasema kuwa "matumizi yote ya fedha za umma yatakuwa na nyaraka kamilifu katika aina ya

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
vocha ya malipo ambayo lazima ichapwe au kuandikwa kwa kalamu ya wino na lazima iwe na viambatanisho vya maelezo kamili ya huduma ambayo malipo yanafanywa, kama vile tarehe, namba, umbali, viwango ili kuwezesha kuzichunguza bila marejeo ya hati nyingine yoyote. Kinyume na kanuni hiyo, wakati wa ukaguzi wa mwaka wa fedha 2015/2016 nilibaini baadhi ya matumizi yenye kiasi cha Sh.287,657,000 hayakuwa na viambatanisho vya kutosha. Hivyo, sikuweza kuthibitisha usahihi wa matumizi yaliyofanywa.
H/W Morogoro
Thamani ya ardhi haikuonesha katika taarifa za fedha Aya ya 74 ya IPSAS Na. 17 inasema kwamba, "ardhi na nyumba ni mali zinazotenganika na huoneshwa katika taarifa za fedha kila moja peke yake hata kama zimenunuliwa zote kwa pamoja. Isipokuwa kwa baadhi, kama vile machimbo na maeneo ya kutumika kwa ajili ya taka. Ardhi haina ukomo wa maisha ya matumizi yake na kwa hiyo haina uchakavu wa kuifanya thamani yake ipungue. Hata hivyo mapitio ya ripoti ya uthamini iliyowasilishwa ikionesha baadhi ya Mali katika taarifa za fedha za Halmashauri ya Wilaya ya Morogoro, nilibaini kuwa Halmashauri haikuonesha thamani ya ardhi kinyume na IPSAS iliyorejewa hapo juu inayohusiana na Mali, Mitambo na Vifaa. **Mali za kudumu zisizothaminiwa katika taarifa za fedha** Aya ya 101 ya IPSAS Na. 17 kuhusu Mali, Mitambo na Vifaa inasema kwamba, "masharti ya mpito katika aya 95 na 96 yana nia ya kutoa misaada katika hali ambapo taasisi inataka kuzingatia masharti haya ya mpito". Wakati taasisi zinataka kutumia mfumo wa uhasbu usiotambua matumizi ya fedha taslim pekee kwa mujibu wa viwango hivyo kwa mara ya kwanza, mara nyingi kuna ugumu katika kukusanya taarifa za kina juu ya kuwepo kwa tathmini ya mali. Kwa sababu hii, kwa kipindi cha miaka mitano baada ya tarehe ya kupitishwa kwa kuanza mfumo huu wa uhasibu kwa mujibu wa viwango tajwa hapo juu, taasisi hazitakiwi kufuata kikamilifu mahitaji ya aya ya 14. Mamlaka za Serikali za Mitaa zilianza kufuata mfumo huu kuanzia tarehe 1 Julai 2009 na kupewa kipindi cha miaka mitano na baada ya hapo zifuate kikamilifu. Tathmini ya utekelezaji wa mfumo huu na sera za uhasibu kwa ajili ya mali za kudumu (Kiambatisho Na.28 kilichowasilishwa na Taarifa za fedha) za Halmashauri ya Wilaya ya Morogoro ilibaini kuwa Halmashauri haikuthaminisha mali zake baada ya kipindi cha mpito cha miaka mitano kumalizika.
H/W Bumbuli
Tofauti isiyokuwa na maelezo inayohusiana na matumizi ya matengenezo

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
iliyooneshwa katika taarifa za mapato na matumizi na mtiririko wa fedha- Sh.12,103,925 Mapitio ya taarifa ya mapato na matumizi na mtiririko wa fedha yalibaini kuwa, gharama za matengenezo zilizooneshwa kwenye taarifa ya mapato na matumizi kiasi cha sh.493,551,913 ni tofauti na gharama za matengenezo zilizooneshwa kwenye taarifa ya mtiririko wa fedha ambayo ni Sh.481,447,988 kwa Sh.12,103,925. Hata hivyo, tofauti hii haikuweza kuthibitishwa kama ni madai ya gharama za matengenezo kwa sababu madai yote ya watoa huduma (Madeni mengine kwenye kiambatisho Na.25 Sh.107,579,661) yalikuwa ni madeni yatokanayo na vifaa na bidhaa. **Kuoneshwa pungufu kwa ruzuku ya matumizi ya kawaida ya Shule za Sekondari Sh.18,404,260.62** Mapitio ya hati za malipo, taarifa za fedha na daftari la fedha yamebaini kuwa, fedha za ruzuku zilizoripotiwa zilikuwa Sh.151,006,389.38 lakini takwimu halisi ya kiasi kilichopokelewa kwa ajili ya ruzuku kwa mwaka husika wa ukaguzi kilikuwa Sh.169,410,650 na kusababisha kuwepo na tofauti ya Sh.18,404,260.62. **Malipo ya miaka ya nyuma yaliyolipwa kwenye mwaka huu wa ukaguzi-Sh. 59,103,508.71** Agizo la 22 (1) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa 2009 linahitaji matumizi yanayotakiwa kufanywa kutoka kwenye akaunti fulani ndani ya mwaka husika kutoahirishwa kwa lengo la kuepuka matumizi zaidi. Kinyume na Agizo hili, malipo ya jumla ya Sh.59,103,508.71 yalifanywa na Halmashauri kulipa madeni ya mwaka uliopita. Hata hivyo, hakuna ushahidi unaoonyesha kuwa madeni haya yalikuwa ni miongoni mwa wadai wa mwaka 2014/2015. Aidha, hakuna marekebisho yaliyofanywa ili kuonesha bakaa ya wadai wa miaka ya nyuma.
H/W Hanang
Malipo ya mishahara kwa watumishi ambao hawapo tena kwenye utumishi wa Umma- Sh. 16,741,937 Mishahara yenye jumla ya Sh.12,403,826 imekuwa ikilipwa moja kwa moja kwenye akaunti binafsi za benki kwa ajili ya wafanyakazi ambao si wafanyakazi tena katika utumishi wa umma na Sh.4,333,111 zilikatwa kutoka kwenye mishahara yao kwa ajili ya malipo ya taasisi na kusababisha kuwa na malipo ya jumla ya Sh. 16,741,937 kinyume na Agizo 79 (8) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009 na Kifungu cha 17 cha Sheria ya Mafao ya Watumishi wa Umma Wanaostaafu Na. 2 ya

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
mwaka 1999. **Makusanyo yatokanayo na Mfuko wa Afya ya Jamii hayakupelekwa benki- Sh.7,573,000** Jumla ya kiasi cha Sh.7,573,000 zikiwa ni makusanyo ya Mfuko wa Afya ya Jamii hakikupelekwa benki kinyume na Agizo 37 (3) la LGFM,2009. **Malipo kwa fedha taslim yasiyo na viambatanisho- Sh.45,218,834** Malipo ya jumla ya Sh.45,218,834 yalilipwa kwa jina la Mkurugenzi (DED) Kwa watumishi mbalimbali kutoka kwenye akaunti mbalimbali bila viambatisho vya kutosha kinyume na Agizo 8 (2) (c) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009 **Matumizi mabaya ya fedha zisizotumika za mradi wa magonjwa yasiyoambukiza- Sh. 4,826,000** Kati ya Sh.25,686,000 zilizolipwa kwa ajili ya shughuli za mradi wa magonjwa yasiyoambukiza, malipo ya jumla ya Sh.19,060,000 yalipitishwa kwa ajili ya kusainiwa na walipwaji husika, Sh.1,800,000 zilirudishwa benki wakati Sh.4,826,000 hazikupelekwa benki. **Malipo yasiyostahili Sh.16,800,000** Halmashauri ilifanya malipo ya Sh.16,800,000 kutoka kwenye akaunti ya matumizi ya kawaida kugharamia shughuli mbalimbali ambazo hazikustahili kulipwa na Halmashauri. **Malipo kwa ajili ya madeni ambayo yalikuwa hayakutambuliwa katika taarifa za fedha za mwaka uliopita Sh.8,825,000** Halmashauri imelipa jumla ya Sh.8,825,000 kwa ajili ya madeni ya mwaka wa fedha uliopita wakati hayakuwa katika orodha ya wadai kwa mwaka 2014/2015 kinyume na Agizo 22 (1) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009. **Fedha za matumizi mengineyo ya Sekta ya Afya hazikuhamishiwa kwenye akaunti husika Sh.20,608,000** Sh.20,608,000 ikiwa ni matumizi mengineyo ya mwezi Novemba, 2015 zilizotengwa kwa ajili ya shughuli mbalimbali katika Akaunti ya Afya hazikuhamishiwa katika Akaunti ya Afya. **Mapungufu katika malipo ya fedha za Uchaguzi Mkuu- Sh.378,856,600** Ukaguzi wa malipo yaliyohusiana na Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2015 katika akaunti

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
ya amana umebaini mapungufu mbalimbali yenye jumla ya Sh.378,856,600. **Malipo yaliyofichwa kutokana na ziada ya vituo 14 vya kupigia kura TZS.7,210,000** Ukaguzi ulibaini kuwa kulikuwa na vituo vya kupigia kura 14 zaidi ambapo vituo halisi vilikuwa 347 vilivyopitishwa, wakati bajeti iliyotolewa ilikuwa ni kwa ajili ya vituo vya kupigia kura 361. Hivyo malipo yenye jumla ya Sh.7,210,000 yalifanyika zaidi kidanganyifu kwa vituo 14 zaidi vya kupigia kura.
Karatu DC
Uchambuzi wa vitabu vya kukusanyia mapato kwa Idara mbalimbali na sehemu iliyotumika kukusanya mapato kutoka vyanzo mbalimbali ulishindwa kuthibitisha maelezo yaliyohusiana na makusanyo ya Sh.20,737,000 kama yalipelekwa benki. Hii ni kinyume na Agizo 37 (3) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009 ambalo linasema kwamba, "mtunza fedha atatoa stakabadhi kwa fedha alizopokea na kuhakikisha anazipeleka benki haraka. Ukaguzi uliofanywa kuhusu usimamizi wa mapato ya Halmashauri ulibaini vitabu arobaini na tano (45) vya kukusanyia mapato ambavyo havikuwasilishwa kwa ajili ya ukaguzi ingawa viliombwa. Hii ni kinyume na Agizo 34 (6) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linalosema kwamba, "Maafisa wote waliopewa vitabu vya makusanyo lazima wavirudishe vilivyotumika na visvyotumika mwishoni mwa kila mwezi kwa kutumia fomu maalum iliyowekwa". Uchunguzi wa matumizi ulibaini kuwa hati za malipo za jumla ya Sh. 168,420,421 hazikuambatanishwa na nyaraka husika kinyume na Agizo 8 (2) (c) na 104 la la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009 ambalo linasema kwamba, "Kila Mkuu wa Idara atakuwa na jukumu la kudumisha ulinzi, utunzaji na udhibiti wa nyaraka ndani ya idara yake.
H/W Longido
Mapitio ya taarifa za fedha katika Notisi Na.41 ya taarifa zilizowasilishwa yalibaini kuwa kiasi cha mtaji wa ruzuku ya maendeleo usiotumika kilipungua kwa Sh.726,085,000. Hiyvo, taarifa za fedha zilizowasilishwa zina mapungufu ambayo yanaweza kuwapotosha watumiaji. Agizo Na. 8(2)(c) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa,2009 linamtaka Mweka Hazina wa Halmashauri kuwa na mfumo madhubuti wa utunzaji na ahakikishe kuwa vielelezo vyote vya malipo vinakuwepo vikiwa timilifu muda wote. Kinyume na

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
matakwa ya agizo, ukaguzi ulibaini kuwa malipo ya jumla ya Sh.239,432,218.78 hayakuwa na viambatanisho, hivyo kutia shaka juu ya uhalali wake. Agizo Na 34 (1) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009 linaeleza, "Mweka Hazina wa Halmashauri anawajibika katika utunzaji wa nyaraka muhimu za fedha na kuhakikisha rejista ya nyaraka za fedha zote inakuwepo na kutunzwa kwa usahihi ikionyesha nyaraka iliyotoka na nyaraka iliyoingia kwa mpangilio huo." Kinyume na matakwa ya agizo hilo hapo juu, katika ukaguzi wa rejista ya vitabu vya mapato nilibaini kutokuwepo kwa vitabu vya mapato sabini na tatu (73). Hii inaashiria kuwa kama vitabu hivi havitapatikana, kuna uwezekano mkubwa vikatumika katika ubadhilifu wa fedha za Umma.
H/W Korogwe
Upotoshaji wa matumizi ya fedha za maendeleo uliooneshwa katika taarifa za hesabu Sh.1,199,252,078 Mapitio ya taarifa za hesabu kwa mwaka wa fedha ulioishia tarehe 30 Juni, 2016 nilibaini kuwa Halmashauri iliripoti matumizi halisi ya fedha za maendeleo na uwezeshaji kiasi cha Sh.1,199,252,078 (ukurasa wa 45). Kiwango hicho hicho cha fedha kiliripotiwa kama mtaji wa ruzuku ya maendeleo kama nyongeza ya mali, mitambo na vifaa katika Notisi Na.27. kwa Sh. 1,399,669,528. Kiasi cha Sh. 1,115,322,676 pia kimeonekana kutumika kununua mali, mitambo na vifaa vifaa. Haya yote ni kinyume na Aya Na.27 ya IPSAS Na. 1. **Malipo ya mishahara kwa watumishi ambao hawapo katika utumishi wa Umma Sh.14,599,163** Katika mwaka huu wa ukaguzi, jumla ya Sh.8,977,242 zililipwa kwa watumishi ambao utumishi wao ulikuwa umekoma kutokana na sababu mbalimbali kama vile kufukuzwa kazi, kustaafu na vifo. Hii ni kinyume na Agizo Na.79(8) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009. Sambamba na hilo kiasi cha Sh.5,621,921 kililipwa katika mifuko ya mafao ya uzeeni ya PSPF, LAPF, NSSF, Bima ya Afya na Mamlaka ya Mapato Tanzania ikiwa ni michango ya watumishi hewa.
H/W Muheza
Malipo ya Mishahara kwa watumishi waliofukuzwa Sh.18, 796,500. Ukaguzi wa taarifa za kiutumishi katika mfumo wa komputa, mafaili ya watumishi na ripoti za uhakiki wa watumishi hewa katika mwaka huu wa ukaguzi nilibaini kwamba, watumishi wawili walikuwa wamefariki na watumishi nane walifukuzwa kazi lakini waliendelea kulipwa mishahara na kuisababishia serikali hasara ya

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
Sh.18,796,500. **Malipo ya makato ya mishahara kwa watumishi hewa Sh.8,759,761** Ukaguzi niliofanya katika hati za mishahara zinazoandaliwa kwa njia ya kompyuta pamoja na rejista ya mishahara ambayo haijalipwa, nilibaini kiasi cha Sh.8,759,761 kulipwa kama makato ya mishahara katika taasisi mbalimbali kwa ajili ya watumishi hewa. Kukosekana kwa vitatu vya mapato ishirini na moja (21) Vitabu ishirini na moja (21) vya mapato havikupatikana wakati wa ukaguzi hivyo havikukaguliwa. Hii ni kinyume na matakwa ya Agizo Na.34(6) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa,2009.
H/W Rombo
Kukosekana kwa vitabu vinne (4) vya mapato Vitabu vinne (4) vya Mapato havikuwasilishwa licha ya kuviitisha kwa ajili ya ukaguzi kinyume na matakwa ya Agizo Na.34 (6) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009. Jambo hili lilipunguza mawanda ya ukaguzi kwani haikuweza kufahamika mahali vitabu vilipo na kiasi kilichokusanywa kupitia vitabu hivyo. **Kukosekana kwa vielelezo katika hati za malipo Sh.293,498,475.81** Hati za malipo zenye jumla ya Sh.293, 498,475.81 zilikosa vielelezo muhimu hivyo uhalali wa malipo yaliyofanyika haukuweza kuthibitishwa kinyume na matakwa ya Agizo Na.8 (2)(c) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa 2009. **Kukosekana kwa Hati za Malipo zenye jumla ya Sh.108,127,093** Hati za malipo pamoja na vielelezo vyake zenye jumla ya Sh.108, 127,093 hazikupatikana wakati wa ukaguzi katika mpangilio wa hati za malipo kinyume na Agizo Na. 104 (1) & (2) la Memoranda ya Fedha za Serikali za Mitaa, 2009. Kukosekana kwa hati za malipo; ofisi yangu ilishindwa kujiridhisha kuhusu uhalali na sababu za kufanyika kwa malipo hayo.
Makete DC
Kukosekana kwa vielelezo katika hati za malipo Sh.162,096,957 Halmashauri ilifanya malipo yenye jumla ya Sh.162,096,957 bila kuwa na vielelezo muhimu kudhihirisha sababu na uhalali wa kufanyika kwa malipo hayo kinyume na Agizo Na.8(2)(c) la Memoranda ya fedha za Serikali za Mitaa, 2009.

Jina la Halmashauri na Sababu za Hati
Uwezekano mdogo wa kulipwa kwa madeni ya wadaiwa Halmashauri ilijumuisha kiasi cha Sh.111,746,143 kwenye orodha ya wadaiwa ingawa uwezekano wa kukusanya deni hilo ni mdogo. Pia Halmashauri haikuweza kubainisha katika taarifa za fedha kiasi cha fedha ambacho uwezekano wa kukusanya ni mdogo, jambo hili limepelekea upotoshaji katika taarifa za fedha.

Kiambatisho Na. v: Mtiririko wa Hati zilizotolewa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa Miaka Minne mfurulizo

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
ARUSHA					
1	H/W Arusha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
2	H/W Karatu	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati isiyoridhisha	Hati yenye shaka
3	H/W Meru	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
4	H/W Longido	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
5	H/W Ngorongoro	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
6	H/JijiArusha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
7	H/W Monduli	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
COAST					
8	H/W Bagamoyo	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
9	H/W Kibaha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
10	H/Mji Kibaha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
11	H/W Kisarawe	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
12	H/W Mafia	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
13	H/W Mkuranga	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
14	H/W Rufiji/Utete	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
DSM					
15	H/M Ilala	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
16	H/M Temeke	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
17	H/JijiDar es Salaam	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
18	H/M Kinondoni	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
DODOMA					
19	H/W Chamwino	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
20	H/W Kondoa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
21	H/W Bahi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
22	H/W Kongwa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
23	H/W Mpwapwa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
24	H/M Dodoma	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
25	H/W Chemba		Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
IRINGA					
26	H/W Mufindi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
27	H/W Iringa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka
28	H/M Iringa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
29	H/W Kilolo	Hati	Hati	Hati yenye	Hati

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
		inayoridhisha	inayoridhisha	shaka	inayoridhisha
30	H/Mji Mafinga	-	-	-	Hati inayoridhisha
NJOMBE					
31	H/W Ludewa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
32	H/W Njombe	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
33	H/Mji Njombe	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
34	H/W Makete	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
35	H/Mji Makambako	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
36	H/W Wang'ing'ombe	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
KAGERA					
37	H/W Biharamulo	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
38	H/W Ngara	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
39	H/W Missenyi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
40	H/W Bukoba	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
41	H/M Bukoba	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
42	H/W Muleba	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
43	H/W Karagwe	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
44	H/W Kyerwa	-	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
KIGOMA					
45	H/W Kasulu	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
46	H/W Kibondo	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
47	H/W Kigoma	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
48	H/M Kigoma/Ujiji	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati isiyoridhisha	Hati isiyoridhisha
49	H/W Buhigwe	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
50	H/W Kakonko	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
51	H/Mji Kasulu	-	-	-	Hati inayoridhisha
52	H/W Uvinza	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
KILIMANJARO					
53	H/M Moshi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
54	H/W Hai	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati isiyoridhisha	Hati inayoridhisha
55	H/W Moshi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
56	H/W Mwanga	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
57	H/W Rombo	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
58	H/W Same	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
59	H/W Siha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
LINDI					
60	H/W Kilwa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
61	H/W Lindi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
62	H/M Lindi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
63	H/W Liwale	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
64	H/W Nachingwea	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
65	H/W Ruangwa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
MANYARA					
66	H/W Babati	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
67	H/W Hanang'	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
68	H/Mji Babati	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
69	H/W Mbulu	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
70	H/W Simanjiro	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
71	H/W Kiteto	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
MARA					
72	H/W Serengeti	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
73	H/W Musoma	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
74	H/W Bunda	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
75	H/M Musoma	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
76	H/W Rorya	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
77	H/W Tarime	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
78	H/Mji Tarime	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
79	H/W Butiama	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
MBEYA					
80	H/W Mbeya	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
81	H/W Rungwe	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
82	H/W Chunya	Hati	Hati	Hati yenye	Hati

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
		inayoridhisha	inayoridhisha	shaka	inayoridhisha
83	H/JijiMbeya	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
84	H/W Busokelo	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
85	H/W Kyela	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka
86	H/W Mbarali	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
SONGWE					
87	H/W Ileje	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
88	H/W Mbozi	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
89	H/W Momba	-	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
90	H/Mji Tunduma	Disclaimer	Disclaimer	Disclaimer	Hati inayoridhisha
MOROGORO					
91	H/W Kilombero	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
92	H/W Kilosa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
93	H/W Ulanga	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
94	H/W Morogoro	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
95	H/M Morogoro	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
96	H/W Mvomero	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
97	H/W Gairo	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka
MTWARA					
98	H/Mji Masasi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
99	H/W Masasi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
100	H/W Mtwara	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
101	H/W Newala	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
102	H/W Tandahimba	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
103	H/W Nanyumbu	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
104	H/M Mtwara	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
105	H/W Nanyamba	0	0	0	Hati inayoridhisha
MWANZA					
106	H/W Kwimba	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
107	H/W Magu	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
108	H/W Misungwi	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
109	H/JijiMwanza	Hati isiyoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
110	H/M Ilemela	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
111	H/W Sengerema	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
112	H/W Ukerewe	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
113	H/W Buchosa	0	0	0	Hati inayoridhisha
GEITA					
114	H/Mji Geita	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
115	H/W Geita	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
116	H/W Bukombe	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
117	H/W Chato	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
118	H/W Nyang'hwale	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
119	H/W Mbogwe	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka
RUKWA					
120	H/W Sumbawanga	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
121	H/W Nkasi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
122	H/M Sumbawanga	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
123	H/W Kalambo	-	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
KATAVI					
124	H/Mji Mpanda	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
125	H/W Mpanda	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
126	H/W Mlele	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
127	H/W Nsimbo	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
RUVUMA					
128	H/M Songea	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
129	H/W Tunduru	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
130	H/W Namtumbo	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
131	H/W Mbinga	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
132	H/W Songea	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
133	H/W Nyasa		Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
SHINYANGA					
134	H/W Shinyanga	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
135	H/M Shinyanga	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
136	H/W Kishapu	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
137	H/Mji Kahama	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
138	H/W Ushetu	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka
139	H/W Msalala	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka
SIMIYU					
140	H/W Maswa	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
141	H/W Meatu	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
142	H/W Bariadi	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
143	H/Mji Bariadi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
144	H/W Itilima	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
145	H/W Busega	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
SINGIDA					
146	H/W Iramba	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
147	H/W Manyoni	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
148	H/W Singida	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
149	H/M Singida	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
150	H/W Ikungi	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
151	H/W Mkalama	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha
152	Itigi	0	0	0	Hati inayoridhisha

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
TANGA					
153	H/W Pangani	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
154	H/JijiTanga	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
155	H/W Mkinga	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
156	H/W Lushoto	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
157	H/W Muheza	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
158	H/W Handeni	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
159	H/W Korogwe	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
160	H/Mji Korogwe	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
161	H/W Kilindi	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
162	H/W Bumbuli	-	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka
163	H/Mji Handeni	-	-	-	Hati yenye shaka
TABORA					
164	H/W Igunga	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
165	H/W Urambo	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
166	H/M Tabora	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
167	H/W Nzega	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati yenye shaka
168	H/W Sikonge	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
169	H/W Tabora	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha
170	H/W Kaliua	-	Hati yenye shaka	Hati inayoridhisha	Hati inayoridhisha

Region	Name of the LGA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
171	H/Mji Nzega	-	-	-	Hati inayoridhisha

Kiambatisho Na. vi: Mapendekezo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ya ripoti Jumla Yaliyosalia

Na.	Mapendekezo	Hali halisi ya utekelezaji		
		Yalitekelezwa	Yanaendelea kutekelezwa	Hayakutekelezwa
1.	Mapendekezo ya miaka ya nyuma ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali na Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa		√	
2.	Makosa katika Mchakato wa Bajeti za Mamlaka ya Serikali za Mitaa		√	
3.	Tathmini ya mfumo wa uthibiti wa Ndani na Masuala ya Utawala		√	
4.	Mali za kibiolojia ambazo hazikuwekwa vizuri katika makundi - Sh 83.993 billioni		√	
5.	Udhaifu katika usimamizi wa mapato kutoka vyanzo vya mapato ya Halmashauri		√	
6.	Tathmini ya Usimamizi wa Fedha		√	
7.	Udhaifu katika usimamizi wa raslimali watu		√	
8.	Tathmini ya Kamati ya ukaguzi		√	
9.	Mapungufu katika michakato wa Usimamizi wa vihatarishi		√	
10.	Tathmini ya mazingira kwa ujumla ya teknolojia ya habari na mawasiliano	√		

Na.	Mapendekezo	Hali halisi ya utekelezaji		
		Yalitekelezwa	Yanaendelea kutekelezwa	Hayakutekelezwa
11.	Tathmini ya kugundua na kuzuia udanganyifu		√	
12.	Kutokufuata Sheria ya Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu (HESLB) 2004 kuhusiana na marejesho ya mikopo.		√	
13.	Mishahara iliyolipwa kwa Wafanyakazi ambao hawapo tena kwenye Utumishi wa Umma Sh 392,651,036		√	
14.	Upungufu wa idadi ya watumishi		√	
15.	Wafanyakazi ambao hawajathibitishwa kazini baada ya muda wa majaribio			√
16.	Ukosefu wa ushahidi wa tathmini na mapitio ya wazi ya utendaji wa wafanyakazi			√
17.	Wakuu wa idara kukaimu kwa zaidi ya miezi sita		√	
18.	Kodi ya lipa kadri upatavyo (PAYE) haikukatwa kwenye posho za kukaimu Sh.78,187,048			√
19.	Kiinua mgongo kisicholipwa kwa watumishi wa Mitaa Sh. 17,980,539	√		
20.	Mishahara isiyolipwa ambayo haikurejeshwa Hazina Sh.2,233,475,668			√
21.	Utegemezi wa ruzuku ya Serikali			√
22.	Kuchelewa kuanza kwa huduma ya Usafiri wa mabasi ya mwendo kasi	√		
23.	Ununuzi wa mabasi wa ziada			√
24.	Ukaguzi Maalum wa Taarifa za Fedha za Serikali za Mitaa Programu ya Maboresho awamu ya II (LGRP II D By D) kwa mwaka		√	

Na.	Mapendekezo	Hali halisi ya utekelezaji		
		Yalitekelezwa	Yanaendelea kutekelezwa	Hayakutekelezwa
	uliomalizika Juni 30, 2013			
25.	Kutozingatia Sheria ya Manunuzi		√	
26.	Udhaifu katika usimamizi wa matumizi			√
27.	Udhaifu katika usimamizi wa mali			√
28.	Mapungufu katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo		√	
29.	Upungufu wa miundombinu na walimu katika shule za msingi na sekondari			√
30.	Mashitaka dhidi ya mamlaka ya Serikali za Mitaa ambayo yanaweza kuathiri wa utoaji wa huduma endelevu			√
31.	Changamoto zinatokana na mchakato mpya wa kulipa mishahara kwa wafanyakazi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa			√
32.	Umuhimu wa mapitio ya mfumo wa uendeshaji wa Mashirika yanayotoa huduma kwenye Mamlaka ya Serikali za Mitaa			√
33.	Kutambuliwa kwa mapungufu ya Wakala wa huduma,ufundi na Umeme (TEMESA)			√
34.	Wito wa kuufanyia marekebisho mfuko wa Maendeleo ya Wanawake na Vijana.			√
35.	Asilimia 10 ya mapato kutoka kwenye vyanzo vya Halmashauri ambayo haikuchangiwa kwenye Mfuko wa Wanawake na Vijana Sh.17,690,754,651			√
36.	Mikopo iliyotolewa kwenye vikundi vya kina mama ambayo haijarejeshwa Sh. 2,003,235,125			√
37.	Kutokuwepo na Ufanisi wa matumizi hati ya kuagizia mali katika mfumo wa mtandao (Epicor)		√	
38.	Uthamini wa mali za kudumu		√	

Na.	Mapendekezo	Hali halisi ya utekelezaji		
		Yalitekelezwa	Yanaendelea kutekelezwa	Hayakutekelezwa
Jumla		3	19	16

Kiambatisho Na. vii: Hali Halisi ya Utekelezaji wa Mapendekezo Yaliyosalia kwa kila Mamlaka ya Serikali za Mitaa

Na.	Jina La Halmashauri	Mapendekezo yaliyotolewa	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo yanayoendelea kutekelezwa	Mapendekezo yasiyotekelezwa	Mapendekezo yaliyopitwa na wakati
1	H/JijiArusha	165	29	46	46	44
2	H/W Arusha	109	25	37	16	3
3	H/W Babati	72	17	20	11	24
4	H/Mji Babati	77	43	11	20	3
5	H/W Bagamoyo	44	19	21	4	0
6	H/W Bahi	34	4	12	12	6
7	H/W Bariadi	53	9	18	26	0
8	H/Mji Bariadi	79	16	16	41	8
9	H/W Biharamulo	59	13	24	9	13
10	H/W Buhigwe	23	6	5	3	9
11	H/W Bukoba	84	10	27	35	12
12	H/M Bukoba	84	13	29	28	14
13	H/W Bukombe	34	14	6	14	0
14	H/W Bumbuli	61	5	26	23	7
15	H/W Bunda	33	7	7	19	0
16	H/W Busega	54	3	29	16	6
17	H/W Busokelo	39	15	24	0	0
18	H/W Butiama	32	16	9	7	0
19	H/W Chamwino	60	12	3	7	38
20	H/W Chato	149	38	50	51	10
21	H/W Chemba	54	13	3	4	34
22	H/W Chunya	138	18	80	40	0
23	H/JijiDar	18	3	8	7	0
24	H/M Dodoma	107	45	30	11	21
25	H/W Gairo	48	15	27	4	2

Na.	Jina La Halmashauri	Mapendekezo yaliyotolewa	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo yanayoendelea kutekelezwa	Mapendekezo yasiyotekelezwa	Mapendekezo yaliyopitwa na wakati
26	H/W Geita	85	28	29	19	9
27	H/Mji Geita	52	6	17	29	0
28	H/W Hai	62	30	21	1	10
29	H/W Hanang'	65	10	3	13	39
30	H/W Handeni	92	15	6	30	41
31	H/W Igunga	59	21	16	13	9
32	H/W Ikungi	56	5	21	11	19
33	H/M Ilala	59	18	28	4	9
34	H/W Ileje	141	32	33	66	10
35	H/M Ilemela	149	41	45	53	10
36	H/W Iramba	131	26	30	37	38
37	H/W Iringa	56	8	28	20	2
38	H/M Iringa	61	15	20	25	1
39	H/W Itilima	88	38	14	27	9
40	H/Mji Kahama	83	8	16	41	18
41	H/W Kakonko	49	15	5	15	14
42	H/W Kalambo	123	6	4	107	6
43	H/W Kaliua	10	4	4	2	0
44	H/W Karagwe	76	10	36	12	18
45	H/W Karatu	147	10	13	124	0
46	H/W Kasulu	45	1	7	32	5
47	H/W Kyerwa	47	3	8	19	17
48	H/W Kibaha	19	11	3	5	0
49	H/Mji Kibaha	26	18	4	4	0
50	H/W Kibondo	61	17	11	10	23
51	H/W Kigoma	53	11	2	29	8
52	H/M Kigoma/Ujiji	46	1	1	39	5
53	H/W Kilindi	51	9	25	15	2
54	H/W Kilolo	66	9	24	33	0
55	H/W Kilombero	52	26	7	0	19
56	H/W Kilosa	25	1	1	17	6
57	H/W Kilwa	51	28	18	5	0
58	H/M Kinondoni	25	8	15	2	0
59	H/W Kisarawe	22	3	12	7	0
60	H/W Kishapu	178	9	34	13	4
61	H/W Kiteto	61	5	6	50	0
62	H/W Kondoa	81	27	9	0	45

Na.	Jina La Halmashauri	Mapendekezo yaliyotolewa	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo yanayoendelea kutekelezwa	Mapendekezo yasiyotekelezwa	Mapendekezo yaliyopitwa na wakati
63	H/W Kongwa	54	8	4	2	40
64	H/W Korogwe	92	7	55	16	14
65	H/Mji Korogwe	81	16	12	32	21
66	H/W Kwimba	131	84	22	25	0
67	H/W Kyela	96	50	35	11	0
68	H/W Lindi	41	0	23	18	0
69	H/M Lindi	21	2	0	15	4
70	H/W Liwale	30	6	5	13	10
71	H/W Longido	135	0	14	110	11
72	H/W Ludewa	36	11	13	8	4
73	H/W Lushoto	44	0	44	0	0
74	H/W Mafia	38	28	5	5	0
75	H/W Magu	77	23	32	11	11
76	H/Mji Makambako	58	24	23	6	5
77	H/W Makete	40	30	1	4	5
78	H/W Manyoni	164	43	94	11	16
79	H/W Masasi	46	8	23	15	0
80	H/Mji Masasi	39	18	10	10	1
81	H/W Maswa	54	1	14	39	0
82	H/W Mbarali	49	7	33	4	5
83	H/JijiMbeya	178	65	24	3	7
84	H/W Mbeya	92	25	11	1	12
85	H/W Mbinga	77	18	37	22	0
86	H/W Mbogwe	45	18	9	9	9
87	H/W Mbozi	66	7	1	57	1
88	H/W Mbulu	97	26	18	22	31
89	H/W Meatu	44	7	17	9	11
90	H/W Meru	136	8	13	106	9
91	H/W Misenyi	88	23	25	24	16
92	H/W Misungwi	101	16	38	43	4
93	H/W Mkalama	67	25	18	8	16
94	H/W Mkinga	82	10	35	26	11
95	H/W Mkuranga	57	15	37	5	0
96	H/W Mlele	96	49	43	4	0
97	H/W Momba	71	30	10	25	6
98	H/W Monduli	78	14	31	25	8
99	H/W Morogoro	62	3	20	36	3

Na.	Jina La Halmashauri	Mapendekezo yaliyotolewa	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo yanayoendelea kutekelezwa	Mapendekezo yasiyotekelezwa	Mapendekezo yaliyopitwa na wakati
100	H/M Morogoro	53	41	1	0	11
101	H/W Moshi	55	6	10	31	8
102	H/M Moshi	84	17	11	40	16
103	H/W Mpanda	149	82	18	27	22
104	H/M Mpanda	101	48	11	42	0
105	H/W Mpwapwa	99	40	37	22	0
106	H/W Msalala	46	5	28	10	3
107	H/W Mtwara	59	21	16	13	9
108	H/M Mtwara	87	21	10	56	0
109	H/W Mufindi	71	30	27	0	3
110	H/W Muheza	89	5	41	20	23
111	H/W Muleba	56	7	20	14	15
112	H/W Musoma	53	2	4	23	24
113	H/M Musoma	33	0	14	7	11
114	H/W Mvomero	50	15	4	29	2
115	H/W Mwanga	44	25	12	7	0
116	H/JijiMwanza	170	20	51	87	12
117	H/W Nachingwea	15	8	3	4	0
118	H/W Namtumbo	102	27	52	23	0
119	H/W Nanyumbu	37	10	8	15	4
120	H/W Newala	44	3	22	10	9
121	H/W Ngara	79	24	49	4	2
122	H/W Njombe	66	36	25	2	3
123	H/Mji Njombe	14	4	0	10	0
124	H/W Nkasi	147	2	20	117	8
125	H/W Nsimbo	48	18	15	15	0
126	H/W Nyang'hwale	36	14	7	8	7
127	H/W Nyasa	84	7	28	49	0
128	H/W Ngorongoro	94	12	26	26	30
129	H/W Nzega	43	6	11	21	5
130	H/W Pangani	58	20	23	13	2
131	H/W Rombo	43	8	17	18	0
132	H/W Rorya	47	26	21	0	0
133	H/W Ruangwa	58	3	21	34	0
134	H/W Rufiji	31	0	7	24	0
135	H/W Rungwe	115	68	42	1	4
136	H/W Same	75	15	21	19	20

Na.	Jina La Halmashauri	Mapendekezo yaliyotolewa	Mapendekezo yaliyotekelezwa	Mapendekezo yanayoendelea kutekelezwa	Mapendekezo yasiyotekelezwa	Mapendekezo yaliyopitwa na wakati
137	H/W Sengerema	91	14	17	58	2
138	H/W Serengeti	36	4	27	5	0
139	H/W Shinyanga	54	11	16	22	5
140	H/M Shinyanga	101	58	16	24	3
141	H/W Siha	52	15	12	7	18
142	H/W Sikonge	80	45	14	7	14
143	H/W Simanjiro	82	0	45	1	36
144	H/W Singida	131	32	54	11	34
145	H/M Singida	71	21	12	2	36
146	H/W Songea	127	29	65	33	0
147	H/M Songea	74	22	38	10	1
148	H/W Sumbawanga	135	0	16	119	0
149	H/M Sumbawanga	167	13	19	121	14
150	H/M Tabora	99	1	16	72	11
151	H/W Tandahimba	43	11	4	28	0
152	H/JijiTanga	97	17	48	21	11
153	H/W Tarime	25	14	5	3	3
154	H/Mji Tarime	24	7	5	10	2
155	H/M Temeke	33	11	7	15	0
156	H/W Tabora	41	14	9	14	4
157	H/Mji Tundunduma	35	27	3	5	0
158	H/W Tunduru	75	37	31	6	1
159	H/W Ukerewe	116	45	24	27	20
160	H/W Ulanga	32	21	7	0	4
161	H/W Urambo	54	27	24	3	0
162	H/W Ushetu	35	4	4	15	12
163	H/W Uvinza	39	16	17	2	4
164	H/W Wang'ing'ombe	50	36	6	6	2
Jumla		11282	2914	3287	3650	1431
Asilimia		100	26	29	32	13

Kiambatisho Na. viii: Hali Halisi ya Utekelezaji wa Maagigo ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kwa kila Mamlaka ya Serikali za Mitaa

Na	Jina La Halmshauri	Maagizo yaliyotolewa	Yaliyotekelezwa	Yanayoendelea kutekelezwa	Yasitotekelezwa
1	H/JijiArusha	18	12	2	4
2	H/W Arusha	11	6	5	0
3	H/W Babati	12	4	5	3
4	H/Mji Babati	4	0	0	4
5	H/W Bagamoyo	12	7	4	1
6	H/W Bahi	4	0	3	1
7	H/W Bariadi	5	5	0	0
8	H/Mji Bariadi	0	0	0	0
9	H/W Biharamulo	8	5	3	0
10	H/W Buchosa	0	0	0	0
11	H/W Bukoba	8	0	2	6
12	H/M Bukoba	10	3	6	1
13	H/W Bukombe	1	0	0	1
14	H/W Bunda	2	1	1	0
15	H/Mjibunda	0	0	0	0
16	H/W Busega	0	0	0	0
17	H/W Butiama	O	0	0	0
18	H/W Chamwino	3	2	0	1
19	H/W Chato	5	4	1	0
20	H/W Chunya	4	1	1	2
21	H/M Dodoma	7	3	2	2
22	H/W Gairo	4	0	0	4
23	H/W Geita	8	0	0	8
24	H/Mji Geita	44	16	12	16
25	H/W Hai	2	0	0	2
26	H/W Hanang’	1	1	0	0
27	H/W Handeni	8	6	1	1
28	H/M Ilala	3	2	1	0
29	H/W Ileje	9	0	0	9
30	H/M Ilemela	8	4	0	4
31	H/W Igunga	14	14	0	0
32	H/W Iramba	10	7	0	3
33	H/W Iringa	10	5	5	0
34	H/M Iringa	14	7	7	0
35	H/Mji Kahama	10	0	0	10

Na	Jina La Halmshauri	Maagizo yaliyotolewa	Yaliyotekelezwa	Yanayoendelea kutekelezwa	Yasitotekelezwa
36	H/W Kalambo	6	0	0	6
37	H/W Karagwe	12	4	8	0
38	H/W Karatu	4	0	0	4
39	H/W Kasulu	9	0	1	8
40	H/W Kibaha	2	2	0	0
41	H/W Kibondo	12	10	2	0
42	H/W Kigoma	12	10	2	0
43	H/M Kigoma/Ujiji	3	0	0	3
44	H/W Kilindi	11	0	0	11
45	H/W Kilolo	10	0	10	0
46	H/W Kilombero	10	9	1	1
47	H/W Kilosa	37	10	5	22
48	H/W Kilwa	8	6	0	2
49	H/M Kinondoni	2	0	0	2
50	H/W Kisarawe	1	0	0	1
51	H/W Kishapu	7	1	6	0
52	H/W Kiteto	6	2	1	3
53	H/W Kondoa	4	2	2	0
54	H/W Kongwa	4	2	2	0
55	H/W Korogwe	11	6	4	1
56	H/Mjikorogwe	13	5	8	0
57	H/W Kishapu	4	2	2	0
58	H/W Kiteto	6	2	1	3
59	H/W Kondoa	4	2	2	0
60	H/W Kongwa	4	2	2	0
61	H/W Kwimba	4	1	3	0
62	H/W Lindi	5	5	0	0
63	H/M Lindi	10	6	0	4
64	H/W Liwale	9	7	2	0
65	H/W Longido	9	0	0	9
66	H/W Ludewa	4	0	0	4
67	H/W Lushoto	17	0	0	17
68	H/Mjimafinga	0	0	0	0
69	H/W Magu	6	2	2	2
70	H/Mjimakambako	0	0	0	0
71	H/W Makete	5	5	0	0
72	H/W Manyoni	8	0	0	8
73	H/W Masasi	18	5	0	13
74	H/W Maswa	7	7	0	0
75	H/W Mbarali	7	4	3	0
76	H/JIJIijimbeya	8	0	8	0
77	H/W Mbinga	10	0	0	10

Na	Jina La Halmshauri	Maagizo yaliyotolewa	Yaliyotekelezwa	Yanayoendelea kutekelezwa	Yasitotekelezwa
78	H/W Mbozi	7	0	7	0
79	H/W Mbulu	7	1	1	5
80	H/W Meatu	8	7	0	1
81	H/W Misenyi	6	5	1	0
82	H/W Misungwi	4	1	0	3
83	H/W Mkinga	18	18	0	0
84	H/W Mkuranga	5	3	0	2
85	H/W Mlele	8	1	3	4
86	H/W Monduli	0	0	0	0
87	H/W Morogoro	23	7	1	15
88	H/M Morogoro	16	16	0	0
89	H/W Mpanda	7	1	2	4
90	H/Mjimpanda	9	0	0	9
91	H/W Msalala	9	1	0	8
92	H/W Mpwapwa	4	0	4	0
93	H/W Mtwara	6	3	0	3
94	H/M Mtwara	5	0	0	5
95	H/W Mufindi	10	7	2	1
96	H/W Muheza	8	7	1	0
97	H/W Muleba	10	9	1	0
98	H/W Musoma	3	1	0	2
90	H/M Musoma	5	3	1	1
91	H/W Mvomero	16	7	0	9
92	H/JIJIijimwanza	11	8	0	3
93	H/W Nachingwea	5	3	2	0
94	H/W Namtumbo	6	0	0	6
95	H/W Nanyumbu	9	3	1	5
96	H/W Newala	14	7	4	3
97	H/W Ngara	4	0	1	3
98	H/Mjinjombe	2	0	0	2
99	H/W Nkasi	8	0	0	8
100	H/W Nsimbo	7	1	2	4
101	H/W Nyang'hwale	20	3	17	0
102	H/W Nyasa	2	0	0	2
103	H/W Nzega	16	11	1	4
104	H/W Pangani	5	2	3	0
105	H/W Rombo	3	2	1	0
106	H/W Rorya	4	0	0	4
107	H/W Ruangwa	14	10	1	3
108	H/W Rufiji	2	0	1	1
109	H/W Rungwe	3	3	0	0
110	H/W Same	11	3	6	2

Na	Jina La Halmshauri	Maagizo yaliyotolewa	Yaliyotekelezwa	Yanayoendelea kutekelezwa	Yasitotekelezwa
111	H/W Sengerema	3	0	0	3
112	H/W Serengeti	5	5	0	0
113	H/W Shinyanga	6	4	1	1
114	H/M Shinyanga	2	0	3	0
115	H/W Sikonge	19	13	5	1
116	H/W Simanjiro	8	0	0	8
117	H/M Singida	9	3	5	0
118	H/W Singida	10	0	0	10
119	H/W Songea	8	0	8	0
120	H/M Songea	8	0	0	8
121	H/W Sumbawanga	1	0	0	1
122	H/M Sumbawanga	10	8	2	0
123	H/M Tabora	17	1	0	16
124	H/W Tandahimba	4	0	0	3
125	H/JIJIijitanga	5	0	0	5
126	H/W Tarime	3	0	0	3
127	H/M Temeke	3	0	0	3
128	H/W Tabora	13	0	0	13
129	H/Mjitunduma	2	2	0	0
130	H/W Tunduru	4	1	3	0
131	H/W Ukerewe	16	3	2	11
132	H/W Ulanga	5	5	0	0
133	H/W Urambo	5	0	0	5
Jumla		1094	433	231	430
Asilimia		100	40	21	39

Kiambatisho Na. ix: Ulinganifu wa Makusanyo ya Ndani na Bajeti

NA	JINA LA HALMASHAURI	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilicho kusanywa (TZS)	Tofauti (TZS)	%
1	H/JIJI Arusha	13,927,622,000	13,648,556,000	279,066,000	2
2	H/W Arusha	3,000,470,000	2,486,457,820	514,012,180	17
3	H/W Babati	2,358,524,000	1,945,277,000	413,247,000	18
4	H/MJI Babati	6,044,154,000	2,243,110,445	3,801,043,555	63
5	H/W Bagamoyo	2,996,488,000	2,351,267,605	645,220,395	22
6	H/W Bahi	653,325,000	541,170,943	112,154,057	17
7	H/W Bariadi	1,852,458,000	1,281,373,000	571,085,000	31
8	H/MJI Bariadi	1,813,250,731	1,734,194,000	79,056,731	4
9	H/W Biharamulo	1,721,784,458	1,901,382,169	-179,597,711	-10
10	H/W Buchosa	519,360,000	442,127,000	77,233,000	15
11	H/W Buhigwe	638,895,000	127,587,000	511,308,000	80
12	H/W Bukoba	1,566,368,600	2,120,651,599	-554,282,999	-35
13	H/M Bukoba	3,464,053,400	2,593,580,219	870,473,181	25
14	H/W Bukombe	1,721,889,000	1,471,199,000	250,690,000	15
15	H/W Bumbuli	620,819,000	439,745,674	181,073,326	29
16	H/W Bunda	2,055,085,000	1,601,922,000	453,163,000	22
17	H/W Busega	1,109,500,000	760,660,604	348,839,396	31
18	H/W Busekolo	865,993,500	913,544,404.50	-47,550,905	-5
19	H/W Butiama	486,000,000	336,514,087	149,485,913	31
20	H/W Chamwino	1,090,648,000	720,311,018	370,336,982	34
21	H/W Chato	626,030,000	508,102,251	117,927,749	19
22	H/W Chemba	1,050,731,600	639,579,637	411,151,963	39
23	H/W Chunya	4,654,871,828	5,237,005,486	-582,133,658	-13
24	H/JIJI Dar es Salaam	7,512,845,444	6,924,627,505	588,217,939	8
25	H/M Dodoma	3,865,009,443	3,335,897,297	529,112,146	14
26	H/W Gairo	889,565,800	238,919,208	650,646,592	73
27	H/W Geita	2,933,243,000	2,693,845,000	239,398,000	8
28	H/MJI Geita	4,853,950,000	4,068,010,708	785,939,292	16
29	H/W Hai	2,296,887,360	1,964,336,491	332,550,869	14
30	H/W Hanang’	1,713,994,000	1,364,204,000	349,790,000	20

NA	JINA LA HALMASHAURI	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilicho kusanywa (TZS)	Tofauti (TZS)	%
31	H/W Handeni	2,587,831,780	2,007,019,555	580,812,225	22
32	H/MJI Handeni	608,200,000	593,779,052	14,420,948	2
33	H/W Igunga	2,871,656,500	2,269,750,955	601,905,545	21
34	H/W Ikungi	1,127,030,000	520,029,000	607,001,000	54
35	H/M Ilala	50,439,000,000	41,317,967,000	9,121,033,000	18
36	H/W Ileje	855,745,000	655,581,593	200,163,407	23
37	H/M Ilemela	6,550,009,000	6,011,967,547	538,041,453	8
38	H/W Iramba	1,962,093,624	1,185,719,001	776,374,623	40
39	H/W Iringa	3,131,251,113	3,286,253,490	-155,002,377	-5
40	H/M Iringa	4,329,816,000	3,526,209,419	803,606,581	19
41	H/W Itigi	390,090,997	404,567,591	-14,476,594	-4
42	H/W Itilima	1,027,543,000	922,147,070	105,395,930	10
43	H/MJI Kahama	4,724,348,580	4,827,551,618	-103,203,038	-2
44	H/W Kakonko	440,750,000	299,663,062	141,086,938	32
45	H/W Kalambo	1,416,973,000	1,162,920,000	254,053,000	18
46	H/W Kaliua	3,542,217,000	3,288,166,985	254,050,015	7
47	H/W Karagwe	2,084,154,000	2,074,920,000	9,234,000	0
48	H/W Karatu	2,896,800,000	1,766,373,707	1,130,426,293	39
49	H/W Kasulu	807,000,000	793,382,085	13,617,915	2
50	H/MJI Kasulu	750,000,000	408,131,724	341,868,276	46
51	H/W Kibaha	2,064,692,285	1,428,411,036	636,281,249	31
52	H/MJI Kibaha	3,744,101,897	3,069,673,735	674,428,162	18
53	H/W Kibondo	1,224,263,000	785,207,000	439,056,000	36
54	H/W Kigoma	477,607,000	214,852,032	262,754,968	55
55	H/M Kigoma/Ujiji	1,731,690,000	1,291,959,000	439,731,000	25
56	H/W Kilindi	933,600,000	900,263,364	33,336,636	4
57	H/W Kilolo	3,900,527,156	3,006,238,989	894,288,167	23
58	H/W Kilombero	6,263,870,773	4,540,901,182	1,722,969,591	28
59	H/W Kilosa	4,644,220,824	2,283,979,062	2,360,241,762	51
60	H/W Kilwa	2,867,047,400	2,137,665,581	729,381,819	25
61	H/M Kinondoni	46,666,967,700	60,451,684,781	-13,784,717,081	-30
62	H/W Kisarawe	3,355,753,000	1,660,105,131	1,695,647,869	51
63	H/W Kishapu	2,781,755,200	2,241,194,543	540,560,657	19

NA	JINA LA HALMASHAURI	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilicho kusanywa (TZS)	Tofauti (TZS)	%
64	H/W Kiteto	1,173,735,000	757,158,306	416,576,694	35
65	H/W Kondoa	751,706,057	680,691,767	71,014,290	9
66	H/W Kongwa	1,775,331,000	1,236,223,501	539,107,499	30
67	H/W Korogwe	1,976,012,400	1,410,404,134	565,608,266	29
68	H/MJI Korogwe	1,644,318,145	1,468,404,868	175,913,277	11
69	H/W Kwimba	1,752,118,000	1,084,137,313	667,980,687	38
70	H/W Kyela	3,825,712,800	3,518,211,260	307,501,540	8
71	H/W Kyerwa	2,402,001,000	2,145,555,673	256,445,327	11
72	H/W Lindi	1,566,549,000	988,264,000	578,285,000	37
73	H/M Lindi	2,422,700,660	2,080,571,797	342,128,862	14
74	H/W Liwale	2,790,844,007	2,516,292,312	274,551,695	10
75	H/W Longido	1,289,505,000	899,294,000	390,211,000	30
76	H/W Ludewa	1,859,070,635	2,132,601,998	-273,531,364	-15
77	H/W Lushoto	1,760,000,000	1,420,634,478	339,365,522	19
78	H/W Mafia	875,714,986	745,794,108	129,920,878	15
79	H/MJI Mafinga	1,587,239,497	1,379,454,363	207,785,134	13
80	H/W Magu	1,789,549,000	1,360,128,878	429,420,122	24
81	H/MJI Makambako	1,633,379,280	1,643,707,540	-10,328,260	-1
82	H/W Makete	806,018,000	859,795,730	-53,777,730	-7
83	H/W Manyoni	1,798,366,750	1,609,365,230	189,001,520	11
84	H/W Masasi	3,402,073,000	3,010,325,733	391,747,267	12
85	H/MJI Masasi	1,872,229,000	1,427,983,531	444,245,469	24
86	H/W Maswa	3,129,151,000	1,972,346,832	1,156,804,168	37
87	H/W Mbaralali	2,756,397,451	2,670,254,447	86,143,004	3
88	H/JIJI Mbeya	10,615,360,000	8,066,664,551	2,548,695,449	24
89	H/W Mbeya	2,413,826,000	2,668,834,861	-255,008,861	-11
90	H/W Mbinga	3,010,642,200	2,412,944,195	597,698,005	20
91	H/W Mbogwe	1,130,281,000	526,532,190	603,748,810	53
92	H/W Mbozi	3,278,500,000	2,757,735,206	520,764,794	16
93	H/W Mbulu	1,108,493,000	779,651,225	328,841,775	30
94	H/W Meatu	3,742,387,058	2,465,577,915	1,276,809,143	34
95	H/W Meru	2,833,812,600	2,730,261,930	103,550,670	4
96	H/W Missenyi	1,233,744,000	1,135,686,580	98,057,420	8
97	H/W Misungwi	1,559,721,000	1,297,249,642	262,471,358	17

NA	JINA LA HALMASHAURI	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilicho kusanywa (TZS)	Tofauti (TZS)	%
98	H/W Mkalama	528,800,000	489,483,000	39,317,000	7
99	H/W Mkinga	787,390,000	737,953,209	49,436,791	6
100	H/W Mkuranga	2,883,322,222	3,064,122,674	-180,800,452	-6
101	H/W Mlele	1,387,858,000	1,526,929,000	-139,071,000	-10
102	H/W Momba	970,000,000	995,772,246	-25,772,246	-3
103	H/W Monduli	2,380,000,000	2,183,799,253	196,200,747	8
104	H/W Morogoro	1,891,754,500	569,119,112	1,322,635,388	70
105	H/M Morogoro	4,572,548,000	4,412,733,944	159,814,056	3
106	H/W Moshi	2,724,526,700	2,450,861,286	273,665,414	10
107	H/M Moshi	6,583,899,034	7,076,306,060	-492,407,026	-7
108	H/W Mpanda	1,969,504,000	2,280,703,000	-311,199,000	-16
109	H/M Mpanda	2,002,387,000	1,597,230,593	405,156,407	20
110	H/W Mpwapwa	1,420,483,610	906,666,284	513,817,326	36
111	H/W Msalala	2,249,120,000	2,459,329,490	-210,209,490	-9
112	H/W Mtwara	1,646,679,000	1,210,887,000	435,792,000	26
113	H/M Mtwara	3,417,811,000	4,277,324,000	-859,513,000	-25
114	H/W Mufindi	3,430,903,126	3,095,182,266	335,720,860	10
115	H/W Muheza	1,851,747,000	1,776,773,260	74,973,740	4
116	H/W Muleba	2,266,427,000	2,894,878,732	-628,451,732	-28
117	H/W Musoma	1,130,052,000	674,314,296	455,737,704	40
118	H/M Musoma	2,145,947,100	1,752,861,448	393,085,652	18
119	H/W Mvomero	1,288,080,000	827,639,843	460,440,157	36
120	H/W Mwanga	1,925,444,000	1,874,815,923	50,628,077	3
121	H/JIJI Mwanza	11,703,629,000	11,679,654,000	23,975,000	0
122	H/W Nachingwea	3,768,182,749	1,503,151,000	2,265,031,749	60
123	H/W Namtumbo	1,652,203,100	1,037,339,664	614,863,436	37
124	H/MJI Nanyamba	998,001,000	632,419,000	365,582,000	37
125	H/W Nanyumbu	1,286,938,375	1,270,857,054	16,081,321	1
126	H/W Newala	2,996,000,000	2,443,685,363	552,314,637	18
127	H/W Ngara	1,684,727,516	1,433,443,583	251,283,933	15
128	H/W Ngorongoro	4,527,363,584	1,535,621,971	2,991,741,613	66

NA	JINA LA HALMASHAURI	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilicho kusanywa (TZS)	Tofauti (TZS)	%
129	H/W Njombe	1,348,865,664	1,028,487,060	320,378,604	24
130	H/MJI Njombe	4,506,000,000	7,316,748,507	- 2,810,748,507	-62
131	H/W Nkasi	1,325,750,000	1,805,379,000	-479,629,000	-36
132	H/W Nsimbo	1,093,582,600	1,668,166,989	-574,584,389	-53
133	H/W Nyang'hwale	668,436,000	1,087,485,000	-419,049,000	-63
134	H/W Nyasa	777,083,000	925,199,917	-148,116,917	-19
135	H/W Nzega	1,221,174,384	1,196,619,503	24,554,881	2
136	H/MJI Nzega	1,183,612,250	295,096,736	888,515,514	75
137	H/W Pangani	532,190,000	938,633,743	-406,443,743	-76
138	H/W Rombo	1,316,200,000	1,024,938,350	291,261,650	22
139	H/W Rorya	926,618,000	459,728,718	466,889,282	50
140	H/W Ruangwa	1,627,449,600	1,508,291,271	119,158,329	7
141	H/W Rufiji/Utete	2,931,327,000	2,247,738,000	683,589,000	23
142	H/W Rungwe	3,430,152,236	3,024,276,124	405,876,112	12
143	H/W Same	2,274,732,000	1,980,106,561	294,625,439	13
144	H/W Sengerema	1,358,565,000	851,460,000	507,105,000	37
145	H/W Serengeti	2,234,148,000	2,243,257,589	-9,109,589	0
146	H/W Shinyanga	1,033,526,600	938,618,183	94,908,417	9
147	H/M Shinyanga	2,328,339,858	2,052,103,370	276,236,488	12
148	H/W Siha	1,705,516,770	758,444,735	947,072,035	56
149	H/W Sikonge	2,594,178,000	2,168,312,231	425,865,769	16
150	H/W Simanjiro	1,545,008,000	1,300,440,688	244,567,312	16
151	H/W Singida	720,810,000	421,059,000	299,751,000	42
152	H/M Singida	2,796,084,048	2,383,035,948	413,048,100	15
153	H/W Songea	1,829,639,900	824,117,226	1,005,522,674	55
154	H/M Songea	3,247,088,481	1,401,548,166	1,845,540,315	57
155	H/W Sumbawanga	1,763,842,660	2,348,367,746	-584,525,086	-33
156	H/M Sumbawanga	1,501,581,000	1,956,634,107	-455,053,107	-30
157	H/W Tabora	2,594,000,000	2,615,000,000	-21,000,000	-1
158	H/M Tabora	3,320,488,000	2,124,135,000	1,196,353,000	36
159	H/W	3,973,334,350	3,553,854,839	419,479,511	11

NA	JINA LA HALMASHAURI	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilicho kusanywa (TZS)	Tofauti (TZS)	%
	Tandahimba				
160	H/JIJI Tanga	7,953,328,000	6,458,009,507	1,495,318,493	19
161	H/W Tarime	3,891,904,084	3,698,870,302	193,033,782	5
162	H/MJI Tarime	675,000,000	603,439,989	71,560,011	11
163	h/m Temeke	38,553,189,000	40,970,831,782	-2,417,642,782	-6
164	H/MJI Tunduma	1,833,720,000	1,540,799,424	292,920,576	16
165	H/W Tunduru	2,848,374,700	2,813,143,800	35,230,900	1
166	H/W Ukerewe	1,151,121,000	1,191,900,953	-40,779,953	-4
167	H/W Ulanga	2,509,318,701	2,253,909,839	255,408,862	10
168	H/W Urambo	2,744,080,013	2,047,513,852	696,566,161	25
169	H/W Ushetu	2,175,098,567	2,099,221,399	75,877,168	3
170	H/W Uvinza	1,475,829,250	1,393,684,000	82,145,250	6
171	H/W Wanging'ombe	942,601,307	879,899,469	62,701,838	7
JUMLA		536,203,527,158	482,898,501,333	53,305,025,824	10

Kiambatisho Na. x: Mwenendo wa Makusanyo ya ndani ikilinganishwa na Matumizi ya Kawaida

NA	Jina la Halmashauri	Makusanyoya Ndani'A' (TZS)	Matumizi ya Kawaida'B' (TZS.)	%(A-B)/A
1	H/JIJI Arusha	13,648,556,000	40,963,881,000	3
2	H/W Arusha	2,486,457,820	42,965,903,594	17
3	H/W Babati	1,945,277,000	30,614,944,000	16
4	H/MJI Babati	2,243,110,445	14,262,503,943	6
5	H/W Bagamoyo	2,351,267,605	37,979,749,183	16
5	H/W Bahi	541,170,943	18,223,824,133	34
6	H/W Bariadi	1,281,373,000	25,005,223,000	20
7	H/MJI Bariadi	1,734,194,000	20,381,304,000	12
8	H/W Biharamulo	1,901,382,169	23,095,931,108	12
9	H/W Buchosa	442,127,000	925,482,000	2
11	H/W Buhigwe	127,587,000	19,745,505,590	155
12	H/W Bukoba	2,120,651,599	30,307,281,820	14
13	H/M Bukoba	2,593,580,219	17,833,008,201	7
14	H/W Bukombe	1,471,199,000	22,273,957,000	15
15	H/W Bumbuli	439,745,674	16,178,302,478	37
16	H/W Bunda	1,601,922,000	35,061,389,000	22
17	H/W Busega	760,660,604	20,964,112,717	28
18	H/W Busekolo	913,544,405	13,295,890,908	15
19	H/W Butiama	336,514,087	22,462,657,404	67
20	H/W Chamwino	720,311,018	32,651,374,604	45
21	H/W Chato	508,102,251	29,468,493,336	58
22	H/W Chemba	639,579,637	19,977,046,601	31
23	H/W Chunya	5,237,005,486	22,802,137,187	4
24	H/JIJI Dar es Salaam	6,924,627,505	7,601,600,000	1
25	H/M Dodoma	3,335,897,297	47,917,438,019	14
26	H/W Gairo	238,919,208	9,205,017,840	39
27	H/W Geita	2,693,845,000	50,543,955,000	19
28	H/MJI Geita	4,068,010,708	21,850,806,495	5
29	H/W Hai	1,964,336,491	30,168,396,517	15
30	H/W Hanang'	1,364,204,000	25,443,079,000	19
31	H/W Handeni	2,007,019,555	31,776,919,268	16
32	H/MJI Handeni	593,779,052	2,305,087,850	4

NA	Jina la Halmashauri	Makusanyoya Ndani'A' (TZS)	Matumizi ya Kawaida'B' (TZS.)	%(A-B)/A
33	H/W Igunga	2,269,750,955	28,124,716,110	12
34	H/W Ikungi	520,029,000	23,892,444,000	46
35	H/M Ilala	41,317,967,000	104,488,474,420	3
36	H/WIleje	655,581,593	15,544,527,142	24
37	H/M Ilemela	6,011,967,547	35,117,929,932	6
38	H/W Iramba	1,185,719,001	21,899,500,000	18
39	H/W Iringa	3,286,253,490	39,475,965,786	12
40	H/M Iringa	3,526,209,419	53,646,692	0
41	H/W Itigi	404,567,591	7,895,213,572	20
42	H/W Itilima	922,147,070	20,231,464,892	22
43	H/MJI Kahama	4,827,551,618	27,804,384,216	6
44	H/W Kakonko	299,663,062	9,258,214,000	31
45	H/W Kalambo	1,162,920,000	20,746,691,000	18
46	H/W Kaliua	3,288,166,985	23,156,082,074	7
47	H/W Karagwe	2,074,920,000	28,711,876,000	14
48	H/W Karatu	1,766,373,707	27,615,685,157	16
49	H/W Kasulu	793,382,085	40,039,636,000	50
50	H/MJI Kasulu	408,131,724	2,888,685,595	7
51	H/W Kibaha	1,428,411,036	17,232,647,860	12
52	H/MJI Kibaha	3,069,673,735	22,047,907,042	7
53	H/W Kibondo	785,207,000	23,273,421,000	30
54	H/W Kigoma	214,852,032	22,161,028,000	103
55	H/M Kigoma/Ujiji	1,291,959,000	24,192,133,000	19
56	H/W Kilindi	900,263,364	17,082,769,363	19
57	H/W Kilolo	3,006,238,989	27,270,442,439	9
58	H/W Kilombero	4,540,901,182	36,052,011,725	8
59	H/W Kilosa	2,283,979,062	42,099,297,805	18
60	H/W Kilwa	2,137,665,581	22,211,587,824	10
61	H/M Kinondoni	60,451,684,781	134,527,283,327	2
62	H/W Kisarawe	1,660,105,131	21,602,720,139	13
63	H/W Kishapu	2,241,194,543	24,804,477,524	11
64	H/W Kiteto	757,158,306	19,736,414,948	26
65	H/W Kondoa	680,691,767	31,615,158,260	46
66	H/W Kongwa	1,236,223,501	26,458,428,500	21
67	H/W Korogwe	1,410,404,134	30,931,058,263	22
68	H/MJI Korogwe	1,468,404,868	16,744,729,051	11

NA	Jina la Halmashauri	Makusanyoya Ndani'A' (TZS)	Matumizi ya Kawaida'B' (TZS.)	%(A-B)/A
69	H/W Kwimba	1,084,137,313	36,330,639,331	34
70	H/W Kyela	3,518,211,260	28,209,645,369	8
71	H/W Kyerwa	2,145,555,673	21,464,120,188	10
72	H/W Lindi	988,264,000	988,264,000	1
73	H/M Lindi	2,080,571,798	12,380,782,735	6
74	H/W Liwale	2,516,292,312	14,595,252,641	6
75	H/W Longido	899,294,000	19,949,752,000	22
76	H/W Ludewa	2,132,601,999	21,356,084,664	10
77	H/W Lushoto	1,420,634,478	39,280,447,039	28
78	H/W Mafia	745,794,108	9,517,202,196	13
79	H/MJI Mafinga	1,379,454,363	5,009,897,140	4
80	H/W Magu	1,360,128,878	34,512,135,689	25
81	H/MJI Makambako	1,643,707,540	14,543,184,316	9
82	H/W Makete	859,795,730	20,174,289,128	23
83	H/W Manyoni	1,609,365,230	23,979,065,695	15
84	H/W Masasi	3,010,325,733	24,698,848,530	8
85	H/MJI Masasi	1,427,983,531	14,968,649,893	10
86	H/W Maswa	1,972,346,832	31,039,137,306	16
87	H/W Mbaralali	2,670,254,447	27,946,155,629	10
88	H/JIJI Mbeya	8,066,664,551	44,580,412,000	6
89	H/W Mbeya	2,668,834,861	40,475,621,483	15
90	H/W Mbinga	2,412,944,195	39,740,322,941	16
91	H/W Mbogwe	526,532,190	16,122,620,000	31
92	H/W Mbozi	2,757,735,206	41,901,132,357	15
93	H/W Mbulu	779,651,225	34,663,270,710	44
94	H/W Meatu	2,465,577,915	21,950,603,625	9
95	H/W Meru	2,730,261,930	42,977,308,570	16
96	H/W Missenyi	1,135,686,580	21,657,014,408	19
97	H/W Misungwi	1,297,249,642	31,634,898,537	24
98	H/W Mkalama	489,483,000	15,768,187,000	32
99	H/W Mkinga	737,953,209	15,620,592,995	21
100	H/W Mkuranga	3,064,122,674	26,678,444,611	9
101	H/W Mlele	1,526,929,000	15,236,676,000	10
102	H/W Momba	995,772,246	19,650,686,871	20
103	H/W Monduli	2,183,799,253	22,882,616,089	10
104	H/W Morogoro	569,119,112	33,309,725,688	59

NA	Jina la Halmashauri	Makusanyoya Ndani'A' (TZS)	Matumizi ya Kawaida'B' (TZS.)	%(A-B)/A
105	H/M Morogoro	4,412,733,944	46,998,888,983	11
106	H/W Moshi	2,450,861,286	56,489,725,069	23
107	H/M Moshi	7,076,306,060	28,341,284,374	4
108	H/W Mpanda	2,280,703,000	19,635,580,000	9
109	H/M Mpanda	1,597,230,593	12,750,620,375	8
110	H/W Mpwapwa	906,666,284	27,944,485,337	31
111	H/W Msalala	2,459,329,490	19,898,421,302	8
112	H/W Mtwara	1,210,887,000	23,191,873,000	19
113	H/M Mtwara	4,277,324,000	20,007,513,000	5
114	H/W Mufindi	3,095,182,266	35,233,028,216	11
115	H/W Muheza	1,776,773,260	25,464,534,254	14
116	H/W Muleba	2,894,878,732	41,817,459,123	14
117	H/W Musoma	674,314,296	20,780,713,623	31
118	H/M Musoma	1,752,861,448	21,642,997,527	12
119	H/W Mvomero	827,639,843	33,275,544,425	40
120	H/W Mwanga	1,874,815,923	26,703,598,491	14
121	H/JIJI Mwanza	11,679,654,000	45,304,734,055	4
122	H/W Nachingwea	1,503,151,000	22,292,453,000	15
123	H/W Namtumbo	1,037,339,664	21,763,112,998	21
124	H/MJI Nanyamba	632,419,000	8,737,283,000	14
125	H/W Nanyumbu	1,270,857,054	18,445,816,364	15
126	H/W Newala	2,443,685,363	29,035,181,396	12
127	H/W Ngara	1,433,443,583	31,331,494,022	22
128	H/W Ngorongoro	1,535,621,971	17,953,040,563	12
129	H/WNjombe	1,028,487,060	16,777,380,402	16
130	H/MJI Njombe	7,316,748,507	22,202,054,973	3
131	H/W Nkasi	1,805,379,000	22,266,889,000	12
132	H/W Nsimbo	1,668,166,989	10,658,248,320	6
133	H/W Nyang'hwale	1,087,485,000	13,332,843,000	12
134	H/W Nyasa	925,199,917	17,733,864,418	19
135	H/W Nzega	1,196,619,503	33,806,071,027	28
136	H/MJI Nzega	295,096,736	5,161,900,803	17
137	H/W Pangani	938,633,743	11,020,917,725	12
138	H/W Rombo	1,024,938,350	40,137,845,401	39
139	H/W Rorya	459,728,718	27,237,598,182	59
140	H/W Ruangwa	1,508,291,271	15,954,968,623	11

NA	Jina la Halmashauri	Makusanyoya Ndani'A' (TZS)	Matumizi ya Kawaida'B' (TZS.)	%(A-B)/A
141	H/W Rufiji/Utete	2,247,738,000	25,913,422,000	12
142	H/W Rungwe	3,024,276,124	17,733,864,418	6
143	H/W Same	1,980,106,561	37,740,500,466	19
144	H/W Sengerema	851,460,000	55,163,494,000	65
145	H/W Serengeti	2,243,257,589	29,950,460,000	13
146	H/W Shinyanga	938,618,183	27,162,481,729	29
147	H/M Shinyanga	2,052,103,370	20,577,670,220	10
148	H/W Siha	758,444,735	17,130,512,318	23
149	H/W Sikonge	2,168,312,231	18,069,877,390	8
150	H/W Simanjiro	1,300,440,688	18,006,480,048	14
151	H/W Singida	421,059,000	19,853,883,000	47
152	H/M Singida	2,383,035,948	22,846,778,132	10
153	H/W Songea	824,117,226	21,263,948,874	26
154	H/M Songea	1,401,548,166	31,739,301,038	23
155	H/W Sumbawanga	2,348,367,746	24,940,347,200	11
156	H/M Sumbawanga	1,956,634,107	23,663,292,791	12
157	H/W Tabora	2,615,000,000	26,136,634,000	10
158	H/M Tabora	2,124,135,000	30,670,530,000	14
159	H/W Tandahimba	3,553,854,839	23,880,860,199	7
160	H/JIJI Tanga	6,458,009,507	40,891,609,365	6
161	H/W Tarime	3,698,870,302	25,607,792,070	7
162	H/MJI Tarime	603,439,989	26,092,696,994	43
163	H/M Temeke	40,970,831,782	97,577,484,226	2
164	H/MJI Tunduma	1,540,799,424	3,067,057,520	2
165	H/W Tunduru	2,813,143,800	31,416,830,189	11
166	H/W Ukerewe	1,191,900,953	31,738,355,427	27
167	H/W Ulanga	2,253,909,839	28,266,787,000	13
168	H/W Urambo	2,047,513,852	18,829,009,060	9
169	H/W Ushetu	2,099,221,399	19,201,683,663	9
170	H/W Uvinza	1,393,684,000	20,747,645,000	15
171	H/W Wanging'ombe	879,899,469	19,225,013,497	22
Jumla		482,898,501,333	4,453,470,809,033	9

Kiambatisho Na. xi: Makusanyo Pungufu ya Mapato ya Vyanzo vya Ndani

S/N	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilichokusanywa (TZS)	Makusanyo pungufu (TZS)	% ya Makusanyo pungufu
1.	H/JIJIArusha	13,927,622,000	13,648,556,000	279,066,000	2
2.	H/W Arusha	3,000,470,000	2,486,457,820	514,012,180	17
3.	H/W Babati	2,358,524,000	1,945,277,000	413,247,000	18
4.	H/MJI Babati	6,044,154,000	2,243,110,445	3,801,043,555	63
5.	H/W Bagamoyo	2,996,488,000	2,351,267,605	645,220,395	22
6.	H/W Bahi	653,325,000	541,170,943	112,154,057	17
7.	H/W Bariadi	1,852,458,000	1,281,373,000	571,085,000	31
8.	H/MJI Bariadi	1,813,250,731	1,734,194,000	79,056,731	4
9.	H/W Buchosa	519,360,000	442,127,000	77,233,000	15
10.	H/W Buhigwe	638,895,000	127,587,000	511,308,000	80
11.	H/M Bukoba	3,464,053,400	2,593,580,219	870,473,181	25
12.	H/W Bukombe	1,721,889,000	1,471,199,000	250,690,000	15
13.	H/W Bumbuli	620,819,000	439,745,674	181,073,326	29
14.	H/W Bunda	2,055,085,000	1,601,922,000	453,163,000	22
15.	H/W Busega	1,109,500,000	760,660,604	348,839,396	31
16.	H/W Butiama	486,000,000	336,514,087	149,485,913	31
17.	H/W Chamwino	1,090,648,000	720,311,018	370,336,982	34
18.	H/W Chato	626,030,000	508,102,251	117,927,749	19
19.	H/W Chemba	1,050,731,600	639,579,637	411,151,963	39
20.	H/JIJIDar es Salaam	7,512,845,444	6,924,627,505	588,217,939	8
21.	H/M Dodoma	3,865,009,443	3,335,897,297	529,112,146	14
22.	H/W Gairo	889,565,800	238,919,208	650,646,592	73
23.	H/W Geita	2,933,243,000	2,693,845,000	239,398,000	8
24.	H/MJI Geita	4,853,950,000	4,068,010,708	785,939,292	16
25.	H/W Hai	2,296,887,360	1,964,336,491	332,550,869	14
26.	H/W Hanang’	1,713,994,000	1,364,204,000	349,790,000	20
27.	H/W Handeni	2,587,831,780	2,007,019,555	580,812,225	22
28.	H/MJI	608,200,000	593,779,052	14,420,948	2

S/N	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilichokusanywa (TZS)	Makusanyo pungufu (TZS)	% ya Makusanyo pungufu
	Handeni				
29.	H/W Igunga	2,871,656,500	2,269,750,955	601,905,545	21
30.	H/W Ikungi	1,127,030,000	520,029,000	607,001,000	54
31.	H/M Ilala	50,439,000,000	41,317,967,000	9,121,033,000	18
32.	H/W Ileje	855,745,000	655,581,593	200,163,407	23
33.	H/M Ilemela	6,550,009,000	6,011,967,547	538,041,453	8
34.	H/W Iramba	1,962,093,624	1,185,719,001	776,374,623	40
35.	H/M Iringa	4,329,816,000	3,526,209,419	803,606,581	19
36.	H/W Itilima	1,027,543,000	922,147,070	105,395,930	10
37.	H/W Kakonko	440,750,000	299,663,062	141,086,938	32
38.	H/W Kalambo	1,416,973,000	1,162,920,000	254,053,000	18
39.	H/W Kaliua	3,542,217,000	3,288,166,985	254,050,015	7
40.	H/W Karagwe	2,084,154,000	2,074,920,000	9,234,000	0
41.	H/W Karatu	2,896,800,000	1,766,373,707	1,130,426,293	39
42.	H/W Kasulu	807,000,000	793,382,085	13,617,915	2
43.	H/MJI Kasulu	750,000,000	408,131,724	341,868,276	46
44.	H/W Kibaha	2,064,692,285	1,428,411,036	636,281,249	31
45.	H/MJI Kibaha	3,744,101,897	3,069,673,735	674,428,162	18
46.	H/W Kibondo	1,224,263,000	785,207,000	439,056,000	36
47.	H/W Kigoma	477,607,000	214,852,032	262,754,968	55
48.	H/M Kigoma/Ujiji	1,731,690,000	1,291,959,000	439,731,000	25
49.	H/W Kilindi	933,600,000	900,263,364	33,336,636	4
50.	H/W Kilolo	3,900,527,156	3,006,238,989	894,288,167	23
51.	H/W Kilombero	6,263,870,773	4,540,901,182	1,722,969,591	28
52.	H/W Kilosa	4,644,220,824	2,283,979,062	2,360,241,762	51
53.	H/W Kilwa	2,867,047,400	2,137,665,581	729,381,819	25
54.	H/W Kisarawe	3,355,753,000	1,660,105,131	1,695,647,869	51
55.	H/W Kishapu	2,781,755,200	2,241,194,543	540,560,657	19
56.	H/W Kiteto	1,173,735,000	757,158,306	416,576,694	35

S/N	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilichokusanywa (TZS)	Makusanyo pungufu (TZS)	% ya Makusanyo pungufu
57.	H/W Kondoa	751,706,057	680,691,767	71,014,290	9
58.	H/W Kongwa	1,775,331,000	1,236,223,501	539,107,499	30
59.	H/W Korogwe	1,976,012,400	1,410,404,134	565,608,266	29
60.	H/MJI Korogwe	1,644,318,145	1,468,404,868	175,913,277	11
61.	H/W Kwimba	1,752,118,000	1,084,137,313	667,980,687	38
62.	H/W Kyela	3,825,712,800	3,518,211,260	307,501,540	8
63.	H/W Kyerwa	2,402,001,000	2,145,555,673	256,445,327	11
64.	H/W Lindi	1,566,549,000	988,264,000	578,285,000	37
65.	H/M Lindi	2,422,700,660	2,080,571,797	342,128,862	14
66.	H/W Liwale	2,790,844,007	2,516,292,312	274,551,695	10
67.	H/W Longido	1,289,505,000	899,294,000	390,211,000	30
68.	H/W Lushoto	1,760,000,000	1,420,634,478	339,365,522	19
69.	H/W Mafia	875,714,986	745,794,108	129,920,878	15
70.	H/MJI Mafinga	1,587,239,497	1,379,454,363	207,785,134	13
71.	H/W Magu	1,789,549,000	1,360,128,878	429,420,122	24
72.	H/W Manyoni	1,798,366,750	1,609,365,230	189,001,520	11
73.	H/W Masasi	3,402,073,000	3,010,325,733	391,747,267	12
74.	H/MJI Masasi	1,872,229,000	1,427,983,531	444,245,469	24
75.	H/W Maswa	3,129,151,000	1,972,346,832	1,156,804,168	37
76.	H/W Mbaralali	2,756,397,451	2,670,254,447	86,143,004	30
77.	H/JIJIMbeya	10,615,360,000	8,066,664,551	2,548,695,449	24
78.	H/W Mbinga	3,010,642,200	2,412,944,195	597,698,005	20
79.	H/W Mbogwe	1,130,281,000	526,532,190	603,748,810	53
80.	H/W Mbozi	3,278,500,000	2,757,735,206	520,764,794	16
81.	H/W Mbulu	1,108,493,000	779,651,225	328,841,775	30
82.	H/W Meatu	3,742,387,058	2,465,577,915	1,276,809,143	34
83.	H/W Meru	2,833,812,600	2,730,261,930	103,550,670	4
84.	H/W Missenyi	1,233,744,000	1,135,686,580	98,057,420	8
85.	H/W Misungwi	1,559,721,000	1,297,249,642	262,471,358	17
86.	H/W Mkalama	528,800,000	489,483,000	39,317,000	7

S/N	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilichokusanywa (TZS)	Makusanyo pungufu (TZS)	% ya Makusanyo pungufu
87.	H/W Mkinga	787,390,000	737,953,209	49,436,791	6
88.	H/W Monduli	2,380,000,000	2,183,799,253	196,200,747	8
89.	H/W Morogoro	1,891,754,500	569,119,112	1,322,635,388	70
90.	H/M Morogoro	4,572,548,000	4,412,733,944	159,814,056	3
91.	H/W Moshi	2,724,526,700	2,450,861,286	273,665,414	10
92.	H/M Mpanda	2,002,387,000	1,597,230,593	405,156,407	20
93.	H/W Mpwapwa	1,420,483,610	906,666,284	513,817,326	36
94.	H/W Mtwara	1,646,679,000	1,210,887,000	435,792,000	26
95.	H/W Mufindi	3,430,903,126	3,095,182,266	335,720,860	10
96.	H/W Muheza	1,851,747,000	1,776,773,260	74,973,740	4
97.	H/W Musoma	1,130,052,000	674,314,296	455,737,704	40
98.	H/M Musoma	2,145,947,100	1,752,861,448	393,085,652	18
99.	H/W Mvomero	1,288,080,000	827,639,843	460,440,157	36
100.	H/W Mwanga	1,925,444,000	1,874,815,923	50,628,077	3
101.	H/JIJIMwanza	11,703,629,000	11,679,654,000	23,975,000	0
102.	H/W Nachingwea	3,768,182,749	1,503,151,000	2,265,031,749	60
103.	H/W Namtumbo	1,652,203,100	1,037,339,664	614,863,436	37
104.	H/MJINanyamba	998,001,000	632,419,000	365,582,000	37
105.	H/W Nanyumbu	1,286,938,375	1,270,857,054	16,081,321	1
106.	H/W Newala	2,996,000,000	2,443,685,363	552,314,637	18
107.	H/W Ngara	1,684,727,516	1,433,443,583	251,283,933	15
108.	H/W Ngorongoro	4,527,363,584	1,535,621,971	2,991,741,613	66
109.	H/W Njombe	1,348,865,664	1,028,487,060	320,378,604	24
110.	H/W Nzega	1,221,174,384	1,196,619,503	24,554,881	2
111.	H/MJI Nzega	1,183,612,250	295,096,736	888,515,514	75
112.	H/W Rombo	1,316,200,000	1,024,938,350	291,261,650	22
113.	H/W Rorya	926,618,000	459,728,718	466,889,282	50
114.	H/W Ruangwa	1,627,449,600	1,508,291,271	119,158,329	7

S/N	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilichokusanywa (TZS)	Makusanyo pungufu (TZS)	% ya Makusanyo pungufu
115.	H/W Rufiji/Utete	2,931,327,000	2,247,738,000	683,589,000	23
116.	H/W Rungwe	3,430,152,236	3,024,276,124	405,876,112	12
117.	H/W Same	2,274,732,000	1,980,106,561	294,625,439	13
118.	H/W Sengerema	1,358,565,000	851,460,000	507,105,000	37
119.	H/W Shinyanga	1,033,526,600	938,618,183	94,908,417	9
120.	H/M Shinyanga	2,328,339,858	2,052,103,370	276,236,488	12
121.	H/W Siha	1,705,516,770	758,444,735	947,072,035	56
122.	H/W Sikonge	2,594,178,000	2,168,312,231	425,865,769	16
123.	H/W Simanjiro	1,545,008,000	1,300,440,688	244,567,312	16
124.	H/W Singida	720,810,000	421,059,000	299,751,000	42
125.	H/M Singida	2,796,084,048	2,383,035,948	413,048,100	15
126.	H/W Songea	1,829,639,900	824,117,226	1,005,522,674	55
127.	H/M Songea	3,247,088,481	1,401,548,166	1,845,540,315	57
128.	H/M Tabora	3,320,488,000	2,124,135,000	1,196,353,000	36
129.	H/W Tandahimba	3,973,334,350	3,553,854,839	419,479,511	11
130.	H/JIJITanga	7,953,328,000	6,458,009,507	1,495,318,493	19
131.	H/W Tarime	3,891,904,084	3,698,870,302	193,033,782	5
132.	H/MJI Tarime	675,000,000	603,439,989	71,560,011	11
133.	H/MJI Tunduma	1,833,720,000	1,540,799,424	292,920,576	16
134.	H/W Tunduru	2,848,374,700	2,813,143,800	35,230,900	1
135.	H/W Ulanga	2,509,318,701	2,253,909,839	255,408,862	10
136.	H/W Urambo	2,744,080,013	2,047,513,852	696,566,161	25
137.	H/W Ushetu	2,175,098,567	2,099,221,399	75,877,168	3
138.	H/W Uvinza	1,475,829,250	1,393,684,000	82,145,250	6

S/N	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (TZS)	Kiasi kilichokusanywa (TZS)	Makusanyo pungufu (TZS)	% ya Makusanyo pungufu
139.	H/W Wanging'ombe	942,601,307	879,899,469	62,701,838	7
	Jumla	387,340,691,951	306,807,949,530	80,532,742,421	21

Kiambatisho Na. xii: Orodha ya Halmashauri ambazo zilikusanya mapato ya ndani zaida ya bajeti

Na.	Jina la Halmashauri	Bajetiilyo idhinishwa 'A' (TZS)	Kiasi kilichokusanywa (TZS)'B'	Kiasi kilichozidi (TZS) 'A-B'=C	% [C/A]
1	H/MJI Biharamulo	1,721,784,458	1,901,382,169	179,597,711	10
2	H/WBukoba	1,566,368,600	2,120,651,599	554,282,999	35
3	H/W Busekolo	865,993,500	913,544,404.50	47,550,905	5
4	H/W Chunya	4,654,871,828	5,237,005,486	582,133,658	13
5	H/W Iringa	3,131,251,113	3,286,253,490	155,002,377	5
6	H/WItigi DC	390,090,997	404,567,591	14,476,594	4
7	H/MJI Kahama	4,724,348,580	4,827,551,618	103,203,038	2
8	H/M Kinondoni	46,666,967,700	60,451,684,781	13,784,717,081	30
9	H/W Ludewa	1,859,070,635	2,132,601,998.56	273,531,364	15
10	H/MJI Makambako	1,633,379,280	1,643,707,540	10,328,260	1
11	H/WMakete	806,018,000	859,795,730	53,777,730	7
12	H/WMbeya	2,413,826,000	2,668,834,861	255,008,861	11
13	H/WMkuranga	2,883,322,222	3,064,122,674	180,800,452	6
14	H/WMlele	1,387,858,000	1,526,929,000	139,071,000	10
15	H/WMsalala	2,249,120,000	2,459,329,490	210,209,490	9
16	H/WMomba	970,000,000	995,772,246	25,772,246	3
17	H/M Moshi	6,583,899,034	7,076,306,060	492,407,026	7
18	H/WMpanda	1,969,504,000	2,280,703,000	311,199,000	16
19	H/M Mtwara	3,417,811,000	4,277,324,000	859,513,000	25
20	H/WMuleba	2,266,427,000	2,894,878,732	628,451,732	28
21	H/MJI Njombe	4,506,000,000	7,316,748,507	2,810,748,507	62
22	H/WNkasi	1,325,750,000	1,805,379,000	479,629,000	36
23	H/WNsimbo	1,093,582,600	1,668,166,989	574,584,389	53
24	H/WNyang'hwale	668,436,000	1,087,485,000	419,049,000	63
25	H/Nyasa	777,083,000	925,199,917	148,116,917	19
26	H/WPangani	532,190,000	938,633,743	406,443,743	76
27	H/WSerengeti	2,234,148,000	2,243,257,589	9,109,589	0
28	H/WSumbawanga	1,763,842,660	2,348,367,746	584,525,086	33
29	H/M Sumbawanga	1,501,581,000	1,956,634,107	455,053,107	30

30	H/WTabora	2,594,000,000	2,615,000,000	21,000,000	1
31	H/M Temeke	38,553,189,000	40,970,831,782	2,417,642,782	6
32	H/WUkerewe	1,151,121,000	1,191,900,953	40,779,953	4
	JUMLA	148,862,835,207	176,090,551,803	27,227,716,596	18

Kiambatisho Na. xiii: Fedha ya Matumizi ya Kawaida iliyopokelewa zaidi ya Bajeti

Na	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (A)	Fedha iliyopokelewa (B) Sh.	Tofauti (A-B) (Sh.)	% (A-B)/A
1	H/W Biharamulo	23,095,931,108	23,387,506,130	291,575,022	1
2	H/W Buchosa	-	925,482,000	925,482,000	-
3	H/W Bukoba	23,211,780,000	31,213,410,844	8,001,630,844	34
4	H/W Bukombe	21,989,750,000	22,273,957,000	284,207,000	1
5	H/W Bunda	34,067,405,000	36,071,206,000	2,003,801,000	6
6	H/W Chamwino	32,660,717,490	33,012,577,347	351,859,857	1
7	H/W Chato	25,486,708,625	29,468,876,555	3,982,167,930	16
8	H/M Dodoma	45,034,361,871	47,917,438,019	2,883,076,148	6
9	H/W Geita	50,858,172,000	51,113,389,000	255,217,000	1
10	H/M Ilala	101,820,252,130	105,681,748,000	3,861,495,870	4
11	H/M Ilemela	31,807,859,000	35,858,138,782	4,050,279,782	13
12	H/W Iramba	19,233,073,000	19,576,026,525	342,953,525	2
13	H/W Iringa	39,769,300,613	39,707,417,138	61,883,475	0
14	H/M Iringa	26,287,491,386	26,899,991,386	612,500,000	2
15	H/MJI Kahama	28,484,212,387	29,460,547,356	976,334,969	3
16	H/W Karatu	25,576,664,272	27,600,738,465	2,024,074,193	8
17	H/MJI Kasulu	37,296,301,000	41,098,916,000	3,802,615,000	10
18	H/M Kigoma/Ujiji	19,726,934,000	27,146,202,670	7,419,268,670	38
19	H/W Kilolo	22,573,332,695	28,019,834,237	5,446,501,542	24
20	H/W Kilwa	18,335,417,949	22,545,706,075	4,210,288,126	23
21	H/M Kinondoni	91,147,853,000	100,876,484,972	9,728,631,972	11
22	H/W Kisarawe	19,840,432,000	21,122,567,476	1,282,135,476	6
23	H/W Kondoa	31,459,697,396	32,492,097,940	1,032,400,544	3

Na	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (A)	Fedha iliyopokelewa (B) Sh.	Tofauti (A-B) (Sh.)	% (A-B)/A
24	H/W Kongwa	26,457,742,644	26,458,428,500	685,856	0
25	H/MJI Korogwe	16,245,222,001	18,499,362,264	2,254,140,263	14
26	H/W Kyela	27,383,308,610	28,209,645,369	826,336,759	3
27	H/W Magu	32,021,258,392	34,432,447,842	2,411,189,450	8
28	H/W Mbogwe	15,477,022,081	16,231,161,655	754,139,574	5
29	H/W Mbozi	36,114,986,000	39,385,923,709	3,270,937,709	9
30	H/W Mbulu	26,277,676,000	35,046,670,000	8,768,994,000	33
31	H/W Meatu	21,676,948,158	21,779,442,956	102,494,798	0
32	H/W Mlele	15,236,676,000	21,548,948,000	6,312,272,000	41
33	H/W Morogoro	31,682,901,900	33,429,947,912	1,747,046,012	6
34	H/M Morogoro	46,266,706,860	47,716,708,060	1,450,001,200	3
35	H/W Mpanda	15,153,391,000	15,744,747,000	591,356,000	4
36	H/W Mpwapwa	26,156,172,650	29,750,169,862	3,593,997,212	14
37	H/W Mtwara	23,467,444,000	23,713,344,000	245,900,000	1
38	H/W Muleba	36,907,381,641	42,328,461,347	5,421,079,706	15
39	H/W Musoma	18,432,012,125	21,275,529,235	2,843,517,110	15
40	H/W Mwanga	23,024,074,000	26,662,586,762	3,638,512,762	16
41	H/JIJI Mwanza	45,041,382,842	45,394,354,909	352,972,067	1
42	H/W Nanyumbu	14,161,265,391	18,555,488,838	4,394,223,447	31
43	H/W Nsimbo	10,037,408,000	10,652,614,989	615,206,989	6
44	H/W Nyang'hwale	9,437,234,000	13,624,289,000	4,187,055,000	44
45	H/W Pangani	11,008,506,743	11,262,550,251	254,043,508	2
46	H/W Rorya	28,323,841,736	28,495,222,880	171,381,144	1
47	H/W Rungwe	38,886,565,317	38,940,652,619	54,087,302	0
48	H/W Sengerema	51,548,976,000	55,481,384,000	3,932,408,000	8
49	H/W Sikonge	14,489,925,363	18,620,544,380	4,130,619,017	29
50	H/W Simanjiro	17,924,392,316	18,258,872,480	334,480,164	2
51	H/M Songea	28,840,710,000	31,997,539,443	3,156,829,443	11
52	H/W Sumbawanga	21,443,806,000	24,878,303,238	3,434,497,238	16
53	H/M Sumbawanga	23,181,348,716	24,198,921,291	1,017,572,575	4
54	H/W Tabora	24,377,000,000	24,845,821,000	468,821,000	2
55	H/JIJI Tanga	33,845,865,000	39,315,893,142	5,470,028,142	16

Na	**Jina la Halmashauri**	**Bajeti iliyoidhinishwa (A)**	Fedha iliyopokelewa (B) Sh.	Tofauti (A-B) (Sh.)	% (A-B)/A
56	H/M Temeke	97,096,951,067	97,577,484,226	480,533,159	0
57	H/W Ukerewe	27,163,282,335	30,176,216,730	3,012,934,395	11
58	H/W Urambo	18,555,655,934	18,787,942,036	232,286,102	1
	Jumla	1,748,376,464,332	1,892,840,576,836	144,587,879,454	8

Kiambatisho Na. xiv: Orodha ya Halmashauri zilizopokea fedha ya Miradi ya Maendeleo zaidi ya Bajeti

NA	Jina la Halmashauri	Bajeti 'A'	Fedha iliyopokelewa 'B'	Fedha iliyozidi 'B-A '	% ya fedha iliyozidi
1	H/W Arusha	3,744,655,217	3,805,387,052	60,731,835	2
2	H/W Buchosa	0	411,185,000	411,185,000	0
3	H/W Bunda	1,408,940,000	1,645,448,000	236,508,000	17
4	H/W Busekolo	1,560,138,545	1,605,527,407	45,388,862	3
5	H/W Chato	25,486,708,625	29,468,876,555	3,982,167,930	16
6	H/M Dodoma	4,615,484,000	4,688,421,644	72,937,644	2
7	H/W Hai	6,471,102,835	6,491,102,835	20,000,000	0
8	H/M Ilala	4,045,852,780	8,199,630,780	4,153,778,000	103
9	H/W Kibaha	870,759,884	1,238,630,179	367,870,295	42
10	H/W Kibondo	508,984,000	1,761,605,780	1,252,621,780	246
11	H/W Kilolo	1,058,374,000	2,943,424,845	1,885,050,845	178
12	H/W Kilosa	1,648,839,171	2,559,654,036	910,814,865	55
13	H/W Korogwe	2,078,521,486	2,392,547,970	314,026,484	15
14	H/W Meatu	1,494,392,155	2,360,119,636	865,727,481	58
15	H/JIJI Mwanza	726,301,150	829,526,572	103,225,422	14
16	H/W Ngorongoro	1,743,646,255	1,826,345,827	82,699,572	5
17	H/W Nyang'hwale DC	2,769,892,000	3,038,386,160	268,494,160	10
18	H/W Simanjiro	3,441,996,557	4,505,688,724	1,063,692,167	31
19	H/M Songea	3,714,075,000	5,117,267,798	1,403,192,798	38
20	H/W Sumbawanga	4,962,756,321	5,144,347,091	181,590,770	4
	JUMLA	72,351,419,981	90,033,123,891	17,681,703,910	24

Kiambatisho Na. xv: Mapokezi pungufu ya fedha za Matumizi ya Kawaida

NA	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa 'A'	Fedha ya ruzukuiliyopokelewa 'B'	Fedha ambayo haikupokelewa 'A-B' =C	% ya Mapokezi pungufu
	H/JIJI Arusha	47,350,637	41,183,671	6,166,966	13
	H/W Arusha	43,667,225,550	43,210,037,925	457,187,625	1
	H/W Babati	32,472,744,000	30,614,944,000	1,857,800,000	6
	H/MJI Babati	14,853,704,468	14,495,379,848	358,324,620	2
	H/W Bagamoyo	38,241,089,380	37,870,245,342	370,844,038	1
	H/W Bahi	20,821,831,456	19,732,278,907	1,089,552,549	5
	H/W Bariadi	29,584,034,000	25,302,997,000	4,281,037,000	14
	H/MJI Bariadi	20,998,989,000	20,381,304,000	617,685,000	3
	H/M Bukoba	18,118,166,785	18,042,737,548	75,429,237	0
	H/W Bukombe	1,879,852,850	1,682,236,000	197,616,850	11
	H/W Bumbuli	18,290,983,000	17,418,337,515	872,645,485	5
	H/W Busega	21,167,684,149	20,717,820,484	449,863,665	2
	H/W Busekolo	15,385,143,200	13,295,890,908	2,089,252,292	14
	H/W Butiama	25,000,000,000	22,462,657,404	2,537,342,596	10
	H/W Chunya	23,296,053,000	22,661,691,503	634,361,497	3
	H/W Chemba	20,486,033,155	20,366,440,398	119,592,757	1
	H/JIJI Dar es Salaam	5,654,388,115	2,584,079,923	3,070,308,192	54
	H/W Gairo	11,573,632,000	10,039,621,403	1,534,010,597	13
	H/W Geita	24,430,848,437	22,055,305,685	2,375,542,752	10
	H/W Hai	32,494,689,607	30,646,904,322	1,847,785,285	6
	H/W Hanang'	26,710,693,000	25,515,246,000	1,195,447,000	4

NA	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa 'A'	Fedha ya ruzukuiliyopokelewa 'B'	Fedha ambayo haikupokelewa 'A-B' =C	% ya Mapokezi pungufu
	H/W Handeni	35,174,893,814	31,776,919,268	3,397,974,546	10
	H/MJI Handeni	5,470,328,810	2,617,022,544	2,853,306,266	52
	H/W Igunga	29,159,153,548	28,928,863,259	230,290,289	1
	H/W Ikungi	25,157,706,000	23,892,444,000	1,265,262,000	5
	H/W Ileje	16,093,300,297	15,608,285,546	485,014,751	3
	H/W Itigi	8,405,937,812	7,678,639,595	727,298,217	9
	H/W Itilima	20,996,030,418	20,796,802,500	199,227,918	1
	H/W Kakonko	13,027,991,000	9,960,281,000	3,067,710,000	24
	H/W Kalambo	23,046,000,000	20,287,520,000	2,758,480,000	12
	H/W Kaliua	23,481,840,265	22,909,497,759	572,342,506	2
	H/W Karagwe	27,886,473,000	26,964,429,000	922,044,000	3
	H/MJI Kasulu	3,841,090,660	2,437,984,384	1,403,106,276	37
	H/W Kibaha	21,331,547,263	17,649,466,433	3,682,080,830	17
	H/MJI Kibaha	20,102,985,737	19,715,836,094	387,149,643	2
	H/W Kibondo	24,662,611,000	23,466,323,000	1,196,288,000	5
	H/W Kigoma	26,146,405,000	23,052,812,000	3,093,593,000	12
	H/W Kilindi	18,700,000,000	17,497,401,786	1,202,598,214	6
	H/W Kilombero	39,774,629,443	37,601,222,201	2,173,407,242	5
	H/W Kilosa	47,197,794,151	39,356,894,609	7,840,899,542	17
	H/W Kishapu	25,995,663,526	23,518,490,739	2,477,172,787	10
	H/W Kiteto	21,343,837,450	19,784,860,832	1,558,976,618	7
	H/W Korogwe	32,478,567,833	32,154,154,133	324,413,700	1
	H/W	38,528,208,150	36,133,564,242	2,394,643,908	6

NA	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa 'A'	Fedha ya ruzukuiliyopokelewa 'B'	Fedha ambayo haikupokelewa 'A-B' =C	% ya Mapokezi pungufu
	Kwimba				
	H/W Kyerwa	22,465,935,768	19,654,676,517	2,811,259,251	13
	H/W Lindi	21,529,925,000	21,468,598,000	61,327,000	0
	H/M Lindi	10,096,892,000	9,562,619,000	534,273,000	5
	H/W Liwale	12,744,801,000	11,126,323,974	1,618,477,026	13
	H/W Longido	21,976,322,000	19,627,104,000	2,349,218,000	11
	H/W Ludewa	21,672,892,830	21,356,886,079	316,006,751	1
	H/W Lushoto	40,364,713,199	38,808,254,996	1,556,458,203	4
	H/W Mafia	8,845,849,801	7,787,175,487	1,058,674,314	12
	H/MJI Mafinga	5,411,049,117	5,043,936,840	367,112,277	7
	H/MJI Makambako	15,438,339,008	14,651,095,885	787,243,123	5
	H/W Makete	22,156,914,337	20,174,289,128	1,982,625,209	9
	H/W Manyoni	29,376,190,837	24,243,300,167	5,132,890,670	17
	H/W Masasi	27,903,685,273	24,968,848,530	2,934,836,743	11
	H/MJI Masasi	14,736,249,592	14,714,636,541	21,613,051	0
	H/W Maswa	34,028,235,103	31,306,200,123	2,722,034,980	8
	H/W Mbaralali	31,519,952,795	23,620,120,186	7,899,832,609	25
	H/JIJI Mbeya	47,945,622,000	44,113,173,000	3,832,449,000	8
	H/W Mbeya	40,801,275,279	40,475,621,483	325,653,796	1
	H/W Mbinga	48,393,918,300	40,323,919,273	8,069,999,027	17
	H/W Meru	44,809,374,080	43,820,165,000	989,209,080	2
	H/W Missenyi	22,291,070,125	21,492,221,988	798,848,137	4
	H/W Misungwi	39,989,701,225	31,634,898,537	8,354,802,688	21

NA	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa 'A'	Fedha ya ruzukuiliyopokelewa 'B'	Fedha ambayo haikupokelewa 'A-B' =C	% ya Mapokezi pungufu
	H/W Mkalama	12,420,104,200	11,961,436,250	458,667,950	4
	H/W Mkinga	18,084,544,101	15,742,803,271	2,341,740,830	13
	H/W Mkuranga	29,599,794,373	26,678,444,611	2,921,349,762	10
	H/W Momba	19,561,128,504	18,920,099,419	641,029,085	3
	H/W Monduli	24,452,401,473	24,035,593,510	416,807,963	2
	H/W Moshi	56,985,179,055	56,411,405,699	573,773,356	1
	H/M Moshi	29,558,455,690	28,341,284,374	1,217,171,316	4
	H/M Mpanda	12,744,671,000	11,756,911,500	987,759,500	8
	H/W Msalala	21,835,293,495	20,735,264,757	1,100,028,738	5
	H/M Mtwara	22,800,285,000	20,007,513,000	2,792,772,000	12
	H/W Mufindi	41,887,522,233	36,116,558,404	5,770,963,829	14
	H/W Muheza	26,200,330,800	25,464,534,254	735,796,546	3
	H/M Musoma	22,264,348,851	21,924,525,730	339,823,121	2
	H/W Mvomero	34,394,179,299	33,275,544,425	1,118,634,874	3
	H/W Nachingwea	24,672,682,304	23,293,268,000	1,379,414,304	6
	H/W Namtumbo	22,905,415,412	21,565,585,287	1,339,830,125	6
	H/MJI Nanyamba	9,108,274,000	8,970,897,000	137,377,000	2
	H/W Newala	28,203,129,345	25,387,666,086	2,815,463,259	10
	H/W Ngara	31,400,000,000	31,181,144,807	218,855,193	1
	H/W Ngorongoro	21,545,316,164	18,798,837,373	2,746,478,791	13
	H/W	18,988,598,734	16,781,609,814	2,206,988,920	12

NA	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa 'A'	Fedha ya ruzukuiliyopokelewa 'B'	Fedha ambayo haikupokelewa 'A-B' =C	% ya Mapokezi pungufu
	Njombe				
	H/MJI Njombe	22,975,704,343	22,202,054,973	773,649,370	3
	H/W Nkasi	23,415,900,000	22,418,643,000	997,257,000	4
	H/W Nyasa	18,747,882,500	17,761,743,941	986,138,559	5
	H/MJI Nzega	14,032,924,449	4,807,487,426	9,225,437,023	66
	H/W Rombo	40,556,722,846	40,418,771,467	137,951,379	0
	H/W Ruangwa	18,035,506,512	15,954,968,623	2,080,537,889	12
	H/W Rufiji/Utete	29,845,081,000	26,614,746,000	3,230,335,000	11
	H/W Same	39,399,695,763	38,416,679,964	983,015,799	2
	H/W Serengeti	30,859,858,145	30,344,249,000	515,609,145	2
	H/W Shinyanga	31,660,265,069	27,656,973,044	4,003,292,025	13
	H/M Shinyanga	25,377,245,330	21,714,533,799	3,662,711,531	14
	H/W Siha	17,626,535,619	16,968,629,915	657,905,704	4
	H/W Singida	20,918,495,000	20,333,466,000	585,029,000	3
	H/M Singida	19,817,421,469	18,987,280,178	830,141,291	4
	H/W Songea	26,339,287,772	22,200,053,623	4,139,234,149	16
	H/M Tabora	34,287,281,000	30,670,530,000	3,616,751,000	11
	H/W Tandahimba	24,578,615,672	23,880,860,199	697,755,473	3
	H/MJI Tarime	16,284,574,713	15,945,270,724	339,303,989	2
	H/MJI Tunduma	6,332,175,152	3,233,456,133	3,098,719,019	49
	H/W Tunduru	34,862,559,188	33,917,742,936	944,816,252	3
	H/W Ulanga	31,419,353,000	28,266,787,000	3,152,566,000	10
	H/W Ushetu	19,695,515,941	19,201,683,663	493,832,278	3
	H/W Uvinza	22,430,470,000	21,531,979,000	898,491,000	4

NA	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa 'A'	Fedha ya ruzukuiliyopokelewa 'B'	Fedha ambayo haikupokelewa 'A-B' =C	% ya Mapokezi pungufu
	H/W Wanging'ombe	21,688,496,981	19,130,254,115	2,558,242,866	12
	JUMLA	2,698,476,261,132	2,492,830,891,738	205,645,369,393	

Kiambatisho Na. xvi: Mapokezi pungufu ya Fedha za Ruzuku za Miradi ya Maendeleo

NA	Jina la Halmashauri	Bajeiti iliyoidhinishwa	Fedha iliyopokelewa	Fedha ambayo haikutolewa na Hazina	% ya fedha ambayo haikutolewa
1	H/JIJIArusha	2,525,547	1,460,039	1,065,508	42
2	H/W Babati	3,128,736,000	1,340,864,000	1,787,872,000	57
3	H/MJI Babati	4,939,354,468	3,418,977,927	1,520,376,541	31
4	H/W Bagamoyo	13,243,044,531	2,493,372,488	10,749,672,043	81
5	H/W Bahi	7,966,405,617	5,902,677,810	2,063,727,807	26
6	H/W Bariadi	11,807,682,000	2,258,281,000	9,549,401,000	81
7	H/MJI Bariadi	8,954,145,877	4,928,356,000	4,025,789,877	45
8	H/W Biharamulo	5,576,727,270	1,830,144,226	3,746,583,044	67
9	H/W Buhigwe	1,993,668,051	685,873,897	1,307,794,154	66
10	H/W Bukoba	4,286,235,921	1,832,789,814	2,453,446,107	57
11	H/M Bukoba	2,374,357,839	1,439,478,495	934,879,344	39
12	H/W Bukombe	1,879,852,850	1,682,236,000	197,616,850	11
13	H/W Bumbuli	3,379,496,282	1,346,605,373	2,032,890,909	60
14	H/W Busega	3,253,850,277	2,931,707,243	322,143,034	10
15	H/W Butiama	7,029,287,668	3,431,105,926	3,598,181,742	51
16	H/W Chamwino	5,950,189,052	1,000,954,437	4,949,234,615	83
17	H/W Chato	3,484,007,191	3,438,174,336	45,832,855	1
18	H/W Chemba	3,599,210,431	745,100,515	2,854,109,916	79
19	H/W Chunya	2,601,700,588	2,250,564,413	351,136,175	13
20	H/JIJI Dar es Salaam	1,451,973,000	1,440,000	1,450,533,000	100
21	H/W Gairo	274,546,202,300	1,823,863,130	272,722,339,170	99

NA	Jina la Halmashauri	Bajeiti iliyoidhinishwa	Fedha iliyopokelewa	Fedha ambayo haikutolewa na Hazina	% ya fedha ambayo haikutolewa
22	H/W Geita	4,766,187,000	4,043,564,000	722,623,000	15
23	H/MJI Geita	8,369,180,937	6,301,354,267	2,067,826,670	25
24	H/W Hanang'	3,208,745,000	2,332,054,000	876,691,000	27
25	H/W Handeni	4,851,362,003	364,346,967	4,487,015,036	92
26	H/MJI Handeni	468,038,621	468,038,621	-	0
27	H/W Igunga	3,141,402,613	2,662,720,955	478,681,658	15
28	H/W Ikungi	3,451,093,000	2,105,738,000	1,345,355,000	39
29	H/W Ileje	2,393,105,299	2,277,604,366	115,500,933	5
30	H/M Ilemela	1,512,870,393	1,313,059,432	199,810,961	13
31	H/W Iramba	4,512,632,000	3,600,454,000	912,178,000	20
32	H/W Iringa	5,808,491,126	5,076,612,148	731,878,978	13
33	H/M Iringa	9,647,149,352	7,075,508,052	2,571,641,300	27
34	H/W Itigi	1,386,125,800	604,257,259	781,868,541	56
35	H/W Itilima	3,979,343,282	1,919,753,681	2,059,589,601	52
36	H/MJI Kahama	3,065,819,064	1,594,056,802	1,471,762,262	48
37	H/W Kakonko	3,500,538,070	1,385,776,000	2,114,762,070	60
38	H/W Kalambo	6,996,837,000	4,290,599,000	2,706,238,000	39
39	H/W Kaliua	4,504,812,218	1,165,486,450	3,339,325,768	74
40	H/W Karagwe	5,414,580,534	4,401,304,396	1,013,276,138	19
41	H/W Karatu	3,784,620,719	2,711,190,238	1,073,430,481	28
42	H/MJI Kasulu	3,175,949,611	549,069,836	2,626,879,775	83
43	H/W Kasulu	2,957,217,000	2,490,102,000	467,115,000	16
44	H/MJI Kibaha	8,344,691,099	3,632,284,310	4,712,406,789	56
45	H/W Kigoma	2,980,074,000	765,881,000	2,214,193,000	74
46	H/M Kigoma/Ujiji	11,975,727,152	1,466,687,412	10,509,039,740	88

NA	Jina la Halmashauri	Bajeiti iliyoidhinishwa	Fedha iliyopokelewa	Fedha ambayo haikutolewa na Hazina	% ya fedha ambayo haikutolewa
47	H/W Kilindi	2,286,579,000	1,385,387,953	901,191,047	39
48	H/W Kilombero	10,797,504,604	9,668,436,094	1,129,068,510	10
49	H/W Kilwa	5,716,895,331	636,457,691	5,080,437,640	89
50	H/M Kinondoni	16,574,317,000	10,576,100,420	5,998,216,580	36
51	H/W Kisarawe	1,740,750,529	1,313,997,647	426,752,882	25
52	H/W Kishapu	2,919,033,019	1,626,444,435	1,292,588,584	44
53	H/W Kiteto	5,259,481,891	2,947,306,833	2,312,175,058	44
54	H/W Kongwa	6,302,616,003	4,574,101,590	1,728,514,413	27
55	H/W Korogwe	2,336,238,996	660,572,315	1,675,666,681	72
56	H/W Kwimba	6,020,166,077	1,224,350,907	4,795,815,170	80
57	H/W Kyela	3,046,523,998	2,750,772,189	295,751,809	10
58	H/W Kyerwa DC	4,002,986,114	3,516,805,071	486,181,043	12
59	H/W Lindi DC	3,934,431,000	3,299,500,000	634,931,000	16
60	H/M Lindi	2,773,936,354	2,598,287,691	175,648,663	6
61	H/W Liwale	5,802,054,720	3,928,789,934	1,873,264,786	32
62	H/W Longido	3,857,126,000	2,710,350,000	1,146,776,000	30
63	H/W Ludewa	3,857,126,000	2,710,350,000	1,146,776,000	30
64	H/W Lushoto	1,433,594,454	1,339,281,224	94,313,230	7
65	H/W Mafia	2,174,108,000	1,691,107,418	483,000,582	22
66	H/MJI Mafinga	267,262,870	255,827,470	11,435,400	4
67	H/W Magu	5,703,306,146	2,699,066,385	3,004,239,761	53
68	H/MJI Makambako	2,797,003,204	1,889,374,405	907,628,799	32
69	H/W Makete	2,851,969,542	1,536,934,960	1,315,034,582	46
70	H/W Manyoni	10,638,047,250	5,090,273,088	5,547,774,162	52

NA	Jina la Halmashauri	Bajeiti iliyoidhinishwa	Fedha iliyopokelewa	Fedha ambayo haikutolewa na Hazina	% ya fedha ambayo haikutolewa
71	H/W Masasi	6,695,862,939	5,263,021,231	1,432,841,708	21
72	H/MJI Masasi	32,835,847,100	1,127,219,578	31,708,627,522	97
73	H/W Maswa	3,798,809,004	1,634,163,439	2,164,645,565	57
74	H/W Mbaralali	9,319,864,106	2,882,284,360	6,437,579,746	69
75	H/JIJIMbeya	9,474,044,637	2,461,191,574	7,012,853,063	74
76	H/W Mbeya	6,875,684,460	2,455,574,040	4,420,110,420	64
77	H/W Mbinga	4,382,150,728	2,685,470,926	1,696,679,802	39
78	H/W Mbogwe	7,142,810,584	522,154,085	6,620,656,499	93
79	H/W Mbozi	3,613,151,452	3,250,106,033	363,045,419	10
80	H/W Mbulu	2,404,300,142	2,128,143,308	276,156,834	11
81	H/W Meru	2,760,436,000	2,641,534,000	118,902,000	4
82	H/W Missenyi	4,217,686,956	2,042,844,076	2,174,842,880	52
83	H/W Misungwi	2,760,332,424	2,291,286,770	469,045,654	17
84	H/W Mkalama	6,266,916,381	4,495,949,381	1,770,967,000	28
85	H/W Mkinga	2,564,005,707	1,822,344,366	741,661,341	29
86	H/W Mkuranga	1,353,665,004	1,093,063,212	260,601,792	19
87	H/W Mlele	2,416,339,385	1,203,352,003	1,212,987,382	50
88	H/W Momba	8,126,703,744	1,290,195,345	6,836,508,399	84
89	H/W Monduli	3,379,832,429	2,856,063,602	523,768,827	15
90	H/W Morogoro	8,033,129,161	5,280,003,144	2,753,126,017	34
91	H/M Morogoro	11,041,184,851	9,979,310,422	1,061,874,429	10
92	H/W Moshi	4,589,447,300	1,496,843,396	3,092,603,904	67
93	H/M Moshi	8,319,405,862	6,285,674,131	2,033,731,731	24
94	H/W Mpanda	7,588,449,000	2,130,379,915	5,458,069,085	72
95	H/M Mpanda	4,125,247,700	3,648,074,650	477,173,050	12

NA	Jina la Halmashauri	Bajeiti iliyoidhinishwa	Fedha iliyopokelewa	Fedha ambayo haikutolewa na Hazina	% ya fedha ambayo haikutolewa
96	H/W Mpwapwa	1,068,171,103	935,587,299	132,583,804	12
97	H/W Msalala	3,674,615,872	862,140,523	2,812,475,349	77
98	H/W Mtwara	2,040,549,000	1,953,661,000	86,888,000	4
99	H/M Mtwara	3,918,669,000	1,428,288,000	2,490,381,000	64
100	H/W Mufindi	4,983,672,674	1,833,508,406	3,150,164,268	63
101	H/W Muheza	2,287,130,984	943,646,234	1,343,484,750	59
102	H/W Muleba	7,055,729,095	4,234,555,293	2,821,173,802	40
103	H/W Musoma	3,458,918,360	1,078,213,729	2,380,704,631	69
104	H/M Musoma	4,483,777,283	3,831,396,563	652,380,720	15
105	H/W Mvomero	5,221,231,946	3,649,361,908	1,571,870,038	30
106	H/W Mwanga	3,143,430,089	2,457,097,841	686,332,248	22
107	H/W Nachingwea	2,818,977,612	1,095,895,000	1,723,082,612	61
108	H/W Namtumbo	3,776,913,510	2,021,411,855	1,755,501,655	46
109	H/MJI Nanyamba	301,328,000	301,328,000	-	0
110	H/W Nanyumbu	568,007,327	537,662,731	30,344,596	5
111	H/W Newala	5,029,871,442	4,567,227,441	462,644,001	9
112	H/W Ngara	4,009,521,874	2,004,891,742	2,004,630,132	50
113	H/W Njombe	5,347,696,953	4,773,980,878	573,716,075	11
114	H/MJI Njombe	9,412,208,884	6,959,946,440	2,452,262,444	26
115	H/W Nkasi	5,754,179,000	4,331,009,570	1,423,169,430	25
116	H/W Nsimbo	3,663,630,000	898,710,164	2,764,919,836	75
117	H/W Nyasa	2,034,303,139	2,011,383,139	22,920,000	1
118	H/MJI Nzega	421,669,682	265,458,089	156,211,593	37

NA	Jina la Halmashauri	Bajeiti iliyoidhinishwa	Fedha iliyopokelewa	Fedha ambayo haikutolewa na Hazina	% ya fedha ambayo haikutolewa
119	H/W Nzega	2,913,275,780	1,842,444,976	1,070,830,804	37
120	H/W Pangani	1,191,226,935	333,806,681	857,420,254	72
121	H/W Rombo	3,992,758,976	628,766,404	3,363,992,572	84
122	H/W Rorya DC	2,222,881,000	1,608,056,783	614,824,217	28
123	H/W Ruangwa DC	3,524,992,737	2,575,593,045	949,399,692	27
124	H/W Rufiji/Utete D	3,334,738,000	1,591,146,000	1,743,592,000	52
125	H/W Rungwe	4,105,588,595	1,980,737,409	2,124,851,186	52
126	H/W Same	3,310,920,976	2,410,991,029	899,929,947	27
127	H/W Sengerema	3,405,298,000	1,554,064,000	1,851,234,000	54
128	H/W Serengeti	3,081,667,000	1,957,495,000	1,124,172,000	36
129	H/W Shinyanga	14,811,503,360	2,895,197,197	11,916,306,163	80
130	H/M Shinyanga	6,024,652,715	4,556,396,210	1,468,256,505	24
131	H/W Siha	2,193,517,647	2,066,009,091	127,508,556	6
132	H/W Sikonge	2,177,444,146	774,170,172	1,403,273,974	64
133	H/W Singida	2,772,876,000	673,720,000	2,099,156,000	76
134	H/M Singida	12,063,255,847	9,526,104,162	2,537,151,685	21
135	H/W Songea	12,500,552,037	2,895,202,736	9,605,349,301	77
136	H/M Sumbawanga	9,912,341,278	7,460,593,196	2,451,748,082	25
137	H/W Tabora	1,480,466,000	965,752,000	514,714,000	35
138	H/M Tabora	9,332,852,000	6,612,402,000	2,720,450,000	29
139	H/W	4,143,496,508	1,457,777,109	2,685,719,399	65

NA	Jina la Halmashauri	Bajeiti iliyoidhinishwa	Fedha iliyopokelewa	Fedha ambayo haikutolewa na Hazina	% ya fedha ambayo haikutolewa
	Tandahimba				
140	H/JIJITanga	2,680,249,836	2,459,427,857	220,821,979	8
141	H/W Tarime	1,558,058,455	1,188,707,356	369,351,099	24
142	H/MJI Tarime	929,767,962	702,265,268	227,502,694	24
143	H/M Temeke M	15,423,272,252	3,723,198,631	11,700,073,621	76
144	H/MJI Tunduma	1,436,586,905	249,757,000	1,186,829,905	83
145	H/W Tunduru	5,320,750,035	4,031,107,036	1,289,642,999	24
146	H/W Ukerewe	5,119,039,551	2,964,164,952	2,154,874,599	42
147	H/W Ulanga	4,155,169,000	3,004,949,000	1,150,220,000	28
148	H/W Urambo	2,678,400,616	1,047,241,519	1,631,159,097	61
149	H/W Ushetu	1,914,222,728	1,334,085,983	580,136,745	30
150	H/W Uvinza	6,931,752,000	3,216,914,000	3,714,838,000	54
151	H/W Wanging'ombe	6,709,355,582	4,283,733,682	2,425,621,900	36
	JUMLA	1,010,650,744,099	390,525,992,297	620,124,751,801	61

Kiambatisho Na. xvii: Bakaa ya Fedha za Ruzuku ya Matumizi ya Kawaida

NA	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa 'A'	Matumizi 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya Bakaa ya Fedha
1	H/JIJI Arusha	42,353,050,000	40,963,881,000	1,389,169,000	3
2	H/W Arusha	45,059,503,327	42,965,903,594	2,093,599,733	5
3	H/W Babati	30,844,077,000	30,614,944,000	229,133,000	1
4	H/MJI Babati	14,564,651,541	14,262,503,943	302,147,598	2
5	H/W Bagamoyo	38,407,769,022	37,979,749,183	428,019,839	1
6	H/W Bahi	20,245,208,051	18,223,824,133	2,021,383,918	10
7	H/W Bariadi	25,843,417,000	25,005,223,000	838,194,000	3
8	H/MJI Bariadi	20,644,667,000	20,381,304,000	263,363,000	1
9	H/W Biharamulo	23,526,866,817	23,095,931,108	430,935,709	2
10	H/W Buchosa	925,482,000	925,482,000	0	0
11	H/W Buhigwe	19,307,604,790	18,939,303,864	368,300,926	2
12	H/W Bukoba	31,246,644,029	30,307,281,820	939,362,209	3
13	H/M Bukoba	18,170,263,566	17,833,008,201	337,255,365	2
14	H/W Bukombe	22,532,540,000	22,273,957,000	258,583,000	1
15	H/W Bumbuli	16,511,149,026	16,178,302,478	332,846,548	2
16	H/W Bunda DC	36,227,285,000	35,061,389,000	1,165,896,000	3
17	H/W Busega DC	21,632,878,069	20,964,112,717	668,765,352	3
18	H/W Busekolo	13,840,623,091	13,295,890,908	544,732,183	4
19	H/W Butiama	24,377,773,420	22,462,657,404	1,915,116,016	8
20	H/W Chamwino	33,118,317,347	32,651,374,604	466,942,743	1

NA	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa 'A'	Matumizi 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya Bakaa ya Fedha
21	H/W Chato	30,340,486,113	29,468,493,336	871,992,777	3
22	H/W Chemba	20,366,440,398	19,977,046,601	389,393,797	2
23	H/W Chunya	23,036,569,441	22,802,137,187	374,877,938	2
24	H/JIJI Dar es Salaam	2,584,080,000	2,584,080,000	0	0
25	H/M Dodoma	50,241,106,233	47,917,438,019	2,323,668,214	5
26	H/W Gairo	10,234,525,005	9,205,017,840	1,029,507,165	10
27	H/W Geita	51,628,761,000	50,543,955,000	1,084,806,000	2
28	H/MJI Geita	22,055,305,685	21,850,806,495	204,499,190	1
29	H/W Hai	30,904,411,954	30,168,396,517	736,015,437	2
30	H/W Hanang'	25,991,686,000	25,443,079,000	548,607,000	2
31	H/W Handeni	33,239,512,930	31,776,919,268	1,462,593,662	4
32	H/MJI Handeni	2,617,022,544	2,305,087,850	311,934,694	12
33	H/W Igunga	28,988,643,530	28,124,716,110	863,927,420	3
34	H/W Ikungi	24,307,420,000	23,892,444,000	414,976,000	2
35	H/M Ilala	108,366,262,350	104,488,474,420	3,877,787,930	4
36	H/W Ileje	15,978,143,292	15,544,527,142	433,616,150	3
37	H/M Ilemela	36,425,881,342	35,117,929,932	1,307,951,410	4
38	H/W Iramba	22,905,118,000	21,899,500,000	1,005,618,000	4
39	H/W Iringa	40,541,413,281	39,475,965,786	1,065,447,495	3
40	H/M Iringa	27,347,097,084	53,646,692	27,293,450,392	100
41	H/W Itigi	7,678,639,594	7,490,645,981	187,993,613	2
42	H/W Itilima	21,220,309,570	20,231,464,892	988,844,678	5
43	H/MJI Kahama	29,555,484,301	27,804,384,216	1,751,100,085	6
44	H/W Kakonko	10,544,851,000	9,258,214,000	1,286,637,000	12
45	H/W Kalambo	21,170,047,000	20,746,691,000	423,356,000	2

NA	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa 'A'	Matumizi 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya Bakaa ya Fedha
46	H/W Kaliua	23,731,357,908	23,156,082,074	575,275,834	2
47	H/W Karagwe	27,268,958,000	26,833,345,000	435,613,000	2
48	H/W Karatu	27,991,643,869	27,615,685,157	375,958,712	1
49	H/W Kasulu	41,352,729,000	40,039,636,000	1,313,093,000	3
50	H/MJI Kasulu	3,016,035,228	2,888,685,595	127,349,633	4
51	H/W Kibaha	18,000,711,644	17,232,647,860	768,063,784	4
52	H/MJI Kibaha	20,766,080,880	19,465,947,710	1,300,133,170	6
53	H/W Kibondo	23,466,323,000	23,273,421,000	192,902,000	1
54	H/W Kigoma	23,149,384,000	22,161,028,000	988,356,000	4
55	H/M Kigoma/Ujiji	27,912,776,670	24,192,133,000	3,720,643,670	13
56	H/W Kilindi	17,935,409,468	17,082,769,363	852,640,105	5
57	H/W Kilolo	28,634,793,522	27,270,442,439	1,364,351,083	5
58	H/W Kilombero	38,296,171,306	36,052,011,725	2,244,159,581	6
59	H/W Kilosa	42,875,599,190	42,099,297,805	776,301,385	2
60	H/W Kilwa	22,834,996,131	22,211,587,824	623,408,307	3
61	H/M Kinondoni	101,016,597,951	99,977,427,696	1,039,170,255	1
62	H/W Kisarawe	22,146,315,581	21,602,720,139	543,595,442	2
63	H/W Kishapu	23,854,675,099	22,563,282,981	1,291,392,118	5
64	H/W Kiteto	19,818,560,362	19,736,414,948	82,145,414	0
65	H/W Kondoa	32,631,630,254	31,615,158,260	1,016,471,994	3
66	H/W Kongwa	27,424,797,142	26,458,428,500	966,368,642	4
67	H/W Korogwe	32,142,969,633	30,931,058,263	1,211,911,370	4
68	H/MJI Korogwe	17,208,871,166	16,744,729,051	464,142,115	3
69	H/W Kwimba	37,133,564,242	36,330,639,331	802,924,911	2
70	H/W Kyela	29,149,733,319	28,209,645,369	940,087,950	3

NA	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa 'A'	Matumizi 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya Bakaa ya Fedha
71	H/W Kyerwa	19,657,950,984	19,290,040,773	367,910,211	2
72	H/W Lindi	22,384,583,000	20,202,369,000	2,182,214,000	10
73	H/M Lindi	12,874,729,834	12,380,782,735	493,947,099	4
74	H/W Liwale	15,226,775,684	14,595,252,641	631,523,043	4
75	H/W Longido	20,284,161,000	19,949,752,000	334,409,000	2
76	H/W Ludewa	21,754,535,235	21,356,084,664	398,450,571	2
77	H/W Lushoto	40,292,813,996	39,280,447,039	1,012,366,957	3
78	H/W Mafia	9,554,142,255	9,517,202,196	36,940,059	0
79	H/MJI Mafinga TC	5,043,936,840	5,009,897,140	34,039,700	1
80	H/W Magu DC	34,733,922,894	34,512,135,689	221,787,205	1
81	H/MJI Makambako	14,879,802,257	14,543,184,316	336,617,941	2
82	H/W Makete	20,812,031,631	20,174,289,128	637,742,503	3
83	H/W Manyoni	25,040,730,762	23,979,065,695	1,061,665,067	4
84	H/W Masasi	25,993,204,488	24,698,848,530	1,294,355,958	5
85	H/MJI Masasi	14,968,649,893	14,714,636,541	254,013,352	2
86	H/W Maswa	31,700,310,287	31,039,137,306	661,172,981	2
87	H/W Mbaralali	30,716,513,501	27,946,155,629	2,770,357,872	9
88	H/JIJI Mbeya	44,774,959,000	44,580,412,000	194,547,000	0
89	H/W Mbeya	41,730,966,763	40,475,621,483	1,255,345,280	3
90	H/W Mbinga	40,866,791,712	39,740,322,941	1,126,468,771	3
91	H/W Mbogwe	16,486,638,000	16,122,620,000	364,018,000	2
92	H/W Mbozi	43,042,879,996	42,443,432,066	599,447,930	1
93	H/W Mbulu	35,221,079,000	34,663,270,710	557,808,290	2
94	H/W Meatu	21,970,303,398	21,950,603,625	19,699,773	0
95	H/W Meru	44,432,673,720	42,977,308,570	1,455,365,150	3

NA	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa 'A'	Matumizi 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya Bakaa ya Fedha
96	H/W Missenyi	21,573,656,279	21,415,433,951	158,222,328	1
97	H/W Misungwi	32,422,843,886	31,634,898,537	787,945,349	2
98	H/W Mkalama	14,999,213,000	14,403,270,000	595,943,000	4
99	H/W Mkinga	15,866,644,543	15,620,592,995	246,051,548	2
100	H/W Mkuranga	28,105,927,126	26,678,444,611	1,427,482,515	5
101	H/W Mlele	21,548,948,000	15,236,676,000	6,312,272,000	29
102	H/W Monduli	24,660,683,994	22,882,616,089	1,778,067,905	7
103	H/W Morogoro	33,894,980,978	33,309,725,688	585,255,290	2
104	H/M Morogoro	48,526,683,574	46,998,888,983	1,527,794,591	3
105	H/W Moshi	57,271,856,260	56,489,725,069	782,131,191	1
106	H/M Moshi	28,489,703,394	28,341,284,374	148,419,020	1
107	H/W Mpwapwa	29,750,169,862	27,944,485,337	1,805,684,525	6
108	H/W Msalala	20,871,829,400	19,898,421,302	973,408,098	5
109	H/W Mtwara	23,888,139,000	23,191,873,000	696,266,000	3
110	H/M Mtwara	20,539,303,000	20,007,513,000	531,790,000	3
111	H/W Mufindi	36,338,466,572	35,233,028,216	1,105,438,356	3
112	H/W Muheza	25,908,075,329	25,464,534,254	443,541,075	2
113	H/W Muleba	42,345,381,990	41,817,459,123	527,922,867	2
114	H/W Musoma	21,275,529,235	20,780,713,623	494,815,612	2
115	H/M Musoma	22,438,239,082	21,642,997,527	795,241,555	4
116	H/W Mvomero	33,555,236,147	33,275,544,425	279,691,722	1
117	H/W Mwanga DC	27,334,023,539	26,703,598,491	630,425,048	2
118	H/JIJI Mwanza CC	45,913,580,381	45,304,734,055	608,846,326	1

NA	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa 'A'	Matumizi 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya Bakaa ya Fedha
119	H/W Nachingwea	23,526,267,000	22,292,453,000	1,233,814,000	5
120	H/W Namtumbo	22,024,743,527	21,763,112,998	261,630,529	1
121	H/MJI Nanyamba	8,970,897,000	8,737,283,000	233,614,000	3
122	H/W Nanyumbu	18,596,768,680	18,445,816,364	150,952,316	1
123	H/W Newala	25,413,739,704	25,114,253,959	299,485,745	1
124	H/W Ngara DC	31,623,190,678	31,331,494,022	291,696,656	1
125	H/W Ngorongoro	19,688,710,829	17,953,040,563	1,735,670,266	9
126	H/W Njombe	16,999,750,193	16,777,380,402	222,369,791	1
127	H/MJI Njombe	22,585,605,612	22,202,054,973	383,550,639	2
128	H/W Nkasi	22,521,708,000	22,266,889,000	254,819,000	1
129	H/W Nsimbo	10,677,050,662	10,658,248,320	18,802,342	0
130	H/W Nyang'hwale	13,791,428,000	13,332,843,000	458,585,000	3
131	H/W Nyasa	18,265,848,299	17,733,864,418	531,983,881	3
132	H/W Nzega	34,766,812,656	33,806,071,027	960,741,629	3
133	H/MJI Nzega	4,807,487,426	4,612,784,881	194,702,545	4
134	H/W Pangani	11,525,929,052	11,020,917,725	505,011,327	4
135	H/W Rombo	40,727,822,232	40,137,845,401	589,976,831	1
136	H/W Rorya	28,755,185,908	27,237,598,182	1,517,587,726	5
137	H/W Ruangwa	16,893,282,917	16,004,409,298	888,873,619	5
138	H/W Rufiji/Utete	26,997,486,000	25,913,422,000	1,084,064,000	4
139	H/W Rungwe	41,413,023,521	38,940,652,691	2,472,370,830	6
140	H/W Same	38,724,676,426	37,740,500,466	984,175,960	3
141	H/W Sengerema	56,268,978,000	55,163,494,000	1,105,484,000	2
142	H/W	30,846,508,000	29,950,460,000	896,048,000	3

NA	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa 'A'	Matumizi 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya Bakaa ya Fedha
	Serengeti D				
143	H/W Shinyanga	27,821,129,394	27,162,481,729	658,647,665	2
144	H/M Shinyanga	21,801,304,987	20,577,670,220	1,223,634,767	6
145	H/W Siha	17,314,206,353	17,130,512,318	183,694,035	1
146	H/W Sikonge	18,830,974,955	18,069,877,390	761,097,565	4
147	H/W Simanjiro	18,175,943,621	18,006,480,048	169,463,573	1
148	H/W Singida	20,520,058,000	19,853,883,000	666,175,000	3
149	H/M Singida	20,544,849,912	19,618,854,853	925,995,059	5
150	H/W Songea	22,207,982,236	21,263,948,874	944,033,362	4
151	H/M Songea	32,811,712,295	31,739,301,038	1,072,411,257	3
152	H/W Sumbawanga	25,383,351,324	24,940,347,200	443,004,124	2
153	H/M Sumbawanga	24,469,496,595	23,663,292,791	806,203,804	3
154	H/W Tabora	25,123,841,000	24,376,976,000	746,865,000	3
155	H/M Tabora	30,670,530,000	29,852,341,000	818,189,000	3
156	H/W Tandahimba	26,006,558,977	23,880,860,199	2,125,698,778	8
157	H/JIJI Tanga	43,270,864,207	40,891,609,365	2,379,254,842	5
158	H/W Tarime	26,832,269,018	25,607,792,070	1,224,476,948	5
159	H/MJI Tarime	16,146,339,094	15,945,270,724	201,068,370	1
160	H/M Temeke	100,782,224,294	97,577,484,226	3,204,740,068	3
161	H/MJI Tunduma	3,288,334,502	3,067,057,520	221,276,982	7
162	H/W Tunduru	33,917,742,936	31,416,830,189	2,500,912,747	7
163	H/W Ukerewe	30,387,866,457	30,258,230,172	129,636,285	0
164	H/W Ulanga	29,055,872,000	28,266,787,000	789,085,000	3
165	H/W Urambo	19,153,543,756	18,829,009,060	324,534,696	2

NA	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa 'A'	Matumizi 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya Bakaa ya Fedha
166	H/W Ushetu	20,113,835,644	19,695,515,940	418,319,704	2
167	H/W Uvinza	23,067,077,000	20,747,645,000	2,319,432,000	10
	JUMLA	4,523,484,681,888	4,350,297,589,014	173,327,538,558	

Kiambatisho Na. xviii: Bakaa ya Fedha za Ruzuku ya Miradi ya Maendeleo

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha ya maendeleo 'A'	Fedha iliyotumika 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya fedha ya bakaa
1	H/JIJI Arusha	2,576,373,000	929,136,000	1,647,237,000	64
2	H/W Arusha	3,970,667,448	1,170,031,976	2,800,635,472	71
3	H/W Babati	1,916,556,000	1,690,243,000	226,313,000	12
4	H/MJ Babati	4,917,525,181	3,735,800,441	1,181,724,740	24
5	H/W Bagamoyo	5,485,444,685	4,235,035,435	1,250,409,250	23
6	H/W Bahi	5,902,677,810	4,141,039,670	1,761,638,140	30
7	H/W Bariadi	2,793,051,830	1,112,513,000	1,680,538,830	60
8	H/MJ Bariadi	5,762,182,000	4,495,367,439	1,266,814,562	22
9	H/W Biharamulo	1,830,144,226	1,684,251,619	145,892,607	8
10	H/W Buchosa	411,185,000	58,211,000	352,974,000	86
11	H/W Buhigwe	1,260,331,122	1,178,259,708	82,071,414	7
12	H/W Bukoba	1,980,986,813	1,211,860,104	769,126,709	39
13	H/M Bukoba	1,711,541,654	1,210,235,352	501,306,302	29
14	H/W Bukombe	1,728,259,000	1,475,301,000	252,958,000	15
15	H/W Bumbuli	2,092,938,570	1,195,799,717	897,138,853	43
16	H/W Bunda	1,665,650,000	387,353,000	1,278,297,000	77
17	H/W Busega	2,981,926,195	2,712,635,053	269,291,142	9
18	H/W Busekolo	2,160,291,560	1,135,592,159	1,024,699,401	47
19	H/W Butiama	4,282,827,320	2,871,913,190	1,410,914,130	33
20	H/W Chamwino	1,399,590,000	847,892,928	551,697,072	39
21	H/W Chato	3,509,446,340	2,168,503,428	1,340,942,912	38
22	H/W Chemba	1,328,179,353	1,282,864,878	45,314,475	3
23	H/W Chunya	2,502,133,618	2,026,512,940	475,620,677	19
24	H/JIJI Dar es Salaam	1,440,000	1,440,000	-	-
25	H/M Dodoma	4,756,938,652	3,290,681,409	1,466,257,243	31
26	H/W Gairo	3,288,489,041	1,226,504,494	2,061,984,548	63
27	H/W Geita	4,148,523,000	3,797,878,000	350,645,000	8
28	H/MJ Geita	22,466,091,177	22,055,305,685	410,785,492	2
29	H/W Hai	6,665,559,680	4,900,000,610	1,765,559,070	26
30	H/W Hanang'	3,350,682,000	2,561,438,000	789,244,000	24
31	H/W Handeni	1,809,500,897	370,484,954	1,439,015,943	80

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha ya maendeleo 'A'	Fedha iliyotumika 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya fedha ya bakaa
32	H/MJ Handeni	468,038,621	218,235,420	249,803,201	53
33	H/W Igunga	2,824,878,677	1,369,296,573	1,455,582,104	52
34	H/W Ikungi	2,630,193,000	1,622,923,000	1,007,270,000	38
35	H/M Ilala	9,946,560,460	3,932,898,420	6,013,662,040	60
36	H/WIleje	2,319,868,660	851,866,836	1,468,001,824	63
37	H/M Ilemela	2,005,484,071	1,836,574,083	168,909,988	8
38	H/W Iramba	3,902,262,000	3,059,459,000	842,803,000	22
39	H/W Iringa	6,178,476,708	4,010,482,771	2,167,993,937	35
40	H/M Iringa	9,274,313,044	6,283,875,215	2,990,437,829	32
41	H/W Itigi	335,065,300	207,831,205	127,234,095	38
42	H/W Itilima	2,129,841,477	1,430,336,421	699,505,056	33
43	H/MJ Kahama	1,636,056,668	1,061,587,544	574,469,124	35
44	H/W Kakonko	1,843,229,000	758,647,000	1,084,582,000	59
45	H/W Kalambo	4,333,951,000	2,138,509,000	2,195,442,000	51
46	H/W Kaliua	1,638,677,034	1,147,675,289	491,001,745	30
47	H/W Karagwe	4,411,515,657	3,106,960,526	1,304,555,131	30
48	H/W Karatu	2,689,197,363	1,042,192,865	1,647,004,498	61
49	H/W Kasulu	2,896,800,000	1,766,373,707	1,130,426,293	39
50	H/MJ Kasulu	549,069,836	399,567,146	149,502,690	27
51	H/WKibaha	1,264,525,644	663,352,544	601,173,100	48
52	H/MJ Kibaha	5,557,218,721	2,514,975,831	3,042,242,890	55
53	H/WKibondo	1,774,358,080	1,385,570,080	388,788,000	22
54	H/WKigoma	1,039,840,000	490,997,000	548,843,000	53
55	H/M Kigoma/Ujiji	1,489,765,071	1,454,234,915	35,530,156	2
56	H/WKilindi	1,462,097,789	700,728,023	761,369,766	52
57	H/WKilolo	3,352,107,965	3,155,015,202	197,092,763	6
58	H/WKilombero	11,827,274,303	4,416,310,854	7,410,963,449	28
59	H/WKilosa	2,925,115,998	1,576,735,210	1,348,380,788	46
60	H/WKilwa	1,046,415,199	981,558,215	64,856,984	6
61	H/M Kinondoni	37,802,964,699	32,022,278,665	5,780,686,034	15
62	H/WKisarawe	1,480,270,821	897,872,800	582,398,021	39
63	H/WKishapu	2,667,604,123	1,821,640,310	845,963,813	32
64	H/WKiteto	4,191,232,275	3,258,970,343	932,261,932	22

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha ya maendeleo 'A'	Fedha iliyotumika 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya fedha ya bakaa
65	H/WKondoa	4,019,723,175	2,416,727,478	1,602,995,697	40
66	H/WKongwa	5,254,843,862	3,802,872,635	1,451,971,227	28
67	H/WKorogwe	1,512,398,174	1,199,252,078	313,146,096	21
68	H/MJ Korogwe	2,411,828,970	1,275,754,648	1,136,074,322	47
69	H/WKwimba	1,459,934,050	628,892,172	831,041,878	57
70	H/WKyela	4,749,802,527	4,263,012,935	486,789,592	10
71	H/WKyerwa	3,526,026,153	2,626,324,092	899,702,061	26
72	H/WLindi	3,331,019,000	1,798,894,000	1,532,125,000	46
73	H/M Lindi	2,772,003,479	2,288,636,272	483,367,207	17
74	H/WLiwale	1,003,655,294	511,708,414	491,946,880	49
75	H/WLongido	3,285,210,000	2,680,018,000	605,192,000	18
76	H/WLudewa	2,766,733,460	1,787,747,296	978,986,164	35
77	H/WLushoto	1,340,444,123	1,149,105,035	191,339,088	14
78	H/WMafia	2,136,271,908	1,822,520,843	313,751,065	15
79	H/MJ Mafinga	341,539,220	40,311,750	301,227,470	88
80	H/WMagu	2,729,283,932	1,928,679,852	800,604,080	29
81	H/MJI Makambako	2,822,673,126	2,181,206,573	641,466,553	23
82	H/W Makete	1,971,687,612	1,659,453,815	312,233,797	
83	H/W Manyoni	2,507,692,908	1,319,437,293	1,188,255,615	47
84	H/W Masasi	5,855,911,285	3,067,725,290	2,788,185,995	48
85	H/MJI Masasi	1,536,026,646	1,291,971,619	244,055,027	16
86	H/W Maswa	1,640,509,287	1,420,111,946	220,397,341	13
87	H/W Mbaralali	3,580,557,224	3,580,557,224	-	-
88	H/JIJI Mbeya	13,798,399,079	12,532,739,798	1,265,659,281	9
89	H/W Mbeya	2,538,651,331	1,935,853,305	602,798,026	24
90	H/W Mbinga	2,700,712,745	2,009,790,966	690,921,779	26
91	H/W Mbogwe	1,556,441,982	1,176,689,653	379,752,329	24
92	H/W Mbozi	3,423,736,404	2,671,474,062	752,262,342	22
93	H/W Mbulu	2,234,346,308	1,901,454,822	332,891,486	15
94	H/W Meatu	2,363,502,813	2,108,405,990	255,096,823	11
95	H/W Meru	2,760,436,000	1,830,713,000	929,723,000	34
96	H/W Missenyi	3,694,458,347	2,885,545,242	808,913,105	22
97	H/W Misungwi	2,440,591,218	1,459,404,798	981,186,420	40

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha ya maendeleo 'A'	Fedha iliyotumika 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya fedha ya bakaa
98	H/W Mkalama	2,531,056,000	2,048,635,000	482,421,000	19
99	H/W Mkinga	2,906,766,492	1,543,238,028	1,363,528,464	47
100	H/W Mkuranga	1,149,429,725	829,410,854	320,018,871	28
101	H/W Mlele	1,903,352,003	1,428,671,217	474,680,786	25
102	H/W Momba	2,484,425,435	1,706,937,931	777,487,504	31
103	H/W Monduli	2,856,063,602	2,595,494,734	260,568,868	9
104	H/W Morogoro	5,970,807,640	3,581,633,136	2,389,174,504	40
105	H/M Morogoro	13,432,373,147	5,404,785,935	8,027,587,212	60
106	H/W Moshi	1,644,893,681	1,303,483,909	341,409,772	21
107	H/M Moshi	8,712,301,908	4,956,615,097	3,755,686,811	43
108	H/W Mpanda	1,951,673,890	1,332,904,360	618,769,530	32
109	H/M Mpanda	4,106,145,304	2,264,166,922	1,841,978,383	45
110	H/W Mpwapwa	2,280,520,292	1,271,337,196	1,009,183,096	44
111	H/W Msalala	1,721,524,189	1,272,440,125	449,084,064	26
112	H/W Mtwara	2,198,087,000	1,893,618,000	304,469,000	14
113	H/M Mtwara	1,914,634,000	1,087,057,000	827,577,000	43
114	H/W Mufindi	2,460,558,133	1,411,861,528	1,048,696,605	43
115	H/W Muheza	1,118,445,891	1,109,499,805	8,946,086	1
116	H/W Muleba	4,501,486,479	2,633,179,029	1,868,307,450	42
117	H/W Musoma	1,080,099,606	599,765,145	480,334,461	44
118	H/M Musoma	5,390,556,936	3,883,043,534	1,507,513,402	28
119	H/W Mvomero	5,013,719,506	4,010,325,446	1,003,394,060	20
120	H/W Mwanga	2,528,730,514	1,609,260,455	919,470,059	36
121	H/JIJI Mwanza	2,717,641,755	2,327,453,320	390,188,435	14
122	H/W Nachingwea	1,233,250,000	870,318,000	362,932,000	29
123	H/W Namtumbo	3,090,473,283	1,797,787,939	1,292,685,344	42
124	H/MJ Nanyamba	301,328,000	166,614,000	134,714,000	45
125	H/WNanyumbu	591,093,577	529,078,577	62,015,000	10
126	H/WNewala	4,674,924,457	3,853,301,997	821,622,460	18
127	H/W Ngara	2,307,171,627	2,006,723,910	300,447,717	13
128	H/W Ngorongoro	2,159,040,056	1,695,415,477	463,624,579	21
129	H/W Njombe	2,476,430,082	2,079,517,756	396,912,326	16
130	H/MJ Njombe	8,735,601,830	3,842,831,324	4,892,770,506	56

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha ya maendeleo 'A'	Fedha iliyotumika 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya fedha ya bakaa
131	H/W Nkasi	4,445,261,000	2,546,298,000	1,898,963,000	43
132	H/W Nsimbo	1,378,737,355	920,781,237	457,956,118	33
133	H/W Nyang'hwale	4,304,083,000	2,280,672,000	2,023,411,000	47
134	H/W Nyasa	2,145,012,452	1,321,816,274	823,196,178	38
135	H/W Nzega	3,049,250,620	1,146,450,392	1,902,800,228	62
136	H/MJI Nzega	265,458,089	156,393,160	109,064,929	41
137	H/W Pangani	1,779,143,993	1,346,652,411	432,491,582	24
138	H/W Rombo	836,149,984	800,487,710	35,662,274	4
139	H/W Rorya	1,777,712,820	1,602,819,336	174,893,484	10
140	H/W Ruangwa	2,581,926,477	1,402,322,902	1,179,603,575	46
141	H/W Rufiji/Utete	1,831,132,000	998,892,000	832,240,000	45
142	H/WRungwe DC	2,671,873,123	1,781,345,795	890,527,328	33
143	H/WSame DC	2,433,809,408	1,804,165,063	629,644,345	26
144	H/W Sengerema	1,579,067,000	961,380,000	617,687,000	39
145	H/W Serengeti	2,346,902,000	1,601,919,000	744,983,000	32
146	H/W Shinyanga	2,904,068,290	2,446,716,167	457,352,123	16
147	H/M Shinyanga MC	4,577,159,439	3,816,185,657	760,973,782	17
148	H/W Siha	2,110,246,687	1,192,658,487	917,588,200	17
149	H/W Sikonge	1,819,229,253	1,819,229,253	-	-
150	H/W Simanjiro	4,760,275,064	1,259,701,843	3,500,573,221	74
151	H/W Singida	1,152,749,227	1,019,162,215	133,587,012	12
152	H/M Singida	8,022,695,919	5,316,251,428	2,706,444,491	34
153	H/W Songea	3,096,956,727	1,539,704,867	1,557,251,860	50
154	H/M Songea	5,208,082,435	2,174,743,201	3,033,339,234	58
155	H/W Sumbawanga	4,996,214,803	3,189,737,121	1,806,477,682	36
156	H/M Sumbawanga	8,844,817,163	3,106,113,136	5,738,704,027	65
157	H/W Tabora	1,050,676,000	1,029,319,000	21,357,000	2
158	H/M Tabora	8,722,980,000	2,163,521,000	6,559,459,000	75
159	H/WTandahimba	1,786,931,306	393,178,867	1,393,752,439	78
160	H/JIJI Tanga	2,646,736,138	2,384,968,098	261,768,040	10

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha ya maendeleo 'A'	Fedha iliyotumika 'B'	Bakaa ya Fedha 'A-B'	% ya fedha ya bakaa
161	H/W Tarime	1,594,773,805	871,440,333	723,333,472	45
162	H/MJ Tarime	929,767,962	348,408,646	581,359,316	63
163	H/M Temeke	5,163,578,922	3,145,988,291	2,017,590,631	39
164	H/MJ Tunduma	295,823,386	268,440,125	27,383,261	9
165	H/W Tunduru	4,449,670,436	1,872,466,165	2,577,204,271	58
166	H/W Ukerewe	3,529,197,450	2,680,681,166	848,516,284	24
167	H/W Ulanga	4,155,169,000	1,839,993,000	2,315,176,000	56
168	H/W Urambo	1,393,052,402	952,286,698	440,765,704	32
169	H/W Ushetu	1,854,881,893	1,018,158,100	836,723,793	45
170	H/W Uvinza	4,146,581,000	1,738,372,000	2,408,209,000	58
171	H/W Wanging'ombe	4,905,634,302	3,494,981,512	1,410,652,790	29
	JUMLA	586,306,528,448	388,699,819,439	197,606,709,010	

Kiambatisho Na. xix: Orodha ya Halmashauri Zenye Wadaiwa na Malipo kabla ya Huduma-Sh.134,927,106,170

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	H/JijiArusha	5,454,460,000	75	H/W Maswa	14,465,000
2	H/W Arusha	1,407,856,458	76	H/W Mbeya	604,187,966
3	H/W Babati	457,513,924	77	H/W Mbogwe	59,724,000
4	H/Mji Babati	156,588,517	78	H/W Mbozi	480,770,605
5	H/W Bagamoyo	1,165,374,539	79	H/W Mbulu	1,487,063,000
6	H/W Bahi	784,889,534	80	H/W Meatu	1,008,254,510
7	H/W Bariadi	34,753,000	81	H/W Meru	368,536,050
8	H/Mji Bariadi	284,368,000	82	H/W Missenyi	18,823,382
9	H/W Biharamulo	423,786,942	83	H/W Misungwi	254,622,300
10	H/W Buchosa	7,854,000	84	H/W Mkinga	58,317,000
11	H/W Bukoba	103,341,550	85	H/W Mkuranga	97,940,000
12	H/M Bukoba	662,795,951	86	H/W Mlele	27,856,000
13	H/W Bukombe	361,520,000	87	H/W Momba	1,055,926,124
14	H/W Bumbuli	10,949,750	88	H/W Monduli	663,635,303
15	H/W Bunda	926,541,690	89	H/W Morogoro	423,531,041
16	H/W Busokelo	1,243,914,932	90	H/W Moshi	1,377,909,945
17	H/W Butiama	969,657,140	91	H/M Moshi	308,067,550
18	H/W Chamwino	1,226,736,212	92	H/W Mpanda	108,150,000
19	H/W Chato	1,967,400	93	H/W Mpwapwa	718,508,557
20	H/W Chemba	327,726,076	94	H/W Msalala	6,036,300,666
21	H/W Chunya	2,054,555,812	95	H/W Mtwara	584,767,000
22	H/JijiDar es Salaam	1,774,027,523	96	H/M Mtwara	882,868,000
23	H/M Dodoma	2,771,935,474	97	H/W Mufindi	873,921,639
24	H/W Gairo	1,446,096,996	98	H/W Muheza	71,525,139
25	H/W Geita	380,215,000	99	H/W Muleba	523,755,272
26	H/Mji Geita	149,980,586	100	H/W Musoma	755,341,556
27	H/W Hai	60,249,508	101	H/M Musoma	177,056,205
28	H/W Hanang’	307,383,000	102	H/W Mvomero	916,827,239
29	H/W Handeni	436,903,714	103	H/W Mwanga	15,392,800

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
30	H/W Igunga	708,324,595	104	H/JijiMwanza	212,959,500
31	H/W Ikungi	749,330,000	105	H/W Nachingwea	48,046,000
32	H/M Ilala	2,210,346,360	106	H/Mji Nanyamba	8,646,000
33	H/W Ileje	56,763,487	107	H/W Nanyumbu	1,039,937,367
34	H/M Ilemela	276,764,520	108	H/W Newala	132,315,614
35	H/W Iramba	175,280,000	109	H/W Ngara	1,208,903,370
36	H/W Iringa	1,173,975,219	110	H/W Ngorongoro	388,138,455
37	H/M Iringa	1,086,571,898	111	H/W Njombe	468,479,921
38	H/W Itilima	1,249,382,991	112	H/Mji Njombe	259,190,678
39	H/Mji Kahama	10,299,022,274	113	H/W Nkasi	885,070,464
40	H/W Kakonko	13,502,000	114	H/W Nsimbo	27,476,000
41	H/W Kaliua	615,481,725	115	H/W Nyang'hwale	248,766,000
42	H/W Karagwe	2,089,155,430	116	H/Mji Nzega	4,941,000
43	H/W Kasulu	713,568,750	117	H/W Pangani	4,620,000
44	H/W Kibaha	350,537,672	118	H/W Rorya	337,223,117
45	H/Mji Kibaha	390,973,294	119	H/W Ruangwa	1,201,537,820
46	H/W Kibondo	303,975,000	120	H/W Rufiji/Utete	798,353,177
47	H/M Kigoma/Ujiji	33,467,000	121	H/W Rungwe	14,930,000
48	H/W Kilindi	216,510,503	122	H/W Same	214,134,296
49	H/W Kilolo	870,730,921	123	H/W Sengerema	426,492,000
50	H/W Kilombero	235,233,034	124	H/W Serengeti	213,639,000
51	H/W Kilosa	1,333,449,771	125	H/W Shinyanga	80,000,000
52	H/W Kilwa	86,858,116	126	H/M Shinyanga	972,078,196
53	H/M Kinondoni	15,102,632,666	127	H/W Siha	88,746,124
54	H/W Kisarawe	332,090,411	128	H/W Sikonge	401,164,198

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
55	H/W Kishapu	349,472,805	129	H/W Simanjiro	1,453,262,989
56	H/W Kiteto	80,550,000	130	H/W Singida	479,022,000
57	H/W Kondoa	401,993,948	131	H/M Singida	1,713,492,578
58	H/W Kongwa	832,473,610	132	H/W Sumbawanga	351,200,500
59	H/W Korogwe	306,887,139	133	H/M Sumbawanga	593,050,508
60	H/Mji Korogwe	160,140,000	134	H/W Tabora	38,077,000
61	H/W Kwimba	16,019,000	135	H/M Tabora	2,261,770,006 20
62	H/W Kyela	1,475,752,100	136	H/W Tandahimba	2,015,856,855
63	H/W Kyerwa	1,321,541,676	137	H/JijiTanga	568,329,158
64	H/M Lindi	280,591,000	138	H/W Tarime	130,277,000
65	H/W Liwale	670,299,000	139	H/Mji Tarime	704,155,670
66	H/W Longido	209,081,000	140	H/M Temeke	6,254,346,819
67	H/W Ludewa	1,181,670,146	141	H/Mji Tunduma	232,420,000
68	H/W Lushoto	52,006,693	142	H/W Ukerewe	1,460,471,544
69	H/W Mafia	1,331,526,504	143	H/W Ulanga	1,252,000,000
70	H/W Magu	700,195,634	144	H/W Urambo	289,246,765
71	H/Mji Makambako	45,092,477	145	H/W Ushetu	5,011,458,254
72	H/W Makete	192,881,723	146	H/W Uvinza	1,324,672,000
73	H/W Manyoni	73,823,094	147	H/W Wanging'ombe	1,049,344,440
74	H/W Masasi	2,115,822,311	148	H/Mji Masasi	219,129,220
Jumla					134,927,106,170

Kiambatisho Na. xx: Orodha ya Halmashauri ambazo hazikuainisha umri wa madai na madeni

Na.	Jina la Halmashauri	Kutoanisha Umri wa Madai	Kutoanisha Umri wa Madeni
1	H/W Biharamulo		√
2	H/W Buchosa		√
3	H/JIJIijiDar es Salaam	√	
4	H/M Ilemela		√
5	H/W Iramba	√	√
6	H/W Iringa	√	√
7	H/M Iringa	√	√
8	H/W Kibaha	√	√
9	H/W Kilolo	√	√
10	H/W Kilombero	√	
11	H/M Kinondoni	√	√
12	H/W Kisarawe	√	√
13	H/W Mafia	√	√
14	H/W Magu	√	√
15	H/W Meatu	√	√
16	H/W Misungwi		√
17	H/W Mlele	√	√
18	H/W Morogoro	√	√
19	H/W Mpanda	√	√
20	H/M Mtwara		√
21	H/W Mufindi	√	√
22	H/W Ngara	√	√
23	H/W Nsimbo		√
24	H/W Singida	√	
25	H/M Singida	√	
26	H/W Ukerewe		√

Kiambatisho Na. xxi: Orodha ya Halmashauri zenye wadaiwa na malipo yaliyolipwa kabla ya kupokea huduma

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	H/JIJIijiArusha	209,308,000	78	H/W Masasi	3,915,648,812
2	H/W Babati	223,138,000	79	H/W Maswa	94,810,818
3	H/Mji Babati	584,611,268	80	H/W Mbarali	811,160,855
4	H/W Bahi	1,525,231,944	81	H/W Mbeya	1,079,426,083
5	H/W Bariadi	894,692,973	82	H/W Mbinga	53,016,588
6	H/Mji Bariadi	169,762,504	83	H/W Mbogwe	363,775,000
7	H/W Biharamulo	741,711,540	84	H/W Mbozi	553,639,721
8	H/W Buchosa	420,366,000	85	H/W Meatu	4,241,631,818
9	H/W Bukoba	337,609,825	86	H/W Meru	521,515,830
10	H/M Bukoba	707,376,012	87	H/W Misungwi	289,435,238
11	H/W Bukombe	731,636,000	88	H/W Mkalama	107,948,000
12	H/W Bumbuli	152,453,757	89	H/W Mkinga	307,933,887
13	H/W Bunda	1,079,600,000	90	H/W Mkuranga	19,822,000
14	H/W Busokelo	1,559,004,222	91	H/W Mlele	317,377,850
15	H/W Butiama	432,469,183	92	H/W Momba	1,055,926,124
16	H/W Chamwino	1,803,210,923	93	H/W Monduli	727,116,223
17	H/W Chato	217,638,847	94	H/W Morogoro	1,601,207,664
18	H/W Chunya	2,049,044,306	95	H/W Moshi	1,381,327,217
19	H/M Dodoma	3,524,844,034	96	H/W Mpanda	2,089,432,479
20	H/W Gairo	143,191,608	97	H/W Mpwapwa	805,468,972
21	H/W Geita	429,077,709	98	H/W Msalala	1,043,958,985
22	H/Mji Geita	36,000,000	99	H/W Mtwara	448,897,000
23	H/W Hanang’	194,825,000	100	H/W Mufindi	1,269,395,971
24	H/W Handeni	156,377,470	101	H/W Muheza	372,671,967
25	H/W Igunga	250,808,548	102	H/W Muleba	462,915,069
26	H/W Ikungi	1,263,192,000	103	H/W Musoma	946,761,107
27	H/W Ileje	749,872,400	104	H/W Mvomero	897,043,957
28	H/M Ilemela	2,015,730,985	105	H/W Mwanga	254,589,587

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
29	H/W Iringa	1,900,180,524	106	H/W Nachingwea	403,471,000
30	H/W Itigi	728,640,467	107	H/W Nanyumbu	253,714,220
31	H/W Itilima	461,187,273	108	H/W Newala	36,029,000
32	H/Mji Kahama	579,200,720	109	H/W Ngara	1,505,716,212
33	H/W Kakonko	329,355,000	110	H/W Ngorongoro	466,231,465
34	H/W Kaliua	701,869,114	111	H/W Nsimbo	421,270,950
35	H/W Karagwe	1,046,560,000	112	H/W Nyang'hwale	248,766,000
36	H/W Karatu	727,372,642	113	H/W Nyasa	118,324,281
37	H/W Kasulu	2,531,728,000	114	H/W Nzega	268,701,693
38	H/W Kibaha	419,177,603	115	H/W Pangani	108,942,008
39	H/Mji Kibaha	124,088,302	116	H/W Rorya	970,767,666
40	H/W Kibondo	439,573,000	117	H/W Ruangwa	471,790,568
41	H/W Kigoma	847,782,542	118	H/W Rufiji/Utete	494,693,779
42	H/M Kigoma/Ujiji	1,762,215,234	119	H/W Rungwe	2,345,310,379
43	H/W Kilindi	507,657,263	120	H/W Same	1,433,381,036
44	H/W Kilolo	629,017,830	121	H/W Sengerema	688,828,232
45	H/W Kilombero	31,188,856	122	H/W Serengeti	412,755,985
46	H/W Kilosa	2,368,579,751	123	H/W Shinyanga	981,108,790
47	H/M Kinondoni	17,766,603,715	124	H/W Siha	541,541,018
48	H/W Kisarawe	479,575,341	125	H/W Sikonge	504,284,498
49	H/W Kishapu	226,417,107	126	H/W Simanjiro	150,663,256
50	H/W Kiteto	470,681,650	127	H/W Singida	465,173,000
51	H/W Kongwa	954,477,964	128	H/W Sumbawanga	157,588,683
52	H/Mji Korogwe	820,211,589	129	H/W Tabora	623,216,241
53	H/W Kyerwa	1,048,613,484	130	H/W Tarime	950,522,101
54	H/W Lushoto	1,349,024,548	131	H/W Tunduru	720,961,750

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi (Sh.)
55	H/W Mafia	1,364,078,026	132	H/W Ukerewe	3,085,641,667
56	H/W Magu	924,746,701	133	H/W Urambo	205,470,468
57	H/Mji Makambako	42,704,581	134	H/W Ushetu	233,305,150
58	H/W Makete	998,660,298	135	H/W Uvinza	164,519,362
59	H/W Manyoni	83,500,564	136	H/W Wanging'ombe	1,244,745,075
60	H/JIJIijiArusha	209,308,000	137	H/W Masasi	3,915,648,812
61	H/W Babati	223,138,000	138	H/W Maswa	94,810,818
62	H/Mji Babati	584,611,268	139	H/W Mbarali	811,160,855
63	H/W Bahi	1,525,231,944	140	H/W Mbeya	1,079,426,083
64	H/W Bariadi	894,692,973	141	H/W Mbinga	53,016,588
65	H/Mji Bariadi	169,762,504	142	H/W Mbogwe	363,775,000
66	H/W Biharamulo	741,711,540	143	H/W Mbozi	553,639,721
67	H/W Buchosa	420,366,000	144	H/W Meatu	4,241,631,818
68	H/W Bukoba	337,609,825	145	H/W Meru	521,515,830
69	H/M Bukoba	707,376,012	146	H/W Misungwi	289,435,238
70	H/W Bukombe	731,636,000	147	H/W Mkalama	107,948,000
71	H/W Bumbuli	152,453,757	148	H/W Mkinga	307,933,887
72	H/W Bunda	1,079,600,000	149	H/W Mkuranga	19,822,000
73	H/W Busokelo	1,559,004,222	150	H/W Mlele	317,377,850
74	H/W Butiama	432,469,183	151	H/W Momba	1,055,926,124
75	H/W Chamwino	1,803,210,923	152	H/W Monduli	727,116,223
76	H/W Chato	217,638,847	153	H/W Morogoro	1,601,207,664
77	H/W Chunya	2,049,044,306	154	H/W Moshi	1,381,327,217
JUMLA					155,804,155,419

Kiambatisho Na. xxii: Orodha ya Halmashauri ambazo zimeshindwa kufuata Tamko Na.1 la mwaka 2016 la NBAA

S/N	Jina la Halmashauri	Taarifa za Fedha Kutosainiwa na Mhasibu Mtaalam	Kukosekana kwa Tamko la Mkuu wa Kitengo cha Fedha kwenye Taarifa za Fedha	Namba ya Uanachama wa NBAA kutooneka kwenye Orodha ya Wanachama Hai	Majina tata kwenye Orodha ya Wanachama Hai wa NBAA
1	H/W Bariadi				√
2	H/W Buchosa	√			
3	H/W Bukoba	√			
4	H/M Bukoba			√	
5	H/W Bumbuli	√	√		
6	H/W Busokelo	√			
7	H/W Butiama	√			
8	H/W Chato		√		
9	H/W Geita		√		
10	H/W Handeni			√	
11	H/Mji Handeni	√			
12	H/M Ilemela		√		
13	H/W Iramba	√			
14	H/W Iringa	√			
15	H/W Itigi			√	
16	H/W Karagwe	√			
17	H/W Kasulu		√		
18	H/W Kibondo				√

S/N	Jina la Halmashauri	Taarifa za Fedha Kutosainiwa na Mhasibu Mtaalam	Kukosekana kwa Tamko la Mkuu wa Kitengo cha Fedha kwenye Taarifa za Fedha	Namba ya Uanachama wa NBAA kutooneka kwenye Orodha ya Wanachama Hai	Majina tata kwenye Orodha ya Wanachama Hai wa NBAA
19	H/W Kilindi				
20	H/W Kilosa	√			
21	H/W Korogwe		√		
22	H/Mji Korogwe		√		
23	H/W Kwimba	√	√		
24	H/W Kyerwa	√			
25	H/W Ludewa				√
26	H/W Lushoto			√	
27	H/W Madaba	√			
28	H/Mji Mafinga	√			
29	H/W Magu	√	√		
30	H/W Makete				
31	H/W Manyoni			√	
32	H/W Maswa				
33	H/Mji Mbinga		√		
34	H/W Mbozi			√	
35	H/W Meatu		√		
36	H/W Meru			√	
37	H/W Missenyi	√			
38	H/W Misungwi	√	√		

S/N	Jina la Halmashauri	Taarifa za Fedha Kutosainiwa na Mhasibu Mtaalam	Kukosekana kwa Tamko la Mkuu wa Kitengo cha Fedha kwenye Taarifa za Fedha	Namba ya Uanachama wa NBAA kutooneka kwenye Orodha ya Wanachama Hai	Majina tata kwenye Orodha ya Wanachama Hai wa NBAA
39	H/W Mlele				√
40	H/W Monduli			√	
41	H/W Morogoro				√
42	H/W Msalala			√	
43	H/W Muheza				
44	H/W Mvomero	√			
45	H/W Mwanga				√
46	H/W Namtumbo			√	
47	H/Mji Nanyamba			√	
48	H/W Nanyumbu			√	
49	H/W Njombe			√	
50	H/W Nsimbo				√
51	H/W Nyasa		√		
52	H/W Pangani	√	√		
53	H/W Rombo			√	
54	H/W Rorya	√			
55	H/W Sengerema	√	√		
56	H/W Serengeti	√			

S/N	Jina la Halmashauri	Taarifa za Fedha Kutosainiwa na Mhasibu Mtaalam	Kukosekana kwa Tamko la Mkuu wa Kitengo cha Fedha kwenye Taarifa za Fedha	Namba ya Uanachama wa NBAA kutooneka kwenye Orodha ya Wanachama Hai	Majina tata kwenye Orodha ya Wanachama Hai wa NBAA
57	H/W Shinyanga		√		
58	H/M Shinyanga	√	√		
59	H/W Singida			√	
60	H/W Songea	√			
61	H/M Songea			√	
62	H/W Sumbawanga	√			
63	H/W Tabora			√	
64	H/W Tarime				
65	H/Mji Tarime		√		
66	H/W Tunduru			√	
67	H/W Ukerewe	√			
68	H/W Ulanga	√			
69	H/W Wanging'ombe	√			

Kiambatisho Na. xxiii: Orodha ya Halmashauri zenye kesi zilizosalia

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi kilichohusika (Sh.)	Idadi ya kesi zenye thamani	Idadi ya kesi zisizo na thamani	Jumla ya idadi ya kesi	Imeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)	Kiasi cha tahadhari kimeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)
1	H/W Mafia	50,164,718,518	5	0	5	Hapana	Hapana
2	H/M Ilala	32,568,692,763	83	2	85	Ndiyo	Hapana
3	H/M Kinondoni	31,559,564,337	81	90	171	Ndiyo	Ndiyo
4	H/JijiTanga	22,769,677,856	34	22	56	Hapana	Hapana
5	H/M Mtwara	17,468,392,196	13	0	13	Hapana	Hapana
6	H/W Monduli	15,998,574,364	14	3	17	Hapana	Hapana
7	H/JijiMbeya	13,539,047,058	26	27	53	Ndiyo	Hapana
8	H/JijiArusha	11,278,281,912	22	6	28	Ndiyo	Ndiyo
9	H/JijiDar es salaam	8,193,487,887	28	0	28	Ndiyo	Hapana
10	H/W Busega	6,523,104,100	6	1	7	Hapana	Hapana
11	H/M Kigoma/Ujiji	5,846,068,059	32		32	Hapana	Hapana
12	H/W Arusha	5,404,555,400	2	8	10	Hapana	Hapana
13	H/M Shinyanga	3,902,834,751	23	0	23	Ndiyo	Hapana
14	H/W Bagamoyo	3,480,967,221	16	0	16	Ndiyo	Hapana
15	H/W Rungwe	2,679,834,646	18	12	30	Hapana	Hapana
16	H/M Singida	2,209,409,476	13	11	24	Hapana	Hapana
17	H/M Bukoba	1,871,995,213	36	5	41	Ndiyo	Hapana

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi kilichohusika (Sh.)	Idadi ya kesi zenye thamani	Idadi ya kesi zisizo na thamani	Jumla ya idadi ya kesi	Imeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)	Kiasi cha tahadhari kimeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)
18	H/W Kondoa	1,747,261,298	8	0	8	Hapana	Hapana
19	H/M Musoma	1,451,510,803	31	11	42	Hapana	Hapana
20	H/Mji Kibaha	1,410,011,874	16	2	18	Hapana	Hapana
21	H/W Kilosa	1,341,463,328	12	4	16	Hapana	Hapana
22	H/W Rufiji	1,102,897,938	17	3	20	Hapana	Hapana
23	H/W Singida	1,026,000,000	2	0	2	Ndiyo	Hapana
24	H/M Sumbawanga	1,006,305,000	4	6	10	Hapana	Hapana
25	H/W Karagwe	866,834,000	4	0	4	Hapana	Hapana
26	H/W Muleba	739,845,782	8	12	20	Ndiyo	Hapana
27	H/M Dodoma	681,910,008	7	5	12	Hapana	Hapana
28	H/W Kisarawe	668,934,401	8	2	10	Hapana	Hapana
29	H/W Mbeya	589,462,566	9	0	9	Hapana	Hapana
30	H/W Nanyumbu	560,860,261	4	0	4	Hapana	Hapana
31	H/Mji Masasi	526,700,000	8	0	8	Hapana	Hapana
32	H/W Chato	514,557,683	3	0	3	Hapana	Hapana
33	H/Mji Tunduma	479,000,000	4	1	5	Ndiyo	Hapana
34	H/W Tunduru	476,500,000	4	0	4	Hapana	Hapana
35	H/W Geita	475,346,925	6	0	6	Ndiyo	Hapana
36	H/W Mpwapwa	473,016,000	2	2	4	Hapana	Hapana

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi kilichohusika (Sh.)	Idadi ya kesi zenye thamani	Idadi ya kesi zisizo na thamani	Jumla ya idadi ya kesi	Imeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)	Kiasi cha tahadhari kimeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)
37	H/W Masasi	465,897,738	9	0	9	Hapana	Hapana
38	H/M Lindi	465,820,000	5	0	5	Hapana	Hapana
39	H/W Liwale	460,000,000	2	0	2	Hapana	Hapana
40	H/W Bunda	458,861,600	13	0	13	Hapana	Hapana
41	H/W Kyerwa	445,725,000	8	0	8	Hapana	Hapana
42	H/W Biharamulo	442,474,081	1	0	1	Ndiyo	Ndiyo
43	H/W Sengerema	442,010,005	9	2	11	Hapana	Hapana
44	H/W Ushetu	440,664,750	5	0	5	Hapana	Hapana
45	H/W Mbozi	432,000,000	11	0	11	Ndiyo	Hapana
46	H/W Mkinga	402,357,762	12	1	13	Hapana	Hapana
47	H/Mji Korogwe	397,560,103	13	9	22	Hapana	Hapana
48	H/W Kibaha	346,000,000	7	4	11	Hapana	Ndiyo
49	H/JijiMwanza	337,463,016	8	1	9	Hapana	Hapana
50	H/W Tabora	317,414,000	3	0	3	Hapana	Hapana
51	H/W Ngara	306,576,000	8	1	9	Ndiyo	Ndiyo
52	H/W Lushoto	297,000,000	3	1	4	Hapana	Hapana
53	H/W Tandahimba	277,412,000	1	0	1	Hapana	Hapana
54	H/W Kasulu	261,987,315	8	0	8	Hapana	Hapana
55	H/W Kalambo	259,959,766	6	0	6	Hapana	Hapana

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi kilichohusika (Sh.)	Idadi ya kesi zenye thamani	Idadi ya kesi zisizo na thamani	Jumla ya idadi ya kesi	Imeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)	Kiasi cha tahadhari kimeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)
56	H/W Kilwa	248,731,012	4	1	5	Hapana	Hapana
57	H/W Mvomero	244,809,700	3	0	3	Ndiyo	Hapana
58	H/W Nkasi	243,961,030	5	1	6	Ndiyo	Ndiyo
59	H/W Chunya	243,309,416	3	0	3	Hapana	Hapana
60	H/W Mkuranga	238,618,482	2	1	3	Ndiyo	Hapana
61	H/W Chamwino	233,207,983	2	0	2	Hapana	Hapana
62	H/W Kwimba	200,600,000	5	0	5	Hapana	Hapana
63	H/W Meru	180,274,258	4	3	7	Hapana	Hapana
64	H/Mji Makambako	180,000,000	4	0	4	Ndiyo	Hapana
65	H/W Handeni	176,743,720	8	2	10	Hapana	Hapana
66	H/W Ukerewe	168,522,710	6	0	6	Hapana	Hapana
67	H/M Mpanda	164,983,338	3	3	6	Hapana	Hapana
68	H/W Iramba	163,552,500	11	0	11	Ndiyo	Hapana
69	H/M Ilemela	160,000,000	3	1	4	Hapana	Hapana
70	H/Mji Bariadi	158,512,000	3	0	3	Hapana	Hapana
71	H/W Kilindi	153,509,746	4	0	4	Hapana	Hapana
72	H/W Same	151,000,000	3	0	3	Ndiyo	Hapana
73	H/W Kongwa	147,000,000	1	1	2	Hapana	Hapana
74	H/Mji Geita	143,335,000	3	0	3	Hapana	Hapana

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi kilichohusika (Sh.)	Idadi ya kesi zenye thamani	Idadi ya kesi zisizo na thamani	Jumla ya idadi ya kesi	Imeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)	Kiasi cha tahadhari kimeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)
75	H/Mji NJombe	141,320,660	2	0	2	Ndiyo	Hapana
76	H/W Misungwi	138,183,237	4	1	5	Hapana	Hapana
77	H/W Njombe	130,000,000	2	0	2	Hapana	Hapana
78	H/W Bariadi	115,852,400	4	2	6	Hapana	Hapana
79	H/W Makete	111,746,142	1	0	1	Hapana	Hapana
80	H/W Bukoba	105,553,500	4	1	5	Ndiyo	Hapana
81	H/Mji Tarime	101,200,000	3	0	3	Hapana	Hapana
82	H/W Mtwara	86,000,000	1	1	2	Hapana	Hapana
83	H/W Nachingwea	85,000,000	2	0	2	Hapana	Hapana
84	H/W Rombo	84,693,929	4	0	4	Hapana	Hapana
85	H/W Korogwe	82,484,224	6	1	7	Hapana	Hapana
86	H/W Shinyanga	82,049,485	3	0	3	Hapana	Hapana
87	H/W Magu	75,480,000	3	0	3	Hapana	Hapana
88	H/Mji Kahama	74,316,675	2	0	2	Ndiyo	Hapana
89	H/W Iringa	66,600,000	3	0	3	Hapana	Hapana
90	H/W Mpanda	65,000,000	1	0	1	Hapana	Hapana
91	H/W Butiama	58,000,000	2	0	2	Ndiyo	Hapana
92	H/W Kigoma	56,364,120	5	0	5	Hapana	Hapana
93	H/W Mbulu	56,000,000	2	1	3	Hapana	Hapana

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi kilichohusika (Sh.)	Idadi ya kesi zenye thamani	Idadi ya kesi zisizo na thamani	Jumla ya idadi ya kesi	Imeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)	Kiasi cha tahadhari kimeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)
94	H/W Morogoro	54,957,149	4	0	4	Hapana	Hapana
95	H/W Mwanga	51,300,000	1	0	1	Hapana	Hapana
96	H/Mji Babati	50,000,000	1	0	1	Ndiyo	Hapana
97	H/W Meatu	47,439,805	5	0	5	Hapana	Hapana
98	H/W Hanang'	40,500,000	1	0	1	Hapana	Hapana
99	H/W Musoma	40,463,867	2	0	2	Hapana	Hapana
100	H/W Nyang'hwale	40,323,300	1	0	1	Hapana	Hapana
101	H/W Tarime	40,000,000	1	0	1	Hapana	Hapana
102	H/W Pangani	36,025,000	2	1	3	Hapana	Hapana
103	H/W Wang'ing'ombe	34,862,000	2	0	2	Hapana	Hapana
104	H/W Ludewa	34,260,000	2	0	2	Hapana	Hapana
105	H/W Mbarali	34,226,820	1	8	9	Ndiyo	Hapana
106	H/W Simanjiro	33,568,000	1	0	1	Hapana	Hapana
107	H/W Maswa	32,565,000	3	0	3	Hapana	Hapana
108	H/W Moshi	31,041,650	3	0	3	Ndiyo	Hapana
109	H/M Temeke	29,352,119	2	0	2	Ndiyo	Ndiyo
110	H/W Muheza	27,842,633	6	2	8	Hapana	Hapana
111	H/W Ngorongoro	24,400,333	1	1	2	Ndiyo	Hapana
112	H/W Busokelo	20,000,000	1	1	2	Hapana	Hapana

Na.	Jina la Halmashauri	Kiasi kilichohusika (Sh.)	Idadi ya kesi zenye thamani	Idadi ya kesi zisizo na thamani	Jumla ya idadi ya kesi	Imeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)	Kiasi cha tahadhari kimeoneshwa kwenye taarifa za fedha (Ndiyo/Hapana)
113	H/W Siha	17,000,000	3	0	3	Hapana	Hapana
114	H/W Kishapu	15,518,800	2	0	2	Hapana	Hapana
115	H/W Bahi	14,000,000	2	0	2	Hapana	Hapana
Jumla		264,920,968,506	919	287	1206		

Kiambatisho Na. xxiv: Halmashauri Zenye Mapungufu katika Mfumo wa Epicor

Na	Jina la Halmashauri	Isiyoendana na IPSAS	Isiyofanya usuluhishi	Isiyounganika na Planrep/Lawson	Isiyokuwa na mtandao	Isiyona EPICOR	Isiyotumia module
1	H/JijiArusha	V	V	V			V
2	H/W Arusha	V	V	V	V		V
3	H/W Babati	V	V	V			V
4	H/Mji Babati	V	V	V	V		V
5	H/W Bagamoyo	V	V	V	V		V
6	H/W Bahi	V	V	V	V		V
7	H/W Bariadi	V	V	V			V
8	H/Mji Bariadi	V					
9	H/W Biharamulo	V	V	V			V
10	H/W Buchosa					V	
11	H/W Buhigwe					V	V
12	H/W Bukoba	V	V	V			V
13	H/M Bukoba	V	V	V			V
14	H/W Bukombe	V	V	V			V
15	H/W Bumbuli					V	
16	H/W Bunda	V	V	V	V		V
17	H/W Busega					V	
18	H/W Busokelo					V	
19	H/W Butiama	V	V	V			V
20	H/W Chamwino						
21	H/W Chato	V	V	V			V
22	H/W Chemba					V	
23	H/W Chunya	V	V	V			V
24	H/JijiDar es salaam	V	V	V			V
25	H/M Dodoma	V	V	V	V		V
26	H/W Gairo						
27	H/W Geita	V	V	V			V
28	H/Mji Geita	V	V	V			V
29	H/W Hai	V	V	V			V
30	H/W Hanang'	V	V	V			V
31	H/W Handeni	V	V	V			V
32	H/Mji Handeni					V	

Na	Jina la Halmashauri	Isiyoendana na IPSAS	Isiyofanya usuluhishi	Isiyounganika na Planrep/Lawson	Isiyokuwa na mtandao	Isiyona EPICOR	Isiyotumia module
33	H/W Igunga	V	V	V			V
34	H/W Ikungi	V	V	V			V
35	H/M Ilala						
36	H/W Ileje	V	V	V	V		V
37	H/M Ilemela					V	
38	H/W Iramba	V	V	V			V
39	H/W Iringa	V	V	V	V		V
40	H/M Iringa	V	V	V	V		V
41	H/W Itigi						
42	H/W Itilima					V	
43	H/Mji Kahama	V	V	V			V
44	H/W Kakonko					V	
45	H/W Kalambo	V	V	V			V
46	H/W Kaliua					V	
47	H/W Karagwe	V	V	V			V
48	H/W Karatu	V	V	V	V		V
49	H/W Kasulu	V	V	V			V
	H/Mji Kasulu						
50	H/Mji Kibaha	V	V	V			V
51	H/W Kibaha						
52	H/W Kibondo	V	V	V	V		V
53	H/W Kigoma	V	V	V			V
54	H/M Kigoma/Ujiji	V	V	V			V
55	H/W Kilindi	V	V	V	V		V
56	H/W Kilolo	V	V	V	V		V
57	H/W Kilombero						
58	H/W Kilosa	V	V	V			V
59	H/W Kilwa	V	V	V	V		V
60	H/M Kinondoni	V	V	V			V
	H/W Kisarawe						
61	H/W Kishapu	V	V	V			V
62	H/W Kiteto	V	V	V	V		V
63	H/W Kondoa	V	V	V			V
64	H/W Kongwa	V	V	V	V		V
65	H/W Korogwe	V	V	V	V		V

Na	Jina la Halmashauri	Isiyoendana na IPSAS	Isiyofanya usuluhishi	Isiyounganika na Planrep/Lawson	Isiyokuwa na mtandao	Isiyona EPICOR	Isiyotumia module
66	H/Mji Korogwe	V	V	V			V
67	H/W Kwimba	V	V	V			V
68	H/W Kyela	V	V	V			V
69	H/W Kyerwa	V	V	V			V
70	H/W Kyerwa						
71	H/W Lindi	V	V	V			V
72	H/M Lindi	V	V	V			V
73	H/W Liwale	V	V	V			V
74	H/W Longido	V	V	V			V
75	H/W Ludewa	V	V	V			V
76	H/W Lushoto						
77	H/W Mafia	V	V	V			V
78	H/Mji Mafinga						
79	H/W Magu	V	V	V			V
80	H/Mji MakambakoC					V	
81	H/W Makete	V		V			V
83	H/W Manyoni	V	V	V	V		V
84	H/W Masasi	V	V	V			V
85	H/Mji Masasi	V	V	V			V
86	H/W Maswa	V	V	V			V
87	H/W Mbarali	V	V	V			V
88	H/JijiMbeya	V	V	V			V
89	H/W Mbeya	V	V	V			V
90	H/W Mbinga	V	V	V			V
93	H/W Mbogwe	V	V	V			V
94	H/W Mbozi	V	V	V			V
95	H/W Mbulu	V	V	V	V		V
97	H/W Meatu	V	V	V			V
98	H/W Meru	V	V	V	V		V
99	H/W Misenyi	V	V	V			V
100	H/W Misungwi	V	V	V			V
101	H/W Mkalama					V	
102	H/W Mkinga	V	V	V	V		V
103	H/W Mkuranga	V	V	V			V
104	H/W Mlele					V	

Na	Jina la Halmashauri	Isiyoendana na IPSAS	Isiyofanya usuluhishi	Isiyounganika na Planrep/Lawson	Isiyokuwa na mtandao	Isiyona EPICOR	Isiyotumia module
105	H/W Momba					V	
106	H/W Monduli	V	V	V	V		V
107	H/W Morogoro	V	V	V			V
108	H/M Morogoro	V	V	V	V		V
109	H/W Moshi	V	V	V			V
110	H/M Moshi	V	V	V			V
111	H/W Mpanda	V	V	V			V
112	H/M Mpanda	V	V	V			V
113	H/W Mpwapwa	V	V	V	V		V
114	H/W Msalala	V	V	V			V
115	H/W Mtwara	V	V	V			V
116	H/M Mtwara	V	V	V			V
117	Muheza	V	V	V			V
118	H/W Muleba	V	V	V			
119	H/W Musoma	V	V	V			V
120	H/M Musoma	V	V	V			V
121	H/W Mvomero	V	V	V			V
122	H/W Mwanga	V	V	V	V		V
123	H/JijiMwanza	V	V	V			V
124	H/W Nachingwea	V	V	V			V
125	H/W Namtumbo						
126	H/W Nanyumbu	V	V	V			V
127	H/W Newala	V	V	V			V
128	H/W Ngara	V	V	V			V
129	H/W Ngorongoro	V	V	V			V
130	H/W Njombe	V	V	V			V
131	H/Mji Njombe	V	V	V			V
132	H/W Nkasi	V	V	V			V
133	H/W Nsimbo					V	
134	H/W Nyang'ware	V	V	V	V		V
135	H/W Nzega	V	V	V			V
136	H/Mji NzegaC					V	
137	H/W Pangani	V	V	V	V		V
138	H/W Rombo	V	V	V	V		V
139	H/W Rorya	V	V	V			V

Na	Jina la Halmashauri	Isiyoendana na IPSAS	Isiyofanya usuluhishi	Isiyounganika na Planrep/Lawson	Isiyokuwa na mtandao	Isiyona EPICOR	Isiyotumia module
140	H/W Ruangwa	V	V	V			V
141	H/W Rufiji	V	V	V	V		V
142	H/W Rungwe	V	V	V			V
143	H/W Same	V	V	V			V
144	H/W Sengerema	V	V	V			V
145	H/W Serengeti	V	V	V			V
146	H/W Shinyanga	V	V	V			V
147	H/M Shinyanga	V	V	V			V
148	H/W Siha	V	V	V			V
149	H/W Sikonge	V	V	V			V
150	H/W Simanjiro	V	V	V	V		V
151	H/W Singida	V	V	V	V		V
152	H/M Singida	V	V	V			V
153	H/W Songea	V	V	V			V
154	H/M Songea	V	V	V			V
155	H/W Sumbawanga	V	V	V			V
156	H/M Sumbawanga	V	V	V			V
157	H/W Tabora	V	V	V			V
158	H/MTabora	V	V	V	V		V
159	H/W Tandahimba	V	V	V			V
160	H/JijiTanga	V	V	V			V
161	H/W Tarime	V	V	V	V		V
162	H/Mji Tarime					V	
163	H/M Temeke	V	V	V			V
164	H/Mji Tunduma					V	
165	H/W Tunduru	V	V				
166	H/W Ukerewe	V	V	V			V
167	H/W Ulanga	V	V	V			V
168	H/W Urambo	V	V	V			V
169	H/W Ushetu	V	V	V			V
170	H/W Uvinza	V	V	V			V
171	H/W Wang'ing'ombe					V	

Kiambatisho Na. xxv: Mapungufu katika Mifumo ya Tehama

S/N	Halmashauri	Isiyo na sera ya TEHAMA	Isiyo na mpango wa uokozi	Isiyo na viwango vya utumiaji TEHAMA	Ulinzi usiotosheleza wa vifaa vya TEHAMA	Isiyo na Watumishi wenye Ujuzi katika TEHAMA	Isiyo na mpango mkakati wa TEHAMA	Isiyo na watumishi wa kutosha
1	H/JijiArusha		V		V			
2	H/W Arusha		V	V	V			
3	H/W Babati	V	V		V	V		
4	H/Mji Babati	V			V			
5	H/W Bahi	V	V			V	V	V
6	H/W Bariadi	V			V	V	V	
7	H/Mji Bariadi	V			V	V	V	
8	H/W Bukoba					V		V
9	H/W Bukombe	V	V		V			
10	H/W Bumbuli	V	V			V		V
11	H/W Busokelo		V					
12	H/W Chamwino		V					
13	H/W Chato		V					
14	H/W Chunya	V				V		
15	H/JijiDar es salaam	V						
16	H/M Dodoma	V	V	V	V	V	V	
17	H/W Geita		V	V	V	V		
18	H/W Hai						V	
19	H/W Handeni	V	V			V		V
20	H/W Ikungi		V					
21	H/W Ileje	V	V	V	V		V	V
22	H/M Ilemela	V						V

S/N	Halmashauri	Isiyo na sera ya TEHAMA	Isiyo na mpango wa uokozi	Isiyo na viwango vya utumiaji TEHAMA	Ulinzi usiotosheleza wa vifaa vya TEHAMA	Isiyo na Watumishi wenye Ujuzi katika TEHAMA	Isiyo na mpango mkakati wa TEHAMA	Isiyo na watumishi wa kutosha
23	H/W Itigi	V	V		V			
24	H/W Iramba	V	V		V	V	V	V
25	H/M Iringa	V	V		V	V	V	
26	H/Mji Kahama	V	V	V			V	
27	H/W Kakonko	V	V				V	
28	H/W Kalambo		V		V	V	V	
29	H/W Kasulu		V					
30	H/W Kibaha		V	V	V			
31	H/W Kibondo		V	V	V	V	V	
32	H/W Kigoma		V		V	V	V	V
33	H/W Kilindi				V	V		V
34	H/W Kilolo	V	V	V	V		V	
35	H/W Kilosa	V	V				V	
36	H/W Kilwa	V	V		V		V	
37	H/W Kinondoni	V	V		V			
38	H/W Kiteto			V	V			
39	H/W Kishapu		V				V	
40	H/W Kondoa	V	V			V	V	V
41	H/W Kongwa		V		V			V
42	H/Mji Korogwe		V		V	V	V	V
43	H/W Kyela	V	V		V	V	V	
44	H/W Lindi		V					
45	H/M Lindi	V	V					
46	H/W Liwale		V					
47	H/W Longido	V	V			V	V	V
48	H/W Ludewa	V	V		V		V	
49	H/Mji	V	V		V	V	V	

S/N	Halmashauri	Isiyo na sera ya TEHAMA	Isiyo na mpango wa uokozi	Isiyo na viwango vya utumiaji TEHAMA	Ulinzi usiotosheleza wa vifaa vya TEHAMA	Isiyo na Watumishi wenye Ujuzi katika TEHAMA	Isiyo na mpango mkakati wa TEHAMA	Isiyo na watumishi wa kutosha
	Makambako							
50	H/W Manyoni		V					
51	H/W Maswa	V		V	V		V	
52	H/W Magu		V		V	V	V	
53	H/W Mbarali	V				V		V
54	H/JijiMbeya	V					V	
55	H/W Mbeya	V					V	
56	H/W Mbinga	V	V	V		V	V	
57	H/W Mpanda	V					V	
58	H/W Meru		V		V		V	
59	H/W Meatu	V				V		V
60	H/W Misungwi		V			V		
61	H/W Muleba				V			
62	H/W Mlele	V	V				V	
63	H/W Morogoro				V	V	V	V
64	H/M Morogoro						V	
65	H/W Moshi		V				V	
66	H/W Muheza		V		V			V
67	H/W Mbogwe		V					
68	H/W Nanyumbu		V		V	V	V	
69	H/W Njombe		V		V	V	V	
70	H/Mji Njombe				V			
71	H/W Nkasi	V	V			V	V	V
72	H/W Ngorongoro		V	V	V			
73	H/W	V			V			V

S/N	Halmashauri	Isiyo na sera ya TEHAMA	Isiyo na mpango wa uokozi	Isiyo na viwango vya utumiaji TEHAMA	Ulinzi usiotosheleza wa vifaa vya TEHAMA	Isiyo na Watumishi wenye Ujuzi katika TEHAMA	Isiyo na mpango mkakati wa TEHAMA	Isiyo na watumishi wa kutosha
	Nyang'wale							
74	H/W Nzega	V					V	
75	H/W Pangani		V		V		V	V
76	H/W Rombo				V			
77	H/W Rufiji	V	V	V	V	V	V	
78	H/W Ruangwa		V					
79	H/W Same				V	V		
80	H/W Siha		V		V			
81	H/W Shinyanga		V					V
82	H/W Singida	V	V					
83	H/M Songea		V				V	
84	H/W Songea	V	V					
85	H/W Sumbawanga	V	V					
86	H/M Sumbawanga		V	V				
87	H/JijiTanga						V	
88	H/W Tunduru	V	V				V	
89	H/W Ukerewe	V					V	
90	H/W Urambo	V					V	
91	H/W Uvinza		V		V		V	
92	H/W Buchosa	V	V		V		V	
93	H/Mji Mbinga		V				V	

Kiambatisho Na. xxvi: Utendaji Usiotosheleza wa Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani

	Halmashauri	Upungufu wa watumishi	Upungufu wa vitendea kazi	Mafunzo yasiyotosheleza	Isiyoandaa mpango wa ukaguzi	Bajeti isiyotosheleza
1	H/W Babati	V	V		V	V
2	H/Mji Babati	V	V			V
3	H/W Bagamoyo				V	
4	H/W Bahi	V	V			V
5	H/W Bariadi	V	V			
6	H/Mji Bariadi		V			
7	H/W Biharamulo					V
8	H/W Buhigwe	V	V	V		
9	H/W Bukoba	V	V			V
10	H/W Bukombe	V	V			V
11	H/W Bumbuli					V
12	H/W Bunda		V	V		V
13	H/W Busega	V	V			V
14	H/W Busokelo	V	V			V
15	H/W Butiama	V	V			
16	H/W Chamwino					V
17	H/W Chato					V
18	H/W Chemba	V	V		V	V
19	H/W Chunya	V	V			V
20	H/M Dodoma		V			V
21	H/W Gairo			V		V
22	H/W Geita					V
23	H/Mji Geita	V	V			V
24	H/W Hai	V		V		
25	H/W Hanang'					V
26	H/W Handeni	V		V		V
27	H/Mji Handeni	V				V
28	H/W Igunga		V		V	V
29	H/W Ikungi	V	V			V
30	H/W Ileje	V	V	V		V

	Halmashauri	Upungufu wa watumishi	Upungufu wa vitendea kazi	Mafunzo yasiyotosheleza	Isiyoandaa mpango wa ukaguzi	Bajeti isiyotosheleza
31	H/M Ilemela	V	V			V
32	H/W Itilima	V				
33	H/W Itigi	V	V			
34	H/W Iramba	V				V
35	H/W Iringa		V			
36	H/M Iringa	V	V			
37	H/Mji Kahama	V	V			V
38	H/W Kakonko	V	V			V
39	H/W Kalambo		V			V
40	H/W Kaliua	V	V			
41	H/W Karagwe	V				V
42	H/W Karatu	V	V	V		V
43	H/W Kasulu	V	V			V
44	H/Mji Kasulu	V	V			V
45	H/W Kigoma	V	V			V
46	H/M Kigoma/Ujiji		V			V
47	H/W Kilindi	V	V	V		V
48	H/W Kilolo	V	V	V		
49	H/W Kilombero	V	V			V
50	H/W Kinondoni	V	V			
51	H/W Kiteto	V	V			V
52	H/W Kisarawe	V	V	V		V
53	H/W Kishapu	V		V		V
54	H/W Kondoa			V		V
55	H/W Kongwa	V	V	V		V
56	H/W Korogwe	V	V	V		V
57	H/Mji Korogwe		V	V		V
58	H/W Kyela	V	V	V		V
59	H/W Kwimba	V	V			
60	H/W Lindi					
61	H/W Liwale	V				V
62	H/W Longido	V	V			
63	H/W Ludewa		V			V

	Halmashauri	Upungufu wa watumishi	Upungufu wa vitendea kazi	Mafunzo yasiyotosheleza	Isiyoandaa mpango wa ukaguzi	Bajeti isiyotosheleza
64	H/W Mafia		V	V		V
65	H/Mji Makambako	V	V			V
66	H/W Makete	V				V
67	H/W Maswa					V
68	H/Mji Masasi	V	V			
69	H/W Misungwi	V				V
70	H/W Mbarali	V			V	
71	H/W Mbogwe	V	V			V
72	H/W Mbozi	V	V	V		V
73	H/W Magu	V	V			V
74	H/W Meatu	V	V			V
75	H/W Meru	V	V			V
76	H/W Mheza	V	V	V		V
77	H/W Mlele	V				V
78	H/W Mkalama	V	V			
79	H/W Mkinga	V		V		
80	H/W Morogoro		V			V
81	H/M Morogoro		V	V		V
82	H/W Moshi	V				
83	H/W Momba				V	
84	H/W Monduli	V	V	V		V
85	H/M Mpanda	V		V		
86	H/W Mpwapwa					V
87	H/W Mtwara	V				V
88	H/W Musoma	V	V			V
89	H/M Musoma	V	V	V		V
90	H/W Mvomero	V	V			V
91	H/JijiMwanza	V	V			
92	H/W Mbeya		V			
93	H/W Nanyumbu	V				V
94	H/W Njombe	V	V			
95	H/W Nsimbo		V			V

	Halmashauri	Upungufu wa watumishi	Upungufu wa vitendea kazi	Mafunzo yasiyotosheleza	Isiyoandaa mpango wa ukaguzi	Bajeti isiyotosheleza
96	Ngorongoro	V	V	V		
97	H/W Nyang'wale	V	V			
98	H/W Nzega	V	V			V
99	H/W Pangani	V	V	V		V
100	H/W Rorya	V		V		V
101	H/W Rombo	V				V
102	H/W Rungwe	V				V
103	H/W Rufiji	V		V		V
104	H/W Same	V	V			V
105	H/W Serengeti	V		V		
106	H/W Sengerema	V	V			V
107	H/M Singida	V	V			V
108	H/W Singida	V	V			V
109	H/W Siha	V				V
110	H/M Songea		V			
111	H/W Songea	V	V			
112	H/M Sumbawanga		V	V		
113	H/W Tabora	V	V			
114	H/M Tabora	V	V			V
115	H/JijiTanga					V
116	H/W Tarime		V	V		V
117	H/Mji Tarime			V		V
118	H/Mji Tunduma	V	V			V
119	H/W Ulanga					V
120	H/W Ushetu	V			V	
121	H/W Uvinza	V	V			V
122	H/W Urambo					V
123	H/W Ukerewe		V			V
124	H/W Wang'ing'ombe	V	V			V

	Halmashauri	Upungufu wa watumishi	Upungufu wa vitendea kazi	Mafunzo yasiyotosheleza	Isiyoandaa mpango wa ukaguzi	Bajeti isiyotosheleza
125	H/W Buchosa	V	V			
126	H/Mji Mbinga	V	V			V
127	H/Mji Nanyamba	V	V			V
128	H/Mji Nzega	V	V			V
129	H/Mji Mafinga	V	V			
130	H/W Mbinga	V	V			V

Kiambatisho Na. xxvii: Halmashauri zenye Mapungufu katika Kamati za Ukaguzi

Na	Halmashauri	Isiyofanya vikao mara kwa mara	Isiyopitia taarifa za fedha	uzoefu usiotosheleza katika maswala ya fedha	Isiyoandaa na kuwasilisha mpango wa ukaguzi
1	H/JijiArusha		V		V
2	H/W Babati	V	V		
3	H/Mji Babati	V	V	V	
4	H/W Bagamoyo				V
5	H/W Bahi		V		
6	H/W Bariadi	V	V	V	V
7	H/Mji Bariadi	V	V		
8	H/W Biharamulo		V		V
9	H/W Buhigwe	V			V
10	H/W Bukombe	V			V
11	H/W Bumbuli		V		V
12	H/W Bunda	V	V		V
13	H/W Busega				
14	H/W Busokelo	V	V	V	
15	H/W Butiama	V			
16	H/W Chamwino				V
17	H/W Chato	V	V		
18	H/W Chemba	V	V		V
19	H/W Chunya		V		V
20	H/M Dodoma		V		
21	H/W Gairo	V			V
22	H/W Geita				V
23	H/W Hanang'		V		
24	H/W Handeni		V		V
25	H/Mji Handen		V		V
26	H/W Igunga				V
27	H/W Ileje		V		
28	H/W Ilemela		V		
29	H/W Itilima				V
30	H/W Itigi				

Na	Halmashauri	Isiyofanya vikao mara kwa mara	Isiyopitia taarifa za fedha	uzoefu usiotosheleza katika maswala ya fedha	Isiyoandaa na kuwasilisha mpango wa ukaguzi
31	H/W Iramba	V			
32	H/W Iringa		V	V	
33	H/M Iringa		V	V	
34	H/Mji Kahama	V	V		V
35	H/W Kakonko	V			
36	H/W Kalambo				
37	H/W Karagwe		V		V
38	Karatu				V
39	H/W Kasulu	V			
40	H/Mji Kasulu	V			V
41	H/W Kibondo	V			V
42	H/W Kigoma	V			
43	H/M Kigoma/Ujiji	V			
44	H/W Kilindi				
45	H/W Kilolo	V	V		
46	H/W Kilombero				V
47	H/W Kilosa		V		
48	H/W Kilwa		V		
49	H/W Kisarawe		V		
50	H/W Kishapu		V		V
51	H/W Kiteto		V		
52	H/W Kondoa	V	V	V	
53	H/Mji Korogwe	V	V		V
54	H/W Kongwa				V
55	H/W Kwimba		V		
56	H/M Lindi	V	V		
57	H/W Longido		V		V
58	H/W Ludewa		V		
59	H/W Mafia		V		
60	H/Mji Makambako	V	V	V	
61	H/W Makete	V	V		V
62	H/W Manyoni		V		V
63	H/W Maswa	V			V

Na	Halmashauri	Isiyofanya vikao mara kwa mara	Isiyopitia taarifa za fedha	uzoefu usiotosheleza katika maswala ya fedha	Isiyoandaa na kuwasilisha mpango wa ukaguzi
64	H/Mji Masasi		V		
65	H/W Misenyi	V			V
66	H/W Misungwi		V		V
67	H/JijiMbeya			V	
68	H/W Mbeya		V		
69	H/W Mbogwe		V		V
70	H/W Meatu	V			
71	H/W Mheza		V		
72	H/W Mlele		V		
73	H/W Mkalama	V	V		V
74	H/W Mkinga				
75	H/W Morogoro		V		V
76	H/M Morogoro				V
77	H/W Momba		V		
78	H/W Moshi		V		
79	H/W Mbulu		V		
80	H/W Mpwapwa	V	V		V
81	H/M Mpanda		V		V
82	H/W Msalala	V	V		
83	H/W Mtwara	V	V		V
84	H/W Musoma		V		V
85	H/M Musoma		V		V
86	H/W Mvomero				V
87	H/JijiMwanza				V
88	H/W Nanyumbu	V	V		V
89	H/Mji Nanyamba	V	V		V
90	H/W Newala		V		
91	H/W Njombe		V		V
92	H/Mji Njombe		V		
93	H/W Nsimbo				V
94	H/W Ngorongoro	V	V		
95	H/W Rorya		V		V
96	H/W Rombo	V	V		V

Na	Halmashauri	Isiyofanya vikao mara kwa mara	Isiyopitia taarifa za fedha	uzoefu usiotosheleza katika maswala ya fedha	Isiyoandaa na kuwasilisha mpango wa ukaguzi
97	H/W Rufiji		V		V
98	H/W Ruangwa	V			
99	H/W Shinyanga	V			
100	H/W Same		V		V
101	H/W Sengerema		V		
102	H/W Singida		V		
103	H/W Siha	V			V
104	H/W Songea	V	V		
105	H/W Sumbawanga	V	V		
106	H/W Tabora	V	V	V	V
107	H/M Tabora		V		
108	H/JijiTanga				
109	H/W Tarime		V		V
110	H/Mji Tarime		V		V
111	H/W Ulanga		V		V
112	H/W Ushetu				V
113	H/W Uvinza	V	V		V
114	H/W Urambo	V	V		V
115	H/W Ukerewe		V		
116	H/W Wang'ing'ombe				V
117	H/W Buchosa		V		V
118	H/W Bumbuli	V			V
119	H/W Mbozi				V
120	H/W Nkasi	V	V		
121	H/Mji Mafinga		V		
122	H/W Kyerwa	V			

Kiambatisho Na. xxviii: Halmashauri zenye Mapungufu Katika Usimamizi wa Vihatarishi

Na	Halmashauri	Isiyofanya tathmini ya vihatarishi	Isiyo na sera ya usimamizi wa vihatarishi	Isiyo na daftari la vihatarishi	Isiyo na mpango mkakati
1	H/JijiArusha	V		V	
2	H/W Arusha	V		V	
3	H/W Babati	V			
4	H/Mji Babati	V			
5	H/W Bukombe		V		
6	H/W Bunda	V			
7	H/W Busega	V			
8	H/W Busokelo		V		
9	H/W Chato	V		V	
10	H/W Geita	V	V	V	
11	H/W Ileje	V		V	V
12	H/M Ilemela		V		
13	H/M Iringa	V			
14	H/W Kalambo	V	V		
15	H/W Karatu	V			
16	H/W Kibaha	V	V		
17	H/W Kilindi	V			
18	H/W Kilolo	V	V		
19	H/W Kilosa	V	V		
20	H/W Kongwa			V	
21	H/W Kyela	V			
22	H/W Lindi		V		
23	H/M Lindi	V	V		
24	H/W Liwale	V	V		
25	H/W Longido	V			
26	H/Mji Makambako	V			
27	H/W Mbeya	V			
28	H/W Mbinga	V			
29	H/W Mbogwe	V		V	
30	H/W Magu	V	V		
31	H/W Meatu	V	V	V	

Na	Halmashauri	Isiyofanya tathmini ya vihatarishi	Isiyo na sera ya usimamizi wa vihatarishi	Isiyo na daftari la vihatarishi	Isiyo na mpango mkakati
32	H/W Meru	V			
33	H/W Mlele			V	
34	H/M Moshi	V			
35	H/W Mpanda	V			
36	H/W Ngorongoro		V		
37	H/W Njombe	V		V	
38	H/Mji Njombe	V		V	
39	H/W Nkasi	V	V		
40	H/W Nsimbo				
41	H/W Nyang'ware	V		V	
42	H/W Same	V			
43	H/W Sengerema	V	V		
44	H/M Sumbawanga			V	
45	H/M Tabora		V		
46	H/Mji Tunduma				V
47	H/W Tunduru	V			
48	H/W Ukerewe	V			
49	H/W Wang'ing'o-mbe	V		V	
50	H/Mji Mbinga	V	V		
51	H/Mji Mafinga	V			

Kiambatisho Na. xxix: Halmashauri zenye Mapungufu katika Kudhibiti Ubadhirifu

S/N	Halmashauri	Isiyo na mpango wa kubaini na kudhibiti ubadhirifu	Isiyo na vidhibiti maalum	Isiyo na taratibu za kubaini na kudhibiti ubadhirifu	Tathmini za mara kwa mara hazijafanyika
1	H/JijiArusha	V	V	V	V
2	H/W Arusha	V		V	V
3	H/W Babati			V	V
4	H/W Bagamoyo	V		V	V
5	H/W Bahi	V			V
6	H/Mji Bariadi	V	V	V	
7	H/W Bumbuli				V
8	H/W Butiama		V	V	
9	H/W Busokelo				
10	H/W Chamwino		V		
11	H/JijiDar es salaam				V
12	H/W Geita	V			V
13	H/W Handeni	V			V
14	H/Mji Handeni				V
15	H/W Igunga				V
16	H/W Ikungi	V		V	
17	H/W Ileje	V			
18	H/W Kalambo				V
19	H/W Karatu	V	V	V	V
20	H/W Kilindi			V	
21	H/W Kilombero	V		V	V
22	H/W Kilosa			V	
23	H/W Kishapu	V			V
24	H/W Kondoa	V			
25	H/W Kongwa			V	
26	H/Mji Korogwe			V	V
27	H/W Kwimba	V		V	V
28	H/M Lindi	V		V	
29	H/W Longido	V		V	V
30	H/W Magu	V	V	V	

S/N	Halmashauri	Isiyo na mpango wa kubaini na kudhibiti ubadhirifu	Isiyo na vidhibiti maalum	Isiyo na taratibu za kubaini na kudhibiti ubadhirifu	Tathmini za mara kwa mara hazijafanyika
31	H/Mji Makambako	V		V	
32	H/W Makete	V		V	
33	H/W Manyoni	V		V	
34	H/W Maswa	V		V	
35	H/W Misungwi				V
36	H/W Meru	V	V	V	V
37	H/JijiMbeya			V	
38	H/W Mbogwe	V		V	V
39	H/W Mbozi	V	V	V	
40	H/W Mkinga			V	V
41	H/W Mlele				V
42	H/W Mpanda				V
43	H/W Momba	V	V	V	V
44	H/W Monduli	V	V	V	V
45	H/M Morogoro		V		
46	H/W Mpanda	V	V		
47	H/Mji Mpanda				V
48	H/W Muheza			V	
49	H/W Muleba	V		V	V
50	H/W Musoma	V		V	V
51	H/M Musoma	V		V	V
52	H/W Njombe				V
53	H/Mji Njombe				V
54	H/W Nkasi		V	V	
55	H/W Nsimbo			V	V
56	H/W Nzega			V	
57	H/W Pangani	V			V
58	H/W Rufiji	V		V	V
59	H/W Shinyanga	V	V		
60	H/W Sengerema				V
61	H/W Singida	V		V	V
62	H/W Siha	V			

S/N	Halmashauri	Isiyo na mpango wa kubaini na kudhibiti ubadhirifu	Isiyo na vidhibiti maalum	Isiyo na taratibu za kubaini na kudhibiti ubadhirifu	Tathmini za mara kwa mara hazijafanyika
63	H/W Songea	V	V	V	
64	H/M Songea				V
65	H/W Sumbawanga		V	V	V
66	H/M Sumbawanga		V	V	V
67	H/W Tabora	V	V	V	
68	H/M Tabora				
69	H/W Tarime				V
70	H/W Tunduru			V	V
71	H/W Ukerewe			V	V
72	H/W Wang'ing'ombe				V
73	H/W Buchosa				V
74	H/Mji Nzega	V		V	V

Kiambatisho Na. xxx: Orodha za Mamlaka ya Serikali za Mitaa zenye malipo ya mishahara kwa watumishi waliofukuzwa, watoro, wastaafu ama waliofariki na makato yao kisheria yaliolipwa kwa taasisi mbalimbali

Malipo ya mishahara kwa watumishi watoro, wastaafu na marehemu					
Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kiasi (Sh.)	Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kiasi (Sh.)
1	H/JijiArusha	76,950,228	55	H/W Mbeya	11,001,000
2	H/W Arusha	68,923,000	56	H/W Mbinga	38,130,078
3	H/W Babati	11,292,277	57	H/W Mbogwe	59,207,804
4	H/Mji Babati	25,454,560	58	H/W Mbulu	18,220,848
5	H/W Bagamoyo	23,244,127	59	H/W Meatu	28,239,442
6	H/W Bahi	29,778,329	60	H/W Meru	110,146,454
7	H/W Bariadi	64,102,560	61	H/W Missenyi	98,461,162
8	H/W Butiama	29,581,165	62	H/W Misungwi	16,099,433
9	H/W Biharamulo	10,681,684	63	H/W Mkinga	33,714,920
10	H/W Buchosa	90,058,476	64	H/W Mlele	62,050,749
11	H/W Bukombe	186,695,449	65	H/M Morogoro	114,426,769
12	H/W Bumbuli	33,132,764	66	H/W Moshi	13,059,898
13	H/W Bunda	120,356,785	67	H/W Msalala	47,709,000
14	H/W Busokelo	29,258,256	68	H/M Mtwara	2,989,000
15	H/W Butiama	54,670,936	69	H/W Mufindi	5,541,589
16	H/W Chamwino	133,686,180	70	H/W Muheza	18,796,500
17	H/W Chato	63,440,000	71	H/W Muleba	205,478,823
18	H/W Chemba	282,739,725	72	H/W Musoma	13,769,514
19	H/M Dodoma	244,015,234	73	H/M Musoma	25,661,174
20	H/W Geita	97,403,618	74	H/W Mvomero	98,415,100
21	H/W Hai	50,097,000	75	H/JijiMwanza	64,911,000
22	H/W Hanang	12,403,826	76	H/JijiMwanza	19,370,799
23	H/W Handeni	59,739,406	77	H/W Namtumbo	8,373,973
24	H/Mji Handeni	15,798,219	78	H/W Nanyumbu	16,548,500
25	H/M Ilemela	122,558,197	79	H/W Newala	7,748,108
26	H/M Iringa	5,978,916	80	H/W Ngara	12,051,683
27	H/W Itilima	45,538,000	81	H/W Ngorongoro	47,461,292
28	H/M Kahama	28,722,000	82	H/W Njombe	22,995,196
29	H/W Kakonko	34,100,710	83	H/W Nkasi	18,848,783
30	H/W Kaliua	17,888,192	84	H/W Nsimbo	70,458,440

31	H/M Karagwe	57,035,150	85	H/W Nyang'hwale	68,248,000
32	H/W Karatu	28,459,708	86	H/W Nyasa	10,045,735
33	H/W Kibaha	11,486,000	87	H/W Nzega	98,313,462
34	H/W Kilombero	121,982,289	88	H/W Rombo	76,002,411
35	H/W Kilosa	23,875,000	89	H/W Rorya	16,939,044
36	H/M Kinondoni	74,671,578	90	H/W Rufiji	14,777,000
37	H/W Kisarawe	8,565,060	91	H/W Rungwe	40,809,977
38	H/W Kishapu	14,476,124	92	H/W Same	55,460,019
39	H/W Kondoa	349,104,923	93	H/W Serengeti	7,620,000
40	H/W Korogwe	8,977,242	94	H/W Shinyanga	45,875,861
41	H/M Korogwe	883,906	95	H/W Shinyanga	15,145,128
42	H/W Kwimba	41,108,000	96	H/W Siha	1,959,252
43	H/W Kwimba	7,569,941	97	H/W Songea	50,472,000
44	H/W Kyela	163,801,702	98	H/M Songea	12,867,732
45	H/W Longido	4,222,688	99	H/M Sumbawanga	198,353,456
46	H/W Ludewa	19,239,991	100	H/JijiTanga	289,733,989
47	H/W Mafia	2,560,898	101	H/W Tarime	10,004,540
48	H/W Magu	31,517,639	102	H/Mji Tarime	18,619,372
49	H/Mji Makambako	6,592,000	103	H/Mji Tunduma	4,770,000
50	H/W Masasi	38,889,700	104	H/W Tunduru	19,244,671
51	H/Mji Masasi	77,826,108	105	H/W Ukerewe	271,416,692
52	H/W Maswa	42,071,400	106	H/W Ulanga	124,632,985
53	H/W Mbarali	5,707,000	107	H/W Urambo	33,778,622
54	H/JijiMbeya	58,943,258	108	H/W Ushetu	31,021,000
JUMLA					6,093,855,101

Makato ya Kisheria yaliyolipwa kwa taarisisi mbalimbali					
1	H/JijiArusha	68,800,172	34	H/W Meru	97,558,958
2	H/W Babati	5,430,723	35	H/W Missenyi	24,911,175
3	H/Mji Babati	5,471,987	36	H/W Misungwi	7,793,568
4	H/W Bahi	17,688,673	37	H/W Mlele	30,303,251
5	H/W Biharamulo	13,433,970	38	H/W Monduli	18,139,482
6	H/W Biharamulo	4,059,316	39	H/M Moshi	2,355,279
7	H/W Buchosa	62,452,024	40	H/W Mufindi	2,586,411
8	H/W Bumbuli	9,829,014	41	H/W Muheza	8,759,761
9	H/W Bunda	83,901,415	42	H/W Muleba	52,658,837
10	H/W Busokelo	31,708,583	43	H/W Musoma	14,970,486
11	H/M Dodoma	107,917,721	44	H/M Musoma	22,198,748

12	H/W Geita	144,013,705	45	H/W Mwanga	2,041,760
13	H/W Hai	16,941,154	46	H/JijiMwanza	8,238,201
14	H/W Hanang	4,333,111	47	H/W Namtumbo	6,093,227
15	H/W Handeni	34,856,293	48	H/W Nanyumbu	5,764,403
16	H/Mji Handeni	12,119,781	49	H/W Ngara	10,061,317
17	H/M Ilemela	79,355,024	50	H/W Ngorongoro	32,425,320
18	H/W Kakonko	12,032,290	51	H/W Njombe	13,745,003
19	H/W Kaliua	12,249,808	52	H/W Nkasi	12,437,216
20	H/W Karagwe	14,187,650	53	H/W Nsimbo	12,339,390
21	H/W Karatu	21,822,516	54	H/W Nyasa	4,551,941
22	H/W Kilombero	88,091,710	55	H/W Rombo	37,182,745
23	H/M Kinondoni	47,337,562	56	H/W Rorya	11,579,956
24	H/W Kisarawe	3,205,718	57	H/W Same	67,273,594
25	H/W Kishapu	22,817,566	58	H/W Siha	3,688,427
26	H/W Kiteto	6,688,032	59	H/M Songea	4,542,165
27	H/W Korogwe	5,621,921	60	H/M Sumbawanga	138,150,426
28	H/Mji Korogwe	757,094	61	H/JijiTanga	13,114,611
29	H/W Kwimba	5,097,807	62	H/W Tarime	24,511,251
30	H/W Kyela	62,652,298	63	H/Mji Tarime	5,970,629
31	H/W Mbarali	1,905,768	64	H/W Tunduru	9,343,329
32	H/W Mbinga	18,693,196	65	H/W Ukerewe	444,231,488
33	H/W Mbulu	3,227,000	66	H/W Urambo	5,608,581
Jumla					2,183,831,539

Kiambatisho Na. xxxi: Orodha za Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye mishahara Isiyochukuliwa na Wahusika na kutorudishwa hazina Sh. 3,329,467,964

Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kiasi (Sh.)	Na	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kiasi (Sh.)
1	H/JijiArusha	97,495,012	28	H/W Lindi	129,658,841
2	H/W Arusha	99,859,139	29	H/M Lindi	45,915,393
3	H/W Babati	11,363,301	30	H/W Liwale	62,104,080
4	H/W Bagamoyo	186,080,600	31	H/W Longido	51,084,074
5	H/W Bahi	8,960,000	32	H/W Mbulu	24,047,500
6	H/W Biharamulo	21,521,260	33	H/W Meru	272,255,383
7	H/W Buchosa	2,513,648	35	H/W Mkalama	53,345,892
8	H/M Bukoba	42,597,805	36	H/W Monduli	68,252,343
9	H/W Bumbuli	7,444,000	37	H/W Morogoro	116,755,189
10	H/W Gairo	16,760,326	38	H/W Mpanda	1,717,517
11	H/W Hanang	109,551,667	39	H/W Msalala	18,347,105
12	H/W Handeni	66,133,550	40	H/W Mtwara	18,977,272
13	H/W Iramba	95,489,353	41	H/W Muheza	25,287,412
14	H/W Iringa	16,471,109	42	H/W Muleba	158,469,161
15	H/M Iringa	77,705,229	43	H/W Mvomero	95,919,998
16	H/Mji Kahama	336,016,853	44	H/W Nachingwea	38,195,000
17	H/W Karagwe	59,096,201	45	H/W Ngara	47,011,670
18	H/W Karatu	12,789,204	46	H/W Nzega	8,722,674
19	H/W Kibondo	32,017,000	47	H/W Pangani	17,286,228
20	H/W Kilolo	55,165,121	48	H/W Rorya	60,747,083
21	H/W Kilwa	18,530,802	50	H/W Ruangwa	61,416,204
22	H/W Kishapu	8,522,945	51	H/W Sikonge	1,320,383
23	H/W Kongwa	222,286,244	52	H/W Songea	23,069,480
24	H/W Korogwe	32,459,546	53	H/W Tandahimba	29,523,384
25	H/Mji Korogwe	15,320,886	54	H/JIJIijiTanga	41,373,709
26	H/W Kyela	106,302,662	55	H/W Ushetu	92,049,971
27	H/W Kyerwa	8,161,555	JUMLA		3,329,467,964

Kiambatisho Na. xxxii: Orodha za wakuu wa idara na vitengo katika nafasi za kukaimu zaidi ya miezi sita

Na	Jina la Halmashauri	Idadi ya watumishi wanaokaimu	Na	Jina la Halmashauri	Idadi ya watumishi wanaokaimu
1	H/W Babati	2	40	H/W Mbarali	3
2	H/W Bahi	4	41	H/JijiMbeya	3
3	H/W Bariadi	3	42	H/W Mbeya	1
4	H/M Bukoba	1	43	H/W Mbinga	4
5	H/W Bunda	8	44	H/W Mbozi	5
6	H/W Busega	4	45	H/W Mbulu	7
7	H/W Butiama	5	46	H/W Meatu	6
8	H/W Chamwino	4	47	H/W Misungwi	2
9	H/W Chato	4	48	H/W Mkinga	5
10	H/W Chemba	11	50	H/W Mkuranga	7
11	H/W Chunya	4	51	H/W Monduli	1
12	H/M Dodoma	3	52	H/W Morogoro	8
13	H/W Gairo	1	53	H/M Mpanda	2
14	H/W Geita	3	54	H/W Mpwapwa	3
15	H/W Hai	5	55	H/W Msalala	10
16	H/W Hanang	5	56	H/M Musoma	4
17	H/W Ileje	4	57	H/W Mvomero	1
18	H/M Ilemele	5	58	H/Mji Mwanza	3
19	H/W Iramba	8	59	H/W Nachingwea	3
20	H/W Itigi	17	60	H/W Namtumbo	2
21	H/W Itilima	5	61	H/Mji Nanyamaba	5
22	H/Mji Kahama	9	62	H/W Ngorongoro	13
23	H/W Kaliua	7	63	H/Mji Njombe	2
24	H/W Karatu	9	64	H/W Nkasi	3
25	H/Mji Kasulu	7	65	H/W Nyang'hwale	3
26	H/W Kibondo	6	66	H/W Nyasa	4
27	H/W Kisarawe	3	67	H/W Nzega	7
28	H/W Kishapu	3	68	H/W Rombo	3
29	H/W Kondoa	4	69	H/W Rorya	5
30	H/W Kyerwa	3	70	H/W Rufiji	1
31	H/W Lindi	8	71	H/W Rungwe	4
32	H/M Lindi MC	2	72	H/W Same	4
33	H/W Liwale	2	73	H/WSengerema	8

35	H/W Longido	4	74	H/W Siha	4
36	H/W Mafia	9	75	H/W Singinda	2
37	H/W Magu	4	76	H/W Songea	3
38	H/W Manyoni	5	77	H/W Tarime	4
39	H/W Masasi	10	78	H/Mji Tarime	8
40	H/W Maswa	4	79	H/W Ukerewe	5
JUMLA					373

Kiambatisho Na. xxxiii: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zenye uhaba wa watumishi

Na.	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Mahitaji	Waliopo	Upungufu	Asilimia
1	H/JijiArusha	4,044	3,478	566	14
2	H/W Babati	3,475	2,682	793	23
3	H/Mji Babati	1,269	1,147	122	10
4	H/W Bagamoyo	1,883	1,695	188	10
5	H/W Bahi	1,953	1,616	337	17
6	H/W Bariadi	2,793	1,823	970	35
7	H/Mji Bariadi	1,667	1,428	239	14
8	H/W Buchosa	3,450	1,736	1,714	50
9	H/W Bukoba	3,755	2,701	1,054	28
10	H/M Bukoba	1,666	1,482	184	11
11	H/W Bukombe	3,298	2,322	976	30
12	H/W Bumbuli	2,302	1,776	526	23
13	H/W Bunda	2,479	1,548	931	38
14	H/W Busega	2,841	2,008	833	29
15	H/W Busokelo	2,535	1,222	1,313	52

Na.	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Mahitaji	Waliopo	Upungufu	Asilimia
16	H/W Chamwino	3,389	2,581	808	24
17	H/W Chato	3,598	3,070	528	15
18	H/W Chemba	3,333	1,455	1,878	56
19	H/W Chunya	724	266	458	63
20	H/W Gairo	1,879	1,403	476	25
21	H/Mji Geita	2,645	1,811	834	32
22	H/W Hai	2,925	2,018	907	31
23	H/Mji Handeni	807	587	220	27
24	H/W Igunga	3,981	2,587	1,394	35
25	H/W Ikungi	2,532	2,045	487	19
26	H/W Ileje	2,571	1,587	984	38
27	H/M Ilemela	3,546	3,120	426	12
28	H/W Iramba	2,938	1,873	1,065	36
29	H/W Itigi	2,071	754	1,317	64
30	H/W Itilima	4,160	2,433	1,727	42
31	H/Mji Kahama	1,198	730	468	39
32	H/W Kakonko	1,661	1,013	648	39
33	H/W Kalambo	2,823	1,755	1,068	38
35	H/W Kaliua	3,335	2,499	836	25
36	H/W Karatu	841	414	427	51
37	H/W Kasulu	3,114	1,358	1,756	56
38	H/Mji Kasulu	2,217	1,635	582	26
39	H/W Kibaha	1,590	1,368	222	14
40	H/Mji Kibaha	1,721	1,546	175	10
42	H/W Kigoma	3,276	1,916	1,360	42
43	H/M Kigoma Ujiji	2,044	1,687	357	17
44	H/W Kilindi	2,798	1,998	800	29
45	H/W Kilombero	3,995	3,574	421	11
46	H/W Kilwa	2,724	1,942	782	29
47	H/W Kishapu	3,508	2,439	1,069	30
48	H/W Kiteto	2,272	1,630	642	28
50	H/W Kondoa	2,945	2,362	583	20
51	H/W Kongwa	4,095	2,553	1,542	38
52	H/W Kwimba	4,419	3,182	1,237	28

Na.	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Mahitaji	Waliopo	Upungufu	Asilimia
53	H/W Kyerwa	2,898	1,887	1,011	35
54	H/W Lindi	2,855	1,832	1,023	36
55	H/M Lindi	1,074	855	219	20
56	H/W Liwale	2,177	1,125	1,052	48
57	H/W Longido	1,521	1,171	350	23
58	H/W Lushoto	5,310	3,378	1,932	36
59	H/W Mafia	1,242	818	424	34
60	H/W Magu	4,109	3,039	1,070	26
61	H/W Makete	2,317	1,503	814	35
62	H/W Manyoni	2,613	1,498	1,115	43
63	H/W Masasi	3,521	2,018	1,503	43
64	H/Mji Masasi	1,644	1,058	586	36
65	H/W Maswa	3,315	2,512	803	24
66	H/W Mbarali	3,784	2,529	1,255	33
67	H/JijiMbeya	3,611	3,104	507	14
68	H/W Mbeya	4,224	3,322	902	21
69	H/W Mbogwe	2,235	1,595	640	29
70	H/W Mbozi	5,370	4,112	1,258	23
71	H/W Mbulu	4,721	3,251	1,470	31
72	H/W Meatu	3,330	2,162	1,168	35
73	H/W Misungwi	3,498	2,516	982	28
74	H/W Mkalama	2,545	1,320	1,225	48
75	H/W Mkinga	1,750	1,565	185	11
76	H/W Mkuranga	3,149	2,448	701	22
77	H/W Mlele	965	403	562	58
78	H/W Momba	2,075	1,311	764	37
79	H/W Morogoro	2,045	1,341	704	34
80	H/W Moshi	5,285	3,637	1,648	31
81	H/M Mpanda	1,252	919	333	27
82	H/W Mpwapwa	3,719	2,566	1,153	31
83	H/W Msalala	2,495	1,919	576	23
84	H/M Mtwara	1,672	1,393	279	17
85	H/W Muheza	2,941	2,301	640	22
86	H/W Muleba	4,463	3,913	550	12

Na.	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Mahitaji	Waliopo	Upungufu	Asilimia
87	H/W Musoma	2,770	1,918	852	31
88	H/M Musoma	2,064	1,731	333	16
89	H/W Mvomero	4,180	3,226	954	23
90	H/W Nachingwea	3,080	1,961	1,119	36
91	H/W Namtumbo	3,348	1,976	1,372	41
92	H/Mji Nanyamba	1,590	886	704	44
93	H/W Nanyumbu	2,303	1,414	889	39
94	H/W Newala	3,543	1,487	2,056	58
95	H/W Ngorongoro	2,084	1,449	635	30
96	H/Mji Njombe	2,217	1,648	569	26
97	H/W Njombe	1,729	1,412	317	18
98	H/W Nkasi	4,471	2,044	2,427	54
99	H/W Nsimbo	1,507	903	604	40
100	H/W Nyang'hwale	1,906	1,301	605	32
101	H/W Nyasa	1,907	1,512	395	21
102	H/Mji Nzega	1,209	872	337	28
103	H/W Pangani	1,353	936	417	31
104	H/W Rombo	3,777	3,158	619	16
105	H/W Rorya	3,060	2,472	588	19
106	H/W Rufiji	3,320	2,563	757	23
107	H/W Rungwe	3,917	3,435	482	12
108	H/W Same	4,322	3,490	832	19
109	H/W Sengerema	1,944	1,417	527	27
109	H/W Serengeti	4,222	2,446	1,776	42
110	H/W Shinyanga	2,985	2,574	411	14
111	H/W Siha	2,035	1,273	762	37
112	H/W Sikonge	2,443	1,765	678	28
113	H/W Singida	2,524	1,795	729	29
114	H/M Singida MC	2,526	1,616	910	36
115	H/W Sumbawanga	4,143	2,176	1,967	47
116	H/M Sumbawanga	2,868	2,226	642	22
117	H/W Tabora	3,067	2,275	792	26
118	H/M Tabora	2,825	2,148	677	24
119	H/W Tarime	4,031	2,327	1,704	42

Na.	Jina la Mamlaka za Serikali za Mitaa	Mahitaji	Waliopo	Upungufu	Asilimia
120	H/Mji Tarime	1,535	1,209	326	21
121	H/Mji Tunduma	1,278	854	424	33
122	H/W Tunduru	5,163	2,309	2,854	55
123	H/W Ukerewe	2,854	2,040	814	29
124	H/W Ulanga	2,695	1,754	941	35
125	H/W Urambo	2,009	1,549	460	23
126	H/W Ushetu	2,275	1,859	416	18
127	H/W Uvinza	3,364	1,926	1,438	43
128	H/W Wang'ing'ombe	2,228	1,696	532	24
JUMLA		349,481	243,204	106,277	30

Kiambatisho Na. xxxiv: Orodha ya Halmashauri ambazo zilifunga mwaka na Bakaa kubwa ya Fedha za Miradi ya Maendeleo

Fedha za Mfuko wa Maendeleo Wa -LGCDG

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
1	H/M Dodoma	50,698,923	38,000,000	12,698,923.00	25%
2	H/W Gairo	26,247,840	17,137,000	9,110,840.00	35%
3	H/W Handeni	32,286,038	18,000,000	14,286,038.00	44%
4	H/W Itilima	306,262,679	129,642,967	176,619,712.00	58%
5	H/W Kakonko	388,007,793	66,920,509	321,087,284.00	83%
6	H/W Kibaha	424,321,958.45	369,256,212.66	55,065,745.79	13%
7	H/W Kiteto	516,346,788	0	516,346,788.00	100%
8	H/M Lindi	10,558,650	8,390,500	2,168,150.00	21%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
9	H/W Mkalama	503,161,546.00	281,524,247.00	221,637,299.00	44%
10	H/W Mkuranga	532,741,269	407,509,741	125,231,528.00	24%
11	H/W Momba	408,415,325	120,054,755	288,360,570.00	71%
12	H/W Monduli	233,703,566	183,206,370	50,497,196.00	22%
13	H/W Mvomero	817,547,146	45,875,000	771,672,146.00	94%
14	H/W Ngorongoro	233,182,356.31	89,009,857.00	144,172,499.31	62%
15	H/W Siha	29,163,384.80	14,840,534.86	14,322,849.94	49%
16	H/MJI Tarime	274,757,292.31	96,450,498.00	178,306,794.31	65%
17	H/W Ulanga	254,231,768	199,228,587	55,003,181.00	22%
JUMLA		5,041,634,322.87	2,085,046,778.52	3,771,607,026.35	59%

Fedha za Mfuko wa Maendeleo Wa - CDCF

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
1	H/JIJI Arusha	51,741,000.00	0	51,741,000.00	100%
2	H/W Babati	61,592,000	52,512,000	9,080,000.00	15%
3	H/MJI Babati	54,705,000	27,300,000	27,405,000.00	50%
4	H/W Bagamoyo	63,351,228	52,166,340	11,184,888	18%
5	H/W Buchosa	55,223,054	19,062,927	36,160,127	65%
6	H/W Bukoba	59,269,200	1,747,000	57,522,200	97%
7	H/W Bukoba	30,294,000	19,198,115	11,095,885	37%
8	H/W Bumbuli	44,044,241	25,474,200	18,570,041.00	42%
9	H/W Bunda	84,600,154.00	72,850,742.03	11,749,411.97	14%
10	H/W Busega	44,292,660.35	24,626,500	19,666,160	44%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
11	H/W Gairo	49,418,750	14,230,000	35,188,750	71%
12	H/W Hai	77,417,766.00	0	77,417,766.00	100%
13	H/W Hanang'	56,866,799	32,716,500	24,150,299.00	42%
14	H/W Handeni	76,483,890	31,765,083	44,718,807	58%
15	H/M Ilala MC	122,550,000	105,720,100	16,829,900	14%
16	H/W Ileje	35,266,000	9,075,000	26,191,000	74%
17	I H/W tilima	127,290,238	63,860,000	63,430,238	50%
18	H/W Kakonko	53,996,000	8,481,000	45,515,000	84%
19	H/W Kalambo	48,081,000	0	48,081,000	100%
20	H/W Kasulu	93,623,000	47,111,200	46,511,800	50%
21	H/MJI Kasulu	37,449,200	32,770,000	4,679,200	12%
22	H/MJI Kibaha	30,162,494	16,452,494	13,710,000	45%
23	H/W Kibondo	60,392,470	51,569,000	8,823,470	15%
24	H/ MKigoma/Ujiji	50,143,488	27,716,486	22,427,002	45%
25	H/W Kilindi	41,387,000.00	0	41,387,000.00	100%
26	H/W Kilombero	73,884,000.00	15,000,000.00	58,884,000.00	80%
27	H/W Kishapu	55,193,417.58	510,000.00	54,683,418	99%
28	H/W Korogwe	50,172,000	43,450,026	6,721,974.00	13%
29	H/W Kwimba	83,440,000	39,853,813	43,586,187	52%
30	H/W Kyerwa	50,254,000	45,131,000	5,123,000	10%
31	H/M Lindi	21,350,000	0	21,350,000.00	100%
32	H/W Liwale	72,061,000.00	29,026,000.00	43,035,000.00	60%
33	H/W Magu	51,884,000	43,770,000	8,114,000	16%
35	H/W Manyoni	106,758,500	77,509,500	29,249,000	27%
36	H/W Mbarali	61,036,000	5,000,000	56,036,000.00	92%
37	H/JIJIMbeya	65,627,410	0	65,627,410.00	100%
38	H/W Meru	47,237,000	0	47,237,000.00	100%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
39	H/W Misungwi	55,423,000	2,000,000	53,423,000	96%
40	H/W Mlele	99,770,000.00	46,536,548.00	53,233,452	53%
42	H/W Momba	46,397,000	17,106,500	29,290,500	63%
43	H/W Morogoro	43,809,854.00	21,200,000.00	22,609,854.00	52%
44	H/W Morogoro	46,336,000.00	41,290,000.00	5,046,000.00	11%
45	H/W Mpwapwa	75,757,000	36,939,480	38,817,520	51%
46	H/W Msalala	59,478,804	4,100,000	55,378,804	93%
47	H/W Mtwara	64,915,561.52	33,006,000.00	31,909,561.52	49%
48	H/W Musoma	34,615,000	24,476,470	10,138,530.00	29%
50	H/W Mvomero	56,951,000	43,451,000	13,500,000	24%
51	H/W Mwanga	38,881,400	4,674,000	34,207,400.00	88%
52	H/W Nachingwea	60,866,903.00	47,646,903.00	13,220,000.00	22%
53	H/W Ngorongoro	56,738,380	3,869,000	52,869,380.00	93%
54	H/W Nkasi	74,917,000	0	74,917,000	100%
55	H/W Nyasa	35,636,000	8,726,704	26,909,296	76%
56	H/W Rombo	49,521,000	0	49,521,000.00	100%
57	H/W Ruangwa	36,854,000	0	36,854,000.00	100%
58	H/W Rungwe	47,550,000	26,181,125	21,368,875.00	45%
59	H/W Shinyanga	48,271,505.16	38,580,000.00	9,691,505	20%
60	H/M Shinyanga	34,839,000	17,419,500	17,419,500	50%
61	H/W Simanjiro	61,641,000	0	61,641,000.00	100%
62	H/W Singida	37,970,000	18,985,000	18,985,000	50%
63	H/W Sumbawanga	52,401,000	16,070,000	36,331,000	69%
64	H/W Tabora	99,580,000	32,300,000	67,280,000	68%
65	H/M Tabora	51,217,000	40,075,000	11,142,000	22%
66	H/W Tarime	62,056,000	20,998,000	41,058,000.00	66%
67	H/MJI Tarime	20,586,301	412,000	20,174,301.00	98%
68	H/W Tunduru	138,504,982	22,614,350	115,890,632	84%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
69	H/W Ukerewe	96,320,000	40,160,000	56,160,000	58%
70	H/W Uvinza	62,351,600	34,843,000	27,508,600	44%
JUMLA		3,998,694,250.61	1,679,315,606.03	2,319,378,644.49	58%

Fedha Za Mfuko Wa Maendeleo Wa- ULGSP

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
1	H/MJI Kibaha	3,944,788,665	1,132,263,156	2,812,525,509.00	71%
2	H/W Babati	3,675,356,202.83	2,614,070,593.90	1,061,285,608.93	29%
3	H/W Bariadi	3,802,205,183.59	2,968,230,832.13	833,974,351.46	22%
4	H/W Geita	4,957,913,895.90	2,224,575,320.40	2,733,338,575.50	55%
5	H/W Korogwe	1,927,026,651	1,120,348,370	806,678,281.00	42%
6	H/W Lindi	2,487,058,250.29	1,670,335,845.79	816,722,404.50	33%
7	H/M Morogoro	11,545,981,059.73	4,003,151,251.00	7,542,829,808.73	65%
8	H/W Musoma	3,978,892,262	3,165,933,221	812,959,041.00	20%
9	H/M Shinyanga	3,825,692,290	3,356,467,332	469,224,958.00	12%
10	H/M Sumbawanga	7,408,937,431.01	575,237,028.70	6,833,700,402.31	92%
JUMLA		47,553,851,891.35	22,830,612,950.92	24,723,238,940.43	52%

Fedha za Mfuko Wa Maendeleo wa TSCP

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
1	H/M Dodoma	414,827,767	95,824,980	319,002,787	77%
2	H.M Kigoma/Ujiji	739,567,901	115,524,632	624,043,269	84%
3	H/JIJIMbeya	775,587,108.94	317,255,045.42	458,332,063.52	59%
4	H/JIJITanga	556,799,998	430,409,635	126,390,363	23%
JUMLA		2,486,782,774.94	959,014,292.42	1,527,768,482.52	61%

Fedha za Mfuko Wa Maendeleo wa -MMEM

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
1	H/W Bumbuli	247,303,630	114,586,406	132,717,224.00	54%
2	H/W Kakonko	162,639,559	87,287,666	75,351,893.00	46%
3	H/MJI Kasulu	289,851,222	216,861,326	72,989,896.00	25%
4	H/JIJIMbeya	247,566,600	84,729,297	162,837,303.00	66%
5	H/W Muheza	329,745,154	251,989,252	77,755,902.00	24%
JUMLA		1,277,106,165	755,453,947	521,652,218	41%

Fedha za Mfuko wa Maendeleo wa -SEDEP

N A	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
1	H/JIJIArusha	279,982,625.00	225,758,383.82	54,224,241.18	19%
2	H/W Arusha	329,724,217.00	132,121,243.00	197,602,974.00	60%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
3	H/MJI Babati	249,094,988.00	175,838,988.00	73,256,000.00	29%
4	H/W Bahi	735,774,717.00	280,395,246.00	455,379,471.00	62%
5	H/W Bariadi	432,983,286.51	74,952,495.83	358,030,790.68	83%
6	H/MJI Bariadi	240,045,930.44	127,409,730.55	112,636,199.89	47%
7	H/W Buchosa	411,184,979.00	59,579,113.57	351,605,865.43	86%
8	H/W Bukoba	493,651,241.00	164,348,641.58	329,302,599.42	67%
9	H/M Bukoba	195,808,654.00	4,157,000.00	191,651,654.00	98%
10	H/W Bukoba	718,572,599.00	98,078,826.00	620,493,773.00	86%
11	H/W Bunda	614,415,157.00	24,447,309.00	589,967,848.00	96%
12	H/W Busega	601,884,957.61	483,881,644.31	118,003,313.30	20%
13	H/W Butiama	831,145,436.00	154,777,957.50	676,367,478.50	81%
14	H/W Chemba	573,892,887.00	209,288,577.00	364,604,310.00	64%
15	H/W Hai	531,055,496.00	334,929,414.08	196,126,081.92	37%
16	H/W Hanang’	445,334,225.00	240,345,845.00	204,988,380.00	46%
17	H/W Handeni	615,471,315.00	253,968,504.00	361,502,811.00	59%
18	H/MJI Handeni	249,803,201.00	1,062,000.00	248,741,201.00	100%
19	H/W Iramba	439,948,941.00	5,040,000.00	434,908,941.00	99%
20	H/W Itilima	241,651,093.00	112,177,523.00	129,473,570.00	54%
21	H/MJI Kahama	386,487,112.00	43,139,322.00	343,347,790.00	89%
22	H/W Kakonko	70,722,998.00	36,180,527.00	34,542,471.00	49%
23	H/W Karatu	691,403,844.00	0	691,403,844.00	100%
24	H/W Kasulu	780,246,537.00	546,590,776.50	233,655,760.50	30%
25	H/MJI Kasulu	305,216,140.00	261,241,349.00	43,974,791.00	14%
26	H/W Kilindi	79,617,714.00	25,083,361.08	54,534,352.92	68%
27	H/W Kilwa	171,044,436.00	100,461,046.00	70,583,390.00	41%
28	H/W Kishapu	427,431,117.08	177,031,876.40	250,399,240.68	59%
29	H/W Kiteto	411,145,842.00	130,139,083.00	281,006,759.00	68%
30	H/W Kondoa	532,898,239.00	354,508,156.00	178,390,083.00	33%
31	H/W Kongwa	755,000,000.00	212,406,744.00	542,593,256.00	72%
32	H/W Korogwe	210,754,526.00	104,421,588.00	106,332,938.00	50%
33	H/W Korogwe	142,291,786.00	101,380,855.00	40,910,931.00	29%
35	H/W Lindi	550,926,520.00	84,453,243.00	466,473,277.00	85%
36	H/M Lindi	209,763,708.00	59,244,637.00	150,519,071.00	72%
37	H/W Liwale	358,871,703.75	31,751,948.68	327,119,755.07	91%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
38	H/W Longido	484,168,264.00	229,291,523.65	254,876,740.35	53%
39	H/W Lushoto	546,852,989.00	355,513,900.00	191,339,089.00	35%
40	H/W Mafia	249,938,036.00	26,595,250.00	223,342,786.00	89%
42	H/W Mbarali	323,830,873.00	97,612,700.00	226,218,173.00	70%
43	H/JIJIMbeya	329,747,378.00	56,598,369.00	273,149,009.00	83%
44	H/W Mbulu	880,001,016.00	628,793,463.00	251,207,553.00	29%
45	H/W Mkuranga	558,565,347.00	180,313,908.00	378,251,439.00	68%
46	H/W Monduli	498,303,099.00	162,306,852.00	335,996,247.00	67%
47	H/W Morogoro	535,694,276.00	3,682,000.00	532,012,276.00	99%
48	H/M Morogoro	131,800,000.00	55,079,498.00	76,720,502.00	58%
50	H/W Muleba	647,941,090.00	186,612,794.99	461,328,295.01	71%
51	H/W Musoma	200,763,454.00	56,333,484.00	144,429,970.00	72%
52	H/M Musoma	187,291,787.00	19,517,938.00	167,773,849.00	90%
53	H/W Mwanga	416,274,767.00	101,156,065.00	315,118,702.00	76%
54	H/JIJIMwanza	115,625,421.00	0	115,625,421.00	100%
55	H/W Nkasi	458,774,666.00	135,877,862.50	322,896,803.50	70%
56	H/W Pangani	38,058,155.00	24,768,770.00	13,289,385.00	35%
57	H/W Rombo	273,358,900.00	111,132,800.00	162,226,100.00	59%
58	H/W Same	251,588,968.63	54,153,871.05	197,435,097.58	78%
59	H/W Sengerema	646,594,937.00	412,884,979.00	233,709,958.00	36%
60	H/W Shinyanga	692,240,880.00	470,469,746.00	221,771,134.00	32%
61	H/M Shinyanga	342,606,402.00	141,709,292.00	200,897,110.00	59%
62	H/W Siha	365,516,511.00	153,304,700.00	212,211,811.00	58%
63	H/W Sumbawanga	1,032,078,272.00	318,319,189.50	713,759,082.50	69%
64	H/M Sumbawanga	232,881,677.00	51,170,670.00	181,711,007.00	78%
65	H/W Tarime	528,409,348.00	3,459,190.00	524,950,158.00	99%
66	H/W Ukerewe	718,224,165.00	198,026,200.00	520,197,965.00	72%
67	H/W Ushetu	496,291,888.00	375,883,790.00	120,408,098.00	24%
Jumla		**27,498,670,735.02**	**10,041,161,760.59**	**17,457,508,974.43**	**63%**

Fedha za Mfuko wa Maendeleo wa - Equip

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
1	H/W Bariadi	576,566,609.00	216,686,000.00	359,880,609.00	62%
2	H/MJI Bariadi	317,939,318.00	119,472,000.00	198,467,318.00	62%
3	H/W Buhigwe	669,136,420.00	291,749,090.00	377,387,330.00	56%
4	H/W Bunda	1,196,018,862.00	487,045,000.00	708,973,862.00	59%
5	H/W Busega	629,583,497.00	246,480,000.00	383,103,497.00	61%
6	H/W Butiama	916,637,280.00	259,221,300.00	657,415,980.00	72%
7	H/W Chemba	751,785,928.00	329,670,884.00	422,115,044.00	56%
8	H/W Itilima	742,786,094.00	248,885,000.00	493,901,094.00	66%
9	H/MJI Kahama	609,980,614.00	298,950,000.00	311,030,614.00	51%
10	H/W Kakonko	487,867,615.00	171,401,915.00	316,465,700.00	65%
11	H/W Kasulu	998,416,250.00	411,370,260.00	587,045,990.00	59%
12	H/W Kigoma	640,507,415.00	305,303,735.00	335,203,680.00	52%
13	H/M Kigoma/Ujiji	571,016,175.00	218,057,970.00	352,958,205.00	62%
14	H/W Kilwa	969,683,100.00	351,701,119.60	617,981,980.40	64%
15	H/W Kishapu	849,190,172.00	428,716,000.00	420,474,172.00	50%
16	H/W Kondoa	928,405,953.00	361,250,100.00	567,155,853.00	61%
17	H/W Liwale	560,660,963.00	212,561,470.0	348,099,493.00	62%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
			0		
18	H/W Maswa	461,390,562.00	356,135,000.00	105,255,562.00	23%
19	H/W Meatu	937,912,309.00	317,932,100.00	619,980,209.00	66%
20	H/W Msalala	677,769,094.00	338,314,000.00	339,455,094.00	50%
21	H/W Musoma	974,635,892.00	315,887,198.00	658,748,694.00	68%
22	H/M Musoma	393,318,999.00	132,677,937.00	260,641,062.00	66%
23	H/W Rorya	989,064,167.00	380,787,600.00	608,276,567.00	62%
24	H/W Serengeti	958,030,145.00	335,355,320.00	622,674,825.00	65%
25	H/M Shinyanga	569,791,232.00	223,335,000.00	346,456,232.00	61%
26	H/W Tarime	1,068,611,696.06	264,046,600.00	804,565,096.06	75%
27	H/MJI Tarime	275,574,412.00	53,963,500.00	221,610,912.00	80%
28	H/W Ushetu	738,001,093.00	556,727,000.00	181,274,093.00	25%
29	H/W Uvinza	902,912,948.00	395,055,020.00	507,857,928.00	56%
JUMLA		21,363,194,814.06	8,628,738,118.6	12,734,456,695.46	60%

Fedha za Mfuko wa Maendeleo wa - Nmsf

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
1	H/JIJIArusha	177,251,455.23	96,495,480.23	80,755,975.00	46%
2	H/W Arusha	63,329,926.00	9,302,283.00	54,027,643.00	85%
3	H/W Babati	59,396,400.00	4,480,000.00	54,916,400.00	92%
4	H/MJI Bariadi	65,543,300.90	34,034,499.55	31,508,801.35	48%
5	H/W Biharamulo	59,332,990.00	42,185,100.00	17,147,890.00	29%
6	H/W Bukoba	70,592,400.00	17,261,868.00	53,330,532.00	76%
7	H/M Bukoba	33,829,200.00	7,532,500.00	26,296,700.00	78%
8	H/W Bumbuli	61,376,519.00	20,000,248.00	41,376,271.00	67%
9	H/W Busega	56,781,700.00	23,646,111.00	33,135,589.00	58%
10	H/W Butiama	56,840,000.00	2,858,000.00	53,982,000.00	95%
11	H/W Chamwino	69,018,400.00	28,872,000.00	40,146,400.00	58%
12	H/W Chunya	69,218,600.00	16,230,000.00	52,988,600.00	77%
13	H/W Gairo	55,948,800.00	0	55,948,800.00	100%
14	H/W Hai	70,014,800.00	18,052,610.00	51,962,190.00	74%
15	H/W Hanang’	88,152,400.00	32,630,902.00	55,521,498.00	63%
16	H/W Handeni	76,774,587.00	51,873,845.00	24,900,742.00	32%
17	H/M Ilala	227,053,560.00	23,004,060.00	204,049,500.00	90%
18	H/W Itilima	76,768,307.16	24,778,543.00	51,989,764.16	68%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
19	H/W Kakonko	43,994,200.00	33,861,196.00	10,133,004.00	23%
20	H/W Karagwe	72,838,241.00	11,936,259.00	60,901,982.00	84%
21	H/W Karatu	51,078,765.00	0	51,078,765.00	100%
22	H/W Kasulu	144,129,226.94	98,200,426.94	45,928,800.00	32%
23	H/MJI Kasulu	47,884,600.00	14,899,800.00	32,984,800.00	69%
24	H/W Kibaha	21,087,093.77	17,883,750.00	3,203,343.77	15%
25	H/MJI Kibaha	31,126,778.00	1,699,000.00	29,427,778.00	95%
26	H/W Kibondo	58,273,662.00	35,299,639.00	22,974,023.00	39%
27	H/M Kigoma/Ujiji	48,907,900.00	17,556,400.00	31,351,500.00	64%
28	H/W Kilindi	58,719,800.00	6,360,000.00	52,359,800.00	89%
29	H/W Kilombero	82,567,749.82	15,291,487.50	67,276,262.32	81%
30	H/W Kilwa	131,990,450.00	2,577,628.00	129,412,822.00	98%
31	H/W Kishapu	73,728,254.02	21,909,393.83	51,818,860.19	70%
32	H/W Kondoa	60,655,900.00	7,370,000.00	53,285,900.00	88%
33	H/W Korogwe	53,528,759.00	22,643,415.00	30,885,344.00	58%
35	H/MJI Korogwe	16,851,926.00	9,441,319.00	7,410,607.00	44%
36	H/W Kwimba	110,302,066.00	17,397,782.00	92,904,284.00	84%
37	H/W Kyela	55,366,154.00	18,224,061.00	37,142,093.00	67%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
38	H/W Kyerwa	66,090,600.00	28,021,898.00	38,068,702.00	58%
39	H/W Lindi	47,173,600.00	9,527,090.00	37,646,510.00	80%
40	H/M Lindi	18,965,700.00	3,479,780.00	15,485,920.00	82%
42	H/W Liwale	23,192,800.00	5,798,000.00	17,394,800.00	75%
43	H/W Longido	30,550,700.00	9,553,500.00	20,997,200.00	69%
44	H/W Ludewa	45,594,800.00	34,287,456.50	11,307,343.50	25%
45	H/W Lushoto	77,021,720.00	66,093,160.00	10,928,560.00	14%
46	H/W Mafia	17,133,200.00	12,177,200.00	4,956,000.00	29%
47	H/W Magu	80,662,800.46	3,568,500.46	77,094,300.00	96%
48	H/W Manyoni	65,461,969.00	6,875,556.00	58,586,413.00	89%
50	H/W Mbarali	73,230,703.00	14,872,702.90	58,358,000.10	80%
51	H/JIJIMbeya	90,087,831.00	44,904,000.00	45,183,831.00	50%
52	H/W Meatu	67,500,300.00	17,908,093.00	49,592,207.00	73%
53	H/W Meru	50,847,800.00	0	50,847,800.00	100%
54	H/W Mkinga	30,782,411.00	19,125,609.00	11,656,802.00	38%
55	H/W Mkuranga	69,628,098.00	49,403,268.00	20,224,830.00	29%
56	H/W Momba	56,883,800.00	39,334,079.00	17,549,721.00	31%
57	H/M Morogoro	55,868,500.00	44,739,492.00	11,129,008.00	20%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
58	H/W Moshi	130,246,808.00	30,648,141.00	99,598,667.00	76%
59	H/W pwapwa	68,180,550.00	56,534,301.00	11,646,249.00	17%
60	H/W Msalala	69,407,103.05	12,490,635.00	56,916,468.05	82%
61	H/W Muheza	41,205,607.00	498,856.00	40,706,751.00	99%
62	H/W Muleba	99,539,007.00	78,246,694.00	21,292,313.00	21%
63	H/W Musoma	55,649,332.23	15,076,802.23	40,572,530.00	73%
64	H/M Musoma	33,960,925.00	5,578,425.00	28,382,500.00	84%
65	H/W Mwanga	40,234,008.00	8,423,682.00	31,810,326.00	79%
66	H/W Nachingwea	39,093,400.00	9,850,198.40	29,243,201.60	75%
67	H/W Ngara	66,588,258.30	22,769,675.50	43,818,582.80	66%
68	H/W Ngorongoro	46,135,668.97	34,284,868.97	11,850,800.00	26%
69	H/W Njombe	47,873,847.98	23,120,847.98	24,753,000.00	52%
70	H/W Nkasi DC	66,985,986.80	5,188,786.80	61,797,200.00	92%
71	H/W Pangani	22,347,032.00	11,010,944.00	11,336,088.00	51%
72	H/W Rombo	49,828,500.00	0	49,828,500.00	100%
73	H/W Ruangwa	31,648,987.97	0	31,648,987.97	100%
74	H/W Rufiji/Utete	57,702,273.00	823,520.00	56,878,753.00	99%
75	H/W Same	65,612,015.52	9,546,839.00	56,065,176.52	85%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
76	H/W Sengerema	180,137,550.23	127,719,529.30	52,418,020.93	29%
77	H/W Shinyanga	71,682,200.00	15,722,564.00	55,959,636.00	78%
78	H/M Shinyanga	35,109,900.00	22,335,000.00	12,774,900.00	36%
79	H/W Singida	56,581,683.00	40,025,895.00	16,555,788.00	29%
80	H/W Tanga	62,823,236.00	15,099,736.00	47,723,500.00	76%
81	H/W Tarime	56,571,200.00	805,526.00	55,765,674.00	99%
82	H/W Ukerewe	97,410,982.00	44,144,453.00	53,266,529.00	55%
83	H/W Uvinza	82,981,000.00	14,216,000.00	68,765,000.00	83%
Jumla		**5,242,469,265.35**	**1,819,620,912.09**	**3,422,848,353.26**	**65%**

Fedha za Mfuko wa Maendeleo wa - CHF

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
1	Bahi DC	204,294,375.00	140,474,837.00	63,819,538.00	31%
2	Bariadi DC	44,287,000.00	1,986,630.00	42,300,370.00	96%
3	Busokelo DC	44,244,169.00	25,293,520.00	18,950,649.00	43%
4	Butiama DC	70,976,793.00	39,371,151.00	31,605,642.00	45%
5	Chamwino DC	279,563,656.00	142,323,095.00	137,240,561.00	49%
6	Chemba DC	136,772,488.00	104,009,570.00	32,762,918.00	24%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
7	Dodoma MC	225,406,000.00	145,823,112.00	79,582,888.00	35%
8	Gairo DC	41,697,925.00	23,492,620.00	18,205,305.00	44%
9	Handeni DC	252,392,082.00	199,609,900.00	52,782,182.00	21%
10	Kahama TC	26,920,000.00	0	26,920,000.00	100%
11	Kasulu DC	73,804,031.00	7,597,940.00	66,206,091.00	90%
12	Kilombero DC	93,062,621.00	66,633,461.00	26,429,160.00	28%
13	Kondoa DC	384,687,788.00	247,695,544.00	136,992,244.00	36%
14	Lindi MC	37,300,700.00	27,166,300.00	10,134,400.00	27%
15	Mbeya CC	34,968,900.00	0	34,968,900.00	100%
16	Mkinga DC	87,932,701.00	25,460,000.00	62,472,701.00	71%
17	Momba DC	35,243,400.00	16,585,100.00	18,658,300.00	53%
18	Mpanda DC	57,181,415.00	38,957,348.00	18,224,067.00	32%
19	Mvomero DC	146,162,500.00	53,263,000.00	92,899,500.00	64%
20	Siha DC	202,232,011.94	181,810,659.81	20,421,352.13	10%
21	Tunduru DC	184,957,601.33	107,022,398.25	77,935,203.08	42%
22	Ulanga DC	131,371,096.00	55,733,191.00	75,637,905.00	58%
23	Ushetu DC	25,046,000.00	0	25,046,000.00	100%
Jumla		**2,820,505,253.27**	**1,650,309,377.06**	**1,170,195,876.21**	**41%**

Fedha za Mfuko wa Maendeleo wa - EGPAF

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
	H/JIJI Arusha	178,673,183.26	123,355,208.20	55,317,975.06	31%
	H/W Arusha	120,353,421.0	105,098,418.00	15,255,003.00	13%
	H/W Bukombe	32,667,058.00	21,100,058.00	11,567,000.00	35%
	H/W Itilima	84,253,998.00	61,629,950.00	22,624,048.00	27%

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
	H/W Karatu	135,248,520.00	96,881,400.00	38,367,120.00	28%
	H/W Kibaha	19,803,148.00	12,483,540.00	7,319,608.00	37%
	H/M Lindi	166,366,663.25	142,590,340.00	23,776,323.25	14%
	H/W Liwale	208,279,901.00	185,707,000.00	22,572,901.00	11%
	H/W Meru	168,016,580.00	129,528,670.00	38,487,910.00	23%
	H/W Moshi	169,772,542.00	107,761,299.00	62,011,243.00	37%
	H/W Msalala	116,524,193.00	75,192,728.00	41,331,465.00	35%
	H/W Sengerema	43,859,264.00	30,044,370.00	13,814,894.00	31%
	H/W Siha	84,563,093.62	63,097,506.00	21,465,587.62	25%
JUMLA		1,528,381,565.13	1,154,470,487.2	373,911,077.93	24%

Fedha za Mfuko wa Maendeleo wa - DFID

NA	Jina la Halmashauri	Jumla ya Fedha (SH)	Fedha iliyotumika (SH)	Bakaa ya Fedha (SH)	% ya Bakaa ya fedhat (A-B)/A
	H/W Gairo DC	1,337,351,051.07	192,093,152.50	1,145,257,898.57	86%
	H/W Kilombero DC	2,243,798,543.98	1,925,092,203.81	318,706,340.17	14%
JUMLA		3,581,149,595.05	2,117,185,356.31	1,463,964,238.74	41%

Kiambatisho Na. xxxv: Taarifa ya Mapato na Matumizi ya Fedha za Miradi

:

NA	Jina la Halmashauri	Fedha iliyopokelewa (SH)	Fedha iliyo tumika (SH)	Fedha ambayo haikutumika (SH)	% Ya fedha ambayo haikutumika
	H/JIJIArusha	2,576,373,000.00	929,136,000.00	1,647,237,000.00	64
	H/W Arusha	3,970,667,448.00	1,170,031,976.00	2,800,635,472.00	71
	H/W Babati DC	1,916,556,000.00	1,690,243,000.00	226,313,000.00	12
	H/MJI Babati TC	4,917,525,181.00	3,735,800,441.00	1,181,724,740.00	24
	H/W Bagamoyo	5,485,444,685.00	4,235,035,435.00	1,250,409,250.00	23
	H/W.Bahi	5,902,677,810.00	4,141,039,670.00	1,761,638,140.00	30
	H/W Bariadi	2,793,051,830.00	1,112,513,000.00	1,680,538,830.00	60
	H/MJI Bariadi	5,762,182,000.00	4,495,367,439.00	1,266,814,561.00	22
	H/W Biharamulo	1,830,144,226.00	1,684,251,619.00	145,892,607.00	8
	H/W Buchosa DC	411,185,000.00	58,211,000.00	352,974,000.00	86
	H/W Buhigwe DC	1,260,331,122.00	1,178,259,708.00	82,071,414.00	7
	H/W Bukoba DC	1,980,986,813.00	1,211,860,104.00	769,126,709.00	39
	H/M Bukoba	1,711,541,654.00	1,210,235,352.00	501,306,302.00	29
	H/W Bukombe DC	1,728,259,000.00	1,475,301,000.00	252,958,000.00	15
	H/W Bumbuli DC	2,092,938,570.00	1,195,799,717.00	897,138,853.00	43
	H/W Bunda	1,665,650,000.00	387,353,000.00	1,278,297,000.00	77
	H/W Busega	2,981,926,195.00	2,712,635,053.00	269,291,142.00	9
	H/W Busokelo DC	2,160,291,560.00	1,135,592,159.00	1,024,699,401.00	47
	H/W Butiama	4,282,827,320.08	2,871,913,189.74	1,410,914,130.34	33
	H/W Chamwino	1,399,590,000.00	847,892,928.00	551,697,072.00	39
	H/W Chato	3,509,446,340.00	2,168,503,428.00	1,340,942,912.00	38
	H/W Chemba	1,328,179,353.00	1,282,864,878.00	45,314,475.00	3
	H/W Chunya	2,502,133,617.84	2,026,512,940.40	475,620,677.44	19
	H/JIJIDar es Salaam	1,440,000.00	1,440,000.00	0	0
	H/M Dodoma	4,756,938,652.00	3,290,681,409.00	1,466,257,243.00	31
	H/W Gairo	3,288,489,041.00	1,226,504,493.50	2,061,984,547.50	63

	H/W Geita	4,148,523,000.00	3,797,878,000.00	350,645,000.00	8
	H/W Geita	6,712,139,759.00	4,055,722,931.00	2,656,416,828.00	40
	H/W Hai	6,665,559,680.00	4,900,000,610.00	1,765,559,070.00	26
	H/W Hanang'	3,350,682,000.00	2,561,438,000.00	789,244,000.00	24
	H/W Handeni	1,809,500,897.00	370,484,954.00	1,439,015,943.00	80
	H/M Handeni	468,038,621.00	218,235,420.00	249,803,201.00	53
	H/W Igunga	2,824,878,677.00	1,369,296,573.00	1,455,582,104.00	52
	H/W Ikungi	2,630,193,000.00	1,622,923,000.00	1,007,270,000.00	38
	H/W Ilala	9,946,560,460.00	3,932,898,420.00	6,013,662,040.00	60
	H/W Ileje	2,319,868,660.00	851,866,836.00	1,468,001,824.00	63
	H/M Ilemela	2,005,484,071.00	1,836,574,083.00	168,909,988.00	8
	H/W Iramba	3,902,262,000.00	3,059,459,000.00	842,803,000.00	22
	H/W Iringa	6,178,476,708.00	4,010,482,771.00	2,167,993,937.00	35
	H/M Iringa	9,274,313,044.00	6,283,875,215.00	2,990,437,829.00	32
	H/W Itigi	335,065,300.00	207,831,205.00	127,234,095.00	38
	H/W Itilima	2,129,841,477.00	1,430,336,421.00	699,505,056.00	33
	H/MJI Kahama	1,636,056,668.00	1,061,587,544.00	574,469,124.00	35
	H/W Kakonko	1,843,229,000.00	758,647,000.00	1,084,582,000.00	59
	H/W Kalambo	4,333,951,000.00	2,138,509,000.00	2,195,442,000.00	51
	H/W Kaliua	1,638,677,034.00	1,147,675,289.00	491,001,745.00	30
	H/W Karagwe	4,411,515,657.00	3,106,960,526.00	1,304,555,131.00	30
	H/W Karatu	2,689,197,363.00	1,042,192,865.00	1,647,004,498.00	61
	H/W Kasulu	3,011,334,000.00	2,036,208,320.00	975,125,680.00	32
	H/MJI Kasulu	549,069,836.00	399,567,146.00	149,502,690.00	27
	H/W Kibaha	1,264,525,644.00	663,352,544.00	601,173,100.00	48
	H/MJI Kibaha	5,557,218,721.00	2,514,975,831.00	3,042,242,890.00	55
	H/W Kibondo	1,774,358,080.00	1,385,570,080.00	388,788,000.00	22
	H/W Kigoma	1,039,840,000.00	490,997,000.00	35,530,156.00	3
	H/M Kigoma	1,489,765,071.00	1,454,234,915.00	35,530,156.00	2
	H/W Kilindi	1,462,097,789.00	700,728,023.00	761,369,766.00	52
	H/W Kilolo	3,352,107,965.00	3,155,015,202.00	197,092,763.00	6
	H/W Kilombero	11,827,274,303.14	4,416,310,853.84	7,410,963,449.30	63
	H/W Kilosa	2,925,115,998.00	1,576,735,210.00	1,348,380,788.00	46
	H/W Kilwa	1,046,415,199.00	981,558,215.00	64,856,984.00	6
	H/M Kinondoni	37,802,964,699.00	32,022,278,665.00	5,780,686,034.00	15
	H/W Kisarawe	1,480,270,821.00	897,872,800.00	582,398,021.00	39
	H/W Kishapu	2,667,604,123.00	1,821,640,310.00	845,963,813.00	32

	H/W Kiteto	4,191,232,275.00	3,258,970,343.00	932,261,932.00	22
	H/W Kondoa	4,019,723,175.00	2,416,727,478.00	1,602,995,697.00	40
	H/W Kongwa	5,254,843,862.00	3,802,872,635.00	1,451,971,227.00	28
	H/W Korogwe	1,512,398,174.00	1,199,252,078.00	313,146,096.00	21
	H/MJI Korogwe	2,411,828,970.00	1,275,754,648.00	1,136,074,322.00	47
	H/W Kwimba	1,459,934,050.00	628,892,172.00	831,041,878.00	57
	H/W Kyela	4,749,802,527.00	4,263,012,935.00	486,789,592.00	10
	H/W Kyerwa	3,526,026,153.00	2,626,324,092.00	899,702,061.00	26
	H/W Lindi	3,331,019,000.00	1,798,894,000.00	1,532,125,000.00	46
	H/M Lindi	2,772,003,479.00	2,288,636,272.00	483,367,207.00	17
	H/W Liwale	4,002,474,509.43	511,708,414.00	3,490,766,095.43	87
	H/W Longido	3,285,210,000.00	2,680,018,000.00	605,192,000.00	18
	H/W Ludewa	2,766,733,460.00	1,787,747,296.00	978,986,164.00	35
	H/W Lushoto	1,340,444,123.00	1,149,105,035.00	191,339,088.00	14
	H/W Mafia	2,136,271,908.00	1,822,520,843.00	313,751,065.00	15
	H/MJI Mafinga	341,539,220.00	40,311,750.00	301,227,470.00	88
	H/W Magu	2,729,283,932.00	1,928,679,852.00	800,604,080.00	29
	H/MJI Makambako	2,906,395,219.00	2,181,206,573.00	725,188,646.00	25
	H/W Makete	1,971,687,612.00	1,659,453,815.00	312,233,797.00	16
	H/W Manyoni	6,355,341,464	1,319,437,293.00	5,035,904,171.00	79
	H/W Masasi	5,855,911,285.00	3,067,725,290.00	2,788,185,995.00	48
	H/MJI Masasi	1,536,026,646.00	1,291,971,619.00	244,055,027.00	16
	H/W Maswa	1,640,509,287.00	1,420,111,946.00	220,397,341.00	13
	H/W Mbarali	3,580,557,224.00	3,580,557,224.00	0	0
	H/W Mbeya	13,798,399,079.00	12,532,739,798.00	1,265,659,281.00	9
	H/W Mbeya	2,538,651,331.00	1,935,853,305.00	602,798,026.00	24
	H/W Mbinga	2,700,712,745.00	2,009,790,965.59	690,921,779.41	26
	H/W Mbogwe	1,556,441,982.00	1,176,689,653.00	379,752,329.00	24
	H/W Mbozi	3,423,736,404.00	2,671,474,062.00	752,262,342.00	22
	H/W Mbulu	2,234,346,307.62	1,901,454,822.11	332,891,485.51	15
	H/W Meatu	2,363,502,812.82	2,108,405,989.90	255,096,822.92	11
	H/W Meru	2,760,436,000.00	1,830,713,000.00	929,723,000.00	34
	H/W Missenyi	3,694,458,347.00	2,885,545,242.00	808,913,105.00	22
	H/W Misungwi	2,440,591,218.00	1,459,404,798.00	981,186,420.00	40
	H/W Mkalama	4,946,067,381.00	2,048,635,000.00	2,897,432,381.00	59
	H/W Mkinga	2,906,766,492.00	1,543,238,028.00	1,363,528,464.00	47
	H/W Mkuranga	1,149,429,725.00	829,410,854.00	320,018,871.00	28

	H/W Mlele	1,903,352,003.00	1,428,671,217.00	474,680,786.00	25
	H/W Momba	2,740,584,639.00	1,706,937,931.00	1,033,646,708.00	38
	H/W Monduli	2,856,063,602.00	2,595,494,734.00	260,568,868.00	9
	H/W Morogoro	5,970,807,640.00	3,581,633,136.00	2,389,174,504.00	40
	H/M Morogoro	13,432,373,147.00	5,404,785,935.00	8,027,587,212.00	60
	H/W Moshi	1,644,893,681.00	1,303,483,909.00	341,409,772.00	21
	H/M Moshi	8,712,301,908.00	4,956,615,097.00	3,755,686,811.00	43
	H/W Mpanda	2,250,816,475.00	1,332,904,360.00	917,912,115.00	41
	H/M Mpanda	4,106,145,304.05	2,264,166,921.55	1,841,978,382.50	45
	H/W Mpwapwa	2,280,520,292.00	1,271,337,196.00	1,009,183,096.00	44
	H/W Msalala	1,721,524,189.00	1,272,440,125.00	449,084,064.00	26
	H/W Mtwara	2,198,087,000.00	1,893,618,000.00	304,469,000.00	14
	H/M Mtwara	1,914,634,000.00	1,087,057,000.00	827,577,000.00	43
	H/W Mufindi	2,460,558,133.00	1,411,861,528.00	1,048,696,605.00	43
	H/W Muheza	1,118,445,891.00	1,109,499,805.00	8,946,086.00	1
	H/W Muleba	4,501,486,479.00	2,633,179,029.00	1,868,307,450.00	42
	H/W Musoma	1,080,099,606.00	599,765,145.00	480,334,461.00	44
	H/M Musoma	5,390,556,936.00	3,883,043,534.00	1,507,513,402.00	28
	H/W Mvomero	4,855,668,361.00	4,010,325,446.00	845,342,915.00	17
	H/W Mwanga	2,528,730,514.25	1,609,260,455.00	919,470,059.25	36
	H/JIJIMwanza	2,717,641,755.00	2,327,453,320.00	390,188,435.00	14
	H/W Nachingwea	1,233,250,000.00	870,318,000.00	362,932,000.00	29
	H/W Namtumbo	3,090,473,283.00	1,797,787,939.00	1,292,685,344.00	42
	H/W Nanyamba	301,328,000.00	166,614,000.00	134,714,000.00	45
	H/W Nanyumbu	591,093,577.00	529,078,577.00	62,015,000.00	10
	H/W Newala	4,674,924,457.00	3,853,301,997.00	821,622,460.00	18
	H/W Ngara	2,307,171,627.00	2,006,723,910.00	300,447,717.00	13
	H/ W Ngorongoro	2,159,040,056.00	1,695,415,477.00	463,624,579.00	21
	H/W Njombe	5,310,222,297.00	2,079,517,756.00	3,230,704,541.00	61
	H/MJI Njombe	8,735,601,830.00	3,842,831,324.00	4,892,770,506.00	56
	H/W Nkasi	4,445,261,000.00	2,546,298,000.00	1,898,963,000.00	43
	H/W Nsimbo	1,378,737,355.00	920,781,237.00	457,956,118.00	33
	H/W Nyang'hwale	3,532,600,160	2,280,672,000.00	1,251,928,160.00	35
	H/W Nyasa	2,145,012,452.00	1,321,816,274.00	823,196,178.00	38
	H/W Nzega	3,049,250,620.00	1,146,450,392.00	1,902,800,228.00	62
	H/MJI Nzega	265,458,089.16	156,393,160.00	109,064,929.16	41
	H/W Pangani	1,779,143,993.00	1,346,652,411.00	432,491,582.00	24
	H/W Rombo	836,149,984.00	800,487,710.00	35,662,274.00	4

	H/W Rorya	1,777,712,820.00	1,602,819,336.00	174,893,484.00	10
	H/W Ruangwa	2,581,926,477.00	1,402,322,902.00	1,179,603,575.00	46
	H/W Rufiji/Utete	1,831,132,000.00	998,892,000.00	832,240,000.00	45
	H/W Rungwe	2,671,873,123.22	1,781,345,795.16	890,527,328.06	33
	SH/W Same	2,433,809,408.00	1,804,165,063.00	629,644,345.00	26
	H/W Sengerema	1,579,067,000.00	961,380,000.00	617,687,000.00	39
	H/W Serengeti	2,346,902,000.00	1,601,919,000.00	744,983,000.00	32
	H/W Shinyanga	2,904,068,290.00	2,446,716,167.00	457,352,123.00	16
	H/M Shinyanga	4,577,159,439.00	3,816,185,657.00	760,973,782.00	17
	H/W Siha	2,110,246,686.85	1,192,658,487.00	917,588,199.85	43
	H/W Sikonge	1,819,229,253.00	1,819,229,253.00	0	0
	H/W Simanjiro	4,760,275,063.77	1,259,701,843.00	3,500,573,220.77	74
	H/W Singida	1,140,641,781.00	1,019,162,215.00	121,479,566.00	11
	H/M Singida	10,026,104,162.00	5,316,251,428.00	4,709,852,734.00	47
	H/W Songea	3,096,956,727.00	1,539,704,867.00	1,557,251,860.00	50
	H/M Songea	5,208,082,435.00	2,174,743,201.00	3,033,339,234.00	58
	H/W Sumbawanga	4,996,214,803.00	3,189,737,121.00	1,806,477,682.00	36
	H/M Sumbawanga	8,844,817,163.00	3,106,113,136.00	5,738,704,027.00	65
	H/W Tabora	1,050,676,000.00	1,029,319,000.00	21,357,000.00	2
	H/M Tabora	8,722,980,000.00	2,163,521,000.00	6,559,459,000.00	75
	H/W Tandahimba	1,786,931,306.00	393,178,867.00	1,393,752,439.00	78
	H/JIJITanga	2,646,736,138.00	2,384,968,098.00	261,768,040.00	10
	H/W Tarime	1,594,773,805.00	871,440,333.00	723,333,472.00	45
	H/MJI Tarime	929,767,962.00	348,408,646.00	581,359,316.00	63
	H/M Temeke	5,118,060,507.00	3,145,988,291.00	1,972,072,216.00	39
	H/MJI Tunduma	295,823,386.00	268,440,125.00	27,383,261.00	9
	H/W Tunduru	4,449,670,436.00	1,872,466,165.00	2,577,204,271.00	58
	H/W Ukerewe	3,529,197,450.00	2,680,681,166.00	848,516,284.00	24
	H/W Ulanga	4,155,169,000.00	1,839,993,000.00	2,315,176,000.00	56
	H/W Urambo	1,393,052,402.00	952,286,697.96	440,765,704.04	32
	H/W Ushetu	1,854,881,893.00	1,018,158,100.00	836,723,793.00	45
	H/W Uvinza	4,146,581,000.00	1,738,372,000.00	2,408,209,000.00	58
	H/W Wanging'ombe	4,905,634,302.00	3,494,981,512.00	1,410,652,790.00	29
JUMLA		584,417,654,676.23	370,970,071,297.75	212,934,270,534.48	36

Kiambatisho Na. xxxvi: Fedha za Miradi ya maendeleo (LGCDG)

NA	JINA LA H/MASHAURI	FEDHA ILIYOIDHINISHWA (SH)	NA	JINA LA H/MASHAURI	FEDHA ILIYOIDHINISHWA (SH)
	H/W Bagamoyo	1,682,925,000		H/W Kwimba	1,414,275,000
	H/W Bahi	806,634,000		H/W Kyela	2,805,869,000
	H/W Bariadi	1,853,200,000		H/W Kyerwa	1,375,872,000
	H/MI Bariadi	379,774,279		H/W Magu	1,033,274,000
	H/W Bukoba	1,384,798,840		H/W Makete	671,090,995
	H/M Bukoba	497,005,000		H/W Maswa	1,279,623,000
	H/W Bumbuli	2,448,970,000		H/W Mbarali	1,567,132.00
	H/W Busokelo	1,566,643,000		H/JIJI Mbeya	1,919,887,000
	H/W Chamwino	1,189,000,000		H/W Meatu	1,080,390,165
	H/M Dodoma	1,922,158,000		H/W Misungwi	1,964,061,300
	H/W Gairo	627,430,000		H/W Momba	846,360,000
	H/W Ikungi	1,521,094,000		H/M Morogoro	1,375,311,652
	H/W Ileje	404,908,000		H/W Mpanda	1,767,912,910.28
	H/M Ilemela	1,135,054,000		Mpwapwa DC	1,103,761,000
	H/W Iringa	1,287,009,000		H/W Muheza	742,110,000
	H/W Itilima	955,303,986		H/W Muleba	1,638,630,000
	H/MIJ Kahama	1,083,226,000		H/W Musoma	1,042,640.62
	H/W Kakonko	597,376,000		H/JIJIMwanza	147,340,809.90
	H/W Karagwe	587,536,366		H/W Ngorongoro	1,030,412,000
	H/W Kasulu	2,694,703,000		H/W Rungwe	878,264,070
	H/MJI Kasulu	1,677,200,000		H/W Sengerema	2,672,076,002

NA	JINA LA H/MASHAURI	FEDHA ILIYOIDHINISHWA (SH)	NA	JINA LA H/MASHAURI	FEDHA ILIYOIDHINISHWA (SH)
	H/MJI Kibaha	278,126,000		H/M Shinyanga	475,852,000
	H/W Kigoma	963,005,000		H/W Singida	1,579,750,330
	H/W Kilombero	1,479,775,000		Temeke MC	3,337,574,000
	H/W Kondoa	953,772,000		H/W Tunduru	1,776,206,000
	H/W Kongwa	1,032,605,000		H/W Ushetu	2,233,293,572
	H/W Wanging'ombe	563,647,000			
JUMLA		66,744,276,050			

Kiambatisho Na. xxxvii: Miradi ambayo haikutekelezwa

Na	Jina la Halmashauri	Aina ya mradi	Chanzo cha fedha	Kiasi (shs)
	H/JIJI Arusha	Matundu ya vyoo katika shule za sekondari Olasiti , Losirway na Korona	SEDEP	72,000,000
	H/W Arusha	Matundu ya vyoo katika shule ya sekondari Oloro	SEDEP	20,000,000
		Miradi ya jimbo katika vijiji nvya Olchorovus, Olevolos, Oltrumet Oldonyowas, Kiserian na kata za Midawe , na Nduruma	CDCF	55,002,000
	H/MJI Geita	Miradi yote chini ya LGCDG	LGCDG	5,249,877,915
		Ujenzi wa soko la kisasa katika	Own	830,000,000

Na	Jina la Halmashauri	Aina ya mradi	Chanzo cha fedha	Kiasi (shs)
		standi ya mabasi , Katundu-shillabela, upimaji wa viwanja 1,200 Usindwa	source	
	H/M Ilala	Uhamishaji wa fedha	CDCF	78,000,100
	H/W Itilima	Miradi ya jamii	CDCF	29,076,599
	H/W Kaliua	ujenzi wa miundo mbinu ya shule ya sekondari Ukumbisiganga	SEDEP	268,158,300
	H/W Mbeya	Ujenzi wa shule za msingi iwaza ipinda, ivwanga, na ujenzi wa Daraja mwashoma na ujenzi bwalo la chakula katika shule ya sekondari usongwe	CDCF	10,509,000
	H/W Mbozi	Uhamishaji wa fedha za mfuko wa jimbo kwenda Jimbo la Mbozi n aVwawa	CDCF	42,779,845
	H/W Mlele	Ujenzi wa jingo la maabara	LGCDG	255,672,415
		Ujenzi wa jingo la mionzi		299,663,070
	H/W Monduli	Uhamishaji wa fedha za CDCF kwenda vijiji	CDCF	30,400,000
	H/W Nachingwea	Utekelezaji wa program ya SEDEP	SEDEP	191,018,400
	H/W Ngorongoro	Utekelezaji wa LGDCG ambao haukukamilika	LGCDG	118,932,218
	H/M Temeke	Miradi iliyopangwa	DEV	7,495,440,676
	H/W Ushetu	Miundo mbinu ya umwagiliaji katika skimu ya umwagiliaji	LGCDG	2,237,000

Na	Jina la Halmashauri	Aina ya mradi	Chanzo cha fedha	Kiasi (shs)
		Mpunze		
JUMLA				15,048,767,538

Kiambatisho Na. xxxviii: Miradi iliyokamilika lakini haitumiki

Na	Jina la Halmashauri	Aina ya mradi	Chanzo cha fedha	Kiasi (shs)
	H/MJI Bariadi	Miundombinu ya Shule ya Sekondari Somanda	SEDEP	70,000,000.00
	H/W Chunya	Ujenzi wa Dispensari Mashine y kufua nguo	OWNSOURCE	35,000,000.00
	H/M Dodoma	Miundoimbinu ya shule ya sekondari Ilazo	CDG & CDF	38,000,000.00
	H/MJI Geita	Nyumba ya Mkurugenzi wa Halmashauri ya Mji	CDG	148,609,100.00
	H/W Hanang'	Jengo la OPD Dispensari ya Getasam, Kituo cha Afya Endasabogechan na Kitua cha Afya Lalaji	LGCDG	203,232,500.00
	H/W	Mradi wa Vyoo kaika kijiji	CDCF	4,500,000.00

Na	Jina la Halmashauri	Aina ya mradi	Chanzo cha fedha	Kiasi (shs)
	Igunga	cha Chapela		
	H/W Itilima	Mradi wa Vyoo	SEDEP	23,566,500.00
	H/W Magu	Miundo mbinu ya shule ya Sekandari Nyanguge		49,554,000.00
	H/W Mkuranga	Mradi wa nyumba za makazi awamu ya III uliokabidhiwa kwa hati ya Makabidhiano yenye Kum.Na. GTE/LGA.012/MDC/03/2016	CDG	315,451,550.00
	H/W Mlele	Ghala katika kijiji cha Kashishi	LGCDG	48,882,441.48
	H/W Shinyanga	Miundo mbinu ya shule Ng'wakitoliyo	SEDEP	33,768,000.00
JUMLA				970,564,091.48

Kiambatisho Na. xxxix: Mapungufu katika utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo

Na	Jina La Halmashauri	Mapungufu katika utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo
	H/MJI Babati	Mkataba Na.LGA/058/2015-2016/W/18 wenye thamani ya Sh. 66,604,000 Mkataba Na.LGA/058/2015-2016/W/19 wenye thamani ya Sh.. 83,394,200 Mkataba Na.LGA/058/2015-2016/W/20 wenye thamani ya Sh. 86,828,800 Kuta zina nyufa Ufitishaji mbovu wa vioo vya madirisha Vyumba viwili vya madarasa vimekamilika ila havitumiki Poor fixation of toilets doors i.e. difficult to close Kuta za vyoo zina nyusa

		Vyoo vimekamilika lakini havina masinki
	H/M Dodoma	Mkataba 'LGA/020/2015-2016/WB-SEDEP II/01 LOT I 'wenye thamani ya Sh. 72,912,500 na ' LGA/020/2015-2016/WB-SEDEP II/01 LOT 3' wenye thamani ya Sh. 72,346,000 Cheti cha Kukamilisha kazi haikikuletwa kwa ajili ya ukaguzi Mradi ulikuwa haujakamilika hadi August, 9, 2016
	H/M Iringa	Mkataba 'LGA/025/2014/2015/W/09' wenye thamani ya Sh. 5,367,227,843.75 Muda wa dhamana ulikuwa kinyume na masharti ya mkataba na masharti yalikuwa mpaka 19/10/2016 na mradi haukuwa umekamilika kwa takribani miezi 4 baada ya kuisha kwa muda wa dhamana hiyo. --- Mkataba 'LGA/025/2015/2016/W/DFID-IRAT/32'wenye thamani ya Sh.5,343,133,556 Dhamana ya kazi ni ndogo ikilinganishwa na matakwa ya Mkataba Sh. 118,568,175.63
	H/W Kilombero	Mkataba 'LGA/077/2103/2014/BW/52 LOT 3'wenye thamani ya Sh. 118,485,817 Mkataba uliosainiwa haukueleza tarehe ya kumalizika kkwa kazi na Kuna baadhi ya kazi ambazo hazijakamilika kama ufitishaji wa matundu ya vyoo,ufitishaji wa dari,milango na madirisha
	H/JIJIMbeya	Mkataba 'LGA/069/2015-2016/W/TSCP/40' wenye Thamani ya Sh.12,200,429,947.50 Zabuni haikutangazwa kwenye gazeti la PPRA Timu ya tathmini ya zabuni ilijumuisha watu wa Idara husika na ambao ndiyo wanufaika wa mradi Jiji lilimuhusisha Mwanasheria wa Jiji kama mjumbe halali wa Bodi ya Zabuni kinyume na matakwa Sheria ya Manunuzi ya Mwaka 2011 na LGATBR 2014 Thamani ya Mkataba imetofautiana na kiasi kilichotajwa kwenye Barua ya kumteua Mkandarasi kwa Sh. 415,800,000 Nyaraka zote za Mkataba hazikupatikana wala hazikuwasilizwa kwa ajili ya ukaguzi

	H/M Mtwara	Mkataba 'LGA/085/2015/2016/W/05 wenye thamani ya Sh. 8,889,028,100 Mwenyekiti wa Kamati ya Tathmini ya Zabuni alikuwa na mawasiliano yasiyo rasmi na mzabuni Mkataba'LGA/085/2015/2016/C/01'wenye thamani ya Sh. 301,688,415 (USD 137,550.00) Kamati ya Bodi ya zabuni ilimtoza kodi mkandarasi kama mlipa kodi mkazi wakati mkandarasi hakuwa mkazi wa Tanzania
	H/JIJIMwanza	Mkataba 'LGA/089/2015/2016/W/02,wenye thamani ya Sh.113,153,150 Mkandarasi aliongezewa kazi yenye thamani ya Sh. 9,364,000 na msimamizi mkuu wa mradi kwa Barua yenye Kumb.Na. E./60/880/21 ya tarehe 6/9/2016 na Muhutasari wa tarehe 20 Septemba,2016 bila idhini ya Bodi ya Zabuni Katika ziara ya tarehe 4.10.2016 tulikuta kazi yenye thamani ya Sh. 58,269,400 kwa mujibu wa mchanganuo wa gharama za mkataba
	H/W Nyasa	Mkataba 'NDC/NYS/RF/2014-2015/W/13' wenye thamani ya Sh. 65,989,000 Mradi umekamilika , lakini; Milango kumi ya Aluminium (Shutters) hazija fitishwa. Top za milango hazija fungwa Swichi hazija fungwa. Mkataba 'NYS/MMESII/2015/2016/W/14' wenye thamani ya Sh. 228,968,400 Mkataba umechelewa kukamilika Kzzi haikutangazwa Mkataba haukuwa na vielelezo vya kutathmini ubora wa kazi (specifications) kwa Mkataba NYS/MMESII/2014-2015/W/16 wa Sh. 68,884,000 na NYS/MMESII/2014-2015/W/15 at TZS. 65,989,000
	H/M Shinyanga	Mkataba'LGA/112/2014/2015/ULGSP/W/13' wenye thamani ya Sh. 15,436,732,444 Utekelezaji wa awamu ya pili umeanza kabla ya

		kukamilika kwawamu ya kwanza kinyume na Makubaliano yaliyoainisha katika mkataba Mkandarasi alilipwa kianzio cha Sh.2,309,563,333 wakati hati ya dhamana Na. ETZ/BG/287/06-2015 muda wake ulikuwa umekwisha tarehe 23 Agosti, 2016 hivo malipo yaa awali hayakupaswa kulipwa. Mzabuni hakuwasilisha nyaraka muhimu zilizo mfanya alipwe malipo ya awali. Mkandarasi aliongezewa muda lakini ziaratuliyofanyika tarehe 19.10.2016, tulithibitisha kuwa Mkandarasi hakuwa eneo la kazi kwa muda hivyo uwezekano wa kumaliza katika kipindi alicho ongezewa ni mdogo.
	H/W Songea	Mkataba 'LGA/102/QH/W/2015/2016/05' waenye thamani ya Sh. 180,080, 500 Kazi imefanyika chini ya kiwango stahiki (Kuta) kulikosababishwa na matumizi kidogo ya Cementi katika ujenzi wa jiko choo LGA/102/HQ/W/2015/2016/08 wa Sh.188,225,300 Ukarabati ewa madarasa 10 na vyoo 8 katika shule ya sekondari t Matimira ulikuwa na mapungufu yafuatayo: Rangi imepakwa ovyo ovyo Milango haijafitishwa kikamilifu Hakuna alama za kuongoza walemavu

Kiambatisho Na. xl: Orodha ya Halmashauri ambazo hazikuchangia Asilimia Kumi (10%) katika Mfuko wa Vijana na wanawake

NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)	NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)
	H/JIJI Arusha	802,107,583.00		H/W Masasi	165,301,121.62
	H/W Arusha	120,825,122.78		H/W Maswa	157,712,858.20
	H/W Babati	105,637,300.00		H/W Mbarali	203,553,130.36
	H/MJI Babati	76,416,713.50		H/JIJIMbeya	791,666,500.00
	H/W Bagamoyo	188,016,297.00		H/W Mbeya	51,833,486.00
	H/W Bahi	54,117,094.00		H/MJI Mbinga	241,294,419.50
	H/W Bariadi	105,637,300.00		H/W Mbozi	275,773,520.00
	H/MJI Bariadi	61,085,871.00		H/W Mbulu	77,965,122.00
	H/W Biharamulo	85,656,570.00		H/W Meatu	231,692,559.10
	H/W Buchosa	43,174,400.00		H/W Meru	191,155,159.00
	H/W Bukoba	117,928,852.00		H/W Missenyi	87,957,122.00
	H/M Bukoba	55,295,039.00		H/W Misungwi	89,841,708.00
	H/W Bukombe	136,582,400.00		H/W Mkalama	49,106,100.00
	H/W Bumbuli	25,301,078.00		H/W Mkinga	46,076,418.00
	H/W Bunda	122,907,300.00		H/W Mkuranga	179,076,676.00
	H/W Busega	48,201,048.16		H/W Mlele	79,018,299.00

NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)	NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)
	H/W Busokelo	80,427,071.00		H/W Momba	85,495,611.00
	H/W Butiama	46,463,615.10		H/W Monduli	70,639,085.00
	H/W Chamwino	71,248,602.00		H/W Morogoro	56,911,911.00
	H/W Chato	77,729,982.00		H/M Morogoro	279,400,115.70
	H/W Chemba	57,232,925.00		H/W Mpanda	196,950,387.00
	H/W Chunya	(74,448,648.00)		H/W Mpanda	159,723,059.30
	H/M Dodoma	245,890,411.00		H/W Mpwapwa	90,666,628.00
	H/W Geita	250,468,700.00		H/W Msalala	232,752,739.00
	H/W Hai	171,471,649.00		H/W Mtwara	62,133,400.00
	H/W Handeni	68,285,911.00		H/M Mtwara	169,531,580.00
	H/MJI Handeni	53,707,423.90		H/W Mufindi	193,711,438.40
	H/W Igunga	166,975,095.00		H/W Muheza	116,684,100.00
	H/W Ikungi	38,519,300.00		H/W Muleba	95,956,839.00
	H/M Ilala	2,353,757,451.0		H/W Musoma	42, 806,471.80
	H/W Ileje	53,775,369.42		H/M Musoma	110,241,980.33
	H/M Ilemela	581,196,754.00		H/W Mvomero	155,154,882.50
	H/W Iramba	50,030,800.00		H/JIJIMwanza	1,031,338,963.00
	H/W Iringa	78,647,308.00		H/W Nachingwea	132,815,100.00

NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)	NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)
	H/M Iringa	294,020,942.00		H/W Namtumbo	23,234,422.00
	H/W Itigi	34,561,574.00		H/MJI Nanyamba	16,241,900.00
	H/W Itilima	81,742,386.00		H/W Nanyumbu	59,874,643.00
	H/MJI Kahama	257,918,271.00		H/W Ngara	84,347,837.00
	H/W Kakonko	29,781,306.00		H/W Ngorongoro	339,286,319.50
	H/W Kalambo	104,460,200.00		H/W Njombe	79,865,627.95
	H/W Kaliua	278,816,699.00		H/W Njombe	134,080,558.00
	H/W Karagwe	86,437,400.00		H/W Nsimbo	141,585,807.23
	H/W Karatu	271,079,900.00		H/W Nyang'hwale	98,748,500.00
	K H/W asulu	65,338,208.00		H/W Nyasa	72,917,766.00
	H/MJI Kasulu	40,813,172.00		H/MJI Nzega	33,234,097.00
	H/W Kibaha	57,308,802.00		H/W Pangani	35,519,708.00
	H/MJI Kibaha	256,980,942.00		H/W Rombo	82,464,269.00
	H/W Kigoma	2,485,203.00		H/W Rorya	26,048,534.00
	H/M Kigoma/Ujiji	143,497,407.00		H/W Ruangwa	84,760,310.00
	H/W Kilindi	75,576,563.00		H/W Rufiji/Utete	199,432,993.00
	H/W Kilolo	244,587,929.40		H/W Rungwe	300,427,612.00
	H/W Kilombero	290,137,156.00		SH/W Same	99,663,930.00

NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)	NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)
	H/W Kilwa	143,766,558.00		SH/W Sengerema	83,526,200.00
	H/W Kinondoni	5,103,154,519.0		H/W Serengeti	69,523,674.12
	H/W Kisarawe	152,010,512.00		H/W Shinyanga	55,712,585.40
	H/W Kishapu	183,119,454.00		H/W Shinyanga	159,962,538.00
	H/W Kiteto	57,170,347.70		H/W Siha	75,844,474.00
	H/W Kondoa	68,069,137.00		H/W Sikonge	117,483,595.30
	H/W Kongwa	59,006,305.00		H/W Simanjiro	69,504,578.40
	H/W Korogwe	36,090,884.00		H/W Singida	23,610,508.00
	H/W Korogwe	145,621,414.00		H/W Singida	175,659,794.00
	H/W Kwimba	68,327,563.00		H/W Songea	186,572,213.50
	K H/W yela	276,462,774.00		H/M Songea	232,749,432.00
	H/W Kyerwa	214,555,567.00		H/W Sumbawanga	176,384,266.00
	L H/W indi	26,560,107.00		H/M Sumbawanga	150,880,522.00
	H/ M Lindi	80,716,000.00		H/W Tabora DC	261,494,600.00
	H/W Liwale	251,629,231.00		H/M Tabora	151,922,271.00
	H/W Longido	91,410,966.00		H/W Tandahimba	163,385,484.00
	H/W Ludewa	67,584,579.72		H/JIJI Tanga	459,295,569.00
	H/W Lushoto	141,739,847.80		H/W Tarime	204,495,194.00

NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)	NA	Jina la Halmashauri	10% ya fedha ambayo haikuchangwa (TZS)
	H/W Mafia	74,579,411.00		H/MJI Tarime	30,472,904.00
	H/W Magu	67,969,012.00		H/W Tunduru	219,186,210.60
	H/MJI Makambako	89,906,157.75		H/W Ulanga	50,139,000.00
	H/W Makete	73,979,575.89		H/W Ushetu	546,995,926.00
	H/W Manyoni	58,643,415.00		H/W Uvinza	80,594,700.00
	H/W Wanging'ombe	37,728,021.86		JUMLA	28,521,878,198.99

Kiambatisho Na. xli: Fedha ambazo hazijarejeshwa na Mfuko wa Vijana na Wanawake

NA	Jina la Halmashauri	Fedha ambazo hazijakusanywa (SH)	NA	Jina la Halmashauri	Fedha ambazo hazijakusanywa
	H/JIJIArusha	480,612,571.90		H/W Mpanda	13,200,000.00
	H/W Arusha	56,632,100.00		H/M Mpanda	4,526,000.00
	H/W Babati	4,272,680.27		H/W Msalala	5,099,500.00
	H/W Biharamulo	27,669,706.00		H/W Mtwara	11,294,500.00
	H/W Bumbuli	6,810,000.00		H/M Mtwara	21,441,100.0

NA	Jina la Halmashauri	Fedha ambazo hazijakusanywa (SH)	NA	Jina la Halmashauri	Fedha ambazo hazijakusanywa
					0
	H/W Bunda	60,610,000.00		H/W Mufindi	53,871,000.00
	H/W Busokelo	18,685,000.00		H/W Muheza	83,077,554.00
	H/MJI Geita	32,162,500.00		H/W Muleba	10,226,000.00
	H/W Handeni	21,255,000.00		H/M Musoma	166,483,602.00
	H/M Ilala	1,212,900,000.00		H/W Nachingwea	27,884,400.00
	H/M Ilemela	23,395,500.00		H/W Namtumbo	7,040,000.00
	H/MJI Iringa	66,433,433.00		H/MJI Nanyamba	8,646,000.00
	H/MJI Kahama	19,501,000.00		H/W Ngorongoro	122,591,943.00
	H/W Kaliua	96,061,750.00		H/W Njombe	58,534,000.00
	H/W Karagwe	59,805,000.00		H/MJI Njombe	21,537,900.00
	H/W Karatu	55,556,897.00		H/W Nsimbo	28,624,500.00
	H/W Kilindi	39,479,000.00		H/W Nzega	47,690,500.00
	H/W Kishapu	16,312,500.00		H/W Pangani	16,647,300.0

NA	Jina la Halmashauri	Fedha ambazo hazijakusanywa (SH)	NA	Jina la Halmashauri	Fedha ambazo hazijakusanywa
					0
	H/W Korogwe	51,537,700.00		H/W Rombo	26,460,000.00
	H/JIJII Korogwe	24,994,000.00		H/W Ruangwa	4,088,000.00
	H/W Kyela	58,230,140.00		R H/W ufiji/Utete	17,964,000.00
	H/M Lindi	114,356,000.00		H/W Rungwe	15,400,000.00
	H/W Liwale	10,819,500.00		H/W Shinyanga	14,645,000.00
	H/W Longido	38,722,900.00		H/W Siha	12,774,000.00
	H/W Ludewa	41,777,125.00		H/W Sikonge	19,709,932.00
	H/W Lushoto	106,181,987.00		H/W Simanjiro	22,650,000.00
	H/W Mafia	8,640,000.00		H/M Songea	23,357,000.00
	H/MJI Makambako	77,680,000.00		H/W Sumbawanga	29,611,300.00
	H/W Makete	21,802,500.00		H/M Sumbawanga	30,606,500.00
	H/W Masasi	29,574,656.06		H/W Tabora	40,148,500.0

NA	Jina la Halmashauri	Fedha ambazo hazijakusanywa (SH)	NA	Jina la Halmashauri	Fedha ambazo hazijakusanywa
					0
	H/W Mbeya	227,612,000.00		H/M Tabora	2,830,350.00
	H/W Mbogwe	48,842,180.00		H/W Tandahimba	59,607,699.00
	H/W Mbozi	53,803,500.00		H/JIJI Tanga	44,086,000.00
	H/W Misungwi	66,151,000.00		H/W Tunduru	16,425,500.00
	H/W Mkinga	37,750,581.80		H/W Ukerewe	104,989,747.00
	H/W Mlele DC	9,387,900.00		H/W Urambo	132,198,222.00
	H/W Momba	14,595,000.00		H/W Ushetu	2,477,000.00
	H/W Monduli	11,641,370.00		H/W Uvinza	65,309,400.00
JUMLA		4,746,008,627.03			

Kiambatisho Na. xlii: Mapungufu Katika Utekelezaji wa Mfuko wa Afya wa Jamii

NA	Jina la Halmashauri	fedha linganifu haikuombwa	fedha linganifu iliyopokelewa	Madai yaliyokataliwa na NHIF	Matumizi yaliyofanyika kinyume na mfuko wa CHF a	Kiasi cha Fedha (SH)
	H/W Babati		√			20,290,000.00
	H/W Butiama				√	31,605,642.00
	H/W Chunya	√	√			42,085,000.00
	H/W Handeni				√	229,548,847.97
	H/W Igunga		√			33,830,000.00
	H/W Ikungi	√	√			60,910,000.00
	H/M Ilala				√	235,807,400.00
	H/W Ileje				√	7,833,611.00
	H/W Iramba			√		16,345,163.00
	H/W Iringa	√		√		150,779,000.00
	H/W Itilima	√				20,580,000.00
	Kahama TC		√			26,920,000.00
	H/W Kaliua DC	√	√			58,870,627.00
	H/W Kilolo		√			2,264,244.00
	H/W Kishapu		√		√	52,482,000.00
	H/W Kondoa				√	124,431,663.00

NA	Jina la Halmashauri	fedha linganifu haikuombwa	fedha linganifu iliyopokelewa	Madai yaliyokataliwa na NHIF	Matumizi yaliyofanyika kinyume na mfuko wa CHF a	Kiasi cha Fedha (SH)
	H/W Lushoto				√	24,270,178.20
	H/W Manyoni		√			96,070,000.00
	H/W Mbarali		√			13,219,884.00
	H/JIJIMbeya	√				112,060,000.00
	H/W Mbeya		√	√		35,032,799.00
	H/W Mbozi	√	√			128,078,000.00
	H/W Mbulu	√				34,084,341.00
	H/W Meatu	√		√		54,591,008.00
	H/W Misungwi		√			10,433,683.00
	H/W Mkalama	√	√			255,396,150.00
	H/W Momba	√	√			37,610,000.00
	H/W Msalala		√			9,510,000.00
	H/W Ngara				√	12,590,400.00
	H/MJII Nzega	√				7,490,000.00
	H/W Rungwe		√	√		71,203,675.00
	H/W Shinyanga	√	√		√	27,232,330.00
	H/W Shinyanga MC	√	√			11,269,000.00

NA	Jina la Halmashauri	fedha linganifu haikuombwa	fedha linganifu iliyopokelewa	Madai yaliyokataliwa na NHIF	Matumizi yaliyofanyika kinyume na mfuko wa CHF a	Kiasi cha Fedha (SH)
	H/W Sikonge	√	√			47,325,000.00
	H/W Singida	√	√			20,097,000.00
	H/W Ulanga		√			10,165,000.00
JUMLA						2,132,311,646

Kiambatisho Na. xliii: Manunuzi ya bidhaa, huduma na ushauri

Halmashauri	Manunuzi ya bidha na huduma	Manunuzi ya matengenezo mbalimbali	Manunuzi ya mali za kudumu na miradi ya maendeleo	Jumla
H/W Misungwi	1,827,304,447	1,057,307,625	1,459,404,798	4,344,016,870
H/JijiMwanza	7,747,795,461	2,083,738,782	4,046,262,677	13,877,796,920
H/W Buchosa	474,754,000	54,896,000	58,211,000	587,861,000
H/W Ukerewe	2,168,565,045	753,756,127	3,043,070,000	5,965,391,172
H/W Magu	1,619,399,141	1,072,600,772	1,885,121,521	4,577,121,434
H/M Ilemela	5,487,362,959	1,628,133,128	2,479,529,452	9,595,025,539
H/W Sengerema	2,580,556,000	464,755,000	961,380,000	4,006,691,000
H/W Kwimba	5,333,502,370	596,075,021	628,892,172	6,558,469,563
H/W Bahi	1,257,910,027	760,237,943	4,141,039,670	6,159,187,640
H/W Chamwino	3,440,194,059	192,630,599	847,892,928	4,480,717,586
H/M Dodoma	2,952,934,451	599,192,125	6,439,079,426	9,991,206,002
H/W Kondoa	3,116,038,380	1,119,640,831	2,416,727,478	6,652,406,689
H/W Chemba	1,054,812,197	532,099,417	1,282,864,878	2,869,776,492
H/W Mpwapwa	3,301,928,349	508,888,312	1,271,337,196	5,082,153,857
H/W Kongwa	2,793,560,657	204,479,504	3,916,704,906	6,914,745,067
H/Mji Njombe	2,345,500,977	315,161,562	4,136,998,175	6,797,660,714
H/W Njombe	1,929,008,126	301,676,473	2,348,627,901	4,579,312,500
H/W Makete	1,199,190,501	640,152,977	1,663,123,815	3,502,467,293
H/W Ludewa	1,428,938,002	379,097,213	1,704,704,206	3,512,739,421
H/W Wanging'ombe	1,197,637,956	472,811,677	3,494,981,512	5,165,431,145
H/Mji Makambako	1,570,276,019	725,344,430	2,561,972,774	4,857,593,223
H/W Korogwe	1,451,490,991	383,342,706	1,199,252,078	3,034,085,775
H/Mji Korogwe	2,261,901,701	1,409,683,531	1,275,754,648	4,947,339,880
H/W Lushoto	4,154,870,170	1,294,253,075	1,149,105,035	6,598,228,280
H/W Handeni	3,555,027,276	1,576,831,015	370,484,954	5,502,343,245
H/Jiji Tanga	5,634,154,533	1,866,351,450	2,384,968,098	9,885,474,081
H/W Bumbuli	1,183,055,461	493,551,913	1,195,799,717	2,872,407,091
H/W Kilindi	318,265,923	1,093,656,797	700,728,023	2,112,650,743

Halmashauri	Manunuzi ya bidha na huduma	Manunuzi ya matengenezo mbalimbali	Manunuzi ya mali za kudumu na miradi ya maendeleo	Jumla
H/Mji Handeni	524,404,403	31,891,742	440,776,840	997,072,985
H/W Pangani	639,444,916	321,233,685	1,346,652,411	2,307,331,012
H/W Mkinga	1,127,350,934	463,705,794	1,543,238,028	3,134,294,756
H/W Muheza	2,427,971,721	569,783,948	1,242,187,925	4,239,943,594
H/W Arusha	4,335,732,709	1,062,985,242	3,034,528,985	8,433,246,936
H/JijiArusha	3,939,001,000	3,349,824,000	4,629,491,000	11,918,316,000
H/W Ngorongoro	2,593,101,521	245,095,967	1,992,948,955	4,831,146,443
H/W Monduli	3,752,808,188	408,962,930	2,932,143,314	7,093,914,432
H/W Longido	3,268,338,000	2,989,197,000	2,680,018,000	8,937,553,000
H/W Karatu	3,332,403,080	309,375,751	1,042,192,865	4,683,971,696
H/W Meru	3,188,001,110	815,500,090	1,830,713,000	5,834,214,200
H/W Kishapu	4,627,385,263	273,001,550	1,939,390,133	6,839,776,946
H/W Msalala	2,816,747,696	503,116,228	1,272,440,125	4,592,304,049
H/M Shinyanga	2,711,306,157	228,065,757	3,947,368,657	6,886,740,571
H/Mji Kahama	4,937,914,605	767,784,465	2,607,641,032	8,313,340,102
H/W Ushetu	4,344,924,655	1,418,963,556	1,981,538,820	7,745,427,031
H/W Shinyanga	2,645,924,101	652,980,427	2,089,416,170	5,388,320,698
H/M Ilala	21,694,058,270	12,577,737,960	7,709,380,870	41,981,177,100
H/W Mufindi	3,791,059,612	499,919,197	1,411,861,528	5,702,840,337
H/W Mafinga	456,827,342	226,341,663	0	683,169,005
H/W Kilolo	2,880,813,716	660,608,622	3,204,173,202	6,745,595,540
H/W Iringa	7,125,332,201	968,225,934	7,895,074,911	15,988,633,046
H/M Iringa	2,402,065,780	805,448,515	6,283,875,215	9,491,389,510
H/W Karagwe	2,130,893,000	289,935,000	3,106,960,525	5,527,788,525
H/W Bukoba	2,607,252,618	162,260,954	1,593,910,104	4,363,423,676
H/W Biharamulo	4,645,644,816	356,807,237	1,669,149,218	6,671,601,271
H/W Ngara	2,897,845,368	463,776,893	2,006,723,909	5,368,346,170
H/M Bukoba	1,860,596,484	169,823,253	1,542,277,701	3,572,697,438
H/W Kyerwa	1,171,670,896	1,361,191,827	2,881,449,444	5,414,312,167
H/W Muleba	3,061,775,994	319,667,732	1,924,838,460	5,306,282,186
H/W Missenyi	2,070,943,837	624,745,671	2,933,490,742	5,629,180,250

Halmashauri	Manunuzi ya bidha na huduma	Manunuzi ya matengenezo mbalimbali	Manunuzi ya mali za kudumu na miradi ya maendeleo	Jumla
H/W Mlele	2,550,090,000	2,680,340,000	1,428,671,217	6,659,101,217
H/W Mpanda	3,861,376,000	1,789,795,000	1,332,904,000	6,984,075,000
H/M Mpanda	1,320,787,405	382,543,140	2,264,166,922	3,967,497,466
H/W Nsimbo	1,923,136,612	1,279,444,426	920,781,237	4,123,362,275
H/Mji Kasulu	1,284,051,002	758,417,538	399,567,146	2,442,035,686
H/W Uvinza	2,295,624,000	349,654,000	1,738,372,000	4,383,650,000
H/W Kakonko	1,180,187,000	244,490,000	758,647,000	2,183,324,000
H/W Kasulu	3,067,606,000	757,336,000	844,958,000	4,669,900,000
H/W Kibondo	1,762,369,417	457,441,137	1,334,270,080	3,554,080,634
H/M Kigoma	1,894,398,000	284,123,000	1,454,234,000	3,632,755,000
H/W Kigoma	3,757,707,000	392,099,000	490,997,000	4,640,803,000
H/W Buhigwe	625,811,083	532,536,385	1,178,259,708	2,336,607,176
H/W Same	3,187,584,297	427,794,574	1,889,483,184	5,504,862,054
H/W Siha	1,986,620,328	525,993,956	1,235,318,487	3,747,932,772
H/W Mwanga	1,230,488,576	803,333,946	1,609,260,455	3,643,082,977
H/W Rombo	1,158,246,601	630,657,598	802,287,710	2,591,191,909
H/W Moshi	7,214,349,915	746,502,111	1,303,483,909	9,264,335,935
H/M Moshi	5,875,800,043	1,102,807,123	5,775,465,385	12,754,072,552
H/W Hai	2,517,186,825	430,499,364	5,031,383,710	7,979,069,899
H/W Rufiji	2,898,422,000	1,112,357,000	1,162,540,000	5,173,319,000
H/W Mafia	771,141,967	469,277,897	823,446,261	2,063,866,125
H/W Bagamoyo	5,007,709,608	309,276,316	4,235,035,435	9,552,021,359
H/W Mkuranga	1,221,493,307	918,780,568	1,315,717,097	3,455,990,972
H/W Kisarawe	1,917,481,869	524,447,691	897,872,800	3,339,802,360
H/Mji Kibaha	1,174,961,449	370,096,909	2,978,556,978	4,523,615,336
H/W Kibaha	3,291,665,233	465,494,885	839,141,414	4,596,301,532
H/M Lindi	1,953,247,000	758,599,000	2,288,636,272	5,000,482,272
H/W Lindi	2,326,635,000	603,390,000	1,798,894,000	4,728,919,000
H/W Ruangwa	2,146,224,400	2,047,649,779	1,402,322,902	5,596,197,081
H/W Nachingwea	4,805,374,000	593,652,000	870,318,068	6,269,344,068
H/W Liwale	49,496,770	730,501,985	511,708,000	1,291,706,755

Halmashauri	Manunuzi ya bidha na huduma	Manunuzi ya matengenezo mbalimbali	Manunuzi ya mali za kudumu na miradi ya maendeleo	Jumla
H/W Kilwa	3,121,842,121	116,259,179	981,558,215	4,219,659,515
H/W Hanang'	3,267,699,000	260,838,000	2,561,438,000	6,089,975,000
H/W Mbulu	1,249,217,339	276,598,916	1,901,454,822	3,427,271,077
H/W Babati	5,999,016,000	1,458,235,000	1,690,243,000	9,147,494,000
H/Mji Babati	2,257,854,778	557,413,293	4,211,145,366	7,026,413,437
H/W Simanjiro	4,384,651,000	458,926,000	1,203,993,000	6,047,570,000
H/W Kiteto	1,645,452,275	2,395,770,616	3,258,970,343	7,300,193,234
H/Mji Tarime	1,784,157,854	477,719,433	352,008,646	2,613,885,933
H/W Musoma	2,913,328	314,723,770	107,746,293	425,383,391
H/W Bunda	2,407,393,000	347,730,000	387,353,000	3,142,476,000
H/W Tarime	2,716,582,874	911,852,542	2,321,100,792	5,949,536,208
H/W Butiama	1,168,904,982	1,428,635,569	2,274,647,502	4,872,188,053
H/M Musoma	2,756,051,352	548,711,420	4,064,067,196	7,368,829,968
H/W Rorya	2,495,968,787	771,963,240	1,602,819,336	4,870,751,363
H/W Serengeti	2,288,463,000	434,183,000	1,898,917,000	4,621,563,000
H/JijiDar Es Salaam	2,426,315,000	185,226,000	1,999,766,708	4,611,307,708
H/M Morogoro	3,851,664,476	1,142,616,330	5,893,800,989	10,888,081,795
H/W Morogoro	997,670,506	543,905,355	2,304,100,739	3,845,676,600
H/W Kilombero	3,103,739,580	361,089,718	5,071,239,119	8,536,068,417
H/W Ulanga	4,331,690,000	1,023,430,000	1,887,610,000	7,242,730,000
H/W Kilosa	3,627,147,558	992,077,956	1,949,635,430	6,568,860,944
H/W Mvomero	1,360,290,326	392,877,176	5,571,933,257	7,325,100,759
H/W Gairo	1,721,365,006	1,957,696,524	1,226,504,494	4,905,566,024
H/W Newala	2,269,614,234	596,177,159	4,330,165,772	7,195,957,165
H/W Tandahimba	2,339,490,224	934,574,727	1,694,159,157	4,968,224,108
H/Mji Masasi	1,329,996,633	885,960,598	1,296,071,732	3,512,028,963
H/W Masasi	4,598,236,341	1,308,193,586	3,410,382,434	9,316,812,361
H/W Nanyumbu	1,424,905,714	690,010,766	1,141,209,900	3,256,126,380
H/Mji Nanyamba	183,812,000	67,901,000	287,888,000	539,601,000
H/W Mtwara	2,490,828,000	1,025,475,000	1,893,618,000	5,409,921,000

Halmashauri	Manunuzi ya bidha na huduma	Manunuzi ya matengenezo mbalimbali	Manunuzi ya mali za kudumu na miradi ya maendeleo	Jumla
H/M Mtwara	5,063,657,000	1,074,535,000	1,425,974,000	7,564,166,000
H/JijiMbeya	4,838,742,000	2,737,424,000	12,532,739,798	20,108,905,798
H/W Mbeya	4,759,498,587	456,867,032	1,935,853,305	7,152,218,924
H/W Kyela	4,917,925,994	598,253,094	2,298,078,567	7,814,257,655
H/W Busokelo	1,788,992,159	234,364,754	1,159,345,721	3,182,702,634
H/W Chunya	2,873,021,897	653,077,643	2,026,512,940	5,552,612,480
H/W Rungwe	4,038,952,755	311,518,563	1,781,345,795	6,131,817,113
H/W Mbarali	3,609,448,874	416,298,600	3,947,212,735	7,972,960,209
H/W Momba	2,412,364,578	1,212,002,605	1,750,321,230	5,374,688,413
H/W Ileje	1,551,991,503	329,524,462	851,866,836	2,733,382,801
H/Mji Tunduma	1,098,790,531	254,070,639	615,150,189	1,968,011,359
H/W Mbozi	4,916,489,224	1,218,592,642	2,671,474,062	8,806,555,929
H/M Temeke	22,864,578,777	1,385,849,529	17,805,648,250	42,056,076,556
H/W Sumbawanga	6,406,387,610	2,025,313,119	3,189,737,121	11,621,437,850
H/W Nkasi	1,132,172,000	786,729,000	2,546,298,000	4,465,199,000
H/M Sumbawanga	5,403,686,246	502,020,823	3,106,113,136	9,011,820,205
H/W Kalambo	1,370,459,000	687,535,000	2,138,509,000	4,196,503,000
H/M Singida	2,435,770,994	1,313,891,455	5,393,443,928	9,143,106,377
H/W Singida	1,821,183,000	797,936,000	1,019,162,000	3,638,281,000
H/W Manyoni	2,159,137,003	413,850,741	1,319,437,293	3,892,425,037
H/W Iramba	1,816,764,000	2,313,407,000	713,207,000	4,843,378,000
H/W Mkalama	1,382,465,000	672,790,000	1,616,841,000	3,672,096,000
H/W Ikungi	3,519,395,000	164,914,000	1,623,573,000	5,307,882,000
H/W Itigi	638,800,038	153,224,255	207,831,205	999,855,498
H/Mji Bariadi	1,292,999,000	775,277,000	4,495,367,439	6,563,643,439
H/W Busega	1,773,775,335	510,116,036	2,712,635,053	4,996,526,424
H/W Meatu	2,904,848,191	694,797,754	2,108,405,990	5,708,051,935
H/W Maswa	6,859,767,584	141,272,681	1,945,714,201	8,946,754,466
H/W Bariadi	918,495,000	211,597,000	1,112,512,000	2,242,604,000
H/W Itilima	2,206,483,638	537,806,684	1,430,336,421	4,174,626,743

Halmashauri	Manunuzi ya bidha na huduma	Manunuzi ya matengenezo mbalimbali	Manunuzi ya mali za kudumu na miradi ya maendeleo	Jumla
H/W Sikonge	1,696,855,130	679,616,350	2,454,466,391	4,830,937,871
H/W Nzega	2,483,139,481	554,068,166	1,214,074,567	4,251,282,214
H/W Kaliua	2,304,755,488	793,719,616	2,034,156,726	5,132,631,830
H/W Igunga	2,362,657,112	278,825,835	1,464,796,573	4,106,279,520
H/Mji Nzega	354,565,277	127,823,847	211,788,698	694,177,822
H/W Urambo	1,919,192,433	350,785,037	952,286,698	3,222,264,168
H/M Tabora	3,630,424,000	720,568,000	802,300,000	5,153,292,000
H/W Tabora	2,820,984,000	1,112,895,000	4,255,823,000	8,189,702,000
H/M Songea	1,253,501,653	840,104,091	2,902,385,505	4,995,991,249
H/W Songea	1,269,999,540	457,499,748	1,803,487,691	3,530,986,979
H/W Mbinga	3,346,155,400	1,156,970,808	4,823,376,999	9,326,503,207
H/W Nyasa	761,022,452	570,709,713	1,355,153,574	2,686,885,739
H/W Namtumbo	1,120,321,935	367,792,046	1,872,764,248	3,360,878,229
H/W Tunduru	3,095,710,511	391,805,991	1,394,502,112	4,882,018,614
H/W Chato	1,924,802,335	496,821,982	1,340,942,912	3,762,567,229
H/Mji Geita	2,950,944,321	514,244,854	4,980,337,198	8,445,526,373
H/W Geita	4,240,853,000	3,460,713,000	353,723,000	8,055,289,000
H/W Bukombe	2,971,066,000	889,081,000	252,958,000	4,113,105,000
H/W Nyang'hwale	689,381,000	85,321,000	2,023,412,000	2,798,114,000
H/W Mbogwe	654,743,000	697,281,000	252,958,000	1,604,982,000
H/M Kinondoni	13,202,976,039	1,990,588,931	36,034,799,771	51,228,364,741
	497,086,773,791	142,946,501,924	419,733,260,626	1,059,766,536,340

Kiambatisho Na. xliv: Matokeo ya ukaguzi wa thamani ya fedha

Na.	Halmashauri	Mradi	Thamani ya mkataba (Sh. kwa mamilioni)	Jumla ya alama %
1	H/M Dodoma	Mkataba Na.LGA/020/2015/2016/W/Q/01 wa ukarabati wa nyumba ya watumishi katika kituo cha Afya cha Mkonze	17.65	19.40
2	H/JijiDar es Salaam	Mkataba Na. AE/018/2015/2016/W/03 wa matengenezo ya muda ya kilomita 2.5 za barabara ya inner katika eneo la dampo Pugu Kinyamwezi	198.91	47.30
	H/JijiDar es Salaam	Mkataba Na.AE/018/2015/2016/W/01 wa ujenzi wa eneo jipya la kutupia taka, mifereji imara na ukarabati wa mfumo wa maji katika kituo cha mabasi cha Ubungp	49.31	40.70
	H/JijiDar es Salaam	Mkataba Na.AE/018/2015/2016/W/5 wa ujenzi wa mita 900 za uzio wa ukuta dampo la Pugu Kinyamwezi awamu ya pili.	296.72	44.70
	H/JijiDar es Salaam	Mkataba Na. LGA/018/2013/14/W/09 ujenzi wa vizimba na chujio dampo la Pugu Kinyamwezi	254.76	33.60
	H/JijiDar es Salaam	Ujenzi wa barabara Kimbiji na Mwasonga	149.00	2.80
3	H/W Kigoma	Mkataba Na.LGA/043/2014/2015/HQ/W/7 wa ukamilishaji wa Zahanati ya Matendo	27.10	49.70
4	H/W Sikonge	Mkataba Na.LGA/121/2015-2016/W/02/L/03 wa matengenezo ya barabara Kiloleni - Molemlimani – Mapambano; Tutuo - Mitowo - Mole (Kilomita 19)	25.68	48.50
Jumla			1019.13	

Kiambatisho Na. xlv: Orodha ya Halmashauri Zenye Malipo Yenye Nyaraka Pungufu

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	H/M Sumbawanga	658,425,466	55	H/W Urambo	37,518,000
2	H/M Mtwara	485,578,066	57	H/W Mbarali	36,584,000
3	H/W Hanang'	414,872,739	58	H/W Masasi	35,456,500
4	H/W Gairo	398,402,000	59	H/W Nanyumbu	34,802,000
5	H/JijiMwanza	380,818,444	60	H/W Mbozi	33,736,600
6	H/Mji Geita	358,880,431	61	H/W Siha	32,989,010
7	H/W Kyela	346,474,200	62	H/M Ilemela	32,650,525
8	H/W Bumbuli	320,046,567	63	H/W Kibaha	31,935,000
9	H/M Moshi	295,835,387	64	H/M Temeke	31,674,924
10	H/W Rombo	293,498,476	65	H/JijiArusha	31,565,986
11	H/W Longido	279,902,219	66	H/W Kyerwa	31,027,000
12	H/W Maswa	251,015,642	67	H/W Magu	27,881,000
13	H/W Misungwi	242,395,338	68	H/W Muleba	26,252,139
14	H/W Shinyanga	234,156,883	69	H/W Rungwe	25,833,002
15	H/W Kwimba	220,479,989	70	H/W Ngara	25,730,000
16	H/W Kilombero	207,975,022	71	H/Mji Nzega	25,202,563
17	H/W Sengerema	203,731,661	72	H/W Meru	24,670,181
18	H/W Kalambo	181,552,137	73	H/W Bukombe	21,432,746
19	H/W Msalala	179,472,864	74	H/W Ngorongoro	20,115,000
20	H/W Nkasi	171,104,858	75	H/W Kilwa	19,555,500
21	H/M Kinondoni	169,328,643	76	H/W Kigoma	19,147,332
22	H/W Karatu	168,420,421	77	H/W Mbeya	18,153,672
23	H/W Makete	162,096,957	78	H/W Meatu	17,837,000
24	H/W Moshi	161,355,400	79	H/W Bukoba	17,520,000
25	H/W Songea	130,106,884	80	H/W Mkinga	17,250,648
26	H/W Lindi	122,678,805	81	H/W Nachingwea	16,002,300
27	H/W Ukerewe	121,789,287	82	H/W Arusha	15,869,192
28	H/W Iramba	112,952,483	83	H/W Rufiji/Utete	15,485,900
29	H/W Kishapu	99,824,280	84	H/Mji Nanyamba	14,673,000

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
30	H/W Nzega	97,242,982	85	H/W Nyang'hwale	13,550,000
31	H/W Tarime	93,455,600	86	H/W Momba	13,470,000
32	H/W Chunya	82,495,000	87	H/W Mpanda	12,982,285
33	H/W Ushetu	80,873,299	88	H/W Hai	12,458,500
34	H/W Sumbawanga	78,966,640	89	H/Mji Bariadi	12,159,600
35	H/W Kaliua	77,216,000	90	H/W Kasulu	11,362,000
36	H/M Tabora	68,531,600	91	H/W Korogwe	10,917,700
37	H/W Simanjiro	67,392,740	92	H/W Manyoni	10,300,000
38	H/W Bariadi	65,629,477	93	H/W Bagamoyo	9,851,382
39	H/W Kondoa	65,186,300	94	H/Mji Korogwe	8,673,000
40	H/JijiMbeya	63,419,600	95	H/W Mtwara	8,521,000
41	H/W Ileje	59,282,000	96	H/W Mwanga	7,730,000
42	H/M Kigoma/Ujiji	58,015,075	97	H/W Mafia	6,558,618
43	H/W Mbogwe	57,699,863	98	H/W Busega	5,920,000
44	H/W Kisarawe	55,969,232	99	H/W Buchosa	5,793,200
45	H/W Babati	52,153,790	100	H/W Mkalama	5,691,000
46	H/Mji Babati	51,108,126	101	H/Mji Tarime	5,584,400
47	H/M Morogoro	49,514,798	102	H/W Same	5,555,312
48	H/M Singida	46,036,000	103	H/W Kilindi	5,320,960
49	H/W Singida	44,050,097	104	H/W Handeni	5,210,000
50	H/W Mbinga	43,477,944	105	H/W Newala	4,000,000
51	H/Mji Kahama	40,975,457	106	H/W Ikungi	3,911,800
52	H/W Chato	39,550,700	107	H/Mji Makambako	2,340,000
53	H/W Mvomero	38,715,720	108	H/W Namtumbo	2,139,000
54	H/W Kilosa	37,686,553	109	H/W Mufindi	1,800,000
9,818,166,618					

Kiambatisho Na. xlvi: Orodha za Halmashauri na fedha zilizotumika kwenye utekelezaji wa shughuli zingine yasiyokuwa katika bajeti Shs. 3,490,012,560

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh>)	Maelezo
1	H/Mji Bariadi	605,854,824	Fedha za miradi ya LGCDG zilitumika kwa matumizi mengine
2	H/W Biharamulo	12,843,000	Fedha likizo kwa watumishi wa idara ya elimu msingi zilitumika kwa shughuli zingine
3	H/W Bukoba	36,617,500	Fedha kwa ajili ya uendeshaji wa mithani Shs.21,822,500 na posho za kuwaita madaktari(on call allowance) Shs.14,795,000 zilizotumika kwa shughuli zingine,
4	H/M Bukoba	93,375,741	Fedha zilizotengwa kwa ajili ya kulipa posho ya kuwaita madaktari (on call allowance) Shs.6,808,000, likizo ya walimu shule za msingi na Sekondari Shs.19,079,000 na utendaji wenye matokeo (P4R) Shs.67,488,341 zilitumika kwa shughuli zingine
5	H/W Butiama	71,187,984	Fedha za miradi ya maendeleo Shs.39,582,342 zilitumika kwa ajili ya matumizi ya kawaida na fedha Shs.31,605,642 za CHF zilitumika kwa shughuli zingine
6	H/W Gairo	113,320,566	Fedha za chakula kwa shule za sekondari zilikopwa na kutumika kwa shughuli zingine na hazikurudishwa
7	H/W Ikungi	72,788,000	Fedha za miradi zilitumika kwa matumizi ya kawaida
8	H/M Ilala	150,000,000	Fedha za mapato ya ndani zilitumika kwenye zoezi la

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh>)	Maelezo
			uchaguzi bila kulejeshwa
9	H/W Itilima	128,040,879	Fedha zilizotengwa za jenzi wa nyumba ya watumishi zilitumika kwenye ujenzi wa ukumbi makao makuu Lagangabilili
10	H/W Kalambo	25,176,000	Fedha za miradi zilitumika kwa ajili ya shughuli za nanenane
11	H/W Karagwe	31,697,770	Fedha zilitengwa kwa ajili ya shughuli za mitihani na likizo zilitumika kwa shughuli zingine
12	W/M Kigoma/Ujiji	338,508,269	Fedha za miradi ya TSCP zilitumika kufadhili matumizi mengine
13	H/W Magu	537,353,112	Fedha za miradi zilitumika kwa matumizi ya kawaida
14	H/W Manyoni	19,591,000	Fedha za miradi zilitumika kwa matumizi ya kawaida
15	H/W Missenyi	269,781,814	Fedha za miradi ya MMES, NSTP, mfuko wa jimbo na NMSF kutoka akaunti ya maendeleo zilitumika kwenye shughuli zingine
16	H/W Namtumbo	41,083,146	Fedha kwa ajili ya kujenga uwezo (CDG) zilitumika kwenye ujenzi wa maabara na Shs.3,583,146 za amana ya Miradi (retention funds) zilitumika kulipa matumizi ya kawaida.
17	H/W Ngorongoro	24,245,400	Fedha za chakula za wanafunzi zilitumika kwa shughuli zingine na hazikurudishwa
18	H/W Nyasa	306,104,855	Fedha za ujenzi wa nyumba ya makazi zilitumika kwa shughuli zingine
19	H/W Rorya	66,788,700	Fedha za miradi zilitumika kwenye shughili za mitihani

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh>)	Maelezo
20	H/W Rungwe	402,000,000	Fedha za amana za miradi iliyobaki kwa ajili ya matazamio zilitumika kwa shughuli zingine.
21	H/W Serengeti	8,862,000	Fedha za miradi zilitumika kwa matumizi ya kawaida
22	H/W Shinyanga	20,156,000	Fedha za likizo za walimu zilitumika kwa shughuli zingine.
23	H/Mji Tarime	63,376,000	Fedha za miradi zilitumika kwa matumizi ya kawaida
24	H/W Ukerewe	6,398,000	Fedha za miradi zilitumika kwa matumizi ya kawaida
25	H/W Urambo	44,862,000	Fedha za ujenzi wa soko Shs.50,000,000, ukarabati wa hoteli ya Urambo Shs.98,000,000 na uwekaji wa mfumo wa maji kwenye maabara Shs.44,862,000 zilitumika kwa shughuli zingine
JUMLA		3,490,012,560	

Kiambatisho Na. xlvii: Orodha za Halmashauri na malipo yaliyolipwa kwa wasambazaji wa bidhaana huduma bila kudai risiti za kielektroniki

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	H/JijiArusha	1,695,669,461
2	H/W Longido	828,670,311
3	H/M Kinondoni	650,996,676

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
4	H/W Kilombero	581,185,769
5	H/JijiMwanza	430,952,468
6	H/W Handeni	417,298,778
7	H/W Nkasi	395,443,448
8	H/W Wanging'ombe	383,267,482
9	H/MjiKorogwe	357,778,606
10	H/W Rombo	352,724,716
11	H/W Ushetu	327,786,240
12	H/M Ilemela	299,913,860
13	H/W Sumbawanga	287,679,297
14	H/JijiDar es Salaam	276,532,788
15	H/W Maswa	267,226,262
16	H/W Manyoni	247,057,932
17	H/MjiBabati	225,634,568
18	H/W Ukerewe	221,962,258
19	H/MjiTarime	205,522,174
20	H/W Namtumbo	192,851,365
21	H/W Misungwi	191,182,094
22	H/W Mlele	175,784,660
23	H/W Kaliua	165,201,984
24	H/W Monduli	159,263,226
25	H/W Igunga	156,745,877
26	H/W Ileje	153,220,962
27	H/W Ikungi	150,404,340
28	H/W Mpanda	150,360,544
29	H/W Bariadi	150,186,397
30	H/W Muheza	150,185,051
31	H/W Ngara	149,799,293
32	H/W Same	147,456,762
33	H/MjiMafinga	145,784,415
34	H/W Nanyumbu	142,153,533
35	H/W Karatu	138,471,159
36	H/M Musoma	136,317,657
37	H/W Meru	135,250,721

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
38	H/W Siha	134,046,100
39	H/W Magu	133,112,866
40	H/W Tunduru	129,184,456
41	H/W Itilima	126,467,276
42	H/W Mbinga	125,511,855
43	H/MjiBariadi	121,679,811
44	H/W Hai	120,816,580
45	H/MjiKahama	112,785,136
46	H/W Kishapu	109,422,759
47	H/W Kiteto	108,740,852
48	H/W Rungwe	107,264,711
49	H/W Msalala	105,227,145
50	H/W Lushoto	104,655,737
51	H/W Gairo	103,829,680
52	H/M Morogoro	103,405,978
53	H/MjiNjombe	102,831,729
54	H/W Itigi	101,611,995
55	H/W Mbozi	99,449,950
56	H/W Ludewa	95,788,386
57	H/W Mbeya	95,534,970
58	H/W Tarime	95,170,553
59	H/MjiNzega	94,143,618
60	H/M Ilala	93,421,327
61	H/W Tandahimba	92,968,500
62	H/W Bunda	92,592,638
63	H/W Lindi	85,320,838
64	H/W Ngorongoro	84,602,421
65	H/W Bukoba	79,507,526
66	H/W Nyasa	76,225,251
67	H/W Shinyanga	75,282,975
68	H/W Mufindi	74,322,787
69	H/W Arusha	74,025,556
70	H/W Bumbuli	73,422,068
71	H/MjiHandeni	72,477,607

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
72	H/W Rufiji/Utete	72,005,114
73	H/W Kisarawe	70,875,063
74	H/M Shinyanga	70,537,956
75	H/W Kilwa	69,487,857
76	H/W Kilindi	68,375,671
77	H/W Ruangwa	67,382,245
78	H/W Pangani	65,729,662
79	H/W Busokelo	65,386,221
80	H/MjiMakambako	62,410,569
81	H/W Kwimba	59,412,773
82	H/W Makete	56,633,688
83	H/W Mbarali	54,470,140
84	H/W Kilosa	53,443,200
85	H/W Buchosa	52,063,998
86	H/M Temeke	48,986,090
87	H/W Hanang’	48,395,031
88	H/W Nachingwea	47,065,879
89	H/W Mwanga	46,522,855
90	H/W Njombe	43,313,676
91	H/W Mvomero	39,610,553
92	H/W Muleba	37,968,174
93	H/W Momba	33,751,466
94	H/W Korogwe	31,698,273
95	H/W Iramba	29,846,844
96	H/MjiKibaha	25,728,946
97	H/W Kibaha	24,003,000
98	H/W Bagamoyo	23,210,896
99	H/W Moshi	21,267,500
100	H/W Kyela	20,196,712
101	H/W Mkinga	19,837,070
102	H/W Busega	19,117,565
103	H/W Tabora	19,000,000
104	H/W Mbulu	16,946,200
105	H/W Mtwara	15,555,673

Na.	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
106	H/W Mafia	9,739,493
107	H/W Kondoa	8,802,490
108	H/JijiMbeya	7,899,540
109	H/M Iringa	6,851,500
110	H/W Simanjiro	4,700,656
111	H/M Lindi	3,954,000
112	H/W Liwale	2,543,500
	JUMLA	16,193,502,508

Kiambatisho Na. xlviii: Malipo yasidhibitiwa kwenye Akaunti ya Amana

Na.	Halmashauri	malipo yasikuwa na risti (Sh.)
1	H/W Meatu	3,050,625,994
2	H/M Ilemela	1,609,077,377
3	H/W Nkasi	718,497,000
4	H/W Wanging'ombe	561,369,180
5	H/W Handeni	460,602,126
6	H/W Ushetu	361,468,240
7	H/W Kasulu	329,373,153
8	H/MjiKorogwe	303,874,090
9	H/W Iramba	267,797,699
10	H/W Hanang'	223,735,929
11	H/W Makete	216,422,563
12	H/W Urambo	211,972,821
13	H/W Singida	204,632,472
14	H/W Kwimba	200,040,575
15	H/W Karagwe	194,867,120
16	H/W Sengerema	152,928,061
17	H/W Rombo	152,318,000
18	H/JijiMwanza	150,884,661
19	H/W Nzega	149,038,377
20	H/W Mvomero	144,394,518
21	H/W Misungwi	144,109,663
22	H/W Pangani	143,044,721
23	H/W Magu	124,406,808
24	H/W Mkalama	121,072,000
25	H/W Ukerewe	118,056,367
26	H/M Shinyanga	110,614,813
27	H/W Momba	100,551,288
28	H/W Sumbawanga	95,000,000
29	H/W Ludewa	89,216,703

Na.	Halmashauri	malipo yasikuwa na risti (Sh.)
30	H/M Kinondoni	89,119,840
31	H/W Manyoni	88,869,320
32	H/M Kigoma/Ujiji	84,115,526
33	H/M Musoma	83,582,277
34	H/W Monduli	80,865,430
35	H/MjiHandeni	80,042,651
36	H/W Kibondo	79,892,165
37	H/W Karatu	79,467,038
38	H/W Kigoma	74,222,600
39	H/W Mbarali	65,217,308
40	H/W Gairo	64,806,154
41	H/W Muleba	60,292,891
42	H/W Mbozi	50,270,250
43	H/W Chamwino	47,655,795
44	H/M Mpanda	47,000,000
45	H/MjiTarime	46,470,321
46	H/MjiNjombe	41,615,925
47	H/W Musoma	37,825,849
48	H/W Buchosa	36,982,450
49	H/W Missenyi	36,464,066
50	H/W Msalala	35,634,252
51	H/W Kilosa	34,022,500
52	H/W Lushoto	32,045,308
53	H/W Morogoro	31,930,000
54	H/M Moshi	25,551,081
55	H/MjiMakambako	25,017,900
56	H/W Kisarawe	24,722,233
57	H/W Ikungi	23,590,000
58	H/W Arusha	23,341,885
59	H/W Mbulu	22,907,500
60	H/MjiBabati	21,500,000
61	H/W Mlele	21,272,638

Na.	Halmashauri	malipo yasikuwa na risti (Sh.)
62	H/W Kiteto	20,933,218
63	H/W Ngorongoro	16,382,000
64	H/W Ileje	15,188,176
65	H/W Kilwa	12,000,000
66	H/W Nsimbo	11,779,000
67	H/W Bukoba	10,716,035
68	H/W Bagamoyo	6,717,225
69	H/W Songea	5,000,000
70	H/W Lindi	2,939,825
	JUMLA NDOGO	12,407,960,952
Na.	Halmashauri	Fedha zilizochukuliwa zaidi
1	H/W Hanang'	278,000,469
2	H/W Same	265,546,876
3	H/JijiTanga	214,799,518
4	H/W Moshi	181,504,113
5	H/W Muheza	154,893,151
6	H/W Siha	113,259,407
7	H/W Meru	58,325,723
8	H/W Buhigwe	47,585,905
9	H/MjiMakambako	30,194,728
10	H/W Mufindi	24,615,746
11	H/W Mbogwe	22,095,542
12	H/W Kisarawe	16,880,250
13	H/MjiBabati	13,551,814
14	H/W Karatu	8,778,700
15	H/W Rufiji/Utete	6,965,600
16	H/MjiKasulu	4,700,000
17	H/W Mwanga	1,703,100
	JUMLA NDOGO	1,443,400,642
	JUMLA KUU	13,851,361,593

Kiambatisho Na. xlix:Orodha za Halmashauri zenye Uandaaji na Utunzaji wa Rejesta za Amana usiyofaa

Na.	Halmashauri	Madhaifu yaliyomo kwenye rejista ya Amana
1	H/W Arusha	Bakaa anzia iliyooneshwa kwenye kitabu cha fedha (cash book) na bakaa anzia iliyooneshwa katika regista ya amana zilitofautiana Bakaa anzia hakuandikwa kwenye vifungu vya Amana Baadhi ya Mapokezi ya amana na Malipo hayakuoneshwa/kuingizwa kwenye rejista ya Amana
2	H/W Karatu	Rejista ya Amana haikuandaliwa ipasavyo kujumuisha bakaa za vifungu mbalimbali
3	H/W Kasulu	Rejista ya Amana haikuonesha namba za vifungu, madhumuni na maelezo ya fedha. Na baadhi Amana hazikuingizwa kwenye rejista.
4	H/W Kondoa	Rejista ya Amana Haikuwa na namba za kumbukumbu, kuweka na kutoa (Debt na Credit) hazikuoneshwa kwa kila ukaurasa na baadhi ya bakaa ya kila kifungu hazikuoneshwa Halmashauri ilifanya malipo kwa kutumia vifungu visivyo sahihi kwenye Akaunti ya Amana Katika kipindi cha ukaguzi Rejista ya Amana ilionekana kutokuhuishwa. Haikuonesha bakaa iliyopo kwenye kitabu cha fedha (cashbook) Shs.66,428,452. Uongozi haukuwa na uelewa juu ya malengo ya fedha za Amana zilizobakia kwenye Akaunti.
5	H/W Kyela	Halmashauri haikuandaa ipasavyo rejista ya Amana kama invoelekezwa na kifungu namba 5.19 ya LAAM, 2010.
6	H/Mji Mafinga	Rejesta ya Amana iliandaliwa katika fomu za elektroniki (nakala laini) iliyo kwenye excel ambayo mabadiliko aina yoyote ile yanaweza kufanywa kwa urahisi kuliko kama ingeandaliwa katika nakala ngumu
7	H/W Mbeya	Halmashauri haikuandaa ipasavyo rejista ya Amana kama invoelekezwa na kifungu namba

Na.	Halmashauri	Madhaifu yaliyomo kwenye rejista ya Amana
		5.19 ya LAAM, 2010.
8	H/W Meatu	Rejista ya Amana haikuandaliwa ipasavyo kujumuisha fedha zote za Amana
9	H/W Meru	Rejista ya Amana haikuhuishwa kujumuisha bakaa zote za shughuli zilizomo kwenye Rejista
10	H/W Mufindi	Rejesta ya Amana iliandaliwa katika fomu za elektroniki (nakala laini) haikuhuishwa na mabadiliko ya aina yoyote ile yanaweza kufanywa kwa urahisi kuliko kama ingeandaliwa katika nakala ngumu
11	H/W Musoma	Rejista ya Amana haikuhuishwa kujumuisha bakaa zote za shughuli zilizomo kwenye Rejista
12	H/M Musoma	Rejista ya Amana haikuandaliwa ipasavyo kueleza taarifa za kila Amana zilizokuwepo na bakaa ya kila Amana zilizobakia
13	H/Mji Njombe	Rejista ya Amana haikuandaliwa ipasavyo kueleza taarifa za kila Amana zilizokuwepo na bakaa ya kila Amana zilizobakia
14	H/W Rorya	Rejista ya Amana haikuandaliwa ipasavyo kueleza taarifa za kila Amana zilizokuwepo na bakaa ya kila Amana zilizobaki, baadhi ya Hati za malipo na namba resiti hazikuingizwa
15	H/M Sumbawanga	Halmashauri haikuandaa ipasavyo rejista ya Amana kama invoelekezwa kwenye kifungu namba 5.19 ya LAAM, 2010.
16	H/W Tarime	Rejista ya Amana iliyoandaliwa ilikosa taarifa mhimu kama fedha za Amana ziliwekwa na bakaa zilizobakia
17	H/Mji Tarime	Rejista ya Amana haikuandaliwa ipasavyo kueleza taarifa za kila Amana zilizokuwepo na bakaa ya kila Amana zilizobakia

Kiambatisho Na. l: Mapungufu yaliyojitokeza kwenye manunuzi ya mafuta

a) Mafuta ambayo hakuingizwa leja au kwenye daftari la kuratibu safari		
Na.	Halmashauri	kiasi (Sh)
1	H/W Songea	120,112,502
2	H/W Bunda	109,699,925
3	H/JijiMwanza	86,834,743
4	H/W Shinyanga	64,231,184
5	H/Mji Geita	57,835,736
6	H/W Mafia	53,881,700
7	H/W Geita	39,744,598
8	H/W Namtumbo	35,031,134
9	H/W Kilolo	34,609,604
10	H/W Mwanga	32,412,660
11	H/W Moshi	24,820,798
12	H/W Missenyi	22,577,551
13	H/W Biharamulo	17,314,290
14	H/W Ngorongoro	16,936,900
15	H/W Masasi	16,815,580
16	H/W Nzega	16,613,967
17	H/W Nanyumbu	16,036,984
18	H/M Musoma	15,287,639
19	H/W Muheza	11,315,300
20	H/W Kilombero	10,362,500
21	H/W Lindi	10,218,500
22	H/W Nsimbo	9,998,987
23	H/W Itigi	9,880,500
24	H/W Manyoni	9,619,729
25	H/W Handeni	8,144,166
26	H/W Hai	7,940,000
27	H/W Buchosa	6,956,695
28	H/W Ludewa	6,624,920
29	H/Mji Nzega	6,218,135
30	H/W Magu	6,069,092

a) Mafuta ambayo hakuingizwa leja au kwenye daftari la kuratibu safari		
Na.	Halmashauri	kiasi (Sh)
31	H/W Karatu	6,019,750
32	H/W Misungwi	5,870,500
33	H/W Monduli	5,866,020
34	H/M Iringa	5,563,968
35	H/Mji Mafinga	5,440,000
36	H/W Sengerema	4,747,748
37	H/Mji Masasi	4,493,778
38	H/W Sikonge	4,265,800
39	H/W Bumbuli	4,208,355
40	H/W Ikungi	3,635,270
41	H/W Buhigwe	3,364,085
42	H/W Ngara	2,908,450
43	H/W Mkinga	2,679,290
44	H/W Siha	1,908,000
45	H/W Bariadi	1,335,000
46	H/W Rombo	905,238
	Sub Jumla	947,357,271
	b) Mafuta ya yasiyoingizwa kwenye daftari la kuratibu safari	
S/N	Halmashauri	Kiasi (Sh)
1	H/W Kasulu	152,184,257
2	H/JijiMbeya	72,229,423
3	H/W Kishapu	52,440,921
4	H/W Nyasa	46,191,360
5	H/M Morogoro	39,508,933
6	H/W Kakonko	23,574,000
7	H/M Shinyanga	18,342,609
8	H/W Longido	17,591,150
9	H/W Singida	16,864,700
10	H/W Chunya	16,317,900
11	H/W Biharamulo	16,274,468
12	H/M Singida	12,796,000
13	H/W Momba	11,047,680
14	H/W Morogoro	11,047,680

a) Mafuta ambayo hakuingizwa leja au kwenye daftari la kuratibu safari		
Na.	Halmashauri	kiasi (Sh)
15	H/W Karatu	10,005,919
16	H/W Misungwi	9,826,955
17	H/W Simanjiro	9,637,645
18	H/M Mtwara	9,637,005
19	H/W Iramba	9,576,000
20	H/W Nkasi	9,539,130
21	H/W Kyerwa	9,295,580
22	H/W Muleba	9,189,063
23	H/Mji Kahama	8,829,731
24	H/W Serengeti	8,644,940
25	H/Mji Handeni	7,893,822
26	H/W Namtumbo	7,239,616
27	H/W Kyela	7,133,057
28	H/Mji Korogwe	6,470,863
29	H/W Itilima	6,332,300
30	H/W Mlele	5,906,220
31	H/W Lushoto	5,846,839
32	H/W Manyoni	5,566,150
33	H/W Arusha	3,569,030
34	H/W Kibondo	3,293,340
35	H/Mji Nanyamba	2,681,500
36	H/W Karagwe	2,570,560
37	H/W Ushetu	2,514,980
38	H/W Kiteto	2,304,690
39	H/W Kisarawe	2,226,250
40	H/W Ngorongoro	2,134,205
41	H/W Korogwe	2,081,060
42	H/W Moshi	2,055,672
43	H/W Kilindi	1,901,432
44	H/W Tunduru	1,883,300
45	H/W Pangani	1,700,784
46	H/W Ikungi	1,587,820
47	H/W Itigi	1,326,524

a) Mafuta ambayo hakuingizwa leja au kwenye daftari la kuratibu safari		
Na.	Halmashauri	kiasi (Sh)
48	H/W Monduli	1,297,570
49	H/W Ngara	1,204,060
50	H/W Mtwara	1,165,010
51	H/W Maswa	1,133,833
52	H/W Kongwa	569,500
	Sub Jumla	692,183,036
	C) Mafuta yaliyoingizwa kwenye magari binafisi	
Na	Halmashauri	kiasi (Sh)
1	H/W Mlele	41,645,900
2	H/W Kyela	15,540,073
3	H/W Hanang'	8,947,700
4	H/W Kaliua	4,980,596
5	H/W Mufindi	4,817,400
6	H/W Nanyumbu	3,939,000
7	H/W Karatu	3,719,111
8	H/W Arusha	3,664,750
9	H/W Ngorongoro	3,350,900
10	H/W Buchosa	1,212,600
	Jumla ndogo	91,818,030
	Jumla Kuu	1,731,358,338

Kiambatisho Na. li: Orodha ya Halmashauri zenye Mapungufu kwenye Daftari za kuratibu Safari za Gari

Na	Halmashauri	Madhaifu yaliyojitokeza
1	H/W Arusha	Lita za mafuta ya dizeli 1870 zenye thamani ya Shs.3,569,030 yaliingizwa kwenye leja ya mafuta lakini hayakuonekana kwenye daftari la safari za magari Baadhi ya mafuta yaliingizwa kwenye magari yasiyotambulika.
2	H/W Bariadi	Daftari za safari hazikujazwa vizuri matumizi ya mafuta hayakuingizwa
3	H/W Biharamulo	Daftari za safari za magari hazikusainiwa na madereva na maafisa wakati wa safari Kilomita zilizotumika katika safari hazikuoneshwa kwenye daftri za safari ili kutambua mafuta yaliyotumika.
4	H/W Ikungi	Lita 13,753.5 yenye thamani ya Shs. 23,650,711 yaliingizwa vizuri kwenye daftari za safari za magari lakini daftari hizo za safari zilikosa taarifa mhimu kama:- Kilomita zilizotumika Afisa usafirishaji hakutekeleza majukumu yake ipasavyo kufanya ukaguzi wa daftari za safari kama ilivyoelekezwa kwenye LGFM 2009.
5	H/W Kigoma	Halmashauri haikuwa na daftari za kuratibu safari za magari.
6	H/M Kigoma/Ujiji	Daftari za kuratibu safari za Magari hazikujazwa vizuri
7	H/W Kwimba	daftari za kuratibu safari za Magari hazikujazwa vizuri
8	H/W Ludewa	Daftari la kuratibu safari kwa gari Na.DFP 8474 halikuonesha tarehe ya kuondoka na kurudi safari Idadi ya lita za mafuta yaliyotumika wakati wa safari haikuoneshwa kwenye daftari la kuratibu safari Daftari ya kuratibu safari za magari halikukaguliwa na Afisa usafirishaji.

Na	Halmashauri	Madhaifu yaliyojitokeza
		Maafisa walio safairi na gari la ofisi hawakusaini daftari la kuratibu safari Mafuta yaliyonunuliwa kwa njia ya masurufu hayakuingizwa kwenye daftari ya kuratibu safari za ya gari.
9	H/W Lushoto	Lita 1627 za dizeli ya Shs.2,969,571 hayakuingizwa kwenye daftari za magari
10	H/Mji Mafinga	Taarifa ya matumizi ya mafuta hazikuoneshwa kwenye daftari la kuratibu safari zilizoletwa kwa ajili ya ukaguzi
11	H/Mji Makambako	Utunzaji hafifu wa daftari la kuratibu safari za magari.
12	H/W Manyoni	Kilomita zilizotumika hazikuandikwa kwenye daftari za kuratibu safari za magari.
13	H/W Maswa	Daftari za kuratibu safari za magari hazikuandaliwa kama iliyoagizwa na LGFM 2009
14	H/W Mbarali	Kilomita zilizotumika hazikuoneshwa kwenye madaftari ya kuratibu safari za magari Baadhi mafuta yaliotolewa kwenye magari hayakuingizwa kwenye daftari za kuratibu safari za magari Daftari ya kuratibu safari za magari hazikukaguliwa na hazikusainiwa na Afisa usafirishaji Kasoro, dosari au uhalibifu wa magari haukuripotiwa kwenye daftari za kuratibu safari za magari
15	H/W Mbeya	Kinyume agizo 89(3) la LGFM 2009, daftari za kuratibu safari za magari zilikuwa na mapungufu
16	H/W Mkuranga	Daftari ya kuratibu safari ya gari Na. STK 7439 ilionesha mafuta yaliyowekwa lakini halikuonesha jumla ya kilomita zilizotumika Daftari ya kuratibu safari ya gari Na. STL 3419 hazikuonesha tarehe ya safari na jina la dereva
17	H/W Mlele	Mafuta ya thamani ya Shs. 5,906,220 yalitolewa kwa ajili ya magari ya Halmashauri lakini hakuonekana kuingizwa kwenye daftari za kuratibu safari

Na	Halmashauri	Madhaifu yaliyojitokeza
		Maafisa waliosafairi na magari hawakupitisha safari hizo Muda wa kuondoka na kurudi haukuoneshwa kwenye daftari za kuratibu safari. Jumla ya kilomita zilizotumika hakuoneshwa kwenye daftari za kuratibu safari Taarifa za matengenezo ya magari hazikuoneshwa kwenye dafatari za kuratibu safari
18	H/W Mpanda	Baadhi ya maafisa waliosafiri na magari hawakusaini wala kuidhinisha safari hizo kwenye daftari za kuratibu safari Muda wa kuondoka na kurudi haukuoneshwa kwenye daftari za safari Jumla za kilomita hazikuoneshwa kwenye daftari za safari Taarifa za matengenezo ya magari hazikuoneshwa kwenye madafatari ya kuratibu safari
19	H/W Mufindi	Matumizi mafuta yasiyo na tija Kilomita zilizotumika kwa magari Na. STK 5943, STK 5669 na Na. STL 3374 hazikuoneshwa kwenye madafatari ya kuratibu safari kwa kila siku. Kilomita anzia na ishia hazikuoneshwa kwenye daftari la kuratibu safari la gari Na.DFP 4397
20	H/W Namtumbo	Lita 13,558 za diseli zenye thamani ya Shs. 25,337,080 yalichukuliwa kutoka stoo kuu na kuingizwa kwenye leja za idara lakini matumizi yake hayakuonekana. Utilization of fuel worth TZS 9,694,054 was not confirmed due to non- maintenance of proper records of the procured stores (fuel) in their relevant stores ledger after being received. Matumizi ya mafuta ya Shs.9,694,054 hayakujulikana kutokana na kukosekana kwa nyaraka za matumizi ya mafuta hayo kutoka stoo.

Na	Halmashauri	Madhaifu yaliyojitokeza
21	H/W Ngorongoro	Leja ya mafuta haikuonekana wala taarifa za mafuta hazikuonekana kwenye hati ya kutolea mafuta au kibali cha Mafuta kwenda kwenye magari Madaftari ya kuratibu safari zilizoletwa kwenye ukaguzi hazikuonesha taarifa za mafuta yoyote yaliyoripotiwa kuwa yameingizwa
22	H/Mji Njombe	Daftari za kuratibu safari za gari hazikuletwa kwenye Ukaguzi
23	H/W Nkasi	Daftari za kuratibu safari za magari 5 kati ya 8, gari Na. STK 5212, SM 5759, SM 7047, STL 3580 na SM 4525 hazikuonesha taarifa za kilomita anzia na kilomita ishia
24	H/W Rufiji/Utete	Daftari za kuratibu safari za magari hazikuonesha muda wa kuanza safari na kumaliza safari Taarifa ya ubovu wa magari hazikuonyeshwa kwenye daftari za kuratibu safari ili Afisa aliyeidhinishwa na Afisa usafirishaji waone kwa uhakiki. Kilomita zilizotumika kwa siku hazikuoana na matumizi ya mafuta yaani bakaa anzia ya mafuta iliyopo kwenye tanki na bakaa ishia iliyoneshwa kwenye daftari la kuratibu safari kwa siku hiyo Daftari za kuratibu safari hazikukaguliwa na afisa usafirishaji na mkaguzi wa ndani Baadhi ya maafisa waliosafiri na magari hawakusaini daftari za kuratibu safari za magari.

Kiambatisho Na. lii: Mapokezi pungufu ya fedha ya ruzuku za shule Sh. 2,034,524,193

NA	Jina la Halmashauri	SEKONDARI			MSINGI		
		kiasi kinachohitajika	Kiasi pokelewa	Nakisi	kiasi kinachohitajika	Kiasi pokelewa	Nakisi
	H/W Kibaha	62,700,000	58,454,000	4,246,000	59,294,000	74,104,800	-14,810,800
	H/M Temeke			0	175,210,000	107,749,000	67,461,000
	H/W Mpwapwa	102,987,500.00	88,251,000	14,736,500			0
	H/W Bukombe			0	304,974,000	191,756,980.49	113,217,020
	H/W Babati	145,087,500	119,801,000	25,286,500	350,245,000	308,682,000	41,563,000
	H/M Babati	130,191,000	112,891,000	17,300,000			0
	H/W Busokelo			0	134,652,000	61,645,318.62	73,006,681
	H/JIJIMbeya	566,425,000	311,082,000	255,343,000	705,220,000	239,134,000	466,086,000
	H/W Kwimba	557,313,236.57	416,604,000	140,709,237	396,485,645.19	330,525,000	65,960,645
	H/W Magu	292,150,000	283,576,000	8,574,000			0
	H/W Misungwi	232,391,584	201,026,000	31,365,584	273,991,480	221,664,000	52,327,480
	H/W Meatu	71,169,861	58,744,000	12,425,861	197,613,500	213,058,000	-15,444,500
	H/W Ikungi	197,125,000	111,417,856	85,707,144			0
	H/W Njombe	179,274,000	160,856,000	18,418,000	87,268,000	86,322,000	946,000
	H/W	198,950,000	180,873,000	18,077,000			0

	Wanging'ombe						
	H/W Nyasa	60,500,000	90,491,000	-29,991,000	221,046,000	163,267,000	57,779,000
	H/W Mbogwe	76,950,000	62,629,000	14,321,000	162,304,000	154,436,000	7,868,000
	Hanang' DC	106,662,500	88,639,000.00	18,023,500	338,333,300	217,574,288	120,759,012
	Kiteto DC	61,147,912	48,390,000	12,757,912	0	0	0
	Nyang'hwale DC	196,695,000	115,845,000.00	80,850,000	387,870,000	150,045,000	237,825,000
	Igunga DC	98,799,500	82,326,000	16,473,500	0	0	0
	Sikonge DC	87,922,917	72,566,000	15,356,917	0	0	0
JUMLA		2,983,476,510.57	2,285,064,856	759,980,655	1,109,553,300	685,322,288	1,274,543,538
	Jumla Ya Mapokezi pungufu ya fedha ya ruzuku kwa Shule za Sekondari na Msingi						2,034,524,193

Kiambatisho Na. liii: Upungufu wa miundombinu katika Shule za Msingi na Sekondari

Jina la Halmashauri	Madarasa			Vyoo			Nyumba za walimu			Maabara		
	Mahitaji	Yaliyopo	Upungufu	Mahitaji	Vilivyopo	Upungufu	Mahitaji	Zilizopo	Upungufu	Mahitaji	zilizopo	Upungufu
H/W Arusha	1876	1063	738	2808	1199	1609	1682	251	1431	81	71	5
H/Mji Babati	130	105	25	390	365	25	270	152	118	93	83	10
H/W Bahi	34	17	17	62	12	50	34	1	33	10	0	10
H/Mji Bariadi	26	16	10	54	10	44	39	2	37	4	3	1
H/W Bariadi	1927	720	1207	2449	378	2071	2044	366	1678	66	15	51
H/W Biharamulo	231	151	183	70	113	80	389	339	50	80	6	74
H/W Bukoba	2724	1298	1426	4136	1691	2345	2777	290	2487	90	12	78
H/W Buchosa	2676	827	1908	2776	331	2504	4853	1038	3815	57	57	0
H/M Bukoba	271	192	367	85	282	79	480	242	238	90	19	71
H/W Bukombe	1667	605	1062	3315	758	2556	2099	179	1920	42	42	0
H/W Bumbuli	3842	1200	2641	347	36	311	2446	215	2231	72	2	70
H/W Busega	1639	837	802	2693	1225	1468	1520	269	1251	51	51	0
H/W Busekelo	850	544	306	1444	730	674	1042	208	834	45	45	0
H/W Chamwino	391	391	0	339	339	0	108	13	95	45	41	4
H/W Chato	2561	752	1809	4069	1837	2232	2014	238	1776	81	9	72
H/W Chemba	1431	872	514	2676	1070	1635	1507	338	1160	66	5	61
H/W Chunya	1,456	939	547	2,881	1585	1296	1583	445	918	33	33	0
H/W Gairo	1030	494	546	1425	712	713	1007	122	885	32	5	27

Jina la Halmashauri	Madarasa			Vyoo			Nyumba za walimu			Maabara		
	Mahitaji	Yaliyopo	Upungufu	Mahitaji	Vilivyopo	Upungufu	Mahitaji	Zilizopo	Upungufu	Mahitaji	zilizopo	Upungufu
H/M Dodoma	1759	849	905	3110	1028	2082	1762	187	1575	0	0	0
H/Mji Geita	1385	584	839	470	241	219	381	279	102	119	16	103
H/W Geita	4135	1550	2585	8100	1775	6375	4182	750	3432	90	10	80
H/W Hanang	1290	764	526	3109	2662	447	1776	522	1254	99	11	88
H/W Handeni	390	202	188	208	127	81	681	373	308	99	14	85
H/Mji Handeni	397	241	156	183	107	76	651	47	604	24	2	22
H/W Ikungi	1289	949	340	2748	1472	1276	1352	636	716	93	10	83
H/W Ileje	971	720	251	1,228	855	373	513	76	437	78	46	32
H/M Ilemela	1656	524	1132	3016	641	2375	1519	92	1427	57	7	50
H/W Iramba	1540	832	708	2609	1515	1094	969	295	674	66	62	4
H/W Iringa	513	418	619	135	484	95	985	642	343	66	7	59
H/M Iringa	935	671	264	1631	990	641	1357	138	1219	39	15	24
H/W Itigi	684	306	378	1367	525	842	814	121	693	33	30	3
H/W Itilima	520	181	499	73	426	339	841	119	722	39	15	24
H/Mji Kahama	179	145	463	48	415	34	363	166	197	87	12	75
H/W Kalambo	244	183	51	338	277	61	512	325	187	42	19	23
H/W Kaliua	247	160	87	341	254	87	402	141	261	45	4	41
H/W Kakonko	108	109	0	194	145	49	266	48	218	33	10	23
H/Mji Kasulu	129	104	25	296	156	140	294	26	268	33	3	30
H/W Karagwe	267	175	92	352	260	92	332	209	123	105	12	93
H/W Karatu	1610	1211	479	2,795	1944	941	1969	723	1246	87	36	51
H/W Kibaha	591	425	169	210	160	50	854	184	670	24	24	0

Jina la Halmashauri	Madarasa			Vyoo			Nyumba za walimu			Maabara		
	Mahitaji	Yaliyopo	Upungufu	Mahitaji	Vilivyopo	Upungufu	Mahitaji	Zilizopo	Upungufu	Mahitaji	zilizopo	Upungufu
H/W Kilolo	336	236	100	428	328	100	577	404	173	87	28	59
H/W Kilosa	2300	1394	906	903	485	418	790	100	690	114	21	93
H/W Kilombero	344	305	39	549	228	321	612	52	560	24	10	14
H/W Kilwa	188	185	3	311	193	108	309	86	220	81	19	62
H/W Kiteto	960	450	510	1968	887	1081	970	247	723	48	30	18
H/W Kishapu	318	205	364	87	277	113	234	89	145	78	16	62
H/W Kongwa	240	217	23	330	242	110	339	109	270	72	11	61
H/Mji Korogwe	419	324	95	575	230	345	844	62	782			
H/W Kwimba	351	283	78	634	419	215	835	160	678	93	74	19
H/W Kyela	1747	1043	704	3355	1566	1788	1930	226	1704	66	66	0
H/M Lindi	881	357	131	756	454	302	502	111	391	24	24	0
H/W Liwale	1404	828	576	1890	764	1126	1320	279	1041	69	12	57
H/W Longido	151	79	72	272	172	72	271	163	108	48	27	21
H/W Lushoto	557	466	91	686	595	91	1343	761	582	27	6	21
H/W Magu	2579	1159	1420	4366	1490	2876	2865	355	2530	159	11	148
H/W Makete	815	648	167	1278	1120	158	700	430	270	12	12	0
H/W Maswa	1816	1150	666	3553	871	2682	1539	479	1060	45	35	5
H/W Manyoni	1012	529	483	1999	849	1150	1103	263	841	30	18	12
H/W Mbarali	1517	354	1163	6615	3124	3491	2030	861	1169	36	19	17
H/JijiMbeya	590	570	20	194	174	20	1141	609	532	60	48	42
H/W Mbeya	1850	1186	664	3230	1758	1472	1917	504	1413	93	49	44

Jina la Halmashauri	Madarasa			Vyoo			Nyumba za walimu			Maabara		
	Mahitaji	Yaliyopo	Upungufu	Mahitaji	Vilivyopo	Upungufu	Mahitaji	Zilizopo	Upungufu	Mahitaji	zilizopo	Upungufu
H/W Mbulu	900	676	224	2504	1647	857	2115	556	1559	90	40	50
H/W Singida	187	106	81	185	74	111	26	5	21	39	37	2
H/W Meatu	1555	958	597	2887	1162	1730	1646	435	1211	66	13	53
H/W Meru	345	293	52	610	431	179	832	87	745	87	56	31
H/W Misenyi	299	220	447	39	408	79	545	311	234	81	44	37
H/WMisungwi	236	217	19	423	222	200	546	69	477	69	5	64
H/W Mkalama	1201	715	486	2113	905	1208	1261	332	929	60	55	5
H/W Mkinga	874	585	289	1716	666	1070	1116	151	965	48	30	18
H/W Mlele	113	59	54	229	175	54	200	176	24	15	5	10
H/W Momba	189	180	320	91	229	9	268	170	98	45	42	3
H/W Mondulu	883	597	286	1,435	881	554	1015	286	729	39	4	35
H/M Moshi	309	262	231	31	200	47	891	489	402	42	33	9
H/W Moshi	3028	2733	275	5437	4233	1204	3738	399	3339	177	93	84
H/W Mpanda	1127	312	815	11323	493	830	1127	180	947	21	6	15
H/Mji Mpanda	966	400	562	1594	550	1094	767	48	719	0	0	0
H/W Mpwapwa	203	268	32	372	91	24	372	91	281	75	6	69
H/W Msalala	1504	831	673	1732	245	1487	2621	1055	1566	0	0	0
H/M Musoma	1130	587	543	1229	102	1127	2212	741	1471	0	0	0
H/W Mwanga	290	253	1181	88	1093	37	559	387	172	75	34	41
H/JijiMwanza	2569	1099	1479	5225	1494	3768	3037	180	2828	90	25	65
H/W Nachingwea	316	207	109	301	192	109	450	244	206	81	21	60

Jina la Halmashauri	Madarasa			Vyoo			Nyumba za walimu			Maabara		
	Mahitaji	Yaliyopo	Upungufu	Mahitaji	Vilivyopo	Upungufu	Mahitaji	Zilizopo	Upungufu	Mahitaji	zilizopo	Upungufu
H/W Nyang'hwale	956	657	299	2067	883	1184	1059	371	688	20	3	17
H/W Nkasi	250	200	168	41	127	50	306	282	24	0	0	0
H/W Ngorongoro	790	465	336	1458	1150	308	935	395	540	50	19	31
H/W Nsimbo	129	90	169	17	152	39	260	117	143	0	0	0
H/W Pangani	69	48	1117	72	1045	21	90	70	20	21	4	17
H/W Rombo	462	462	0	856	843	13	1006	73	933	123	81	42
H/W Rungwe	2074	1299	810	3406	1917	1421	369	339	30	84	84	0
H/W Sengerema	2770	1053	1717	4919	1507	3412	3205	324	2343	90	81	3
H/W Siha	737	521	216	1125	900	225	819	123	696	39	8	31
H/W Sikonge	957	654	303	1574	894	680	1193	252	941	51	2	49
H/W Shinyanga	1886	1178	708	1682	476	1206	3359	1357	2002	36	19	17
H/W Simanjiro	753	471	294	1740	869	871	1004	282	722	45	9	36
H/M Singida	1013	616	397	1666	1251	415	1192	155	1037	54	7	47
H/M Sumbawanga	326	250	76	276	200	76	613	264	349	24	15	9
H/W Tabora	1904	961	943	95	83	12	1881	268	1613	51	12	39
H/JijiTanga	1744	1095	649	3350	1241	2109	2294	187	2107	78	46	32
H/W	1689	999	690	3238	971	2267	1179	251	928	16	7	9

Jina la Halmashauri	Madarasa			Vyoo			Nyumba za walimu			Maabara		
	Mahitaji	Yaliyopo	Upungufu	Mahitaji	Vilivyopo	Upungufu	Mahitaji	Zilizopo	Upungufu	Mahitaji	zilizopo	Upungufu
Tandahimba												
H/W Tarime	240	160	80	290	110	180	1854	321	1533	78	10	68
H/W Tunduru	2054	1061	993	380	388	0	2244	632	1612	63	63	0
H/W Ukerewe	3270	1211	2059	5449	1422	4027	3627	669	2958	66	15	51
H/W Ulanga	402	370	32	337	337	0	374	236	138	81	17	64
Jumla	108675	59673	52530	172161	77617	89794	125047	30517	94530	5896	2432	3495

Kiambatisho Na. liv: Kutokufuatwa kwa Sheria Na.9 ya 2004 ya Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu (HESLB) inayohusu urejeshwaji wa mikopo

Na.	Jina la Halmashauri	Utambuzi wa wanufaika wa mikopo haujafanyika	Kutopeleka taarifa kwenye Bodi kwa wanufaika waliotambuliwa	Makato ya mikopo ambayo hayajarejeshwa kwenye Bodi
1	H/JijiArusha	√	√	√
2	H/W Babati	√	√	√
3	H/Mj iBabati	√	√	√
4	H/W Bahi	√	√	√
5	H/W Bagamoyo	√	√	√
6	H/W Buhigwe	√	√	√
7	H/W Bukombe	√	√	√
8	H/W Bunda	√	√	√
9	H/W Chato	√	√	√
10	H/W Chemba	√	√	√
11	H/W Chunya	√	√	√
12	H/M Dodoma	√	√	√
13	H/W Gairo	√	√	√
14	H/W Geita	√	√	√
15	H/Mji Geita	√	√	√
16	H/W Hanang'	√	√	√
17	H/W Igunga	√	√	√
18	H/W Ikungi	√	√	√
19	H/M Ilala	√	√	√
20	H/W Ileje	√	√	√
21	H/M Ilemela	√	√	√
22	H/W Iramba	√	√	√
23	H/W Iringa	√	√	√
24	H/M Iringa	√	√	√
25	H/W Kaliua	√	√	√
26	H/W Karatu	√	√	√
27	H/W Kasulu	√	√	√
28	H/W Kibondo	√	√	√
29	H/W Kigoma	√	√	√
30	H/W Kilolo	√	√	√

Na.	Jina la Halmashauri	Utambuzi wa wanufaika wa mikopo haujafanyika	Kutopeleka taarifa kwenye Bodi kwa wanufaika waliotambuliwa	Makato ya mikopo ambayo hayajarejeshwa kwenye Bodi
31	H/W Kilombero	√	√	√
32	H/M Kinondoni	√	√	√
33	H/W Kiteto	√	√	√
34	H/W Kondoa	√	√	√
35	H/W Kwimba	√	√	√
36	H/M Lindi	√	√	√
37	H/Mji Mafinga	√	√	√
38	H/W Magu	√	√	√
39	H/Mji Makambako	√	√	√
40	H/W Manyoni	√	√	√
41	H/W Mbarali	√	√	√
42	H/JijiMbeya	√	√	√
43	H/W Mbeya	√	√	√
44	H/W Mbinga	√	√	√
45	H/Mji Mbinga	√	√	√
46	H/W Mbogwe	√	√	√
47	H/W Mbozi	√	√	√
48	H/W Meru	√	√	√
49	H/W Mufinda	√	√	√
50	H/WM kalama	√	√	√
51	H/W Momba	√	√	√
52	H/W Moshi	√	√	√
53	H/M Musoma	√	√	√
54	H/W Mvomero	√	√	√
55	H/JijiMwanza	√	√	√
56	H/Mji Njombe	√	√	√
57	H/W Namtumbo	√	√	√
58	H/W Nyang'hwale	√	√	√
59	H/W Nkasi	√	√	√
60	H/W Nyang'ware	√	√	√
61	H/Mji Nzega	√	√	√
62	H/W Sengerema	√	√	√

Na.	Jina la Halmashauri	Utambuzi wa wanufaika wa mikopo haujafanyika	Kutopeleka taarifa kwenye Bodi kwa wanufaika waliotambuliwa	Makato ya mikopo ambayo hayajarejeshwa kwenye Bodi
63	H/W Singida	√	√	√
64	H/M Singida	√	√	√
65	H/M Songea	√	√	√
66	H/W Tandahimba	√	√	√
67	H/M Temeke	√	√	√
68	H/W Tunduru	√	√	√
69	H/W Urambo	√	√	√
70	H/W Ukerewe	√	√	√
71	H/W Ushetu	√	√	√
72	H/W Urambo	√	√	√
73	H/W Wang'ing'ombe	√	√	√

Kiambatisho Na. lv: Udhaifu katika Usimamizi wa Mazingira

Na.	Jina la Halmashauri	Udhaifu wa utunzaji wa mazingira uliobainika
1	H/JijiArusha	Jamii imeanzakuwa na tabia ya utupaji taka katika maeneo yanayozunguka kaya zao na katika vyanzo vya maji kama vile katika kata za Sombetini na Kaloleni. Kutoondolewa kwa choo kilichoonekana hakifai kutumika kinaweza kuleta madhara katika Shule ya Msingi Njiro ambayo yanaweza kuhatarisha maisha ya mwanafunzi. Kukosekana kwa mkaguzi wa mazingira kama inavyotakiwa na sehemu XVI ya Kifungu Na. 182 (1), (2) na 183 (1), (2), (3) cha Sheria ya Usimamizi wa Mazingira Na.20 ya 2004.
2	H/W Arusha	Ukosefu wa vifaa vya kuzimia moto katika majengo ya Halmashauri. Kutoandaa mpango wa mwaka wa utunzaji wa mazingira kama inavyotakiwa na Kifungu Na. 42 (1) na (2) cha Sheria ya Usimamizi wa Mazingira Na. 20 ya mwaka 2004. Kutokuwepo utambuzi wa aina ya miradi inayohitaji tathmini ya mazingira na ukaguzi kabla ya utekelezaji kama inavyotakiwa na sehemu ya kwanza ya Kanuni za Mazingira (Usajili wa Wataalam wa Mazingira) za mwaka 2005. Kukosekana kwa sera ya usimamizi wa mazingira
3	H/Mji Babati	Eneo lililoanzishwa kwa ajili ya utupaji taka halijazungushiwa wigo; hakuna hapimaji wa uzito wa taka kabla ya kutupwa, na hakuna sehemu maalum kwa ajili ya kuharibu taka. Katika shamba la Katani lililopo Sirato kuna sehemu ya muda kwa ajili ya utupaji taka za majimaji; hakuna tiba ya taka hizo kabla ya kutupwa, hakuna maelezo ya tahadhari yanayozuia kuingia katika eneo la utupaji taka hizo na eneo lililotengwa lipo karibu na barabara ambalo hutumiwa na wananchi. Changamoto zinazokabili maendeleo ya Ziwa Babati kama vile bajeti ndogo kwa ajili ya kulinda, kuhifadhi na doria ya shughuli za uvuvi katika ziwa; Uhaba wa wataalam wa uvuvi na shughuli haramu za uvuvi katika ziwa. Karibu na mazingira ya Ziwa; jamii inaendesha shughuli za kilimo, kukata miti, makazi ya binadamu, kufyatua matofali, kuosha magari na ufugaji. Majengo ya hoteli yaliyojengwa karibu na ghala la Halmashauri linaloshughulikia hifadhi ya Ziwa bila kutimiza matakwa ya mikataba ambayo yamesababisha kutokuwa na mazingira

Na.	Jina la Halmashauri	Udhaifu wa utunzaji wa mazingira uliobainika
		mazuri katika hoteli.
4	H/W Bahi	Halmashauri haikukutambua aina ya miradi inaohitaji tathmini ya mazingira na ukaguzi kabla ya utekelezaji kama inavyotakiwa na sehemu ya kwanza ya Kanuni za Mazingira (Usajili wa Wataalam wa Mazingira) za mwaka 2005 wakati Halmashauri ina shughuli za madini katika Kijiji cha Asanje ulioanza bila kufanya tathmini ya athari za mazingira.
5	H/W Biharamulo	Halmashauri ilikuwa na ucheleweshaji wa kuondoa taka kutoka katika maeneo ya ukusanyaji; katika maeneo yote ya ukusanyaji taka zilitupwa na kuenea kote katika ambalo halina uzio.
6	H/M Bukoba	Maeneo ya ukusanyaji wa taka yalikutwa na malundo makubwa ya taka na yale yaliyojengewa hayatumiki badala yake taka hutupwa nje ya jengo la kukusanyia taka.
7	H/W Busega	Hakuna sehemu ya utupaji wa taka ngumu zilizokusanywa kutoka sehemu mbalimbali za ukusanyaji katika Mji wa Nyashimo kinyume na Kifungu Na.118 cha Sheria ya usimamizi wa Mazingira ya mwaka 2004.
8	H/W Busokelo	Jamii za vijijini zilikuwa zinachimba mchanga katika Mito na madaraja ya Lufilyo, Isale, na Mwatisi
9	H/W Chamwino	Uanzishwaji wa shughuli za uchimaji wa madini katika vijiji vya Hanet na Itiso bila kuandaa ripoti ya Tathmini ya Athari za Mazingira. Kinyume cha sheria ya kukata miti kupindukia kwa ajili ya mkaa na kuni kwa ajili ya shughuli za kibiashara kinyume na sheria ya misitu ya mwaka 2002 ambayo iliweka taratibu za usimamizi wa maliasili.
10	H /W Chunya	(i) Hakuna vifaa vya kutosha, mashine na zana kwa ajili ya kukusanyia, kusafirisha na kutupa taka ngumu na za majimaji. Hivi sasa uzalishaji wa taka ngumu kwa mwezi ni tani 1,460 wakati uwezo wa kukusanya na kusafirisha taka ngumu kwa mwezi ni tani 450 (29%). Kukosekana kwa maeneo maalum yaliyofungwa kwa ajili kukusanyia takataka kumesababisha watu kutupa taka katika maeneo ambayo hayakutengwa.
11	H/M Ilemela	Katika vijiji vya Nyamadoke, Kiseke na Jiwe Kuu kwenye hifadhi ya milima nilibaini machimbo haramu ya mchanga na

Na.	Jina la Halmashauri	Udhaifu wa utunzaji wa mazingira uliobainika
		mawe Magaka, Maseleme, Nsumba PPF, mlima Kiseke, hifadhi ya mlima Jiwe Kuu, Nyamadoke, Shibula, Mlima CBE, Kilabela na Nyamhongolo
12	H/W Itilima	Hakuna sehemu ya kutupa taka ambayo ingetumika kutupa taka zilizokusanywa kutoka kwenye vituo mbalimbali vya kukusanyia taka katika Mji wa Lagangabilili.
13	H/W Kibaha	Uvamizi wa wachimbaji wadogo wadogo wa mchanga katika kata za Soga, Kikongo na Bokomnemela. Kutodhibitiwa kwa uchomaji msitu moto na wakulima, wawindaji na wafugaji ambao kuchoma misitu au malisho kwa kilimo cha kuhamahama, uwindaji wanyama pori na ufugaji wa ng'ombe.
14	H/Mji Kibaha	Kutokusanywa kwa taka ngumu za bidhaa katika eneo la Kongowe Sokoni na picha ya Ndege pembezoni mwa barabara ya Morogoro. Halmashauri ya Mji Kibaha inazalisha takriban tani 50,951 za taka ngumu kwa mwaka na uwezo wake wa kutupa taka ngumu ni tani 12,005 tu ambayo ni sawa na 24% kwa mwaka na 76% ya taka ngumu huachwa bila kukusanywa. Kutoendelezwa kwa maeneo ya utupaji taka katika Halmashauri ya Mji Kibaha.
15	H/W Kishapu	Uwezo duni katika ukusanyaji na usafirishaji wa taka ngumu. Hakuna mahali kwa ajili ya utupaji wa taka ngumu
16	H/W Kaliua	Kuna mfumo hafifu wa mifereji karibu stendi ya basi Kaliua. Mmomonyoko wa udongo katika barabara ya Kapuya. utupaji wa taka ngumu usiofaa katika barabara ya Kapuya.
17	H/M Lindi	Kilimo na shughuli nyingine za binadamu karibu na chanzo cha maji cha Mingoyo na utupaji wa bidhaa za taka maeneo ya makazi binadamu katika miji ya Ndolo na Kariakoo.
18	H/W Mafia	Kurundikana ya taka ngumu ndani ya maeneo ya makazi ya Kilindoni (Katika eneo la Ismailia).
19	H/W Masasi	Kutokuwepo mpangilio wa uchimbaji changarawe katika eneo la Msanga na hakuna huduma ya vyoo. Kutokuwepo kwa vifaa vya kupambana na moto katika majengo ya hospitali ya Newala.
20	H/W Mbozi	Mlipuko wa mafuta katika visima vya maji vilivyochimbwa kienyeji katika Kata ya Mlowo.
21	H/W Mbulu	Kutojengwa kwa vituo vya kukusanyia taka

Na.	Jina la Halmashauri	Udhaifu wa utunzaji wa mazingira uliobainika
22	H/W Misenyi	Uchelewaji wa kuzoa taka katika vituo vya kukusanyia ambako kumepelekea kurundikana kwa taka.
23	H/W Misungwi	Kituo cha kukusanyia taka katika pande za barabara za soko la mji karibu na makazi ya binadamu yasiyokuwa na kizuizi sahihi cha taka kama vile uzio wa eneo hilo ili kuzuia uingiaji katika eneo hilo.
24	H/W Mkalama	Upungufu wa watumishi katika idara ya mazingira
25	H/W Mkuranga	Kukosekana kwa maeneo ya utupaji taka katika Halmashauri ya Wilaya ya Mkuranga Kukosekana kwa Mkaguzi wa Mazingira Tathmini ya Athari ya Mazingira haikufanyika kwa baadhi ya Wawekezaji wa ndani
26	H/W Momba	Kukosekana kwa vyoo vya umma vya kutosha na sahihi katika Halmashauri
27	Morogoro	Ukataji holela wa miti, ufugaji wa kupindukia, na kutodhibiti uchomaji moto msitu kuzunguka maeneo ya hifadhi, Uvamizi wa wachimbaji madini wadogo wadogo Hakuna njia ya utaratibu wa usimamizi wa taka ngumu.
28	H/M Morogoro	Uvamizi wa Shughuli za binadamu katika Maeneo teule ya wazi katika Manispaa ya Morogoro pamoja na Mlima Uluguru Ukataji holela wa miti na uchomaji moto msitu kuzunguka Uluguru mlima Uharibifu wa ardhi ulitokana na udhibiti wa ufyatuaji wa matofali katika Kata ya Bigwa katika mto Mgolole
29.	H/W Moshi	Kituo cha kukusanyia taka katika Soko la Marangu halikuimarishwa vizuri. Bwalo la chakula la wanafunzi wa Sekondari ya wasichana ya Ashira si zuri kwa ajili ya matumizi
30.	H/M Moshi	Usimamizi wa taka usiofaa katika viwanda vya ngozi mjini Moshi
31.	H/W Mpwapwa	Uwezo mdogo wa Halmashauri wa ukusanyaji wa taka na mapungufu katika vyoo vya umma katika soko la Mji.
32.	H/M Mtwara	Majengo ya kudumu yaliyojengwa na NAF BEACH HOTEL pembezoni mwa bahari ya hindi Kinyume na Azimio la Timu ya Uongozi ya Halmashauri. Mfumo wa mfereji Maji machafu ya chakula ya mafuriko haijarejeshwa katika hali yake ya kawaida. Mashimo ya zamani ya uchimbaji mchanga maeneo ya

Na.	Jina la Halmashauri	Udhaifu wa utunzaji wa mazingira uliobainika
		Mikindani hayarejeshwa katika hali yake ya kawaida.
33.	H/W Muleba	Uchelewaji wa Halmashauri wa kuzoa taka kutoka katika soko la Kariakoo na kituo cha mabasi Muleba.
34.	H/W Mvomero	Mnada wa mifugo wa Dakawa hauna sakafu za zege kwenye sehemu ya kutibu wanyama, mashimo ya maji taka hayajajengwa na hakuna vyoo katika sehemu ya mnada.
35.	H/JijiMwanza	Uwepo wa taka katika migahawa ya stendi ya mabasi ya Nyegezi na makazi ya binadamu yasiyokuwa na malipo sahihi ya taka kwa ajili ya uzio wa eneo hilo ili kuzuia uingiaji katika eneo hilo. Kutokuelekezwa kwa mtiririko wa taka (damu ya wanyama) katika Machinjio ya Nyakato.
36.	H/W Nanyumbu	Kibali cha ujenzi kilitolewa bila cheti cha tathmini ya Athari ya Mazingira
37.	H/W Newala	Sehemu ya Utupaji taka nyuma ya chuo cha wauguzi Newala na Chitandi.
38.	H/W Ngorongoro	Uchimbaji wa mawekatika Kijiji cha Mgongo
39.	H/W Same	Kuwepo kwa taka ngumu katika barabara ya Hedaru ambayo haijaondolewa kwa muda mrefu
40.	H/W Simanjiro	Machinjio ya Halmashauri hayafai kwa matumizi na kutofaa kuhifadhi ushahidi wa idara ya maliasili uliokamatwa.
41.	H/M Singida	Uwezo mdogo wa kukusanya na kusafirisha taka ngumu.
42.	H/W Tandahimba	Machimbo ya mchanga hayajarejeshwa Lukokoda
43.	H/JijiTanga	Kituo cha ukusanyaji wa taka maeneo ya Soko kina taka ziilizooza ambazo hazijazolewa kwa muda mrefu, zilizochanganyikana na maji ya mvua ambayo kusababisha harufu mbaya kuzunguka soko.
44.	H/W Ukerewe	Magari yanayotumika kukusanya taka na kusafirisha taka hiyo hayakufunikwa na hivyo kusababisha taka zilizobebwa zitawanyike ovyo.
45.	H/W Bukombe	Uchafuzi wa maji, misitu na ufyekaji wa vichaka unasababishwa na shughuli za kila siku za binadamu kama vile kilimo, ufugaji na shughuli za uchomaji mkaa.
46.	H/Mji Geita	Magari yanayotumika kukusanya taka na kusafirisha taka hiyo hayakufunikwa na hivyo kusababisha taka zilizobebwa zitawanyike ovyo

Na.	Jina la Halmashauri	Udhaifu wa utunzaji wa mazingira uliobainika
		Uvamizi wa wachimba madini wadogo wadogo Hakuna utaratibu unaoeleweka wa usimamizi wa taka ngumu Machinjio ya Halmashauri hayafai kwa matumizi na kutofaa kuhifadhi ushahidi wa idara ya maliasili uliokamatwa
47.	H/W Geita	Uchafuzi wa maji, misitu na ufyekaji wa vichaka unasababishwa na shughuli za kila siku za binadamu kama vile kilimo, ufugaji na shughuli za uchomaji mkaa.
48.	H/W Hanang'	Hakuna kituo cha ukusanyaji wa taka ngumu. Kuenea kwa taka ngumu katika maeneo ya makazi Hakuna wasifu na sera ya Halmashauri kuhusu mazingira
49.	H/W Kiteto	Mji wa Kibaya umegeuza mfumo wa mifereji katika barabara kuwa kama maeneoya utupaji taka ambayo huishia kupunguza kiwango cha kasi na matokeo yake ni mmomonyoko wa barabara

Kiambatisho Na. lvi: Orodha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa zilizotumia vibaya fedha za Uchaguzi mwezi Oktoba,2015

NA	JINA LA HALMASHAURI	WAHUSIKA	KIASI KINACHOHISIWA KUTUMIKA VIBAYA
1	H/JIJI Arusha	Mkurugenzi wa Jiji Afisa Uchaguzi wa Jiji Mweka hazina wa Jiji	1,200,000
2	H/W Arusha	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya	56,099,476
3	H/W Babati	Afisa Uchaguzi Mweka hazina	7,240,000
4	H/W Bukombe	Afisa Uchaguzi	960,000
5	H/W Bumbuli	Afisa Manunuzi wa Wilaya	50,668,000
6	H/MJI Babati	Mkurugenzi wa Mji Afisa Uchaguzi Mweka hazina wa Mji	11,780,720
7	H/W Chunya	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya	296,310,280
8	H/MJI Geita	Mkurugenzi wa Mji Afisa Uchaguzi Mweka hazina wa Mji	14,977,950
9	H/W Lindi	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya	2,939,825
10	H/W Lushoto	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	85,500,000
11	H/M Ilala	Mkurugenzi Mtendaji wa Manispa Afisa Uchaguzi wa Manispa Mweka hazina wa Manispaa	150,000,000
12	H/MJI Makambo	Mkurugenzi wa Mji Afisa Uchaguzi Mweka hazina wa Mji	30, 194,728
13	H/M Mtwara	Mkurugenzi Mtendaji wa Manispa	49,470,000

NA	JINA LA HALMASHAURI	WAHUSIKA	KIASI KINACHOHISIWA KUTUMIKA VIBAYA
		Afisa Uchaguzi wa Manispa Mweka hazina wa Manispaa Afisa Manunuzi wa Manispaa	
14	H/W Mbogwe	Afisa Uchaguzi wa Manispa Mweka hazina wa Wilaya	72,645,000
15	H/W Nanyumbu	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	23,813,700
16	H/W Ikungi	Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	7,736,104
17	H/W Misungwi	Mweka hazina wa Wilaya	9,400,000
18	H/W Mpwapwa	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya	448,019
19	H/W Serengeti	Afisa Uchaguzi wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	155,188,686
20	H/MJI Tarime	Mkurugenzi wa Mji Afisa Uchaguzi Mweka hazina wa Mji	62,212,000
21	H/W Monduli	Afisa Manunuzi wa Wilaya	23,662,2555
22	H/W Karatu	Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	68,483,096
23	H/W Kyela	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	191,100,000
24	H/W Mbarali	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	9,000,000
25	H/W Rungwe	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	276,965,000
26	H/W Kondoa	Afisa Uchaguzi wa Wilaya	8,400,000

NA	JINA LA HALMASHAURI	WAHUSIKA	KIASI KINACHOHISIWA KUTUMIKA VIBAYA
		Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	
27	H/W Muleba	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	9,109,260
28	H/M Musoma	Mweka hazina wa Wilaya	335,131,000
29	H/JIJI Mwanza	Afisa Manunuzi wa Wilaya	6,400,000
30	H/W Shinyanga	Afisa Manunuzi wa Wilaya Afisa uchaguzi wa Wilaya Mkuu wa Kitengo cha Sheria	57,900,000
31	H/W Singida	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	102,769,600
32	H/M Tabora	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	807,990,500
33	H/W Ukerewe	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	101,634,622
34	H/W Itilima	District Council Management	128,040,879
35	H/W Kyerwa	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	87,416,400
36	H/W Misenyi	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya	2,516,220
37	H/M Moshi	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya	54,600,000
38	H/W Moshi	Afisa Manunuzi wa Wilaya Afisa usafirishaji wa Wilaya	21,512,990
39	H/W Hanang'	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya	188,649,389

NA	JINA LA HALMASHAURI	WAHUSIKA	KIASI KINACHOHISIWA KUTUMIKA VIBAYA
		Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	
40	H/W Mkalama	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	80,720,280
41	H/M Singida	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	26,921,000
42	H/W Urambo	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	80,240,000
43	H/W Hai District	Rajabu Yateri Edward.F.Ntakililo Juma. K. Massatu	56,334,000
44	H/W Ngara	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	23,071,959
45	H/W Nzega	Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya Afisa Uchaguzi wa Wilaya Mweka hazina wa Wilaya Afisa Manunuzi wa Wilaya	83,947,895
46	H/MJI Handeni	Town Executive Director Town Supplies Officer Town Election Officer Town Council Treasurer	17,006,200
47	H/W Mbulu	Afisa Manunuzi wa Wilaya	1,294,500
Jumla			4,209,783,505.00

Kiambatisho Na. lvii: Vitabu 871 vya Makusanyo ya Mapato Kutowasilishwa kwa Ukaguzi

Na	Jina La Halmashauri	Idadi Ya Vitabu	Na	Jina La Halmashauri	Idadi Ya Vitabu
1	H/W Arusha	5	27	H/W Lushoto	6
2	H/Mji Babati	2	28	H/W Mafia	5
3	H/W Bagamoyo	4	29	H/W Magu	2
4	H/W Bariadi	4	30	H/W Maswa	18
5	Buhigwe	3	31	H/JijiMbeya	8
6	H/W Bumbuli	91	32	H/W Mbinga	2
7	H/W Busega	2	33	H/W Mbogwe	46
8	H/W Gairo	39	34	H/W Meru	4
9	H/Mji Geita	3	35	H/W Misungwi	1
10	H/W Hai	1	36	H/W Momba	2
11	H/Mji Handeni	36	37	H/W Msalala	7
12	H/W Igunga	12	38	H/W Muheza	21
13	H/W Ileje	4	39	H/Mji Nanyamba	1
14	H/W Iramba	178	40	H/W Newala	15
15	H/W Itilima	2	41	H/W Ngara	9
16	H/W Kalambo	16	42	H/W Nyasa	3
17	H/W Kaliu	3	43	H/W Nzega	6
18	H/W Karatu	45	44	H/W Rombo	4
19	H/W Kasulu	18	45	H/W Sengerema	3
20	H/W Kibondo	11	46	H/W Shinyanga	1
21	H/W Kilwa	6	47	H/W Simanjiro	3
22	H/W Kisarawe	8	48	H/W Singida	18
23	H/W Kwimba	2	49	H/W Songea	32
24	H/W Kyela	5	50	H/W Sumbawanga	21
25	H/W Lindi	5	51	H/M Sumbawanga MC	28
26	H/W Longido	74	52	H/W Ushetu	26
JUMLA					871

Kiambatisho Na. lviii: Maduhuli yaliyokusanywa na Mawakala lakini hayakuwasilishwa katika Halmashauri

Na	Jina La Halmashauri	Kiasi (TZS.)	Na	Jina La Halmashauri	Kiasi (TZS.)
1	H/JijiArusha	107,733,407.00	41	H/W Maswa	28,858,750.00
2	H/W Arusha	25,200,000.00	42	H/W Mbarali	83,685,000.00
3	H/W Bagamoyo	103,300,000.00	43	H/JijiMbeya	60,080,000.00
4	H/W Bahi	29,820,000.00	44	H/W Mbeya	295,280,000.00
5	H/W Bariadi	23,651,017.00	45	H/W Mbinga	200,313,669.00
6	H/W Biharamulo	13,150,000.00	46	H/W Mbogwe	7,537,500.00
7	H/W Buchosa	85,334,000.00	47	H/W Mbozi	1,656,000.00
8	H/W Bukoba	7,618,750.00	48	H/W Missenyi	26,620,000.00
9	H/W Bukombe	13,240,000.00	49	H/W Misungwi	90,913,487.00
10	H/W Bumbuli	39,635,000.00	50	H/W Monduli	4,509,300.00
11	H/W Busega	18,591,000.00	51	H/W Morogoro	5,300,000.00
12	H/W Chato	12,816,367.00	52	H/W Moshi	21,570,610.00
13	H/W Chunya	27,125,000.00	53	H/M Moshi	152,914,400.00
14	H/W Geita	150,945,000.00	54	H/W Mpanda	98,007,499.66
15	H/W Hanang’	16,000,000.00	55	H/W Mpwapwa	231,300,000.00
16	H/W Igunga	26,882,000.00	56	H/W Muheza	10,079,466.00
17	H/M Ilala	43,099,676.00	57	H/W Mvomero	105,000,000.00
18	H/W Ileje	43,171,090.00	58	H/W Mwanga	15,859,240.00
19	H/M Ilemela	133,897,100.00	59	H/W Mwanza	96,971,000.00
20	H/W Iringa	4,380,000.00	60	H/Mji Njombe	90,794,430.00
21	H/Mji Kahama	15,000,000.00	61	H/W Nkasi	126,787,500.00
22	H/W Kalambo	3,755,500.00	62	H/W Nsimbo	46,596,000.00
23	H/W Kaliua	190,046,400.00	63	H/W Nyasa	9,027,360.00
24	H/W Karatu	99,733,490.00	64	H/Mji Nzega	36,304,200.00
25	H/W Kibondo	37,105,902.00	65	H/W Rombo	6,145,000.00
26	H/M Kigoma/Ujiji	45,549,128.00	66	H/W Sengerema	208,792,000.00
27	H/W Kilindi	78,575,000.00	67	H/W Shinyanga	65,469,747.00
28	H/W Kilolo	14,019,100.00	68	H/W Sikonge	4,800,000.00
29	H/W Kilombero	19,086,250.00	69	H/W Singida	93,690,082.00
30	H/W Kondoa	44,568,300.00	70	H/W Songea	186,154,440.00

31	H/W Kongwa	122,219,000.00	71	H/W Sumbawanga	1,073,085,800.00
32	H/W Kwimba	58,731,880.50	72	H/M Sumbawanga	84,000,000.00
33	H/W Kyela	93,880,000.00	73	H/M Tabora	101,320,000.00
34	H/W Lindi	18,000,000.00	74	H/JijiTanga	29,416,000.00
35	H/M Lindi	48,462,795.00	75	H/Mji Tarime TC	24,020,000.00
36	H/W Longido	99,259,000.00	76	H/W Tunduma	110,183,000.00
37	H/W Magu	15,638,500.00	77	H/W Tunduru	35,618,100.00
38	H/Mji Makambako	3,600,000.00	78	H/W Urambo	32,824,841.40
39	H/W Makete	111,746,142.72	79	H/W Uvinza	38,489,000.00
40	H/W Manyoni	16,496,000.00	80	H/W Wanging'ombe	34,862,000.00
JUMLA					6,035,897,217

Kiambatisho Na. lix: Fedha zisizokusanywa kutoka katika vyanzo vya ndani

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha mapato	Kiasi kisichokusanywa (TZS)
1	H/JijiArusha	Vyanzo mbalimbali	1,237,584,664.60
2	H/JijiArusha	Kodi ya ardhi	1,229,240,015.77
3	H/W Arusha	Asilimia 5% ya Tozo ya Kuchelewesha	50,323,900.00
4	H/W Arusha	Mapato yatokanyo kukodi mitambo	27,255,000.00
5	H/W Arusha	Kodi ya majengo ya Halmashauri	20,500,000.00
6	H/Mji Babati	Ada za minara ya wasiliano(Vodacom)	7,980,000.00
7	H/W Biharamulo	Mrahaba	633,786,085.00
8	H/JijiDar es Salaam	Mauzo ya chakula nje	27,593,875.52
9	H/JijiDar es Salaam	Kodi za Vibanda	22,727,510.00
10	H/JijiDar es Salaam	Mapato ya mwananyamala	6,200,000.00

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha mapato	Kiasi kisichokusanywa (TZS)
11	H/Mji Geita	mauzo ya viwanja vilivyopimwa	892,566,520.00
12	H/W Handeni	Adhabu za ucheleweshaji mapato	7,276,000.00
13	H/W Igunga	Mapato kutokana na wapangaji wa vyumba vya biashara	10,785,000.00
14	H/W Ileje	Kodi za Vibanda	7,000,000.00
15	H/M Ilemela	hasara kutokana na mauzo ya viwanja (493 block KV)	350,163,006.00
16	H/M Ilemela	Mapato ya miamala ya kibenki	18,600,000.00
17	H/W Itilima	Ushuru wa mazao	36,428,600.00
18	H/W Itilima	Ushuru wa mazao	14,670,600.00
19	H/M ji Kahama	Mapato kutokana na mauzo ya viwanja	89,253,358.00
20	H/W Kalambo	Mapato kutokana na mauzo ya viwanja	363,927,279.00
21	H/W Kaliua	Mapato kutokana na mauzo ya viwanja	17,573,973.00
22	H/W Karatu	Ushuru wa maduka	53,940,000.00
23	H/M ji Kibaha	Ushuru wa Huduma	37,393,492.00
24	H/M Kigoma/Ujiji	Ada za Matangazo	22,517,140.00
25	H/W Kilolo	Ushuru wa Huduma	16,408,000.00
26	H/W Kilombero	Ushuru wa Huduma	145,782,617.00
27	H/W Kilombero	Ada za soko na leseni za biashara	46,502,000.00
28	H/W Kilombero	Kodi za upangaji	2,555,000.00
29	H/W Kilosa	Kodi za upangaji	14,640,000.00
30	K H/W ilosa	Ushuru wa Huduma	5,800,000.00
31	H/M Kinondoni	Makusanyo pungufu ya Ada za Matangazo	690,884,397.00
32	H/W Kiteto	Ushuru wa mazao	230,000,000.00
33	H/W Kiteto	Kodi za upangaji	16,120,000.00
34	H/W Kondoa	Ushuru wa Huduma	40,698,882.00
35	H/W Kongwa	Asilimia 5% ya adhabu kwa mawakala	6,200,000.00
36	H/W Kyela	Ushuru wa mazao Kakao	78,013,695.00
37	H/W Liwale	Upotevu wa mapato ya korosho	498,936,118.00
38	H/W Longido	Asilimia 25% za Wizara ya Maliasili na Utalii	102,742,015.15
39	H/W Longido	Ada za minara ya wasiliano	82,800,000.00

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha mapato	Kiasi kisichokusanywa (TZS)
40	H/W Longido	Asilimia 25% za faini ya ukiukwaji wa marshati na mawakala	57,265,000.00
41	H/W Longido	Ada za Matangazo	11,623,882.50
42	H/Mji Mafinga	Kodi ya majengo	12,176,000.00
43	H/W Manyoni	Kodi za ardhi	51,784,063.00
44	H/W Manyoni	Ada za Matangazo	49,400,000.00
45	H/W Masasi	Ada za vituo vya mabasi, minada na masoko	15,600,000.00
46	H/W Masasi	Ushuru wa mazao	3,412,900.00
47	H/W Mbeya	Adhabu za ucheleweshaji mapato	26,945,400.00
48	H/W Mbinga	Kodi za upangaji	628,612,253.00
49	H/W Mbogwe	Makusanyo yasiyo wasilishwa	2,803,462.64
50	H/W Mbulu	Kodi za pango	16,780,560.00
51	H/W Mbulu	Ushuru wa vibanda	8,220,000.00
52	H/W Mkinga	Ada za Matangazo	35,000,000.00
53	H/W Mkinga	Ushuru wa Huduma	7,888,871.00
54	H/W Mking	Adhabu kutoka kwa mawakala wa mapato	5,617,000.00
55	H/W Mlele	Ada za viwanja	16,477,023.90
56	H/W Monduli	Mapato kutokana na mauzo ya viwanja	286,300,574.00
57	H/W Morogoro	Ushuru wa Huduma	6,532,323,281.00
58	H/W Moshi	Tozo za kodi	36,055,005.00
59	H/M Mpanda	Kodi za maduka	67,800,000.00
60	H/W Mpwapwa	Adhabu za ucheleweshaji mapato	21,690,000.00
61	H/W Msalala	Ushuru wa Huduma	82,197,236.00
62	H/W Msalala	Ada za migodi	32,500,000.00
63	H/W Msalala	Leseni za Biashara	10,000,000.00
64	H/M Mtwara	Hisia za upungufu wa mapato	856,160,912.37
65	H/W Muheza	Kodi za ardhi	29,395,578.00
66	H/Mji Muheza	Ushuru wa vibanda vya sokoni	3,561,000.00
67	H/W Mvomero	Leseni za Biashara	3,670,000.00
68	H/W Mwanga	Ushuru wa maduka	25,176,000.00
69	H/JijiMwanza	Ada za Matangazo	86,814,000.00
70	H/JijiMwanza	Ushuru wa vibanda vya sokoni	57,891,000.00
71	H/JijiMwanza	Kodi za ardhi	46,884,520.00
72	H/W Nachingwea	Makusanyo pungufu ya mapato ya	693,464,590.00

Na.	Jina la Halmashauri	Chanzo cha mapato	Kiasi kisichokusanywa (TZS)
		korosho	
73	H/W Nanyumbu	Ushuru wa mazao	14,096,040.00
74	H/W Ngorongoro	Kodi za ardhi	20,277,292.00
75	H/W Ngorongoro	Leseni za Biashara	3,516,750.00
76	H/W Rungwe	Kodi za Nyumba na vibanda vya soko	7,605,000.00
77	H/W Sengerema	makusanyo ya mapato yasiowasilishwa kwa mtunza fedha	29,331,000.00
78	H/M Shinyanga	Ushuru wa Huduma Usiolipwa	60,445,702.00
79	H/M Shinyanga	ada za kukodisha maduka 182	10,440,000.00
80	H/W Siha	Adhabu za ucheleweshaji mapato	6,087,584.00
81	H/W Simanjiro	ushuru wa huduma kutoka Makampuni madini	2,671,586.94
82	H/W Singida	Kodi za ardhi	11,242,345.00
83	H/M Tabora	Kodi za Majengo	432,798,864.00
84	H/W Tandahimba	Ushuru wa mazao	2,812,192,803.00
85	H/W Tandahimba	Ushuru wa mazao	163,679,700.00
84	H/JijiTanga	Faini za Kodi ya Huduma	242,247,434.00
85	H/JijiTanga	Kodi za nyumba	53,380,000.00
86	Tanga CC	Hundi zisizokusanywa	34,925,526.00
87	H/Mji Tunduma	Ushuru wa magari yavukayo mipaka	226,059,000.00
88	H/W Ulanga	Kodi za ardhi	12,164,000.00
89	H/W Ulanga	Ushuru wa pango	2,345,000.00
JUMLA			21,130,364,482.39

Kiambatisho Na. lx: Kutokuwepo ama utunzaji usioridhisha wa madaftari ya kumbukumbu za makusanyo ya mapato

Na.	Jina la Halmashauri	Daftari la kumbukumbu ya makusanyo ya mapato lisilokuwepo ama lisilo tunzwa
1	H/W Arusha	Ushuru wa Huduma, Ada za machinjio, Ushuru wa mazao ya misitu na ada za maegesho
2	H/Mji Babati	Vitabu vya ukusanyaji mapato
3	H/W Bunda	Kodi za majengo, Ushuru wa Huduma na ushuru wa Matangazo
4	H/W Chato	Ushuru wa Huduma na Leseni za biashara
5	H/W Chato	Ushuru wa Huduma na Leseni za biashara
6	H/W Gairo	Vitabu vya ku orodhesha vitabu vya mapato
7	H/W Hanang'	Vitabu vya ku orodhesha vitabu vya mapato
8	H/W Ikungi	Vitabu vya ukusanyaji mapato
9	H/W Ilala	Hoteli na ushuru za nyumba za wageni
10	H/Mji Kahama	Leseni za biashara
11	H/W Kilombero	Kodi za majengo na ushuru za nyumba za wageni
12	H/W Kilosa	Leseni za biashara
13	H/W Kishapu	Leseni za biashara
14	H/W Kyela	Ushuru wa Hoteli na huduma
15	H/W Longido	kodi ya ardhi, Ada za uwindaji, Ada za na tozo za masoko Leseni za biashara na pombe kali, Ada za leseni za mazao ya misitu
16	H/W Ludewa	Kodi za majengo, Kitabu cha wadaiwa
17	H/W Magu	Kodi za za vibanda sokoni
18	H/Mji Makambako	Vyanzo mbalimbali
19	H/W Makete	Ushuru wa Huduma
20	H/W Makete	Ushuru wa Huduma
21	H/W Maswa	Ushuru wa pamba, Ada za soko, Leseni za biashara na pombe kali, Kodi za majengo, Ada za matangazo, Ada za viwanja na uhuru wa huduma
22	H/W Mbulu	Daftari la ushuru wa ndani
23	H/W Meru	Ushuru wa Huduma, kodi ya ardhi, Ushuru wa mazao, Ada za matangazo, Ada za soko na minada
24	H/W Mkinga	Leseni za biashara
25	H/W Monduli	Vitabu vya ukusanyaji mapato
26	H/W Moshi	Kodi za majengo, Vibali vya ujenzi, and Leseni za biashara

27	H/W Msalala	Leseni za biashara
28	H/W Mvomero	Ushuru wa Huduma
29	H/W Mwanga	Kodi za majengo, Vibali vya ujenzi, and Business Leseni za biashara
30	H/W Namtumbo	Kodi za majengo, Leseni za pombe kali, kodi za duka ,kodi ya ardhi, Ada ya ukodishaji
31	H/Mji Njombe	Ushuru wa Huduma
32	H/W Nyang'hwale	Leseni za biashara
33	H/W Rombo	Ushuru wa Huduma
34	H/W Rorya	Kodi za majengo, Ushuru wa Huduma and Ushuru wa Matangazo
35	H/W Siha DC	Ushuru wa Huduma and ushuru wa hoteli
36	H/W Simanjiro	Ushuru wa Huduma
37	H/M Sumbawanga	Daftari la kumbukumbu ya mapato ya ndani
38	H/W Tandahimba	Ushuru wa Huduma
39	H/W Tunduru DC	Kodi ya Majengo, Ada za sokoni, and Kodi za majengo.
40	H/W Ukerewe	Ushuru wa Huduma
41	H/W Urambo	walipa Kodi ya Ardhi na makusanyo yake

Kiambatisho Na. lxi: 30% ya Makusanyo ya Kodi ya Ardhi ambayo Hayakurejeshwa Halmashauri

Na	Jina La Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Jina La Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1	H/JijiArusha	516,335,862.93	39	H/W Missenyi	16,703,416.57
2	H/W Babati	14,573,095.58	40	H/W Misungwi	41,548,740.00
3	H/Mji Babati	108,287,546.06	41	H/W Mkinga	28,515,237.00
4	H/W Bagamoyo	95,460,000.00	42	H/W Mkuranga	203,032,130.00
5	H/W Bariadi	3,387,545.00	43	H/W Monduli	18,430,112.97
6	H/W Bukoba	18,983,222.00	44	H/M Morogoro	77,686,810.03
7	H/W Chunya	5,658,812.00	45	H/W Moshi	99,687,316.00
8	H/Mji Geita	200,548,429.00	46	H/M Moshi	318,889,800.00
9	H/W Hanang'	47,072,128.00	47	H/M Mpanda	28,482,608.06
10	H/W Igunga	41,822,255.00	48	H/W Muleba	19,433,733.00
11	H/W Ikungi	3,108,448.80	49	H/W Mvomero	50,302,742.00
12	H/M Ilemela	420,705,943.00	50	H/W Mwanga	44,545,852.50
13	H/W Iringa	74,931,991.00	51	H/JijiMwanza	530,522,607.00
14	H/W Itigi	4,877,008.00	52	H/W Nachingwea	5,022,644.00
15	H/Mji Kahama	86,713,325.00	53	H/W Ngara	19,667,306.00
16	H/W Kaliua	6,002,298.00	54	H/W Ngorongoro	25,775,929.00
17	H/W Kibaha	82,999,739.71	55	H/Mji Njombe	49,802,319.00
18	H/M Kigoma	52,350,093.00	55	H/W Nkasi	15,881,680.00
19	H/W Kilindi	2,058,127.80	56	H/Mji Nzega	19,028,118.00
20	H/W Kilolo	74,545,780.60	57	H/W Pangani	29,031,152.00
21	H/M Kinondoni	512,110,178.00	58	H/W Ruangwa	7,606,624.79
22	H/W Kiteto	8,844,784.00	59	H/W Rufiji	11,245,253.00
23	H/W Korogwe	10,872,730.00	60	H/W Same	13,302,846.43
24	H/Mji Korogwe	30,343,638.00	61	H/W Sengerema	22,106,740.00
25	H/W Kwimba	12,582,082.00	62	H/M Shinyanga	209,369,319.00
26	H/W Kyela	17,994,019.00	63	H/W Siha	9,502,986.00
27	H/W Longido	28,582,148.60	64	H/W Sikonge	3,163,517.00
28	H/W Ludewa	6,938,004.00	65	H/W Simanjiro	19,022,630.00
29	H/W Lushoto	6,178,511.70	66	H/W Singida	4,628,860.00
30	H/Mji Mafinga	69,818,830.41	67	H/M Sumbawanga	70,115,363.00

Na	Jina La Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Jina La Halmashauri	Kiasi (Sh.)
31	H/W Magu	66,115,290.00	68	H/W Tabora	4,623,902.00
32	H/Mji Makambako	73,984,122.00	69	H/M Tabora	109,243,084.00
33	H/W Makete	5,790,294.30	70	H/JijiTanga	632,581,409.00
34	H/W Maswa	30,275,039.88	71	H/M Temeke	923,609,130.00
35	H/W Mbeya	161,334,991.00	72	H/W Tunduru	8,100,251.00
36	H/W Mbulu	7,512,698.00	73	H/W Ukerewe	7,184,234.00
37	H/W Meatu	10,174,016.10	74	H/W Wanging'ombe	4,940,344.00
38	H/W Meru	125,509,530.00	JUMLA		6,747,719,303.82

Kiambatisho Na. lxii: Mapungufu yaliobainishwa katika usimamizi wa Mapato

Na.	Jina la Halmashauri	Hoja Husika	Kiasi (TZS)
1	H/JijiArusha	Makusanyo ya ndani kutofautiana kati ya taarifa za benki na vitabu vya fedha	768,327,617.18
2	H/JijiArusha	Kodi ya ardhi ilioripotiwa isyohalisia	350,961,002.46
3	H/JijiArusha	Ucheleweshaji wa uhamisho wa Kodi ya Ardhi kwenda Wizara ya Ardhi	0
4	H/W Bagamoyo	Kutokukiri kwa mapokezi ya mapato na mtunza fedha	7,068,000.00
5	H/W Gairo	Ukusanyaji pungufu wa mapato	111,841,400.00
6	H/W Gairo	Fedha za uchangiaju kutothibitishwa kuwasilishwa benki	9,600,000.00
7	H/W Gairo	Kutokuingizwa kwa Vitabu 360 vya ukusanyaji mapato katika daftari kuu	0
8	H/Mji Geita	Revenue collection but not accounted for	11,353,477.00
9	H/W Hanang'	Udhibiti hafifu wa kodi za majengo ya Halmashauri	0

Na.	Jina la Halmashauri	Hoja Husika	Kiasi (TZS)
10	H/Mji Handeni	Ucheleweshaji wamawasilisho ya mapato kwa mtunza fedha	29,690,310.00
11	H/W Ikungi	Mauzo ya mahindi ya njaa bila kuhamisha	15,930,000.00
12	H/W Ikungi	Matumizi ya mapato kabla yakupelekwa benki	6,535,308.00
13	H/W Ilemela	Mapato yaliokusanya bila mikataba	17,744,025.00
14	H/W Iramba	Bili zisizolipwa	12,435,550.00
15	H/W Karagwe	Mapato yasiyothibitika kuingia benki	1,546,100.00
16	H/W Karatu	Tofauti kubwa kati ya bajeti na mapato halisi	450,993,435.00
17	H/W Karatu	Kutorekodiwa kwa risiti katika kitabu cha mapato	92,378,945.00
18	H/W Karatu	Mapato yasiyo nakiliwa katika vitabu vya amana	30,261,063.00
19	H/W Kilolo	Mapato yasiothibitika kupokelewa na Halmashauri	15,007,000.00
20	H/M Kinondoni	Tathimini pungufu ya kodi ya majengo	34,756,573.00
21	H/W Kiteto	Miundombinu duni katika Masoko ya Mifugo	0
22	H/W Kyela	Ushuru wa huduma uliokusanywa bila vielelezo vya mauzo	92,904,840.00
23	H/W Kyela	Kukosekana kwa tathimini ya manunuzi ya kakao nje na ndani ya wilaya	0
24	H/W Longido	Kiwango cha mapato kilichozidishwa katika akaunti ya amana	33,455,341.85
25	H/W Mbarali	mapato ya ndani yanayokusanywa na Igurusi Market Board Ltd bila mkataba toka 20/06/2015	0
26	H/JijiMbeya	Kodi za hoteli zisizothibitishwa	264,000,000.00
27	H/JijiMbeya	Matumizi ya mapato kabla yakupelekwa benki	60,233,352.00
28	H/JijiMbeya	udhibiti duni juu ya makusanyo ya ndani	0
29	H/W Mbeya	Dhamana kutowasilishwa na mawakala wa mapato	40,995,000.00

Na.	Jina la Halmashauri	Hoja Husika	Kiasi (TZS)
30	H/W Meru	Ukodishwaji wa majengo ya Halmashauri bila mikataba	38,100,000.00
31	H/W Meru	Hasara kutokana na Makosa katika Mikataba ya mapato	31,200,000.00
32	H/W Meru	Ukodishaji wa jengo la Arusha Medical Centre bila mkataba	18,000,000.00
33	H/W Mkalama	Mapato yaliokusanywa bila kukabithiwa kwa mtunza fedha	2,405,000.00
34	H/M Moshi	Mapto yaliopokelewa kutoingizwa katika vitabu vya fedha	829,181,028.23
35	H/M Mtwara	Utofauti kwenye Taarifa kati ya LGRCIS na Epicor Data	769,488,808.85
36	H/W Mufindi	Kutorekodi mapato katika vitabu vya makusanyo	24,533,850.00
37	H/W Mufindi	Usuluhishi hafifu wa kibenki katika akaunti ya makusanyo ya ndani	0
38	H/W Namtumbo	Kuchelewesha makusanyo kwa mtunza fedha	27,728,000.00
39	H/W Ngorongoro	Mapato yaliokusanywa na mawakala bila mkataba	23,686,000.00
40	H/W Ngorongoro	Mapato yaliokusanywa kutoingizwa katika mfumo	3,666,150.00
41	H/W Ngorongoro	Kutonakili stakabadhi katika daftari la makusanyo	0
42	H/W Nyasa	Ucheleweshaji wamawasilisho ya mapato	8,871,800.00
43	H/W Nzega	Mapato yaliokusanywa kupitia akaunti ya Amana na kutohamishwa kwenye akaunti ya mapato ya ndani	67,885,500.00
44	H/W Sengerema	Mapato yaliokusanywa kwa hundi ila kutoonekana kwenye taarifa ya benki	13,094,880.00
45	H/W Tunduru	Kutoandaa ripoti ya vitabu vilivyo na visivyotumika	0
JUMLA			4,315,859,356.57

Kiambatisho Na. lxiii: Orodha ya Halmashauri zenye Mali za Kudumu Zilizotelekezwa na Zisizotengenezeka

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri	Maelezo	Idadi ya mali za kudumu	Thamani (Sh.)
Arusha	1	H/W Karatu	Magari na Mitambo	7	Haikuripotiwa
	2	H/W Longido	Magari,Pikipiki na Mitambo	22	Haikuripotiwa
	3	H/W Ngorongoro	Magari na Mitambo	5	Haikuripotiwa
Pwani	4	H/W Bagamoyo	Magari/Pikipiki	16	Haikuripotiwa
	5	H/W Kisarawe	Magari	23	Haikuripotiwa
	6	H/W Mafia	Magari	10	Haikuripotiwa
	7	H/W Rufiji/Utete	Magari	21	Haikuripotiwa
Dar es Salaam	8	H/M Ilala	Magari	20	Haikuripotiwa
Dodoma	9	H/W Chamwino	Magari	24	Haikuripotiwa
	10	H/W Bahi	Magari	4	Haikuripotiwa
	11	H/W Kongwa	Magari	1	Haikuripotiwa
	12	H/W Mpwapwa	Magari	8	Haikuripotiwa
	13	H/M Dodoma	Magari	7	Haikuripotiwa
Iringa	14	H/Mji Mafinga	Magari	4	Haikuripotiwa
Njombe	15	H/W Ludewa	Magari	11	Haikuripotiwa
	16	H/W Njombe	Magari	3	Haikuripotiwa
	17	H/Mji Njombe	Magari	7	Haikuripotiwa
	18	H/W Makete	Magari	9	Haikuripotiwa
	19	H/Mji Makambako	Magari	4	Haikuripotiwa
	20	H/W Wanging'ombe	Magari	3	Haikuripotiwa
Kigoma	21	H/W Kibondo	Magari	7	Haikuripotiwa
	22	H/M Kigoma/Ujiji	Magari	10	Haikuripotiwa
	23	H/W Kakonko	Magari/Pikipiki	9	Haikuripotiwa
Kilimanjaro	24	H/W Hai	Magari	9	Haikuripotiwa
	25	H/W Moshi	Magari	20	Haikuripotiwa
	26	H/W Mwanga	Magari	4	Haikuripotiwa

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri	Maelezo	Idadi ya mali za kudumu	Thamani (Sh.)
	27	H/W Rombo	Magari	4	Haikuripotiwa
	28	H/W Same	Magari,M/Pikipiki na Mitambo	9	Haikuripotiwa
	29	H/W Siha	Magari na Mitambo	5	Haikuripotiwa
Lindi	30	H/W Liwale	Magari	5	Haikuripotiwa
	31	H/W Nachingwea	Magari/Pikipiki	16	Haikuripotiwa
Manyara	32	H/W Babati	Magari	4	Haikuripotiwa
	33	H/W Hanang'	Magari na Mitambo	22	Haikuripotiwa
	34	H/W Mbulu	Magari	1	Haikuripotiwa
	35	H/W Simanjiro	Magari na Mitambo	11	
Mara	36	H/M Musoma	Magari, M/Pikipiki	8	24,467,903
	37	H/W Rorya	Magari na Pikipiki	11	527,805,679
	38	H/MjiTarime	Magari	3	Haikuripotiwa
Mbeya	39	H/W Mbeya	Magari	5	Haikuripotiwa
	40	H/JijiMbeya	Magari	11	Haikuripotiwa
	41	H/W Kyela	Magari	7	Haikuripotiwa
	42	H/W Mbarali	Magari	5	Haikuripotiwa
Morogoro	43	H/W Kilombero	Magari	4	Haikuripotiwa
	44	H/W Kilosa	Magari	10	Haikuripotiwa
	45	H/W Mvomero	Magari	3	Haikuripotiwa
	46	H/W Gairo	Magari	5	Haikuripotiwa
Mtwara	47	H/W Mtwara	Magari	3	Haikuripotiwa
	48	H/Mji Nanyamba	Magari na Pikipiki	4	Haikuripotiwa
	49	H/W Tandahimba	Magari	11	Haikuripotiwa
	50	H/W Nanyumbu	Magari na Pikipiki	27	Haikuripotiwa
Mwanza	51	H/W Buchosa	Magari	5	118,200,000
	52	H/W Kwimba	Genereta, mashine ya	3	18,000,000

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri	Maelezo	Idadi ya mali za kudumu	Thamani (Sh.)
			kufulia		
	53	H/JijiMwanza	Magari	9	15,472,840
	54	H/W Sengerema	Magari na Pikipiki	3	Haikuripotiwa
Geita	55	H/Mji Geita	Magari	2	Haikuripotiwa
	55	H/W Bukombe	Magari	2	Haikuripotiwa
Rukwa	56	H/W Sumbawanga	Magari	6	Haikuripotiwa
	57	H/M Sumbawanga	Magari, M/Pikipiki	7	Haikuripotiwa
Katavi	58	H/W Mpanda	Magari	4	Haikuripotiwa
	59	H/W Mlele	Magari	3	Haikuripotiwa
	60	H/W Nsimbo	Magari	4	Haikuripotiwa
Ruvuma	61	H/Mji Mbinga	Magari na Mitambo	7	
	62	H/W Tunduru	Magari	6	Haikuripotiwa
	63	H/W Namtumbo	Magari	9	Haikuripotiwa
	64	H/W Nyasa	Magari	5	Haikuripotiwa
Shinyanga	65	H/W Kishapu	Magari na Mitambo	4	Haikuripotiwa
	66	H/W Msalala	Magari	4	76,500,000
Simiyu	67	H/W Maswa	Magari	15	Haikuripotiwa
	68	H/W Meatu	Magari	14	Haikuripotiwa
	69	H/W Bariadi	Magari	4	Haikuripotiwa
	70	H/Mji Bariadi	Magari	9	634,449,364
Singida	71	H/W Itigi	Magari	7	Haikuripotiwa
	72	H/W Singida	Magari	4	Haikuripotiwa
Songwe	73	H/W Ileje	Magari	12	Haikuripotiwa
	74	H/W Momba	Magari	7	Haikuripotiwa
	75	H/W Chunya	Magari	1	Haikuripotiwa
Tanga	76	H/W Mkinga	Magari	1	Haikuripotiwa
	77	H/W Muheza	Magari	25	Haikuripotiwa
Tabora	78	H/W Sikonge	M/V,M/Pikipiki na Mitambo	-	Haikuripotiwa
	79	H/W Tabora	Magari	6	Haikuripotiwa
	80	H/W Kaliua	Magari	2	31,500,000

Kiambatisho Na. lxiv: Halmashauri Zenye Mali za Kudumu Zisizokuwa na Bima

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri	Aina ya mali	Idadi ya mali	Thamani/Kiasi (Sh.)
Arusha	1	H/W Arusha	Magari	13	Haijaripotiwa
	2	H/W Karatu	Magari	10	Haijaripotiwa
	3	H/W Longido	Magari	4	Haijaripotiwa
	4	H/W Monduli	Magari	7	Haijaripotiwa
Iringa	5	H/Mji Mafinga	Magari	6	Haijaripotiwa
Njombe	6	H/W Njombe	Magari	7	Haijaripotiwa
	7	H/Mji Makambako	Magari	2	Haijaripotiwa
Kilimanjaro	8	H/W Moshi	Magari	18	Haijaripotiwa
	9	H/W Rombo	Magari	15	Haijaripotiwa
Mara	10	H/M Musoma	Magari, Pikipiki	95	234,419,323
	11	H/W Rorya	Magari, Pikipiki	59	855,940,851
Mbeya	12	H/W Mbeya	Magari	9	Haijaripotiwa
	13	H/W Rungwe	Magari	10	Haijaripotiwa
	14	H/W Kyela	Magari	10	Haijaripotiwa
Morogoro	15	H/W Kilosa	Magari	9	Haijaripotiwa
Mtwara	16	H/W Masasi	Magari	11	Haijaripotiwa
	17	H/W Mtwara	Magari	12	Haijaripotiwa
	18	H/Mji Nanyamba	Magari	5	Haijaripotiwa
	19	H/W Tandahimba	Magari	3	Haijaripotiwa
	20	H/M Mtwara	Magari	All	1,717,000,000
Shinyanga	21	H/W Kishapu	Magari	8	Haijaripotiwa
Singida	22	H/W Iramba	Magari	2	Haijaripotiwa
	23	H/M Singida	Magari	16	Haijaripotiwa
	24	H/W Mkalama	Magari	4	Haijaripotiwa
Songwe	25	H/W Chunya	Magari	10	Haijaripotiwa
Tabora	26	H/W Sikonge	Magari, Pikipiki na Mitambo	64	Haijaripotiwa

Kiambatisho Na. lxv: Masuala Yaliyosalia kwenye Taarifa za Usuluhisho wa Benki

Jina la Halamashauri	Mapokezi katika daftari la fedha hayapo benki Sh.	Hundi zisizo wasilishwa benki Sh.	Malipo benki hayamo benki Sh.	Mapokezi yaliyo njiani kuepelekwa benki lakini bado hayajafika Sh.	Hundi zilizochacha Sh.
H/W Karagwe	0	0	0	43,364,865	0
H/W Buhigwe	0	0	0	14,429,810	0
H/W Hai	0	197,880,822	0	46,684,000	0
H/W Hanang'	0	263,605,567	0	51,779,020	0
H/W Kilosa	76,604,577	396,475,921	0	0	0
H/W Gairo	11,531,754	38,547,882	0	0	0
H/M Sumbawanga	0	19,479,619	0	3,190,247	1,829,388
H/W Sumbawanga	0	487,449,066	0	480,800	0
H/W Nkasi	0	270,568,177	0	5,162,290	0
H/W Kalambo	117,510,151	306,463,566	10,002,227	0	1,019,032
H/M Mpanda	0	171,151,013	0	95,787,278	0
H/W Mpanda	74,065,073	262,188,626	0	0	0
H/W Mkalama	0	6,857,900	0	31,828,577	0
H/W Kaliua	0	10,038,693	0	0	0
H/W Handeni	0	400,811,873	0	14,013,999	0
H/W Kilindi	0	0	0	0	2,697,425
Jumla	279,711,555	2,831,518,725	10,002,227	306,720,886	5,545,845

Kiambatisho Na. lxvi: Orodha ya Halmashauri Zenye Masurufu Yasiyorejeshwa

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri	Masurufu yasiyorejeshwa Sh.	Masurufu yasiyokuwa kwenye daftari la masurufu Sh.	Masurufu yaliyochele weshwakure jeshwa Sh.	Masurufu yaliyotolewa kabla ya marejesha ya awali Sh.
Arusha	1.	H/JijiArusha	313,541,984	37,444,663	-	3,500,000
	2.	H/W Arusha	46,299,220	3,000,000	27,017,500	77,151,600
	3.	H/W Meru	10,172,000	-	-	-
	4.	H/W Longido	1,145,000	-	-	-
	5.	H/W Monduli	-	-	2,721,000	-
	6.	H/W Karatu	10,243,000	-	17,569,500	-
Coast	7.	H/W Bagamoyo	12,408,500	-	-	-
Dar Es Salaam	8.	H/W Kisarawe	20,657,662	-	-	-
	9.	H/M Temeke	13,222,980	-	116,360,000	-
Dodoma	10.	H/W Mpwapwa	-	-	6,016,000	-
Geita	11.	H/Mji Geita	50,456,000	-	-	-
Kagera	12.	H/W Muleba	12,855,730	-	-	-
	13.	H/W Karagwe	-	35,899,510	-	-
	14.	H/W Kyerwa	15,512,000	-	-	-
Kigoma	15.	H/Mji Kasulu	1,506,500	8,613,650	-	-
	16.	H/W Kasulu	-	-	-	-

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri	Masurufu yasiyorejeshwa Sh.	Masurufu yasiyokuwa kwenye daftari la masurufu Sh.	Masurufu yaliyochele weshwakure jeshwa Sh.	Masurufu yaliyotolewa kabla ya marejesha ya awali Sh.
	17.	H/W Kibondo	54,295,223	4,058,136	-	-
	18.	H/W Uvinza	31,925,970	-	-	-
Kilimanjaro	19.	H/M Moshi	6,671,000	-	-	31,000,000
	20.	H/W Moshi	3,758,000	-	-	-
	21.	H/W Hai	39,260,000	-	-	-
	22.	H/W Mwanga	15,392,800	-	-	-
Manyara	23.	H/Mji Babati	10,546,400	-	-	-
	24.	H/W Babati	3,893,000	-	-	-
	25.	H/W Hanang'	7,467,000	-	-	-
Mbeya	26.	H/JijiMbeya	49,595,350	27,899,692	67,093,380	-
	27.	H/W Chunya	-	11,235,000	-	-
	28.	H/W Kyela	-	10,045,524	-	-
Morogoro	29.	H/W Mvomero	20,725,800	-	-	-
Mtwara	30.	H/M Mtwara	110,046,450	-	-	-
	31.	H/Mji Masasi	24,383,976		157,311,206	-
	32.	H/W Newala	1,406,400	40,799,800	-	-
Mwanza	33.	H/M Ilemela	135,083,400	-	-	-

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri	Masurufu yasiyorejeshwa Sh.	Masurufu yasiyokuwa kwenye daftari la masurufu Sh.	Masurufu yaliyochele weshwakure jeshwa Sh.	Masurufu yaliyotolewa kabla ya marejesha ya awali Sh.
	34.	H/W Ukerewe	18,344,900	-	-	-
Njombe	35.	H/W Njombe	-	-	21,018,750	-
	36.	H/W Wanging'ombe	3,849,900	-	-	-
Rukwa	37.	H/M Sumbawanga	25,916,500	44,351,100	17,604,000	27,290,700
	38.	H/W Sumbawanga	-	12,186,000	50,198,184	45,384,100
	39.	H/W Nkasi	19,957,000	46,671,000	22,872,500	15,345,500
	40.	H/W Kalambo	19,120,000	-	26,706,900	13,800,000
Ruvuma	41.	H/M Songea	2,924,450	-	5,160,000	--
	42.	H/W Songea	8,801,850	-	30,823,050	-
	43.	H/W Namtumbo	2,205,000	-	13,870,770	-
	44.	H/W Mbinga	3,466,000	-	46,287,243	-
Singida	45.	H/W Iramba	9,512,600	-	-	-
	46.	H/W Manyoni	25,203,530	1,050,000	-	-
Songwe	47.	H/W Ileje	9,686,000	-	6,759,300	-
	48.	H/W Chunya	-	11,235,000	-	-
Tabora	49.	H/M Tabora	39,740,347	-	-	-
	50.	H/W Urambo	3,168,500	-	-	-

Mkoa	Na.	Jina la Halmashauri	Masurufu yasiyorejeshwa Sh.	Masurufu yasiyokuwa kwenye daftari la masurufu Sh.	Masurufu yaliyochele weshwakure jeshwa Sh.	Masurufu yaliyotolew a kabla ya marejesha ya awali Sh.
	51.	H/W Nzega	38,007,330	-	-	-
	52.	H/W Kaliua	4,700,000	-	-	-
Tanga	53.	H/W Mkinga	5,047,800	-	-	-
	54.	H/W Muheza	-	8,914,400	-	-
	55.	H/W Korogwe	4,714,000	-	-	-
	56.	H/W Bumbuli	4,330,000	-	-	-
Jumla			1,271,167,052	303,403,475	568,295,903	213,471,900